

အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံများ (အိုင်အက်မ်အာရ် အက်စ်)

အခန်း ၁

အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ

ဤစံ၏ရည်ရွယ်သည့်နယ်ပယ်

၁.၁ အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်သည် အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (အက်စ်အမ်အီးစံ)တွင် အသုံးပြုရန်အတွက် ရည်ရွယ်သည်။ ဤအပိုင်းတွင် အက်စ်အမ်အီးစံများ၏ ဝိသေသလက္ခဏာများကို ဖော်ပြထားသည်။

အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

၁.၂ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည်-

(က) အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံရမှုမရှိသည့်အပြင်၊

(ခ) ပြင်ပအသုံးပြုသူများအတွက် အထွေထွေရည်ရွယ်ချက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ထုတ်ပြန်သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

ပြင်ပအသုံးပြုသူများတွင် နမူနာအားဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင်ပါဝင်၍ စီမံခန့်ခွဲခြင်းမပြုသည့် ပိုင်ရှင်များ၊ လက်ရှိနှင့် နောင်တွင် မြီရှင်ဖြစ်လာနိုင်သူများနှင့် အကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်မှု အဆင့်သတ်မှတ်ချက် ထုတ်ပြန်သော အေဂျင်စီများပါဝင်သည်။

၁.၃ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် -

(က) အများပြည်သူဈေးကွက်တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ငွေချေးစာချုပ် သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ(Equity Instruments)ကို ရောင်းဝယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူဈေးကွက် (ပြည်တွင်းနှင့် ဒေသတွင်း ဈေးကွက်များအပါအဝင် ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပစတော့ရှယ်ယာ ဈေးကွက်၊ သို့မဟုတ် ကောင်တာ ဈေးကွက်) တွင် ရောင်းဝယ်ရန်အတွက် ထိုကဲ့သို့သောစာချုပ်စာတမ်းများအားထုတ်ဝေရန် စီစဉ်နေဆဲဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ်

(ခ) ယင်း၏အဓိကလုပ်ငန်းများအနက်တစ်ခုအနေဖြင့် ယုံမှတ်အပ်နှံခံရသည့်အနေအထားအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပြင်ပ ကျယ်ပြန့်သောအုပ်စုများ၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုကိုင်ထားလျှင် (ဘဏ်အများစု၊ ချေးငွေသမဂ္ဂများ၊ အာမခံကုမ္ပဏီများ၊ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် အကျိုးဆောင်များ/ ကိုယ်ပိုင်အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သူများ၊ ရန်ပုံငွေများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များသည် ဤဒုတိယသတ်မှတ်ချက် နှင့်ကိုက်ညီလိမ့်မည်။)

အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံရမှုမရှိသည်။

- ၁.၄ အချို့သောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများသည် ယုံကြည်အပ်နှံခံရသည့် အနေအထားအရ ကျယ်ပြန့်သော ပြင်ပအုပ်စုများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ကိုင်ထားနိုင်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းတို့သည် ဖောက်သည်များ၊ ဝယ်သူများ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းစီမံအုပ်ချုပ်မှုတွင် ပါဝင်သောအဖွဲ့ဝင်များက ယုံကြည်အပ်နှံထားသော ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များကို ကိုင်တွယ်စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့သည် အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆက်နွယ်သောအကြောင်းများကြောင့် ထိုသို့လုပ်ဆောင်လျှင်(ဥပမာ- ခရီးသွား သို့မဟုတ် အိမ်ခြံမြေ အကျိုးဆောင်များ၊ ကျောင်းများ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အမည်ခံအသင်းဝင်ကြေးထည့်ဝင်ရန် လိုအပ်သော သမဝါယမလုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအတွက် ကြိုတင်ပေးငွေများကို လက်ခံရရှိသည့် လျှပ်စစ်မီး၊ ရေစသည့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် ကုမ္ပဏီများကဲ့သို့သော ရောင်းချသူများဖြစ်နိုင်ပါသည်။) အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံရမှုမဖြစ်စေပါ။
- ၁.၅ ဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းအရ ယင်း၏တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်နယ်ပယ်အတွင်း ခွင့်ပြုဖြစ်စေ၊ လိုအပ်ဖြစ်စေ အများပြည်သူသို့တာဝန်ခံရသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများက ဤစံကိုအသုံးပြုစေကာမူ အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံရသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤစံကိုအသုံးပြုလျှင် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ(အကပ်အခံအီးများ) အတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်နှင့်ကိုက်ညီသည်ဟု မဖော်ပြရပါ။
- ၁.၆ မိခင်ကုမ္ပဏီက နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံအပြည့်အစုံ (IFRS Full) ကို အသုံးပြုသော သို့မဟုတ် IFRS Fullအပြည့်အစုံသုံးသည့် စုပေါင်းထားသည့်အုပ်စု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သော လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ယင်းကိုယ်တိုင်က အများပြည်သူသို့တာဝန်ခံရမှုမရှိလျှင် ယင်းကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ဤစံအသုံးပြုခြင်းကို ထားမြစ်မထားပါ။ အကယ်၍ ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (အကပ်အခံအီးများ)အတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံ (အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်)နှင့် ကိုက်ညီသည်ဟုဖော်ပြထားလျှင် ယင်းရှင်းတမ်းများသည် ဤစံ၏ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အားလုံးကို လိုက်နာရမည်။
- ၁.၇ မိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည်(အရင်းအမြစ်အကျဆုံးသော မိခင်ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် မည်သည့်ကြားခံ မိခင်ကုမ္ပဏီအပါအဝင်) အခြားအုပ်စု အဖွဲ့အစည်းများ/လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် အုပ်စုတစ်ခုလုံးအနေဖြင့် အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံရမှုမရှိမှုကို မစဉ်းစားဘဲ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်အခြေအနေကိုအခြေခံ၍ သီးခြားဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများတွင် ဤစံကို အသုံးပြုရန် အရည်အချင်းပြည့်မီခြင်းရှိမရှိကို အကဲဖြတ်သည်။ မိခင်ကုမ္ပဏီသည် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်း ဆိုင်ရာစံများ အပြည့်အစုံနှင့် အညီ သို့မဟုတ် ယေဘုယျအားဖြင့်လက်ခံသော စာရင်းကိုင်စံများ (ဂျီအေအေပီ) ဥပမာယင်း၏အမျိုးသားစာရင်းကိုင်စံများနှင့်အညီ မိမိ၏စုပေါင်း ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြလျှင်တောင်မှ မိခင်အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းကိုယ်တိုင်၌ အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံရမှုမရှိလျှင် ယင်း၏သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ဤစံနှင့်အညီ တင်ပြနိုင်ပါသည်။ (အခန်း၉ရှိ စုပေါင်းနှင့်သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင်ကြည့်ပါ)ဤစံနှင့်အညီရေးဆွဲထားသော မည်သည့်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုမဆိုသည် အခြား လိုအပ်ချက်များအရ ရေးဆွဲထားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် ရှင်းလင်းစွာ ခွဲခြားသိမြင်နိုင်ရမည်။

အယူအဆများနှင့် အနှံ့အပြားသက်ရောက်စေသောမူများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၂.၁ အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ပါဝင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အသုံးဝင်အောင်ပြုလုပ်ပေးသည့် အရည်အသွေးများကို ဤအခန်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏အရင်းခံအယူအဆများနှင့် အခြေခံမူ များကိုလည်း စီစဉ်တင်ပြထားပါသည်။

အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

၂.၂ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အသုံးပြုသူတို့လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အတိအကျကို အံဝင်ခွင်ကျအောင် ရေးဆွဲထားသည့် အစီရင်ခံစာများကို တောင်းဆိုနိုင်သည့်အနေအထားတွင်မရှိသော ကျယ်ပြန့်သော အသုံးပြုသူများအတွက် စီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်များချရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပေးရန်ဖြစ်သည်။

၂.၃ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ကြီးကြပ်ရေးမှုရလဒ်များနှင့် ယုံကြည်လွှဲအပ်ထားသော အရင်းအမြစ်များအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ တာဝန်ခံမှုတို့ကို ဖော်ပြပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ သတင်းအချက်အလက်များ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများ

နားလည်လွယ်မှု

၂.၄ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ သတင်းအချက်အလက်များကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် စာရင်းကိုင်ပညာနှင့်ပတ်သက်၍ သင့်တင့်သော ဗဟုသုတ နှင့် ထိုက်သင့်သော အားထုတ်မှုတို့ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များကို လေ့လာလိုစိတ်ရှိသည့်အသုံးပြုသူများအတွက် သဘောပေါက်နားလည်စေသည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဖော်ပြထားရမည်။ သို့ရာတွင် နားလည်လွယ်ရန်အတွက်ဆိုသည့် လိုအပ်ချက်ကြောင့် အချို့သောအသုံးပြုသူများအတွက် နားမလည်နိုင်အောင် ခက်ခဲသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များချန်ထားခြင်းကို ခွင့်မပြုပါ။

ဆက်စပ်ပတ်သက်မှု

၂.၅ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ သတင်းအချက်အလက်များသည် အသုံးပြုသူများ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုရှိရမည်။ သတင်းအချက်အလက်များသည် သုံးစွဲသူများအားအတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်သို့မဟုတ် အနာဂတ်အဖြစ်အပျက်များကို အကဲဖြတ်ရန်ကူညီခြင်းသို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ အတိတ်က

အကဲဖြတ်ခဲ့ခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းသို့မဟုတ် မှန်အောင် ပြင်ဆင်ခြင်းဖြင့် ယင်းတို့၏ စီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည့်အခါ သတင်းအချက်အလက်များတွင် ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုဟူသော အရည်အသွေးရှိသည်။

ပဓာနကျမှု

၂.၆ အကယ်၍သတင်းအချက်အလက်များကို ထိန်ချန်ထားခြင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းဖော်ပြခြင်းသည် အသုံးပြုသူများက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုအခြေခံ၍ ချမှတ်သော စီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်လျှင် သတင်းအချက်အလက်သည် ပဓာနကျ၍ ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုရှိပါသည်။ ပဓာနကျမှုသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်ဖြစ်ပေါ်သည့် အခြေအနေအရဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ချန်ထားခြင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းဖော်ပြခြင်းများ၏ သဘောသဘာဝနှင့် အရွယ်အစားပေါ်တွင်မူတည်သည်။ သို့ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် ငွေသားစီးဆင်းမှုများ၏ သီးသန့်တင်ပြချက်ပြုလုပ်ရန် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (အကဲခတ်အိမ်အိမ်)အတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံများ (အိုင်အက်ဖ်အာရ်အက်စ်) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ ပါမကျသော သွေဖယ်ခြင်းပြုလုပ်ရန်၊ သို့မဟုတ် မပြင်ဆင်ဘဲ ထားရှိရန်မသင့်လျော်ပါ။

ယုံကြည်အားထားရမှု

၂.၇ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထည့်သွင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များသည် ယုံကြည်အားထားနိုင်ရမည်။ သတင်းအချက်အလက်သည် ပဓာနကျသော မှားယွင်းမှုနှင့်ဘက်လိုက်မှုများမှ ကင်းလွတ်ပြီး ယင်းကကိုယ်စားပြုမည်ဟု ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာမျှော်မှန်းနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်စားပြုသည်ဟု ထင်မြင်နိုင်စေသည့်အချက်ကို တစ်သွေမတိမ်း မှန်ကန်စွာကိုယ်စားပြုသောအခါ ယုံကြည်အားထားရသည်။ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းသည် ရွေးချယ်မှုအရဖြစ်စေ သတင်းအချက်အလက်တင်ပြပုံတင်ပြချက်အရဖြစ်စေ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော ရလဒ် သို့မဟုတ် အကျိုးကျေးဇူး ရရှိရန်အလို့ငှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် စီရင်ချက်ချမှတ်ခြင်းကို ဩဇာလွှမ်းမိုးစေရန် ရည်ရွယ်ထားပါက ဘက်လိုက်မှုများမှ လွတ်ကင်းမည် မဟုတ်ပေ။ (တစ်နည်းဆိုသော် ကြားနေမဟုတ်ပါ)

အသွင်သဏ္ဍာန်ထက်အနှစ်သာရကိုယူခြင်း

၂.၈ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြားသောအဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများကို ဥပဒေကြောင်းအရ သာမဟုတ်ဘဲ ယင်းတို့၏အနှစ်သာရအရ စာရင်းရေးသွင်းပြီးတင်ပြရမည်။ ဤသည်က ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း၏ ယုံကြည်အားထားရမှုကို တိုးတက်စေပါသည်။

အမြော်အမြင်သတိရှိမှု

၂.၉ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ရေးဆွဲရာတွင် အမြော်အမြင်သတိရှိမှုကို ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယင်းတို့၏ သဘာဝနှင့်ပမာဏကိုဖော်ပြခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း များစွာသောအဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများက မလွဲဧကန်ပိုင်ရုံထားသော မသေချာမှုများကို အသိအမှတ်ပြုသည်။ အမြော်အမြင်သတိရှိမှုသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေကို ပိုမိုဖော်ပြမှုမပြုခြင်းနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ သို့မဟုတ် အသုံးစရိတ်များကို လျော့နည်းဖော်ပြမှုမပြုခြင်းစသည့် မသေချာသောအခြေအနေများ၌ လိုအပ်သောခန့်မှန်းမှုများပြုလုပ်ရာတွင် လိုအပ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကျင့်သုံးရသည့်အခါ ထည့်သွင်းသတိပြုရမည့် အတိုင်းအတာ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အမြော်အမြင်သတိရှိမှုကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့် ပေးရန်တာဝန်များ သို့မဟုတ် အသုံးစရိတ်များကို ပို၍ဖော်ပြခြင်း၊ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေများကို လျော့၍ဖော်ပြခြင်းများကို ခွင့်မပြုပါ။ အတိုချုပ်အားဖြင့် အမြော်အမြင်ရှိမှုသည် ဘက်လိုက်မှုကို ခွင့်မပြုပါ။

ပြည့်စုံမှု

၂.၁၀ ယုံကြည်အားထားနိုင်ရန်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ သတင်းအချက်အလက်များသည် ပဓာနကျမှုနှင့် ကုန်ကျအသုံးစရိတ်ဘောင်အတွင်းတွင် ပြည့်စုံရမည်။ ချန်လှပ်ထားမှုတစ်ခုသည် သတင်းအချက်အလက်ကို မှားယွင်းစေခြင်း၊ အထင်မှားစေခြင်းဖြစ်စေပြီး ယုံကြည်ကိုးစား၍မရပါ။ မပြည့်စုံသည့် သတင်းအချက်အလက် ဖြစ်စေပါသည်။

နှိုင်းယှဉ်နိုင်မှု

၂.၁၁ အသုံးပြုသူများသည် အချိန်ကာလအလျောက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်တို့၏ အလားအလာများကို ခွဲခြားဖော်ထုတ်ရန် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို နှိုင်းယှဉ်နိုင်ရမည်။ အသုံးပြုသူများသည် မတူညီသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၏ ဆက်စပ်ပတ်သက်သည့် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေ၊ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုများ အသီးသီးကို အကဲဖြတ်ရန် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို နှိုင်းယှဉ်နိုင်စေရမည်။ သို့ဖြစ်၍ တူညီသော လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြားအဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများ၏ ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို တိုင်းတာခြင်းနှင့် ဖော်ပြချက်တို့ကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးနှင့် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် အချိန်ကာလတစ်လျှောက်လုံးနှင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအားလုံးတို့အတွက် အပြောင်းအလဲမရှိ တူညီသည့်နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့အပြင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ရေးဆွဲရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးသည့်စာရင်းကိုင်မှုများနှင့် ယင်းမှုများတွင် မည်သို့သောပြောင်းလဲမှုကိုမဆိုနှင့် ယင်းပြောင်းလဲမှု များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အသုံးပြုသူများအား အသိပေးရမည်။

အချိန်မီဖြစ်ခြင်း

၂.၁၂ ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုရှိစေရန်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များသည် အသုံးပြုသူများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ခြင်းကို လွှမ်းမိုးနိုင်ရမည်။ အချိန်မီဖြစ်ခြင်းတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ် ရမည့်အချိန် အတိုင်းအတာအတွင်း သတင်းအချက်အလက်များ ပေးခြင်းပါဝင်သည်။ အကယ်၍ သတင်းအချက် အလက်ပေးပို့မှုတွင် အလွန်အမင်းနှောင့်ယှက်ပျက်စီးမှု ယင်း၏ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုဆိုသည့်အရာကို ဆုံးရှုံးမည်ဖြစ် ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းအနေဖြင့် ယုံကြည်အားထားနိုင်သော သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အချိန်မီ အစီရင်ခံခြင်းတို့၏ ကောင်းကျိုးများကို နှိုင်းဆချိန်ဆရန် လိုအပ်သည်။ ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုနှင့် ယုံကြည်အားထား ရမှုတို့အကြား ချိန်ဆနိုင်ရန် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် အသုံးပြုသူများ၏ လိုအပ်ချက်ကို မည်ကဲ့သို့အကောင်းဆုံးကျေနပ်မှုပေးနိုင်သည်က ပဓာနကျသော စဉ်းစားချင့်ချိန်မှုဖြစ်သည်။

အကျိုးကျေးဇူးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်တို့အကြား ချိန်ဆခြင်း

၂.၁၃ သတင်းအချက်အလက်မှ ရရှိသည့်အကျိုးကျေးဇူးသည် ယင်းအတွက်ကုန်ကျမည့်အသုံးစရိတ်ထက် ပိုရမည်။ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ကုန်ကျအသုံးစရိတ်များကို ချင့်ချိန်အကဲဖြတ်ခြင်းသည် အနှစ်သာရအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ကုန်ကျစရိတ်များကို အကျိုးခံစားသူများက မလွဲမသွေမကျခံရပါ။ သတင်းအချက်အလက်၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ကျယ်ပြန့်သည့် ပြင်ပအသုံးပြုသူများလည်း မကြာခဏ ခံစားရပါသည်။

၂.၁၄ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအစီရင်ခံသည့် သတင်းအချက်အလက်များသည် ရင်းနှီးငွေထုတ်ပေးသူများကို ပိုမိုကောင်းမွန် သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရန် ကူညီခြင်းကြောင့် အရင်းအနှီးဈေးကွက်များသည် ပိုမိုထိရောက်စွာ လည်ပတ်နိုင် ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးတစ်ခုလုံးအတွက် ရင်းနှီးငွေကုန်ကျစရိတ်ပို၍ လျော့နည်းစေပါသည်။ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း

တစ်ခုချင်းအနေဖြင့်လည်း ရင်းနှီးငွေဈေးကွက်အတွင်းသို့ ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ဝင်ရောက်နိုင်မှု၊ အများပြည်သူနှင့် ဆက်ဆံရေးတွင်ကောင်းမွန်သောအကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သော ရင်းနှီးငွေအတွက် လျော့နည်းသည့် ကုန်ကျအသုံးစရိတ် အပါအဝင် အကျိုးကျေးဇူးများကို ခံစားရပါသည်။ လုပ်ငန်းတွင်းအသုံးပြုသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံခြင်းရည်ရွယ်ချက်များဆိုသည့် အထွေထွေရည်ရွယ်ချက်အတွက် ပြင်ဆင်ထားသော သတင်းအချက်အလက်ပေါ်တွင် အနည်းဆုံးအစိတ်အပိုင်း မျှသာ အခြေခံခြင်းကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးများတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှုဆုံးဖြတ်ချက်များလည်း ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု

၂.၁၄(က) ဤစံတွင် အချို့သောလိုအပ်ချက်များအတွက် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတို့မှ ကင်းလွတ်ခွင့်ကို သတ်မှတ်ထားသည်။ ထိုကင်းလွတ်ခွင့်သည် ဤစံရှိ အခြားသော လိုအပ်ချက်များအတွက် အသုံးမပြုရ။

၂.၁၄(ခ) သတ်မှတ်ချက်တစ်ခုကို လိုက်နာရန်အတွက် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်ကို ရရှိခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ခြင်းပြုလုပ်ရာတွင် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတို့ ပါ/မပါ စဉ်းစားခြင်းသည် ထိုလိုအပ်ချက်ကို အသုံးပြုခြင်းမှရရှိသည့် ကုန်ကျအသုံးစရိတ်များနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တိကျသောအခြေအနေများအပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်သည် ထိုသတင်းအချက်အလက်မရရှိခြင်းကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို အသုံးပြုမည်ဟု မျှော်လင့်ရသော သူများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များပေါ်တွင် မည်ကဲ့သို့ထိခိုက်နိုင်မည်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် လိုအပ်သည်။ အကယ်၍ ထပ်တိုးကုန်ကျအသုံးစရိတ် (ဥပမာအားဖြင့် ရာပြတ်ခ) သို့မဟုတ် အပိုကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု (ဥပမာအားဖြင့် ဝန်ထမ်းများ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများ)သည် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို အသုံးပြုရန် မျှော်လင့်ထားသည့်သူများက ယင်းသတင်းအချက်အလက်များ ရရှိခြင်းကြောင့် ရရှိမည့်အကျိုးကျေးဇူးများထက် များစွာကျော်လွန်လျှင် လိုအပ်ချက်တစ်ခုကို အသုံးပြုခြင်းတွင် အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ လွန်ကဲသော ကုန်ကျအသုံးစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုပါဝင်လိမ့်မည်။ ဤစံအရ အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကို ဤစံနှင့်အညီအကဲဖြတ်ချက်တစ်ခုသည် အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံရသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု၏ အကဲဖြတ်ချက် တစ်ခုထက် အများအားဖြင့် နိမ့်ကျသော အတားအဆီးတစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ အကြောင်းမှာ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော အကျိုးစီးပွား ဆက်နွယ်သူများကို တာဝန်ခံရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၂.၁၄(ဂ) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ကနဦးစာရင်းသွင်းအသိအမှတ်ပြုစဉ်က ဥပမာအားဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်ပေါ်သောနေ့တွင် လိုအပ်ချက်တစ်ခုသည် လွန်ကဲသော ကုန်ကျအသုံးစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု သတ်မှတ်ချက်တစ်ခု ပါဝင်ခြင်းရှိမရှိ အကဲဖြတ်ခြင်းကို ကနဦးစာရင်းသွင်းအသိအမှတ်ပြုသည့်အချိန်က ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်ပေါ်တွင် အခြေခံရမည်။ အကယ်၍ လွန်ကဲသောကုန်ကျအသုံးစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု ကင်းလွတ်ခွင့်တို့သည် ကနဦးစာရင်းသွင်း အသိအမှတ်ပြုပြီးနောက်ပိုင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် အမယ်တစ်ခု၏ နောက်မှဖြစ်သော တိုင်းတာခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်လျှင် ယင်းနောက်ပိုင်းရက်နေ့တွင်ရရှိနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်ပေါ်တွင်အခြေခံ၍ ထိုနေ့နောက်ပိုင်းတွင် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုအတွက် အကဲဖြတ်မှုအသစ်တစ်ခုကို လုပ်ဆောင်ရမည်။

၂.၁၄(ဃ) အပိုဒ် ၁၉.၂၅ပါ ထုတ်ဖော်ရန် လိုအပ်ချက်များနှင့် အကျိုးဝင်သော အပိုဒ် ၁၉.၁၅ပါ လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု ကင်းလွတ်ခွင့်မှတစ်ပါး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လွန်ကဲသော ကုန်ကျ

စရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကင်းလွတ်ခွင့်ကို အသုံးပြုသည့်အခါတိုင်း အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် ယင်းအချက်နှင့်လိုအပ်ချက်ကို အသုံးပြုရာတွင် အဘယ်ကြောင့် လွန်ကဲသော ကုန်ကျအသုံးစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုပါဝင်ရသည့် အကြောင်းပြချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ

၂.၁၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် သီးခြား သတ်မှတ်ထားသော ရက်တစ်ရက်ရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတို့၏ ဆက်နွယ်မှုဖြစ်သည်။

ယင်းတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည်-

- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုဆိုသည်မှာ အတိတ်ကာလက အဖြစ်အပျက်များကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုများ စီးဝင်ရန်မျှော်မှန်းပြီး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရ သည့် အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။
- (ခ) ပေးရန်တာဝန်တစ်ခုဆိုသည်မှာ အတိတ်ကာလကအဖြစ်အပျက်မှုများကြောင့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၌ လက်ရှိပေးရန်ဝတ္တရားတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ပြီး ထိုတာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းမှုကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းမှ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုတွင် ဖွဲ့စည်းပါဝင်သော အရင်းအမြစ်များစီးထွက်မှု ဖြစ်လာနိုင် သည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။
- (ဂ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးဆိုသည်မှာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များထဲမှ ပေးရန် တာဝန်များ အားလုံးကို နုတ်ပယ်ပြီးနောက် ကြွင်းကျန်သောအကျိုးခံစားခွင့်တန်ဖိုးဖြစ်သည်။

၂.၁၆ အပိုဒ် ၂.၂၇-၂.၃၂ရှိ စာရင်းသွင်းအသိအမှတ်ပြုရန် သတ်မှတ်ချက်မမီသောကြောင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ကိုက်ညီသော အချို့အမယ်များသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြ ရှင်းတမ်းတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခုအဖြစ် စာရင်းသွင်း အသိအမှတ်မပြုနိုင်ပါ။ အထူးအားဖြင့် အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုထံသို့စီးဝင်မည်၊ သို့မဟုတ် စီးထွက်မည် ဆိုသည့် မျှော်လင့်ချက်သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခုကို စာရင်းသွင်း အသိအမှတ်မပြုမီ ဖြစ်နိုင်ခြေ သတ်မှတ်ချက်နှင့်ပြည့်မီရန် လုံလုံလောက်လောက်သေချာရမည်။

ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

၂.၁၇ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားသည် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းဆီသို့ ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသော အရာများ စီးဝင်ခြင်းကို တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်၍ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော အလားအလာ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုငွေသားစီးဝင်မှုများသည် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြုခြင်းမှ လည်းကောင်း၊ ရောင်းချခြင်းမှလည်းကောင်း ရရှိ သည်။

၂.၁၈ ဥပမာအားဖြင့် မြေအဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့သော များစွာသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အသွင်သဏ္ဍာန်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အသွင်သဏ္ဍာန်သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုတည်ရှိ ခြင်း အတွက် မရှိမဖြစ်မဟုတ်ပါ။ အချို့သောရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရပါ။

၂.၁၉ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုတည်ရှိခြင်းကို သတ်မှတ်ရာတွင် ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးသည် အဓိကကျပါ။ သို့ဖြစ်၍ ဥပမာ အားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ယင်းမြေအဆောက်အအုံမှစီးဝင်ရန် မျှော်လင့်ထားသည့်အကျိုးကျေးဇူးများကို ထိန်းချုပ်ထားပါက ငှားထားသည့် မြေအဆောက်အအုံသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုဖြစ်သည်။

ပေးရန်တာဝန်များ

၂.၂၀ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတွင် သီးသန့်နည်းလမ်းတစ်ခုဖြင့် လုပ်ရန် သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန် လက်ရှိတာဝန်ဝတ္တရားသည် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏ အဓိကကျသောလက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်သည်။ တာဝန်ဝတ္တရားဆိုသည်တွင် အပြုသဘောဆောင်သော တာဝန်ဝတ္တရား သို့မဟုတ် ဥပဒေအရတာဝန်ဝတ္တရား ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဥပဒေအရတာဝန်ဝတ္တရားကို စည်းနှောင်ထားသည့် ပဋိညာဉ်တစ်ခု သို့မဟုတ် ဥပဒေအရလိုအပ်ချက်၏နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်အနေဖြင့် ဥပဒေအရ လုပ်ဆောင်စေနိုင်ပါသည်။ အပြုသဘောဆောင်သော တာဝန်ဝတ္တရားသည်-

- (က) အတိတ်ကာလ၏အလေ့အထများမှ ချမှတ်ခဲ့သောပုံစံ၊ ထုတ်ပြန်ခဲ့သောမူဝါဒများ သို့မဟုတ် လုံလောက်တိကျသောချာသော လက်ရှိဖော်ပြချက်အားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အချို့တာဝန်ဝတ္တရားများကို လက်ခံမည် ဟု အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအား အသိပေးခဲ့သည့်အခါ နှင့်
- (ခ) အကျိုးဆက်အားဖြင့် ထိုအခြားပုဂ္ဂိုလ်များဘက်တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထိုတာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်မည်ဟု အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအား ခိုင်မာသောမျှော်လင့်ချက် ပေးခဲ့သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဆောင်ရွက်မှုများမှ ပေါ်လာသော တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

၂.၂၁ လက်ရှိတာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရာတွင် များသောအားဖြင့် ငွေသားပေးချေမှု၊ အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များ လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း၊ ထိုဝတ္တရားကို အခြားဝတ္တရားတစ်ခုနှင့် အစားထိုးပေးရန် သို့မဟုတ် ယင်းဝတ္တရားကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအဖြစ်ပြောင်းလဲခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ခုကို ကြွေးရှင်တစ်ဦးအနေဖြင့် သူ၏အခွင့်အရေးများကို လျော့ပေါ့ပေးခြင်း သို့မဟုတ် အဆုံးခံခြင်းကဲ့သို့သော အခြားနည်းလမ်းများဖြင့်လည်း အဆုံးသတ်စေနိုင်ပါသည်။

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး

၂.၂၂ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးသည် အသိအမှတ်ပြုထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များထဲမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော ပေးရန်တာဝန်များကို နှုတ်ပြီးနောက် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် ယင်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကို ထပ်ဆင့်ခွဲခြားဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ-ကော်ပိုရိတ်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိ ထပ်ဆင့်ခွဲခြားထားသည့် ခေါင်းစဉ်များတွင် ရှယ်ယာပိုင်ရှင်များ၏ ထည့်ဝင်ရန်ပုံငွေများ၊ ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်နှင့် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ သီးခြားအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခြားအလုံးစုံပါဝင်သော ဝင်ငွေအမယ်များ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ သီးခြားအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ပါဝင်သည်။ ဤစံသည် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အစိတ်အပိုင်းများအကြား ပမာဏများကို မည်ကဲ့သို့ မည်သည့်အချိန်ခါ သို့မဟုတ် ရွှေ့ပြောင်း၍ ရနိုင်မည် မရနိုင်မည်ကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပါ။

ဆောင်ရွက်ချက်

၂.၂၃ ဆောင်ရွက်ချက်သည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်းရှိ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များ၏ ဆက်နွယ်ချက်ဖြစ်သည်။ ဤစံသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများကို ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်ခု (ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတစ်ခု) သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းနှစ်ခု (ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတစ်ခုနှင့် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတစ်ခု) တွင် လုပ်ဆောင်ချက်ကို ဖော်ပြရန်ခွင့်ပြုသည်။ စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေနှင့် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကို ဆောင်ရွက်ချက်အတိုင်းအတာ သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ပြန်ရချက် သို့မဟုတ် ရှယ်ယာတစ်ခုအတွက် ရငွေကဲ့သို့ သော အခြားအတိုင်းအတာများအတွက် အခြေခံအဖြစ် မကြာခဏအသုံးပြုသည်။ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည်-

(က) ဝင်ငွေသည် အစီရင်ခံသောကာလအတွင်း ပိုင်ရှင်များက ထည့်ဝင်ထားသည်များမှအပ ငွေသားစီးဝင် လာသော အသွင်ဖြင့် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ တိုးလာခြင်း သို့မဟုတ် ရပိုင်ခွင့်များတိုးလာခြင်း သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များလျော့နည်းခြင်းတို့ကြောင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး တိုးလာခြင်းဖြစ် သည်။

(ခ) အသုံးစရိတ်များသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း ပိုင်ရှင်များသို့ခွဲဝေပေးခြင်းများမှအပ ငွေသား စီးထွက်သွားသည့် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ လျော့နည်းလာခြင်း သို့မဟုတ် ရပိုင်ခွင့်များ လျော့နည်း လာခြင်း သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး လျော့နည်း လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂.၂၄ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းခြင်းသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်းမှ တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုရန်အတွက် ဝိသေသလက္ခဏာကို စာပိုဒ် ၂.၂၇-၂.၃၂ တွင် ဆွေးနွေးထားသည်။

ဝင်ငွေ

၂.၂၅ ဝင်ငွေ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်တွင် ရငွေနှင့် အမြတ်အစွန်းများ နှစ်မျိုးလုံး အကျုံးဝင်သည်-

(က) ရငွေသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သမားရိုးကျလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သည့် ဝင်ငွေဖြစ်ပြီး ရောင်းရငွေများ၊ အခများ၊ အတိုးဝင်ငွေများ၊ အမြတ်ဝေစုများ၊ ခိုင်ကြေးများ အပါအဝင် အခေါ်အဝေါ် အမျိုးမျိုးဖြင့် ကိုးကားခြင်းခံရသည်။

(ခ) အမြတ်အစွန်းများသည် ဝင်ငွေအဓိပ္ပာယ်နှင့် ကိုက်ညီသည့် အခြားအမယ်များဖြစ်သော်လည်း ရငွေ မဟုတ်ပါ။ အမြတ်အစွန်းများကို အလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုသည့် အခါ ယင်းတို့ကို သိရှိနားလည်ခြင်းသည် စီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် အသုံးဝင်သည့် အတွက် ယင်းတို့ကို ပုံမှန်အားဖြင့် သီးခြားဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

အသုံးစရိတ်များ

၂.၂၆ အသုံးစရိတ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်တွင် အရှုံးငွေများနှင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သမားရိုးကျ လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သည့် အသုံးစရိတ်များလည်း အကျုံးဝင်သည်-

(က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သမားရိုးကျလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သည့် အသုံး စရိတ်များတွင် ဥပမာအားဖြင့် ရောင်းရကုန်တန်ဖိုး၊ လုပ်ခများနှင့် တန်ဖိုးလျော့ စရိတ်ပါဝင်ပါသည်။ ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသော အရာများ၊ ကုန်လက်ကျန် သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ စသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များစီးထွက်ခြင်း သို့မဟုတ် လျော့နည်းခြင်းပုံစံဖြင့် ဖြစ်လေ့ရှိ သည်။

(ခ) အရှုံးများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ သမားရိုးကျလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ပြီး အသုံးစရိတ်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့်အခြားအမယ်များ ဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင် သောရှင်းတမ်းတွင် အရှုံးများကို စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုသည့်အခါ ယင်း၏သဘောကို သိရှိ နားလည်ခြင်းသည် စီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် အသုံးဝင်သည့်အတွက် အရှုံးတို့ကိုသီးခြား ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်း ရေးသွင်းခြင်း

၂.၂၇ စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်၊ ပေးရန်တာဝန်၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်တစ်ခု၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ကိုက်ညီသောအမယ်တစ်ခုကို ထည့်သွင်းသည့် ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ပြီး အောက်ပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပြည့်စုံရမည်-

- (က) ထိုစာရင်းရေးသွင်းသောအရာနှင့် စပ်လျဉ်းသော မည်သည့်အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားမဆို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွင်းသို့ စီးဝင်ခြင်း စီးထွက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိရမည်ဖြစ်ပြီး၊
- (ခ) ထိုစာရင်းရေးသွင်းသောအရာတွင် ယုံကြည်စိတ်ချစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်၍ ရနိုင်သော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးတစ်ရပ်ရှိရမည်။

၂.၂၈ အထက်ပါသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပြည့်မီသောအရာတစ်ခုကို စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုရန်ပျက်ကွက်ခြင်းကို အသုံးပြုသည့် စာရင်းကိုင်မှုများ ဖော်ပြခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မှတ်စု သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းဖော်ပြသော အချက်အလက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း အမှန်မဖြစ်စေပါ။

အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းနိုင်ခြေ

၂.၂၉ ဖြစ်နိုင်ခြေဆိုသောအယူအဆကို အရာတစ်ခုနှင့်ပတ်သက်၍ အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုများ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း ထံသို့စီးဝင်မည့် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းထံမှ စီးထွက်မည့် မသေချာမှု အတိုင်းအတာကို ရည်ညွှန်းရန် ပထမဆုံး အသိအမှတ်ပြုသည့် သတ်မှတ်ချက်တွင်အသုံးပြုထားသည်။ စီးပွားဖြစ်ထွန်းခြင်း စီးဝင် စီးထွက်မှုများနှင့် တွဲပါလာသည့် မသေချာမှုအတိုင်းအတာအကဲဖြတ်မှုများကို ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ရေးဆွဲရာတွင် အစီရင်ခံသည့်ကာလ ကုန်ဆုံးချိန်တွင်ရှိသော အခြေအနေများနှင့်ဆက်နွယ်သည့် အထောက်အထား များ ရနိုင်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ ပြုလုပ်သည်။ ထိုအကဲဖြတ်မှုများကို တစ်ခုချင်းအရေးပါသောအမယ်များကို အမယ် တစ်ခုချင်းစီနှင့် တစ်ခုချင်းအရေးမပါသောအမယ်အများအပြားကို အုပ်စုတစ်ခုအတွက် တစ်ခုချင်းစီ ပြုလုပ်ပါသည်။

ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းအပေါ် ယုံကြည်အားထားရမှု

၂.၃၀ အမယ်တစ်ခုကို စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုရန်အတွက် ဒုတိယသတ်မှတ်ချက်သည် ယုံကြည်အားထားရမှုဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သော ယင်းပိုင်ဆိုင်သည့် ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးဖြစ်သည်။ ကိစ္စအများစုတွင် အရာတစ်ခု၏ ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးကို သိရှိသည်။ အခြားသောကိစ္စများတွင်မူ ယင်းကို ခန့်မှန်းရသည်။ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့် ခန့်မှန်းခြေများကို အသုံးပြုခြင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် အရေးပါသောအပိုင်းဖြစ်ပြီး ယင်းတို့၏ယုံကြည်အားထားရမှုကို မပျက်ပြားနိုင်ပေ။ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ခန့်မှန်းခြေကို မပြုလုပ်နိုင်ပါက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထိုအမယ်ကို စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်မပြုပါ။

၂.၃၁ စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုသည့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် မကိုက်ညီသည့်အမယ်သည် နောက်ပိုင်းနေ့တစ်နေ့ တွင် နောက်ပိုင်းဆက်တွဲအခြေအနေများ သို့မဟုတ် အဖြစ်အပျက်ကြောင့် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုရန် အရည်အချင်းပြည့်မီနိုင်သည်။

၂.၃၂ အမယ်တစ်ခုသည် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုသည့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် မကိုက်ညီသော်လည်း မှတ်စုများ တွင်ဖြစ်စေ၊ အချက်အလက်ရှင်းလင်းမှုတွင်ဖြစ်စေ နောက်ဆက်တွဲဇယားများတွင်ဖြစ်စေ ဖော်ပြရန် ခွင့်ပြုနိုင်ပါ သည်။ ယင်းအမယ်ကို သိရှိနားလည်မှုသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို အသုံးပြုသူများက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ၊ လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို အကဲဖြတ် ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အခါ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်သင့်လျော်ပါသည်။

ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များ ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂-၃၃ ပမာဏသတ်မှတ်မှုသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များ၏ ငွေကြေးဆိုင်ရာ ပမာဏများကို သတ်မှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ပမာဏသတ်မှတ်မှုတွင် ပမာဏသတ်မှတ်ရန် အခြေခံတစ်ခုကို ရွေးချယ်ခြင်းပါဝင်သည်။ ဤစံသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ် အမျိုးအစားအများအပြားအတွက် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုက မည်သည့် ပမာဏသတ်မှတ်မှု အခြေခံကို အသုံးပြုရမည်ကို သတ်မှတ်သည်။

၂-၃၄ အသုံးများသည့် ပမာဏသတ်မှတ်မှုအခြေခံနှစ်မျိုးမှာ မူရင်းကုန်ကျစရိတ်နှင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတို့ ဖြစ်သည်-

(က) ရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် မူရင်းကုန်ကျစရိတ်သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ရယူသည့်အချိန်တွင်ပေးသည့် ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများပမာဏ သို့မဟုတ် ရယူရန်ပေးသည့် အဖိုးစားနား၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြစ်သည်။ ပေးရန်တာဝန်များအတွက် မူရင်းကုန်ကျစရိတ်သည် ရရှိသည့်ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ သို့မဟုတ် တာဝန်ဝတ္တရားဖြစ်ပေါ်ချိန်တွင် တာဝန်ဝတ္တရားနှင့် အလဲအလှယ် ပြုလုပ်၍ရရှိသောငွေသားများ သို့မဟုတ် အချို့အခြေအနေများတွင် (ဥပမာ-ဝင်ငွေခွန်) ပုံမှန်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း ပေးရန်တာဝန်များကို စာရင်းရှင်းလင်းပေးဆပ်ရန် မျှော်မှန်းထားသော ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏ ပမာဏများ ဖြစ်သည်။

မူရင်းတန်ဖိုးလျော့စရိတ်သည် ယခင်က အသုံးစရိတ်ဝင်ငွေ သို့မဟုတ် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုသည့် သူ့မူရင်းကုန်ကျစရိတ်၏အပိုင်းကို ပေါင်းခြင်း သို့မဟုတ် နုတ်ခြင်း ပြုလုပ်ထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏ မူရင်းကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်သည်။

(ခ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးသည် ကောင်းစွာတတ်သိနားလည်ပြီး ဆန္ဒရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား လက်တစ်ကမ်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို လဲလှယ်နိုင်သော၊ ပေးရန်တာဝန်တစ်ခုကို စာရင်းရှင်းနိုင်သော ပမာဏဖြစ်သည်။ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတိုင်းတာတွက်ချက်မှုကို ခွင့်ပြုသည့် သို့မဟုတ် လိုအပ်သည့် အခြေအနေများတွင် အပိုဒ် ၁၁.၂၇-၁၁.၃၂ပါ လမ်းညွှန်ချက်ကို အသုံးပြုရမည်။

အနှံ့အပြားသက်ရောက်သော အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းမှုနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်မှုများ

၂-၃၅ ဤစံအရ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များကို ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းအတွက် လိုအပ်ချက်များသည် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံ အပြည့်အစုံမှ ဖော်ထုတ်ရရှိသော အနှံ့အပြားသက်ရောက်သောမူများပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု သို့မဟုတ် အခြားအဖြစ်အပျက်တစ်ခု သို့မဟုတ် အခြေအနေတစ်ရပ်အတွက် ဤစံတွင် အသုံးပြုသည့် လိုအပ်ချက်တစ်ခုမရှိခဲ့လျှင် အပိုဒ် ၁၀.၄ သည် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ချရန်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်ကို ပေးပြီး အပိုဒ် ၁၀.၅ သည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ယင်းအခြေအနေများတွင် လိုက်နာရန် သင့်လျော်သော စာရင်းကိုင်မှုကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းအတွက် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်ကို ချမှတ်သည်။ ထိုအဆင့်သတ်မှတ်ချက်၏ ဒုတိယအဆင့်က ဤအပိုင်းတွင် တင်ပြထားသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ၊ စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုသည့် သတ်မှတ်ချက်များ၊ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များနှင့် အနှံ့အပြား သက်ရောက်သောမူများအတွက် တိုင်းတာတွက်ချက်သည့် အယူအဆများကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ကြည့်ရန် လိုအပ်သည်။

အချိန်စေ့ရောက်ကျသင့်သည့် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို ထည့်သွင်းသည့်စနစ်

၂.၃၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ငွေသားစီးဆင်းမှု သတင်းအချက်အလက်မှတစ်ပါး အချိန်စေ့ရောက် ကျသင့်သည့် ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များကို ထည့်သွင်းသည့်စနစ်ကို အသုံးပြု၍ ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲရမည်။ အချိန်စေ့ရောက်ကျသင့်သည့် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို ထည့်သွင်းသည့်စနစ်အရ ယင်းတို့အတွက် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်း သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည့်အမယ်များကို ရရန် ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၊ ဝင်ငွေ သို့မဟုတ် အသုံးစရိတ်များအဖြစ် စာရင်း ရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုသည်။

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုမှု

ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

၂.၃၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုများ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အတွင်းသို့ စီးဝင်နိုင်ခြေနှင့် ရပိုင်ခွင့်တစ်ခုတွင် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် တန်ဖိုးတစ်ခုကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ တိုင်းတာ တွက်ချက်နိုင်သောအခါ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုရမည်။ လက်ရှိ အစီရင်ခံသည့်ကာလနောက်ပိုင်းတွင်လည်း ကျခံထားသည့်စရိတ်များအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ အကျိုး စီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုများ စီးဝင်လာနိုင်ခြေမရှိဟုယူဆလျှင် ရပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို ဘဏ္ဍာရေးအခြေပြရှင်းတမ်းတွင် စာရင်း ရေးသွင်း အသိအမှတ်မပြုပါ။ ယင်းအစား ထိုစီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်ကို ဝင်ငွေအလုံးစုံ ပါဝင်သော ရှင်းတမ်း(သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်း)တွင် အသုံးစရိတ်တစ်ခုအနေဖြင့် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုမည်ဖြစ်သည်။

၂.၃၈ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအဖြစ် စာရင်း ရေးသွင်း အသိအမှတ်မပြုရ။ သို့ရာတွင် အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အတွင်း သို့ စီးဝင်ရန် သေချာလုနီးပါးဖြစ်သောအခါ ထိုသက်ဆိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်သည် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် မဟုတ်သဖြင့် ယင်းကိုစာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုမှုသည် သင့်လျော်ပါသည်။

ပေးရန်တာဝန်များ

- ၂.၃၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-
 - (က) အစီရင်ခံသည့်ကာလ ကုန်ဆုံးချိန်တွင် အတိတ်ကာလကအဖြစ်အပျက်တစ်ခု၏ ရလဒ်အနေနှင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းက တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ခုရှိသည့်အခါ၊
 - (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် စာရင်းရှင်းရာတွင် အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုများ ပါဝင်သော အရင်းအမြစ် များကို လွှဲပြောင်းပေးရန် လိုအပ်နိုင်ခြေ ရှိသောအခါ နှင့်
 - (ဂ) စာရင်းရှင်းရမည့်ပမာဏကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်နိုင်သောအခါတို့တွင် ပေးရန် တာဝန်တစ်ရပ်ကို ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ် ပြုရမည်။

၂.၄၀ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခုဆိုသည်မှာ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သော်လည်း မသေချာသော တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ခု (သို့မဟုတ်) အပိုဒ် ၂.၃၉ (ခ) နှင့် (ဂ) ပါအခြေအနေများမှ တစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုလုံးနှင့် မကိုက်ညီသည့်အတွက် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်မပြုသော လက်ရှိကာလရှိ တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ခုဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစည်းခြင်း (အပိုင်း၁၉စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစည်းခြင်း

နှင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးတွင်ကြည့်ပါ။) တွင် သိမ်းယူခံရမည့်အဖွဲ့အစည်း၏ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန် တာဝန်များမှလွှဲ၍ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခုကို ပေးရန်တာဝန်တစ်ခုအဖြစ် စာရင်း ရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုရ။

ဝင်ငွေ

၂.၄၁ ဝင်ငွေကို စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို တိုင်းတာတွက်ချက်မှု နှင့် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုခြင်းမှ တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယုံကြည် စိတ်ချစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်နိုင်သော အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ရပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် တိုးလာခြင်း သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်လျော့နည်းသွားခြင်း ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ဝင်ငွေကို ဝင်ငွေ အလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း (သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်း) တစ်ခုတွင် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုရမည်။

အသုံးစရိတ်များ

၂.၄၂ အသုံးစရိတ်များကို စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို တိုင်းတာ တွက်ချက်မှုနှင့် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းမှ တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယုံကြည်စိတ်ချစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်နိုင်သော အနာဂတ်အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းမှုနှင့်ဆက်နွယ်သည့် ရပိုင်ခွင့် တစ်ရပ်လျော့နည်းခြင်း သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်တိုးသွားခြင်း ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ အသုံးစရိတ်ကို ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်း (သို့မဟုတ် အကယ်၍ ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြထားပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်း)တွင် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုရမည်။

စုစုပေါင်းဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းနှင့် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်

၂.၄၃ စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေဆိုသည်မှာ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များအကြား ပေါင်းနှုတ်တွက်ချက် ထားသော ခြားနားချက်ဖြစ်သည်။ ယင်းဝင်ငွေသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းအစီရင်ခံစာများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက် အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုမဟုတ်သကဲ့သို့ ယင်းအတွက် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုရန် သီးခြားမူတစ်ခုလည်း မလိုအပ်ပါ။

၂.၄၄ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်သည် ဤစံက အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း၏အရာများအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲ ထားသော ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်အရာများမှတစ်ပါး ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များအကြား ပေါင်းနှုတ်တွက်ချက် ထားသည့် ခြားနားချက်ဖြစ်သည်။ ယင်းဝင်ငွေသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းအစီရင်ခံစာများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက် အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုမဟုတ်သကဲ့သို့ ယင်းအတွက် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုရန် သီးခြားမူတစ်ခုလည်း မလိုအပ်ပါ။

၂.၄၅ ဤစံသည်ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့်ကိုက်ညီမှုမရှိသော အမယ်များကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကို တိုင်းတာတွက်ချက်ရာတွင် ယှဉ်တွဲရေး အယူအဆဟု အများရည်ညွှန်းလေ့ရှိသော အယူအဆကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းမှ ရလဒ်ဖြစ်လင့်ကစား ယင်းအမယ်များကို ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း တွင် စာရင်းရေးသွင်းခွင့်မပြုပါ။

ကနဦးစာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်း၌ ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂.၄၆ ကနဦး စာရင်းရေးသွင်းရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကဲ့သို့သော အခြားသော အခြေခံတစ်ခုဖြင့် ကနဦးပမာဏသတ်မှတ်မှုပြုလုပ်ရမည်ဟု ဤစံက လိုအပ်ချက်မရှိသရွေ့ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို မူရင်းကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ ပမာဏသတ်မှတ်မှု

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များ

၂.၄၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်၍ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲများကို အရှုံးသို့မဟုတ်အမြတ်တွင် စာရင်းရေးသွင်းရသော အများပြည်သူသို့ ရောင်းချထားသည့် သို့မဟုတ် အများပြည်သူသို့မရောင်းချသော်လည်း သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောစရိတ် သို့မဟုတ် လွန်ကဲသော ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်စိတ်ချစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည့် သာမန်ရယ်ယာများ အဖြစ် သို့ ပြောင်းလဲခွင့်မရှိသော ဦးစားပေးရယ်ယာများ(non-convertible preference shares) နှင့် ထုတ်ဝေသူသို့ ပြန်လည်မလွှဲပြောင်းနိုင်သောသာမန်နှင့်ဦးစားပေးရယ်ယာများ(non-puttable ordinary or preference shares) ကိုင်ဆောင်ထားသူများအား နောင်တစ်ချိန်တွင်သတ်မှတ်ထားပြီးသော ဈေးနှုန်းတစ်ခုဖြင့် ထုတ်ရောင်းပိုင်ခွင့် ပေးထားသော သာမန် သို့မဟုတ် ဦးစားပေးရယ်ယာများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားခြင်းတို့မှအပ အခန်း ၁၁ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပြထားသည့် အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို တန်ဖိုးလျော့ထားသည့်ကုန်ကျစရိတ်မှ တန်ဖိုးကျမှုပမာဏနှုတ်ခြင်း (amortized cost less impairment)ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

၂.၄၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ကဲ့သို့သော အခြားသောအခြေခံပေါ်တွင် ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းကို ဤစံက မလိုအပ်ခဲ့လျှင် သို့မဟုတ် ခွင့်မပြုခဲ့လျှင် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားသည့် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများနှင့် အတူ အခြားသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များအားလုံးကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်သည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမဟုတ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

၂.၄၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက မူရင်းကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ကနဦးစာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမဟုတ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်အများစုကို အခြားတိုင်းတာတွက်ချက်မှုအခြေခံများပေါ်တွင် နောက်ဆက်တွဲ ပမာဏသတ်မှတ်သည်။ ဥပမာ-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာကို ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ စုပေါင်းလာသောတန်ဖိုးလျော့နှင့် တန်ဖိုးကျမှုကို နှုတ်၍ရသောပမာဏနှင့် ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့် ပမာဏတို့မှ နည်းရာဖြင့်လည်းကောင်း (ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံ)၊ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်သည့် ပမာဏနှင့် ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့်ပမာဏတို့မှ နည်းရာဖြင့်လည်းကောင်း (တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံ) တိုင်းတာတွက်ချက်သည်။
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်လက်ကျန်များကို ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ရောင်းချေးထဲမှ ပြီးစီးရန်နှင့် ရောင်းရန်အတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ပြီးကျန်စရိတ်အနက် နည်းရာဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်သည်။

(ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုနေသည့် သို့မဟုတ် ပြန်လည်ရောင်းချရန် ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမဟုတ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တန်ဖိုးကျ ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခုကို စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုသည်။

ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ပို၍နည်းသည့်ပမာဏနှင့်တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်းသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို အသုံးပြုခြင်းမှ ဖြစ်စေ ရောင်းချခြင်းမှဖြစ်စေ ပြန်လည်ရနိုင်မည်ဟု အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက မျှော်လင့်ထားသောပမာဏထက်ပို၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်းမပြုစေရေး သေချာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၂.၅၀ အောက်ဖော်ပြပါ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမဟုတ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် အမျိုးအစားများအတွက် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုး ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်းကို ဤစံက ခွင့်ပြုသည် သို့မဟုတ် လိုအပ်သည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်သော တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ (အပိုဒ် ၁၄.၁၀နှင့် ၁၅.၁၅ တို့တွင်ကြည့်ပါ) ၊
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်သော မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (အပိုဒ် ၁၆.၇တွင်ကြည့်ပါ) ၊
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထဲမှ ရောင်းရန်ခန့်မှန်းကုန်ကျအသုံးစရိတ်ကို နှုတ်ပြီး သည့် တန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်သော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ (အသက်ရှိ ဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူးချိန်မှ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန်) (အပိုဒ် ၃၄.၂တွင် ကြည့်ပါ)၊ နှင့်
- (ဃ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံနှင့်အညီ တိုင်းတာတွက်ချက်သော မြေ၊ အဆောက်အအုံစက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ (အပိုဒ် ၁၇.၁၅(ခ)တွင် ကြည့်ပါ)

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များမှအပဖြစ်သော ပေးရန်တာဝန်များ

၂.၅၁ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များ မှအပဖြစ်သော ပေးရန်တာဝန်အများစုကို အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ တာဝန် ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရန် လိုအပ်မည့် အကောင်းဆုံးခန့်မှန်းခြေပမာဏဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်သည်။

ခုနှိမ်ခြင်း

၂.၅၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤစံအရလိုအပ်၍ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြု၍မဟုတ်ပါက ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန် တာဝန်များကို သို့မဟုတ် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို ခုနှိမ်၍မရပါ။

- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ခန့်မှန်းတန်ဖိုးလျော့လျာထားချက်များ (valuation allowances)နှုတ်၍ တိုင်းတာ တွက်ချက်ခြင်းသည် ခုနှိမ်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဥပမာခေတ်မမီသော ကုန်လက်ကျန်များအတွက် ခန့်မှန်း တန်ဖိုးလျော့လျာထားချက်များ သို့မဟုတ် မကောက်ခံနိုင်သောရရန်ရှိများအတွက် ခန့်မှန်းတန်ဖိုးလျော့ လျာထားချက်များ၊
- (ခ) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့်လုပ်ငန်းခွင်သုံးပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်း [operating asset အပါအဝင်ဖြစ်သော လက်ငင်း မဟုတ်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ [non-current assets] ရောင်းခြင်းဝယ်ခြင်းတို့မှာ အဖွဲ့အစည်း၊ လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ပုံမှန်လုပ်ငန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိပါက ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ရောင်းချခြင်းမှရငွေထဲမှ ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ရောင်းချခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော အသုံးစရိတ်များကိုနှုတ်၍ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ရောင်းချ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အမြတ်အစွန်းများနှင့် အရှုံးများကို အစီရင်ခံတင်ပြသည်။

အခန်း (၃)

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတင်ပြခြင်း

ဤအခန်း၏အတိုင်းအတာ

၃.၁ ဤအခန်းတွင် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (အက်စ်အမ်အီးစ်)အတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတစွာတင်ပြထားခြင်းကို နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံ (အိုင်အက်ဖ်အာရ်အက်စ်) ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် မည်သည်တို့ လိုအပ်သည်နှင့် ပြည့်စုံသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်စုံဆိုသည်မှာ မည်သို့ရှိသည်တို့ကို ရှင်းပြထားသည်။

သင့်တင့်မျှတစွာ တင်ပြထားခြင်း

၃.၂ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်၊ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေတို့ကို သင့်တင့်မျှတစွာတင်ပြရမည်။

သင့်တင့်မျှတစွာတင်ပြထားခြင်းက အခန်း ၂ အယူအဆများနှင့်အနွဲ့အပြားသက်ရောက်သောမူများတွင် တင်ပြထားသည့် ရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များအတွက် သတ်မှတ်ချက်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ၊ စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းဆိုင်ရာစံများနှင့်အညီ စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားအဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများကြောင့် သက်ရောက်မှုကို တိကျစွာတင်ပြခြင်းကို လိုအပ်သည်။

(က) လိုအပ်ပါက ထပ်ဆောင်းဖော်ပြချက်နှင့်အတူ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (အက်စ်အမ်အီးစ်) အတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံခြင်းစံ (အိုင်အက်ဖ်အာရ် အက်စ်)ကို ကျင့်သုံးမှုသည် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (အက်စ်အမ်အီးစ်)၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုတို့ကို သင့်တင့်မျှတစွာဖော်ပြသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူသည်။

(ခ) အပိုဒ် ၁.၅ တွင် ရှင်းပြထားသကဲ့သို့ အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံမှုရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤစံကိုကျင့်သုံးခြင်းသည် ဤစံအရ သင့်တင့်မျှတစွာ ဖော်ပြထားခြင်းကို မဖြစ်စေပါ။ (ဤစံရှိ သီးသန့်လိုအပ်ချက်များကို လိုက်နာခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုရှိသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားအဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများ၏ သက်ရောက်မှုကို အသုံးပြုသူများ နားလည်စေရန် မလုံလောက်ပါက အပိုဒ် (က) တွင် ရည်ညွှန်းထားသော ထပ်ဆောင်းဖော်ပြချက်များ လိုအပ်သည်။)

အက်စ်အမ်အီးစ်အတွက် အိုင်အက်ဖ်အာရ်အက်စ်နှင့်အညီ လိုက်နာခြင်း

၃.၃ အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ(အက်စ်အမ်အီးစ်)အတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံ (အိုင်အက်ဖ်အာရ်အက်စ်) လိုက်နာသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏ မှတ်စုများ အပိုင်းတွင် ယင်းကဲ့သို့လိုက်နာခြင်းကို အတိအလင်းနှင့် ချွင်းချက်မရှိ ဖော်ပြချက်ပါဝင်ရမည်။ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် ဤစံ၏လိုအပ်ချက်အားလုံးကို လိုက်နာခြင်းမပြုပါက အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ

(အက်စ်အမ်အီးစ်)အတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံခြင်းစံ (အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်) နှင့်အညီ ရေးဆွဲထားသည်ဟု ဖော်ပြခြင်းမပြုရပါ။

၃.၄ အလွန်အမင်းရှားပါးသောအခြေအနေများတွင် ဤစံကိုလိုက်နာခြင်းသည် လွန်စွာအထင်အမြင်လွဲမှားစေပြီး အခန်း ၂ တွင် စီစဉ်တင်ပြထားသည့် အက်စ်အမ်အီးများ၏ဘဏ္ဍာ ရှေးရှင်းတမ်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဝိရောမိ ဖြစ်မည် ဟု အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက ကောက်ချက်ချသည့်အခါ ယင်းကဲ့သို့သောသွေဖယ်မှုတစ်ခုသည် သက်ဆိုင်ရာ ထိန်းကြောင်းသည့် မူဘောင်ကတားမြစ်ထားခြင်းမရှိလျှင် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ်၃.၅တွင်တင်ပြထားသောနည်းအားဖြင့် ထိုလိုအပ်ချက်ကို သွေဖယ်ရမည်။

၃.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ် ၃.၄နှင့်အညီ ဤစံအရလိုအပ်ချက်တစ်ခုကို သွေဖယ်လျှင် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည်အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်ပြသရမည်-

- (က) အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက ဘဏ္ဍာရေးစာရင်းရှင်းတမ်းများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုများသည် သင့်တင့်မျှတစွာ တင်ပြထားသည်ဟု ကောက်ချက်ချခြင်း၊
- (ခ) သင့်တင့်မျှတစွာ တင်ပြခြင်းဖြစ်စေသည့် သီးခြားလိုအပ်ချက်တစ်ခုခုမှ သွေဖယ်ခြင်းမှတစ်ပါး အက်စ်အမ်အီးများအတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံများကိုလိုက်နာခြင်း၊နှင့်
- (ဂ) အက်စ်အမ်အီးများအတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံအတိုင်း လိုက်နာထားသော စာရင်းရေးသွင်းချက်အပါအဝင် သွေဖယ်မှု၏သဘောသဘာဝ၊ အခန်း ၂တွင် စီစဉ်တင်ပြထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဝိရောမိဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေများတွင် ယင်းနည်းလမ်းသည် အဘယ်ကြောင့် လွန်စွာအထင်လွဲမှားစေလိမ့်မည်ဆိုသည့်အကြောင်းရင်းနှင့် လက်ခံကျင့်သုံးသည့် စာရင်းသွင်းချက်။

၃.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယခင်ကာလတစ်ခုတွင် ဤစံ၏လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်နှင့် ကွဲလွဲခဲ့ပြီး ထိုကွဲလွဲမှုသည် လက်ရှိကာလအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုသော ပမာဏများကို ထိခိုက်ပါက ယင်းကွဲလွဲမှုကို အပိုဒ်၃.၅(ဂ)တွင် စီစဉ်တင်ပြထားသည့် ဖော်ပြချက်များ ထည့်သွင်းရမည်။

၃.၇ အလွန်အမင်းရှားပါးသောအခြေအနေများတွင် ဤစံနှင့်အညီလိုက်နာခြင်းသည် လွန်စွာအထင်လွဲမှား စေလိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့် အခန်း ၂တွင်တင်ပြထားသည့် အက်စ်အမ်အီးများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဝိရောမိဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက ကောက်ချက်ချပြီး သက်ဆိုင်ရာ ထိန်းကြောင်းသည့် မူဘောင်က လိုအပ်ချက်များမှသွေဖယ်မှုကို တားမြစ်ထားသောအခါ ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို ဖော်ပြခြင်းဖြင့် သိထားသော လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အထင်အမြင်လွဲမှားစေသည့် ဘက်ပေါင်းစုံကို ဖြစ်နိုင်သမျှ အများဆုံးအတိုင်းအတာသို့ လျော့ချရမည်။

- (က) ဤစံအရလိုအပ်ချက်၏ သဘောသဘာဝနှင့် ထိုလိုအပ်ချက်အား လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အခြေအနေများတွင် လွန်စွာအထင်လွဲမှားခြင်းကြောင့် အခန်း ၂တွင်တင်ပြထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဝိရောမိဖြစ်စေသည်ဟု မည်သည့်အတွက်ကြောင့်အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက ကောက်ချက်ချရသည့် အကြောင်းရင်းနှင့်
- (ခ) တင်ပြသောကာလတစ်ခုချင်းစီအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် သင့်တင့်မျှတစွာ တင်ပြခြင်း တစ်ရပ်ဖြစ်စေရန် လိုအပ်သည်ဟု အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက ကောက်ချက်ချထားသည့် အရာတစ်ခုချင်းစီ အတွက် ညှိနှိုင်းချက်များ။

ဆက်လက်ရှင်သန်လည်ပတ်နိုင်ခြင်း

- ၃.၈ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရေးဆွဲရာတွင် ဤစံကိုအသုံးပြုသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းက ဆက်လက်ရှင်သန်လည်ပတ်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက်သွားနိုင်မည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ စွမ်းရည်ကို အကဲဖြတ်လိမ့်မည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်းရန် သို့မဟုတ်လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကို ရပ်ဆိုင်းရန်မရည်ရွယ်လျှင် သို့မဟုတ် ထိုသို့ပြုလုပ်ရန်လက်တွေ့ကျသော အခြားနည်းလမ်းမရှိသည်မဟုတ်လျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆက်လက်ရှင်သန်လည်ပတ်နေသော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဆက်လက်ရှင်သန်လည်ပတ်မည်ဟူသော ယူဆချက်က သင့်လျော်မှုရှိမရှိကို အကဲဖြတ် ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းသည် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း အစီရင်ခံသည့်နေ့မှ အနည်းဆုံး ရှေ့၁၂လ ကာလ အတွက် ရနိုင်သမျှအားလုံးသော သတင်းအချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်။
- ၃.၉ အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းက အကဲဖြတ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်ရှင်သန်လည်ပတ်နိုင်သော လုပ်ငန်း တစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက်ရှင်သန်သည့် စွမ်းရည်အပေါ် သိသာသော သံသယဖြစ်စေသည့် အဖြစ်အပျက်များ သို့မဟုတ် အခြေအနေများနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ပမာဏကျသော မသေချာမှုများကို သတိပြုမိသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် အဆိုပါ မသေချာမှုများကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆက်လက် ရှင်သန်လည်ပတ်မည်ဆိုသော အခြေခံဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို မရေးဆွဲပါက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ရေးဆွဲသည်အခြေခံနှင့်အတူ ထိုအချက်နှင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို ဆက်လက်ရှင်သန်သည့် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် မည်သည့်အတွက် မမှတ်ယူကြောင်း အကြောင်းပြချက်တို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အစီရင်ခံသည့်အကြိမ်အရေအတွက်

- ၃.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများအပြည့်တစ်စုံ (နှိုင်းယှဉ်သတင်းအချက် အလက်အပါ အဝင် - အပိုဒ် ၃.၁၄ ကိုကြည့်ပါ) ကို အနည်းဆုံးနှစ်စဉ်တင်ပြရမည်။
- အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အစီရင်ခံသည့်ကာလ ပြီးဆုံးသည့်ရက် ပြောင်းလဲ၍ နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း များကို တစ်နှစ်ထက်ပိုသော သို့မဟုတ် လျော့သောအချိန်ကာလအတွက် တင်ပြသည့်အခါ ယင်းအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-
- (က) ပြောင်းလဲရသည့်အချက်၊
 - (ခ) ပိုမိုရှည်လျားသော သို့မဟုတ် ပိုမိုတိုတောင်းသောကာလကို အသုံးပြုခြင်းအတွက် အကြောင်း ပြချက်၊ နှင့်
 - (ဂ) (ဆက်နွယ်သော မှတ်စုများအပါအဝင်) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် တင်ပြထားသော နှိုင်းယှဉ် ပမာဏတို့သည် အပြည့်အဝနှိုင်းယှဉ်မရနိုင်ခြင်းဆိုသည့်အချက်။

တင်ပြရာတွင် တသမတ်တည်းဖြစ်ခြင်း

- ၃.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်
- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုသဘောသဘာဝတွင်ဖြစ်စေ ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ပြန်လည်စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ အရေးပါသောပြောင်းလဲမှုတစ်ခုကြောင့် အခန်း၁၀ စာရင်း ကိုင်မှုများ၊ ခန့်မှန်းခြေများနှင့်အမှားများရှိ စာရင်းကိုင်မှုများကို ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ကျင့်သုံးခြင်းတို့ အတွက် စံများကိုအလေးထား၍ နောက်ထပ်တင်ပြခြင်း သို့မဟုတ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားခြင်းက ပိုမိုဆီလျော် သည်ဟု သိသာထင်ရှားသောအခါ သို့မဟုတ်

(ခ) ဤစံအရ တင်ပြမှုတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုလိုအပ်သောအခါ တို့မှလွဲ၍ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိအရာများကို ကာလတစ်ခုမှ နောက်ကာလတစ်ခုသို့ တင်ပြချက်နှင့် အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းတို့သည် တသမတ်တည်း ဖြစ်စေရမည်။

၃.၁၂ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ အမယ်များ၏ တင်ပြမှု သို့မဟုတ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားမှုကို ပြောင်းလဲရသည့်အခါ ခေါင်းစဉ် ပြန်လည်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းသည် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် နှိုင်းယှဉ်ပမာဏများကို ပြန်လည်ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်။ နှိုင်းယှဉ်ပမာဏများကို ပြန်လည်ခေါင်းစဉ်ခွဲခြား သတ်မှတ်သည့်အခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ပါတို့ကို ထုတ်ဖော်ရမည်-

- (က) ခေါင်းစဉ်ပြန်လည်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း၏ သဘောသဘာဝ၊
- (ခ) အရာတစ်ခုချင်းစီ၏ပမာဏ သို့မဟုတ် ခေါင်းစဉ်ပြန်လည်ခွဲခြားမည့် အမယ်များ၏အတန်း အစားနှင့်
- (ဂ) အမျိုးအစား ပြန်လည်ခွဲခြားသတ်မှတ်ရသည့် အကြောင်းရင်း။

၃.၁၃ နှိုင်းယှဉ်ပမာဏများကို ခေါင်းစဉ်ပြန်လည်သတ်မှတ်ရန် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ခေါင်းစဉ်ပြန်လည်သတ်မှတ်ရန် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်သည့် အကြောင်းရင်းကို ထုတ်ဖော် ရမည်။

နှိုင်းယှဉ်သတင်းအချက်အလက်

၃.၁၄ ဤစံအရ အခြားနည်းဖြင့် ခွင့်ပြုသည့်အခါ သို့မဟုတ် လိုအပ်သည့်အခါ မှတစ်ပါး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လက်ရှိကာလ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် တင်ပြထားသည့် ပမာဏအားလုံးအတွက် ယခင်နှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ကာလနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နှိုင်းယှဉ်သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု သည် လက်ရှိကာလ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို နားလည်သဘောပေါက်စေခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အခါတွင် လည်း ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည့် နှိုင်းယှဉ်သတင်းအချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းရမည်။

ပဓာနကျမှုနှင့် စုစည်းခြင်း

၃.၁၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် တူညီသောအရာများ၏ပဓာနကျမှုအတန်းအစားစီအလိုက် သီးခြားတင်ပြရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မတူညီသောသဘောသဘာဝ သို့မဟုတ် မတူညီသော လုပ်ဆောင်ချက်ရှိသည့် အရာများကို ယင်းတို့၏ပဓာနကျမှု(အရေးကြီးသည်)မှတစ်ပါး သီးခြားတင်ပြရမည်။

၃.၁၆ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို အခြေခံ၍ ချမှတ်သည့်သုံးစွဲသူများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တစ်ခု ချင်းသော်လည်းကောင်း၊ စုပေါင်း၍သော်လည်းကောင်း ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်လျှင် ကျန်ရစ်ခြင်းသို့မဟုတ် မှားယွင်း ဖော်ပြခြင်းများသည် ပဓာနကျ(အရေးကြီး)သည်။ ပဓာနကျမှုသည် ဝန်းကျင်တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့်အခြေအနေတွင် ဆုံးဖြတ်သော ကျန်ရစ်ခြင်းသို့မဟုတ် မှားယွင်းဖော်ပြခြင်း၏ အရွယ်အစားနှင့် သဘောသဘာဝ ပေါ်တွင်မူတည် သည်။ ကျန်ရစ်ခြင်းသို့မဟုတ် မှားယွင်းဖော်ပြခြင်း၏ သဘောသဘာဝ၊ အရွယ်အစား သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးပေါင်းသည် ဆုံးဖြတ်ပေးသည့်အချက် ဖြစ်နိုင်သည်။

ပြည့်စုံသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်စုံ

၃.၁၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ပြည့်စုံသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်စုံတွင် အောက်ဖော်ပြပါအားလုံးတို့ ပါဝင်ရမည်-

- (က) အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတစ်ခု၊
- (ခ) အောက်ပါနှစ်မျိုးအနက်တစ်မျိုး-
 - (၁) အရှုံးသို့မဟုတ်အမြတ်အဖြစ် သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့သော ထိုအမယ်များ (ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် ဆင့်ခွဲစုစုပေါင်း)နှင့် အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံ ပါဝင်သောရှင်းတမ်း၏ အမယ်များအပါအဝင် ယင်းကာလအတွင်း ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့သော အမယ်များအားလုံးကို ဖော်ပြနေသည့် အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွက် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သည့် တစ်ခုတည်းသောရှင်းတမ်း၊
 - (၂) သီးခြားဝင်ငွေရှင်းတမ်းတစ်ခုနှင့် သီးခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်းတစ်ခု။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ဝင်ငွေရှင်းတမ်းနှင့်ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော နှစ်ခုစလုံးကို တင်ပြရန် ဟုရွေးချယ်လျှင် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းသည် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ဖြင့် စတင်မည်ဖြစ်ပြီး ထို့နောက်တွင် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ၏ အမယ်များကို ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။
- (ဂ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွက် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၏ရှင်းတမ်း၊
- (ဃ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွက် ငွေသားစီးဆင်းမှုများရှင်းတမ်း၊ နှင့်
- (င) အရေးပါသော စာရင်းကိုင်မှုများအကျဉ်းချုပ်နှင့် အခြားရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည့် သတင်း အချက်အလက်များ ပါဝင်သောမှတ်စုများ။

၃.၁၈ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြသောကာလအတွင်း ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး ပြောင်းလဲမှုများသည် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်၊ အမြတ်ဝေစုခွဲပေးမှု၊ ယခင်ကာလအမှားများကို ပြင်ဆင်ခြင်းများကြောင့်နှင့် စာရင်းကိုင်မှု ပြောင်းလဲခြင်းတို့ကြောင့်သာဖြစ်ပါက ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ရှင်းတမ်း (အပိုဒ် ၆.၄ တွင်ကြည့်) အစား ဝင်ငွေနှင့်ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များရှင်းတမ်းတစ်ခုကို တင်ပြနိုင်ပါသည်။

၃.၁၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတင်ပြရမည့် မည်သည့်ကာလအတွက်ကိုမဆို အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း၏အမယ်များမရှိလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတစ်ခုတည်းကို တင်ပြနိုင်သည် သို့မဟုတ် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် “အောက်ဆုံးလိုင်း” ကို “အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်” ဟု ဖော်ပြ၍ တင်ပြနိုင်သည်။

၃.၂၀ အပိုဒ် ၃.၁၄အရ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် တင်ပြထားသော ပမာဏအားလုံးအတွက် ယခင်ကာလနှင့် သက်ဆိုင်သော နှိုင်းယှဉ်ပမာဏများ လိုအပ်ခြင်းကြောင့် ပြည့်စုံသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်စုံဆိုသည်မှာ အနည်းဆုံးအဖြစ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက လိုအပ်သော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ နှစ်စုံအနက်တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်သောမှတ်စုများကို တင်ပြရမည်။

၃.၂၁ ပြည့်စုံသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းအစုံတစ်စုံတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်ခုစီကို တူညီသော အရေးပါမှုဖြင့် တင်ပြရမည်။

၃.၂၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤစံတွင်အသုံးပြုသည့် ခေါင်းစဉ်များမဟုတ်သည့် ခေါင်းစဉ်များကိုလည်း ထင်ယောင်ထင်မှားမရှိသမျှကာလပတ်လုံး ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို သတ်သတ်မှတ်မှတ်ခွဲခြားခြင်း

၃.၂၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်ခုစီနှင့် မှတ်စုများကို ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ခွဲခြားပြီး ယင်းတို့ကို တူညီသောအထောက်အထားမှတ်တမ်းရှိ အခြားသောသတင်းအချက်အလက်များမှ ခွဲခြားဖော်ပြရမည်။ ထို့အပြင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ သတင်းအချက်အလက်များကို သိသာအောင် ဖော်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး တင်ပြသော သတင်းအချက်အလက်များကို နားလည်ရန် လိုအပ်ပါက ထပ်မံဖော်ပြရမည်-

- (က) အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏အမည်နှင့် ယခင်နောက်ဆုံးအစီရင်ခံသည့် ကာလကတည်းက လုပ်ငန်းနာမည် တစ်စုံတစ်ရာပြောင်းလဲမှု၊
- (ခ) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အုပ်စုတစ်ခုအတွက် ကာမိခြင်းရှိမရှိ၊
- (ဂ) အစီရင်ခံသည့်ကာလပြီးဆုံးသည့်ရက်စွဲနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကာမိသည့်ကာလ၊
- (ဃ) အခန်း၃၀ နိုင်ငံခြားငွေကြေးလဲလှယ်ခြင်းတွင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသကဲ့သို့ တင်ပြသည့်ငွေကြေး၊ နှင့်
- (င) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၌ ပမာဏများတင်ပြရာတွင် ကိန်းပြည့်ယူခဲ့ပါက ကိန်းပြည့်ယူခြင်းအဆင့်။

၃.၂၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို မှတ်စုများထဲတွင် ဖော်ပြရမည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တည်ရှိနေရာနှင့် တရားဝင်ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံနှင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တည်ထောင် သည့်တိုင်းပြည်နှင့် မှတ်ပုံတင်ထားသည့်ရုံးလိပ်စာ (သို့မဟုတ် အကယ်၍ မှတ်ပုံတင်ထား သည့်ရုံးနှင့် မတူပါက စီးပွားရေးအဓိကလုပ်ဆောင်ရွက်သည့်နေရာ) နှင့်
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု သဘောသဘာဝကို ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်နှင့် ယင်း၏ အဓိကလုပ်ဆောင်ချက်များ။

ဤစံအရ မလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်ကိုတင်ပြခြင်း

၃.၂၅ ဤစံသည် အပိုင်းအလိုက် သတင်းအချက်အလက်များ၊ ရှယ်ယာတစ်စုလျှင် ရရှိမည့်အကျိုးအမြတ်၊ သို့မဟုတ် အသေးစား သို့မဟုတ် အလတ်စားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ထုတ်ပြန်သည့် ကြားဖြတ်ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာ များတင်ပြခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြထားပါ။ ထိုကဲ့သို့သော ထုတ်ဖော်မှုများကို ပြုလုပ်သည့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သတင်းအချက်အလက်များပြုစုခြင်းနှင့် တင်ပြခြင်းအတွက် အခြေခံကို ဖော်ပြရမည်။

အခန်း ၄

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၄.၁ ဤအခန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတစ်ခုတွင် တင်ပြရမည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် မည်ကဲ့သို့တင်ပြရမည်ကို စီစဉ်တင်ပြထားပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း (တစ်ခါတစ်ရံတွင် လက်ကျန်ရှင်းတမ်းဟုခေါ်သည်) တွင် အစီရင်ခံသည့်ကာလကုန်ဆုံးသည့် တိကျသော ရက်စွဲတစ်ခုရှိ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတို့ကို တင်ပြထားပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြမည့် သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၂ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် အနည်းဆုံး အောက်ဖော်ပြပါပမာဏများကို မျဉ်းတစ်ကြောင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည့်အရာများ ပါဝင်ရမည်-

- (က) ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအလားတူအရာများ ၊
- (ခ) ကုန်သွယ်မှုနှင့် အခြားရရန်ရှိများ၊
- (ဂ) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ ((က)(ခ)(ည)နှင့် (ဋ)တို့တွင် ဖော်ပြထားသော ပမာဏများ မပါဝင်ပါ။)
- (ဃ) ကုန်လက်ကျန်များ၊
- (င) မြေယာအဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် ကိရိယာ၊မြေယာအဆောက်အအုံ၊စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၊
(င-က) ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးလျော့နှင့် တန်ဖိုးကျမှုကို နှုတ်ပြီး သယ်ဆောင်လာသည့် မြေယာအဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊
- (စ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်သယ်ဆောင်လာသည့် မြေယာအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊
- (ဆ) ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊
- (ဇ) ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးလျော့နှင့် တန်ဖိုးကျမှုကို နှုတ်ပြီး သယ်ဆောင်လာသည့် ဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်၊
- (ဈ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်သယ်ဆောင်လာသည့် အသက်ရှိ ဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်၊
- (ည) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊
- (ဋ) ပူးတွဲထိန်းချုပ်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊
- (ဌ) ကုန်သွယ်မှုနှင့် အခြားပေးရန်ရှိများ၊
- (ဍ) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များ ((ဌ)နှင့် (တ)တို့တွင် ဖော်ပြထားသော ပမာဏများ မပါဝင်ပါ။)
- (ဎ) ကျသင့်သောအခွန်အတွက် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၊

- (ဏ) ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ (ယင်းတို့ကို အမြဲတမ်း လက်ငင်း မဟုတ်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်အဖြစ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်။)
- (တ) လျာထားခြင်းများ၊
- (ထ) ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးထဲတွင် မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ပိုင်ရှင်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးမှ သီးခြားစီတင်ပြသည်။
- (ဒ) မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ ပိုင်ရှင်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး။

၄.၃ ထိုကဲ့သို့သော တင်ပြခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် ထပ်တိုးလိုင်းအမယ် များ၊ ခေါင်းစဉ်များနှင့် ဆင့်ခွဲစုစုပေါင်းတို့ကို တင်ပြရမည်။

လက်ငင်း/လက်ငင်းမဟုတ်သော ခြားနားချက်

၄.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ငွေဖြစ်လွယ်မှုကိုအခြေခံ၍ တင်ပြခြင်းသည် ပို၍ယုံကြည်အားထားနိုင်ပြီး ပိုမို သက်ဆိုင်သောသတင်းအချက်အလက်များကို ပေးသည်မှတစ်ပါး လက်ငင်းရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် လက်ငင်းမဟုတ် သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ လက်ငင်းပေးရန်တာဝန်များနှင့် လက်ငင်းမဟုတ်သော ပေးရန်တာဝန်များကို အပို၍ ၄.၅-၄.၈ နှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် သီးခြားခေါင်းစဉ်ခွဲခြားပြီး တင်ပြရမည်။ ထိုခြားချက်ကို အသုံးပြု သောအခါ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအားလုံးကို ခန့်မှန်းခြေငွေဖြစ်လွယ်မှု နည်းရာမှများရာ သို့မဟုတ် များရာမှနည်းရာသို့ အစဉ်ဖြင့် တင်ပြရမည်။

လက်ငင်းဖြစ်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

- ၄.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို လက်ငင်းရရန်ပိုင်ခွင့်အဖြစ် အောက်ပါအခြေအနေများတွင် ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်-
- (က) ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ပုံမှန်လုပ်ငန်းလည်ပတ်သည့်စက်ဝန်းအတွင်း ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ရောင်းချရန် မျှော်မှန်းသည် သို့မဟုတ် ရောင်းချရန်ရည်ရွယ်သည် သို့မဟုတ် သုံးစွဲရန်ရည်ရွယ်သည့်အခါ၊
 - (ခ) အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန် အဓိကရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ကိုင်ဆောင်ထားသည့်အခါ၊
 - (ဂ) အစီရင်ခံသည့်နေ့နောက်ပိုင်း တစ်ဆယ့်နှစ်လအတွင်း ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ရောင်းချရန် မျှော်မှန်းသည့်အခါ သို့မဟုတ်
 - (ဃ) အစီရင်ခံသည့်နေ့နောက်ပိုင်း အနည်းဆုံးတစ်ဆယ့်နှစ်လအတွင်း လဲလှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန် တစ်ခုကို စာရင်းရှင်းရန်အတွက် အသုံးပြုခြင်းကို တားမြစ်ထားခြင်းမရှိသော ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်သည် ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့်အလားတူအရာများဖြစ်သောအခါ။
- ၄.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခြားသောရရန်ပိုင်ခွင့်များအားလုံးကို လက်ငင်းမဟုတ်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်အဖြစ် ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ပုံမှန်လုပ်ငန်းလည်ပတ်သည့်စက်ဝန်းကို ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ခွဲခြားထားခြင်းမရှိသောအခါ ယင်း၏လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုကြာချိန်ကို တစ်ဆယ့်နှစ်လအဖြစ် မှတ်ယူသည်။

လက်ငင်းပေးရန်တာဝန်များ

- ၄.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-
- (က) ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ပုံမှန်လုပ်ငန်းလည်ပတ်သည့် စီးပွားရေးကာလတွင် ယင်းပေးရန်တာဝန်ကို စာရင်းရှင်းရန်မျှော်မှန်းသည့်အခါ၊
 - (ခ) အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန်အဓိကရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ယင်းပေးရန်တာဝန်ကို ကိုင်ဆောင်ထားသည့်အခါ၊
 - (ဂ) ယင်းပေးရန်တာဝန်သည် အစီရင်ခံသည့်နေ့စွဲနောက်ပိုင်း တစ်ဆယ့်နှစ်လအတွင်း စာရင်းရှင်းရန်အချိန်ကျရောက်သည့်အခါ၊
 - (ဃ) ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အစီရင်ခံသည့်နေ့စွဲနောက်ပိုင်း အနည်းဆုံး တစ်ဆယ့်နှစ်လ အတွင်း ယင်းပေးရန်တာဝန်စာရင်းရှင်းခြင်းကို ရွှေ့ဆိုင်းရန် အကြောင်းမဲ့အခွင့်အရေးတစ်ခုမရှိသည့်အခါ ပေးရန်တာဝန်တစ်ခုကို လက်ငင်းပေးရန်တာဝန်အဖြစ် ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။
- ၄.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခြားသောပေးရန်တာဝန်များအားလုံးကို လက်ငင်းမဟုတ်သည့် ပေးရန်တာဝန်များ အဖြစ်ခေါင်းစဉ်တပ်ရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် ပါဝင်သောအရာများ၏ အစီအစဉ်နှင့် ပုံစံ

- ၄.၉ ဤစံသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင်ပါရမည့်အမယ်များကို ထည့်သွင်းရမည့် အစီအစဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ ပုံစံကိုဖြစ်စေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမရှိပါ။ အပိုဒ် ၄.၂ သည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် သီးခြားတင်ပြထိုက်လောက်အောင် အကြောင်းခိုင်လုံသည့် သဘောသဘာဝအရဖြစ်စေ၊ လုပ်ငန်းတာဝန်အရဖြစ်စေ ကွဲပြားခြားနားသောအမယ်များစာရင်းကို ပေးရုံသာဖြစ်သည်။ ထို့အပြင်-
- (က) အမယ်တစ်ခု သို့မဟုတ် အလားတူအမယ်များအစုပေါင်း၏ အရွယ်အစား၊ သဘောသဘာဝ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတာဝန်များကြောင့် သီးခြားတင်ပြခြင်းသည် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းကို နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် ဆီလျော်သည့်အခါတွင် လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည့် အမယ်များကိုထည့်သွင်းသည်။
 - (ခ) ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းကို နားလည်သဘောပေါက်ရန်နှင့် သက်ဆိုင်သောသတင်းအချက်အလက်များပေးရန် အသုံးပြုသည့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များနှင့် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ထားသည့်အမယ်များ သို့မဟုတ် အလားတူအမယ်များစုပေါင်းထားမှုကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ သဘောသဘာဝနှင့်ယင်း၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်များအရ ပြင်ဆင်နိုင်သည်။
- ၄.၁၀ ထပ်တိုးအရာများကို သီးခြားတင်ပြမည်မတင်ပြမည်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အောက်ပါအကဲဖြတ်မှုများ အားလုံးကို အခြေခံ၍ချမှတ်သည်-
- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ပမာဏများ၊ သဘောသဘာဝနှင့်ငွေဖြစ်လွယ်မှု၊
 - (ခ) အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသုံးပြုသည့်လုပ်ငန်း၊ နှင့်
 - (ဂ) ပေးရန်တာဝန်များ၏ပမာဏများ၊ သဘောသဘာဝနှင့်အချိန်ဇယား။

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း သို့မဟုတ် မှတ်စုများတွင်တင်ပြမည့် သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း သို့မဟုတ် မှတ်စုများတွင် လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသော အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုခေါင်းစဉ်ခွဲများဖြင့်တင်ပြရမည်-

- (က) ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် ခေါင်းစဉ်ခွဲရန်သင့်လျော်သော မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၊
- (ခ) ဆက်နွယ်သူများထံမှ ရရန်အချိန်စေ့ရောက်ပြီဖြစ်သည့်ပမာဏ၊ အခြားသူများထံမှ ရရန်အချိန်စေ့ရောက်ပြီဖြစ်သည့်ပမာဏနှင့် မတောင်းခံရသေးခြင်းကြောင့် ရရန်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသောရမည့်ဝင်ငွေတို့ကို သီးခြားစီ ဖော်ပြထားသော ကုန်သွယ်မှုနှင့်အခြားရရန်ရှိမှုများ၊
- (ဂ) ကုန်လက်ကျန်များကို-
 - (၁) သမားရိုးကျစီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် ရောင်းချရန်အလို့ငှာ ကိုင်ဆောင်ထားသော၊
 - (၂) ယင်းသို့ရောင်းချရန် ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းရှိနေသော၊
 - (၃) ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အသုံးပြုရန် ကုန်ကြမ်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို ပေးရာတွင် အသုံးပြုသည့် ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများအသွင်ဖြင့်ရှိသော ကုန်လက်ကျန်များကို သီးခြားစီဖော်ပြထားသော ကုန်လက်ကျန်ပမာဏများ၊
- (ဃ) ကုန်သွယ်မှုနှင့်အခြားပေးရန်ရှိမှုများတွင် သီးခြားစီဖော်ပြထားသော ဆက်နွယ်သူများထံသို့၊ အခြားသူများထံသို့ပေးရန်ရှိသည့်ပမာဏများ၊ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုမပေးရသေးခြင်းကြောင့် မရသေးသည့် ရွှေ့ဆိုင်းဝင်ငွေနှင့် ရရန်ရှိမှုများ၊
- (င) ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အတွက် လျာထားငွေများနှင့် အခြားလျာထားခငြင်းများ၊ နှင့်
- (စ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအမျိုးအစားများဖြစ်သည့် ထည့်ဝင်ပြီးသော ရင်းနှီးငွေ၊ ဂျယ်ယာပရီမီယံ၊ ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်များနှင့် ဤစံ၏ လိုအပ်ချက်အရ အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် စာရင်းသွင်းအသိအမှတ်ပြုပြီး ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် သီးခြားတင်ပြထားသော ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်အမယ်များ။

၄.၁၂ ဂျယ်ယာရင်းနှီးငွေရှိသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင်ဖြစ်စေ မှတ်စုများတွင်ဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်ရပါမည်-

- (က) ဂျယ်ယာရင်းနှီးငွေအမျိုးအစား အသီးသီးအတွက်-
 - (၁) ခွင့်ပြုထားသောဂျယ်ယာအရေအတွက်၊
 - (၂) အပြည့်ပေးချေထားသော ထုတ်ဝေပြီးဂျယ်ယာများ အရေအတွက်နှင့် ထုတ်ဝေပြီးသော်လည်း အပြည့်မပေးချေရသေးသည့် ဂျယ်ယာများအရေအတွက်၊
 - (၃) ဂျယ်ယာတစ်ခု၏ အရင်းတန်ဖိုး သို့မဟုတ် အရင်းမရှိသည့်ဂျယ်ယာများ၊
 - (၄) ကာလတစ်ခု၏အစနှင့်အဆုံးရှိ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများလက်ဝယ်ရှိသော ဂျယ်ယာ အရေအတွက်များကို စာရင်းညှိနှိုင်းချက်။ ယခင်ကာလများအတွက် ဤစာရင်းညှိနှိုင်းချက် တင်ပြရန်မလိုအပ်ပါ။
 - (၅) အမြတ်ဝေစုများခွဲဝေခြင်းနှင့် ရင်းနှီးငွေပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်းတို့အပေါ် ကန့်သတ်ချက်များအပါအဝင် ထိုအမျိုးအစားနှင့် ပူးတွဲနေသည့် အခွင့်အရေးများ၊ ဦးစားပေးမှုများနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ၊

(၆) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းလက်ဝယ်ရှိ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများလက်ဝယ်ရှိ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရှယ်ယာများ၊

(၇) စည်းကမ်းနှင့် သင့်ငွေပမာဏအပါအဝင် အော့ရှင်များအရ ထုတ်ဝေရန် သီးသန့် ဖယ်ထားသော ရှယ်ယာများနှင့် ရှယ်ယာရောင်းချရန်အတွက် ပဋိညာဉ်များ။

(ခ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအတွင်း သီးသန့်ငွေအသီးသီး၏ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်။

၄.၁၃ အစုစပ်လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ယုံမှတ်အပ်နှံသည့်လုပ်ငန်းတစ်ခုခုသို့သော ရှယ်ယာရင်းနှီးငွေမရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးရှိ ကဏ္ဍအသီးသီးနှင့် ပူးတွဲနေသောကန့်သတ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး၊ ဝယ်ခွင့်ရှိ(ရှယ်ယာများ)နှင့် ယင်းကာလအတွင်းပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးရှိ ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို ဖော်ပြလျက် အပိုဒ် ၄.၁၂ (က)အရ လိုအပ်သည်နှင့် ညီမျှသော သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်ရမည်။

၄.၁၄ အကယ်၍ အစီရင်ခံသည့်နေ့တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုဖြစ်စေ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအုပ်စုတစ်ခုကိုဖြစ်စေ ပမာဏကြီးမားသောထူးရောင်းချမှု ပြုလုပ်ရန်အတွက် စည်းနှောင်မှုရှိ သည့် အရောင်းသဘောတူညီချက်ရှိခဲ့ပါက ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အောက်ဖော်ပြပါ သတင်းအချက် အလက်များကို ထုတ်ဖော်ရမည်-

(က) ရရန်ပိုင်ခွင့်(များ) သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ပေးရန်တာဝန်များအုပ်စုအတွက် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် တစ်ခု၊

(ခ) အရောင်း သို့မဟုတ် အစီအစဉ်၏ အခြေအနေများနှင့် အချက်အလက်များ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ခု၊

(ဂ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ သို့မဟုတ် အကယ်၍ ထူးရောင်းချခြင်းတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအုပ်စုတစ်ခု ပါဝင်ပါက ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ သယ်ဆောင် ပမာဏများ။

အခန်း ၅

ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်းနှင့် ဝင်ငွေရှင်းတမ်း

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၅.၁ ဤအခန်းအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကာလတစ်ခုအတွက် ယင်း၏စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သော ဝင်ငွေ ဖြစ်သည့်ကာလတစ်ခုအတွက် လုပ်ငန်း၏ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်ကို ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုတွင် တင်ပြရန်လိုအပ်သည်။ ဤအခန်းသည်ထိုအစီရင်ခံစာများတွင် တင်ပြရမည့် သတင်းအချက် အလက်များနှင့် မည်ကဲ့သို့တင်ပြရမည်ကို စီစဉ်တင်ပြထားပါသည်။

စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေကိုတင်ပြခြင်း

- ၅.၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကာလတစ်ခုအတွက် ယင်း၏စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေကို-
 - (က) ကာလတစ်ခုအတွင်း စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားသော ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်အမယ်များ အားလုံးကို ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြထားသည့်ကိစ္စတွင် တစ်ခုတည်းသော ဝင်ငွေ အလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်းတွင်၊ သို့မဟုတ်
 - (ခ) ဤစံအရလိုအပ်ဖြစ်စေ၊ ခွင့်ပြုဖြစ်စေ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်အပြင် စုစုပေါင်းဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင် သောရှင်းတမ်းတွင် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသည်များမှတစ်ပါး ကာလတစ်ခုအတွင်းရှိ စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားသော ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်အမယ်များအားလုံးကို ဝင်ငွေရှင်းတမ်း၌ တင်ပြထားသည့်ကိစ္စတွင် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းနှင့် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း နှစ်ခုလုံးတွင် တင်ပြရ မည်။
- ၅.၃ ရှင်းတမ်းတစ်ခုတည်းထားသည့်နည်းလမ်းမှ ရှင်းတမ်းနှစ်ခုထားသည့်နည်းလမ်းသို့ဖြစ်စေ၊ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုသည် အခန်း ၁၀ စာရင်းကိုင်မှုများ၊ ခန့်မှန်းခြေများနှင့် အမှားများကျင့်သုံးခြင်းအရ စာရင်းကိုင်မှု ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုဖြစ်သည်။

ရှင်းတမ်းတစ်ခုတည်းထားသည့်နည်းလမ်း

- ၅.၄ ဤစံအရအခြားနည်းအားဖြင့်လိုအပ်ခြင်းမရှိလျှင် ရှင်းတမ်းတစ်ခုတည်းထားသည့်နည်းလမ်း၌ စုစုပေါင်းဝင်ငွေ အလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် ကာလတစ်ခုအတွင်း စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့သော ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ် အမယ်များအားလုံးပါဝင်ရမည်။ ဤစံသည်အောက်ဖော်ပြပါအခြေအနေများအတွက် မတူညီသောစာရင်းသွင်းနည်း များ ဖော်ပြထားသည်-
 - (က) အမှားများကိုပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် စာရင်းကိုင်မှုများပြောင်းလဲခြင်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ယခင် ပေါ်ပေါက်သောကာလအတွင်းရှိ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ်မတင်ပြရဘဲ ယခင် ကာလများ၏ နောက်ကြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် ညှိနှိုင်းချက်များအဖြစ် တင်ပြထားသည် (အခန်း၁၀ တွင်ကြည့်ပါ)နှင့်
 - (ခ) အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ ၄ မျိုးဖြစ်သည့်

- (၁) နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများကို ငွေကြေးပြောင်းလဲရာတွင် အချို့သောအမြတ်အစွန်းများနှင့်အရှုံးများ (အခန်း၃၀ နိုင်ငံခြား ငွေကြေး လဲလှယ်ခြင်းတွင်ကြည့်ပါ) ၊
- (၂) အာမခံလုပ်ငန်းနှင့်ဆိုင်သည့်(actuarial) အချို့သောအမြတ်အစွန်းများနှင့် အရှုံးများ (အခန်း၂၈ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်တွင်ကြည့်ပါ) ၊
- (၃) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားခြင်းအတွက် အသုံးပြုသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း များတွင် အချို့သောပြောင်းလဲမှုများ (အခန်း၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်းတွင် ကြည့်ပါ) ၊ နှင့်
- (၄) တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံနှင့်အညီ တိုင်းတာတွက်ချက်သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာများကို တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းမှ ပိုလျှံငွေတွင် ပြောင်းလဲမှု များ (အခန်း၁၇ မြေယာအဆောက်အအုံ၊စက်နှင့်ကိရိယာတွင်ကြည့်ပါ) ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခါ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်၏ ပြင်ပတွင် စုစုပေါင်းဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း၏ အစိတ် အပိုင်းအဖြစ် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုသည်။

၅.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် အနည်းဆုံးအနေဖြင့် ကာလတစ်ခုအတွက် အောက်ဖော်ပြပါအမယ်များကို ကိုယ်စားပြုသည့် လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည်များပါဝင်ရမည်-

- (က) ရငွေ၊
- (ခ) ချေးငွေအတွက်အတိုးနှင့် အခြားကုန်ကျစရိတ်များ၊
- (ဂ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီးစာရင်းရေးသွင်းထားသည့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း များနှင့် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း (အခန်း ၁၅ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများတွင်ကြည့်ပါ) တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းများမှ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်ဝေစု၊
- (ဃ) အပိုဒ်ခွဲ (င)၊ (ဆ) နှင့် (ဇ)ရှိအမည်များသို့ ခွဲဝေထားသည့်အခွန်မှအပဖြစ်သောအခွန်အသုံးစရိတ် (အပိုဒ် ၂၉.၃၅တွင်ကြည့်ပါ) ၊
- (င) (၁) ရပ်စဲလိုက်သောလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အခွန်နုတ်ပယ်ပြီး အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်၊ နှင့်
- (၂) ရပ်စဲလိုက်သော လုပ်ငန်းအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ချိန်နှင့် သတ်မှတ်ပြီးနောက်ပိုင်း ကာလနှစ်ခုလုံး တွင် ရပ်စဲလိုက်သော လုပ်ငန်း၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ တန်ဖိုးကျမှု သို့မဟုတ် တန်ဖိုးပြန်တက်လာမှု (အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျစရိတ်ကြည့်ပါ)နှင့် ရပ်စဲလိုက်သောလုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ရောင်းချခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အခွန်နုတ်ပြီး အမြတ် အစွန်း သို့မဟုတ် အရှုံးတို့ပေါင်းထားသည့် စုစုပေါင်း၊
- (စ) အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ် (အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ အမယ်များမရှိပါက ဤလိုင်းကို တင်ပြရန် မလိုပါ။)
- (ဆ) (ပိုဒ်ခွဲ(ဇ)ရှိပမာဏများမှအပ) သဘောသဘာဝအရ အမျိုးအစားခွဲခြားထားသော အခြားအလုံးစုံ ပါဝင်သော ဝင်ငွေ၏အမယ်တစ်ခုချင်းစီ(အပိုဒ် ၅.၄(ခ)တွင်ကြည့်ပါ)။ ယင်းအရာများကို ဤစံနှင့် အညီ-
 - ၁။ စာပိုဒ် ၅.၄ (ခ) (၁)-(၂)နှင့်(၄) ပါအတိုင်းနောက်ပိုင်းတွင် အမြတ်နှင့် အရှုံးသို့ အမျိုးအစား ပြန်လည် မခွဲခြားမည့် အမယ်များနှင့်
 - ၂။ စာပိုဒ် ၅.၄ (ခ) (၃) ပါ အတိုင်း အထူးတလည် သတ်မှတ်အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီ ပါက အရှုံးနှင့် အမြတ်သို့ အမျိုးအစား ပြန်လည်ခွဲခြားမည့် အရာများဟူ၍အုပ်စုများ ခွဲရမည်။

(ဇ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီးစာရင်းရေးသွင်းထားသည့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသည့် လုပ်ငန်း/အဖွဲ့အစည်း၏ အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံဝေပျံ

(ဈ) စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ (အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်းတွင်ပါဝင်သည့်အမယ်များမရှိပါက ထိုတစ်ကြောင်းအတွက် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်ဟူသည့် စကားရပ်ကိုအသုံးပြုနိုင်သည်။)

၅.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါအမယ်များကို ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် ကာလ တစ်ခုအတွက် ခွဲဝေသည့်အနေဖြင့် သီးခြားဖော်ပြရမည်-

(က) (၁) ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်

(၂) မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ ပိုင်ရှင်များ

နှင့်သက်ဆိုင်သောကာလတစ်ခုအတွက် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်။

(ခ) (၁) ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်

(၂) မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ ပိုင်ရှင်များ

နှင့် သက်ဆိုင်သောကာလတစ်ခုအတွက် စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ။

ရှင်းတမ်းနှစ်ခုထားသည့်နည်းလမ်း

၅.၇ ရှင်းတမ်းနှစ်ခုထားသည့်နည်းလမ်းအရ အနည်းဆုံးအနေဖြင့် ကာလတစ်ခုအတွက်ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတွင် အပိုဒ် ၅.၅ (က)- ၅.၅(စ)ရှိ အမယ်များကိုတင်ပြထားသည့် လိုင်းများဖြင့် ဖော်ပြသောပမာဏများနှင့်အတူ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကို နောက်ဆုံးလိုင်းအနေဖြင့် ဖော်ပြရမည်။ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် ပထမအကြောင်း၌ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ဖြင့် စတင်ပြီးအနည်းဆုံးအနေဖြင့် ကာလတစ်ခုအတွက် အပိုဒ် ၅.၅(ဆ)-၅.၅(ဈ)ရှိအမယ်များကို တင်ပြထားသည့် လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြသောပမာဏများကိုဖော်ပြရမည်။

နည်းနှစ်မျိုးလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သောလိုအပ်ချက်များ

၅.၈ ဤစံအရအမှားများကိုပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် စာရင်းကိုင်မှုများပြောင်းလဲခြင်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုယခင် ပေါ်ပေါက်သောကာလအတွင်းရှိ အရှုံး သို့မဟုတ်အမြတ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ်မတင်ပြရဘဲ ယခင်ကာလများ ၏ နောက်ကြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် ညှိနှိုင်းချက်များအဖြစ် တင်ပြရမည်(အခန်း ၁၀ တွင်ကြည့်ပါ)။

၅.၉ ထိုကဲ့သို့သောတင်ပြခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်ကို နားလည် သဘောပေါက်ရန်နှင့်သက်ဆိုင်သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း(နှင့် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတွင်ထပ်တိုးလိုင်းများဖြင့် ဖော်ပြထားသောအမယ်များ၊ ခေါင်းစဉ်များနှင့် ဆင့်ခွဲစုစုပေါင်း တို့ဖြင့်တင်ပြရမည်။

၅.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မည်သည့်ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်အမယ်ကိုမျှ “ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မဟုတ်သော အမယ်များ” အဖြစ် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း (သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတွင်) တွင် ဖြစ်စေ၊ မှတ်စ များတွင်ဖြစ်စေ၊ ဖော်ပြခြင်း၊ တင်ပြခြင်းများမပြုလုပ်ရ။

အသုံးစရိတ်များကို စိစစ်ချက်

၅.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လုပ်ငန်းအတွင်းရှိအသုံးစရိတ်များ၏သဘောသဘာဝအရဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အသုံး စရိတ်များ၏လုပ်ဆောင်မှုအရဖြစ်စေ ယင်းနှစ်ခုအနက်မှ ယုံကြည်အားထားနိုင်ပြီး ပိုမိုဆက်စပ်သက်ဆိုင်သော

သတင်းအချက်အလက်ပေးနိုင်သည့် မည်သည့်နည်းလမ်းကိုမဆိုအခြေခံပြီး အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို အသုံးပြု၍ အသုံးစရိတ်များ စိစစ်ချက်တစ်ရပ်ကိုတင်ပြရမည်။

အသုံးစရိတ်များ၏ သဘောသဘာဝအားဖြင့် စိစစ်ချက်

(က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မည်သည့်ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်အမယ်ကိုမျှ “ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မဟုတ်သောအမယ်များ” အဖြစ် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း (သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတွင်) တွင် ဖြစ်စေ၊ မှတ်စုများတွင်ဖြစ်စေ၊ ဖော်ပြခြင်း၊ တင်ပြခြင်းများမပြုလုပ်ရ။

အသုံးစရိတ်များ၏ လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် စိစစ်ချက်

(ခ) ဤအမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းနည်းလမ်းတွင် အသုံးစရိတ်များကိုအသုံးစရိတ်၏ လုပ်ဆောင်မှုအရ စုပေါင်း ထည့်သွင်းသည်။ ဥပမာအားဖြင့်ရောင်းရကုန်တန်ဖိုး၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသို့မဟုတ် ရောင်းဝယ်ဖြန့်ဖြူးမှု သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များ။ ဤနည်းလမ်းအရအနည်းဆုံး အနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရောင်းရကုန်တန်ဖိုးကို အခြားအသုံးစရိတ်များမှ ခွဲခြားဖော်ပြသည်။

အခန်း ၆

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၏ရှင်းတမ်းနှင့် ဝင်ငွေနှင့် ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်များရှင်းတမ်း

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၆.၁ ဤအခန်းတွင် ကာလတစ်ခုအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင်ပြောင်းလဲမှုများရှင်းတမ်းတွင်ဖြစ်စေ အကယ်၍သတ်မှတ်ထားသော အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီပြီး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ရွေးချယ်ခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေနှင့်ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်များရှင်းတမ်းတွင်ဖြစ်စေ တင်ပြရန်အတွက် လိုအပ်သည့်အချက်များကို စီစဉ်တင်ပြထားသည်။

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၏ရှင်းတမ်း

ရည်ရွယ်ချက်

၆.၂ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင်ပြောင်းလဲမှုများရှင်းတမ်းသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်၊ ကာလတစ်ခုအတွက် အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း၊ စာရင်းကိုင်မှုများပြောင်းလဲမှုနှင့် ကာလအတွင်း စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားသော အမှားပြင်ဆင်ခြင်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်ပိုင်ရှင်များက ပိုင်ရှင်များအနေဖြင့်ရှိသည့်ကာလအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏများ၊ အမြတ်ဝေစုများနှင့် အခြားခွဲဝေမှုများကို တင်ပြထားသည်။

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများရှင်းတမ်း၌ တင်ပြမည့် သတင်းအချက်အလက်များ

၆.၃ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများရှင်းတမ်း၌ အောက်ဖော်ပြပါသတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်သည်-

- (က) မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ပိုင်ရှင်များနှင့် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော စုစုပေါင်းပမာဏတို့ကို သီးခြားစီဖော်ပြထားသည့် ယင်းကာလအတွက် စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ၊
- (ခ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးအတွက် အခန်း၁၀ စာရင်းကိုင်မှုများ၊ ခန့်မှန်းခြေများနှင့် အမှားများနှင့်အညီ စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားသော နောက်ကြောင်းပြန် လိုက်နာကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် နောက်ကြောင်းပြန်ပြန်လည်ဖော်ပြခြင်း အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်
- (ဂ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးအတွက် အောက်ပါတို့မှဖြစ်ပေါ်သောပြောင်းလဲမှုများကို သီးခြားထုတ်ဖော်၍ ကာလတစ်ခု၏ အစနှင့်အဆုံးရှိ သယ်ဆောင်ပမာဏများကို စာရင်းညှိနှိုင်းချက်တစ်ခု-
 - (၁) အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်၊

(၂) အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေနှင့်

(၃) ရှယ်ယာထုတ်ဝေမှုများ၊

ထုတ်ဝေသူကပြန်ဝယ်ထားသည့် ရှယ်ယာလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ ပိုင်ရှင်များသို့ပေးသည့် အမြတ်ဝေစုနှင့် အခြားခွဲဝေမှုများနှင့် ထိန်းချုပ်မှုဆုံးရှုံးခြင်းမဖြစ်ပေါ်သည့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများရှိ ပိုင်ဆိုင်မှုအကျိုးစီးပွားတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို သီးခြားစီ ဖော်ပြထားသည့် ပိုင်ရှင်များက ပိုင်ရှင်များအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏများ၊ အမြတ်ဝေစုများနှင့် အခြားခွဲဝေမှုများ။

ဝင်ငွေနှင့် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များရှင်းတမ်း

ရည်ရွယ်ချက်

၆.၄ ဝင်ငွေနှင့် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များရှင်းတမ်းသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့် ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်များတွင် ပြောင်းလဲမှုများကိုတင်ပြသည်။ အကယ်၍ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတင်ပြသည့်ကာလအတွင်း လုပ်ငန်း၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများသည် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်၊ အမြတ်ဝေစုပေးမှု၊ ယခင်ကာလတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အမှားများကို ပြင်ဆင်ခြင်းများနှင့် စာရင်းကိုင်မှုပြောင်းလဲခြင်းတို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်ပါက အပိုဒ် ၃.၁၈က အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများရှင်းတမ်းနေရာတွင် ဝင်ငွေနှင့်ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များရှင်းတမ်းတစ်ခုကို တင်ပြရန်ခွင့်ပြုသည်။

ဝင်ငွေနှင့် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြရမည့် သတင်းအချက်အလက်များ

၆.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝင်ငွေနှင့် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များရှင်းတမ်းတွင် အခန်း ၅ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းနှင့်ဝင်ငွေရှင်းတမ်းအရ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များအပြင် အောက်ဖော်ပြပါ အမယ်များကို တင်ပြရမည်-

- (က) အစီရင်ခံသည့်ကာလအစရှိ ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များ၊
- (ခ) ကာလအတွင်းရှိ ကြေညာထားသော၊ထုတ်ပေးပြီးသော သို့မဟုတ် ပေးရန်ရှိသော အမြတ်ဝေစုများ၊
- (ဂ) ယခင်ကာလတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အမှားများကိုပြင်ဆင်ခြင်းကြောင့် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များကို ပြင်ဆင်ဖော်ပြခြင်းများ၊
- (ဃ) စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှုများကြောင့် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များကို ပြင်ဆင်ဖော်ပြခြင်းများနှင့်
- (င) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များ။

အခန်း ၇

ငွေသားစီးဆင်းမှုများရှင်းတမ်း

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၇.၁ ဤအခန်းသည် ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းတစ်ခုတွင် တင်ပြရမည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် မည်ကဲ့သို့တင်ပြရမည်ကို စီစဉ်တင်ပြထားပါသည်။ ငွေသားစီးဆင်းမှုများရှင်းတမ်းသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ပြောင်းလဲမှုများကို သီးခြားစီ တင်ပြထားသော အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ငွေသားနှင့်ငွေသားနှင့်ညီမျှသော အရာများ၏ ပြောင်းလဲမှု အချက်အလက်များကိုပေးပါသည်။

ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ

၇.၂ ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများသည် တန်ဖိုးပြောင်းလဲရာတွင် မပြောပလောက်သောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့် တိကျသောငွေပမာဏကို အလွယ်တကူပြောင်းလဲနိုင်သော ကာလတိုအတွင်းငွေဖြစ်လွယ်မှုမြင့်မားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သို့မဟုတ် အခြားသောရည်ရွယ်ချက်များအတွက်မဟုတ်ဘဲ ကာလတိုငွေသားကတ်ကဝတ်များကို ပေးဆပ်ရန် ကိုင်ဆောင်သည်။ ထို့ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့်နေ့မှ (၃)လ သို့မဟုတ် (၃)လအောက်တိုတောင်းသည့် အချိန်စေ့ရောက်မှုရှိမှသာ သာမန်အားဖြင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသော အရာအဖြစ် အရည်အချင်းပြည့်မီပါသည်။ ဘဏ်မှစာရင်းပိုထုတ်ငွေများကို ချေးငွေများနှင့်အလားတူသော ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များအဖြစ် သာမန်အားဖြင့်ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့သည် တောင်းခံပါက ချက်ချင်းစေ့ရောက်၍ ပြန်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ငွေသားစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပါက ဘဏ်မှစာရင်းပိုထုတ်ငွေများသည် ငွေသားနှင့်ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

ငွေသားစီးဆင်းမှုများရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြမည့် သတင်းအချက်အလက်များ

၇.၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များဟူ၍ ခေါင်းစဉ်ခွဲခြား၍ အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုအတွက် ငွေသားစီးဆင်းမှုများကိုတင်ပြထားသည့် ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းတစ်ခုကိုတင်ပြရမည်။

လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများ

၇.၄ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အဓိကဝင်ငွေရှာဖွေသည့် လုပ်ဆောင်မှုများ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများသည် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကို သတ်မှတ်ဖြစ်ပေါ်စေသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြားသောအဖြစ်အပျက်များနှင့်အခြေအနေများမှ ယေဘုယျအားဖြင့် ပေါ်ထွက်သည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုပမာဏများမှာ-

- (က) ကုန်စည်များရောင်းချခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ငွေသားလက်ခံရရှိခြင်းများ၊

- (ခ) ခိုင်ကြေးများ၊ အခများ၊ ကော်မရှင်များနှင့် အခြားရငွေများမှ ငွေသားလက်ခံရရှိခြင်းများ၊
- (ဂ) ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက်ပေးသွင်းသူများသို့ ငွေသားပေးချေမှုများ၊
- (ဃ) ဝန်ထမ်းများသို့နှင့် ဝန်ထမ်းများကိုယ်စားငွေသားပေးချေမှုများ၊
- (င) ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ဆောင်ချက်များအဖြစ် တိတိကျကျ သတ်မှတ်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် ငွေသားဖြင့် ဝင်ငွေခွန်ပေးချေမှုများသို့မဟုတ် ပြန်အမ်းငွေရရှိခြင်းများ၊ နှင့်
- (စ) ပြန်ရောင်းချရန်သီးသန့်အတွက်သာ ဝယ်ယူထားသောကုန်လက်ကျန်များနှင့် အလားတူဖြစ်သော ရောင်းဝယ်ရန်သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်ရန်ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ကိုင်ဆောင်ထားသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊ ချေးငွေများနှင့် အခြားစာချုပ်များမှ ငွေသားလက်ခံရရှိခြင်းများနှင့် ငွေသားပေးချေမှုများဖြစ်သည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုက စက်ပစ္စည်းအမျိုးအမယ်တစ်ခုရောင်းချခြင်းကဲ့သို့သော အချို့သောစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များသည် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တင်ပါဝင်သည့် မြတ်စွန်းမှု သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေ သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းကဲ့သို့သော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် ငွေသားစီးဆင်းမှုများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ငွေသား စီးဆင်းခြင်းဖြစ်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ

၇.၅ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များသည် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများထဲတွင် မပါဝင်သော ကာလရှည်ရရန် ပိုင်ခွင့်နှင့် အခြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဝယ်ယူခြင်းနှင့်ရောင်းချခြင်းဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း လုပ်ဆောင် ချက်များမှ ဖြစ်ပေါ်သည့် ငွေသားစီးဆင်းမှုဥပမာများမှာ-

- (က) မြေအဆောက်အအုံ၊စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ (ကိုယ်တိုင်တည်ဆောက်သောအဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းအပါအဝင်)၊ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် အခြားသောကာလရှည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ရယူရန် ငွေသားပေးချေမှုများ၊
- (ခ) မြေအဆောက်အအုံ၊စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၊ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍ မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် အခြား သော ကာလရှည်ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ရောင်းချခြင်းမှ ငွေသားလက်ခံရရှိခြင်းများ၊
- (ဂ) အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် ငွေချေးစာချုပ်များကိုရရှိရန် နှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းမှ အကျိုးအမြတ်များရရှိရန်အတွက် ငွေသားပေးချေမှုများ (ငွေသားနှင့် ညီမျှသောသို့မဟုတ် ရောင်းဝယ်ရန် သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်ရန် ကိုင်ထားသောစာချုပ်စာတမ်းများအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲခြားထားသောစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် ငွေသားပေးချေခြင်းမှအပ)၊
- (ဃ) အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် ငွေချေးစာချုပ်များနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းမှ အကျိုးအမြတ်များကို ရောင်းချခြင်းအတွက် ငွေသားလက်ခံရရှိမှုများ (ငွေသားနှင့်ညီမျှသောသို့မဟုတ် ရောင်းဝယ်ရန် သို့မဟုတ်ကုန်သွယ်ရန်ကိုင်ထားသော စာချုပ်စာတမ်း များအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲခြားထားသော စာချုပ်စာတမ်းများမှအတွက် ငွေသားရရှိခြင်းမှအပ)၊
- (င) အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်များသို့ ငွေသားကြိုတင်ပေးခြင်းနှင့် ချေးငွေများထုတ်ချေးခြင်း၊
- (စ) ကြိုတင်ပေးချေမှုများနှင့် အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်များသို့ ချေးငွေများထုတ်ချေးထားခြင်းမှ ငွေသားလက်ခံ ရရှိခြင်းများ၊
- (ဆ) ရောင်းဝယ်ရန်သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်ရန်အတွက် စာချုပ်များကိုင်ထားသောအခါ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေ ပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များအဖြစ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားခံရသည့်ပေးချေမှုများမှအပ အနာဂတ်စာချုပ်များ၊ အနာဂတ်ကာလတွင်ဖြစ်မည့် ဈေးနှုန်းဖြင့်ရောင်းဝယ်ရန် ချုပ်ဆိုသည့်စာချုပ်များ၊ အေဘူရှင်စာချုပ်

များ(option contracts) နှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအားကာကွယ်သည့် စာချုပ်များအတွက် ငွေသားပေးချေမှု များ နှင့်

- (ဇ) ရောင်းဝယ်ရန်သို့မဟုတ်ကုန်သွယ်ရန်အတွက် စာချုပ်များကိုထားသောအခါ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များအဖြစ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားခံရသည့် လက်ခံရရှိမှုများမှအပ အနာဂတ်စာချုပ်များ၊ အနာဂတ်ကာလတွင် ဖြစ်မည့်ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းဝယ်ရန်ချုပ်ဆိုသည့်စာချုပ်များ၊ အော့ရှင်စာချုပ်များ (option contracts) နှင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအားကာကွယ်သည့် စာချုပ်များအတွက် ငွေသားလက်ခံရရှိမှုများ ဖြစ်သည်။

စာချုပ်တစ်ခုကိုဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၏ အကာအကွယ်အဖြစ်စာရင်းသွင်းသည့်အခါ (အခန်း၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းကိစ္စရပ်များတွင်ကြည့်ပါ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ထားသည့် အရာ၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုကဲ့သို့ တူညီသောပုံစံဖြင့် စာချုပ်၏ငွေသားစီးဆင်းမှုကို ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားရမည်။

ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များ

၇.၆ ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ထည့်ဝင်ထားသည့်ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနှင့် ချေးယူခြင်းများ၏ အရွယ်အစားနှင့်အမျိုးအစားတို့ကိုပြောင်းလဲစေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုဖြစ်ပေါ်စေသည့် ဥပမာများမှာ-

- (က) ရှယ်ယာများနှင့် အခြားသောရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ(equity instruments) ထုတ်ဝေခြင်းမှ ငွေသားရရှိခြင်းများ၊
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရှယ်ယာများကိုရယူရန်ဖြစ်စေ၊ ပြန်ရွေးယူရန်ဖြစ်စေပိုင်ရှင်များသို့ ငွေသားပေးချေမှုများ၊
- (ဂ) ဒီဘင်ချာငွေချေးလက်မှတ်များ၊ ချေးငွေများ၊ငွေစက္ကူများ၊ ငွေချေးစာချုပ်များ၊ အပေါင်စာချုပ်များ ထုတ်ဝေခြင်းနှင့် အခြားသောကာလ၊ တိုကာလရှည်ချေးယူခြင်းများမှ ငွေသားရရှိခြင်း၊
- (ဃ) ချေးယူထားသောငွေပမာဏများအတွက် ငွေသားပြန်လည်ပေးချေမှုများ၊ နှင့်
- (င) ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့်အငှားချထားခြင်းတစ်ခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျန်ရှိသည့် ပေးရန်တာဝန်ကို လျော့ချရန်အတွက် ငှားရမ်းသူတစ်ဦးက ငွေသားဖြင့် ပေးချေမှုများ ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို အစီရင်ခံခြင်း

၇.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို-

- (က) သွယ်ဝိုက်နည်းလမ်း - ငွေသားနှင့်မဟုတ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အတိတ် သို့မဟုတ် အနာဂတ်လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများ၏ ရွှေ့ဆိုင်းထားသော သို့မဟုတ် ဖြစ်ထွန်းသည့်အတိုင်း စာရင်းဖော်ထားရသော ငွေသားလက်ခံရရှိခြင်းများသို့မဟုတ် ငွေသားပေးချေမှုများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်း ငွေသားစီးဆင်းမှုများနှင့် ဆက်စပ်သည့် ဝင်ငွေသို့မဟုတ် အသုံးစရိတ် အမယ်များကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ညှိနှိုင်းခြင်းနည်းသုံး၍ဖြစ်စေ၊
- (ခ) တိုက်ရိုက်နည်းလမ်း - စုစုပေါင်းငွေသားလက်ခံရရှိမှုနှင့် စုစုပေါင်းငွေသားပေးချေမှုများ၏ အဓိက အတန်းအစားများကို ဖော်ပြခြင်းနည်းသုံး၍ဖြစ်စေ တင်ပြရမည်။

သွယ်ဝိုက်နည်းလမ်း

- ၇.၈ သွယ်ဝိုက်နည်းလမ်းအရ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှ အသားတင်ငွေသားစီးဆင်းမှုကို -
- (က) ကာလအတွင်းရှိကုန်လက်ကျန်များနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုရန်ရှိခြင်းနှင့် ပေးရန်ရှိခြင်းတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၊
 - (ခ) တန်ဖိုးလျော့ခြင်း၊ လျာထားခြင်း၊ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်၊ ငွေသားရရှိခြင်း (ငွေသားပေးခြင်း) မလုပ်ရသေးသည့် ရန်ရှိခြင်း (ပေးရန်ရှိသည့်စရိတ်များ)၊ အမှန်တကယ်ဖြစ်ထွန်းမှုမရှိသော နိုင်ငံခြားငွေအပေါ် အမြတ်နှင့်အရှုံးများ၊ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ ခွဲဝေခြင်း မပြုရသေးသည့် အမြတ်များစသည့် ငွေသားမဟုတ်သည့်အမယ်များနှင့်
 - (ဂ) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ငွေသားအကျိုးသက်ရောက် စေသည့် အခြားအရာအားလုံး၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ညှိနှိုင်းခြင်း ဖြင့်သတ်မှတ်သည်။

တိုက်ရိုက်နည်းလမ်း

- ၇.၉ တိုက်ရိုက်နည်းလမ်းအရ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှ အသားတင်ငွေသားစီးဆင်းမှုကို စုစုပေါင်းငွေသား လက်ခံရရှိမှုနှင့် စုစုပေါင်းငွေသားပေးချေမှုများ၏ အဓိကအတန်းအစားများအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်ကို ထုတ်ဖော်၍ တင်ပြသည်။ ထိုကဲ့သို့သော သတင်းအချက်အလက်ကို-
- (က) ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ စာရင်းမှတ်တမ်းများမှ ဖြစ်စေ သို့မဟုတ်
 - (ခ) (၁) ကာလအတွင်းရှိကုန်လက်ကျန်များနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုရန်ရှိခြင်းနှင့် ပေးရန်ရှိ များတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၊
 - (၂) ငွေသားမဟုတ်သောအခြားအမယ်များနှင့်
 - (၃) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းငွေသားစီးဆင်းမှုများကို ငွေသားအကျိုးသက် ရောက်စေသည့် အခြားအရာများကို ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း (သို့မဟုတ် ဝင်ငွေ ရှင်းတမ်းတင်ပြထားလျှင် ဝင်ငွေရှင်းတမ်း)တွင် အရောင်းများ၊ ရောင်းရကုန်တန်ဖိုးနှင့် အခြား အရာများတွင် ညှိနှိုင်းခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ ရရှိနိုင်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို အစီရင်ခံခြင်း

၇.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ဖြစ်ပေါ်သော စုစုပေါင်းငွေသားလက်ခံရရှိမှုနှင့် စုစုပေါင်းငွေသားပေးချေမှုများ၏ အဓိကအတန်းအစားများကို သီးခြားစီတင်ပြ ရမည်။ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကို ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်း တို့မှ ဖြစ်ပေါ်လာသောစုစုပေါင်းငွေသားစီးဆင်းမှုများကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ဆောင် ချက်များအဖြစ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြား ပြီး သီးခြားစီတင်ပြရမည်။

နိုင်ငံခြားငွေ ငွေသားစီးဆင်းမှုများ

- ၇.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် နိုင်ငံခြားငွေလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ထွက်ပေါ်လာသောငွေသားစီးဆင်းမှုများကို ငွေသားစီးဆင်းမှုဖြစ်ပေါ်သည့်နေ့ရှိ နိုင်ငံခြားငွေနှင့် လုပ်ငန်းတွင်သုံးစွဲနေသည့် ငွေကြေးတို့အကြားရှိ ငွေလဲလှယ်နှုန်းကို နိုင်ငံခြားငွေပမာဏအတွက် အသုံးပြုခြင်းဖြင့် မိမိအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏သုံးစွဲနေသည့်ငွေကြေးဖြင့် စာရင်းသွင်းရမည်။ အပိုဒ် ၃၀.၁၉ သည် အမှန်ငွေလဲလှယ်နှုန်းနှင့်နီးစပ်သောငွေလဲလှယ်နှုန်းတစ်ခုကို မည်သည့်အချိန်တွင် အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း ကိုရှင်းပြသည်။
- ၇.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် နိုင်ငံခြားလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုများကိုငွေသားစီးဆင်းသည့် နေ့များရှိနိုင်ငံခြားငွေနှင့် လုပ်ငန်း၏လည်ပတ်သုံးစွဲနေသည့် ငွေကြေးအကြားငွေလဲလှယ်နှုန်းများဖြင့် တန်ဖိုးသင့်ရမည်။
- ၇.၁၃ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းများပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောအမှန်ဖြစ်ထွန်းခြင်းမရှိသေးသည့် အမြတ်အစွန်းနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည် ငွေသားစီးဆင်းမှုများ မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် ကာလတစ်ခု၏ အစနှင့်အဆုံးရှိ ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများကို ကိုက်ညီရန် နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်ကိုင်ဆောင်ထားသော သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ပေးရန်ရှိသော ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများအပေါ်တွင် ငွေလဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှု များ၏ သက်ရောက်မှုကို ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းတွင်တင်ပြရမည်။ ယင်းအတွက်ကြောင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း ကိုင်ဆောင်ထားသော ငွေသားနှင့်ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ (ကိုင်ဆောင် ထားသော နိုင်ငံခြားငွေနှင့်နိုင်ငံခြားငွေဘဏ်စာရင်းများကဲ့သို့)ကို ကာလအဆုံးရှိငွေလဲလှယ်နှုန်းများဖြင့် ပြန်လည်တန်ဖိုးတွက်ချက်(တန်ဖိုးသင့်)ရမည်။ ယင်းမှရလာဒ်အဖြစ်ရသော အမှန်တကယ်ဖြစ်ထွန်းခြင်းမရှိသေးသည့် အမြတ်အစွန်းနှင့်ဆုံးရှုံးမှုများကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုများမှ သီးခြားတင်ပြရမည်။

အတိုးနှင့် အမြတ်ဝေစုများ

- ၇.၁၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အတိုးနှင့်အမြတ်ဝေစုများမှရရှိသည့်၊ ထုတ်ပေးသည့် ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို သီးခြားစီတင်ပြရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကာလတစ်ခုမှတစ်ခုအတွင်း လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို တစ်သတ်မတ်တည်းခေါင်းစဉ် ခွဲခြားရမည်။
- ၇.၁၅ ပေးရသည့်အတိုးနှင့် ရရှိသည့်အတိုးနှင့်အမြတ်ဝေစုများသည် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ပါဝင်သောကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်းတို့အား လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများအဖြစ် ခေါင်းစဉ် ခွဲခြားနိုင်သည်။ နောက်တစ်နည်းအားဖြင့် ပေးရသည့်အတိုးနှင့် ရရှိသည့်အတိုးနှင့်အမြတ်ဝေစုများသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များကို ရရန်ကုန်ကျစရိတ်သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ ပြန်ရချက်များဖြစ်သောကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် ယင်းတို့အားဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်းမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများအဖြစ် အသီးသီးခေါင်းစဉ်ခွဲခြားနိုင်သည်။
- ၇.၁၆ ခွဲဝေပေးသည့်အမြတ်ဝေစုများသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များကို ရရန်ကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ၎င်းကိုဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်းငွေသားစီးဆင်းမှုအနေဖြင့် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားနိုင်သည်။ နောက်တစ်နည်းအားဖြင့် ခွဲဝေပေးသည့်အမြတ်ဝေစုများသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများအနက်မှ ပေးချေခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းတို့ကိုလုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ချက်များမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားနိုင်သည်။

ဝင်ငွေခွန်

၇.၁၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝင်ငွေခွန်မှထွက်ပေါ်လာသောငွေသားစီးဆင်းမှုများကို သီးခြားစီတင်ပြရမည် ဖြစ်ပြီးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များအဖြစ် တိတိကျကျမသတ်မှတ်နိုင်ပါက ယင်းတို့ကိုလုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ချက်များမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများအဖြစ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားရမည်။ အခွန် ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို လုပ်ဆောင်ချက်တစ်မျိုးထက်ပို၍ ခွဲဝေကျခံသည့်အခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပေးရ သည့်အခွန်စုစုပေါင်းပမာဏကို ထုတ်ဖော်ရမည်။

ငွေသားဖြင့်မဟုတ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ

၇.၁၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများအသုံးပြုရန်မလိုသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်းစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကိုငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းမှ ဖယ်ထုတ်ထားရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုကဲ့သို့သောစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကိုထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ထောက်ပံ့ခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်သော သတင်းအချက်အလက်များအားလုံးအကြောင်းကို ပံ့ပိုးသည့် နည်းဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏တစ်နေရာတွင် ဖော်ပြရမည်။

၇.၁၉ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်အများစုသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ မတည် ရင်းနှီးငွေနှင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များဖွဲ့စည်းတည်ရှိသည့်ပုံသဏ္ဍာန်ကို အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသော်လည်း လက်ရှိ ငွေသား စီးဆင်းမှုများကိုတိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိပါ။ လက်ရှိကာလအတွင်းငွေသားစီးဆင်းမှုများတွင် ငွေသားဖြင့် မဟုတ်သည့်စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များမပါဝင်ခြင်းကြောင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းတွင် ယင်းတို့ ကိုချန်လှပ် ထားခြင်းသည် ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည်။ ငွေသားဖြင့်မဟုတ်သည့် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် ဥပမာများမှာ-

- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ယင်းတို့နှင့်တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်သောပေးရန်တာဝန်များကို တာဝန်ယူလိုက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးချေးငွားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းဖြင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ဝယ်ယူခြင်း၊
- (ခ) ရှယ်ယာထုတ်ရောင်းခြင်းနည်းလမ်းဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကိုဝယ်ယူခြင်း၊ နှင့်
- (ဂ) ကြွေးမြီများကိုပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

ငွေသားနှင့်ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏အစိတ်အပိုင်းများ

၇.၂၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏အစိတ်အပိုင်းများကိုတင်ပြရပြီး ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြထားသောပမာဏများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြထား သည့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏ကိုက်ညီမှုတစ်ရပ်ကို တင်ပြရမည်။ သို့ရာတွင် ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်း တွင် တင်ပြထားသောငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏ပမာဏသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း တွင် ဖော်ပြထားသောအလားတူပမာဏနှင့် ထပ်တူညီနေလျှင် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုအနေဖြင့် ထိုကိုက်ညီမှု ကိုတင်ပြရန် မလိုအပ်ပါ။

အခြားထုတ်ဖော်ပြမှုများ

၇.၂၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လုပ်ငန်းကိုင်ထားရသော်လည်း လုပ်ငန်းကအသုံးမပြုနိုင်သည့် သိသာထင်ရှား သည့် ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏လက်ကျန်များကို အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ ရှင်းလင်းချက်မှတ်စုနှင့်

အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်—၂၀၁၅

အတူ ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ကိုင်ထားသည့် ငွေသားနှင့်ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ မှာ အခြားသောအကြောင်းအရင်းများထက် နိုင်ငံခြားသုံးငွေထိန်းချုပ်မှုများသို့မဟုတ် ဥပဒေအရတားမြစ်ထားမှုများ ကြောင့် လုပ်ငန်းကအသုံးမပြုနိုင်သည်မျိုး ဖြစ်တတ်သည်။

အခန်း ၈

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများအတွက် မှတ်စုများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၈.၁ ဤအခန်းသည်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများအတွက် မှတ်စုများတွင်တင်ပြရမည့် အရင်းခံသတင်း အချက်အလက်များ နှင့်ယင်းတို့ကိုမည်ကဲ့သို့တင်ပြရမည့် အခြေခံသဘောတရားကိုစီစဉ်တင်ပြထားပါသည်။ မှတ်စုများတွင် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေပြရှင်းတမ်း၊ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း၊ ဝင်ငွေရှင်းတမ်း(အကယ်၍ဖော်ပြထားလျှင်)၊ ဝင်ငွေနှင့် ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်ရှင်းတမ်းပေါင်းချုပ် (အကယ်၍ဖော်ပြ ထားလျှင်)၊ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၏ရှင်းတမ်းနှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်များအပြင် ထပ်ဆောင်းသတင်း အချက်အလက်များပါဝင်သည်။ မှတ်စုများသည် ထိုရှင်းတမ်းများတွင်ဖော်ပြထားသည့် အမယ်၏စာသားဖြင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များ သို့မဟုတ် ပမာဏခွဲခြား ဖော်ပြခြင်းနှင့် ထိုရှင်းတမ်းများတွင် စာရင်းသွင်းဖော်ပြရန် မလိုအပ်သည့်အရာများ၏ သတင်းအချက်အလက်များကိုပံ့ပိုးသည်။ ဤအခန်းအရ လိုအပ်ချက်များအပြင် ဤစံ၏ အခြားသောအခန်းတိုင်းနီးပါးသည် သာမန်အားဖြင့် မှတ်စုများတွင် ထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်သည်။

မှတ်စုများ၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ

၈.၂ မှတ်စုများသည်-

- (က) အပိုဒ် ၈.၅-၈.၇နှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ရေးဆွဲခြင်း၏အခြေခံနှင့် အသုံးပြုသည့်သီးခြား စာရင်းကိုင်မှုများကိုတင်ပြရမည်၊
- (ခ) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတစ်နေရာရာတွင် တင်ပြထားခြင်းမရှိသော ဤစံအရလိုအပ်သည့် သတင်း အချက်အလက်များကိုထုတ်ဖော်ရမည်၊ ထို့အပြင်
- (ဂ) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတစ်နေရာရာတွင် တင်ပြထားခြင်းမရှိသော်လည်း ယင်းတို့ကိုနားလည်ရန် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကိုပေးရမည်။

၈.၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မှတ်စုများကိုလက်တွေ့တွင်ဖြစ်နိုင်သလောက် စနစ်ကျသောပုံစံဖြင့် တင်ပြရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မှတ်စုများထဲရှိသက်ဆိုင်သောမည်သည့်သတင်းအချက်အလက်အတွက် မဆို ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ အမယ်အသီးသီးနှင့် အပြန်အလှန်ညွှန်း၍ ထည့်သွင်းရမည်။

၈.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မှတ်စုများကိုသာမန်အားဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါအစီအစဉ်အတိုင်းတင်ပြရမည်-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုအက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်ဖ်အာရ်အက်စ်နှင့်အညီ ရေးဆွဲထားသော ရှင်းတမ်းတစ်ခု (အပိုဒ် ၃.၃ တွင်ကြည့်ပါ) ၊
- (ခ) အသုံးပြုထားသည့် အရေးပါသောစာရင်းကိုင်မှုများအကျဉ်းချုပ်တစ်ခု (အပိုဒ် ၈.၅တွင်ကြည့်ပါ) ၊
- (ဂ) ရှင်းတမ်းတစ်ခုချင်းစီတွင် လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့်တင်ပြထားသည့် အမယ်အသီးသီး၏အစီအစဉ်ဖြင့် ဘဏ္ဍာ ရေးရှင်းတမ်းများတွင် တင်ပြထားသော အရာများအတွက် ပံ့ပိုးသည့်သတင်းအချက်အလက် နှင့်
- (ဃ) အခြားမည်သည့်ထုတ်ဖော်ပြမှုများကိုမဆို။

စာရင်းကိုင်မှုများကို ထုတ်ဖော်ပြခြင်း

- ၈.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို အရေးပါသောစာရင်းကိုင်မှုများ အကျဉ်းချုပ်တွင် ထုတ်ဖော်ပြရမည်-
 - (က) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရေးဆွဲရာတွင် အသုံးပြုသည့် အခြေခံတိုင်းတာတွက်ချက်မှု (သို့မဟုတ် အခြေခံများ) နှင့်
 - (ခ) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုနားလည်စေရန်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အသုံးပြုသောအခြားစာရင်းကိုင်မှုများ။

ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ

၈.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အရေးပါသောစာရင်းကိုင်မှုများနှင့် အခြားမှတ်စုများ၏ အနှစ်ချုပ်ထဲတွင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားသော ပမာဏများပေါ်တွင် အရေးပါဆုံးအကျိုး သက်ရောက်မှုရှိသည်။ လုပ်ငန်း၏စာရင်းကိုင်မှုများကျင့်သုံးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက ပြုလုပ် ထားသောခန့်မှန်းချက်များပါဝင်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ (အပိုဒ် ၈.၇တွင် ကြည့်ပါ) မဟုတ်သော အခြား ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

ခန့်မှန်းချက်များ၏မသေချာမှု၏ အဓိကအရင်းအမြစ်များအကြောင်း သတင်းအချက်အလက် များ

- ၈.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် နောက်ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်းတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏများကိုပဓာနကျသောညှိနှိုင်းချက်တစ်ရပ်ဖြစ်စေသည့် သိသာထင်ရှားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသော အနာဂတ်နှင့်ပတ်သက်သည့် အဓိကယူဆချက်များအကြောင်းနှင့်အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ခန့်မှန်းချက်များ၏ မသေချာမှု ၏ အခြားအဓိကအရင်းအမြစ်များကို မှတ်စုများထဲတွင် ထုတ်ဖော်ပြရမည်။ ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန် တာဝန်များနှင့် ပတ်သက်၍ ယင်းမှတ်စုများထဲတွင်-
 - (က) ယင်းတို့၏သဘောသဘာဝ နှင့်
 - (ခ) အစီရင်ခံသည့်ကာလကုန်ဆုံးချိန်ရှိယင်းတို့၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ အသေးစိတ်များပါဝင်ရမည်။

အခန်း ၉

စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ

၉.၁ ဤအပိုင်းက စုပေါင်းထားသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၊ ဤစံနှင့်အညီထိုရှင်းတမ်းများပြုစုရန်အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား ဤစံကိုအသုံးပြုသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက တင်ပြရမည့်အခြေအနေများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုဖော်ပြပါသည်။ ထိုသို့ဖော်ပြခြင်းတွင် သီးခြားဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ဤစံနှင့်အညီ ရေးဆွဲထားလျှင် ယင်းတို့အတွက်လမ်းညွှန်လည်းပါဝင်သည်။ မိခင်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကိုယ်တိုင်က အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံမှုမရှိလျှင် ယင်းအနေဖြင့် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာစံများ အပြည့်အစုံ သို့မဟုတ် အခြားယေဘုယျလက်ခံကျင့်သုံးသည့် စာရင်းကိုင်မှုများနှင့်အညီ တင်ပြစေကာမူ ဤစံနှင့်အညီ သီးခြားဘဏ္ဍာရေး စာရင်းရှင်းတမ်းများကို တင်ပြနိုင်ပါသည်။

စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြရန် လိုအပ်ချက်

၉.၂ စာပိုဒ် ၉.၃ နှင့် ၉.၃(ဂ)တို့တွင် ခွင့်ပြုထား၍ သို့မဟုတ် လိုအပ်၍မှတစ်ပါး မိခင်ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများတွင် သူ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို စုစည်းထားသည့် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြရမည်။ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများအားလုံး ပါဝင်ရမည်။

၉.၃ မိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် အကယ်၍ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေနှစ်မျိုးလုံးနှင့် ညီညွတ်နေပါက စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုတင်ပြရန်မလိုအပ်ပါ-

(က) မိခင်ကုမ္ပဏီကိုယ်တိုင်ကလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်ပြီး၊

(ခ) ယင်း၏အရင်းအမြစ်အကျဆုံးသော မိခင်ကုမ္ပဏီ(သို့မဟုတ် မည်သည့်ကြားခံမိခင်ကုမ္ပဏီမဆို)သည် နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာစံများ အပြည့်အစုံသို့မဟုတ် ဤစံနှင့်ကိုက်ညီသော အထွေထွေ ရည်ရွယ်ချက်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုရေးဆွဲလျှင်။

၉.၃(က) အပိုဒ်၉.၃(ခ)အရ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုကိုဝယ်ယူပြီး ယင်း၏ဝယ်ယူသည့်နေ့မှ (ဆိုလိုသည်မှာဝယ်ယူသူက ရောင်းချသူကိုထိန်းချုပ်ခွင့်ရသည့်နေ့။) တစ်နှစ်အတွင်းရောင်းချရန်သို့မဟုတ် ထုခွဲရောင်းချရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဝယ်ယူကိုင်ဆောင်ထားပါလျှင် စုပေါင်းခြင်းမပြုလုပ်ပါ။ အဆိုပါလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီကို ဤအခန်းတွင် ဖော်ပြချက်နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည့်အစား အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ အပိုဒ်၁၁.၈(ဃ)ရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအခန်း(၁၁)ပါ လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ စာရင်းသွင်းထားသည်။ မိခင်ကုမ္ပဏီသည် စာပိုဒ် ၉.၂၃ (က) ရှိ ထုတ်ဖော်ပြချက်ကို ထည့်သွင်းရမည်။

၉.၃ (ခ) အကယ်၍ အပိုဒ် ၉.၃(က)အရ ယခင်ကတည်းက စုပေါင်းခြင်းမှ ဖယ်ထုတ်ထားခြင်းခံရသည့် လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ဝယ်ယူသည့်နေ့မှတစ်နှစ်အတွင်း ထုခွဲရောင်းချခြင်းမရှိသေးလျှင် (ဆိုလိုသည်မှာ မိခင်ကုမ္ပဏီ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းက အဆိုပါလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီအပေါ် ထိန်းချုပ်ခွင့် ရှိနေသေးသည်။)-

(က) မိခင်ကုမ္ပဏီသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီကို အပိုဒ် ၉.၃(ခ) ရှိအခြေအနေနှင့်ညီညွတ်ခြင်းမရှိပါက ဝယ်ယူသည့်နေ့မှစ၍ စုပေါင်းထည့်ရမည်။ ထို့ကြောင့် အကယ်၍ဝယ်ယူသည့်နေ့သည် ရှေ့ရောက် နေသောကာလတွင်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်သောရှေ့ကာလများကို ပြန်လည်၍ဖော်ပြရမည်။

(ခ) အကယ်၍ နှောင့်နှေးမှုသည် မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ထိန်းချုပ်မှုပြင်ပရှိ အခြေအနေများ၊ အဖြစ်အပျက်များ ကြောင့်ဖြစ်ပြီး အစီရင်ခံသည့်နေ့တွင် မိခင်ကုမ္ပဏီက လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီကိုရောင်းရန် သို့မဟုတ် ထုခွဲရောင်းချရန် အစီအစဉ်ကတိကဝတ်ရှိသေးကြောင်း လုံလောက်သောအထောက်အထားရှိပါက မိခင် ကုမ္ပဏီသည် စာပိုဒ်၉.၃(က)နှင့်အညီ ယင်းလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီအတွက် ဆက်လက်စာရင်းသွင်းရ မည်။

၉.၃(ဂ) အကယ်၍ မိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် အပိုဒ် ၉.၃(က)-၉.၃(ခ)တို့နှင့်အညီစုပေါင်းရန် လိုအပ်သည့် လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီများမှအပ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီမရှိလျှင် မိခင်ကုမ္ပဏီသည် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို မတင်ပြ ရပါ။ သို့ရာတွင် မိခင်ကုမ္ပဏီသည် အပိုဒ်၉.၂(က)ရှိ ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်ကိုထည့်သွင်းရမည်။

၉.၄ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် မိခင်ကုမ္ပဏီထိန်းချုပ်သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိန်းချုပ် မှု ဆိုသည်မှာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏လုပ်ဆောင်ချက်များမှ အကျိုးကျေးဇူးရရန်အတွက် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာနှင့် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်မူဝါဒများကိုစီမံအုပ်ချုပ်ရန် အခွင့်အာဏာဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကျဉ်းမြောင်း၍ ကောင်းစွာအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားသောရည်ရွယ်ချက်ကို ဖြစ်မြောက်အောင်မြင် စေရန် သီးသန့်ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု(Special Purpose Entity-SPE)ကိုဖန်တီးထား ပါက ယင်းလုပ်ငန်းသည် SPEကို ထိန်းချုပ်နေကြောင်း ဆက်နွယ်မှု၏ အနှစ်သာရကညွှန်ပြသည့်အခါတွင် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် အဆိုပါSPEကို စုပေါင်းထည့်ရမည်။

၉.၅ မိခင်ကုမ္ပဏီက တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ်လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများမှတစ်ဆင့် သွယ်ဝိုက်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု ပိုင်ဆိုင်သည့် မဲပေးပိုင်ခွင့်အာဏာ၏ ထက်ဝက်ထက်ပို၍ ပိုင်ဆိုင်သည့်အခါတွင် ထိန်းချုပ်မှုရှိသည်ဟုယူဆသည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့သောပိုင်ဆိုင်မှုတွင် ထိန်းချုပ်မှုမပါဝင်ဟု ရှင်းလင်းစွာသက်သေသာဓကနှင့် ထင်ထင်ရှားရှား ဖော်ပြနိုင်ပါက ထိုယူဆချက်ကိုထူးခြားသောအခြေအနေများတွင် ကျော်လွှားနိုင်သည်။ မိခင်ကုမ္ပဏီသည် အဖွဲ့ အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ မဲပေးပိုင်ခွင့်အာဏာ၏ ထက်ဝက်သို့မဟုတ် ထို့ထက်လျော့၍ ပိုင်ဆိုင်သော်လည်း ယင်းတွင်-

- (က) အခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် သဘောတူညီမှုကြောင့် မဲပေးပိုင်ခွင့်၏ထက်ဝက်ထက်ပိုသည့် အခွင့် အာဏာ၊
- (ခ) သဘောတူညီချက်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်အဖွဲ့ကပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာနှင့် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်မူဝါဒများကိုစီမံအုပ်ချုပ်ရန် အခွင့်အာဏာ၊
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကိုထိန်းချုပ်မှုရရှိထားသောဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့ သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်က ဘုတ် အဖွဲ့ သို့မဟုတ် တူညီသောအုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်အဖွဲ့တို့၏ အဖွဲ့ဝင်အများစုကို ခန့်အပ်နိုင်သည့် သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားနိုင်သည့်အာဏာ၊ သို့မဟုတ်
- (ဃ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့ သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်ကထိန်းချုပ်ထားပြီး ယင်း ဒါရိုက်တာ ဘုတ်အဖွဲ့သို့မဟုတ် အလားတူအုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်အဖွဲ့တို့၏ အစည်းအဝေးများတွင် မဲအများစုကို ပေးနိုင်သောအခွင့်အာဏာ တို့ရှိပါက ထိန်းချုပ်ခွင့်လည်းရှိပါသည်။

- ၉.၆ ထိန်းချုပ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အကျိုးကျေးဇူးအတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို လမ်းညွှန်နိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိသော ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးရှိခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ လောလောဆယ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ရွေးချယ်နိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲနိုင်သောစာချုပ်စာတမ်းများရှိခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထိန်းချုပ်ခွင့်ကိုရရှိနိုင်ပါသည်။
- ၉.၇ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူသည် ရင်းနှီးငွေဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အလားတူအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း ဖြစ်သောကြောင့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုကို စုပေါင်းခြင်းမှ ဖယ်ထုတ်၍မရပါ။
- ၉.၈ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ယင်း၏စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များက အစုအပေါင်းအတွင်းရှိ အခြားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၏ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဆင်တူမှုမရှိခြင်းကြောင့် စုပေါင်းခြင်းမှ ဖယ်ထုတ်၍မရပါ။ အဆိုပါ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများစုပေါင်းခြင်းနှင့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၏ မတူညီသောစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သည့်အကြောင်းကို စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထပ်တိုးသတင်းအချက်အလက်များ ထုတ်ဖော်ပြခြင်းဖြင့် သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကိုပေးသည်။
- ၉.၉ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်နယ်ပယ်အပြင်ဘက်သို့ ငွေသားကိုဖြစ်စေ၊ အခြားရရှိနိုင်ပိုင်ခွင့်များကိုဖြစ်စေ လွှဲပြောင်းခြင်းပေါ်တွင် ကန့်သတ်ချက်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် နယ်ပယ်အတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ၎င်းကိုစုပေါင်းခြင်းမှ ဖယ်ထုတ်၍မရပါ။

သီးသန့်ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ(SPE)

- ၉.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ကျဉ်းမြောင်းသောရည်ရွယ်ချက်(ဥပမာအားဖြင့် အငှားချထားခြင်းတစ်ရပ်ကို ထိရောက်မှုရှိစေရန်၊ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များဆောင်ရွက်ရန် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်ခွင့်များကို အာမခံပေးခြင်း)ကိုဖြစ်မြောက်အောင်မြင်စေရန် ဖန်တီးနိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော SPE တစ်ခုသည် ကော်ပိုရေးရှင်း၊ ယုံမှတ်အပ်နှံအဖွဲ့အစည်း၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းသို့မဟုတ် တရားဝင် ဖွဲ့စည်းမထားသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအသွင်ဖြစ်နိုင်သည်။ မကြာခဏ SPE ၏လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် တင်းကြပ်သော လိုအပ်ချက်များ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တရားဝင်အစီအစဉ်ဖြင့် SPEကိုဖန်တီးသည်။
- ၉.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်လုပ်ငန်းတွင်၎င်းထိန်းချုပ်ထားသည့် မည်သည့်SPE အဖွဲ့အစည်းကို မဆိုတို့ကို စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရမည်။ အပိုဒ်၉.၅တွင် ဖော်ပြထားသော အခြေအနေများအပြင် အောက်ဖော်ပြပါအခြေအနေများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက SPEတစ်ခုကို ထိန်းချုပ်သည်ကို ဖော်ညွှန်း သည်(ဤသည်ကပြည့်စုံသောချာသောစာရင်းတစ်ခုမဟုတ်ပါ။)-
 - (က) SPEများက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကိုယ်စားလုပ်ငန်း၏သီးသန့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်များနှင့် အညီ လုပ်ဆောင်ချက်များ၊
 - (ခ) နေ့စဉ်နေ့တိုင်းဆုံးဖြတ်ချက်များကိုချမှတ်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားလင့်ကစား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် SPEများ၏လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် နောက်ဆုံးဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာရှိသည်၊
 - (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် SPE၏အကျိုးအမြတ်အများစုကို ရရှိရန်အခွင့်အရေးများရှိသည်။ ထို့ကြောင့် SPE၏လုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့်ဖြစ်သော အန္တရာယ်များကို တွေ့ရှိနိုင်သည် သို့မဟုတ်
 - (ဃ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် SPE သို့မဟုတ် ယင်း၏ရရှိနိုင်ခွင့်များနှင့်ဆက်နွယ်သည့် ကြွင်းကျန် သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှု အန္တရာယ်အများစုကို ထိန်းသိမ်းထားသည်။

၉.၁၂ အပိုဒ် ၉.၁၀ နှင့် ၉.၁၁ တို့သည် အခန်း (၂၈) ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များနှင့် သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းတာဝန် ထမ်းဆောင်မှုပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် အခြားသော ကာလရှည် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များနှင့်မသက်ဆိုင်ပါ။

စုပေါင်းခြင်း နည်းလမ်းများ

၉.၁၃ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် အုပ်စုတစ်ခုသက်ဆိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် များကို စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုအနေဖြင့် တင်ပြသည်။ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-

- (က) မိခင်ကုမ္ပဏီနှင့်ယင်း၏လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန် တာဝန်များ၊ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များ၏တူညီသောအမယ်များကို တစ်လှိုင်းခြင်းစီ ပေါင်းစပ်ရမည်။
- (ခ) လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုစီရှိ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအတိုင်း လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုစီရှိ မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုသယ်ဆောင်တန်ဖိုးကို ဖယ်ထုတ်ရမည်။
- (ဂ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွက် စုပေါင်းထားသောလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၏ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ် ထဲရှိ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ပိုင်ရှင်များ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့်သီးခြား တိုင်းတာတွက်ချက်ပြီးတင်ပြရမည်။
- (ဃ) စုပေါင်းထားသော လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၏ အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များရှိ ယင်းတို့၏ မိခင်ကုမ္ပဏီ ရှယ်ယာပိုင်ရှင်များ၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးထဲမှ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို သီးခြား တိုင်းတာတွက်ချက်ပြီး တင်ပြရမည်။ အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များရှိ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ထဲတွင်-
 - (၁) အခန်း (၁၉) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစည်းခြင်းနှင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးနှင့်အညီ တွက်ချက် ထားသော မူလပူးပေါင်းသည့်နေ့ရှိထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုပမာဏ၊နှင့်
 - (၂) ပူးပေါင်းသည့်နေ့ကတည်းက ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၏ ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး ရှိ ပြောင်းလဲမှုအစုတို့ပါဝင်သည်။

၉.၁၄ မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ ပိုင်ရှင်များနှင့် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတို့ထံသို့ ခွဲဝေကျခံထားသော အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများအချိုးအစားများကို လက်ရှိပိုင်ဆိုင်မှု အကျိုးစီးပွား အခြေခံဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပြီးပြောင်းလဲနိုင်သောစာချုပ်စာတမ်းများသို့မဟုတ် ရှယ်ယာအေဂျင်များကို ကျင့်သုံးခြင်း သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲခြင်းကိုမထင်ဟပ်ပါ။

အုပ်စုတွင်း လက်ကျန်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ

၉.၁၅ ဝင်ငွေ၊ အသုံးစရိတ်များနှင့် အမြတ်ဝေစုများပါဝင်သည့် အုပ်စုတွင်းလက်ကျန်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် များကိုအပြည့်အဝဖယ်ထုတ်သည်။ ကုန်လက်ကျန်နှင့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ ကဲ့သို့ သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းထားသည့် အုပ်စုတွင်းစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ထွက်ပေါ်လာသော အရှုံးများနှင့်အမြတ်များကို အပြည့်အဝဖယ်ထုတ်သည်။ အုပ်စုတွင်းဆုံးရှုံးမှုများသည် စုပေါင်း ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းရန်လိုအပ်သည့် တန်ဖိုးကျမှုတစ်ရပ်ကို ညွှန်ပြနိုင်သည် (အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့်၏တန်ဖိုးကျမှုကိုကြည့်)။ အခန်း (၂၉) ဝင်ငွေခွန်သည် အုပ်စုတွင်း စီးပွားရေး

လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ထွက်ပေါ်လာသော အရှုံးများနှင့် အမြတ်များကို ဖယ်ထုတ်ခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် ယာယီကွာခြားချက်များနှင့်သက်ဆိုင်ပါသည်။

တူညီသော အစီရင်ခံသည့်ရက်စွဲ

၉.၁၆ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်၍မရသည့်မှတစ်ပါး အသုံးပြုသည့် မိခင်ကုမ္ပဏီနှင့်ယင်း၏လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တူညီသောအစီရင်ခံသည့်ရက်စွဲဖြင့် ရေးဆွဲရမည်။ အကယ်၍လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို မိခင်ကုမ္ပဏီနှင့် တူညီသောအစီရင်ခံသည့်ရက်စွဲဖြင့် ရေးဆွဲရန် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်၍မရပါက မိခင်ကုမ္ပဏီသည် ထိုဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏ရက်စွဲနှင့် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း၏ရက်စွဲတို့အကြား ဖြစ်ပေါ်သော အရေးပါသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များသို့မဟုတ် အဖြစ်အပျက်များ၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ညှိနှိုင်းပြီး လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ၏ မကြာခင်ကဖြစ်သော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုအသုံးပြု၍ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များကိုစုပေါင်းရမည်။

တူညီသောစာရင်းကိုင်မှုများ

၉.၁၇ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို အလားတူအခြေအနေများရှိ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြားသော အဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများအတွက် တူညီသောစာရင်းကိုင်မှုများကို အသုံးပြု၍ရေးဆွဲရမည်။ အကယ်၍ အုပ်စုဝင်တစ်ဦးသည် အလားတူအခြေအနေများရှိ တူသောစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဖြစ်ရပ်များအတွက် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတွင် ကျင့်သုံးသည့်စာရင်းကိုင်မှုများမှအပ အခြားစာရင်းကိုင်မှုများကို ကျင့်သုံးလျှင် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းရေးဆွဲရာတွင် သင့်လျော်သော စာရင်းညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်ပေးရမည်။

လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများကို ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ထုခွဲရောင်းချခြင်း

၉.၁၈ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီကိုဝယ်ယူသည့်နေ့မှ မိခင်ကုမ္ပဏီကလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီအား ထိန်းချုပ်ခွင့်ရပ်စဲသည့်နေ့ထိတိုင်အောင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များကို စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတွင် ထည့်သွင်းသည်။ မိခင်ကုမ္ပဏီသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီအားထိန်းချုပ်ခွင့်ရပ်စဲသောအခါ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီကို ထုခွဲရောင်းချခြင်းမှရငွေနှင့် ထိန်းချုပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသည့်နေ့ရှိ သယ်ဆောင်ပမာဏတို့၏ ခြားနားချက်ကို စုပေါင်းဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းရှိ အရှုံး သို့မဟုတ်အမြတ် (သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်း)တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းသည်။ အခန်း(၃၀) နိုင်ငံခြားငွေကြေးလဲလှယ်ခြင်းနှင့်အညီ အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းထားသည့် နိုင်ငံခြားလက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့်ပတ်သက်သည့် မည်သည့်ငွေလဲလှယ်နှုန်းခြားနားချက်မဆို၏ ဆင့်ကဲပမာဏကို လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီအားထုခွဲရောင်းချရာမှ အရှုံး သို့မဟုတ်အမြတ်အဖြစ် ပြန်၍ အမျိုးအစားမသတ်မှတ်ပါ။

၉.၁၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုအဖြစ်မှ ရပ်စဲလိုက်ပြီဖြစ်သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ (ယခင်က မိခင်ကုမ္ပဏီ)က ယခင်ကလက်အောက်ခံဖြစ်သောကုမ္ပဏီတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခုကို ဆက်လက်ကိုင်ဆောင်ထားပါက ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခန်း (၁၁) သို့မဟုတ် အခန်း(၁၂) အခြားဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းထုတ်ဝေခြင်းအရ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်အဖြစ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုအဖြစ်မှ ရပ်စဲသည့်နေ့မှစ၍ စာရင်းဖော်ပါမည်။ ချွင်းချက်အားဖြင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု (ယင်းကိစ္စတွင် အခန်း(၁၄) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အကျိုးသက်ရောက်သည်) သို့မဟုတ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု (ယင်းကိစ္စတွင် အခန်း(၁၅) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအကျိုးသက်ရောက်သည်) ဖြစ်မလာပါ။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု

အဖြစ် ရပ်စဲလိုက်သည့်နေ့ရက်ရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကနဦး တိုင်းတာတွက်ချက်မှုပေါ်ရှိ ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် မှတ်ယူရမည်။

လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများရှိ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

- ၉.၂၀ အပိုဒ် ၄.၂(တ)၏ လိုအပ်ချက်အရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မိခင် ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်များ၏ ပိုင်ရှင်အိုင်ခိုင်ခွင့်တန်ဖိုးမှသီးခြားခွဲထုတ်၍ လုပ်ငန်းအတွင်းရှိ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း တွင် တင်ပြရမည်။
- ၉.၂၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ်၅.၇၏လိုအပ်ချက်အရ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်းထဲတွင် (သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတွင်) အုပ်စု၏ အရှုံး သို့မဟုတ်အမြတ်ထဲရှိ ထိန်းချုပ်မှု မရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုထုတ်ဖော်ပြရမည်။
- ၉.၂၂ အမြတ် သို့မဟုတ်အရှုံးနှင့် အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးတို့သည် မိခင် ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်များနှင့် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့နှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။ အကယ်၍ဤသည်က ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် လိုငွေလက်ကျန်ဖြစ်ပေါ်စေလျှင်ပင် စုစုပေါင်းဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်ငွေသည် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် မိခင်ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်များတို့နှင့်သက်ဆိုင်စေရမည်။

စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထုတ်ဖော်ပြချက်များ

- ၉.၂၃ အောက်ဖော်ပြပါ ထုတ်ဖော်ပြချက်များကိုစုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ပြုလုပ်ပေးရပါမည်-
 - (က) ရှင်းတမ်းများသည် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများဖြစ်သည်ဆိုသည့်အချက်၊
 - (ခ) မိခင်ကုမ္ပဏီကလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီမှတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ်သွယ်ဝိုက်၍ တစ်ဝက်ထက်ပိုသော မဲပေးအာဏာကိုမပိုင်ဆိုင်သောအခါ ထိန်းချုပ်ခွင့်ရှိကြောင်း ကောက်ချက်ချသည့်အခြေခံ၊
 - (ဂ) စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရေးဆွဲရာတွင် အသုံးပြုသည့်မိခင်ကုမ္ပဏီနှင့် ယင်း၏လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီတို့၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများအစီရင်ခံသည့်နေ့ရက်ကွဲလွဲမှုနှင့်
 - (ဃ) ငွေသားအမြတ်ဝေစု သို့မဟုတ် ချေးငွေများပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်း အသွင်ဖြင့် မိခင်ကုမ္ပဏီသို့ ရန်ပုံငွေများလွှဲပြောင်းရန် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ၏လုပ်ဆောင်နိုင်မှုပေါ် အရေးပါသောကန့်သတ် ထားမှုများ၏ သဘောသဘာဝနှင့်ပမာဏ (ဥပမာ ချေးငွေအစီအစဉ်များမှအကျိုးဆက် သို့မဟုတ် ထိန်းကျောင်းမှု လိုအပ်ချက်များ)။
- ၉.၂၃(က) အခန်း(၁၁)ရှိထုတ်ဖော်ပြရန် လိုအပ်ချက်များအပြင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ (အပိုဒ် ၉.၃(က)-၉.၃(ဂ)ကိုကြည့်ပါ) စုပေါင်းမထားသည့်လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ သယ်ဆောင် ပမာဏကိုစုစုပေါင်းပမာဏဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း သို့မဟုတ် မှတ်စုများတွင် ထုတ်ဖော်ပြရမည်။

သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ

သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတင်ပြခြင်း

- ၉.၂၄ ဤစံသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုချင်း သို့မဟုတ် မိခင်ကုမ္ပဏီ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် သီးခြား ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတင်ပြရန် မလိုပါ။

၉.၂၅ သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထပ်ထည့်ပြီးတင်ပြသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းဒုတိယအစုံဖြစ်သည်။

- (က) မိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုကရေးဆွဲသည့် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၊
- (ခ) အပိုဒ်၉.၃(ဂ)အရ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရေးဆွဲခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးထားသော မိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုကရေးဆွဲသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၊ သို့မဟုတ်
- (ဂ) မိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုမဟုတ်သော သို့သော်တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူဖြစ်သည့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတွင် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူ၏ အကျိုးစီးပွားရှိသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ရေးဆွဲသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ။

စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်ခြင်း

၉.၂၆ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ သို့မဟုတ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အကျိုးစီးပွားရှိသော ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူမိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်နှင့်အညီ သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုရေးဆွဲသောအခါ ထိုရှင်းတမ်းများသည် အောက်ဖော်ပြပါများမှ အပ ဤဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံ၏ လိုအပ်ချက်များအားလုံးနှင့်ကိုက်ညီရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည်၊ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ သူရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ယင်း၏သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အောက်ပါစာရင်းကိုင်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ကျင့်သုံးရမည်-

- (က) တန်ဖိုးကျမှုကိုနုတ်ပြီးကုန်ကျစရိတ်၊
- (ခ) အရှုံး သို့မဟုတ်အမြတ်ထဲတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းထားသော သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးထဲတွင် ပြောင်းလဲမှုများနှင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး၊ သို့မဟုတ်
- (ဂ) အပိုဒ်၁၄.၈ရှိ နည်းလမ်းများကိုလိုက်နာသည့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကိုအသုံးပြုခြင်း။

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အတန်းအစားတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအားလုံး (လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ) အတွက်တူညီသော စာရင်းကိုင်မှုကို ကျင့်သုံးရမည်။ သို့သော် ကွဲပြားခြားနားသောအတန်းအစားများအတွက် မတူညီသောမူများကို ရွေးချယ်နိုင်သည်။

သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထုတ်ဖော်ပြချက်များ

၉.၂၇ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ သို့မဟုတ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အကျိုးစီးပွားရှိသော ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူမိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲသောအခါ ထိုသီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင်-

- (က) ရှင်းတမ်းများသည် သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများဖြစ်သည့်အချက်၊နှင့်
- (ခ) လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် စာရင်းသွင်းရန်အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းများအား ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်း

သက်ဆိုင်သည့် အခြားအဓိကဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ သို့မဟုတ် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများကိုဖော်ပြရမည်။

ပေါင်းစပ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ

- ၉.၂၈ ပေါင်းစပ်ထားသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် တူညီသောထိန်းချုပ်မှု(အပိုဒ်၁၉.၂(က)တွင်ဖော်ပြထားသကဲ့သို့) နှစ်ခု သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများတစ်စုံဖြစ်သည်။ ဤစံသည် ပေါင်းစပ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ရေးဆွဲရန် မလိုအပ်ပါ။
- ၉.၂၉ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူသည် ပေါင်းစပ်ထားသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုရေးဆွဲပြီး ယင်းတို့သည် အက်စ်အမ်အီးများ အတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်နှင့်ကိုက်ညီသည်ဟု ဖော်ပြထားပါက ထိုရှင်းတမ်းများသည် ဤစံ၏ လိုအပ်ချက် များအားလုံးနှင့် ကိုက်ညီရမည်။ ကုမ္ပဏီအတွင်းစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် လက်ကျန်များကို ဖယ်ထုတ် ရမည်။ ကုန်လက်ကျန်နှင့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသည့် ကုမ္ပဏီအတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ထွက်လာသော အရှုံး သို့မဟုတ်အမြတ် များကိုဖယ်ထုတ်ရမည်။ ပေါင်းစပ်ထားသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်၍မရခဲ့လျှင် တူညီသော အစီရင်ခံသည့် ရက်စွဲဖြင့်ရေးဆွဲပြီး တူညီသောစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အလားတူအခြေအနေများရှိ အခြားသောအဖြစ်အပျက်များအတွက် တူညီသော စာရင်းကိုင်မှုများကိုလိုက်နာရမည်။

ပေါင်းစပ်ထားသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထုတ်ဖော်ပြချက်များ

- ၉.၃၀ ပေါင်းစပ်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်ပြရမည်-
 - (က) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် ပေါင်းစပ်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများဖြစ်သည့် အချက်၊
 - (ခ) ပေါင်းစပ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုရေးဆွဲရသည့် အကြောင်းရင်း၊
 - (ဂ) ပေါင်းစပ်ထားသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို ထည့်သွင်းမည် ကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် အခြေခံ၊
 - (ဃ) ပေါင်းစပ်ထားသောဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုရေးဆွဲသည့် အခြေခံ၊
 - (င) အခန်း၃၃ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် ထုတ်ဖော်ပြချက်များက လိုအပ်သည့် ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား ထုတ်ဖော်ပြချက်များ။

အခန်း ၁၀

စာရင်းကိုင်မှုများ၊ ခန့်မှန်းခြေများနှင့် အမှားများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ

၁၀.၁ ဤအခန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရေးဆွဲရာတွင်အသုံးပြုသည့် စာရင်းကိုင်မှုများရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ကျင့်သုံးခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ကိုပေးသည်။ ယခင်ရှေ့ကာလဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတွင် စာရင်းဆိုင်ရာခန့်မှန်းခြေ ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် အမှားများကိုပြင်ဆင်ခြင်းများကိုလည်းကားပါသည်။

စာရင်းကိုင်မှုများရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ကျင့်သုံးခြင်း

၁၀.၂ စာရင်းကိုင်မှုများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရေးဆွဲခြင်းနှင့် တင်ပြခြင်းတွင် ကျင့်သုံးသည့်တိကျသောမူများ၊ အခြေခံများ၊ သဘောတူညီချက်များ၊ နည်းဥပဒေများနှင့်အလေ့အထများဖြစ်သည်။

၁၀.၃ အကယ်၍ ဤဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံသည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၊ အခြားသောအဖြစ်အပျက် သို့မဟုတ် အခြေအနေတစ်ခုကိုတိကျကျဖော်ပြထားလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤစံကိုကျင့်သုံးရမည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်း၏သက်ရောက်မှုသည် ပဓာနကျပါက ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဤစံပါ လိုအပ်ချက်တစ်ခုကို လိုက်နာရန်မလိုပါ။

၁၀.၄ အကယ်၍ ဤဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံသည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၊ အခြားသောအဖြစ်အပျက် သို့မဟုတ် အခြေအနေတစ်ခုကို တိကျကျဖော်ပြထားလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် အောက်ဖော်ပြပါ သတင်းအချက်အလက်များတွင်ပေါ်ထွက်သည့် စာရင်းကိုင်မှုတစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ကျင့်သုံးရာတွင် ယင်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အသုံးပြုရမည်-

(က) အသုံးပြုသူများလိုအပ်သည့်စီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော၊

(ခ) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ယုံကြည်အားထားနိုင်သော၊

(၁) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ငွေသားစီးဆင်းမှုများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေတို့ကို (တိကျကျကျ)တင်ပြချက်၊

(၂) ဥပဒေပုံစံအဖြစ်သာမဟုတ်ဘဲ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားသောဖြစ်ရပ်များနှင့် အခြေအနေများ၏ စီးပွားရေးအနှစ်သာရထင်ဟပ်ချက်၊

(၃) ကြားနေဖြစ်သည်တစ်နည်းဆိုသော် ဘက်လိုက်မှုများမှလွတ်ကင်းချက်၊

(၄) အမြော်အမြင်ရှိချက်၊ နှင့်

(၅) ပဓာနကျမှုအားလုံးနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည့်စုံချက်။

၁၀.၅ အပိုဒ်၁၀.၄တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် အောက်ဖော်ပြပါ ရင်းမြစ်များ လိုက်နာကျင့်သုံးမှုကို ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရည်ညွှန်းပြီးစဉ်းစားရမည်။

(က) ဤစံရှိ အလားတူပြီးဆက်နွယ်သောကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်ချက်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်နှင့်

(ခ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များနှင့် အခန်း၂ အယူအဆများနှင့်အနှံ့အပြား သက်ရောက်သောမူများအတွက် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းသည့် သတ်မှတ် ချက်များနှင့် တိုင်းတာတွက်ချက်သောအယူအဆများ။

၁၀.၆ အပိုဒ်၁၀.၄တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းသည် အလားတူပြီး ဆက်နွယ် သောကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံအပြည့်အစုံရှိ လမ်းညွှန်မှုနှင့် လိုအပ်ချက်များ ကို စဉ်းစားနိုင်သည်။

စာရင်းကိုင်မှုများ တသတ်မတ်တည်းရှိမှု

၁၀.၇ ဤစံက အမယ်များကို အမျိုးအစားခွဲခြားအတွက် မတူညီသောမူများသည် သင့်လျော်မည်ဟု တိတိကျကျ မလိုအပ် လျှင် သို့မဟုတ် ခွင့်မပြုလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အလားတူ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားဖြစ်ရပ်နှင့် အခြေအနေများအတွက် ယင်း၏စာရင်းကိုင်မှုများကို တသတ်မတ်တည်းရွေးချယ်ကျင့်သုံးရမည်။ အကယ်၍ ဤစံက ထိုကဲ့သို့ အမျိုးအစားခွဲခြားကို လိုအပ်လျှင် သို့မဟုတ် ခွင့်မပြုလျှင် အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီ အတွက် သင့်လျော်သော စာရင်းကိုင်မှုကို ရွေးချယ်ကျင့်သုံးရမည်။

စာရင်းကိုင်မှုများတွင် ပြောင်းလဲမှုများ

၁၀.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-

- (က) ဤစံတွင် ပြောင်းလဲမှုများကြောင့် လိုအပ်လျှင်၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) စီးပွားရေးဆောင်ရွက်ချက်များ၏အကျိုးသက်ရောက်မှု၊ အခြားဖြစ်ရပ်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပေါ်အခြေအနေများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ငွေသားစီးဆင်းမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ယုံကြည်အားထားရပြီးပို၍သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက် များဖြစ်ပေါ်စေလျှင်မှသာ စာရင်းကိုင်မှုတစ်ခုကိုပြောင်းလဲရမည်။

၁၀.၉ အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် စာရင်းကိုင်မှုများတွင် ပြောင်းလဲမှုများမဟုတ်ပါ-

- (က) ယခင်ကဖြစ်ပွားနေသည်များမှ အနှစ်သာရအားဖြင့် မတူညီသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားသောအဖြစ်အပျက်များ၊ အခြေအနေများအတွက် စာရင်းကိုင်မှုတစ်ခုကျင့်သုံးမှု။
- (ခ) ယခင်ကမဖြစ်ပွားခဲ့သော သို့မဟုတ် ပဓာနမလည်းမကျသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားသောအဖြစ်အပျက်များ သို့မဟုတ် အခြေအနေများအတွက် စာရင်းကိုင်မှုတစ်ခုကျင့်သုံးမှု။
- (ဂ) ဤစံကသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရန် တခြားနည်းဖြင့် လိုအပ်သည့် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုသည့်ရရန်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တစ်ခုအတွက် ယုံကြည်အားထားရသောသင့်တင့်မျှတသည့် တန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရန် မဖြစ်နိုင်သောအခါ (သို့မဟုတ် အပြန်အလှန်) ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံသို့ ပြောင်းလဲမှု တစ်ခု။

၁၀.၁၀ ဤစံက တိကျစွာသတ်မှတ်ထားသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု သို့မဟုတ် အခြားဖြစ်ရပ် သို့မဟုတ် အခြေအနေအတွက် စာရင်းရေးသွင်းခွင့်ရွေးချယ်မှုတစ်ခု (တိုင်းတာတွက်ချက်မှုအခြေခံ အပါအဝင်)ကို ခွင့်ပြု၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ယခင်ရွေးချယ်မှုကိုပြောင်းခဲ့လျှင် ထိုအချက်သည် စာရင်းကိုင်မှုဝါဒတွင် အပြောင်း အလဲတစ်ခုဖြစ်သည်။

၁၀.၁၀(က) အခန်း၁၇ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့်အညီ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို တန်ဖိုးပြန်သတ်မှတ်ရန် မူတစ်ခုကို ကနဦးကျင့်သုံးမှုသည် အခန်း၁၇နှင့်အညီ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသည့် စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်း ကိရိယာ၏အတန်းအစားအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံမှ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံသို့ ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကို အပိုဒ် ၁၀.၁၁-၁၀.၁၂ တို့အရအစား နောင်တွင်ဖြစ်လာနိုင်သည်ကို စာရင်းသွင်းထားရမည်။

စာရင်းကိုင်မှုများတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို ကျင့်သုံးခြင်း

- ၁၀.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းစာရင်းဖော်ရမည်။
 - (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုပြင်ဆင်ချက်တွင် သတ်မှတ်ထားခဲ့ပါက အသွင်ကူးပြောင်းချိန် သတ်မှတ်ချက်များ(ရှိပါက)နှင့်အညီ ဤစံ၏လိုအပ်ချက်များရှိ ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် စာရင်းကိုင်မှုတွင်ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကို စာရင်းဖော်ရမည်။
 - (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ် ၁၁.၂ က ခွင့်ပြုထားသည့် အခန်း၁၁ အခြေခံဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် အခန်း ၁၂ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းကိစ္စရပ်များ ကိုလိုက်နာမည့် အစား၊ အိုင်အေအက်စ် ၃၉ ဘဏ္ဍာရေးစာချုပ်စာတမ်းများ၊ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း တိုင်းတာ တွက်ချက်မှုကိုလိုက်နာရန် ရွေးချယ်ပြီး အိုင်အေအက်စ် ၃၉ လိုအပ်ချက်များပြောင်းသောအခါ၊ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပြင်ဆင်ထားသည့် အိုင်အေအက်စ် ၃၉ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အသွင်ကူးပြောင်းချိန် သတ်မှတ်ချက်များ(ရှိပါက) နှင့်အညီစာရင်းကိုင်မှုတွင် ထိုပြောင်းလဲမှုကို စာရင်း ဖော်ရမည်။
 - (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကစာရင်းကိုင်မှုတွင် အခြားသောပြောင်းလဲမှုများအားလုံးကို နောက်ကြောင်း ပြန် စာရင်းဖော်ရမည်။ (အပိုဒ် ၁၀.၁၂ ကိုကြည့်)

လိုက်နာကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ခြင်း အား နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်း

၁၀.၁၂ အပိုဒ် ၁၀.၁၁ နှင့်အညီစာရင်းကိုင်မှုအပြောင်းအလဲတစ်ခုကိုနောက်ကြောင်းပြန် ကျင့်သုံးသည့်အခါ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနိုင်သော အစောဆုံးရက်နေ့အထိ ယခင်ကာလများ၏ နှိုင်းယှဉ်နိုင်သောသတင်းအချက်အလက်အတွက် စာရင်းကိုင်မှုအသစ်ကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက စာရင်းကိုင်မှုဝါဒအသစ်ကို အစဉ်အမြဲကျင့်သုံးခဲ့ပြီးသကဲ့သို့ ကျင့်သုံးရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် နောက်ကြောင်းပြန်လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အစောဆုံးကာလ အစရှိ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏများအတွက် စာရင်းကိုင်မှုအသစ်ကိုကျင့်သုံးရမည်။ ယခင်အစောဆုံးကာလသည် လက်ရှိကာလဖြစ်နိုင်ပြီး၊ ထိုကာလအတွက်ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်တန်ဖိုး၏ ထိခိုက်သည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုစီ၏ စာရင်းဖွင့်လက်ကျန်ကိုတူညီသောစာရင်းညှိနှိုင်းချက်ပြုလုပ်ရမည်။

စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကို ထုတ်ဖော်ပြခြင်း

- ၁၀.၁၃ ဤဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံအားပြင်ဆင်ချက်တစ်ခုသည် လက်ရှိကာလသို့မဟုတ် မည်သည့်ရှေ့ကာလမဆိုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ခုရှိသည် သို့မဟုတ် အနာဂတ်ကာလများပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ခုရှိနိုင် သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-
 - (က) စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှု၏ သဘောသဘာဝ၊

- (ခ) လက်ရှိကာလနှင့် တင်ပြထားသောရှေ့ကာလတစ်ခုချင်းစီအတွက် လက်တွေ့တွင်ဖြစ်နိုင်သောပမာဏအထိ ထိခိုက်သွားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းရှိ လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့်တင်ပြထားသည့်အမယ်တစ်ခုချင်းအတွက် ညှိနှိုင်းချက်ပမာဏ၊
- (ဂ) လက်တွေ့တွင်ဖြစ်နိုင်သောပမာဏအထိ ထိုတင်ပြထားသည့်မတိုင်မီကာလများနှင့် သက်ဆိုင်သော ညှိနှိုင်းချက်ပမာဏ၊ နှင့်
- (ဃ) အကယ်၍ (ခ) သို့မဟုတ် (ဂ)တွင် ထုတ်ဖော်ပြရမည့်ပမာဏများကိုဆုံးဖြတ်ရန် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်ပါက ရှင်းလင်းချက်တစ်ခု။

နောက်ပိုင်းကာလများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အဆိုပါထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကိုထပ်ထည့်ရန် မလိုပါ။

၁၀.၁၄ စာရင်းကိုင်မှုကို ဆန္ဒအလျောက်ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုရသည် လက်ရှိကာလသို့မဟုတ် မည်သည့်ရှေ့ကာလကိုမဆို အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ခုရှိသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော် တင်ပြရမည်-

- (က) စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှု၏ သဘောသဘာဝ၊
- (ခ) စာရင်းကိုင်မှုအသစ်ကိုကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် ယုံကြည်အားထားရပြီး ပို၍သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များပေးသည်ဆိုသည့် အကြောင်းပြချက်များ၊
- (ဂ) လက်တွေ့တွင်ဖြစ်နိုင်သောပမာဏအထိအကျိုးသက်ရောက်သွားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းရှိ လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့်တင်ပြထားသည့်အမယ်တစ်ခုချင်းစီအတွက်ညှိနှိုင်းချက်ပမာဏကို
 - (၁) လက်ရှိကာလအတွက်၊
 - (၂) တင်ပြထားသောရှေ့ကာလတစ်ခုချင်းစီအတွက်၊
 - (၃) ထိုတင်ပြထားသည့်မတိုင်မီကာလများအတွက် စုစုပေါင်း၊ သီးခြားဖော်ပြရန်၊
- (ဃ) အကယ်၍ (ဂ)တွင် ထုတ်ဖော်ပြရမည့်ပမာဏများကိုဆုံးဖြတ်ရန် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်ပါကရှင်းလင်းချက် တစ်ခု။

နောက်ပိုင်းကာလများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အဆိုပါထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကိုထပ်ထည့်ရန် မလိုပါ။

စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေများတွင် ပြောင်းလဲမှုများ

၁၀.၁၅ စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုရသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်တို့နှင့်အတူ မျှော်မှန်းထားသော အနာဂတ်အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် လက်ရှိအခြေအနေကို အကဲဖြတ်ခြင်းမှထွက်ပေါ်လာသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ ကာလအလိုက်သုံးစွဲမှုပမာဏသို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတွင် ညှိနှိုင်းချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေများတွင် ပြောင်းလဲမှုများသည် သတင်းအချက်အလက်အသစ် သို့မဟုတ် အသစ်တိုးတက်မှုများမှဖြစ်စေ ဖော်ထုတ်မှုအသစ်များမှဖြစ်စေ ထွက်ပေါ်သည့် အတွက် အမှားများကို ပြင်ဆင်ခြင်းများမဟုတ်ပါ။ စာရင်းကိုင်မှုတစ်ခုရှိ ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုကို သို့မဟုတ် စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတစ်ခုတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုမှ ခွဲခြားရန်ခက်ခဲသောအခါ ယင်းပြောင်းလဲမှုကို စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတစ်ခုတွင် ပြောင်းလဲမှု တစ်ခုအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

၁၀.၁၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတစ်ခုတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အပိုဒ်၁၀.၁၇နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုမှအပ နောင်အလားအလာကို မျှော်မှန်းလျက် ယင်းကို အရုံးသို့မဟုတ် အမြတ် တွင် ထည့်သွင်းပြီး အောက်ပါကာလတို့တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းရမည်-

(က) အကယ်၍ အဆိုပါပြောင်းလဲမှုသည် ထိုကာလကိုသာအကျိုးသက်ရောက်လျှင်ပြောင်းလဲသည့်ကာလ၊ သို့မဟုတ်

(ခ) အကယ်၍ အဆိုပါပြောင်းလဲမှုသည် ပြောင်းလဲသည့်ကာလနှင့်အနာဂတ်ကာလများကို အကျိုး သက်ရောက်လျှင် ကာလနှစ်ခုလုံး။

၁၀.၁၇ စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတစ်ခုတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုသည် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအတွင်း ပြောင်းလဲမှု များဖြစ်ပေါ်စေသော သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အမယ်တစ်ခုနှင့် ဆက်နွယ်သောအတိုင်းအတာအထိ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဆက်နွယ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၊ ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲသည့် ကာလအတွင်း ရှိ ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအမယ်တို့၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုညှိနှိုင်းခြင်းအားဖြင့် ယင်းပမာဏကို အသိအမှတ် ပြု စာရင်းရေးသွင်းရမည်။

ခန့်မှန်းခြေတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကို ထုတ်ဖော်ပြခြင်း

၁၀.၁၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတစ်ခုတွင် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှု၏ သဘောသဘာဝကို မဆိုနှင့် လက်ရှိကာလအတွက်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်တို့အပေါ် အကျိုး သက်ရောက်မှုတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ တစ်ခုသို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသောကာလများတွင် ပြောင်းလဲ မှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ခန့်မှန်းရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်၍ ဖြစ်နိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုခန့်မှန်းခြေများကိုထုတ်ဖော်ပြရမည်။

ယခင်ကာလ၏အမှားများကို ပြင်ဆင်ခြင်းများ

၁၀.၁၉ ယခင်ကာလမှအမှားများသည်-

(က) ထိုကာလအများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးစာရင်းရှင်းတမ်းများကိုထုတ်ပြန်ရန်ခွင့်ပြုသည့်အခါတွင်မှ ရရှိခဲ့ပြီး၊

(ခ) ထိုဘဏ္ဍာရေးစာရင်းများပြုစုတင်ပြရာတွင် သင့်လျော်စွာဖြင့်ရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်မည်ဟု မျှော်လင့်ပြီးစာရင်းသွင်း ခဲ့သော၊

ယုံကြည်အားထားရသော သတင်းအချက်အလက်ကိုအသုံးပြုရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊ လွဲမှားသုံးစွဲခြင်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ယခင်ကာလတစ်ခုသို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသောကာလ များအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် မှားယွင်းဖော်ပြချက်များဖြစ်သည်။

၁၀.၂၀ အဆိုပါအမှားများတွင် ဂဏန်းသင်္ချာပိုင်းဆိုင်ရာမှားယွင်းမှုများ၊ စာရင်းကိုင်မှုများကို ကျင့်သုံးရာတွင်အမှားများ၊ အကြောင်းအရာ အချက်အလက်အပေါ် သတိမထားမိခြင်းသို့မဟုတ် အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူမှုလွဲမှားခြင်းနှင့် လိမ်လည်မှုများပါဝင်သည်။

၁၀.၂၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်သောအတိုင်းအတာအထိထုတ်ဝေရန် တရားဝင် ထုတ်ဝေရန်ခွင့်ပြုထားသည့် ပထမဆုံးသောဘဏ္ဍာရေးစာရင်းရှင်းတမ်းရှိ ယခင်ပဓာနကျသောကာလအမှားကို ရှာဖွေတွေ့ရှိပြီးနောက်-

(က) အမှားဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောယခင်ကာလ(များ) အတွက် နှိုင်းယှဉ်ပမာဏများကို ပြန်လည်ဖော်ပြခြင်းသို့မဟုတ်

(ခ) အကယ်၍ အမှားသည် အစောဆုံးတင်ပြခဲ့သည်ကာလမတိုင်မီက ဖြစ်ပွားခဲ့ပါက ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန် တာဝန်များနှင့် တင်ပြခဲ့သည့် အစောဆုံးယခင်ကာလအတွက် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုးတို့၏ စာရင်းနှင့် လက်ကျန်များကိုပြန်လည်ဖော်ပြခြင်းဖြင့် နောက်ကြောင်းပြန် မှန်အောင်ပြင်ပေးရမည်။

၁၀.၂၂ တင်ပြထားသောတစ်ခု သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသည့်ကာလများအတွက် နှိုင်းယှဉ်သတင်းအချက်အလက်ပေါ်ရှိ အမှား တစ်ခု၏သက်ရောက်မှုများကို ဆုံးဖြတ်ရန်လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် နောက်ကြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်သည့် ပြန်လည်တင်ပြမှုလက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် အစောဆုံးကာလအတွက် (လက်ရှိကာလဖြစ်နိုင်သည်) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးတို့၏ စာရင်းဖွင့်လက်ကျန်များကို ပြန်လည် ဖော်ပြရမည်။

ယခင်ကာလများမှ အမှားများကို ထုတ်ဖော်ပြခြင်း

၁၀.၂၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယခင်ကာလအမှားများနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော် တင်ပြရမည်-

- (က) ယခင်ကာလအမှား၏ သဘောသဘာဝ၊
- (ခ) တင်ပြထားသည့် ယခင်ကာလတစ်ခုချင်းစီအတွက် ဖြစ်နိုင်သမျှအတိုင်းအတာအထိအကျိုးသက်ရောက် သွားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းရှိ လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသော အမယ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် ပြင်ဆင်သည့်ပမာဏ၊
- (ဂ) ဖြစ်နိုင်သမျှအတိုင်းအတာအထိတင်ပြထားသည့် ယခင်ကာလအစောဆုံး၏ အစတွင်ရှိသောပြင်ဆင် သည့် ပမာဏ၊
- (ဃ) အကယ်၍(ခ)နှင့်(ဂ)တွင် ထုတ်ဖော်ပြရမည့်ပမာဏများကိုဆုံးဖြတ်ရန် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်ပါက ရှင်းလင်းချက် တစ်ခု။

နောက်ပိုင်းကာလများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အဆိုပါထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကိုထပ်ထည့်ရန် မလိုပါ။

အခန်း ၁၁

အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ

အခန်း ၁၁ နှင့် ၁၂ ၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ

၁၁.၁ အခန်း ၁၁ နှင့် အခန်း ၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းကိစ္စများ နှစ်ခုပေါင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များအား အသိအမှတ် ပြု စာရင်းသွင်းခြင်း၊ စာရင်းမှဖယ်ရှားခြင်း၊ ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အခန်း ၁၁ သည် အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် အကျိုးဝင်၍ အဖွဲ့အစည်း၊ လုပ်ငန်း အားလုံး နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အခန်း ၁၂ သည် အခြားပို၍ရှုပ်ထွေးသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည် သက်ဆိုင်သည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းလုပ်ဆောင်ချက်များသာလုပ်ဆောင်သည်ဖြစ်ပါက အခန်း ၁၂ နှင့်မသက်ဆိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများသာရှိသော အဖွဲ့အစည်းများပင်လျှင် အခန်း ၁၂ နှင့် သက်ဆိုင်ကြောင်း (ကင်းလွတ်ကြောင်း) သေချာစေရန် အခန်း ၁၂ ၏ နယ်ပယ်ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်ခြင်း

၁၁.၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအားလုံးအတွက် စာရင်းသွင်း ရာတွင်-

(က) အခန်း ၁၁ နှင့် အခန်း ၁၂ နှစ်ခန်းလုံး၏ လိုအပ်ချက်များအပြည့်အစုံကိုဖြစ်စေ၊

(ခ) "အိုင်အေအက်စ် ၃၉- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏ သတ်မှတ်ခြင်း" အရ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းလိုအပ်ချက်များနှင့် အခန်း ၁၁ နှင့် အခန်း ၁၂ အရ ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကိုဖြစ်စေ

ကျင့်သုံးရန်ရွေးချယ်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက (က) သို့မဟုတ် (ခ) ဟူ၍ ရွေးချယ်မှုသည် စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်မှုဖြစ်သည်။ အပိုဒ် ၁၀.၈- ၁၀.၁၄ တို့တွင် မည်သည့်အချိန်တွင် စာရင်းကိုင်မှုပြောင်းလဲမှု တစ်ရပ် သည်သင့်တော်မည်၊ ယင်းပြောင်းလဲမှုကို မည်ကဲ့သို့ စာရင်းသွင်းရမည် နှင့် စာရင်းကိုင်မှုပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်ကိုဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် လိုအပ်ချက် များပါဝင်သည်။

အခန်း ၁၁ နှင့် မိတ်ဆက်ခြင်း

၁၁.၃ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရှိခွင့် တစ်ခုနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေသောပဋိညာဉ် တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

၁၁.၄ အခန်း ၁၁သည် အများပြည်သူသို့ ရောင်းချထားသော သို့မဟုတ် ထိုသို့မဟုတ်သော်လည်း သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်အားထားရစွာ တိုင်းတာ တွက်ချက်နိုင်သည့် ပြောင်းလဲ၍မရသော ဦးစားပေးရှယ်ယာများနှင့် ထုတ်ဝေသူသို့ ပြန်လည်မလွှဲပြောင်းနိုင်သော သာမန်ရှယ်ယာများနှင့် ဦးစားပေးရှယ်ယာများတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံခြင်းတို့မှအပ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ် စာတမ်းများအားလုံး အတွက် တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံကို သုံးရန် လိုအပ်သည်။

၁၁.၅ အခန်း ၁၁ ၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာအတွင်းရှိ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများသည် အပိုဒ် ၁၁.၈ရှိ အခြေအနေများကိုဖြည့်ဆည်းသည် ထိုအခြေအနေများကိုဖြည့်ဆည်းသည့် နမူနာဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း ဥပမာများတွင်-

- (က) ငွေသား၊
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကအပ်နှံသူဖြစ်သောအခါ အချိန်ပိုင်းနှင့် တောင်းလျှင်ပြန်ပေးရမည့် အပ်နှံငွေများ ဥပမာအားဖြင့် ဘဏ်စာရင်းများ၊
- (ဂ) ကိုင်ထားသည့် ကုမ္ပဏီများကထုတ်ဝေသောကာလတိုအာမခံချက်မရှိသည့် ငွေပေးကတိစာချုပ်နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခုက ကာလတိုချေးငွေအဖြစ် ထုတ်ဝေသော လွှဲပြောင်းနိုင်သည့်စာချုပ်စာတမ်းများ၊
- (ဃ) စာရင်းများ၊ ငွေပေးကတိစာချုပ်များနှင့် ပေးရန်နှင့် ရရန်ရှိ ချေးငွေများ၊
- (င) (အစိုးရ သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီကထုတ်ဝေရောင်းချသော) ငွေချေးစာချုပ်နှင့်အလားတူ ချေးငွေစာချုပ် စာတမ်းများ၊
- (စ) ပြောင်းလဲ၍မရသော ဦးစားပေးရှယ်ယာများနှင့် ထုတ်ဝေသူသို့ ပြန်လည်မလွှဲပြောင်းနိုင်သော သာမန် ရှယ်ယာများနှင့် ဦးစားပေးရှယ်ယာများတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ။
- (ဆ) အကယ်၍ ကတိကဝတ်သည် ငွေသားဖြင့် အသားတင် စာရင်းရှင်းလင်း၍မရနိုင်ပါက ချေးငွေတစ်ရပ် လက်ခံရန် တို့ပါဝင်သည့်ကတိကဝတ် တို့ပါဝင်သည်။

၁၁.၆ သို့သော် အခန်း ၁၂ ၏ နယ်ပယ်အတွင်းရှိပြီး သာမန်အားဖြင့် အပိုဒ် ၁၁.၈ ရှိအခြေအနေများကို မဖြည့်ဆည်းသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း ဥပမာများတွင်-

- (က) အာမခံထားသည့် ရရန်ရှိများအစုအပေါင်း၊ ပြန်လည်ဝယ်ယူမည့်သဘောတူညီချက်များနှင့် ပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းကို အာမခံအပေါင်အဖြစ်ထားသည့်၊ ပြန်လည်ဝယ်ယူမည့်သဘောတူညီချက်များနှင့် အာမခံထား သည့် ရရန်ရှိများအစုအပေါင်းစသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်ကျောထောက်နောက်ခံပြုထားသည့် ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်များ၊
- (ခ) ငွေသားဖြင့်ဖြစ်စေ အခြားသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းဖြင့် လဲလှယ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ စာရင်း ရှင်းနိုင်သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအားကာကွယ်သည့်အတိုးနှုန်းလဲလှယ်မှုများနှင့် အနာဂတ်ကာလတွင်ဖြစ်မည့် ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းဝယ်ရန်ချုပ်ဆိုသည့်ပဋိညာဉ်များ၊ အနာဂတ်ပဋိညာဉ်များ၊ အာမခံများ၊ ဝယ်ခွင့်ရှိ (ရှယ်ယာများ)၊ အေ့ရှင်ပဋိညာဉ်များ၊
- (ဂ) အရည်အသွေးပြည့်မီပြီး အခန်း ၁၂ရှိ လိုအပ်ချက်များအရဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ထားခြင်းအတွက် အသုံးပြုသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၊
- (ဃ) အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ ငွေချေးပေးရန် ကတိကဝတ်များ၊ နှင့်

- (င) အကယ်၍ ကတိကဝတ်သည် ငွေသားဖြင့် စာရင်းရှင်းလင်း၍မရနိုင်ပါက ချေးငွေတစ်ရပ်လက်ခံရန် ကတိကဝတ် တို့ပါဝင်သည်။

အခန်း ၁၁ ၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ

၁၁.၇ အောက်ဖော်ပြပါများမှလွဲ၍ စာပိုဒ် ၁၁.၈ ၏ အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီသည့် ဘဏ္ဍာရေးစာချုပ်စာတမ်းများအားလုံး အတွက် အခန်း ၁၁ ကိုကျင့်သုံးသည်-

- (က) အခန်း ၁၅ ဖက်စပူးတွဲလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အခန်း ၁၄ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် အခန်း ၉ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့်အညီ ဖက်စပူးတွဲ လုပ်ငန်းများ၊ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို စာရင်း သွင်းသည်။
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထုတ်ဝေသည့် အသွင်ပေါင်းထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအစိတ်အပိုင်း (အခန်း ၂၂ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကို ကြည့်ပါ) အပါအဝင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုပိုင်ဆိုင်သော ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်ကိုက်ညီသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၊
- (ဂ) အခန်း ၂၀ ငှားရမ်းမှုများ သို့မဟုတ် အပိုဒ် ၂.၃(စ) အရကျင့်သုံးသည့် ငှားရမ်းမှုများ၊ သို့ရာတွင် အပိုဒ် ၁၁.၃၃-၁၁.၃၈ ရှိ အသိအမှတ်ပြုခြင်းမှရပ်စဲခြင်းလိုအပ်ချက်များသည် ငှားရမ်းသူတစ်ဦးက အသိအမှတ် ပြုစာရင်းသွင်းသည့် ပေးရန်ရှိငှားရမ်းခများနှင့် အငှားချထားသူတစ်ဦးက အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း သည့် ရရန်ရှိငှားရမ်းခများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းမှရပ်စဲခြင်းကို အကျိုးသက်ရောက်စေပြီး အပိုဒ် ၁၁.၂၁- ၂၂.၂၆ ရှိ တန်ဖိုးကျမှုလိုအပ်ချက်များကို အငှားချထားသူက အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့် ရရန်ရှိ ငှားရမ်းခများတွင်ထည့်သည်။
- (ဃ) အခန်း ၂၈ (ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ)အရကျင့်သုံးသည့် အလုပ်ရှင်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားများအောက်ရှိဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ၊
- (င) အခန်း ၂၆ (ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုအရ) ကျင့်သုံးသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုလုပ်ဆောင်ချက်များ အောက်ရှိဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၊ ပဋိညာဉ်များနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ၊
- (စ) အခန်း ၂၁ (လျာထားခြင်းများနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်ကိစ္စများ)နှင့်အညီ စာရင်း ရေးသွင်း ထားသည့် ရင်းစားပြန်ရသည့်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ(အပိုဒ် ၂၁.၉ ကိုကြည့်ပါ)။

အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ

၁၁.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို အခန်း ၁၁ နှင့်အညီ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအဖြစ် စာရင်းရေးသွင်းရမည်-

- (က) ငွေသား၊
- (ခ) အပိုဒ် ၁၁.၉ ရှိ အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီသည့် (စာရင်းတစ်ခု၊ မှတ်စုသို့မဟုတ် ရရန်ရှိချေးငွေ)စသည့် ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု၊
- (ဂ) (၁) အသားတင်ငွေသားဖြင့် စာရင်းမရှင်းနိုင်သော၊
- (၂) ကတိကဝတ်ကို အကောင်အထည်ဖော်သောအခါ အပိုဒ် ၁၁.၉ ရှိ အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီရန် ချေးငွေတစ်ခုကိုလက်ခံရန် ကတိကဝတ်တစ်ခု။

(ဃ) ပြန်လည်ပြောင်းလဲ၍မရနိုင်သော ဦးစားပေးရယူယာများ၊ ရှယ်ယာထုတ်ဝေသူသို့ ပြန်လည်မရောင်းချနိုင်သော သို့မဟုတ် ဦးစားပေးရယူယာများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခု။

၁၁.၉ (က)-(ဃ)ရှိအခြေအနေများအားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်သော ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုကို အခန်း ၁၁နှင့်အညီ စာရင်းရေးသွင်းရမည်-

(က) ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းကို တန်ဖိုးသတ်မှတ်ထားသည့် ငွေကြေးဖြင့် တန်ဖိုးဖြတ်ပြီးပိုင်ဆိုင်သူ (ချေးငှားသူ/ မြီရှင်) ထံပြန်ပေးငွေများသည်-

- (၁) ပုံသေပမာဏဖြစ်သည်၊
- (၂) စာချုပ်စာတမ်း၏သက်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် နှုန်းသေအတိုးနှုန်းဖြင့် ရသည်၊
- (၃) စာချုပ်စာတမ်း၏ သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် (LIBOR ကဲ့သို့သော) သတ်မှတ်ထားသော ရည်ညွှန်းအတိုးနှုန်း (သို့မဟုတ်) အများသိမြင်နိုင်သောအတိုးနှုန်းတစ်ခုတည်းနှင့် ညီမျှသော နှုန်းရှင် နှုန်းဖြင့်ရသည်၊
- (၄) ယင်းနှုန်းသေနှင့် နှုန်းရှင်နှုန်းနှစ်ရပ်သည်နှစ်ခုလုံးအပေါင်းနှုန်းများဖြစ်ခဲ့လျှင် ယင်းနှုန်းသေနှင့် နှုန်းရှင်နှုန်းကို ပေါင်းစည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ (ဥပမာအားဖြင့် နှုန်းသေအပေါင်းနှုန်းတစ်ရပ်နှင့် နှုန်းရှင်အနှုန်းတစ်ရပ်ပါဝင်သော အတိုးနှုန်းဆွဲကပ်(swap) တစ်ခုသည် ဤသတ်မှတ်ချက်နှင့် မကိုက်ညီပါ။)

နှုန်းသေနှင့် နှုန်းရှင်နှုန်းအတိုးပြန်ရချက်များအတွက် အသုံးပြုသောကာလအတွက်နှုန်းနှင့် ကာလအတွင်း ပေးဆပ်ရန်ကျန်သည့်အရင်းပမာဏကို မြှောက်၍ အတိုးကိုတွက်ချက်သည်။

(ခ) ပိုင်ဆိုင်သူ (ချေးငှားသူ/ မြီရှင်)တွင် အရင်းပမာဏ သို့မဟုတ် ယခင်ကာလများအတွက် သို့မဟုတ် လက်ရှိကာလအတွက်ဟုမှတ်ယူနိုင်သော မည်သည့်အတိုးမဆိုဆုံးရှုံးနိုင်သော ယင်း၏စည်းကမ်းချက်များအရ စာချုပ်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းထားချက်မရှိပါ။ ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းသည် အခြားသော ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းများလောက် အရေးမပါသောအချက်ကြောင့် ထိုကဲ့သို့စာချုပ်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက် ဥပမာတစ်ခုမဟုတ်ပါ။

(ဂ) အချိန်စေ့မရောက်မီထုတ်ပေးသူ (ချေးငှားသူ) သို့ငွေချေးစာချုပ်တစ်ခုအတွက် ကြိုတင်ငွေပေးချေရန် ခွင့်ပြုသည်။ သို့မဟုတ် လိုအပ်သည့် သို့မဟုတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူ (ငွေချေးသူ/မြီရှင်) သို့ ပြန်ပေးရန် (ဆိုလိုသည်မှာ ငွေပြန်တောင်းခံရန်) ခွင့်ပြုသည့် သို့မဟုတ် လိုအပ်သည့် ပဋိညာဉ်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များသည်-

- (၁) ကိုင်ဆောင်ထားသူအား ထုတ်ဝေသူ၏ အကြွေးပြန်မရနိုင်သည့် အန္တရာယ် သို့မဟုတ် စာချုပ်စာတမ်း (ဥပမာ ကြွေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊ ကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်မှုနိမ့်ကျခြင်းများ သို့မဟုတ် ငွေချေးစာချုပ်ချိုးဖောက်မှုများ သို့မဟုတ် ထုတ်ပေးသူ၏ထိန်းချုပ်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှု တစ်ခု သို့မဟုတ်
- (၂) ကိုင်ဆောင်သူ သို့မဟုတ် ထုတ်ဝေသူအား သက်ဆိုင်သူ အခွန် သို့မဟုတ် ဥပဒေတွင် ပြောင်းလဲမှုများမှ ကာကွယ်ရန်မှအပ အနာဂါတ်ဖြစ်ရပ်များပေါ်တွင် မူတည်ခြင်းမရှိပါ။

(ဃ) (က)တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြောင်းလဲသောနှုန်းအတွက် ပြန်ရငွေနှင့်(ဂ)တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကြိုတင် ပေးရန် ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှတစ်ပါး အခြေအနေပေါ်မူတည်ပြီး ပြန်ရငွေ သို့မဟုတ် ပြန်ပေးရန် ပြဋ္ဌာန်းချက် များပါမရှိပါ။

၁၁.၉(က) အပိုဒ်၁၁.၉(က-၄)ရှိအခြေအနေများကိုသာမန်အားဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းနမူနာများတွင်-

- (က) ကနဦးကာလတစ်ခုအတွက် ပုံသေအတိုးနှုန်းတစ်ခုရှိပြီးနောက် ထိုကာလနောက်ပိုင်းသတ်မှတ်ထားသော သိမြင်နိုင်သော ပြောင်းလဲအတိုးနှုန်းသို့ ကူးပြောင်းသည့် ဘဏ်ချေးငွေတစ်ခု၊
- (ခ) လိုင်ဗော (LIBOR) အပေါင်းအခြေခံအမှတ် ၂၀၀ စသည်ဖြင့် ချေးငွေသက်တမ်းတစ်လျှောက် အတိုးကို သတ်မှတ်ထားသော သို့မဟုတ် သိမြင်နိုင်သောနှုန်းရှင်အတိုးနှုန်းတွင် နှုန်းသေအတိုးနှုန်းတစ်ရပ် ထပ်ပေါင်း သောနှုန်းဖြင့် ပေးရသည့် ဘဏ်ချေးငွေတစ်ခု။ တို့ပါဝင်ပါသည်။

၁၁.၉(ခ) အပိုဒ် ၁၁.၉(ဂ) တွင် ဖော်ပြထားသောအခြေအနေများနှင့် သာမန်အားဖြင့်ကိုက်ညီသော ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်း တစ်ခု၏ ဥပမာတစ်ခုမှာ ချေးယူသည့်သဘောတူအစီအစဉ်အား စောစီးစွာရပ်ဆိုင်းလိုက်၍ ဘဏ်အားယင်းကုန်ကျ စရိတ်အတွက် ချေးငွေယူသူက နစ်နာကြေးပေးရသည်ဖြစ်စေကာမူ သဘောတူသည့် ချေးငွေအစီအစဉ်ကို ငွေချေးယူသူတစ်ဦးအား စောစီးစွာရပ်ဆိုင်းရန် ခွင့်ပြုထားသော ဘဏ်ချေးငွေတစ်ခုဖြစ်သည်။

၁၁.၁၀ အပိုဒ်၁၁.၉ရှိ အခြေအနေများကို သာမန်အားဖြင့်ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း အခြား နမူနာများမှာ-

- (က) ကုန်သွယ်မှုစာရင်းများနှင့် ရရန်ရှိနှင့်ပေးရန်ရှိငွေပေးကတိစာချုပ်များနှင့် ဘဏ်များထံမှဖြစ်စေ အခြားတတိယ ပုဂ္ဂိုလ်များထံမှ ဖြစ်စေချေးငွေများ၊
- (ခ) နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် ပေးရန်ရှိစာရင်းများ။ သို့ရာတွင် ငွေလဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုတစ်ခုကြောင့် ပေးရန်ရှိစာရင်းတွင် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုမဆိုကို အပိုဒ်၁၁.၁၀၏ လိုအပ်ချက်အရ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပါသည်။
- (ဂ) တောင်းလျှင်ချက်ချင်းပြန်ဆပ်ရမည့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ချေးငွေများ သို့မဟုတ် ယင်းမှချေးငွေများ၊
- (ဃ) အကယ်၍ ထုတ်ဝေသူကအတိုးပေးရန် သို့မဟုတ် အရင်းပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ပါကချက်ချင်း ရရန်ရှိဖြစ်သွားမည့် ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု(ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုသည် အပိုဒ်၁၁.၉ရှိ အခြေအနေ များကို မချိုးဖောက်ပါ) တို့ဖြစ်ပါသည်။

၁၁.၁၁ အပိုဒ်၁၁.၉ရှိအခြေအနေများကို သာမန်အားဖြင့်ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းနမူနာများ (ထို့ကြောင့် အခန်း၁၂၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာအတွင်းတွင်ရှိပြီး)တွင်-

- (က) ပြောင်းလဲ၍မရသော ဦးစားပေးရယ်ယာများနှင့် ပြန်ရောင်း၍မရသောသာမန်နှင့် ဦးစားပေးရယ်ယာများ မှအပ အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ (equity instruments) တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခု (အပိုဒ်၁၁.၈(ဃ) ကိုကြည့်ပါ)။
- (ခ) အပေါင်း သို့မဟုတ် အနှုတ်ငွေသားစီးဆင်းမှုတစ်ရပ်ကို အကျိုးပြန်ပေါ်စေသော အတိုးနှုန်းဆွက်ပိ (interest rate swap) တစ်ခု သို့မဟုတ် ကုန်စည်တစ်ခုကိုဝယ်ယူရန် အနာဂတ်သဘောတူညီမှုပဋိညာဉ် သို့မဟုတ် ငွေသားဖြင့် စာရင်းရှင်းနိုင်ပြီးထိုသို့ စာရင်းရှင်းရာတွင် အပေါင်းသို့မဟုတ် အနှုတ် ငွေသားစီးဆင်းမှု တစ်ရပ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း။ အကြောင်းမှာ ယင်းဆွက်ပိ(Swaps)များနှင့် ကြိုတင်ကတိပြုချက်များမှာ အပိုဒ်၁၁.၉ (က)ရှိ အခြေအနေနှင့် မကိုက်ညီသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

- (ဂ) ပိုင်ဆိုင်သူသို့ ပြန်ရမည့် အကျိုးအမြတ်များမှာ ပုံသေသဘောမဟုတ်၍ အပိုဒ် ၁၁.၉ (က) ရှိ အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိသောအောင်ရှင်များနှင့် အနာဂတ်သဘောတူညီမှု ပဋိညာဉ်များ။
- (ဃ) ပိုင်ဆိုင်သူသို့ ပြန်ရမည့်အကျိုးအမြတ်များမှာ ဈေးကွက်ပေါက်နေသော အတိုးနှုန်းများချည်းသက်သက် အစား ထုတ်ဝေသူ၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးရှယ်ယာများ၏ ဈေးနှုန်းနှင့်လိုက်၍ ပြောင်းလဲနိုင်သည့် အတွက် ပြောင်းလဲနိုင်သော ကြွေးမြီများတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ တို့ ပါဝင်သည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို ကနဦး အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်း

၁၁.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် စာချုပ်စာတမ်း၏သဘောတူစာချုပ်ဆိုင်ရာ ပြဌာန်းချက်များနှင့် ပတ်သက်သူ ဖြစ်လာ သောအခါတွင်မှသာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်တစ်ခု အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ကနဦးတိုင်းတာတွက်ချက်မှု

၁၁.၁၃ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို ကနဦးအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသောအခါ သဘောတူထားသည့် အစီအစဉ်သည် လက်တွေ့အားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု အတွက်ဖြစ်စေ (ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အတွက်) တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်ဖြစ်စေ (ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အတွက်) ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုဖြစ်စေသည် မဟုတ်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းကိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်မြောက်စေသောဈေးနှုန်း (နောက်ဆက်တွဲ ပမာဏသတ်မှတ်မှုများကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ ကနဦးပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းမှအပ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်များအပါအဝင်)ဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ အစီအစဉ်တစ်ရပ်သည် ကုန်စည်အရောင်းအတွက် ငွေပေးချေမှုကိုပုံမှန် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ကြွေးဆင်းကာလ များထက် ကျော်လွန်ပြီး ရွှေ့ဆိုင်းပေးလျှင် ဘဏ္ဍာရေး ထောက်ပံ့ခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ဝယ်ယူသို့ရောင်းချသော ကုန်စည်အတွက်အတိုးမဲ့ အကြွေးပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဈေးကွက်အတိုးနှုန်းမဟုတ်သော နှုန်းတစ်ခုဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်း၊ ဥပမာ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးအားအတိုးမဲ့ချေးငွေ (သို့မဟုတ်) ဈေးကွက် ပေါက်နှုန်းထက်နည်းသော အတိုးနှုန်းဖြင့် ငွေချေးခြင်း။ အကယ်၍အစီအစဉ်သည် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုပါဝင်နေလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန် တာဝန်ကိုကနဦးစာရင်းသွင်းချိန်တွင် အလားတူသည်ဟုသတ်မှတ်သည့် ချေးငွေစာချုပ် စာတမ်းတစ်ခုအတွက် ဈေးကွက်ပေါက်အတိုးနှုန်းတစ်ရပ်ဖြင့် တန်ဖိုးလျှော့ထားသော အနာဂတ်ပေးချေမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

ဥပမာများ-ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များ

- ၁ အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ ချေးသောကာလရှည်ချေးငွေအတွက် ရန်ရှိတစ်ရပ်ကို ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းထံမှ ရန်ရှိငွေသား၏ (အတိုးပေးချေမှုများနှင့် အရင်းပြန်ပေးဆပ်မှုများအပါအဝင်) လက်ရှိတန်ဖိုးဖြင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။
- ၂ ဖောက်သည်သို့ ကြွေးဆိုင်းကာလတိုဖြင့် ကုန်စည်ရောင်းချခြင်းအတွက် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းထံမှ သာမန်အားဖြင့် ကုန်ပို့လွှာဈေးနှုန်းဖြစ်သော တန်ဖိုးလျော့မထားသည့် ရန်ရှိငွေသားပမာဏဖြင့် ရန်ရှိတစ်ရပ်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။
- ၃ ဖောက်သည်တစ်ဦးအား (၂)နှစ် အတိုးမဲ့ကြွေးဆိုင်းကာလဖြင့် အရာတစ်ခုကိုရောင်းချခြင်းအတွက် ထိုအရာ၏ လက်ငင်းငွေသားဖြင့်ရောင်းချခြင်းနှင့် ရန်ရှိတစ်ရပ်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ အကယ်၍ လက်ငင်းငွေသားဖြင့်ရောင်းချခြင်းကို မသိရှိပါက အလားတူရန်ရှိတစ်ရပ်အတွက် ဈေးကွက်တွင် ပေါက်သောအတိုးနှုန်း(များ)ကိုအသုံးပြုပြီး တန်ဖိုးလျော့ထားသောငွေသားရန်ရှိ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးအနေဖြင့် ခန့်မှန်းနိုင်သည်။
- ၄ အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ သာမန်ရလဒ်များကိုငွေသားဖြင့်ဝယ်ယူခြင်းအတွက် ထိုရလဒ်များကို ဝယ်ယူရန် ငွေသားပေးချေသည့်ပမာဏဖြင့် အဆိုပါရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

ဥပမာများ-ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များ

- ၁ ဘဏ်တစ်ခုမှ ချေးယူသောချေးငွေတစ်ရပ်အတွက် ယင်းဘဏ်သို့ ငွေသားပေးရန်ရှိ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြင့် (ဥပမာအားဖြင့် အရင်းပြန်ပေးဆပ်ခြင်းနှင့် အတိုးပေးချေမှုများအပါအဝင်) ပေးရန်ရှိတစ်ရပ်ကို ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။
- ၂ ကာလတိုကြွေးမြီအဖြစ် ရောင်းချသူတစ်ဦးထံမှ ကုန်စည်ဝယ်ယူခဲ့ခြင်းအတွက် ရောင်းချသူသို့ တင်ရှိသော သာမန်အားဖြင့် ကုန်ပို့လွှာဈေးနှုန်းဖြစ်သည့် ဈေးမလျော့ထားသောပမာဏဖြင့် ပေးရန်ရှိတစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

နောက်ဆက်တွဲ တိုင်းတာတွက်ချက်မှု

၁၁.၁၄ အစီရင်ခံသည့်ကာလအသီးသီးအဆုံးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို အခြားသော ထုခွဲရောင်းချမှုသို့မဟုတ် ရောင်းချမှုတွင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ကျခံရနိုင်သောစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တွင် ကုန်ကျစရိတ်များကို လုံးဝမနှုတ်ပယ်ဘဲအောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်-

- (က) အပိုဒ် ၁၁.၈(ခ)ရှိအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသောချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းများကို ထိရောက်သော အတိုးတွက် နည်းကိုအသုံးပြု၍ တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။ အပိုဒ် ၁၁.၁၅-၁၁.၂၀ တွင် ထိရောက်သောအတိုးတွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ကိုသတ်မှတ်ရန် လမ်းညွှန်သည်။ လက်ငင်းရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် လက်ငင်းပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် အမျိုးအစား သတ်မှတ်ထားသည့် ချေးငွေစာချုပ် စာတမ်းများကိုလက်တွေ့အားဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု မပါဝင်ပါက (အပိုဒ် ၁၁.၁၃ကိုကြည့်) ပေးမည် သို့မဟုတ် ရမည်ဟု မျှော်လင့်ထားသော တန်ဖိုးလျော့မထားသည့် ငွေသားသို့မဟုတ် အခြားအဖိုးစားနားဖြင့်

(တစ်နည်းဆိုသော် အသားတင်တန်ဖိုးကျမှု -အပိုဒ် ၁၁.၂၁-၁၁.၂၆ တွင်ကြည့်) တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

- (ခ) အပိုဒ်၁၁.၈(ဂ)ရှိအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသည့် ချေးငွေတစ်ရပ်လက်ခံရန် ကတိကဝတ်ကို ကုန်ကျစရိတ် (တစ်ခါတစ်ရံတွင် နတ္တိဖြစ်သည်။)ထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနှုတ်၍ တိုင်းတာရမည်။
- (ဂ) ပြောင်းလဲ၍မရသောဦးစားပေးရယူမှုများနှင့် ထုတ်ဝေသူသို့ ပြန်လည်မလွှဲပြောင်းနိုင်သော သာမန်ရယူမှုများနှင့် ဦးစားပေးရယူမှုများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အောက်ဖော်ပြပါများအတိုင်း တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်(အပိုဒ်၁၁.၂၇-၂၂.၃တွင် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအတွက် လမ်းညွှန်ပါရှိသည်)-
 - (၁) ရယူမှုများကို အများပြည်သူသို့ရောင်းချပြီး သို့မဟုတ် တစ်နည်းအားဖြင့် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယင်းတို့သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားစွာတိုင်းတာတွက်ချက်နိုင်လျှင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများနှင့် အတူ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။
 - (၂) အခြားသော ထိုကဲ့သို့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနှုတ်၍ တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။
 - (က)၊ (ခ)နှင့်(၂)တို့ရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျမှုသို့မဟုတ် ပြန်လည်ရယူနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အကဲဖြတ်ရမည်။ အပိုဒ် ၁၁.၂၁-၁၁.၂၆တွင် လမ်းညွှန်ပါရှိသည်။

တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ထိရောက်သောအတိုးတွက်နည်း

၁၁.၁၅ အစီရင်ခံသည့်နေ့အသီးသီးရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်အတွက် တန်ဖိုးလျော့စရိတ်သည် အောက်ဖော်ပြပါတို့၏ အသားတင်ပမာဏဖြစ်သည်-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တို့၏ ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းချိန်ရှိပမာဏမှ၊
- (ခ) အရင်းပြန်ပေးဆပ်မှုများကိုနှုတ်၍၊
- (ဂ) ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့်ပမာဏနှင့် စေ့ရောက်ချိန်တွင်ဖြစ်မည့် ပမာဏတို့၏ ခြားနားချက်ကို ထိရောက်သောအတိုးတွက်နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍တွက်ချက်ထားသည့် ဆင့်ကဲတန်ဖိုးလျော့ခြင်းကို ပေါင်းခြင်း သို့မဟုတ် နှုတ်ခြင်းဖြင့်၊
- (ဃ) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုဖြစ်ပါက တန်ဖိုးကျမှု သို့မဟုတ် ပြန်မရနိုင်မှုအတွက် ပမာဏလျော့ကျမှုကို (ခွင့်ပြုစာရင်း ကြားခံသုံး၍သော်လည်းကောင်း တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း)ကို နုတ်ရမည်။

အတိုးနှုန်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိသော ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုကို ပါဝင်သောအစီအစဉ်တစ်ခု မဟုတ်သည့် ငွေဖြစ်လွယ်သောရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ်ငွေဖြစ်လွယ်သောပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် အမျိုးအစား သတ်မှတ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များကို အပိုဒ်၁၁.၁၃နှင့် အညီ တန်ဖိုးမလျော့ထားသည့် ပမာဏတစ်ခုဖြင့် ကနဦးတိုင်းတာတွက်ချက်သည်။ ထို့ကြောင့်(ဂ)သည် ထိုအရာတို့နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိပါ။

၁၁.၁၆ ထိရောက်သောအတိုးတွက်နည်းသည် သက်ဆိုင်ရာကာလအစအဆုံး အတိုးဝင်ငွေနှင့် အတိုးစရိတ်ကိုခွဲဝေခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ခု (သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေး

ဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များအုပ်စုတစ်ခု)၏ တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ကို တွက်ချက်ခြင်း နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထိရောက်သောအတိုးနှုန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ မျှော်မှန်းထားသော သက်တမ်းတလျှောက်သော်လည်းကောင်း သင့်လျော်ပါက ပို၍တိုတောင်းသောကာလတစ်ခု ပေါ်တွင်သော်လည်းကောင်း ခန့်မှန်းထားသောအနာဂတ် ငွေသားပေးချေမှုများသို့မဟုတ် ငွေသားရငွေများကို ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တို့၏ သယ်ဆောင်ပမာဏသို့ တိကျစွာ လျော့ချထားသည့်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။ ထိရောက်သောအတိုးနှုန်းကို ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းစဉ် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏအခြေခံပေါ် သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ ထိရောက်သောအတိုးတွက်နည်းအရ-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု(ပေးရန်တာဝန်)၏ တန်ဖိုးလျော့စရိတ်သည် ထိရောက်သော အတိုးနှုန်းဖြင့် လျော့ထားသောအနာဂတ်ရငွေများ(ပေးချေမှုများ)၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြစ်သည့်အပြင်၊
- (ခ) ကာလတစ်ခုရှိအတိုးစရိတ်(အတိုးဝင်ငွေ)သည် ကာလတစ်ခု၏အစရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန် (ရန်ပိုင်ခွင့်)၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ထိုကာလအတွက် ထိရောက်သောအတိုးနှုန်းဖြင့် မြောက်ထား သည်နှင့် ညီမျှသည်။

၁၁.၁၇ ထိရောက်သောအတိုးနှုန်းကိုတွက်ချက်သည့်အခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မဖြစ်ပွားသေးသည့်ဆုံးရှုံးနိုင် သည့် အနာဂတ်ကြွေးမြီကိုထည့်သွင်းမစဉ်းစားဘဲ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသောသိရှိပြီးသည့် ကြွေးမြီဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း(ဥပမာအားဖြင့် ကြိုတင်ပေးချေမှု၊ ခေါ်ယူနှင့် အလားတူအေဂျင်များ)၏ ပဋိညာဉ်ဆိုင်ရာစည်းကမ်းချက်များအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည့် ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို ခန့်မှန်းရမည်။

၁၁.၁၈ ထိရောက်သောအတိုးနှုန်းကိုတွက်ချက်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါများမှလွဲ၍ စာချုပ်စာတမ်း၏ မျှော်မှန်းသက်တမ်းအစအဆုံး လျော့ရငွေများသို့မဟုတ် အခြားထပ်ဆောင်းငွေများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်တွင် ကုန်ကျစရိတ်များ၊ ပေးခဲ့ရခဲ့သောဘဏ္ဍာရေးအဖိုးအခများ(အမှတ်များကဲ့သို့)၊ အခများကို တန်ဖိုးလျော့ရမည်။ အကယ်၍ ထိုကာလသည် လျော့ရငွေများသို့မဟုတ် ထပ်ဆောင်းငွေများ၊ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်တွင် ကုန်ကျစရိတ်များ၊ ပေးခဲ့ရခဲ့သောဘဏ္ဍာရေးအဖိုးအခများ၊ အခများနှင့် ဆက်နွယ်သော ကာလမှာ ပို၍တိုတောင်းသည် ဆိုပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းပို၍တိုတောင်းသော ကာလကို အသုံးပြုရမည်။ ယင်းကိုအခများ၊ ပေးခဲ့ရခဲ့သော ဘဏ္ဍာရေးအဖိုးအခများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်မြောက် ရန် ကုန်ကျစရိတ်များ၊ ထပ်ဆောင်းပေးရငွေများ သို့မဟုတ် လျော့ရငွေများနှင့် ဆက်စပ်နေသော ကိန်းရှင်ဂဏန်းကို စာချုပ်စာတမ်း၏ သက်တမ်းစေ့ရောက်ချိန်မတိုင်မီ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးနှင့်အညီ ဈေးနှုန်းပြန်ပြောင်းသတ်မှတ် သည့်အခါမျိုးတွင် တွေ့ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ကိစ္စတွင် သင့်လျော်သော တန်ဖိုးလျော့မည့်ကာလသည် နောက်ထပ် ထိုကဲ့သို့ ပြန်၍ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်သည့်နေ့အထိဖြစ်သည်။

၁၁.၁၉ နှုန်းရှင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် နှုန်းရှင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များအတွက် ဈေးကွက် အတိုးနှုန်းတွင် ပြောင်းလဲမှုများကထင်ဟပ်သည့် ငွေသားစီးဆင်းမှုကိုကာလအလိုက် ပြန်လည်ခန့်မှန်းခြင်းသည် ထိရောက်သော အတိုးနှုန်းကိုပြောင်းလဲစေသည်။ အကယ်၍နှုန်းရှင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် နှုန်းရှင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်တို့ကိုစေ့ရောက်ချိန်တွင် ပေးရန်ရှိသို့မဟုတ် ရရန်ရှိအရင်းနှင့် တူညီသော ပမာဏဖြင့် ကနဦးအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းလျှင် အနာဂတ်အတိုးပေးချေမှုများကိုသာမန်အားဖြင့် ပြန်လည် ခန့်မှန်းခြင်းသည် ထိုရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏပေါ်တွင် အရေးပါသော အကျိုး သက်ရောက်မှုမရှိပါ။

၁၁.၂၀ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပေးချေရမည့် သို့မဟုတ် ရငွေများ၏ ခန့်မှန်းခြေများကို ပြင်ဆင် သတ်မှတ်လျှင် ယင်းလုပ်ငန်းသည် အမှန်လက်တွေ့နှင့်ပြင်ဆင်ထားသောခန့်မှန်းထားသည့် ငွေသားစီးဆင်းမှုများ ကို ထင်ဟပ်ရန် ထိုရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ (သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအုပ်စု)ကို ညှိနှိုင်းရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ မူလ ထိရောက်သောအတိုးနှုန်းဖြင့် ခန့်မှန်းထားသော အနာဂတ်ငွေသားစီးဆင်းမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးကိုတွက်ခြင်း

ဖြင့် သယ်ဆောင်ပမာဏကိုပြန်တွက်ချက်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပြင်ဆင်သည့်နေ့ရှိ အရုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ဝင်ငွေသို့မဟုတ် စရိတ်အနေဖြင့် ညှိနှိုင်းချက်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ထိရောက်သောအတိုးနှုန်းနည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ ၅နှစ်သက်တမ်းရှိသော ချေးငွေတစ်ခုအတွက် တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျ စရိတ်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းဥပမာ

၂၀x၀ ဇန်နဝါရီလ ၁ရက်နေ့တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စာချုပ်တစ်ခုကို စီယူဇဝဝဖြင့် ဝယ်ယူပြီး စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တွင် ကုန်ကျစရိတ်များမှာ စီယူ၅၀ဖြစ်ပါသည်။ (က)အတိုး စီယူ၄၀ကို နောက်၅နှစ် အထိနှစ်စဉ် နှစ်ကုန်တွင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ (၂၀x၀ ဒီဇင်ဘာ ၃၁ - ၂၀x၄ ဒီဇင်ဘာ ၃၁အထိ) စာချုပ်တွင် ၂၀x၄ ဒီဇင်ဘာ ၃၁၌ စီယူ၄၄၀ကို ပြန်ရွေးနုတ်ရမည့် တာဝန်ရှိပါသည်။

နှစ်	ကာလအစရှိ သယ်ဆောင် ပမာဏ	၆.၉၅၈၄%* ဖြင့် အတိုးဝင်ငွေ	ငွေသားစီးဆင်းမှု	ကာလအဆုံးရှိ သယ်ဆောင် ပမာဏ
	စီယူ	စီယူ	စီယူ	စီယူ
၂၀x၀	၉၅၀.၀၀	၆၆.၁၁	(၄၀.၀၀)	၉၇၆.၁၁
၂၀x၁	၉၇၆.၁၁	၆၇.၉၂	(၄၀.၀၀)	၁,၀၀၄.၀၃
၂၀x၂	၁,၀၀၄.၀၃	၆၉.၈၆	(၄၀.၀၀)	၁,၀၃၃.၈၉
၂၀x၃	၁,၀၃၃.၈၉	၇၁.၉၄	(၄၀.၀၀)	၁,၀၆၅.၈၃
၂၀x၄	၁,၀၆၅.၈၃	၇၄.၁၇	(၄၀.၀၀)	၁,၁၀၀.၀၀
			(၁,၁၀၀.၀၀)	-

*ထိရောက်သောအတိုးနှုန်း ၆.၉၅၈၄ ပါစဉ်သည် ကနဦးသယ်ဆောင်ပမာဏသို့ စာချုပ်ပေါ်ရှိ မျှော်မှန်းငွေသား စီးဆင်းမှုများကိုလျော့ရသည့်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။

၄၀+(၁.၀၆၉၅၈၄)၁+ ၄၀+(၁.၀၆၉၅၈၄)၂+ ၄၀+(၁.၀၆၉၅၈၄)၃+ ၄၀+(၁.၀၆၉၅၈၄)၄+ ၄၀+(၁.၀၆၉၅၈၄)၅= ၉၅၀

(က) ဤထုတ်ဝေခြင်းတွင် ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို “ငွေကြေးယူနစ်များ”(စီယူ)ဖြင့် သတ်မှတ် သည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရန်ပိုင်ခွင့်များတန်ဖိုးကျမှုကို ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း တိုင်းတာတွက်ချက်မှု

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းခြင်း

၁၁.၂၁ အစီရင်ခံသည့်ကာလအသီးသီးအဆုံးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးလျော့ ကုန်ကျစရိတ်တို့ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော မည်သည့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရန်ပိုင်ခွင့်မဆို၏ တန်ဖိုးကျဆင်း နေကြောင်း တိကျသေချာသောအထောက်အထားရှိမရှိဆိုသည်ကို အကဲဖြတ်ရမည်။ အကယ်၍ တန်ဖိုးကျဆင်းနေ ကြောင်း တိကျသေချာသော အထောက်အထားရှိပါကထိုလုပ်ငန်းသည် အရုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် တန်ဖိုးကျ ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို ချက်ချင်းအသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းရမည်။

၁၁.၂၂ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ရန်ပိုင်ခွင့်များအုပ်စုတစ်ခုဖွဲ့ကျသွားကြောင်း တိကျသေချာသော အထောက်အထားဆိုရာတွင် ရန်ပိုင်ခွင့်ကိုကိုင်ဆောင်ထားသူအတွက် အောက်ဖော်ပြပါဆုံးရှုံးမှု အဖြစ်အပျက်များ အကြောင်းကို သိမြင်နိုင်သောအချက်အလက်များပါဝင်သည်-

- (က) ထုတ်ဝေသူသို့မဟုတ် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသူတွင် အရေးပါသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာခက်ခဲမှု၊
- (ခ) အရင်းသို့မဟုတ် အတိုးပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်မှုသို့မဟုတ် လျှစ်လျူရှုထားမှုကဲ့သို့သောပဋိညာဉ်တစ်ခုကို ချိုးဖောက်မှုတစ်ရပ်၊
- (ဂ) မြီစား၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာခက်ခဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီးပွားရေးအရဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအရဖြစ်စေ အကြောင်းပြချက်များကြောင့်မဟုတ်လျှင် မြီရှင်ကထည့်သွင်းစဉ်းစားလိမ့်မည်မဟုတ်သည့် လျော့ပေါ့ လိုက်လျောချက် တစ်ခုကို မြီရှင်ကမြီစားကိုခွင့်ပြုခြင်း၊
- (ဃ) မြီစားသည် ဒေဝါလီခံရခြင်းသို့မဟုတ် အခြားသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းများပြုလုပ် ရန် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိလာသည်၊ သို့မဟုတ်
- (င) နိုင်ငံသို့မဟုတ်ဒေသ၏ ဆိုးရွားသောစီးပွားရေးအခြေအနေများသို့မဟုတ် လုပ်ငန်းစုအခြေအနေများတွင် မကောင်းသောပြောင်းလဲမှုများကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်အုပ်စုတစ်ခုမှ ခန့်မှန်းထားသည့် အနာဂတ်ငွေသားစီးဆင်းမှုတွင် ယင်းဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်အုပ်စုအတွင်းရှိ ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်း ဆီသို့ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ခြင်းမရှိစေကာမူ ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းချိန်မှ တိုင်းတာတွက်ချက်၍ ရသော လျော့နည်းမှုရှိသည်ကို ညွှန်ပြနေသောသိမြင်နိုင်သောအချက်အလက်များ။

၁၁.၂၃ ထုတ်ဝေသူလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် ဥပဒေဝန်းကျင် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးဝန်းကျင်၊ ဈေးကွက်၊ နည်းပညာတို့တွင် မကောင်းသောသက်ရောက်မှုများနှင့်အတူ အရေးပါသောပြောင်းလဲမှုများအပါအဝင် အခြားအချက်များသည်လည်း တန်ဖိုးကျမှု၏အထောက်အထားဖြစ်နိုင်သည်။

၁၁.၂၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် တန်ဖိုးကျမှုအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များကို တစ်ခုချင်းစီ အကဲဖြတ်ရမည်-

- (က) အရေးပါမှုမည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ(equity instruments)အားလုံး၊ နှင့်
- (ခ) တစ်ခုချင်းစီအရေးပါသောအခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များ။

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့် များကို တစ်ခုချင်းစီဖြစ်စေအုပ်စုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဆင်တူသောကြေးမြီဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ ဝိသေသလက္ခဏာများကို အခြေခံ၍ ဖြစ်စေ အကဲဖြတ်ရမည်။

တိုင်းတာတွက်ချက်မှု

၁၁.၂၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ် တို့ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက် ထားသော အောက်ဖော်ပြပါ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များအပေါ် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို အောက်ပါ အတိုင်း တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်-

- (က) အပိုဒ်၁၁.၁၄(က)နှင့်အညီ တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ပမာဏတိုင်းတာထားသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအတွက် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုသည် ရန်ပိုင်ခွင့်၏ခန့်မှန်းထားသော အနာဂတ်ငွေသား စီးဆင်းမှုများကို မူလထိရောက်သောအတိုးနှုန်းဖြင့် လျော့ရထားသည့် လက်ငင်းတန်ဖိုးနှင့် ရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင် ပမာဏတို့အကြား ခြားနားချက်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရန်ပိုင် ခွင့်တစ်ခုတွင် ပြောင်းလဲသောအတိုးနှုန်းရှိပါက တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကိုပမာဏတိုင်းတာခြင်းအတွက် လျော့ရနှုန်းသည် ထိုပဋိညာဉ်အရ သတ်မှတ်ထားသော လက်ရှိထိရောက်သောအတိုးနှုန်းဖြစ်သည်။

(ခ) အပိုဒ် ၁၁.၁၄(ခ)နှင့်(ဂ-၂)တို့နှင့်အညီ ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနုတ်သည့်နှုန်းဖြင့် ပမာဏ တိုင်းတာထားသည့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအတွက် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏဖြင့် အစီရင်ခံသည့်နေ့တွင် ရောင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ရောင်းလိုက် သော ရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် လက်ခံရရှိမည့် ပမာဏ (သုညဖြစ်နိုင်သော)ကို အကောင်းဆုံး ခန့်မှန်းချက် (သေချာသည်မှာ အနီးစပ်ဆုံး ယူထားခြင်းဖြစ်မည်) တို့အကြားခြားနားချက်ဖြစ်သည်။

ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်း

၁၁.၂၆ အကယ်၍ နောက်ပိုင်းကာလတစ်ခုတွင် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုပမာဏကျဆင်းပြီး တန်ဖိုးကျမှု ကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်း ပြီးနောက်မှ (ဒြိုရှင်၏အကြွေးပေးရန် စိတ်ချရမှုအကဲဖြတ်ချက်တက်လာမှုတစ်ခုကဲ့သို့) ဖြစ်ပွားလျက် ရှိသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုနှင့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ဆက်နွယ်နိုင်လျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယခင်က အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကိုတိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုစာရင်းတစ်ခုတွင် ညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းသည် တန်ဖိုးကျမှုကို ယခင်ကအသိအမှတ်ပြုစာရင်း မသွင်းခဲ့လျှင်ရှိရမည့် သယ်ဆောင်ပမာဏထက် ပိုလွန်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ (အသားတင်ခွင့်ပြုစာရင်း) သယ်ဆောင်ပမာဏမဖြစ်ပေါ်စေရပါ။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပြောင်းပြန်ဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်သည့်ပမာဏကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ချက်ချင်းအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်း ရမည်။

သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး

၁၁.၂၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုခန့်မှန်းရန် အောက်ဖော်ပြပါ ဝါစဉ် အဆင့်ကိုအသုံးပြုရမည်-

- (က) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး၏ အကောင်းဆုံးအထောက်အထားသည် သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသောဈေးကွက် တစ်ခုတွင် ထပ်တူညီသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအတွက် (သို့မဟုတ် အလားတူရရန်ပိုင်ခွင့်) သတ်မှတ်ထား သော ဈေးနှုန်းဖြစ်သည်။ ထိုဈေးနှုန်းသည် များသောအားဖြင့် လက်ရှိလေလံဈေးနှုန်း ဖြစ်သည်။
- (ခ) သတ်မှတ်ထားသောဈေးနှုန်းကိုမရနိုင်သောအခါ ထပ်တူညီသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအတွက် (သို့မဟုတ် အလားတူရရန်ပိုင်ခွင့်) စည်းနှောင်မှုရှိသော အရောင်းသဘောတူညီချက်ရှိဈေးနှုန်း သို့မဟုတ် ကောင်းစွာ တတ်သိနားလည်ပြီး ဆန္ဒရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြားမကြာသေးခင်ကဖြစ်သော လက်တစ်ကမ်းစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်က သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး၏ အထောက်အထားကိုပေးသည်။ သို့ရာတွင် စည်းနှောင် မှုရှိသော အရောင်းသဘောတူညီချက် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏နေ့စွဲနှင့် တိုင်းတာ တွက်ချက်သည့်နေ့စွဲအကြား အရေးပါသောအချိန်ကာလတစ်ခုဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကျင့်တွင် အရေးပါ သော ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ဖြစ်စေရှိနေပါက ထိုဈေးနှုန်းသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအတွက် ခန့်မှန်း ဈေးနှုန်းကောင်း တစ်ခုမဖြစ်နိုင်ပါ။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းက နောက်ဆုံးစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်ပေါ်စေသောဈေးနှုန်းသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး၏ ခန့်မှန်းခြေကောင်းတစ်ခု မဟုတ်သည်ကို ထင်ရှားစေပါက (ဥပမာအားဖြင့် ၎င်းသည် အကျပ်အတည်းဖြစ်၍ရောင်းချခြင်း၊ ဆန္ဒမရှိဘဲစာရင်းရှင်းလင်း ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ အတင်းအကျပ် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုစသည် တို့သည် လုပ်ငန်းတစ်ခုက ရရန်ပေးရန်ရှိသော ပမာဏကိုထင်ဟပ်စေသောကြောင့်) ထိုဈေးနှုန်းကို ညှိနှိုင်းသည်။
- (ဂ) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် ဈေးကွက်သည် သက်ဝင်လှုပ်ရှားခြင်းမရှိဘဲ စည်းနှောင်မှုရှိသောအရောင်း သဘောတူညီချက်များ သို့မဟုတ် ထပ်တူညီသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအတွက် (သို့မဟုတ်အလားတူရရန် ပိုင်ခွင့်)၏ မကြာသေးမီက သူတို့သဘောဖြင့်ဖြစ်ခဲ့သောစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များသည် သင့်တင့်

မျှတသော တန်ဖိုးအတွက် ခန့်မှန်းခြေကောင်းတစ်ခုမဟုတ်ပါက ယင်းလုပ်ငန်းသည် အခြားတန်ဖိုးသင့် နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုခန့်မှန်းသည်။ တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းတစ်ခုကို အသုံးပြုခြင်း ရည်ရွယ်ချက်မှာ တိုင်းတာတွက်ချက်သည့်နေ့တွင် ပုံမှန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်စား ဆင်ခြင်ခြင်းများက အားပေးသည့် လက်တစ်ကမ်းအတွင်းလဲလှယ်ရာတွင် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ဈေးနှုန်းသည်မည်သို့ဖြစ်လိမ့်မည်ကို ခန့်မှန်းရန်ဖြစ်သည်။

ဤဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံ၏ အခြားအခန်းများသည် အခန်း ၂၈၊ အခန်း ၁၇ မြေအဆောက်အုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အခန်း၁၆ မြေယာအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ အခန်း ၁၅၊ အခန်း ၁၄၊ အခန်း ၁၂နှင့်အခန်း ၉ အပါဝင် အပိုဒ် ၁၁.၂၇-၁၁.၃၂ရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးလမ်းညွှန်ကိုကိုးကားပြုသည်။

တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်း

၁၁.၂၈ တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းများတွင် ထပ်တူညီသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအတွက် သို့မဟုတ် ကောင်းစွာ တတ်သိနားလည်ပြီး ဆန္ဒရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား မကြာသေးခင်ကဖြစ်သော လက်တစ်ကမ်းစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များကို အသုံးပြုခြင်း၊ အကယ်၍ရနိုင်ပါက တိုင်းတာတွက်ချက်မည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့်အတော်များများတူညီသော အခြား သော ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ လက်ရှိသင့်တင့်မျှတသော လျော့နှုန်းဖြင့်တွက်ချက်သောငွေသားစီးဆင်းမှုစစ်သုံးသပ်ချက်နှင့် ရွေးချယ်ခွင့်ရှိသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ပုံစံကိုးကားခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ အကယ်၍ ဈေးကွက်တွင်ပါဝင်သူများ အများအားဖြင့် အသုံးပြုသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုဈေးဖြတ်သည့် တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းတစ်ခုရှိပြီးယင်းနည်းလမ်းသည် အမှန်တကယ် ဈေးကွက်စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များမှရရှိသည့် ယုံကြည်အားထားနိုင်သော ဈေးနှုန်းခန့်မှန်းခြေ များကို ပေးကြောင်း ထင်ရှားပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုနည်းလမ်းကိုအသုံးပြုသည်။

၁၁.၂၉ တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းတစ်ခုကို အသုံးပြုခြင်းရည်ရွယ်ချက်မှာ တိုင်းတာတွက်ချက်သည့်နေ့တွင် ပုံမှန်စီးပွားရေး လုပ်ငန်း စဉ်စားဆင်ခြင်ခြင်းများက အားပေးသည့် လက်တစ်ကမ်းအတွင်းလဲလှယ်ရာတွင် ဈေးနှုန်းမည်မျှရှိ မည်ကိုသိနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုလုပ်ငန်းက သတ်မှတ်ထားသည့် သွင်းအားစုများပေါ်တွင် နည်းနိုင်သမျှနည်းနည်း ဖို့ခိုအားထားပြီး ဈေးကွက်သွင်းအားစုများကို အများဆုံးသုံးရန် ပြုလုပ်ထားသော တန်ဖိုး သင့်နည်းလမ်းတစ်ခု၏ ရလဒ်များကို အခြေခံ၍ခန့်မှန်းသည်။ အကယ်၍-

- (က) ဈေးကွက်ကရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုဈေးဖြတ်ရန် မည်ကဲ့သို့မျှော်လင့်သည်ကို ကျိုးကြောင်းသင့်စွာ ထင်ဟပ်ပြီး၊
- (ခ) တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းအတွက် သွင်းအားစုများသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်ရှိ နဂိုပါဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့်ပြန်ရချက် အချက်အလက်များနှင့် ဈေးကွက်မျှော်လင့်ချက်များကို ကျိုးကြောင်းသင့်စွာကိုယ်စားပြုလျှင် တန်ဖိုးသင့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး၏ ယုံကြည်အားထားရနိုင်သောခန့်မှန်းခြေတစ်ခုဖြစ်ရန် မျှော်လင့်သည်။

သက်ဝင်လှုပ်ရှားမှုမရှိသောဈေးကွက်

၁၁.၃၀ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသောဈေးကွက်တစ်ခုရှိ သတ်မှတ်ထားသောဈေးကွက်ဈေးနှုန်းမရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးသည်- အကယ်၍

- (က) ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးခန့်မှန်းခြေများ၏ ဖြစ်နိုင်ခြေအပိုင်းအခြားတွင် ပြောင်းလဲတတ်ခြင်းသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် အရေးမပါလျှင်ဖြစ်စေ၊
- (ခ) အပိုင်းအခြားအတွင်းအမျိုးမျိုးသောတန်ဖိုးခန့်မှန်းခြေများ၏ ဖြစ်နိုင်ခြေများကို သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို ခန့်မှန်းရာတွင် ကျပ်ငုံ့ကြောင်းသင့်စွာအသုံးပြုပြီးအကဲဖြတ်နိုင်လျှင်ဖြစ်စေ၊

ယုံကြည်အားထားစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်နိုင်သည်။

- ၁၁.၃၁ သတ်မှတ်ထားသည့် ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းမရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးခန့်မှန်းခြေအမျိုးမျိုးတွင် ပြောင်းလဲတတ်ခြင်းသည် အရေးမပါဘဲဖြစ်နေတတ်သည့် အခြေအနေအများအပြားရှိသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကအပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးထံမှ ဝယ်ထားသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကိုခန့်မှန်းရန် သာမန်အားဖြင့်ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ဆီလျော်သောသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးခန့်မှန်းခြေများ၏ အပိုင်းအခြားသည် အရေးပါပြီးအမျိုးမျိုးသောတန်ဖိုးခန့်မှန်းခြေများ၏ ဖြစ်နိုင်ခြေများကိုဆီလျော်စွာ အကဲဖြတ်နိုင်ခြင်းမရှိပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကရရန်ပိုင်ခွင့်ကို သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်းကို ပိတ်ပင်ဟန့်တားသည်။
- ၁၁.၃၂ အကယ်၍ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအတွက် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး၏ ယုံကြည်အားထားရသောအတိုင်းအတာကို မရနိုင်တော့လျှင် (သို့မဟုတ် ထိုကင်းလွတ်ခွင့်ကိုပေးသောအခါ လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲမရနိုင်(အပိုဒ် ၁၁.၁၄(ဂ)နှင့် ၁၂.၈(ခ) ကိုကြည့်)) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏နောက်ဆုံးနေ့ရှိ ယုံကြည်အားထားစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်ရနိုင်သော သယ်ဆောင်ပမာဏသည် ယင်း၏ကုန်ကျစရိတ်အသစ်ဖြစ်လာသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ယုံကြည်အားထားစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်ရနိုင်သော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးသိလာနိုင်သည့်အချိန်တိုင်အောင် (သို့မဟုတ် ထိုကင်းလွတ်ခွင့်ကို ပေးသောအခါ လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ရလာနိုင်သည်) ဤကုန်ကျစရိတ် ပမာဏထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနုတ်၍ တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်း

- ၁၁.၃၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို-
 - (က) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်မှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို ရယူနိုင်သောစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးများ သက်တမ်းကုန်သွားသောအခါ (သို့မဟုတ်) စာရင်းချေပြီးသောအခါ၊
 - (ခ) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကိုဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်ပိုင်ဆိုင်မှု၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များအားလုံးကို အကုန်လုံးနီးပါးလွှဲပြောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ်
 - (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အချို့သောအရေးပါသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်းရှိစေကာမူ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ထိန်းချုပ်ခွင့်ကိုအခြားပုဂ္ဂိုလ်သို့ လွှဲပြောင်းထားပြီး ထိုအခြားပုဂ္ဂိုလ်တွင် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ရှိအလုံးစုံကိုဆက်ခံမှုမရှိသည့် တတိယပုဂ္ဂိုလ်သို့ လက်တွေ့အားဖြင့် ရောင်းချနိုင်စွမ်းရှိကာ ဤကိစ္စတွင်လွှဲပြောင်းမှုအပေါ် နောက်ထပ်ကန့်သတ်တားမြစ်ချက်များ သတ်မှတ်ရန်မလိုဘဲ တစ်ဖက်သတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို ကျင့်သုံးနိုင်လျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည်-
 - (၁) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုစာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းမှ ဖယ်ရှားပြီး၊
 - (၂) လွှဲပြောင်းရာတွင် ဖန်တီးဖြစ်ပေါ်လာသည့် သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းထားသည့် မည်သည့် အခွင့်အရေး တာဝန်ဝတ္တရားများကိုမဆိုကို သီးခြားအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။
- လွှဲပြောင်းလိုက်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုထိန်းသိမ်းထားသည့် အခွင့်အရေးများ သို့မဟုတ် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် လွှဲပြောင်းသည့်နေ့ရက်ရှိ ထိုလွှဲပြောင်းလိုက်သည်များ၏ ဆက်စပ်လျက်ရှိသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးများအကြားကို အခြေခံ၍ခွဲဝေသတ်မှတ်ရမည်။ အသစ်ဖန်တီးဖြစ်ပေါ်လာသော အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကိုထိုနေ့ရှိသူတို့၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးများဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။ ဤစာပိုဒ်နှင့်အညီ စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းမှ ဖယ်ရှား

လိုက်သည့်ပမာဏနှင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသောပမာဏနှင့် ရရှိသောအဖိုးစားနားတို့အကြား မည်သည့် ခြားနားချက်ကိုမဆို လွှဲပြောင်းမှုဖြစ်သည့်ကာလ၏ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ထဲတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၁၁.၃၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက လွှဲပြောင်းလိုက်သောရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ပိုင်ဆိုင်မှု၏အရေးပါသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များအားလုံးကို ထိန်းသိမ်းထားလျက်ရှိခြင်းကြောင့် အရေးပါသောလွှဲပြောင်းမှုတစ်ရပ်သည် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်းကိုမဖြစ်ပေါ်စေပါက ယင်းလုပ်ငန်းသည် လွှဲပြောင်းလိုက်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်ရှိ အလုံးစုံကို ဆက်လက်အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး အဖိုးစားနားလက်ခံရရှိခြင်းအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန် တာဝန်တစ်ရပ်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့်ပေးရန်တာဝန်ကို စာရင်းချေ၍ မရပါ။ နောက်ပိုင်းကာလများတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လွှဲပြောင်းလိုက်သောရရန်ပိုင်ခွင့်ပေါ်ရှိ မည်သည့် ဝင်ငွေကိုမဆိုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်ပေါ်ရှိ မည်သည့်စရိတ်မဆိုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၁၁.၃၅ လွှဲပြောင်းသူက လွှဲပြောင်းလက်ခံသူအားငွေသားမဟုတ်သည့် အာမခံပစ္စည်း (ချေးငွေသို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ(equity instrumentsကဲ့သို့သော)ကိုပေးပါက လွှဲပြောင်းသူနှင့်လွှဲပြောင်းလက်ခံသူက အာမခံပစ္စည်းအတွက် စာရင်းသွင်းခြင်းသည် လွှဲပြောင်းလက်ခံသူတွင် ရောင်းရန် သို့မဟုတ် အာမခံပစ္စည်းကိုပြန်လည်၍ လက်ရောက်အပေါင် ပြုလုပ်ရန်အခွင့်အရေးရှိမရှိနှင့် လွှဲပြောင်းသူက ပျက်ကွက်မှုရှိမရှိပေါ်မူတည်သည်။ လွှဲပြောင်းသူနှင့် လွှဲပြောင်းလက်ခံသူတို့သည် အာမခံပစ္စည်းအတွက် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းစာရင်းသွင်းရမည်-

- (က) လွှဲပြောင်းလက်ခံသူတွင် ပဋိညာဉ်အားဖြင့် အခွင့်အရေး သို့မဟုတ် ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ရောင်းရန် သို့မဟုတ် အာမခံပစ္စည်းကိုပြန်လည်၍ လက်ရောက်အပေါင်ပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေးရှိပါက လွှဲပြောင်းသူသည် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရင်းတမ်း (ဥပမာအားဖြင့် ချေးငွားထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၊ လက်ရောက်အပေါင်ပြုလုပ်ထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ (equity instruments) သို့မဟုတ် ရရန်ရှိကို ပြန်လည်ဝယ်ယူသည်)ရှိ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ခွဲခြား၍ ခေါင်းစဉ်ပြန်လည်သတ်မှတ်ရမည်။
- (ခ) အကယ်၍ လွှဲပြောင်းလက်ခံသူက လက်ရောက်ပေါင်ထားသည့်အာမခံပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်းသူထံရောင်းချလျှင် လွှဲပြောင်းလက်ခံသူကအာမခံပစ္စည်းကိုပြန်ပေးရမည့် ယင်း၏တာဝန်ဝတ္တရားအတွက် သင့်တင့်မျှတ သော တန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်နှင့် ရောင်းချခြင်းမှ ရသော အကျိုးအမြတ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- (ဂ) အကယ်၍ လွှဲပြောင်းသူသည် ပဋိညာဉ်အရစည်းကမ်းချက်များကို ပျက်ကွက်ပြီးအာမခံပစ္စည်းကို ပြန်လည် ရွေးနုတ်ရန် ဘယ်သောအခါမှအခွင့်မရှိတော့လျှင် လွှဲပြောင်းသူသည် အာမခံပစ္စည်းကို စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုခြင်းမှ ဖယ်ရှားပြီး လွှဲပြောင်းလက်ခံသူသည် အာမခံပစ္စည်းကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ကနဦးတိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့်သူ၏ရရန်ပိုင်ခွင့်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည် သို့မဟုတ် အကယ်၍ လွှဲပြောင်းသူကအာမခံပစ္စည်းကို ရောင်းချပြီးပါကအာမခံပစ္စည်းကို ပြန်ပေးရန် လွှဲပြောင်းလက်ခံသူ၏ တာဝန်ဝတ္တရားကိုစာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်းမှ ဖယ်ရှားရမည်။ နှင့်
- (ဃ) (ဂ)တွင် သတ်မှတ်ထားသည်မှအပ လွှဲပြောင်းသူသည် အာမခံပစ္စည်းကိုသူ၏ရရန်ပိုင်ခွင့်ကဲ့သို့ ဆက်လက်သယ်ဆောင်ရပြီး လွှဲပြောင်းလက်ခံသူသည်ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကဲ့သို့ အာမခံပစ္စည်းကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားရန်သင့်တော်သော လွှဲပြောင်းမှုဥပမာ

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ရရန်ရှိစာရင်းများအုပ်စုတစ်ခုကို ဘဏ်တစ်ဘဏ်သို့ ယင်းတို့၏ မျက်မှောက်ပမာဏထက်လျော့၍ ရောင်းချသည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လစဉ်ရှင်းတမ်းများကို ပို့ပေးခြင်းအပါအဝင် ဘဏ်ကိုယ်စားမြီရှင်များထံမှကောက်ခံခြင်းကို ဆက်လက်ကိုင်တွယ်ပြီး ဘဏ်က ယင်း လုပ်ငန်းကို ရရန်ရှိများဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအတွက် ဈေးကွက်နှုန်းအတစ်ရပ်ပေးသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် ကောက်ခံရရှိသည့် အားလုံးသောမည်သည့်ပမာဏကိုမဆိုအားဘဏ်သို့ချက်ချင်းလွှဲပို့ရန် တာဝန် ဝတ္တရားရှိသော်လည်းမြီစားများက နောက်ကျပေးချေမှုမဟုတ် ငွေပေးချေမှုမရှိသည့်တို့အတွက် ဘဏ်အား မည်သည့်တာဝန်မှမရှိပါ။ ဤကိစ္စတွင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဘဏ်သို့ ရရန်ရှိများ၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ များနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်ပိုင်ဆိုင်မှုအားလုံးကိုအကုန်လုံးနီးပါး လွှဲပြောင်းပြီးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ လုပ်ငန်းက ယင်း၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ဖယ်ထုတ်ပြီး ဘဏ်မှရရှိသည့် ရငွေများနှင့် ပတ်သက်၍ ပေးရန်တာဝန်မရှိသည်ကိုဖော်ပြသည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဘဏ်မှ ရရှိသည့်ရငွေများ နှင့် ရောင်းချချိန်ရှိ ရရန်ရှိများ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏအကြား တွက်ချက်ထားသောခြားနားချက်အဖြစ် အရှုံး တစ်ခုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် မြီစားများထံမှ ကောက်ခံထားပြီး သော်လည်း ဘဏ်သို့လွှဲပို့မပေးရသေးသည့်ပမာဏအထိသာ ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်း သွင်းသည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားရန်မသင့်တော်သော လွှဲပြောင်းမှုဥပမာ

ရက်ပေါင်း၁၂၀ထက်ကျော်သည့် မြီရှင်ကပေးရန်ကျန်သည့် အရင်းသို့မဟုတ် အတိုးအတွက် ပေးရန်ရှိများကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ဘဏ်ထံမှပြန်ဝယ်ရန် သဘောတူညီချက်မှတစ်ပါး အရှေ့တွင်ပေးခဲ့သောဥပမာနှင့် အချက်အလက်များတူညီသည်။ ဤကိစ္စတွင် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် မြီရှင်များကနောက်ကျပေးချေမှု သို့မဟုတ် ငွေပေးချေမှုမရှိသည့်တို့အတွက်- ရရန်ရှိများနှင့် ပတ်သက်သောအရေးပါသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ထိန်းသိမ်းသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်းသည် ရရန်ရှိများကိုဘဏ်သို့ရောင်းချထားဘိသကဲ့သို့ မမှတ်ယူဘဲ ၎င်းတို့ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်းမပြုရ။ ထိုအစားဘဏ်မှရသောရငွေများကို ရရန်ရှိများ ပြိုင် အာမခံထားသည့် ချေးငွေတစ်ရပ်အဖြစ် လုပ်ငန်းကမှတ်ယူသည်။ လုပ်ငန်းသည် ရရန်ရှိများကို မကောက်ခံ နိုင်သည့်ရရန်ရှိများအဖြစ် စာရင်းဖျက်သိမ်းခြင်းသို့မဟုတ် ကောက်ခံပြီးသည့်တိုင်အောင် ရရန်ရှိများကို ဆက်လက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်း

- ၁၁.၃၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ် (သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန် တာဝန်တစ်ရပ်၏ အပိုင်းတစ်ခု)ကိုအဆုံးသတ်သည့်အခါတွင်မှ တစ်နည်းဆိုသော် ပဋိညာဉ်တွင် သတ်မှတ် ထားသော ထိုတာဝန်ဝတ္တရားကို ဆောင်ရွက်ပြီးသောအခါ၊ တာဝန်ဝတ္တရားမှာဖျက်သိမ်းသောအခါ သို့မဟုတ် သက်တမ်းကုန်သွားသောအခါ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားရမည်။
- ၁၁.၃၇ ရှိနှင့်ပြီးသောချေးယူသူတစ်ဦးနှင့် ချေးငှားသူတစ်ဦးတို့သည် အကုန်လုံးနီးပါးမတူညီသောစည်းကမ်းများနှင့် ဘဏ္ဍာ ရေး ဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို လဲလှယ်ပါကအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများသည် ယင်းစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် အတွက် မူလဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်အဆုံးသတ်ခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်အသစ်တစ်ခု ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။ အလားတူပင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်ရှိနှင့်

ပြီးသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်၏ရှိနှင့်ပြီးသော စည်းကမ်းချက်များကိုဖြစ်စေ၊ အပိုင်းတစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ (မြီရှင်၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအခက်အခဲဟု မှတ်ယူနိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ မမှတ်ယူနိုင်သည်ဖြစ်စေ) ကြီးကြီးမားမားပြုပြင် မွမ်းမံခြင်းအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်အသစ်တစ်ခုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် မူလ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန် အဆုံးသတ်ခြင်းအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

၁၁.၃၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လွှဲပြောင်းပြီးသည့် မည်သည့်ငွေသားမဟုတ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များသို့မဟုတ် တာဝန်ယူ လိုက်သောပေးရန်တာဝန်များ အပါအဝင်ပေးသည့်အဖိုးစားနားနှင့် အဆုံးသတ်သွားသည့် သို့မဟုတ် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်သို့ လွှဲပြောင်းလိုက်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ(သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏အပိုင်း) တို့အကြားမည်သည့်ခြားနားချက်ကိုမဆို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြချက်များ

၁၁.၃၉ အောက်ဖော်ပြပါ ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များအတွက် ထုတ်ဖော်ပြရန်ကိုးကားပြု သည်။ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများသာရှိသော (ထို့ကြောင့် အခန်း၁၂ ကိုမကျင့်သုံးပါ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများတွင် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်သယ်ဆောင်လာသည့် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များ ရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ခြင်းကြောင့် ထိုကဲ့သို့ထုတ်ဖော်ပြချက်များကို ပေးရန်မလိုအပ်ပါ။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် စာရင်းကိုင်မှုများထုတ်ဖော်ပြချက်

၁၁.၄၀ အပိုဒ် ၈.၅အရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အရေးပါသောစာရင်းကိုင်မှုများအကျဉ်းချုပ်တွင် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအတွက်အသုံးပြုသော တိုင်းတာတွက်ချက်သည့်အခြေခံ(သို့မဟုတ် အခြေများ)နှင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို နားလည်စေရန်နှင့် သက်ဆိုင်သောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအတွက် အသုံးပြုသည့် အခြားစာရင်းကိုင်မှုများကို ထုတ်ဖော်ပြရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်တို့၏ အမျိုးအစားများ

၁၁.၄၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ အောက်ဖော်ပြပါ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များ၏ အမျိုးအစားတစ်ခုစီ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏများကို စုစုပေါင်းအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း သို့မဟုတ် မှတ်စုများတွင် ထုတ်ဖော်ပြရမည်-

- (က) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်ပြီးတိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များ(အပိုဒ်၁၁.၁၄(ဂ-၁)နှင့် အပိုဒ်၁၂.၈နှင့်၁၂.၉)၊
- (ခ) တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းများဖြစ်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များ(အပိုဒ်၁၁.၁၄(က))၊
- (ဂ) ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနုတ်ပြီး တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း များ(equity instruments) ဖြစ်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များ (အပိုဒ်၁၁.၁၄(ဂ-၂)နှင့် အပိုဒ်၁၂.၈နှင့် ၁၂.၉)၊

- (ဃ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်ပြီး တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များ (အပိုဒ် ၁၂.၈ နှင့် ၁၂.၉)၊
- (င) တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များ (အပိုဒ် ၁၁.၁၄(က))၊ နှင့်
- (စ) ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနုတ်ပြီး တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ချေးငွေကတိကဝတ်များ (အပိုဒ် ၁၁.၁၄(ခ))။

၁၁.၄၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်အတွက် အရေးပါသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကိုအကဲဖြတ်ရန် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို အသုံးပြုသူများအတွက် အထောက်အပံ့ပြုသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်ပြရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကာလရှည်ချေးငွေအတွက် ထိုသတင်းအချက်အလက်များတွင် (အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအပေါ် ထိုချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းက သတ်မှတ်ထားသည့် ကန့်သတ်ချက်များ၊ ပြန်လည်ပေးဆပ်မည့်ဇယား၊ စေ့ရောက်ချိန်နှင့် အတိုးနှုန်းကဲ့သို့သော) သာမန်အားဖြင့် ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်း၏ စည်းကမ်းချက်များပါဝင်လိမ့်မည်။

၁၁.၄၃ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များအားလုံးအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဥပမာအားဖြင့် တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းတစ်ခုကိုဖြစ်စေ၊ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသောဈေးကွက်တစ်ခုအတွင်းရှိ သတ်မှတ်ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းကိုဖြစ်စေ ဆုံးဖြတ်သည့် အခြေခံကို ထုတ်ဖော်ပြရမည်။ တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းတစ်ခုကိုအသုံးပြုသောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များ၏ အတန်းအစားတစ်ခုချင်းစီအတွက် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို သတ်မှတ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ယူဆချက်များကိုထုတ်ဖော်ပြရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် အကယ်၍ သက်ဆိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အတိုးနှုန်းများသို့မဟုတ် လျော့ရနှုန်းများ၊ ခန့်မှန်းထားသည့် ကြွေးမြီဆုံးရှုံးမှုနှုန်းများ၊ ကြိုတင်ပေးနှုန်းများနှင့်ဆက်နွယ်နေသည့် ယူဆချက်များအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်ပြရမည်။

၁၁.၄၄ တစ်နည်းအားဖြင့် ဤစံနှင့်အညီ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်သယ်ဆောင်လာသည့် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရန် လိုအပ်သည့် မည်သည့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများမဆိုအတွက် အကယ်၍ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်နိုင်ခြင်းသည် ဘယ်တော့မှ မဖြစ်နိုင်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ထိုကဲ့သို့သော ကင်းလွတ်ခွင့်တစ်ရပ်ကိုပေးသောအခါ လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု မပါဘဲမရနိုင်လျှင်ဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုအချက်နှင့် အကယ်၍ လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကင်းလွတ်ခွင့်ကို အသုံးပြုလျက်ရှိပါက ယုံကြည်အားထားရသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး တိုင်းတာတွက်ချက်မှုတစ်ရပ်တွင် အဘယ့်ကြောင့် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုပါဝင်သည့် အကြောင်းရင်းများကို ထုတ်ဖော်ပြရမည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းခြင်းမှရပ်စဲခြင်း

၁၁.၄၅ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားရန် မသင့်တော်သော (အပိုဒ် ၁၁.၃၃-၁၁.၃၅ကိုကြည့်) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များကို စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုတွင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်သို့ လွှဲပြောင်းလိုက်ပါက ယင်းလုပ်ငန်းသည် ထိုကဲ့သို့သို့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ အတန်းအစားတစ်ခုချင်းအတွက် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းထုတ်ဖော်ပြရမည်-

- (က) ရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သဘောသဘာဝ၊
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် ဆက်လက်ပေါ်ထွက်နေသောပိုင်ဆိုင်မှု၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များ၏ သဘောသဘာဝ၊ နှင့်

(ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ဆက်လက်အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းမည့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုမဆိုနှင့် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏများ။

အာမခံပစ္စည်း

၁၁.၄၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များသို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုအာမခံပစ္စည်းအဖြစ် လက်ရောက်အပေါင်ပြုထားသောအခါ အောက်ပါတို့ကို ဖော်ပြရမည်-

(က) အာမခံပစ္စည်းအဖြစ် လက်ရောက်အပေါင်ပြုထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ၊

(ခ) ထိုလက်ရောက်အပေါင်နှင့် ဆက်နွယ်သောစည်းကမ်းချက်များ။

ချေးငွေပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းနှင့် ကတိပျက်ခြင်းများ

၁၁.၄၇ အစီရင်ခံသည့်နေ့အထိပြန်လည်ကုစားထားခြင်းမရှိသည့် စည်းကမ်းချက်များကိုကတိပျက်ခြင်းတစ်ရပ်ကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ပြန်လည်ရွေးယူမည့်စည်းကမ်းချက်များ သို့မဟုတ် မြှုပ်နှံရန်ပုံငွေ၊ အတိုး၊ အရင်းများကိုပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းတစ်ရပ်ကြောင့်ဖြစ်စေ အစီရင်ခံသည့်နေ့တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် ချေးငွေ များအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်ပြရမည်-

(က) ကတိပျက်မှုသို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုကြောင့်အသေးစိတ်အချက်အလက်များ၊

(ခ) အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိပေးရန်ရှိချေးငွေများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် သယ်ဆောင်ပမာဏ၊

(ဂ) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တရားဝင်ထုတ်ပြန်မီ ကတိပျက်မှုသို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုကိုပြန်လည်ကုစားထားခြင်းရှိမရှိ သို့မဟုတ် ပေးရန်ရှိချေးငွေများ၏ စည်းကမ်းချက်များကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းထားခြင်းရှိမရှိ။

ဝင်ငွေ၊ စရိတ်၊ အမြတ်အစွန်းများသို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုအမယ်များ

၁၁.၄၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝင်ငွေ၊ စရိတ်၊ အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုများ၏ အောက်ဖော်ပြပါအမယ်များကို ထုတ်ဖော်ပြရမည်-

- (က) (၁) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုအမြတ်သို့မဟုတ်အရှုံးတွင်စာရင်းတင်ပြီး တိုင်းတာတွက်ချက် ထားသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊
- (၂) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုအမြတ်သို့မဟုတ်အရှုံးတွင်စာရင်းတင်ပြီးတိုင်းတာတွက်ချက် ထားသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များ၊
- (၃) တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ နှင့်
- (၄) တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များအပေါ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲအပါအဝင် ဝင်ငွေ၊ အသုံးစရိတ်၊ အမြတ်အစွန်းနှင့် အရှုံးများ။

အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်—၂၀၁၅

- (ခ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင်စာရင်းတင်ပြီး တိုင်းတာတွက်ချက်သည် မဟုတ်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များအတွက် စုစုပေါင်းအတိုးဝင်ငွေနှင့် စုစုပေါင်းအတိုးစရိတ်(ထိရောက်သောအတိုးတွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ တွက်ချက်ထားသော)၊ နှင့်
- (ဂ) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့် အတန်းအစားတစ်ခုချင်းစီအတွက် မည်သည့်တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှု ပမာဏ။

အခန်း ၁၂

အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း ကိစ္စများ

အခန်း ၁၁နှင့် ၁၂တို့၏ နယ်ပယ်

၁၂.၁ အခန်း ၁၁ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် အခန်း ၁၂ နှစ်ခုပေါင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များအား အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်း၊ စာရင်းမှဖယ်ရှားခြင်း၊ ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အခန်း ၁၁သည် အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် အကျိုးဝင်၍ အဖွဲ့အစည်း၊ လုပ်ငန်းအားလုံး နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အခန်း ၁၂ သည် အခြားပိုရှုပ်ထွေးသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းလုပ်ဆောင်ချက်များသာလုပ်ဆောင်သည်ဖြစ်ပါက အခန်း ၁၂ နှင့်မသက်ဆိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများသာရှိသော အဖွဲ့အစည်းများပင်လျှင် အခန်း ၁၂နှင့် မသက်ဆိုင်ကြောင်း (ကင်းလွတ်ကြောင်း) သေချာစေရန် အခန်း ၁၂ ၏ နယ်ပယ်ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်မှု

၁၂.၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအားလုံးအတွက် စာရင်းသွင်း ရာတွင်-

(က) အခန်း ၁၁ နှင့် ၁၂ နှစ်ခန်းလုံး၏ လိုအပ်ချက်များအပြည့်အစုံကိုဖြစ်စေ၊

(ခ) "အိုင်အေအက်စ် ၃၉- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏ သတ်မှတ်ခြင်း"အရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက (က) သို့မဟုတ် (ခ) ဟူ၍ ရွေးချယ်မှုသည် စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်မှုဖြစ်သည်။ အပိုဒ် ၁၀.၈- ၁၀.၁၄ တို့တွင် မည်သည့်အချိန်တွင် စာရင်းကိုင်မှု ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်သည်သင့်တော်မည်၊ ယင်းပြောင်းလဲမှုကို မည်ကဲ့သို့ စာရင်းသွင်းရမည်နှင့် စာရင်း ကိုင်မှုပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် လိုအပ်ချက်များပါဝင်သည်။

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ (က) သို့မဟုတ် (ခ) ရွေးချယ်မှုသည် စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်မှု ဖြစ်သည်။ အပိုဒ် ၁၀.၈-၁၀.၁၄တို့တွင် စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှုအကြောင်း မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော် ပြရမည်၊ ထိုကဲ့သို့ ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကို မည်ကဲ့သို့ စာရင်းသွင်းမည်နှင့် စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှု တစ်ရပ် အတွက် သင့်တော်မည့်အချိန်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ရန်လိုအပ်ချက်များ ပါဝင်သည်။

အခန်း ၁၂၏ နယ်ပယ်

၁၂.၃ အခန်း ၁၂ သည် အောက်ဖော်ပြပါအရာများမှလွဲ၍ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအားလုံးကို အကျိုးသက် ရောက်စေသည်-

(က) အခန်း ၁၁ နှင့်သက်ဆိုင်သောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၊

အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်—၂၀၁၅

- (ခ) အခန်း ၉ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၊ အခန်း ၁၄ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ သို့မဟုတ် အခန်း ၁၅ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများနှင့်အညီစာရင်းသွင်းထားသည့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများရှိရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ။
- (ဂ) ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်များအောက်ရှိအလုပ်ရှင်များ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ (အခန်း ၂၈ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များကိုကြည့်)။
- (ဃ) အကယ်၍ အာမခံချက်တစ်ခုသည်-
 - (၁) အာမခံထားထားသောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၊
 - (၂) နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းများ၏ ပြောင်းလဲမှုများသို့မဟုတ်၊
 - (၃) စာချုပ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအနက်မှတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ပျက်ကွက်မှု၊ တို့နှင့်မသက်ဆိုင်သောစာချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များ၏ ရလဒ်အဖြစ် စာချုပ်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်စေသည် မဟုတ်လျှင် ယင်းအာမခံစာချုပ်များအောက်မှ အခွင့်အရေးများ။
- (င) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထုတ်ဝေသည့် အသွင်ပေါင်းထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ (အခန်း ၂၂ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကိုကြည့်ပါ)၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအစိတ်အပိုင်းပါဝင်သော ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ပိုင်ဆိုင်သောပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ။
- (စ) အခန်း ၂၀ ငှားရမ်းမှုများ၏ နယ်ပယ်အတွင်းရှိငှားရမ်းမှုများ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အခန်း ၁၂ သည်-
 - (၁) ငှားရမ်းထားသည့် ရန်ပုံငွေခွင့်၏ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများ၊
 - (၂) နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းများ၏ပြောင်းလဲမှုများ၊
 - (၃) ကိန်းရှင်ဈေးကွက်အတိုးနှုန်း (Variable market interest rate) များအပေါ် အခြေခံထားသည့် ငှားရမ်းခပေးချေမှုများ၏ ပြောင်းလဲမှုများ၊
 - (၄) စာချုပ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအနက်မှ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ပျက်ကွက်မှု။ တို့နှင့်မသက်ဆိုင်သော စာချုပ်ပါစည်းကမ်းများကြောင့် အငှားချထားသူကိုဖြစ်စေ ငှားရမ်းသူကို ဖြစ်စေ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် ငှားရမ်းမှုများနှင့်သက်ဆိုင်သည်။
- (ဆ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစည်းခြင်းတွင် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် အဖိုးစားနားအတွက် ပဋိညာဉ်များ (အခန်း ၁၉ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစည်းခြင်းနှင့်အမည်ကောင်းတန်ဖိုးတွင်ကြည့်ပါ) ဤကင်းလွတ်ခွင့်သည် ဝယ်ယူသူကိုသာ အကျိုးသက်ရောက်စေသည်။
- (ဇ) အခန်း ၂၆ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုကအကျိုးသက်ရောက်စေသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုလုပ်ဆောင်ချက်များအောက်ရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၊ ပဋိညာဉ်များနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ။
- (ဈ) အခန်း ၂၁ လျာထားခြင်းများနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်အရေးပေါ်ကိစ္စများနှင့်အညီ စာရင်းသွင်းထားသည့် ရင်းစားပြန်ရသည့်ရန်ပိုင်ခွင့်များ (အပိုဒ် ၂၁.၉ တွင်ကြည့်ပါ)။

၁၂.၄ ကုန်စည်၊ ကုန်လက်ကျန် သို့မဟုတ် မြေအဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့သော ဘဏ္ဍာရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သည့် (non-financial item) ကို ဝယ်ယူရန် သို့မဟုတ် ရောင်းချရန် စာချုပ်အများစုသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများမဟုတ်သည့်အတွက် ဤအခန်းနှင့်မသက်ဆိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် ဤအခန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်မသက်ဆိုင်သည့်အရာများ၏ အရောင်းအဝယ်စာချုပ်များ၏ ထုံးစံမဟုတ်သော၊ ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူအပေါ် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဖြစ်ပေါ်စေသည့် စာချုပ်အားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ ဤအခန်းသည် ဥပမာ-ဘဏ္ဍာရေးနှင့်

မသက်ဆိုင်သည့် အရာတစ်ခု၏ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများ၊ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း ပြောင်းလဲမှုများ သို့မဟုတ် စာချုပ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအနက်မှ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ပျက်ကွက်မှုနှင့် မဆက်နွယ်သည့် စာချုပ် စည်းကမ်းချက်များကြောင့် ရောင်းသူတွင်ဖြစ်စေ၊ ဝယ်သူတွင်ဖြစ်စေ ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် စာချုပ်များ နှင့် သက်ဆိုင်သည်။

၁၂.၅ အပိုဒ် ၁၂.၄ တွင် ဖော်ပြထားသောစာချုပ်များအပြင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်မသက်ဆိုင်သည့်အရာများ၏ အရောင်းအဝယ် စာချုပ်များသည် ယင်းစာချုပ်ကို ငွေသားချည်းအသားတင်ဖြင့်ဖြစ်စေ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းဖြင့် ဖြစ်စေ စာရင်းရှင်းနိုင်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ နောက်ဆက်တွဲဖော်ပြမည့် ချွင်းချက်ဖြင့် စာချုပ်များကို ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများဖြစ်သကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းအချင်းချင်းလဲလှယ်ခြင်းဖြင့် စာရင်းရှင်းနိုင် လျှင်သော်လည်းကောင်း ဤအခန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ ချွင်းချက်ဆိုသည်မှာ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ် မျှော်လင့်ထားသည့် အဝယ်၊ အရောင်း သို့မဟုတ် အသုံးလိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်မသက်ဆိုင်သည့် အရာတစ်ခုကို လက်ခံရရှိရန် သို့မဟုတ် ပေးပို့ရန်ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ချုပ်ဆိုကိုင်ဆောင်ထားသော စာချုပ်များမှာ ဤအခန်း၏ရည်ရွယ်ချက်များအရ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း များမဟုတ်ပါ။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို ကနဦးအသိအမှတ်ပြု စာရင်း သွင်းခြင်း

၁၂.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် စာချုပ်စာတမ်း၏သဘောတူစာချုပ်ဆိုင်ရာ ပြဌာန်းချက်များနှင့် ပတ်သက်သူ ဖြစ်လာ သောအခါတွင်မှသာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ခု အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ကနဦးတိုင်းတာတွက်ချက်မှု

၁၂.၇ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို ကနဦးအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသောအခါ သာမန်အားဖြင့် ယင်းကိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်မြောက်သည့် ဈေးနှုန်းဖြစ်သော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကတိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ တိုင်းတာတွက်ချက်မှု

၁၂.၈ အစီရင်ခံသည့် ကာလအဆုံးတစ်ခုချင်းစီတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါများမှလွဲ၍ အခန်း ၁၂ ၏နယ်ပယ်အတွင်းရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအားလုံးကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်၍ တန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုများကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

(က) ကြိုတင်စီစဉ်သတ်မှတ်ထားပြီး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ရန် ဆက်နွယ်မှုတစ်ခုတွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ရန် အသုံးပြုသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး အပြောင်းအလဲအချို့ကို အပိုဒ် ၁၂.၂၃ အရ အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

(ခ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်အားထားနိုင်စွာ တိုင်းတာတွက်ချက်၍မရနိုင်သော အများပြည်သူသို့ ရောင်းချထားခြင်းမရှိသည့် ရယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် ယင်းကဲ့သို့ စာချုပ်စာတမ်းများကို စာချုပ်ဖော်ဆောင်ခြင်းဖြင့်

ကိုင်းဆောင်ခွင့်ရရှိစေသည့် ဘဏ္ဍာရေးစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် ချိတ်ဆက်နေသည့် စာချုပ်များကို ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကို နှုတ်ပြီး ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

၁၂.၉ အကယ်၍ အများပြည်သူသို့ရောင်းချထားခြင်းမရှိသော်လည်း သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အရုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းသွင်းတွက်ချက်ထားသော ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုအတွက်ဖြစ်စေ၊ စာချုပ်တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ယင်းဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို ကိုင်းဆောင်ခွင့်ရစေသည့် ယင်းစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် ချိတ်ဆက်နေသော စာချုပ်တစ်ခုအတွက်ဖြစ်စေ သင့်တင့် မျှတသော တန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်စွာ တိုင်းတာတွက်ချက်၍ မည်သို့မျှမဖြစ်နိုင်တော့ပါက လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်စွာ တိုင်းတာတွက်ချက်နိုင်ခဲ့သည့် နောက်ဆုံးနေ့ရှိ စာချုပ်စာတမ်း၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယင်းစာချုပ်စာတမ်း၏ ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတစ်ခု ကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်အားထားရသော အတိုင်းအတာ တစ်ခုကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့်အချိန်ထိ ဤကုန်ကျစရိတ်ပမာဏထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနှုတ်၍ ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး

၁၂.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခန်း ၁၁ အရသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွက်ချက်တိုင်းတာမှုများနှင့် ဤအခန်း တို့အရ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွက်ချက်တိုင်းတာမှုများအတွက် အပိုဒ် ၁၁.၂၇-၁၁.၃၂များရှိ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်ကိုကျင့်သုံးရမည်။

၁၂.၁၁ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပြန်လည်တောင်းခံလာပါက ချက်ချင်းပြန်ဆပ်ရန် တာဝန်ရှိသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးမှာ ထိုကဲ့သို့ ပြန်ဆပ်ရန်ပမာဏကို တောင်းခံပိုင်ခွင့်ရှိလာသည့် ပထမဆုံးရက်စွဲမှ လျော့ထားသော ပြန်တောင်းခံသည့်နှင့် ပေးရမည့်ပမာဏထက် မနည်းစေရပါ။

၁၂.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် နောက်ပိုင်းတွင် အရုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်ပြီး တိုင်းတာတွက်ချက် ထားမည်ဖြစ်သောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ ကနဦးပမာဏသတ်မှတ်ရာတွင် အရောင်းအဝယ်ဖြစ်ရန် ကုန်ကျစရိတ်များ မပါဝင်ရပါ။ အကယ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အတွက် ငွေပေးချေမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဈေးကွက်တွင်ပေါက်နေသည်မဟုတ်သော အတိုးနှုန်းတစ်ခုဖြင့် ကောက်ခံသည်ဖြစ်စေ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ဈေးကွက်ပေါက်နေသော အတိုးနှုန်းဖြင့် ငွေကြေးတန်ဖိုး လျော့ထားသည့် အနာဂတ် ငွေပေးချေမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြင့် ကနဦး ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးလျော့ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျမှု

၁၂.၁၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤအခန်းအရကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနှုတ်ခြင်းဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ် ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် အပိုဒ်၁၁.၂၁-၁၁.၂၆များရှိ တန်ဖိုးကျမှုအတွက် လမ်းညွှန်ချက် ကိုကျင့်သုံးရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်း

၁၂.၁၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤအခန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များအတွက် အပိုဒ် ၁၁.၃၃-၁၁.၃၈ရှိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားရန် လိုအပ်ချက်များကိုကျင့်သုံးရမည်။

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်

၁၂.၁၅ အကယ်၍တိကျသော သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီခဲ့ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ အကာအကွယ်အဖြစ်သုံးထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကြောင့် အကာအကွယ်ခံအရာတို့အကြား အကာအကွယ်ပြု ဆက်နွယ်မှုအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်ကို အသုံးပြုရန် သင့်တော်သည်ဟု သတ်မှတ်မည်။ ယင်းစာရင်းကိုင်စနစ်သည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ အကာအကွယ်အဖြစ် သုံးထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကြောင့်အကာအကွယ်ခံအရာတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်သော အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် တစ်ပြိုင်နက်တည်း စာရင်းသွင်းခြင်းကို ခွင့်ပြုသည်။

၁၂.၁၆ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်အတွက် သင့်တော်ရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေများအားလုံးနှင့် ကိုက်ညီရမည်-

(က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှအကာအကွယ်ပြု ဆက်နွယ်မှုကို ကနဦးကြိုတင် သတ်မှတ်၍ စာရွက်စာတမ်းဖြင့် မှတ်တမ်းထားထားခြင်းကြောင့် ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (hedged risk)၊ အကာအကွယ်ခံဆုံးရှုံးနိုင်မှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအရာ (hedged item)၊ အကာအကွယ်အဖြစ် သုံးထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ (hedging instrument)ကို ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်၍ အကာအကွယ်ခံ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအရာ၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ အကာအကွယ်အဖြစ် သုံးထားသည့် စာချုပ်စာတမ်းကိုသုံး၍ ကာကွယ်လိုက်သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဖြစ်သည်။

(ခ) ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေသည် အပိုဒ် ၁၂.၁၇ တွင် သတ်မှတ်ထားသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများ အနက်မှ တစ်ခုဖြစ်သည်။

(ဂ) အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းသည် အပိုဒ် ၁၂.၁၈ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းဖြစ်သည်။

(ဃ) အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းသည် ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကိုထိထိရောက်ရောက် စာရင်းချေနိုင်မည်ဟုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက မျှော်လင့်သည်။ အကာအကွယ် နည်းလမ်းတစ်ရပ်၏ထိရောက်မှုသည် အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုများသို့မဟုတ် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများက ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကြောင့်ဖြစ်သော အကာအကွယ်ခံ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်နိုင်သောအရာ၏ ငွေသားစီးဆင်း မှုများသို့မဟုတ် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများကိုစာရင်းချေနိုင်သည့် ဒီဂရီအတိုင်းအတာ ဖြစ်သည်။

၁၂.၁၇ ဤစံသည် အောက်ဖော်ပြပါ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများအတွက်သာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်ကို ခွင့်ပြုသည်-

(က) တန်ဖိုးလျော့ကျကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု၏ အတိုးနှုန်း ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ။

- (ခ) တိကျသေချာသော ကတိကဝတ်တစ်ခု သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ချေခြေဖြင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုတွင် အတိုးနှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသော ကုန်စည် (သို့မဟုတ်) ဝယ်မည်၊ ရောင်းမည်ဟု တိကျသေချာသော ကတိကဝတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ချေခြေ ရှိသော ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်မည့် ကုန်စည်၏ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲနိုင်ခြေ နှင့်
- (ဃ) နိုင်ငံခြားတွင်လည်ပတ်နေသည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားမှုမှ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ။

တန်ဖိုးလျော့ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု၏ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်လာနိုင်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှာ အထက်ဖော်ပြပါ စာရင်းထဲတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိပါ။ အကြောင်းမှာ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်သုံးခြင်းဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများပေါ်တွင် အရေးပါသော မည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုမျိုးမှ မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အခြေခံစာရင်းများ၊ ငွေစက္ကူများနှင့် ချေးငွေရန်ရှိနှင့် ပေးရန်ရှိများကို သာမန်အားဖြင့် တန်ဖိုးလျော့ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာ တွက်ချက်သည်။ (အပိုဒ် ၁၁.၅(ဃ)တွင် ကြည့်ပါ) ယင်းတွင်နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် ဖော်ပြထားသော ပေးရန်ရှိများ ပါဝင်နေလိမ့်မည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်သုံးခြင်းဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများပေါ်တွင် အရေးပါသော မည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုမျိုးမှ မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အခြေခံစာရင်းများ၊ ငွေစက္ကူများနှင့် ချေးငွေရန်ရှိနှင့် ပေးရန်ရှိများကို သာမန်အားဖြင့် တန်ဖိုးလျော့ကျစရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်သည်။ (အပိုဒ် ၁၁.၅(ဃ)တွင် ကြည့်ပါ) ယင်းတို့တွင် နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့်ရယူထားသော ပေးရန်ရှိများလည်း ပါဝင်နေလိမ့်မည်။ အပိုဒ် ၃၀.၁၀ သည် နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပေးရန်ရှိ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ ပြောင်းလဲမှုကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်သည်။ နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် cross-currency swap ဖြစ်သော အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုသော စာချုပ်စာတမ်း၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုနှင့် ငွေလဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ပေးရန်ရှိ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတွင် ပြောင်းလဲမှု နှစ်ရပ်လုံးကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းသွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး၊ လက်ရှိကာလပေါက် လဲလှယ်နှုန်း(ပေးရန်တာဝန်ကို တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော) နှင့် အနာဂတ်မျှော်မှန်း လဲလှယ်နှုန်း(swap ကို တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော) တို့အကြားရှိ ခြားနားချက်အတိုင်းအတာမှတစ်ပါး ယင်းပြောင်းလဲမှုနှစ်ရပ်သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု စာရင်းချေးသွားရမည်။

၁၂.၁၈ ဤစံသည် အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းတွင် အောက်ဖော်ပြပါ စည်းကမ်းချက်များအားလုံးနှင့်ပြည့်စုံမှသာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာစာရင်းကိုင်စနစ်ကို ခွင့်ပြုသည်-

- (က) ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသော အပိုဒ်၁၂.၁၇တွင် ဖော်ထုတ် ပြထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ခုနှစ်ရာတွင်များစွာထိရောက်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသော အတိုးနှုန်းလဲလှယ်မှုတစ်ခု၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းတစ်ခု၊ နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်ကြိုတင်လဲလှယ်မှုသဘောတူညီချက်(Contract) တစ်ခု သို့မဟုတ် ကုန်ပစ္စည်းကြိုတင်ဖလှယ်မှုသဘောတူညီချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။
- (ခ) အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပါဝင်သည်။ (ဆိုလိုသည်မှာအစီရင်ခံသော အုပ်စု၊ အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းတို့၏ ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်)
- (ဂ) ယူဆထားသောပမာဏသည် သတ်မှတ်ထားသည့်အရင်းငွေပမာဏ သို့မဟုတ် အကာအကွယ်ခံ ဆုံးရှုံးနိုင်မှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအရာ၏ ယူဆထားသောပမာဏနှင့်ညီမျှသည်။
- (ဃ) အောက်ပါတို့ထက် နောက်မကျသည့် သတ်မှတ်ထားသော သက်တမ်းပြည့်သည့်နေ့သည်-

- (၁) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကိုအကာအကွယ်လုပ်မည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ သက်တမ်းပြည့် သည့်နေ့၊
 - (၂) ကုန်စည်ဝယ်ယူခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းအတွက် ကတိကဝတ်ဖြင့် ပေးချေရန် မျှော်လင့် ထားသည့်နေ့၊
 - (၃) အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ခြေဖြင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအကာအကွယ်ပြုလုပ် မည့် နိုင်ငံခြားငွေကြေးသို့မဟုတ် ကုန်စည်ဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့်နေ့၊
- (င) ယင်းစာချုပ်စာတမ်းတွင်ကြိုတင်ပေးချေမှု၊ အချိန်မတိုင်မီရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် သက်တမ်းတိုးခြင်း ဝိသေသများမရှိရပါ။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု၏ ပုံသေအတိုးနှုန်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ သို့မဟုတ် ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ကုန်စည်တစ်ခု၏ ကုန်စည်ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ တို့အား ကာကွယ်ခြင်း

၁၂.၁၉ အကယ်၍ အပိုဒ် ၁၂.၁၆ ရှိအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီပြီး ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေသည် တန်ဖိုးလျော့ စရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့် ချေးငွေစာချုပ်၏ ပုံသေအတိုးနှုန်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ကုန်စည်တစ်ခု၏ ဈေးနှုန်းအပြောင်း အလဲကြောင့်ဖြစ်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေတို့ဖြစ်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည်-

- (က) အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့် စာချုပ်စာတမ်းကို ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန် တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး၊ ယင်း၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ် တွင် စာရင်းသွင်းဖော်ပြရမည်။
- (ခ) အကာအကွယ်ပြုထားသောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကြောင့် အကာအကွယ်ခံအရာ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး အပြောင်းအလဲကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းသွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ယင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ တွင် ညှိနှိုင်းချက်အဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

၁၂.၂၀ အကယ်၍ ကာကွယ်လိုသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှာ တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်သည့် ချေးငွေစာချုပ် စာတမ်းတစ်ခု၏ ပုံသေအတိုးနှုန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဖြစ်လျှင် အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းသည် အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းဖြစ်သည့် Interest Rate Swap (နှစ်ဦး နှစ်ဖက် အနာဂတ်နေ့ရက်တွင် သဘောတူသည့်အတိုးနှုန်း အတိုင်းအတာဖြင့် အလဲအလှယ်လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်) ကြောင့် ကာလအလိုက် ငွေသားဖြင့် အသားတင်စာရင်းချေမှုများကို ယင်းအသားတင်စာရင်းချေမှု ပေါ်ပေါက်စေသောကာလ၏ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းသွင်းရမည်။

၁၂.၂၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ် ၁၂.၁၉ တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်ကို-

- (က) အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းသည် သက်တမ်းကျော်လွန် လျှင်ဖြစ်စေ၊ ရောင်းလျှင်ဖြစ်စေ၊ အချိန်မတိုင်မီရပ်စဲလိုက်လျှင်ဖြစ်စေ၊
- (ခ) အပိုဒ် ၁၂.၁၆ တွင် သတ်မှတ်ထားသောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာစာရင်းကိုင်စနစ်သုံးရန် ပြည့်မီ ရမည့် အခြေအနေများနှင့် မကိုက်ညီလျှင်ဖြစ်စေ၊
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အကာအကွယ်ပြုခြင်းနှင့်ဆိုင်သည့် ကနဦးကြိုတင်သတ်မှတ်ချက်ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်လျှင်ဖြစ်စေ၊

ရပ်စဲရမည်။

၁၂.၂၂ အကယ်၍ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာစာရင်းကိုင်စနစ်ကိုရပ်စဲပြီး၊ အကာအကွယ်ခံဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် အရာသည် စာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်းမပြုရသေးသည့်၊ တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ဖြင့် သယ်ဆောင်ထားသည့် ရရှိနိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါက ယင်းအကာအကွယ်ခံအရာ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတွင် ညှိနှိုင်းချက်များအဖြစ် စာရင်းသွင်းထားသော အမြတ်အစွန်းသို့မဟုတ် အရှုံးများကို ယင်းအကာအကွယ်ခံအရာ၏ ကျန်ရှိနေသောသက်တမ်းအပေါ်ထိရောက်သော အတိုးတွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် တန်ဖိုးလျော့ရမည်။

စာရင်းသွင်းထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ နှုန်းရှင် အတိုးနှုန်း ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊ တိကျသောကတိကဝတ် သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ခြေဖြင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တွင် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း အပြောင်းအလဲ သို့မဟုတ် ကုန်စည်ဈေးနှုန်း အပြောင်းအလဲကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ သို့မဟုတ် နိုင်ငံရပ်ခြားတွင်လည်ပတ်နေသော လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အသားတင်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အကာအကွယ် ပြုလုပ်ထားခြင်း

၁၂.၂၃ အကယ်၍ အပိုဒ် ၁၂.၂၆ရှိ အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီခဲ့ပြီးကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေသည်-

- (က) တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့် ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု၏ ပြောင်းလဲတတ်သော အတိုးနှုန်းကြောင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊
- (ခ) တိကျသောကတိကဝတ် သို့မဟုတ်အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ခြေဖြင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုတွင် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊
- (ဂ) တိကျသောကတိကဝတ် သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ခြေဖြင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တွင် ကုန်စည်ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊
- (ဃ) နိုင်ငံခြားတွင် လည်ပတ်နေသည့်လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အသားတင်ရင်းနှီးမြုပ်နှံထားမှုတစ်ခုရှိ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဖြစ်ပါက-

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အကာအကွယ်ခံဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအရာ၏ မျှော်မှန်းထားသော ငွေသားစီးဆင်းမှုများကိုဖြစ်စေ၊ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုကိုဖြစ်စေ၊ စာရင်းချေရာတွင် ထိရောက်မှုရှိခဲ့သော အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး ပြောင်းလဲမှု၏ အစိတ်အပိုင်းကို အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အကာအကွယ်စပြုသည့်အချိန်ကတည်းက အကာအကွယ်ခံဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအရာ၏ မျှော်မှန်းထားသောငွေသားစီးဆင်းမှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် တဖြည်းဖြည်းတိုးလာသော တန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုအပေါ် အကာအကွယ်အဖြစ်အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ တဖြည်းဖြည်းတိုးလာသော တန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုက ပိုနေသည့်ပမာဏ(ပကတိပမာဏဖြင့်) ကိုစာရင်းကာလတစ်ခုစီ၌ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ (တခါတရံတွင် ဆုံးရှုံးမှုမှ အကာအကွယ်၏ အကျိုးမထိရောက်ခြင်း ဟုခေါ်သည်။) အပိုဒ် ၁၂.၂၅ရှိလိုအပ်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကာအကွယ်ခံဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့်အရာကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့်အခါ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းမှ အမြတ်အစွန်း

သို့မဟုတ် အရှုံးကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ပြန်၍အမျိုးအစားသတ်မှတ်ရမည်။ သို့ရာတွင် အခြားဝင်ငွေ အလုံးစုံတွင် အသိအမှတ် ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းတစ်ရပ်ရှိ အသားတင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ရပ်၏ အကာအကွယ်တစ်ရပ်နှင့် ဆက်နွယ်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ငွေလဲလှယ်နှုန်းခြားနားချက် တဖြည်းဖြည်းတိုးလာသည့် ပမာဏကိုမှ နိုင်ငံခြားရှိလုပ်ငန်းအား ထုခွဲရောင်းချခြင်းသို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ထုခွဲရောင်းချခြင်းတွင် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်သို့ပြန်၍ အမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်းမပြုရပါ။

၁၂.၂၄ အကယ်၍ ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေသည် တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့် ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု၏ ပြောင်းလဲတတ်သောအတိုးနှုန်းကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ ဖြစ်ပါက အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် အသားတင်ပေးချေမှုများဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကာလအတွင်းရှိ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ မှကာကွယ်ရန် အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းဖြစ်သည်ကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် နောက်ဆက်တွဲ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၁၂.၂၅ အကယ်၍-

- (က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ရန်အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းသည် သက်တမ်းကျော် လွန်လျှင်ဖြစ်စေ၊ အချိန်မတိုင်မီရပ်စဲလိုက်လျှင်ဖြစ်စေ၊
- (ခ) အကာအကွယ်သည် အပိုဒ် ၁၂.၁၆ တွင် သတ်မှတ်ထားသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်အတွက် အခြေအနေများနှင့်မကိုက်ညီတော့လျှင်၊
- (ဂ) ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအား အကာအကွယ် တစ်ခုတွင် ယင်းကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်သည် အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ခြေ မရှိတော့သောအခါ၊
- (ဃ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကြိုတင်ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားခြင်းကိုဖျက်သိမ်းလိုက်လျှင်၊ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ် ၁၂.၂၃ တွင် သတ်မှတ်ထားသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင် စနစ်ကိုနောက်ပိုင်းတွင်ရပ်စဲရမည်။

အကယ်၍ ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့်စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ကိုလုပ်ဆောင်ရန် မည်သည့်အခါတွင်မှ မျှော်လင့်၍ မရနိုင်လျှင် သို့မဟုတ် အကယ်၍ တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ထားသည့် ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်း တစ်ခုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားလိုက်လျှင် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေတွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ရန် အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းပေါ်တွင် အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင်ပြန်၍ အမျိုးအစားသတ်မှတ်ရမည်။

ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများ

၁၂.၂၆ ဤအခန်းကိုကျင့်သုံးသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခန်း ၁၁ အရ လိုအပ်သောထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ အားလုံးကိုပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး အခန်း ၁၁ ၏ နယ်ပယ်နှင့် ဤအခန်း၏နယ်ပယ်အတွင်းရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကို ထည့်သွင်းရမည်။ ထို့အပြင် အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်ကို အသုံးပြုပါက အပိုဒ် ၁၂.၂၇-၁၂.၂၉ ရှိ နောက်တိုး ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကိုပါ ပြုလုပ်ရမည်။

၁၂.၂၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ် ၁၂.၁၇ တွင်ဖော်ပြထားသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (၄) မျိုးအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ အကာအကွယ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုသီးခြားစီထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ အကာအကွယ်အားရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်၊

- (ခ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ရန် အသုံးပြုထားသည့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ယင်းတို့၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးများအား ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်နှင့်
- (ဂ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားသည့်အရာအား ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်အပါအဝင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများ၏ သဘောသဘာဝ။

၁၂.၂၈ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ကုန်စည်တစ်ခု၏ ကုန်စည်ဈေးနှုန်း ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပုံသေအတိုးနှုန်းဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအတွက်ဖြစ်စေ (အပိုဒ် ၁၂.၁၉-၁၂.၂၂) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ အကာအကွယ်တစ်ခုအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်ကိုအသုံးပြုပါက အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) ထိုကာလအတွက် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော အကာအကွယ် အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့်စာချုပ်စာတမ်း၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုပမာဏ၊
- (ခ) ထိုကာလအတွက် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော အကာအကွယ်ခံ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအရာ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုပမာဏ။

၁၂.၂၉ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် နှုန်းရှင်အတိုးနှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊ တိကျသောကတိကဝတ် သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ခြေဖြင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့်စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တွင် ကုန်စည်ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှု ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊ နိုင်ငံခြားတွင်လည်ပတ်နေသည့်လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားမှုတစ်ရပ် အတွက် အကာအကွယ်တစ်ခုဖြစ်၍ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်းစာရင်းကိုင်စနစ်ကို အသုံးပြုပါက အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) ငွေသားစီးဆင်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသောအချိန်နှင့် ယင်းတို့အား အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်က သက်ရောက်မှုရှိမည့်အချိန်ကာလများ၊
- (ခ) ယခင်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းကိုင်စနစ်ကိုအသုံးပြုပြီး ယခုအခါဖြစ်ပေါ်လာမည် မဟုတ်ဟု မျှော်မှန်းထားသော ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖော်ပြချက်မဆို အတွက် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်၊
- (ဂ) ကာလအတွင်း အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ မှကာကွယ်ရန် အကာအကွယ်အဖြစ် အသုံးပြုထားသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုပမာဏ(အပိုဒ် ၁၂.၂၃)၊
- (ဃ) ထိုကာလအတွက် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ပြန်၍အမျိုးအစားသတ်မှတ်ထားသည့်ပမာဏ (အပိုဒ် ၁၂.၂၃ နှင့် ၁၂.၂၅)၊နှင့်
- (င) ထိုကာလအတွက် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် မျှော်မှန်းထားသော ငွေသားစီးဆင်းမှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် တဖြည်းဖြည်းတိုးလာသော တန်ဖိုးပြောင်းလဲမှု အပေါ် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ရန်အသုံးပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ တဖြည်း ဖြည်း တိုးလာသောတန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုက ပိုသည့်ပမာဏ (အပိုဒ် ၁၂.၂၃)။

အခန်း ၁၃ ကုန်လက်ကျန်များ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၁၃.၁ ဤအခန်းတွင်ကုန်လက်ကျန်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းတို့အတွက် မူများကို စီစဉ်တင်ပြထားသည်။ ကုန်လက်ကျန်များသည်-

- (က) သမားရိုးကျစီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင်ရောင်းချရန်အလို့ငှာ ကိုင်ဆောင်ထားသော၊
- (ခ) ယင်းသို့ရောင်းချရန်အလို့ငှာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင်ရှိသော၊
- (ဂ) ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အသုံးပြုရန် ကုန်ကြမ်းသို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုအသွင်ဖြင့်ရှိသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များဖြစ်သည်။

၁၃.၂ ဤအခန်းသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့မှတစ်ပါး ကုန်လက်ကျန်များအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည်-

- (က) ဝန်ဆောင်မှုစာချုပ်များနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်သည့် စာချုပ်များအပါအဝင် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စာချုပ်များအောက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသောဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်းများ (အခန်း ၂၃ ရငွေများတွင်ကြည့်ပါ)။
- (ခ) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ (အခန်း ၁၁ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများနှင့် အခန်း ၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းကိစ္စရပ်များတွင် ကြည့်ပါ)။ နှင့်
- (ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရိတ်သိမ်း ဆွတ်ခူးချိန်ရှိ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန် (အခန်း ၃၄ အထူးလုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ကြည့်ပါ)။

၁၃.၃ ဤအခန်းသည်-

- (က) အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်၌ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထဲမှ ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များနုတ်ပြီး စာရင်းသွင်းတိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့်သစ်တောထွက်ကုန်များ၊ ရိတ်သိမ်း ဆွတ်ခူးပြီး စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန်၊ သတ္တုတွင်းထွက်များနှင့် သတ္တုတွင်းထွက်ဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန် ထုတ်လုပ်သူများ၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) ကုန်လက်ကျန်များကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်၌ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထဲမှ ရောင်းချရန် ကုန်ကျ စရိတ်များနုတ်ပြီး စာရင်းသွင်းတိုင်းတာတွက်ချက်ထားသော ကုန်စည်ပွဲစားများနှင့်ကိုယ်စားလှယ်များ တို့ကကိုင်ဆောင်ထားသည့် ကုန်လက်ကျန်များ၏ တိုင်းတာတွက်ချက်မှုကိုအကျိုးမသက်ရောက်စေပါ။

ကုန်လက်ကျန်များကိုတိုင်းတာတွက်ချက်မှု

၁၃.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်လက်ကျန်များကိုကုန်ကျစရိတ်နှင့် ခန့်မှန်းရောင်းဈေးမှ ထုတ်လုပ်ပြီးစီးရန် နှင့်ရောင်းချရန် ကုန်ကျမည့်စရိတ်များကို နုတ်ထားသောပမာဏတို့နှစ်ခုအနက် နည်းရာဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ် ရမည်။

ကုန်လက်ကျန်များ၏ကုန်ကျစရိတ်

၁၃.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်လက်ကျန်များ၏ကုန်ကျစရိတ်ထဲတွင် အဝယ်စရိတ်များ၊ အသွင်ပြောင်း ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ကုန်လက်ကျန်များကို လက်ရှိနေရာနှင့်အခြေအနေသို့ရောက်ရန် သယ်ဆောင်ရာ၌ ပေါ်ပေါက် ခဲ့သော အခြားကုန်ကျစရိတ်များအားလုံးကို ထည့်သွင်းရမည်။

အဝယ်စရိတ်များ

၁၃.၆ ကုန်လက်ကျန်များ၏ အဝယ်စရိတ်များတွင် ဝယ်ဈေးနှုန်း၊ သွင်းကုန်အခွန်များနှင့် အခြားအခွန်များ(အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းက အခွန်အာဏာပိုင်များထံမှနေကာပိုင်တွင် ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့်အခွန်များမှ လွဲ၍)နှင့် သယ်ယူ ကိုင်တွယ်စရိတ်နှင့် ကုန်ချောများ၊ကုန်ကြမ်းများနှင့်ဝန်ဆောင်မှုကို ဝယ်ယူရယူခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သော အခြားကုန်ကျစရိတ်များပါဝင်သည်။ အဝယ်ကုန်ကျစရိတ်များကို သတ်မှတ်ရာတွင် ကုန်သွယ်မှုလျော့ငွေ၊ လျော့ငွေ နှင့် အခြားအလားတူအရာများကို နုတ်ရမည်။

၁၃.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်လက်ကျန်များကို ရွှေ့ဆိုင်းပေးချေမှုစည်းကမ်းချက်များဖြင့် ဝယ်ယူနိုင်သည်။ အချို့သောကိစ္စများတွင် ယင်းအစီအစဉ်တွင် မဖော်ပြထားသည့် ပုံမှန်အကြေးဆိုင်းစည်းကမ်းများနှင့် ဝယ်ယူရသည့် ဈေးနှုန်းနှင့် ရွှေ့ဆိုင်းပေးချေမှုပမာဏတို့အကြား ခြားနားမှုကဲ့သို့သော ဘဏ္ဍာရေးစရိတ်အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ထိရောက်စွာ ပါဝင်သည်။ ဤကဲ့သို့သောအခါများတွင် ထိုခြားနားချက်ကို ကုန်လက်ကျန်များ၏ကုန်ကျစရိတ်တွင် ပေါင်းထည့်ခြင်းမပြုရဘဲ ဘဏ္ဍာရေးစရိတ်ဖြစ်ပေါ်သောကာလတစ်လျှောက် အတိုးကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် စာရင်း သွင်းရမည်။

အသွင်ပြောင်းကုန်ကျစရိတ်များ

၁၃.၈ ကုန်လက်ကျန်များ၏ အသွင်ပြောင်းကုန်ကျစရိတ်များတွင် တိုက်ရိုက်အလုပ်သမားခကဲ့သို့သော ထုတ်လုပ်မှုအရေ အတွက်နှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များပါဝင်သည်။ ကုန်ကြမ်းများကိုကုန်ချောများအဖြစ် အသွင် ပြောင်းရာတွင် ဖြစ်ပေါ်သောစနစ်တကျခွဲဝေထားသည့် ပုံသေနှင့် ပြောင်းလဲထုတ်လုပ်မှု ဝန်ဆောင်စရိတ်များလည်း ပါဝင်သည်။ ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာပုံသေဝန်ဆောင်စရိတ်ဆိုသည်မှာ စက်ရုံစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်များ၊ စက်ရုံအဆောက်အအုံနှင့် ကရိယာတန်ဆာပလာများထိန်းသိမ်းစရိတ်နှင့် တန်ဖိုးလျော့ကဲ့သို့သော ထုတ်လုပ်မှု အရေအတွက် မည်မျှပင်ဖြစ်စေကာမူ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဘဲ ပုံသေတည်ရှိကုန်ကျသော သွယ်ဝိုက်ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်များဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲထုတ်လုပ်မှုဝန်ဆောင်စရိတ်များဆိုသည်မှာ သွယ်ဝိုက်လုပ်အားခနှင့် သွယ်ဝိုက်ကုန်ကြမ်းများကဲ့သို့ ထုတ်လုပ်မှုအရေအတွက်နှင့် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက်နီးပါးဖြစ်စေ ပြောင်းလဲ သည့် သွယ်ဝိုက်ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်များဖြစ်ကြပါသည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ဝန်ဆောင်စရိတ်များကိုခွဲဝေခြင်း

၁၃.၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာပုံသေဝန်ဆောင်စရိတ်များကို ထုတ်လုပ်ရေးသုံးစက်များ၏ ပုံမှန်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းပေါ်အခြေခံ၍ အသွင်ပြောင်းစရိတ်သို့ ခွဲဝေရမည်။ ပုံမှန်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းဆိုသည်မှာ ပုံမှန် ထိန်းသိမ်းမှုပြုနေလျှက်နှင့်ပင် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သောစက်လည်ပတ်နိုင်စွမ်းကျဆင်းမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထား သည့် ပုံမှန်အခြေအနေများရှိကာလများ၊ ရာသီများပေါ်တွင်ပျမ်းမျှအားဖြင့် ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ရသော ထုတ်လုပ် နိုင်စွမ်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အမှန်တကယ်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းသည် ပုံမှန်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းနှင့်နီးစပ်နေလျှင် အမှန် တကယ် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ စက်မလည်ပတ်နိုင်ခြင်းသို့မဟုတ် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်း ခြင်းတို့ကြောင့် အကျိုးဆက်အနေဖြင့်ထုတ်လုပ်ထားသောကုန်ပစ္စည်းတစ်ယူနစ်ခြင်းစီသို့ ခွဲဝေကျခံစေသော ပုံသေ ဝန်ဆောင်စရိတ်ပမာဏသည် တိုးလာ၍မရပါ။ တစ်ယူနစ်ချင်းစီသို့ ခွဲဝေကျခံထားခြင်းမရှိသည့် ဝန်ဆောင်စရိတ် များကို ယင်းတို့ဖြစ်ပေါ်သောကာလတွင် စရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ သာမန်ထက် လွန်ကဲ မြင့်မားစွာကုန်ထုတ်လုပ်နိုင်သည့်ကာလများတွင် ကုန်လက်ကျန်များကိုကုန်ကျစရိတ်ထက်ပို၍ ပမာဏသတ်မှတ်၍ မရခြင်းကြောင့် တစ်ယူနစ်စီသို့ ခွဲဝေကျခံသောပုံသေဝန်ဆောင်စရိတ် ပမာဏကိုလျှော့ချပေးရမည်။ ထုတ်လုပ်မှု ဆိုင်ရာပြောင်းလဲဝန်ဆောင်စရိတ်များကို ထုတ်လုပ်ရေးသုံးစက်ပစ္စည်းများ၏ အမှန်အသုံးပြုမှုပေါ် အခြေခံ၍ ထုတ်လုပ်ထားသောယူနစ်တစ်ခုချင်းစီသို့ ခွဲဝေကျခံစေရမည်။

ပူးတွဲထွက်ကုန်များနှင့် ဘေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ

၁၃.၁၀ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုမှ ထွက်ကုန်များတစ်ခုထက်ပို၍ တစ်ပြိုင်နက်တည်းထွက်ရှိနေခြင်းမျိုးဖြစ်နိုင် သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပူးတွဲထွက်ကုန်များထုတ်လုပ်သောအခါ သို့မဟုတ် အဓိကထွက်ကုန် ထုတ်လုပ်သောအခါ ဘေးထွက်ကုန်များထွက်ရှိသည်မျိုး ဖြစ်တတ်သည်။ ယင်းအခါမျိုးတွင် ထွက်ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ကုန်ကြမ်း သို့မဟုတ် အသွင်ပြောင်းခြင်းကုန်ကျစရိတ်များကို သီးခြားစီခွဲထုတ်၍မရနိုင်သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုစရိတ်များကိုထွက်ကုန်များအကြားကြောင်းကျိုးအခြေခံတသမတ်တည်းသောမူဖြင့် ခွဲဝေ ရမည်။ ထိုခွဲဝေခြင်းသည် ဥပမာအားဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်မှ ထွက်ကုန်များကိုသီးခြားစီခွဲထုတ်လာနိုင် သောအဆင့် သို့မဟုတ် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုပြီးစီးသည့်အဆင့်ရှိသော ထွက်ကုန်တစ်ခုချင်းစီ၏ နှိုင်းရအရောင်း တန်ဖိုးပေါ် အခြေခံသည်မျိုးဖြစ်နိုင်သည်။ ဘေးထွက်ကုန်အများစုသည် ယင်းတို့၏သဘာဝသဘာဝအရ တန်ဖိုး ကြီးမားသောပမာဏဖြစ်မနေတတ်ပါ။ ယင်းအခါမျိုးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းတို့ကိုခန့်မှန်းရောင်းချပေး မှ ထုတ်လုပ်ပြီးစီးရန်နှင့် ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များ နုတ်ထားသောပမာဏဖြင့် တန်ဖိုးသတ်မှတ်၍ ယင်းပမာဏ ကို အဓိကထွက်ကုန်၏ ကုန်ကျစရိတ်မှ နုတ်ပေးရမည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အဓိကထွက်ကုန်၏ သယ်ဆောင် ပမာဏသည် ယင်း၏ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ကြီးကြီးမားမား ကွာခြားခြင်းမရှိနိုင်တော့ပါ။

ကုန်လက်ကျန်များတွင် ပါဝင်သော အခြားကုန်ကျစရိတ်များ

- ၁၃.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်လက်ကျန်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်တွင်အခြားကုန်ကျစရိတ်များကို ထည့်သွင်း ရာ၌ ကုန်လက်ကျန်များကို လက်ရှိနေရာနှင့်အခြေအနေသို့ရောက်ရန် သယ်ဆောင်ရာ၌ ကုန်ကျခံသည့် ပမာဏ အထိသာထည့်သွင်းရမည်။
- ၁၃.၁၂ အပိုဒ် ၁၂.၁၉ (ခ) က အချို့သောအခြေအနေများတွင် ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ကုန်စည်တစ်ခု၏ ပုံသေအတိုးနှုန်း ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ သို့မဟုတ် ကုန်စည်ဈေးနှုန်းအပြောင်းအလဲကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကိုကာကွယ်ရန် အကာ အကွယ်အဖြစ် သုံးထားသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုသည် ကုန်စည်၏သယ်ဆောင်ပမာဏတွင် စာရင်းညှိရမည်ဟုပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ကုန်လက်ကျန်များတွင်ထည့်သွင်းခြင်းမပြုသည့်ကုန်ကျစရိတ်များ

- ၁၃.၁၃ ကုန်လက်ကျန်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်အနေဖြင့်ထည့်သွင်းခြင်းမပြုရဘဲ ဖြစ်ပေါ်သောကာလတွင် စရိတ်များအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်ဖြစ်သော ကုန်ကျစရိတ်ဥပမာများမှာ-
 - (က) သာမန်ထက်ပိုမိုလွန်ကဲသောလေလွင့်ကုန်ကြမ်းစရိတ်များ၊ လုပ်အားခသို့မဟုတ် အခြားထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်များ၊
 - (ခ) ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်စဉ်အတွင်း နောက်ထပ်ထုတ်လုပ်မှုအဆင့်မရောက်မီ မလိုအပ်သည့်သိုလှောင်စရိတ်များ၊
 - (ဂ) ကုန်လက်ကျန်များကိုလက်ရှိနေရာနှင့် အခြေအနေသို့ရောက်ရန် သယ်ဆောင်ရာ၌ ပံ့ပိုးမပေးသည့် စီမံရေးရာဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်စရိတ်များ၊ နှင့်
 - (ဃ) အရောင်းကုန်ကျစရိတ်များ တို့ဖြစ်သည်။

ဝန်ဆောင်မှုပေးသူတစ်ဦး၏ ကုန်လက်ကျန်ကုန်ကျစရိတ်များ

၁၃.၁၄ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများတွင် ကုန်လက်ကျန်များရှိနေပါက ယင်းတို့ကိုထုတ်လုပ်ရာတွင် ကုန်ကျသောကုန်ကျစရိတ် ဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထိုကုန်ကျစရိတ်များတွင် ကြီးကြပ်ဝန်ထမ်းများနှင့် ပံ့ပိုးသည့်ဝန်ဆောင်စရိတ်များ အပါအဝင် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်သူများ၏လုပ်အားခနှင့် အခြားကုန်ကျစရိတ်များ အဓိကအား ဖြင့် ပါဝင်သည်။ အရောင်းနှင့်အထွေထွေစီမံခန့်ခွဲရေး ဝန်ထမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်အားခနှင့် အခြား ကုန်ကျစရိတ်များကို ကုန်လက်ကျန်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်တွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိစေဘဲ ယင်းတို့ဖြစ်ပေါ်သောကာလတွင် စရိတ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူတစ်ဦး၏ ကုန်လက်ကျန်၏ကုန်ကျစရိတ်တွင် ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများက ရောင်းဈေးထဲတွင်တင်ထားပြီးဖြစ်သော အမြတ် သို့မဟုတ် ပံ့ပိုးခြင်းကုန်ကျခြင်းမဟုတ်သည့် ဝန်ဆောင်စရိတ်များမပါဝင်စေရပါ။

အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူးထားသော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန်၏ ကုန်ကျစရိတ်

၁၃.၁၅ အခန်း ၃၄ အရအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ယင်း၏အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူးထားသော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန်ပါဝင်သည့် ကုန်လက်ကျန်များကို ကနဦးစာရင်းသွင်းရာတွင် ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူး ချိန်ရှိ ခန့်မှန်းအရောင်းကုန်ကျစရိတ်များကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထဲမှ နုတ်ထားသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ ယင်းပမာဏသည် ဤအခန်းကိုလိုက်နာကျင့်သုံးရန်အတွက် ထိုနေ့တွင်ရှိသော ကုန်လက်ကျန် များ၏ ကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်လာသည်။

စံတန်ဖိုးတွက်နည်း၊ လက်လီစနစ်သုံးခြင်းနှင့် အနီးစပ်ဆုံးမကြာသေးမီကဝယ်ဈေးကို အသုံးပြုခြင်းတို့ကဲ့သို့သော ကုန်ကျစရိတ်ကို တိုင်းတာတွက်ချက်သည့် နည်းလမ်းများ

၁၃.၁၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်လက်ကျန်များ၏ကုန်ကျစရိတ်ကို တိုင်းတာတွက်ချက်ရာတွင် ရလဒ်သည် ကုန်ကျစရိတ်နှင့်နီးစပ်နေလျှင် စံတန်ဖိုး တွက်နည်း၊ လက်လီစနစ်သုံးခြင်းနှင့် အနီးစပ်ဆုံးမကြာသေးမီကဝယ်ဈေး

တို့ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ စံတန်ဖိုးဟူသည် ကုန်ကြမ်းများနှင့်ဝယ်ယူထားသော ပစ္စည်းများ၊ လုပ်အားခ၊ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားတို့၏ ပုံမှန်အဆင့် ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားရသည်။ ယင်းတို့ကို ပုံမှန်ပြန်လည်သုံးသပ်၍ လိုအပ်ပါက လက်ရှိအခြေအနေများအရ ဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရသည်။ လက်လီစနစ်ဟူသည်မှာ ကုန်လက်ကျန်၏ အရောင်းတန်ဖိုးမှ သင့်လျော်သောကြမ်းအမြတ်ရာခိုင်နှုန်းကိုနှုတ်ခြင်းဖြင့် ကုန်လက်ကျန်၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို တွက်ချက်သည်။

ကုန်ကျစရိတ်တွက်ချက်ရန် ပုံသေနည်းများ

- ၁၃.၁၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သာမန်အားဖြင့်အစားထိုးလဲလှယ်ပေး၍ မရနိုင်သောကုန်လက်ကျန်အမယ်များနှင့်သီးသန့်စီမံကိန်းများအတွက် တစ်သီးတစ်ခြား ထုတ်လုပ်ထားသော ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို ယင်းတို့၏ကုန်ကျစရိတ်တစ်ခုချင်းစီကို သီးသန့်ခြားဖော်ပြခြင်းဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။
- ၁၃.၁၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ်၁၃.၁၇တွင်ဖော်ပြထားသော ကုန်လက်ကျန်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်မှတစ်ပါး အရင်ဝင်-အရင်ထွက်(ဖိုင်ဖို) သို့မဟုတ် အလေးပေးပျမ်းမျှတန်ဖိုးတွက် ပုံသေနည်းကို အသုံးပြု၍ တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆင်တူသောသဘောသဘာဝရှိပြီး လုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုမှုတူညီသော ကုန်လက်ကျန်အားလုံးအတွက် တူညီသောပုံသေနည်းကိုအသုံးပြုရမည်။ မတူညီသောသဘောသဘာဝနှင့်အသုံးပြုမှုရှိသည့် ကုန်လက်ကျန်များအတွက် မတူညီသော ပုံသေနည်းကသင့်လျော်မှန်ကန်ပါလိမ့်မည်။ ဤစံသည် နောက်ဝင်-အရင်ထွက်(လိုင်ဖို)နည်းလမ်းကို ခွင့်မပြုပါ။

ကုန်လက်ကျန်များ တန်ဖိုးကျမှု

၁၃.၁၉ အပိုဒ်၂၇.၂-၂၇.၄အရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုပြီးဆုံးချိန်တိုင်း၌ ကုန်လက်ကျန်များတွင် တန်ဖိုးကျမှုရှိမရှိ၊ တစ်နည်းဆိုသော်သယ်ဆောင်ပမာဏအပြည့်အဝ ပြန်လည်ရနိုင်မရနိုင် (ဥပမာအားဖြင့် ပျက်စီးခြင်း၊ခေတ်မမီတော့ခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းဈေးကျခြင်း) ကိုအကဲဖြတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍ ကုန်လက်ကျန်အမယ်တစ်ခု (သို့မဟုတ်အမယ်များစွာပါဝင်သောအုပ်စု)သည် တန်ဖိုးကျသွားပါက ထိုအပိုဒ်များအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည်ယင်း၏ရောင်းဈေးထဲမှ ထုတ်လုပ်ပြီးစီးရန်နှင့် ရောင်းချရန်စရိတ်များ နုတ်ထားသောပမာဏဖြင့် ကုန်လက်ကျန်ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို စာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုအပိုဒ်များအရ အချို့သောအခြေအနေများတွင် ယခင်တန်ဖိုးကျမှုကို ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

စရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

- ၁၃.၂၀ ကုန်လက်ကျန်များကို ရောင်းချသောအခါအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် သက်ဆိုင်ရာငွေကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသည့်ကာလတွင် ထိုကုန်လက်ကျန်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို စရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။
- ၁၃.၂၁ ဥပမာအားဖြင့်ကိုယ်တိုင်ဆောက်လုပ်သော မြေအဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ်အသုံးပြုသော ကုန်လက်ကျန်ကဲ့သို့ အချို့သောကုန်လက်ကျန်များကို အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်စာရင်းများသို့ ခွဲဝေနိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့်အခြားသောရရန်ပိုင်ခွင့်သို့ ခွဲဝေထားသည့် ကုန်လက်ကျန်များကို ဤစံအရ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အမျိုးအစားနှင့် သက်ဆိုင်သောအခန်းနှင့်အညီ နောက်ဆက်တွဲစာရင်းသွင်းသည်။

ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

၁၃.၂၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) အသုံးပြုသော ကုန်ကျစရိတ်ပုံသေနည်းအပါအဝင် ကုန်လက်ကျန်များကို တိုင်းတာတွက်ချက်ရာတွင် ကျင့်သုံးသည့် စာရင်းကိုင်မှုများ၊
- (ခ) ကုန်လက်ကျန်များ၏ စုစုပေါင်းသယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် ခေါင်းစဉ်ခွဲရန် သင့်တော်သောသယ်ဆောင်ပမာဏများ၊
- (ဂ) ကာလအတွင်း စရိတ်အဖြစ်အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခဲ့သည့် ကုန်လက်ကျန်ပမာဏများ၊
- (ဃ) အခန်း ၂၇ ရရှိပိုင်ခွင့်များ၏တန်ဖိုးကျမှုနှင့်အညီ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများ သို့မဟုတ် ပြောင်းပြန်တန်ဖိုးတက်လာမှုများ နှင့်
- (င) ပေးရန်တာဝန်များကို အာမခံသည့်အနေဖြင့် လက်ရောက်အပေါင်ပြုထားသည့် ကုန်လက်ကျန်များ၏ စုစုပေါင်းသယ်ဆောင်ပမာဏ၊

အခန်း ၁၄

တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၁၄.၁ ဤအခန်းသည် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် တစ်ခုသို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ရပ်ရှိသော မိခင်ကုမ္ပဏီလည်းမဟုတ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦး၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိတွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများအတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အပိုဒ် ၉.၂၆သည် သီးခြား ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများအတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းတွင် လိုအပ်ချက်များကို ပြဌာန်းသည်။

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများ

၁၄.၂ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဆိုသည်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူက အရေးပါသော လွှမ်းမိုးမှုရှိပြီး လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီလည်းမဟုတ်၊ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းတွင် အကျိုးအမြတ်မဟုတ်သော အစုစပ်လုပ်ငန်းတစ်ခုခုသို့ ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအပါအဝင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

၁၄.၃ အရေးပါသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှုသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်မူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အာဏာဖြစ်သော်လည်းထိုမူဝါဒများအပေါ် ထိန်းချုပ်မှုသို့မဟုတ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှုရှိခြင်းမဟုတ်ပါ-

- (က) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ (ဥပမာအားဖြင့်လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများမှတစ်ဆင့်) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ မဲပေးပိုင်ခွင့်၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပို၍ ကိုင်ထားပြီးရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွင် အရေးပါသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမရှိဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမဖော်ပြနိုင်လျှင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွင် အရေးပါသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိသည်ဟုယူဆသည်။
- (ခ) ပြောင်းပြန်အားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ (ဥပမာအားဖြင့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများမှတစ်ဆင့်) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ မဲပေးပိုင်ခွင့်၏ ၂၀ရာခိုင်နှုန်း သို့မဟုတ် ထို့ထက်လျော့၍ကိုင်ထားပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွင် အရေးပါသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိသည်ဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမဖော်ပြနိုင်လျှင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွင် အရေးပါသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမရှိဟုယူဆသည်။
- (ဂ) အခြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးက ပိုင်ဆိုင်မှုကြီးကြီးမားမား သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုအများစုရှိထားခြင်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးအား အရေးပါသော ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိခြင်းမှ မဟန့်တားမပိတ်ပင်နိုင်ပါ။

တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်း—စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်ခြင်း

၁၄.၄ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် အောက်ဖော်ပြတို့မှတစ်ခုကိုအသုံးပြုပြီး တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ယင်း၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအားလုံးကို စာရင်းသွင်းရမည်-

- (က) အပိုဒ် ၁၄.၅ရှိ ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံ၊
- (ခ) အပိုဒ် ၁၄.၈ရှိ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်း(Equity Method)။

အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ဖောင်ဒေးရှင်း

(ဂ) အပိုဒ် ၁၄-၉ရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးပုံစံ။

ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံ

- ၁၄.၅ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် ထုတ်ပြန်ကြေညာထားသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ချက်ရှိသည့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ (အပိုဒ် ၁၄.၇ကို ကြည့်ပါ)မှလွဲ၍ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၌ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများကို ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့် များ၏တန်ဖိုးကျမှုနှင့်အညီ စာရင်းသွင်းထားသော တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုစုစုပေါင်းကို နုတ်ခြင်းဖြင့် တိုင်းတာ တွက်ချက် ရမည်။
- ၁၄.၆ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုမှရရှိသောအမြတ်ဝေစုနှင့် အခြားသောခွဲဝေခြင်းများသည် တွဲဖက် အဖွဲ့အစည်းအား ဝယ်ယူသည့်နေ့မတိုင်မီရှိ အမြတ်စုစုပေါင်းမှဖြစ်သည် သို့မဟုတ် ဝယ်ယူသည့်နေ့နောက်ပိုင်းမှ ဖြစ်သည်ဟူ၍ မစဉ်းစားဘဲ ဝင်ငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၁၄.၇ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် အများပြည်သူသို့ထုတ်ပြန်ထားသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ချက်တစ်ရပ်ရှိသော တွဲဖက် အဖွဲ့အစည်းများရှိ ယင်း၏ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများကို သင့်တင့်မျှတသောဈေးနှုန်းပုံစံ (အပိုဒ်၁၄.၉တွင်ကြည့်ပါ)ကို အသုံးပြု၍ တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်း

၁၄.၈ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်း စာရင်းကိုင်ခြင်းအရ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးရင်းနှီး မြုပ်နှံမှုတစ်ရပ်ကို စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်မြောက်သည့်ဈေးနှုန်း (အရောင်းအဝယ်ဖြစ်ရန် ကုန်ကျစရိတ်များ အပါအဝင်)ဖြင့် ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သော ဝင်ငွေတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ၏ဝေစုကိုထင်ဟပ်စေရန် နောက်ဆက်တွဲ ညှိနှိုင်းချက်များပြုလုပ်ရမည်။

(က) ခွဲဝေခြင်းများနှင့်သယ်ဆောင်ပမာဏသို့အခြားသောညှိနှိုင်းချက်များ။
တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းထံမှရရှိသောခွဲဝေခြင်းများသည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုလျော့ကျ စေသည်။ အခြားအလုံးစုံဝင်ငွေအမယ်များကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအပြောင်းအလဲများ၏ အကျိုးဆက်တစ်ခုအဖြစ် သယ်ဆောင်ပမာဏတွင် ညှိနှိုင်းချက် များ ပြုလုပ်ရန်လည်းလိုအပ်သည်။

(ခ) အလားအလာရှိသည့် မဲပေးပိုင်ခွင့်။ အလားအလာရှိသည့် မဲပေးပိုင်ခွင့်များကို အရေးပါသော ဩဇာ လွှမ်းမိုးမှုရှိသည်မရှိသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသော်လည်း၊ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေများမှ ယင်း၏ ရသင့်သည့်ဝေစုနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးအပြောင်းအလဲတို့မှ ယင်း၏ဝေစုတို့ကို လက်ရှိပိုင်ဆိုင်မှု အပေါ် အခြေခံ၍ တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။ ထိုတိုင်းတာတွက်ချက်မှုများတွင် ဖြစ်လာနိုင်သော အလားအလာရှိ မဲပေးပိုင်ခွင့်များ၏ ကျင့်သုံးခြင်း သို့မဟုတ် အသွင်ပြောင်းခြင်းတို့ကို ထင်ဟပ်ခြင်း မရှိပါ။

(ဂ) သွယ်ဝိုက်အမည်ကောင်းတန်ဖိုးနှင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် စာရင်းညှိနှိုင်းချက်များ။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံ သူတစ်ဦးသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို ဝယ်ယူရာတွင် ဝယ်ယူခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည့် အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးမှ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ၏ ဝေစုတို့အကြား ခြားနားမှု (အပေါင်း သို့မဟုတ် အနုတ်) ကို အပိုဒ် ၁၉.၂၂-၁၉.၂၄ တို့အရ စာရင်းသွင်းရမည်။

ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ တန်ဖိုးလျော့ရမည်ဖြစ်သော (နာမည်ကောင်း အပါအဝင်) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ ဝယ်ယူစဉ်အချိန်က သယ်ဆောင်ပမာဏထက် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုး က ပိုများမှုအပေါ်အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထပ်တိုးတန်ဖိုးလျော့မှုကို စာရင်းရေးသွင်းရန် တွဲဖက်

အဖွဲ့အစည်း၏ဝယ်ယူပြီးနောက်ရှိ အမြတ်များ သို့မဟုတ် အရှုံးများမှ ယင်း၏ဝေစုတွင် ညှိနှိုင်းချက်များ ပြုလုပ်ရမည်။

(ဃ) တန်ဖိုးကျမှု။ အကယ်၍ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတစ်ခုသည် တန်ဖိုးကျနိုင်သည်ဟု ညွှန်ပြနေပါ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတစ်ခုလုံးကို အခန်း ၂၇ နှင့်အညီ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုတည်းအဖြစ် တန်ဖိုးကျမှုအတွက် စစ်ဆေးရမည်။ တွဲဖက် အဖွဲ့အစည်းတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏအဖြစ် ပါဝင်သည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို တန်ဖိုးကျမှုအတွက် သီးခြားခွဲ၍ မစစ်ဆေးသော်လည်း ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတစ်ခုလုံး၏ တန်ဖိုးကျမှု စစ်ဆေးခြင်း၏ အစိတ်အပိုင်း အဖြစ် ပြုလုပ်ရမည်။

(င) ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ၏ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းနှင့်လုပ်ထားသော အဆန် (တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းမှ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသို့) သို့မဟုတ် အစုန် (ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူမှ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းသို့) စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာ သော အမှန်တကယ်ဖြစ်ထွန်းခြင်းမရှိသေးသော အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကို တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းရှိ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ၏ပိုင်ဆိုင်မှု အတိုင်းအတာအလျောက် ဖယ်ထုတ်ရမည်။ ယင်းကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ချက်များ ပေါ်ရှိ အမှန်တကယ်ဖြစ်ထွန်းခြင်းမရှိသေးသော အရှုံးများမှာ လွှဲပြောင်းလိုက်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ တန်ဖိုးကျနေခြင်းအတွက် အထောက်အထားဖြစ်နေတတ်သည်။

(စ) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏ရက်စွဲ။ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးရာတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် အကောင်အထည်ဖော်ရန် လက်တွေ့မကျသော အခြေအနေမှလွဲ၍ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် တူညီသောရက်စွဲဖြင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများကို အသုံးပြုရမည်။ အကယ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါက ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ အနီးစပ်ဆုံးဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုယူ၍ မတူညီသော စာရင်းကာလနှစ်ကြား ဖြစ်ပေါ်သော အရေးပါသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် အဖြစ်အပျက်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများအတွက် စာရင်းညှိနှိုင်းချက်များ လုပ်ပေးရမည်။

(ဆ) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ စာရင်းကိုင်မှုများ။ အကယ်၍ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူနှင့် မတူညီသောစာရင်းကိုင်မှုများကိုအသုံးပြုပါက ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည်ထိုသို့ပြုလုပ်ရန် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင် သည်မှလွဲ၍ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး နည်းလမ်းကိုကျင့်သုံးရန် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ရင်းနှီး မြုပ်နှံသူ၏စာရင်းကိုင်မှုများနှင့် ထင်ဟပ်စေရန် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို စာရင်းညှိနှိုင်းရမည်။

(ဇ) ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုထက် ပိုသည့်အရှုံးများ။ အကယ်၍ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ အရှုံးတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ တစ်ဦး၏ဝေစုသည် ထိုတွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းရှိ ယင်း၏ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၏သယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် တူညီလျှင် သို့မဟုတ် ပိုများလျှင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် နောက်ထပ် အရှုံးများ၏ ဝေစုကို စာရင်းသွင်းခြင်းမှ ရပ်စဲရမည်။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုကို သုညအထိ လျှော့ချပြီးနောက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူက ဥပဒေအရ တာဝန်ဝတ္တရား သို့မဟုတ် အပြုသဘောဆောင်သည့် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသည့် အတိုင်းအတာအထိ သို့မဟုတ် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စား ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူက ငွေပေးချေမှုများ ပြုလုပ်ထားသည့် အတိုင်း အတာအထိ လျာထားချက်တစ်ရပ်အားဖြင့် နောက်ထပ် အရှုံးများကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ (အခန်း ၂၁ လျာထားခြင်းများနှင့် ပေါ်ကောင်း ပေါ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်ကိစ္စများတွင်ကြည့်ပါ။) အကယ်၍ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းက အမြတ်များကို နောက်ပိုင်းတွင်အစီရင်ခံတင်ပြပါက ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ သည် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းထားသည့် ဆုံးရှုံးမှုဝေစုနှင့်အမြတ်ဝေစု တူညီသည့်နောက်ပိုင်းမှသာ အမြတ်များ၏ ဝေစုကို စာရင်းသွင်းခြင်းကို ပြန်လည် ပြုလုပ်မည်။

- (ဈ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကို ရပ်စဲလိုက်ခြင်း။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် အရေးပါသော ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ရပ်စဲသည့်နေ့မှစ၍ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးနည်းလမ်း အသုံးပြုခြင်းကို ရပ်စဲရမည်။
 - (၁) အကယ်၍ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု သို့မဟုတ် ဖက်စပ်လုပ်ငန်း တစ်ခုဖြစ်လာပါက ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် ယင်းယခင်က ကိုင်ထားခဲ့သည့် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးအကျိုးအမြတ်ကို သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် ပြန်လည်ပမာဏသတ်မှတ်၍ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်ပေါ်ပေါက်သွားပါက ပေါ်ပေါက်လာသော အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် အရှုံးကို စာရင်းသွင်းရမည်။
 - (၂) အကယ်၍ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် အပြည့်အဝရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ရောင်းချခြင်းကြောင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းအပေါ်တွင် အရေးပါသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ဆုံးရှုံးရလျှင် ထိုတွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားရမည် ဖြစ်ပြီး၊ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် တစ်ဘက်တွင် ရောင်းချမှုမှရငွေစုစုပေါင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းထား သော အကျိုးအမြတ်၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတို့ကိုပေါင်း၍ အခြားတစ်ဘက်တွင် အရေးပါသော ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုဆုံးရှုံးသည့်နေ့ရှိ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းရှိ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတို့၏ ခြားနားမှုကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်း သွင်းရမည်။ ထို့နောက်တွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် အခန်း ၁၁ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ် စာတမ်းများနှင့် အခန်း ၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများဆိုင်ရာကိစ္စရပ် များကို သင့်တော်သလို အသုံးပြုပြီး ထိန်းသိမ်းထားသော အကျိုးအမြတ်ကို စာရင်းသွင်းရ မည်။
 - (၃) အကယ်၍ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် ယင်း၏ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ထုခွဲရောင်းချ ခြင်းကြောင့် မဟုတ်သော အခြားအကြောင်းအရာများကြောင့် အရေးပါသော ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု ကို ဆုံးရှုံးရလျှင်၊ ထိုရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၏ ယင်းနေ့ရှိ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ဤကုန်ကျစရိတ် အသစ်အဖြစ် မှတ်ယူပြီး၊ ထိုရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို အပိုဒ် ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့ကို သင့်လျော်သလို အသုံးပြု၍ စာရင်းရေးသွင်းရမည်။

သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနည်းလမ်း

- ၁၄.၉ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတစ်ရပ်ကို ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း သောအခါ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်မြောက်သည့်ဈေးနှုန်းဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်မြောက်သည့်ဈေးနှုန်းတွင် ကုန်ကျစရိတ်များ ဖယ်ထုတ်ထားရမည်။
- ၁၄.၁၀ အစီရင်ခံသည့်နေ့အသီးသီး၌ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများကို အပိုဒ် ၁၁.၂၇- ၁၁.၃၂ရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတိုင်းတာတွက်ချက်မှု လမ်းညွှန်ချက်ကိုအသုံးပြုပြီး သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုး ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးပုံစံကို အသုံးပြုလျက်ရှိသော ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ်သို့မဟုတ် ကြီးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်စိတ်ချစွာ တိုင်းတာ တွက်ချက်ခြင်းမပြု နိုင်သည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအတွက် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိ မည်သည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုမဆို ကုန်ကျ စရိတ်ပုံစံဖြင့် အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ပြီး သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းသွင်းရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း တင်ပြခြင်း

၁၄.၁၁ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို လက်ငင်းမဟုတ်သော ရန်ပိုင်ခွင့်များအဖြစ် ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားရမည်။

ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

၁၄.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ယင်း၏စာရင်းကိုင်မှု၊
- (ခ) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ(အပိုဒ် ၄.၂(ည)တွင်ကြည့်) နှင့်
- (ဂ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကိုအသုံးပြု၍ စာရင်းရေးသွင်းထားသော အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်ထားသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များသည် စာရင်းရေးသွင်းထားသည့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး။

၁၄.၁၃ ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံအားဖြင့် စာရင်းတင်သွင်းထားသောတွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် ဝင်ငွေအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော အခြားခွဲဝေခြင်းများနှင့် အမြတ်ဝေစုပမာဏများကိုထုတ်ဖော်ပြရမည်။

၁၄.၁၄ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းအားဖြင့် စာရင်းတင်သွင်းထားသော တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် ထိုတွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း၏ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်မှ ယင်း၏ဝေစုနှင့် ရပ်စဲလိုက်သောလုပ်ငန်းများမှ ယင်း၏ဝေစုတို့ကိုသီးခြားစီထုတ်ဖော်ပြရမည်။

၁၄.၁၅ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနည်းလမ်းအားဖြင့် စာရင်းတင်သွင်းထားသောတွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် အပိုဒ် ၁၁.၄၁-၁၁.၄၄ အရ လိုအပ်သည့် ထုတ်ဖော်ပြမှုများကို ပြုလုပ်ရမည်။ အကယ်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် အပိုဒ် ၁၄.၁၀ရှိ ထိုအချက်ကိုထုတ်ဖော်ပြရမည့် မည်သည့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းမဆိုအတွက် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုမှကင်းလွတ်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးထားပါက သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတိုင်းတာတွက်ချက်မှုတွင် အဘယ့်ကြောင့် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုပါဝင်ရသည့် အကြောင်းပြချက်များနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတို့ကို ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံအရ စာရင်းတင်သွင်းသည်။

အခန်း ၁၅

ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၁၅.၁ ဤအခန်းသည် စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့်တစ်ခုသို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများတွင် မိခင်ကုမ္ပဏီမဟုတ်သော်လည်း ဖက်စပ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦး၏အကျိုးအမြတ်ရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦး ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများကိုစာရင်းသွင်းရန်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သည်။ အပိုဒ် ၉.၂၆ သည် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦး၏အကျိုးအမြတ်အတွက် သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၌ စာရင်းရေးသွင်းရန်လိုအပ်ချက်များကိုပြဋ္ဌာန်းသည်။

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသောဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများ

၁၅.၂ ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်းသည်စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်အပေါ် စာချုပ်အရသဘောတူညီထားသည့် ထိန်းချုပ်မှုမျှဝေခြင်းဖြစ်ပြီးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုနှင့်ဆက်နွယ်နေသော ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာဆုံးဖြတ်ချက်များက မျှဝေထိန်းချုပ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ (ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ) အားလုံး၏ တညီတညွတ်တည်း သဘောတူခွင့်ပြုချက်လိုအပ်သောအခါတွင်မှသာလျှင် ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။

၁၅.၃ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုသည် နှစ်ဦးသို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသောပုဂ္ဂိုလ်များဆောင်ရွက်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်ကို ပူးတွဲထိန်းချုပ်ရန်နှင့် ပတ်သက်သည့်စာချုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကိုပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း သို့မဟုတ်ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများကို ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်းပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကိုပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း

၁၅.၄ အချို့သောဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုတွင် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူများကိုယ်တိုင်မှ သီးခြားဖြစ်သော ကော်ပိုရေးရှင်းတစ်ခု၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဖွဲ့စည်းပုံတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်မှုအစား ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူများ၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် အခြားသွင်းအားစုများကို အသုံးပြုခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးချင်းစီသည် ယင်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာကို အသုံးပြုကြပြီး ယင်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်ကုန်လက်ကျန်များကို ယူဆောင်လာကြသည်။ ယင်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်စရိတ်များဖြင့် ပေးရန်တာဝန်များကိုလည်းကျခံကြပြီး ယင်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်တာဝန်ဝတ္တရားကို ကိုယ်စားပြုသော ယင်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်ဘဏ္ဍာငွေဖြင့် မတည်ကြသည်။ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ၏ ဝန်ထမ်းများကဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ၏ အလားတူလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့်အတူ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ များသောအားဖြင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းသဘောတူညီချက်သည် ပူးတွဲထွက်ကုန်များ၏ ရောင်းရငွေနှင့် ဘုံသဘောပေါ်ပေါက်သည့်ကုန်ကျစရိတ်တို့ကို ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူများအကြား မည်သို့မျှဝေမည်ဆိုသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို ပေးသည်။

၁၅.၅ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကို ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်းရှိ ယင်း၏အကျိုးအမြတ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင်-

- (က) ယင်းထိန်းချုပ်ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ယင်းတွင်ကျရောက်နေသည့် ပေးရန်တာဝန်များနှင့်
- (ခ) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း၌ပေါ်ပေါက်သည့်စရိတ်များနှင့် ကုန်စည်ရောင်းချခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုဝင်ငွေများမှ ရရှိသည့် ယင်း၏ဝင်ငွေဝေစုတို့ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

- ၁၅.၆ အချို့သောဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများသည် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ထည့်ဝင်ထားသော သို့မဟုတ် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းရည်ရွယ်ချက်အတွက် ဝယ်ယူပြီးမြှုပ်နှံထားသော တစ်ခုသို့မဟုတ်တစ်ခုထက် ပိုသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းက ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်ခြင်းတို့ ပါဝင်ကြသည်။
- ၁၅.၇ ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ရှိ ယင်း၏အကျိုးအမြတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းက တစ်ဦး၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင်-
 - (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သဘောသဘာဝအရ ခေါင်းစဉ်ခွဲခြားဖော်ပြထားသည့် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် ယင်း၏ဝေစု၊
 - (ခ) ယင်းကျခံထားသည့် မည်သည့်ပေးရန်တာဝန်များကိုမဆို၊
 - (ဂ) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းနှင့်ဆက်နွှယ်သော အခြားဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများနှင့် ပူးတွဲကျခံသောပေးရန်တာဝန်များအနက်မှ ယင်း၏ဝေစု၊
 - (ဃ) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းကကျခံသည့် အသုံးစရိတ်များနှင့်အတူဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း၏ ထွက်ကုန်အနက်မှ ယင်း၏ဝေစုအား ရောင်းချခြင်းသို့မဟုတ် အသုံးပြုခြင်းမှ ဝင်ငွေ၊ နှင့်
 - (င) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတွင် ယင်း၏အကျိုးအမြတ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ကျခံထားသည့် မည်သည့်အသုံးစရိတ်ကို မဆို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ

၁၅.၈ ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းအသီးအသီးတွင် အကျိုးအမြတ် တစ်ရပ်ရှိသည့် ကော်ပိုရေးရှင်းတစ်ခု၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းတစ်ခုသို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခု တည်ထောင်မှုပါဝင်သည့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပဋိညာဉ်စီစဉ်မှု တစ်ရပ်ကြောင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်ပေါ်တွင် ပူးတွဲထိန်းချုပ်နိုင်ခွင့်ပေါ်ပေါက်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြား သောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများနည်းတူ လည်ပတ်လုပ်ကိုင်နိုင်ပါသည်။

တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်း—စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်ခြင်း

- ၁၅.၉ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ဦးသည် အောက်ဖော်ပြပါများအနက်မှ တစ်ခုကိုအသုံးပြု၍ ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းရှိ ယင်း၏အကျိုးအမြတ်အားလုံးကို စာရင်းသွင်းရမည်-
 - (က) အပိုဒ် ၁၅.၁၀ ရှိကုန်ကျစရိတ်ပုံစံ၊

- (ခ) အပိုဒ် ၁၅.၁၃ ရှိပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်း၊ သို့မဟုတ်
- (ဂ) အပိုဒ် ၁၅.၁၄ ရှိသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနည်းလမ်း။

ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံ

- ၁၅.၁၀ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်ထားသောဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ချက်ရှိသည်များ အတွက်မှလွဲ၍ (အပိုဒ် ၁၅.၁၂တွင်ကြည့်) ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ အခန်း ၂၇ ရရှိနိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျမှုနှင့် အညီအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော စုစုပေါင်းတန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများကိုနုတ်ပြီး ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများရှိ ယင်း၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုတိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။
- ၁၅.၁၁ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ရရှိသည့်ခွဲဝေမှုများကိုဝယ်ယူသည့်နေ့နောက်ပိုင်းသို့မဟုတ် ဝယ်ယူသည့်နေ့မတိုင်မီ ထွက်ပေါ်လာသော ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ စုစုပေါင်းအမြတ်မှ ခွဲဝေမှုများဖြစ်သည်ဆိုသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲဝင်ငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၁၅.၁၂ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်ထားသောဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ချက်ရှိသော (အပိုဒ် ၁၅.၁၄တွင်ကြည့်ပါ) ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုရှိ ယင်း၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီး တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်း

- ၁၅.၁၃ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုရှိ ၎င်း၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တစ်ရပ်ကိုအပိုဒ် ၁၄.၈ (ထိုအပိုဒ်က ညွှန်းဆိုသည့် “အရေးပါသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှု”ကို “ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှု”ဖြင့် အစား ထိုးပြီး) ကို အသုံးပြုပြီး ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။

သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနည်းလမ်း

- ၁၅.၁၄ ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ရပ်ကို ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း သည့်အခါ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်မြောက်သည့် ဈေးနှုန်း(transaction price) ဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်။ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်မြောက်သည့် ဈေးနှုန်း တွင် ရောင်းဝယ်ရာတွင်ဖြစ်ပေါ်သည့်စရိတ်များ မပါဝင်ပါ။
- ၁၅.၁၅ အစီရင်ခံသောနေ့ရက်အသီးသီးတွင် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းများရှိ ယင်း၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အပိုဒ် ၁၁.၂၇-၁၁.၃၁ ရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး တိုင်းတာ တွက်ချက်မှုလမ်းညွှန်ချက်ကိုအသုံးပြု၍ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရမည်ဖြစ်ပြီး သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးတွင်ပြောင်းလဲမှုများကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းရေးသွင်းထားရမည်။ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး နည်းလမ်းအသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ်သို့မဟုတ် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုမပါဘဲ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာ တိုင်းတာ တွက်ချက်ခြင်း မပြုနိုင်သည့်ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုရှိ မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမဆိုအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံကို အသုံးပြုရမည်။

ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုတို့ကြား စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များ

- ၁၅.၁၆ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုထံသို့ ထည့်ဝင်သောအခါတွင် ဖြစ်စေ၊ ရောင်းချသောအခါတွင်ဖြစ်စေ ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်မှ အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခု၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းကိုမဆို စာရင်းရေးသွင်းခြင်းသည် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ အနှစ်သာရကို ထင်ဟပ် စေရမည်။ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းက ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ထိန်းသိမ်းထားပြီး ပိုင်ဆိုင်မှု၏အကျိုးခံစားခွင့်နှင့် အရေးပါသောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေတို့ကို ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူက လွှဲပြောင်းပေးထားပါက ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူ သည် အခြားဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူများ၏ အကျိုးအမြတ်နှင့်သက်ဆိုင်သော အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှု ၏အစိတ်အပိုင်းကိုသာလျှင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထည့်ဝင်ခြင်းသို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းသည် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်၏ သက်သေအထောက်အထားကို ပေးသည့်အခါ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူသည် ဆုံးရှုံးမှု ပမာဏအပြည့်အဝကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၁၅.၁၇ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးကဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုထံမှ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုဝယ်ယူသောအခါ ထိုဖက်စပ် ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူသည် ယင်းစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်မှ ယင်း၏ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းအမြတ်ဝေစုများကို ထိုရရန် ပိုင်ခွင့်များအား ဆက်စပ်မှုမရှိသည့် လွတ်လပ်သောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသို့ ပြန်ရောင်းသည့်အချိန်အထိ အသိအမှတ်ပြု စာရင်းမသွင်းရပါ။ ဆုံးရှုံးငွေများသည် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသောအခါ ယင်းတို့ကို ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရသည်မှလွဲ၍ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးသည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ရလဒ်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ယင်း၏ဆုံးရှုံးငွေဝေစုကိုအမြတ်ကဲ့သို့ တူညီသောနည်းဖြင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရ မည်။

အကယ်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွင် ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှုမရှိလျှင်

၁၅.၁၈ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှုမရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် အခန်း ၁၁ အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၊ အခန်း ၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကိစ္စ သို့မဟုတ် အကယ်၍ ယင်းတွင်ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း၌ အရေးပါသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမရှိပါက အခန်း၁၄ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်း များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့်အညီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို စာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများ

- ၁၅.၁၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်ပြရမည်-
- (က) ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများတွင် ယင်း၏အကျိုးအမြတ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်း သွင်းခြင်းအတွက် အသုံးပြုသည့် စာရင်းကိုင်မှု၊
 - (ခ) ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ (အပိုဒ် ၄.၂(ဇ)တွင်ကြည့်ပါ)၊
 - (ဂ) အများပြည်သူသို့ထုတ်ပြန်ထားသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များရှိပြီး ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး နည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီးစာရင်းသွင်းထားသည့် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနှင့်

(ဃ) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူများကိုယ်တိုင်၏ မတည်ရင်းနှီးငွေကတိကဝတ်ဝေစုနှင့်အတူ အခြားသော ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူများနှင့် ပူးတွဲကျသင့်သည့် မတည်ရင်းနှီးငွေကတိကဝတ်တွင် ယင်း၏ဝေစု အပါအဝင် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ကတိကဝတ်များ၏ စုစုပေါင်းပမာဏ။

၁၅.၂၀ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီးစာရင်းသွင်းထားသည့် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းများအတွက် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူသည် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အတွက် အပိုဒ် ၁၄.၁၄အရ လိုအပ်သည့် ထုတ်ဖော်ပြမှုများကိုလည်းပြုလုပ်ရမည်။

၁၅.၂၁ ပူးတွဲထိန်းချုပ်သောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများအတွက် သင့်တင့်မျှတသောနည်းလမ်းဖြင့် စာရင်းသွင်းရာတွင် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူသည် အပိုဒ်၁၁.၄၁-၁၁.၄၄တို့အရ လိုအပ်သည့်ထုတ်ဖော်ပြမှုများကိုပြုလုပ်ရမည်။ အကယ်၍ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူသည် အပိုဒ်၁၅.၁၅ရှိ လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှု ကင်းလွတ်ခွင့်ကို မည်သည့်ပူးတွဲထိန်းချုပ်သောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများအတွက်ကိုမဆို ကျင့်သုံးပါက ကုန်ကျ စရိတ်ပုံစံအရစာရင်းသွင်းသည့် ပူးတွဲထိန်းချုပ်သောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ သယ်ဆောင် ပမာဏနှင့် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတိုင်းတာတွက်ချက်မှုတွင် လွန်ကဲ သောကုန်ကျ စရိတ် သို့မဟုတ် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုပါဝင်ရသည့် အကြောင်းရင်းများဆိုသည့်အချက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အခန်း ၁၆

မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၁၆.၁ ဤအခန်းသည် အပိုဒ် ၁၆.၂ ရှိမြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်ကိုက်ညီသော မြေ၊ အဆောက်အအုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက်နှင့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဲ့သို့ စာရင်းရေးသွင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးချေးငွားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက်အငှားချထားမှုတစ်ရပ် (အပိုဒ် ၁၆.၃ တွင်ကြည့်ပါ) အငှားရမ်းသူလက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် အချို့သောမြေ၊ အဆောက်အအုံအကျိုးခံစားခွင့်များအတွက် စာရင်းရေးသွင်းခြင်းတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည်။ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုမပါဘဲ ယုံကြည်အားထားရစွာပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုသာ ဤအခန်းနှင့်အညီ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်သွင်းဆောင်လာသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် စာရင်းသွင်းရမည်။ အခြားသောမြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအားလုံးကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်စိတ်ချရသောအတိုင်းအတာတစ်ခုခုလောက်ဖြင့် ပုံမှန်ဆက်တိုက်အားဖြင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်စိတ်ချရစွာတိုင်းတာနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်နိုင်ခြင်းမရှိပါက အခန်း ၁၇ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာရှိ ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံကို အသုံးပြု၍စာရင်းသွင်းပြီး အခန်း၁၇၏နယ်ပယ်အတွင်းကျန်ရှိနေမည်။

မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

- ၁၆.၂ မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည်-
- (က) ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြုခြင်းသို့မဟုတ်
 - (ခ) သမားရိုးကျ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် ရောင်းချခြင်း တို့မဟုတ်ဘဲ အငှားခရရှိရန် သို့မဟုတ် ရင်းနှီးငွေတိုးစေရန်အတွက် သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးလုံးအတွက် ပိုင်ရှင်သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးချေးငွားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းတစ်ရပ်အောက်ရှိ ငှားရမ်းသူက ကိုင်ဆောင်ထားသောမြေ၊ အဆောက်အအုံ (မြေသို့မဟုတ် အဆောက်အအုံတစ်ခု သို့မဟုတ် အဆောက်အအုံတစ်ခု၏ အစိတ်အပိုင်း၊ သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံနှစ်မျိုးလုံး) ဖြစ်သည်။
- ၁၆.၃ ဘဏ္ဍာရေးချေးငွားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှု တစ်ရပ်အောက်တွင် ငှားရမ်းသူ လက်ဝယ် ကိုင်ဆောင်ထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံအကျိုးခံစားခွင့်များကို မြေ၊ အဆောက်အအုံသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်ကိုက်ညီပြီး ငှားရမ်းသူက လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ မြေ၊ အဆောက်အအုံအကျိုးခံစားခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ပုံမှန် ဆက်တိုက်အားဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်မှသာလျှင် ဤအခန်းကိုအသုံးပြု၍ မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဖြစ် အမျိုးအစားသတ်မှတ်ပြီး စာရင်းသွင်းနိုင်သည်။ ဤအမျိုးအစားသတ်မှတ်မှုပြောင်းလဲခြင်းသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံတစ်ခုချင်းပေါ်တွင် အခြေခံ၍ရနိုင်ပါသည်။

၁၆.၄ ရော့ရှ် အသုံးပြုသည့် မြေ၊ အဆောက်အုံကို မြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် မြေ၊ အဆောက်အုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာတို့အကြား ခွဲခြားရမည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ မြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစိတ်အပိုင်း၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါပဲ ယုံကြည် အားထားရစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်၍ မရနိုင်ပါက မြေ၊ အဆောက်အုံတစ်ခုလုံးကိုအခန်း ၁၇ နှင့်အညီမြေ၊ အဆောက်အုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရာတွင် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၁၆.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရာတွင် ယင်း၏ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ မြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ရပ်ကိုဝယ်ယူသည့် ကုန်ကျစရိတ်တွင် ယင်း၏ဝယ်ယူစျေးနှုန်းနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာနှင့်အကျိုးဆောင်ခ၊ အခြေပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခွန်များနှင့် အခြားသောဝယ်ယူရောင်းချရာတွင်ကုန်ကျသည့် စရိတ်များကဲ့သို့သော တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သည့် မည်သည့် အသုံးစရိတ်မဆိုပါဝင်သည်။ အကယ်၍ပေးချေမှုသည် သာမန်ကြွေးမြီသက်တမ်းများထက်ကျော်လွန်၍ ရွှေ့ဆိုင်း ပါက ထိုကုန်ကျစရိတ်သည် အနာဂတ်ပေးချေမှုများအားလုံး၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် ကိုယ်တိုင်တည်ဆောက်ထားသောမြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို အပိုဒ် ၁၇.၁၀-၁၇.၁၄ တို့နှင့်အညီဆုံးဖြတ်ရမည်။

၁၆.၆ ငှားရမ်းမှုတစ်ရပ်အောက်၌ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားပြီး မြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ရပ်အဖြစ် အမျိုးအစားသတ်မှတ်ထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အုံအကျိုးခံစားခွင့်တစ်ရပ်၏ ကနဦးကုန်ကျစရိတ်ကို အကယ်၍ ငှားရမ်းမှုသည် အခန်း ၂၀ ငှားရမ်းမှုများ၏ နယ်ပယ်တွင်ရှိခဲ့လျှင်ထိုငှားရမ်းမှုကို တစ်နည်းအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေး ချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုတစ်ရပ်အဖြစ် အမျိုးအစားသတ်မှတ် စေကာမူ အပိုဒ် ၂၀.၉ အရ ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းအတွက် ပြဌာန်းထားသကဲ့သို့ ဖြစ် ရမည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ထိုရန်ပိုင်ခွင့်ကို မြေ၊ အဆောက်အုံ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနှင့် အနည်းဆုံး ငှားရမ်းခပေးချေမှုများတို့အနက် နည်းရာဖြင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ ညီမျှသောပမာဏတစ်ရပ်ကို အပိုဒ် ၂၀.၉ နှင့်အညီပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးနောက် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၁၆.၇ လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါပဲသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည့် မြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အစီရင်ခံသည့်နေ့ရက်တစ်ခုချင်းစီရှိ သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ပြီး သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများကိုလည်း အမြတ်သို့မဟုတ် အရှုံးတွင် စာရင်းရေးသွင်းရမည်။ အကယ်၍ အငှားချထားမှုတစ်ရပ်အရ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အုံအကျိုးခံစားခွင့်ကို မြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖြစ် အမျိုးအစားသတ်မှတ်ပါက သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့်စာရင်းသွင်းသည့်အမယ်သည် ထိုအကျိုးခံစားခွင့်ဖြစ်ပြီး အရင်းခံမြေ၊ အဆောက်အုံမဟုတ်ပါ။ အပိုဒ် ၁၁.၂၇-၁၁.၃၂ တို့သည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် လမ်းညွှန်ချက်ပေးသည်။ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခြားသောမြေ၊ အဆောက်အုံအရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခန်း ၁၇ ရှိကုန်ကျစရိတ်ပုံစံကို အသုံးပြုပြီး စာရင်းသွင်းရမည်။

လွှဲပြောင်းမှုများ

- ၁၆.၈ အကယ်၍ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီးပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အရာတစ်ခုအတွက် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါပဲ ယုံကြည်အားထားနိုင်သည့် ပမာဏသတ်မှတ်မှုတစ်ရပ်ကို မရနိုင်ပါက ယင်းအဖွဲ့ အစည်း/လုပ်ငန်းသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားနိုင်သည့် ပမာဏသတ်မှတ်မှုတစ်ရပ် ရလာ သည့်တိုင်အောင် အခန်း ၁၇ နှင့်အညီထိုအရာကို စာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုနေ့တွင်ရှိသောမြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏသည် အခန်း ၁၇ အရ ယင်း၏ကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်လာသည်။ အပိုဒ် ၁၆.၁၀(၃) အရ ဤပြောင်းလဲမှုကိုထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်သည်။ ထိုပြောင်းလဲမှုသည် အခြေအနေများ ပြောင်းလဲမှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး စာရင်းကိုင်မှုပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်မဟုတ်ပါ။
- ၁၆.၉ အပိုဒ် ၁၆.၈ အရလိုအပ်သည့်မှတစ်ပါး မြေ၊ အဆောက်အအုံသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ပထမဆုံးကိုက်ညီသောအခါ သို့မဟုတ် ကိုက်ညီမှုရပ်စဲသောအခါမှသာလျှင် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ရပ်သည်မြေ၊ အဆောက်အအုံတစ်ရပ်ကို မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသို့ စာရင်းလွှဲပြောင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

- ၁၆.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းတင်သယ်ဆောင်လာသည့် သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးဖြင့် စာရင်းသွင်းထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအားလုံးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည် (အပိုဒ် ၁၆.၇)-
- (က) မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် ကျင့်သုံးခဲ့သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အရေးပါသောယူဆချက်များ။
 - (ခ) မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး (ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတွင် ပမာဏ သတ်မှတ်ထားသည့် သို့မဟုတ် ထုတ်ဖော်တင်ပြထားသည့်အတိုင်း)၏ တန်ဖိုးဖြတ်မည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အတန်းအစားနှင့် တည်နေရာတို့တွင် လောလောလတ်လတ် အတွေ့အကြုံရှိပြီး အသိအမှတ်ပြုထားသည့် သက်ဆိုင်သောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်းရှိသည့် လွတ်လပ်သောတန်ဖိုးဖြတ်သူ၏ ရာဖြတ်တန်ဖိုးတစ်ရပ်ပေါ်တွင် မည်မျှအခြေခံထားသည်ဟူသည့် အတိုင်းအတာ။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့တန်ဖိုးဖြတ်မှုမရှိပါက ထိုအချက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။
 - (ဂ) မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုထုခွဲရောင်းချနိုင်မှုသို့မဟုတ် ဝင်ငွေကို လွှဲပို့ခြင်းနှင့် ထုခွဲရောင်းချ မှုမှ ရငွေများအပေါ် ကန့်သတ်ချက်များတည်ရှိမှုနှင့်ပမာဏများ။
 - (ဃ) ဝယ်ရန်၊ ဆောက်လုပ်ရန် သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းများ၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းသို့မဟုတ် ပိုမိုကောင်းမွန်ရန်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ အတွက် စာချုပ်ဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများ။
 - (င) (၁) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစည်းခြင်းမှတစ်ဆင့် ဝယ်ယူခြင်းများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိုထပ်တိုး ဖြည့်စွက်မှုများကို သီးခြားထုတ်ဖော်တင်ပြထားသည့် ထပ်တိုးဖြည့်စွက်မှုများ၊
(၂) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးညှိနှိုင်းချက်များမှ အသားတင် အမြတ်များသို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးငွေများ။

(၃) ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးလျော့နှင့် တန်ဖိုးကျမှု (အပိုဒ် ၁၆.၈တွင် ကြည့်ပါ) ကို နုတ်ပြီး သယ်ဆောင်ခဲ့သည့်မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုထံသို့ လွှဲပြောင်းမှုများ သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုထံမှ လွှဲပြောင်းမှုများ၊

(၄) ကုန်လက်ကျန်များနှင့် ပိုင်ရှင်ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ထံသို့ လွှဲပြောင်းမှုများမြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုထံမှ လွှဲပြောင်းမှုများ နှင့်

(၅) အခြားပြောင်းလဲမှုများ။
ကိုသီးခြားစီဖော်ပြထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ ကာလအစနှင့် အဆုံးတွင်ရှိသော သယ်ဆောင်ပမာဏများ၏ စာရင်းကိုက်ညီချက်တစ်ရပ်

ဤစာရင်းကိုက်ညီချက်ကို ယခင်ကာလများအတွက် တင်ပြရန် မလိုအပ်ပါ။

၁၆.၁၁ အခန်း ၂၀ နှင့်အညီမြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ရပ်၏ပိုင်ရှင်သည် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ထားသည့် ငှားရမ်းမှု အကြောင်းအငှားချထားသူ၏ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များကိုပေးသည်။ ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုတစ်ရပ် အောက်ရှိ မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ရပ်ကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းများအတွက် ငှားရမ်းသူ ၏ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များနှင့် မည်သည့်ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှုအသွင်မဟုတ်သော ပုံမှန်အငှားချထားမှုအတွက် မဆို အငှားချထားသူ၏ ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များကိုပေးသည်။

အခန်း ၁၇

မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၁၇.၁ ဤအခန်းသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာတို့အတွက်စာရင်းရေးသွင်းရန်နှင့် ဆက်လက်လည်ပတ်နေသည့် အခြေခံသဘောဖြင့် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါပဲ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို စာရင်းရေးသွင်းရန်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သည်။ အခန်း ၁၆ မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါပဲ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည်။

၁၇.၂ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာတို့သည်-

- (က) ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အသုံးပြုခြင်း၊ အခြားသူများသို့ငှားရမ်းရန်အတွက်အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြုခြင်းတို့အတွက် လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားပြီး
- (ခ) စာရင်းကာလတစ်ခုထက်ပိုသောကာလအတွင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် မျှော်လင့်ထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်ရွံ့သောရန်ပိုင်ခွင့်များဖြစ်ပါသည်။

၁၇.၃ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာတို့တွင်-

- (က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များ (အခန်း၃၄ အထူးဆောင်ရွက်ချက်များတွင်ကြည့်ပါ)၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) ရေနံ၊ သဘာဝဓါတ်ငွေ့နှင့် အလားတူပြည်လည်မဖြည့်တင်းနိုင်သည့် သယံဇာတများကဲ့သို့ ထုတ်ယူတူးဖော်နိုင်သော တွင်းထွက်ပစ္စည်းထုတ်ယူခွင့်များနှင့် ဓါတ်သတ္တုသိုက်များ မပါဝင်ပါ။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းခြင်း

၁၇.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ အရာတစ်ခုကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းရန် သင့်မသင့် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အပိုဒ် ၂.၂၇ ရှိအသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းသည့် သတ်မှတ်ချက်များကိုကျင့်သုံးရမည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွင်းသို့ ထိုအရာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားများစီးဝင်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပြီး၊
- (ခ) ထိုအရာ၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာတိုင်းတာနိုင်မှသာလျှင် ရပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အနေဖြင့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခု၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းရေးသွင်းရမည်။

- ၁၇.၅ အပိုပစ္စည်းများ၊ အရန်ထားသည့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အသုံးပြုသည့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာများကဲ့သို့သောအရာများကို မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ကိုက်ညီသောအခါ ဤအခန်းနှင့်အညီအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ ယင်းသို့မဟုတ်ပါက ထိုအရာများကို ကုန်လက်ကျန်အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်။
- ၁၇.၆ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာအချို့အရာများ၏ အစိတ်အပိုင်းများသည် ပုံမှန်ကာလအပိုင်းအခြားများ၌ အစားထိုးရန် လိုအပ်သည်(ဥပမာအားဖြင့် အဆောက်အအုံတစ်ခု၏အမိုး)။ အကယ်၍ အစားထိုးအစိတ်အပိုင်းသည် လုပ်ငန်းသို့ အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားများတိုးပွားလာစေမည်ဟု မျှော်လင့်ရပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတွင် ထိုအရာ၏ အစားထိုးအစိတ်အပိုင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်ပေါ်ချိန်တွင် ပေါင်းထည့်ရမည်။ အစားထိုးထားသည့် အစိတ်အပိုင်းများကိုသီးခြားစီတန်ဖိုးလျော့သည်။ မလျော့သည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုဘဲ ထိုအစိတ် အပိုင်းများ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုအပို ၁၇.၂၇-၂၇.၃၀ နှင့်အညီအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားသည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် အစားထိုးထားသော အစိတ်အပိုင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ပမာဏသတ်မှတ်ရန် လက်တွေ့အားဖြင့်မဖြစ်နိုင်ပါက ထိုလုပ်ငန်းသည် အစားထိုးမှုအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို အစားထိုးထားသည့် အစိတ်အပိုင်းကိုဝယ်ယူစဉ် သို့မဟုတ် ဆောက်လုပ်စဉ် အချိန်ကုန်ကျစရိတ်၏ ညွှန်ပြချက်တစ်ရပ်ကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်သည်။ အပိုဒ် ၁၇.၁၆ သည်အကယ်၍ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်း ကိရိယာအရာတစ်ခု၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းများက စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များကို သုံးစွဲခြင်းပုံစံမှာ အလွန်ပင်ခြားနားနေပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကနဦးကုန်ကျစရိတ်ကို ယင်း၏အဓိက အစိတ်အပိုင်းများသို့ခွဲဝေပြီး ထိုအစိတ်အပိုင်းအသီးသီးကို ယင်းတို့၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းတစ်လျှောက် သီးခြားစီ တန်ဖိုးလျော့ရမည်။
- ၁၇.၇ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခု (ဥပမာအားဖြင့် ဘတ်စ်ကားတစ်စီး)၏ အဆက်မပြတ်လည်ပတ်နေရေးအတွက် အခြေအနေတစ်ရပ်မှာ ထိုအမယ်၏အစိတ်အပိုင်းများကိုအစားထိုးသည်ဖြစ်စေ၊ မထိုးသည်ဖြစ်စေ အပြစ်အနာအဆာများကို ပုံမှန်စစ်ဆေးမှုလုပ်ဆောင်နေခြင်းမျိုးဖြစ်နေတတ်သည်။ အဓိက စစ်ဆေးခြင်းတစ်ရပ်စီကိုလုပ်ဆောင်သောအခါ ယင်းကုန်ကျစရိတ်ကို အကယ်၍ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း၏ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပြည့်စုံလျှင် အစားထိုးမှုတစ်ရပ်အဖြစ် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အရာ၏ သယ်ဆောင်တန်ဖိုးတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ ယခင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဓိက စစ်ဆေးခြင်းမှ ကုန်ကျစရိတ်၏ ကျန်ရှိနေသေးသည့် မည်သည့်သယ်ဆောင်တန်ဖိုးကိုမဆို (ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ကွဲပြားခြားနားသောကြောင့်) အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားခြင်းမှ ဖယ်ရှားရမည်။ ယင်းသို့ဖယ်ရှားခြင်းကို ယခင် အဓိကစစ်ဆေးခြင်းမှ ကုန်ကျစရိတ်ထိုအရာကိုရယူခဲ့သည့် သို့မဟုတ် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည့် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်တွင် သီးခြားဖော်ထုတ်ခဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ မဖော်ထုတ်ခဲ့သည်ဖြစ်စေ လုပ်ဆောင်ရမည်။ အကယ်၍ လိုအပ်ပါက အနာဂတ်အလားတူ စစ်ဆေးခြင်းတစ်ရပ်၏ ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်ကို ထိုအရာကိုရယူခဲ့သည့် သို့မဟုတ် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည့်အခါတွင် ရှိနှင့်နေသောစစ်ဆေးခြင်းအစိတ်အပိုင်း၏ ကုန်ကျစရိတ်မည်မျှဖြစ်သည်ဆိုသည့် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။
- ၁၇.၈ မြေနှင့်အဆောက်အအုံများသည် သီးခြားစီခွဲခြားနိုင်သောရန်ပိုင်ခွင့်များဖြစ်ပြီး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်းတို့ကိုအတူတကွ ရယူထားစေကာမူ ယင်းတို့အတွက် သီးခြားစီစာရင်းသွင်းရမည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းတွင် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၁၇.၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခုကို ကနဦး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရာတွင် ယင်း၏ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

ကုန်ကျစရိတ်၏အခြေခံအစိတ်အပိုင်းများ

၁၇.၁၀ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခု၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အားလုံး ပါဝင်သည်-

- (က) ဥပဒေဆိုင်ရာနှင့်အကျိုးဆောင်ခများ၊ သွင်းကုန်ခခွန်များနှင့် ပြန်မအမ်းသည့် အဝယ်ခွန်များအပါအဝင် ဖြစ်သည့်ယင်း၏ ဝယ်ဈေးမှ ကုန်သွယ်မှုလျော့ငွေများနှင့် ပြန်အမ်းငွေများကိုနုတ်ပြီးသည့်တန်ဖိုး၊
- (ခ) အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းကရည်ရွယ်ထားသည့် ပုံစံအတိုင်း ထိုရန်ပိုင်ခွင့်ကိုလုပ်ငန်းခွင်သို့ ရောက်ရှိရန် သယ်ဆောင်ခြင်းနှင့် လည်ပတ်နိုင်ရန်လိုအပ်သည့်အခြေအနေရောက်ရှိရန်အတွက် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင် သောကုန်ကျစရိတ်မှန်သမျှ။ ယင်းတို့တွင် လုပ်ငန်းခွင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ကနဦးသယ်ယူခြင်းနှင့် ကိုင်တွယ် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ နေရာချထားခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင်တပ်ဆင်ခြင်း၊ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို စမ်းသပ် လည်ပတ်ခြင်းကုန်ကျစရိတ်များပါဝင်သည်။
- (ဂ) ထိုအရာကိုရယူသောအခါတွင်ဖြစ်စေ၊ ကာလတစ်ခုအတွင်းကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရန် အတွက်မှလွဲ၍ သီးခြား ကာလတစ်ခုအတွင်းထိုအရာကိုအသုံးပြုခြင်းကြောင့် ရှိလာသည့် အကျိုးဆက်တစ်ရပ်အဖြစ် ဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ဖြစ်ပေါ်သောတာဝန်ဝတ္တရား ရှိသည့်အတွက် ထိုအရာကို ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် ဖြိုချဖြုတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ယင်းတည်ရှိမည့် လုပ်ငန်းခွင်ကိုမူလအတိုင်းပြန်ဖြစ်စေရန် အတွက် ကနဦးခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်များ၊

၁၇.၁၁ အောက်ဖော်ပြပါ ကုန်ကျစရိတ်များသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခု၏ ကုန်ကျ တန်ဖိုးများမဟုတ်ဘဲ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်းတို့ဖြစ်ပေါ်သည့်အချိန်တွင် စရိတ်တစ်ခုအဖြစ် ယင်းတို့ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်-

- (က) လုပ်ဆောင်မှုလွယ်ကူစေမည့် အစီအမံသစ်တစ်ခုစတင်ခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များ၊
- (ခ) ထွက်ကုန် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုအသစ်တစ်ခုကို စတင်မိတ်ဆက်ချိန်ရှိကုန်ကျစရိတ်များ (ကြော်ငြာနှင့် အရောင်းမြှင့်တင်ရေးလုပ်ဆောင်မှုကုန်ကျစရိတ်များအပါအဝင်)၊
- (ဂ) နေရာဒေသအသစ်တွင် သို့မဟုတ် ဖောက်သည်အတန်းအစားအသစ်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင် ခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များ (ဝန်ထမ်းများကိုသင်တန်းပေးခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များအပါ အဝင်)၊
- (ဃ) စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာနှင့် အခြားအထွေထွေဝန်ဆောင်စရိတ်များနှင့်
- (င) ချေးငွေစရိတ်များ (အခန်း ၂၅ ချေးငွေစရိတ်များတွင်ကြည့်ပါ)။

၁၇.၁၂ အကယ်၍ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက် ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခုကိုရည်ရွယ်ထားသည့် နေရာဒေသသို့ သယ်ဆောင်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်နိုင်သည့်အခြေအနေသို့ရောက်ရှိရန်အတွက် လိုအပ်သည့်လုပ်ငန်းများ မဟုတ်ပါက ထိုအရာတစ်ခုတည်ဆောက်မှု သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်မှု ကာလတစ်လျှောက် အတွင်းရှိ အသေးအဖွဲ့များလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွယ်သောဝင်ငွေနှင့်စရိတ်များကို အရုံးသို့မဟုတ်အမြတ်တွင် အသိ အမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

ကုန်ကျစရိတ်ကိုပမာဏသတ်မှတ်မှု

၁၇.၁၃ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက် ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခု၏ ကုန်ကျစရိတ်သည် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း သည့်နေ့ရှိ လက်ငင်းငွေချေဝယ်ယူသည့်ဈေးနှုန်းနှင့်ညီမျှသော တန်ဖိုးဖြစ်သည်။ အကယ်၍ပေးချေမှုသည် သာမန် ကြွေးမြီသက်တမ်းများထက် ကျော်လွန်၍ ရွှေ့ဆိုင်းပါကထိုကုန်ကျစရိတ်သည် အနာဂတ်ပေးချေမှုများ အားလုံး၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြစ်သည်။

အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ဖောင်ဒေးရှင်း

ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ဖလှယ်ခြင်း

၁၇.၁၄ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခုကို ငွေကြေးတန်ဖိုးအားဖြင့် အပြောင်းအလဲရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် (non-monetary asset) သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ငွေတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲမရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် (monetary asset) နှင့် ငွေကြေးတန်ဖိုးအားဖြင့် အပြောင်းအလဲရှိသည့်ရရန်ပိုင်ခွင့် ပေါင်းစပ်ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ခုနှင့် လဲလှယ်၍ ရယူနိုင်သည်။ ((က)လဲလှယ်မှုလုပ်ဆောင်ချက်သည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာ အနှစ်သာရ နှင့် မပြည့်စုံခြင်း(ခ)လက်ခံရရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် စွန့်လွှတ်လိုက်သည့်ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်ခြင်းတို့မရှိပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ် သည် ရယူထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကိုသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထိုကိစ္စတွင် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကိုစွန့်လွှတ် လိုက်သည့် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်သည်။

ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးနောက် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၁၇.၁၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ် ၁၇.၁၅ (က)ရှိကုန်ကျစရိတ်ပုံစံ(cost model)ကိုဖြစ်စေ၊ အပိုဒ် ၁၇.၁၅ (ခ) ရှိ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံ(reevaluation model) ကိုဖြစ်စေ၊ ယင်း၏စာရင်းကိုင်မှုအဖြစ် ရွေးချယ်ရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုစာရင်းကိုင်မှုကို မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ အတန်းအစားတစ်ခုလုံးအတွက် ကျင့်သုံးရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်း မပြုနိုင်သည့် မြေ၊ ဆောက်အုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံကို ကျင့်သုံးရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခု၏ နေ့စဉ်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ထိုကုန်ကျစရိတ်များဖြစ်ပေါ်သည့်ကာလရှိ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်း သွင်းရမည်။

ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံ

၁၇.၁၅(က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခုကို ကနဦး အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ကုန်ကျတန်ဖိုးမှ စုဆောင်းထားသည့် တန်ဖိုးလျော့များနှင့် စုဆောင်း ထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများကိုနုတ်၍ ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံ

၁၇.၁၅(ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည် အားထားရစွာ ပမာဏပြန်လည်သတ်မှတ် နိုင်သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခုကို တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်သည့်နေ့ရှိ ယင်း၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထဲမှ မည်သည့်နောက်ဆက်တွဲ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးလျော့ကိုမဆိုနှင့် မည်သည့် နောက်ဆက်တွဲ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများကိုနုတ်ထားပြီး တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ရမည်။ သယ်ဆောင် ပမာဏသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အသုံးပြုပြီး ဆုံးဖြတ်ထားသည်မှ ပမာဏကျစွာ ကွဲပြားခြားနားမှုမရှိသည်ကို သေချာစေရန် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းကို လုံလုံလောက်လောက် ပုံမှန်ပြုလုပ်ရမည်။ အပိုဒ် ၁၁.၂၇-၁၁.၃၂ သည် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် လမ်းညွှန်မှုပေး သည်။ အကယ်၍ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အရာတစ်ခုကို တန်ဖိုးပြန်လည် သတ်မှတ်

ထားပါက ရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့်အကျိုးဝင်သော မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ အတန်းအစား တစ်ခုလုံးကို တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ရမည်။

၁၇.၁၅(ဂ)အကယ်၍ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းရလဒ်သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုတိုးစေပါက ထိုတိုးခြင်းကို အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးတွင် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပိုငွေခေါင်းစဉ်အောက်၌ စုဆောင်းထားရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုတိုးခြင်းကို ယခင်က အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏တန်ဖိုးပြန်လည် သတ်မှတ်ခြင်းလျော့ငွေကို ကာမိစေသည့်ပမာဏအထိသာ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၁၇.၁၅(ဃ)အကယ်၍ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းရလဒ်သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို လျော့နည်း စေပါက ထိုလျော့နည်းမှုကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုလျော့နည်း မှုကို ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်း ပိုငွေတွင်ရှိနေသော မည်သည့်မြီရှင်လက်ကျန် ပမာဏအထိသာ အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ အခြားဝင်ငွေ အလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ထိုလျော့နည်းမှုသည် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးတွင် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်း ပိုငွေခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ စုဆောင်းထားသည့် ပမာဏကို လျော့နည်းစေ သည်။

တန်ဖိုးလျော့

၁၇.၁၆ အကယ်၍မြေ၊အဆောက်အအုံ၊စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခု၏အဓိကအစိတ်အပိုင်းများတွင် စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်များကိုသုံးစွဲခြင်း၏ ပုံစံများမှာ အလွန်ပင်ခြားနားနေပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကနဦးကုန်ကျစရိတ်ကို ယင်း၏အဓိကအစိတ်အပိုင်းများသို့ခွဲဝေပြီး ထိုအစိတ်အပိုင်းအသီးသီးကို ယင်းတို့၏အသုံးဝင်သက်တမ်းတလျောက် သီးခြားစီတန်ဖိုးလျော့ရမည်။ အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုတစ်ခုတည်း တည်ရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ယင်းတို့၏ အသုံးဝင်သက်တမ်း တလျောက်တန်ဖိုးလျော့ရမည်။ ကျောက်မိုင်းများနှင့် မြေဖြည့်ခြင်းအတွက်အသုံးပြုသည့်လုပ်ငန်းခွင့်ကဲ့သို့သော ချွင်းချက်အချို့နှင့်အတူမြေတွင် အကန့်အသတ်မရှိသောအသုံးဝင် သက်တမ်းရှိသည့်အတွက်ကြောင့် တန်ဖိုးမလျော့ပါ။

၁၇.၁၇ ကုန်ကျစရိတ်ကိုရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် ဤစံ၏ အခြားအခန်းအရလိုအပ်ခြင်းမရှိပါလျှင် ကာလတစ်ခုချင်းစီအတွက် တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ် တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်သည့်မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက် ပစ္စည်းကိရိယာတန်ဖိုးလျော့ကို ကုန်လက်ကျန်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များတွင် ထည့်သွင်းသည်(အခန်း ၁၃ ကုန်လက်ကျန်များတွင်ကြည့်ပါ။)

တန်ဖိုးလျော့နိုင်သောပမာဏနှင့် တန်ဖိုးလျော့ကာလ

၁၇.၁၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ တန်ဖိုးလျော့နိုင်သောပမာဏကို ယင်း၏အသုံးဝင် သက်တမ်းတလျောက်လုံးတွင် စနစ်ကျသောအခြေခံတစ်ရပ်ဖြင့် ခွဲဝေရမည်။

၁၇.၁၉ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကိုအသုံးပြုပုံပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်၊ အရေးပါသောမျှော်မှန်းမထားသည့် ယိုယွင်းပျက်စီးမှုများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာတိုးတက်မှုနှင့် ဈေးကွက်တွင်ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများကဲ့သို့သော အချက်အလက်များသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးသို့မဟုတ် အသုံးဝင်သက်တမ်းတို့ကိုအနီးဆုံးနှစ်စဉ် အစီရင်ခံသည့်နေ့ ကတည်းက ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်ကို ညွှန်ပြနိုင်သည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့သော ညွှန်ပြသည့် အချက်အလက် များ ရှိနေလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ ယခင်ကခန့်မှန်းခြေကိုပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး အကယ်၍ လက်ရှိ မျှော်မှန်းထားချက်များသည် ကွဲလွဲနေပါက ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး၊ တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်းသို့မဟုတ် အသုံးဝင်

သက်တမ်းကို ပြင်ဆင်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး၊ တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်း သို့မဟုတ် အသုံးဝင်သက်တမ်းတွင် ပြောင်းလဲမှုကိုအပိုဒ် ၁၀.၁၅-၁၀.၁၈နှင့်အညီ စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ် တွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

၁၇.၂၀ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ တန်ဖိုးလျော့ကိုယင်းအားအသုံးပြုနိုင်သောအခါ စတင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း က ရည်ရွယ်ထားသည့်နေရာဒေသတွင် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်တည်ရှိနေပြီး လည်ပတ်နိုင်ရန်လိုအပ်သည့်အခြေအနေရှိသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားလိုက်သောအခါယင်းရရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ရပ် ၏ တန်ဖိုးလျော့သည် ရပ်စဲသွားသည်။ ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအပြည့်အဝတန်ဖိုးလျော့လိုက်ခြင်းမဟုတ်လျှင် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့် ကို အသုံးမပြု၍အားသွားသောအခါ သို့မဟုတ် လက်ရှိအသုံးပြုခြင်းမှ နားလိုက်သောအခါ တန်ဖိုးလျော့သည် မရပ်စဲပါ။ သို့ရာတွင် အသုံးပြုသည့်တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်းအရ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမရှိသောအခါ တန်ဖိုးလျော့စရိတ် သည် သုညဖြစ်နိုင်သည်။ ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအပြည့်အဝတန်ဖိုးလျော့လိုက်ခြင်းမဟုတ်လျှင် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးမပြု ၍ အားသွားသောအခါ သို့မဟုတ် လက်ရှိအသုံးပြုခြင်းမှ နားလိုက်သောအခါ တန်ဖိုးလျော့သည် မရပ်စဲပါ။ သို့ရာတွင် အသုံးပြုသည့်တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်းအရ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမရှိသောအခါ တန်ဖိုးလျော့စရိတ်သည် သုည ဖြစ်နိုင်သည်။

၁၇.၂၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်အလက်များအားလုံးကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်-

- (က) ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏မျှော်မှန်းအသုံးဝင်မှု၊ အသုံးဝင်မှုကိုယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏ မျှော်မှန်းထားသော လုပ်နိုင် စွမ်း သို့မဟုတ် လက်တွေ့ကုန်ထုတ်ကိုရည်ညွှန်း၍ အကဲဖြတ်သည်။
- (ခ) ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအသုံးပြုမည့် အကြိမ်အလှည့်အရေအတွက်၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း အစီအစဉ်နှင့်အသုံးမပြု၍အားနေသည့်အချိန်တွင် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုဂရုစိုက်၍ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များပေါ် မူတည်သည့်မျှော်မှန်းထားသည့် ရပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ယုံယွင်းပျက်စီးမှု။
- (ဂ) ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှုများသို့မဟုတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းများ သို့မဟုတ် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ထွက်ကုန် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကုန်ထွက်အတွက် ဈေးကွက် ဝယ်လိုအားတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်တို့မှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် နည်းပညာပိုင်းသို့မဟုတ် စီးပွားရေးပိုင်းတွင် ခေတ်မီခြင်း။
- (ဃ) ငှားရမ်းမှုနှင့် ဆက်နွယ်သည့် သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်နေ့များကဲ့သို့သော ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြုမှု တွင် ဥပဒေကြောင်းအရသို့မဟုတ် အလားတူကန့်သတ်ချက်များ။

တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်း

၁၇.၂၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များကိုသုံးစွဲရန် မျှော်လင့် ထားသည့် ပုံစံကိုထင်ဟပ်စေသည့် တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်းကိုရွေးချယ်ရမည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောတန်ဖိုးလျော့ နည်းလမ်းများတွင် မျဉ်းဖြောင့်နည်းလမ်း(straight-line method)၊ လက်ကျန် တဖြေးဖြေးလျော့ပါးလာသည့် နည်းလမ်း (diminishing balance method)နှင့် ထုတ်လုပ်သည့်အရေအတွက် နည်းလမ်းကဲ့သို့ အသုံးပြုမှု အပေါ် အခြေခံသည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်တို့ ပါဝင်သည်။

၁၇.၂၃ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များကို သုံးစွဲရန် မျှော်လင့်ထားသည့်ပုံစံတွင် နောက်ဆုံးနှစ်စဉ်အစီရင်ခံသည့်နေ့မှစ၍ အရေးပါသောပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ် ရှိသည်ဆိုသည့် ညွှန်ပြမှုတစ်ခုရှိပါကထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်း၏လက်ရှိတန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး အကယ်၍ လက်ရှိမျှော်မှန်းထားမှုများသည် ကွဲလွဲပါက ပုံစံအသစ်ကိုထင်ဟပ်စေသည့် တန်ဖိုး

လျော့နည်းလမ်းကို ပြောင်းလဲရသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းပြောင်းလဲမှုကို အပိုဒ် ၁၀.၁၅-၁၀.၁၈ တို့နှင့်အညီ စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ်တွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

တန်ဖိုးကျမှု

တန်ဖိုးကျမှုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းမှုနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၁၇.၂၄ အစီရင်ခံသည့်နေ့အသီးသီးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မြေအဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အရာများအုပ်စုသို့မဟုတ် အရာတစ်ခုခုသည် တန်ဖိုးကျမှုရှိမရှိကိုဆုံးဖြတ်ရန်နှင့် အကယ်၍တန်ဖိုးကျပါက တန်ဖိုးကျ ဆုံးရှုံးမှုကို မည်သို့အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးပမာဏသတ်မှတ်မည်တို့အတွက် အခန်း ၂၇ ရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျမှုကို ကျင့်သုံးသည်။ ထိုအခန်းသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ယင်း၏ရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုမည်သည့်အခါနှင့် မည်သို့ ပြန်လည်သုံးသပ်မည်၊ ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ပြန်လည် ရရှိနိုင်မည့် ပမာဏကိုမည်သို့ဆုံးဖြတ်မည်နှင့် တန်ဖိုးကျမှုကြောင့်ဆုံးရှုံးမှုကိုမည်သည့်အခါတွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်း မည် သို့မဟုတ် ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းမည်ကို ရှင်းပြသည်။

တန်ဖိုးကျမှုအတွက် လျော်ကြေး

၁၇.၂၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်တန်ဖိုးကျသွားသည့်၊ ပျောက်ဆုံးသွားသည့် သို့မဟုတ် စွန့်လွှတ်လိုက်သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာများအတွက် တတိယပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ လျော်ကြေးကိုထိုလျော်ကြေး သည် ရန်ပိုင်ခွင့်လက်ထပ်သည့်အခါတွင်မှအရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင်ထည့်သွင်းရမည်။

ရောင်းချရန်အလို့ငှာ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသော မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ

၁၇.၂၆ ရန်ပိုင်ခွင့်ကို ယခင်ကမျှော်မှန်းထားသည့်နေ့မတိုင်မီ ထုခွဲရောင်းချရန် အစီအစဉ်တစ်ရပ်သည် ယင်းရန်ပိုင်ခွင့်ကို တန်ဖိုးကျမှုရှိမရှိ ဆုံးဖြတ်ရန်ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ယင်းရန်ပိုင်ခွင့်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့် ပမာဏကို တွက်ချက်ခြင်းကိုဖြစ်ပေါ်စေသော တန်ဖိုးကျမှုညွှန်ပြချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု အပိုဒ် ၂၇.၉(စ)က ဆိုသည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်း

- ၁၇.၂၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခုကို-
 - (က) ထုခွဲရောင်းချသောအခါတွင် သို့မဟုတ်၊
 - (ခ) ယင်းပစ္စည်းအားအသုံးပြုခြင်းသို့မဟုတ် ထုခွဲရောင်းချခြင်းမှ အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များကို မမျှော်လင့်နိုင်သောအခါတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားရမည်။

၁၇.၂၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခုကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်းအပေါ်တွင် အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးငွေများကို ယင်းအရာကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားသည့်အချိန်တွင် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်(အခန်း ၂၀ ငှားရမ်းမှုများအရ တစ်နည်းအားဖြင့် အရောင်းနှင့်ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်း (leaseback)အပေါ်တွင်

လိုအပ်ခြင်းမဟုတ်လျှင်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုကဲ့သို့သော အမြတ်အစွန်းများကို ရငွေအဖြစ် အမျိုးအစားမခွဲရပါ။

၁၇.၂၉ အရာတစ်ခုကို ထုခွဲရောင်းချမည့်နေ့ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်စည်များကို ရောင်းချခြင်းမှ ရငွေကိုအသိအမှတ်ပြုခြင်းအတွက် အခန်း ၂၃ ရငွေရှိသတ်မှတ်ချက်ကိုကျင့်သုံးရမည်။ အခန်း ၂၀ သည် အရောင်းနှင့် ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်း(leaseback)ဖြင့် ထုခွဲရောင်းချရန် အကျိုးသက်ရောက်စေသည်။

၁၇.၃၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအရာတစ်ခုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသော အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုကို အသားတင်ထုခွဲရောင်းချရငွေများနှင့် အကယ်၍ရှိခဲ့လျှင် ထိုအရာ၏သယ်ဆောင်ပမာဏအကြား ခြားနားမှုအဖြစ် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

၁၇.၃၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို အပိုဒ်၄.၁၁(က)နှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ထားသောမြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အတန်းအစားအသီးသီးအတွက်နှင့် ကုန်ကျတန်ဖိုးထဲမှ စုဆောင်းထားသည့်တန်ဖိုးလျော့နှင့် တန်ဖိုးကျမှုတို့ကိုနုတ်၍ စာရင်းသယ်ဆောင်ထားသော မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက်သီးခြား ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) စုစုပေါင်းသယ်ဆောင်ပမာဏကိုဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် အသုံးပြုသောပမာဏသတ်မှတ်သည့်အခြေခံ၊
 - (ခ) အသုံးပြုသောတန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်းများ၊
 - (ဂ) အသုံးဝင်သက်တမ်းများသို့မဟုတ် အသုံးပြုသောတန်ဖိုးလျော့နှုန်းများ၊
 - (ဃ) အစီရင်ခံသည့် ကာလအစနှင့်အဆုံးရှိစုစုပေါင်းသယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် စုဆောင်းထားသည့် တန်ဖိုးလျော့ (စုဆောင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများ စုစုပေါင်း)၊ နှင့်
 - (င)
 - (၁) ထပ်တိုးခြင်းများ၊
 - (၂) ထုခွဲရောင်းချခြင်းများ၊
 - (၃) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပူးပေါင်းခြင်းမှတစ်ဆင့် ရယူခြင်းများ၊
 - (၄) အပိုဒ် ၁၇.၁၇(ခ)နှင့် ၁၇.၁၅(ဃ) တို့အောက်တွင် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အခန်း ၂၇ နှင့်အညီ အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပိုင်သောရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော သို့မဟုတ် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမှ ဖယ်ရှားထားသော တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများမှ ပေါ်ထွက်လာသော အတိုး သို့မဟုတ် အလျော့များ၊
 - (၅) အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ် တွင် စာရင်းတင်သယ်ဆောင်လာသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် သယ်ဆောင်ထားသည့်မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုထံသို့ လွှဲပြောင်းမှုများသို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုထံမှ လွှဲပြောင်းမှုများ(အပိုဒ် ၁၆.၈တွင်ကြည့်ပါ)၊
 - (၆) အခန်း ၂၇ နှင့်အညီ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသော သို့မဟုတ် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမှ ဖယ်ရှားထားသော တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများ၊
 - (၇) တန်ဖိုးလျော့နှင့်
 - (၈) အခြားပြောင်းလဲမှုများ။
- ကိုသီးခြားဖော်ပြထားသော အစီရင်ခံသည့် ကာလအစနှင့်အဆုံးရှိ သယ်ဆောင်ပမာဏအား စာရင်းကိုင်ညွှန်ချက်တစ်ရပ်။

ဤစာရင်းကိုက်ညီချက်ကို ယခင်ကာလများအတွက်တင်ပြရန် မလိုအပ်ပါ။

၁၇.၃၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုလည်းထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် ပိုင်ဆိုင်မှုကန့်သတ်ချက်ရှိသော သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များအတွက် လုံခြုံမှု အဖြစ် အပေါင်ထားသောမြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ တည်ရှိမှုနှင့် သယ်ဆောင် ပမာဏ၊
- (ခ) မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာကိုရယူခြင်းအတွက် စာချုပ်ဆိုင်ရာ ကတိကဝတ် များ၏ ပမာဏ၊ နှင့်
- (ဂ) အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု မပါဘဲ ယုံကြည်စိတ်ချစွာ တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်းမပြုနိုင်သည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးရှိသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရှိလျှင် လုပ်ငန်းကထိအချက်နှင့်မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ ထိုအရာများအတွက် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးပမာဏသတ်မှတ်မှုတွင် အဘယ်ကြောင့် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုပါဝင်ရသည့် အကြောင်းရင်းများကို ထုတ်ဖော်တင်ပြ ရမည်။

၁၇.၃၃ အကယ်၍ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏အရာများကိုပြန်လည် တန်ဖိုးသတ်မှတ်ထားသော ပမာဏဖြင့် ဖော်ပြထားလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်သည့်နေ့၊
- (ခ) လွတ်လပ်၍အမှီအခိုကင်းသောတန်ဖိုးဖြတ်သူတစ်ဦးပါဝင်ခြင်းရှိမရှိ၊
- (ဂ) ထိုအရာ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးများကိုခန့်မှန်းရာတွင် ကျင့်သုံးသည့် အရေးပါသောယူဆချက်များ နှင့် နည်းလမ်းများ၊
- (ဃ) တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ထားသောမြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အတန်းအစား အသီးသီးအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းမည့် ထိုသယ်ဆောင်ပမာဏတွင် ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံအရ သယ်ဆောင်လျက်ရှိသည့် ထိုရန်ပိုင်ခွင့်များရှိသည်၊ နှင့်
- (င) ယင်းကာလအတွက် ပြောင်းလဲမှုနှင့်အစုရှယ်ယာရှင်များသို့ လက်ကျန်ဖြန့်ဝေခြင်းအပေါ်တွင် ကန့်သတ် ချက်ညွှန်ပြသည့် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းမှ ပိုငွေ။

အခန်း ၁၈

အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမှအပ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

- ၁၈.၁ ဤအခန်းကိုအမည်ကောင်းတန်ဖိုး (အခန်း ၁၉ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစည်းခြင်းနှင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးတွင် ကြည့်ပါ) မှအပထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်များအားလုံးနှင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက သမားရိုးကျ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် ရောင်းချရန်အလို့ငှာ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍ မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ(အခန်း၁၃ ကုန်လက်ကျန်များနှင့်အခန်း၂၃ ရငွေတို့တွင်ကြည့်) အတွက်စာရင်းကိုင်ရာတွင် ကျင့်သုံး သည်။
- ၁၈.၂ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်သည် ရုပ်ဝတ္ထုအကောင်အထည်မရှိသည့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သော ငွေတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို-
 - (က) ခွဲခြား၍ရနိုင်သည့်အခါ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာရရန်ပိုင်ခွင့်သို့မဟုတ်ပေးရန်တာဝန်ကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းထံမှ ခွဲထုတ်နိုင် သို့မဟုတ် ပိုင်းခြားနိုင်ပြီးလျှင် တစ်ခုချင်းဖြစ်စေ၊ ဆက်နွယ်သည့် စာချုပ်နှင့်အတူဖြစ်စေရောင်းချသည်၊လွှဲပြောင်းသည်၊လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးသည်၊ငှားရမ်းသည် သို့မဟုတ်လဲလှယ်သည် တို့ကိုပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ်
 - (ခ) အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းထံမှ သို့မဟုတ် အခြားသောအခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများမှ လွှဲပြောင်း ပေးနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ်ခွဲထုတ်နိုင်ခြင်းရှိမရှိကို အလေးမထားဘဲ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်သည် စာချုပ်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အခြားသောဥပဒေအခွင့်အရေးများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခါ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည်။
- ၁၈.၃ ဤအခန်းကို အောက်ဖော်ပြပါတို့အတွက် မကျင့်သုံးနိုင်ပါ-
 - (က) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ သို့မဟုတ်
 - (ခ) ရေနံ၊ သဘာဝဓါတ်ငွေ့နှင့် အလားတူပြည်လည်မဖြည့်တင်းနိုင်သည့် သယံဇာတများကဲ့သို့ ထုတ်ယူ တူးဖော်နိုင်သော တွင်းထွက်ပစ္စည်းထုတ်ယူခွင့်များနှင့်ဓါတ်သတ္တုလိုက်များ မပါဝင်ပါ။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း အတွက် အထွေထွေမူ

- ၁၈.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် မသွင်းရန်ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အပိုဒ် ၂.၂၇ရှိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းသတ်မှတ်ချက်ကို ကျင့်သုံးသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အကယ်၍-
 - (က) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အတွင်းသို့ စီးဝင်နိုင်ခြေရှိလျှင်၊

- (ခ) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးကိုယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်လျှင်၊နှင့်
- (ဂ) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်သည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောအရာတစ်ခုပေါ်တွင် လုပ်ငန်းတွင်းဖြစ်ပေါ်သော အသုံးစရိတ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမဟုတ်လျှင် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

- ၁၈.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းတလျောက်လုံးတွင်ရှိနေမည့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ အကောင်းဆုံးခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးအခြေအနေများကိုကိုယ်စားပြုသည့် ဆီလျော်ပြီး ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သောယူဆချက်များကိုသုံးပြီး မျှော်မှန်းထားသော အနာဂတ်စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်များဖြစ်နိုင်ချေခြေကို အကဲဖြတ်ရမည်။
- ၁၈.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပြင်ပသက်သေအထောက်အထားကို ပိုအလေးပေးခြင်းဖြင့် ကနဦး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့်အချိန်တွင် ရနိုင်သောအထောက်အထားပေါ်အခြေခံကာ ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအသုံးပြုမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များစီးဝင်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသည့်သေချာမှုပမာဏကို အကဲဖြတ်ရန် ချင့်ချိန်စဉ်းစားမှုကို အသုံးပြုသည်။
- ၁၈.၇ အပိုဒ် ၁၈.၄(က)ရှိ ဖြစ်နိုင်ခြေအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း သတ်မှတ်ချက်သည် သီးခြားစီရယူထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် ပြည့်ပြီးမှဖြစ်သည်ဟု အမြဲတမ်းမှတ်ယူသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ရယူခြင်း

- ၁၈.၈ ဝယ်ယူသည့်နေ့တွင် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယင်း၏သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏ သတ်မှတ်နိုင်ခြင်းမရှိလျှင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်တွင် ရယူထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ကနဦး ပမာဏသတ်မှတ်မှု

- ၁၈.၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ကနဦး၌ ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

သီးခြားစီရယူခြင်း

- ၁၈.၁၀ သီးခြားစီရယူထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးတွင်-
 - (က) ကုန်သွယ်မှုလျော့ငွေများနှင့်လျော့ငွေများကို နုတ်ထားသည့် ဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် အကျိုးဆောင်ခများ၊ သွင်းကုန်အခွန်များနှင့် ပြန်မအမ်းသည့်အဝယ်ခွန်များအပါအဝင် ယင်း၏ဝယ်ဈေးနှုန်း၊နှင့်
 - (ခ) ရည်ရွယ်ထားသည့်အတိုင်း အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သော မည်သည့်ကုန်ကျစရိတ်မဆို တို့ ဖွဲ့စည်းပါဝင်သည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ရယူခြင်း

၁၈.၁၁ အကယ်၍ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်တွင် ရယူခဲ့ပါက ရယူသည့်နေ့ရှိ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးသည် ထိုရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုး ဖြစ်သည်။

အစိုးရထောက်ပံ့ငွေနည်းလမ်းဖြင့် ရယူခြင်း

၁၈.၁၂ အကယ်၍ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အစိုးရထောက်ပံ့ငွေနည်းလမ်းဖြင့် ရယူခဲ့ပါက အခန်း ၂၄ အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများနှင့်အညီ အစိုးရထောက်ပံ့ငွေရရှိသည့် သို့မဟုတ် ရန်ပိုင်ခွင့်နေ့ရှိ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍ မရသော ရန်ပိုင်ခွင့်၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးသည် ထိုရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးဖြစ်သည်။

ရန်ပိုင်ခွင့်များကို ဖလှယ်ခြင်းများ

၁၈.၁၃ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို ငွေကြေးတန်ဖိုးအားဖြင့် အပြောင်းအလဲရှိသည့် ရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ငွေတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲမရှိသည့် ရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် ငွေကြေးတန်ဖိုးအားဖြင့် အပြောင်းအလဲရှိသည့် ရန်ပိုင်ခွင့်ပေါင်းစပ်ထားသည့် ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုနှင့် လဲလှယ်၍ရယူနိုင်သည်။

(က) လဲလှယ်မှု လုပ်ဆောင်ချက်သည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာ အနှစ်သာရနှင့်မပြည့်စုံခြင်း၊

(ခ) လက်ခံရရှိသည့် ရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် စွန့်လွှတ်လိုက်သည့် ရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏ သတ်မှတ်နိုင်ခြင်းတို့မရှိပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်ရယူထားသည့် ရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထိုကိစ္စတွင် ထိုရန်ပိုင်ခွင့် ၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကို စွန့်လွှတ်လိုက်သည့် ယင်းရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်သည်။

လုပ်ငန်းတွင်းဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရန်ပိုင်ခွင့်များ

၁၈.၁၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သုတေသနလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ နှစ်ရပ် လုံးအတွက် အသုံးစရိတ်အားလုံးအပါအဝင် လုပ်ငန်းတွင်းဖြစ်ပေါ်သော ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောအရာ တစ်ရပ် ကို ဤစံရှိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့်သတ်မှတ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသော အခြားရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျစရိတ် အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်မနေလျှင် အသုံးစရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် ထိုအသုံးစရိတ်ဖြစ်ပေါ်သည့်အချိန်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

၁၈.၁၅ အထက်ပါအပိုဒ်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ဥပမာများအဖြစ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အမယ်များကို အသုံးစရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး ထိုအသုံးစရိတ်ကို ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရ သောရန်ပိုင်ခွင့်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ-

(က) လုပ်ငန်းတွင်းဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ၊ လုပ်ငန်း၏ ကိုယ်ပိုင်တံဆိပ်အမှတ်အသား၊ အများပြည်သူသို့ အသိပေးထုတ်ပြန်ထားသည့် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များ၊ ဖောက်သည်စာရင်းများနှင့် အနှစ်သာရ အားဖြင့် ဆင်တူသောအမယ်များ၊

(ခ) တရားဝင်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကို စတင်ချိန်တွင် ကုန်ကျသည့် ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုံးလုပ်ငန်းကုန်ကျစရိတ်များ၊ လုပ်ဆောင်မှုလွယ်ကူစေမည့်အစီအမံသစ်တစ်ခု သို့မဟုတ် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းအသစ်တစ်ခုကို စတင်ရန် အသုံးစရိတ် (ဆိုလိုသည်မှာ လုပ်ငန်းမစတင်မီကုန်ကျစရိတ်များ)နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုအသစ်စတင်ခြင်း သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်အသစ်များ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းစဉ်

အသစ်များစတင်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် အသုံးစရိတ်ကဲ့သို့သော စတင်ထူထောင်ချိန်ရှိ ကုန်ကျစရိတ် များပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစတင်တည်ထောင်ရန် ဆောင်ရွက်ချက်များ(ဆိုလိုသည်မှာ စတင်တည်ထောင် ချိန်ရှိကုန်ကျစရိတ်များ)၊

- (ဂ) လေ့ကျင့်ပညာပေးခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ၊
- (ဃ) ကြော်ငြာခြင်းနှင့် အရောင်းမြှင့်တင်ရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊
- (င) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကို အားလုံးဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်စေ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊
- (စ) လုပ်ငန်းတွင်းဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သောအမည်ကောင်းတန်ဖိုး။

၁၈.၁၆ အပိုဒ် ၁၈.၁၅ သည် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင်ဖြစ်စေကုန်စည်များကိုပို့ဆောင်ရာတွင်ဖြစ်စေ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင် မှုအတွက် ကြိုတင်ပေးချေထားသည့် ကြိုတင်ပေးငွေတစ်ရပ်ကိုရရှိနိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းကိုဟန့်တားပိတ်ပင်ခြင်းမရှိပါ။

ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းသည့် အတိတ်ကာလ၏စရိတ်များ

၁၈.၁၇ အသုံးစရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ်ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မှုမရသော အမယ်တစ်ခု အတွက် အသုံးစရိတ်ကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် နောက်ပိုင်းတစ်နေ့(ကာလ)တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးနောက် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၁၈.၁၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မှုမရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ တန်ဖိုးလျော့ စုစုပေါင်းနှင့် တန်ဖိုးကျမှုဆုံးရှုံးမှုစုစုပေါင်းကိုနှုတ်၍ ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ တန်ဖိုးလျော့ခြင်းအတွက် လိုအပ်ချက် များကို ဤအခန်းတွင် တင်ပြထားသည်။ တန်ဖိုးကျမှုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းအတွက် လိုအပ်ချက်များ ကို အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျမှုတွင် စီစဉ်တင်ပြထားသည်။

အသုံးဝင်သက်တမ်း

၁၈.၁၉ ဤစံ၏ ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မှုမရသောရရန်ပိုင်ခွင့်များအားလုံးတွင် ကန့်သတ်ချက်ရှိသော အသုံးဝင်သက်တမ်းရှိသည်ဟု ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ စာချုပ်ဆိုရသည့်အတိုင်းမဟုတ် အခြားဥပဒေအခွင့်အရေးများမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မှုမရသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းသည် စာချုပ်ဆိုရသည့် သို့မဟုတ် အခြားဥပဒေအခွင့်အရေးများ၏ ကာလထက်ကျော်လွန်၍ မရသော်လည်း ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအသုံးပြုရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက မျှော်လင့်သည့်ကာလပေါ်မူတည်၍ ပို၍တိုတောင်းကောင်း တိုတောင်းနိုင်သည်။ အကယ်၍ စာချုပ်ဆိုရသည့်အတိုင်းမဟုတ် အခြားဥပဒေအခွင့်အရေးကို သက်တမ်းတိုးနိုင်သည့် ကန့်သတ်ထားသော ကာလအတွက် ဥပဒေအရလွှဲပြောင်းပေးအပ်ပါကအကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ကုန်ကျစရိတ် သိသိသာသာ မကုန်ဘဲသက်တမ်းတိုးထားသည်ကို သက်သေပြသည့်အထောက်အထားရှိမှသာလျှင် ထိုထိတွေ့ကိုင်တွယ်မှုမရ သော ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းတွင် သက်တမ်းတိုးကာလ(များ)ပါဝင်ရမည်။

၁၈.၂၀ အကယ်၍ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မှုမရသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းကို ယုံကြည်အားထားရစွာ သက်သေမပြနိုင်ပါက အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ အကောင်းဆုံးခန့်မှန်းခြေပေါ် အခြေခံ၍သက်တမ်းသတ်မှတ်ရမည်။ သို့ရာတွင် (၁၀)နှစ်ထက်မကျော်စေရ။

အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ဖောင်ဒေးရှင်း

တန်ဖိုးလျော့ကာလနှင့် တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်း

- ၁၈.၂၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ တန်ဖိုးလျော့နိုင်သော ပမာဏကို ယင်း၏အသုံးဝင်သက်တမ်းတလျောက်လုံးတွင် စနစ်ကျသောအခြေခံတစ်ရပ်ဖြင့် ခွဲဝေရမည်။ ဤစံ၏ အခြားအခန်းများက ထိုကုန်ကျစရိတ်ကို ကုန်လက်ကျန်များ သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုး၏အပိုင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်မှုမရှိလျှင် ကာလတစ်ခုချင်းစီအတွက် တန်ဖိုးလျော့သည့်စရိတ်ကို စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၁၈.၂၂ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြုနိုင်သောအခါ တန်ဖိုးလျော့ခြင်းစတင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းကရည်ရွယ်ထားသည့် ပုံစံအတိုင်းအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောအခြေအနေနှင့် နေရာ ဒေသတွင် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်တည်ရှိသောအခါ။ ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားလိုက်သောအခါ တန်ဖိုးလျော့ခြင်းပြီးဆုံးသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အနာဂတ် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များကို သုံးစွဲရန်မျှော်လင့်ထားသည့် ပုံစံကိုထင်ဟပ်စေသည့် တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်းကို ရွေးချယ်ရမည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုပုံစံကိုယုံကြည်အားထားရစွာ မဆုံးဖြတ်နိုင်ပါက မျဉ်းဖြောင့်နည်းလမ်း(straight-line method)ကိုအသုံးပြုရမည်။

ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး

- ၁၈.၂၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးကို-
 - (က) ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းကုန်ဆုံးချိန်တွင် တတိယပုဂ္ဂိုလ်ကဝယ်ယူရန် ကတိကဝတ်ရှိသည်၊ သို့မဟုတ်
 - (ခ) ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသောဈေးကွက်ရှိပြီး-
 - (၁) ထိုဈေးကွက်ကို ရည်ညွှန်းကိုးကားပြီး ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးကိုဆုံးဖြတ်နိုင်သည်နှင့်
 - (၂) ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းကုန်ဆုံးချိန်တွင် သက်တမ်းကုန်ဈေးကွက်ကဲ့သို့သော ဈေးကွက်တစ်ခုရှိမည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်။ တို့မဟုတ်လျှင် သုညဟုမှတ်ယူရမည်။

တန်ဖိုးလျော့ကာလနှင့် တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၈.၂၄ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အသုံးပြုပုံပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်၊ နည်းပညာဆိုင်ရာတိုးတက်မှုနှင့် ဈေးကွက်တွင် ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများကဲ့သို့သော အချက်အလက်များသည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးသို့မဟုတ် အသုံးဝင်သက်တမ်းတို့ကို အနီးဆုံးနှစ်စဉ်အစီရင်ခံသည့် နေ့ကတည်းက ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်ကို ညွှန်ပြနိုင်သည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့သော ညွှန်ပြချက်များ ရှိနေပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယခင်ခန့်မှန်းခြေများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး အကယ်၍ လက်ရှိ မျှော်မှန်းထားမှုများသည် ကွဲလွဲနေပါက ထိုကြွင်းကျန်တန်ဖိုး၊ တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်း သို့မဟုတ် အသုံးဝင်သက်တမ်းတို့ကို ပြင်ဆင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး၊ တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်း သို့မဟုတ် အသုံးဝင်သက်တမ်းတို့တွင် ပြောင်းလဲမှုအတွက် အပိုဒ် ၁၀.၁၅-၁၉.၁၈ တို့နှင့်အညီ စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

သယ်ဆောင်ပမာဏကိုပြန်လည်ရရှိနိုင်စွမ်း—တန်ဖိုးကျ ဆုံးရှုံးမှုများ

၁၈.၂၅ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်သည် တန်ဖိုးကျကျဆုံးဖြတ်ရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခန်း ၂၇ ကိုကျင့်သုံးရမည်။ ထိုအခန်းသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကယင်း၏ရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုမည်သည့်အခါနှင့် မည်သို့ ပြန်လည်သုံးသပ်မည်၊ ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့် ပမာဏကို မည်သို့ဆုံးဖြတ်မည်နှင့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို မည်သည့်အခါတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းမည် သို့မဟုတ် ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းမည်ကို ရှင်းပြသည်။

အနားပေးခြင်းနှင့် ထုခွဲရောင်းချခြင်း

၁၈.၂၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-

- (က) ထုခွဲရောင်းချသည့်အခါ သို့မဟုတ်၊
- (ခ) ယင်းပစ္စည်းအားအသုံးပြုခြင်းသို့မဟုတ် ထုခွဲရောင်းချခြင်းမှ အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များကို မမျှော်လင့်နိုင်သောအခါ

ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားပြီးအမြတ် သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

၁၈.၂၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသောရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ အတန်းအစားအသီးသီးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်ပြတင်ပြရမည်-

- (က) အသုံးဝင်သက်တမ်းများသို့မဟုတ် အသုံးပြုသည့် တန်ဖိုးလျော့နှုန်းများ၊
- (ခ) အသုံးပြုသည့် တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်း၊
- (ဂ) အစီရင်ခံသည့် ကာလအစနှင့်အဆုံးရှိစုစုပေါင်းသယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် စုဆောင်းထားသည့် တန်ဖိုးလျော့ (စုဆောင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျ ဆုံးရှုံးမှုများစုစုပေါင်း)
- (ဃ) စုပေါင်းဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း (နှင့်ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်း)တွင် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရန်ပိုင်ခွင့်များကို တန်ဖိုးလျော့ထားခြင်းပါဝင်သည့် လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသောအမယ်(များ)၊ နှင့်
- (င) (၁) ထပ်တိုးခြင်းများ၊
(၂) ထုခွဲရောင်းချခြင်းများ၊
(၃) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ရယူခြင်းများ၊
(၄) တန်ဖိုးလျော့ထားခြင်း၊
(၅) တန်ဖိုးကျမှုမှ ဆုံးရှုံးမှုများ၊ နှင့်
(၆) အခြားပြောင်းလဲမှုများ

ကိုသီးခြားဖော်ပြထားသော အစီရင်ခံသည့် ကာလအစနှင့်အဆုံးရှိ သယ်ဆောင်ပမာဏအား စာရင်းကိုက်ညီချက်တစ်ရပ်။

ဤစာရင်းကိုက်ညီချက်ကိုယခင်ကာလများအတွက်တင်ပြရန်မလိုအပ်ပါ။

၁၈.၂၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများအတွက် ပဓာနကျသောထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ကျန်ရှိနေသေးသော တန်ဖိုးလျော့ကာလတို့ပါဝင်သည့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်၊
- (ခ) အစိုးရထောက်ပံ့ငွေနည်းလမ်းဖြင့် ရယူထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍ မရသောရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် (အပိုဒ် ၁၈.၁၂တွင်ကြည့်ပါ)-
 - (၁) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးနှင့်
 - (၂) ယင်းတို့၏ သယ်ဆောင်ပမာဏများ။
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် ပိုင်ဆိုင်မှုကန့်သတ်ချက်ရှိသော သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များအတွက် လုံခြုံမှု အဖြစ် အပေါင်ထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တည်ရှိမှုနှင့် သယ်ဆောင် ပမာဏ၊
- (ဃ) ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုရယူခြင်းအတွက် စာချုပ်ဆိုင်ရာကတိကဝတ်များ၏ ပမာဏ၊
တို့ကိုလည်း ထုတ်ဖော်ပြရမည်။

၁၈.၂၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအသုံးစရိတ်စုစုပေါင်းပမာဏကို ကာလအတွင်း အသုံးစရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည် (ဆိုလိုသည်မှာ ဤစံအရ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း သတ်မှတ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့် အခြားသောရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျစရိတ်တစ်တိုင်းအဖြစ် ငွေလုံးငွေရင်း စာရင်းမသွင်းနိုင်သည့် လုပ်ငန်းတွင်းသုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးစရိတ်ပမာဏ)။

အခန်း ၁၉

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၁၉.၁ ဤအခန်းကိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများအတွက် စာရင်းကိုင်ရာတွင် ကျင့်သုံးသည်။ ဤအခန်းသည် ဝယ်ယူဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်း၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကို ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ထိုကုန်ကျတန်ဖိုးကိုရယူထားသည့်ရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် တာဝန်ယူထားသည့်ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များအတွက် လျာထားခြင်းများ တို့သို့ခွဲဝေကျခံခြင်းကိုလမ်းညွှန်ချက်ပေးသည်။ ဤအခန်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစပ်သည့်အချိန်နှင့် နောက်ပိုင်းတွင်ရှိသော အမည်ကောင်းတန်ဖိုးအတွက် စာရင်းရေးသွင်းခြင်းကိုလည်း ရည်ညွှန်းသည်။

၁၉.၂ ဤအခန်းသည်-

- (က) ဘုံထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများသို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပေါင်းစပ်ခြင်းများ။ ဘုံထိန်းချုပ်မှုဆိုသည်မှာ ပေါင်းစပ်ထားသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများသို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အားလုံးကိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပေါင်းစပ်ခြင်းမတိုင်မီနှင့် ပေါင်းစပ်ပြီးနောက် တူညီသော ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များတို့ကနောက်ဆုံးတွင် ထိန်းချုပ်ခံရခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုထိန်းချုပ်မှုသည် ယာယီမဟုတ်ပါ။
- (ခ) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ရပ် တည်ထောင်ခြင်း၊
- (ဂ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားခြင်းမဟုတ်သည့် ရန်ပိုင်ခွင့်များအုပ်စုတစ်စုကိုရယူခြင်း
တို့မှလွဲ၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများအားလုံးအတွက် စာရင်းသွင်းရေးခြင်းကို သတ်မှတ်သည်။

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများ

၁၉.၃ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်သည် သီးခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများသို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များကို တစ်ခုတည်းသောစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် အတူတကွ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းဖြစ်သည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းအားလုံးနီးပါး၏ ရလဒ်သည် ဝယ်ယူသူ-အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ရောင်းချသူ-တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ကိုထိန်းချုပ်ခွင့်ရသည်။ ဝယ်ယူသူကရောင်းချသူကို ထိန်းချုပ်ခွင့်ရသည့်နေ့သည် ရယူသည့်နေ့ဖြစ်သည်။

၁၉.၄ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်ကို ဥပဒေကြောင်းအရ၊ အခွန်အကောက်သို့မဟုတ် အခြားအကြောင်းရင်းများအတွက် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။ ယင်းသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း ၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ဝယ်ယူခြင်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရန်ပိုင်ခွင့်များအားလုံးကိုဝယ်ယူခြင်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တာဝန်ယူထားသည့် ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုဖြစ်ပေါ်စေသည့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရန်ပိုင်ခွင့်အချို့ကို ဝယ်ယူခြင်းတို့ ပါဝင်နိုင်သည်။

၁၉.၅ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်ကို ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများထုတ်ဝေခြင်း၊ ငွေသား၊ ငွေသားနှင့် ညီမျှသောအရာများသို့မဟုတ် အခြားရန်ပိုင်ခွင့်များသို့မဟုတ် ထိုအရာများကိုရော၍ လွှဲပြောင်းခြင်းတို့ဖြင့် အကျိုး

သက်ရောက်နိုင်သည်။ ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်သည် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၏ ရှယ်ယာရှင်များအကြား သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရှယ်ယာရှင် များအကြားတို့တွင် ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုသို့ပေါင်းစပ်ခြင်းတွင် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများကို ထိန်းချုပ်ရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအသစ်တစ်ခုတည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် အသားတင် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ လွှဲပြောင်း ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသည့် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခြင်းများပါဝင်နိုင်သည်။

စာရင်းကိုင်ခြင်း

- ၁၉.၆ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများအားလုံးကို အဝယ်နည်းလမ်းကိုကျင့်သုံးပြီး စာရင်းရေးသွင်းရမည်။
- ၁၉.၇ ထိုအဝယ်နည်းလမ်းကိုကျင့်သုံးရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အဆင့်များပါဝင်သည်-
 - (က) ဝယ်ယူသူတစ်ဦးကိုဖော်ထုတ်ခြင်း၊
 - (ခ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်း၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကိုပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်
 - (ဂ) ရယူသည့်နေ့ရှိရယူထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်တာဝန်ယူထားသည့် ပေးရန်တာဝန်များနှင့်ပေါ်ကောင်း ပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်အတွက် လျာထားခြင်းများသို့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်း၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကို ခွဲဝေကျခံခြင်း။

ဝယ်ယူသူကိုဖော်ထုတ်ခြင်း

- ၁၉.၈ ဝယ်ယူသူတစ်ဦးကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများအားလုံးအတွက် ဖော်ထုတ်ရမည်။ ထိုဝယ်ယူသူသည် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများသို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် ထိန်းချုပ်ခွင့်ရသည့် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။
- ၁၉.၉ ထိန်းချုပ်မှုဆိုသည်မှာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏လုပ်ဆောင်ချက်များမှ အကျိုး ကျေးဇူးရရှိရန်အတွက် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာနှင့်လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်မူဝါဒများကို စီမံအုပ်ချုပ်ရန် အခွင့် အာဏာဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကို အခြားတစ်ခုထိန်းချုပ်ခြင်းကို အခန်း ၉ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများနှင့်သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ဖော်ပြထားသည်။
- ၁၉.၁၀ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဝယ်ယူသူတစ်ဦးကို ဖော်ထုတ်ရန် ခက်ခဲမည်ဖြစ်သော်လည်းဝယ်ယူသူရှိကြောင်း ညွှန်ပြချက်များ ရှိတတ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်-
 - (က) အကယ်၍ ပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများအနက်မှတစ်ခု၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး သည် အခြားပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းထက် သိသာထင်ရှားစွာများနေလျှင် ပိုကြီးသော သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဝယ်ယူသူဖြစ်ဖို့ ဖြစ်နိုင်ခြေ အလားအလာ များသည်။
 - (ခ) အကယ်၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းကိုငွေသားသို့မဟုတ် အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် သာမန် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ မဲပေးခွင့်ဖြင့် ဖလှယ်မှုတစ်ရပ်မှတစ်ဆင့် အကျိုးသက်ရောက်ပါက ငွေသားသို့မဟုတ် အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စွန့်လွှတ်လိုက်သော (ပေးလိုက်သော) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သည် ဝယ်ယူသူဖြစ်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြေအလားအလာများသည်။ ထို့အပြင်
 - (ဂ) အကယ်၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းသည် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းများ အနက်မှ တစ်ခု၏အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် ထွက်ပေါ်လာသောပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း အတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကိုရွေးချယ်ခြင်းအား လွှမ်းမိုးချယ်လှယ်နိုင်စွမ်းဖြစ်လာပါက လွှမ်းမိုးချယ်လှယ်

နိုင်သော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဝယ်ယူသူဖြစ်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြေအလားအလာများသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုး

၁၉.၁၁ ဝယ်ယူသူသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကို-

- (က) ရောင်းချသူအပေါ် ထိန်းချုပ်မှုအတွက် အလဲအလှယ်အဖြစ် ရယူသည့်နေ့ရှိ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးများ၊ ပေးလိုက်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော သို့မဟုတ် တာဝန်ယူခဲ့သောပေးရန် တာဝန်များနှင့် ဝယ်ယူသူကထုတ်ဝေခဲ့သည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးများ နှင့်
- (ခ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သော မည်သည့်ကုန်ကျစရိတ်မဆိုကို ပေါင်းခြင်း၏ စုစုပေါင်းအဖြစ် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

အနာဂတ်အဖြစ်အပျက်များ ဖြစ်ခြင်းမဖြစ်ခြင်းပေါ်မူတည်၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျတန်ဖိုးတွင် ညှိနှိုင်းချက်များ

၁၉.၁၂ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းသဘောတူညီချက်တစ်ရပ်သည် အနာဂတ်အဖြစ်အပျက်များ ဖြစ်ခြင်းမဖြစ်ခြင်းပေါ်မူတည်၍ စီးပွားရေးပေါင်းစပ်ခြင်း၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးတွင် ညှိနှိုင်းချက်တစ်ရပ်ခွင့်ပြုသောအခါ အကယ်၍ ထိုညှိနှိုင်းချက်သည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပြီး ယုံကြည်အားထားရစွာပမာဏသတ်မှတ်နိုင်လျှင် ဝယ်ယူသူသည် ရယူသည့်နေ့ရှိ ပေါင်းစပ်ခြင်း ကုန်ကျတန်ဖိုးတွင် ထိုညှိနှိုင်းချက်၏ ခန့်မှန်းပမာဏကိုထည့်သွင်းရမည်။

၁၉.၁၃ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သောညှိနှိုင်းချက်ကိုရယူသည့်နေ့တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိလာပြီး ယုံကြည်အားထားရစွာပမာဏသတ်မှတ်နိုင်လျှင် ထပ်တိုးအဖိုးစားနားကို ပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျတန်ဖိုးတွင် ညှိနှိုင်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

ပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျတန်ဖိုးကို ရယူခဲ့သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ယူဆထားသော ပေါ်ကောင်း ပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တို့သို့ ခွဲဝေကျခံခြင်း

၁၉.၁၄ ရယူသည့်နေ့တွင် ဝယ်ယူသူသည်အောက်ဖော်ပြပါတို့မှလွဲ၍ အပိုဒ် ၁၉.၁၅ရှိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း သတ်မှတ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသည့် ရောင်းချသူ၏ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များအတွက် လျာထားခြင်းတစ်ရပ်တို့ကိုထိုနေ့တွင်ရှိသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးများဖြင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်၏ ကုန်ကျတန်ဖိုးကို ခွဲဝေကျခံရမည်-

- (က) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်တွင် ရယူထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် တာဝန်ယူသည့် ပေးရန်တာဝန်တို့မှ ပေါ်ထွက်လာသောရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ်ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်တို့ကို အခန်း ၂၉ ဝင်ငွေခွန်နှင့်အညီ ပမာဏသတ်မှတ်ပြီး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထို့အပြင်

(ခ) ဝယ်ယူသူ၏ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များနှင့်ဆက်နွယ်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ် (သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်-အကယ်၍ရှိလျှင်)ကို အခန်း ၂၈ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်နှင့်အညီ ပမာဏသတ်မှတ်ပြီး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျတန်ဖိုးနှင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များ လျာထားခြင်းများ၏ အသားတင်သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအပေါ် ဝယ်ယူသူ၏ အကျိုးစီးပွားအကြား မည်သည့်ခြားနားမှုကိုမဆိုအပိုဒ် ၁၉.၂၂-၁၉.၂၄ (အမည်ကောင်းတန်ဖိုးအဖြစ် သို့မဟုတ် အနုတ်အမည်ကောင်းတန်ဖိုးအဖြစ်)နှင့်အညီ စာရင်းသွင်း ရမည်။ ရောင်းချသူရှိ မည်သည့်ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုမဆို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ရောင်းချသူ၏ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များပမာဏ၏ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အချိုးကျ ဝေစုဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်သည်။

၁၉.၁၅ အကယ်၍ ရယူသည့်နေ့တွင် အောက်ဖော်ပြပါသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှသာလျှင် ဝယ်ယူသူသည် ထိုနေ့ရှိ ရောင်းချသူ၏ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန် တာဝန်များကို သီးခြားစီအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်-

(က) ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်မှလွဲ၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အတွက် မည်သည့်တွဲဖက် နေသည့်အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားများမဆိုသည် ဝယ်ယူသူထံသို့ စီးဝင်ပြီးယင်း၏သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်။

(ခ) ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်မှလွဲ၍ ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အတွက် တာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရန် လိုအပ်မည့် အရင်းအမြစ်များမှ စီးထွက်မှုတစ်ရပ်နှင့် ယင်း၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည် အားထားရစွာပမာဏသတ်မှတ်နိုင်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်။

(ဂ) ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အတွက် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ်သို့မဟုတ် ကြီးပမ်း အားထုတ်မှုမပါဘဲယင်း၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုယုံကြည်အားထားရစွာပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည်။ နှင့်

(ဃ) ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အတွက် ယင်း၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည်။

၁၉.၁၆ ဝယ်ယူသူ၏ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် ဝယ်ယူသူအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျ တန်ဖိုးပေါ်တွင်အခြေခံထားသည့် ရောင်းချသူ၏ဝင်ငွေနှင့်စရိတ်များအပါအဝင် ရယူသည့်နေ့နောက်ပိုင်း ရောင်းချ သူ၏ အမြတ်များနှင့် အရှုံးများတို့ကိုပါ ပေါင်းစပ်ဖော်ပြရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရောင်းချသူ၏ တန်ဖိုးလျော့နိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ဆက်နွယ်သည့် ဝယ်ယူသူ၏ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် ရယူသည့်နေ့နောက်ပိုင်း ပါဝင်သည့် တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ကိုရယူသည့်နေ့ရှိ ထိုတန်ဖိုးလျော့နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုး၊ ဆိုလိုသည်မှာ ဝယ်ယူသူအတွက် ယင်းတို့၏ကုန်ကျတန်ဖိုးပေါ်တွင် အခြေခံရမည်။

၁၉.၁၇ အဝယ်နည်းလမ်းကျင့်သုံးခြင်းကို ဝယ်ယူသူကရောင်းချသူအပေါ် ထိန်းချုပ်မှုရသည့်နေ့ဖြစ်သော ရယူသည့်နေ့မှ စတင်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထိန်းချုပ်မှုဆိုသည်မှာအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသို့မဟုတ် စီးပွားရေး လုပ်ငန်း၏လုပ်ဆောင်ချက်များမှ အကျိုးကျေးဇူးရရှိရန်အတွက် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာနှင့် လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင် ချက်မူဝါဒများကို စီမံအုပ်ချုပ်ရန်အခွင့်အာဏာဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူသူကထိန်းချုပ်မှုမရမီဥပဒေအရ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်ကို ပိတ်သိမ်းရန် သို့မဟုတ် အပြီးသတ်ရန် မလိုအပ်ပါ။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်း တစ်ခုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အားလုံးသောအချက်အလက်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေအလုံးကို ဝယ်ယူသူ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောအခါ အကဲဖြတ်၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

၁၉.၁၈ အပိုဒ် ၁၉.၁၄ အရဝယ်ယူသူသည် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ရယူသည့်နေ့ရှိ တွင်ရှိပြီး အပိုဒ် ၁၉.၁၅ရှိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း သတ်မှတ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသည့် ရောင်းချသူ၏ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များကိုသီးခြားစီ အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသည်။ ထို့ကြောင့်-

(က) ရယူသည့်နေ့တွင် အခန်း ၂၁ လျာထားခြင်းများနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်အရေးပေါ်ကိစ္စများနှင့် အညီ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းအတွက် ရှိနေသည့် ပေးရန်တာဝန် တစ်ရပ်သည် ရောင်းချသူထံတွင်ရှိသောအခါတွင်သာ ပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျတန်ဖိုးကို ခွဲဝေခြင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ရောင်းချသူ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကိုလျော့ခြင်းသို့မဟုတ် ရပ်စဲခြင်းအတွက် ပေးရန် တာဝန်များကို ဝယ်ယူသူက အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်၊ နှင့်

(ခ) ပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျတန်ဖိုးကို ခွဲဝေသောအခါ ထိုဝယ်ယူသူသည် အနာဂတ်တွင် ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် ပေးရန်တာဝန်များ သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်း၏ ရလဒ်တစ်ခုအဖြစ် ဖြစ်ပေါ်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသောအခြားကုန်ကျစရိတ်များကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ။

၁၉.၁၉ အကယ်၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်အတွက် ကနဦးစာရင်းသွင်းခြင်းသည် ပေါင်းစပ်ခြင်းပေါ်ပေါက် သည့် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးအထိမပြီးဆုံးသေးပါက ဝယ်ယူသူသည် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် စာရင်းသွင်းခြင်း မပြည့်စုံသည့် ထိုအမယ်များအတွက် ယာယီပမာဏများကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ ဝယ်ယူသည့်နေ့နောက်ပိုင်း ၁၂ လအတွင်း ဝယ်ယူသူသည် ယာယီပမာဏများကိုရရှိထားသော သတင်းအချက် အလက်အသစ်ကို ထင်ဟပ်စေရန် နောက်ကြောင်းပြန်ညှိနှိုင်း၍ ရယူသည့်နေ့ရှိ (ဆိုလိုသည်မှာအကယ်၍ ရယူ သည့်နေ့တွင် ယင်းတို့ကိုပြုလုပ်ခဲ့ပါကယင်းတို့အတွက်စာရင်း) ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ ဝယ်ယူသည့်နေ့နောက်ပိုင်း ၁၂ လထက်ကျော်လွန်ပြီးနောက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်အတွက် ကနဦးစာရင်းသွင်းခြင်းတွင် ညှိနှိုင်းချက်များကို အခန်း ၁၀ စာရင်းကိုင်မှုများ၊ ခန့်မှန်း ခြေများနှင့် အမှားများနှင့်အညီ အမှားတစ်ခုကို ပြင်ဆင်ရန်အတွက်သာ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များ

၁၉.၂၀ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏ သတ်မှတ်နိုင်မှသာလျှင် ရောင်းချသူ၏ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်အတွက် လျာထားခြင်းတစ်ရပ် ကို ဝယ်ယူသူကသီးခြားစီအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းကို အပိုဒ် ၁၉.၁၅ က သတ်မှတ်သည်။ အကယ်၍ ယင်း၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်လျှင်-

(က) အမည်ကောင်းတန်ဖိုးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက် မှု ရလဒ်ရှိသည် သို့မဟုတ် အပိုဒ် ၁၉.၂၄ နှင့်အညီစာရင်းသွင်းပြီး၊

(ခ) ဝယ်ယူသူသည် အခန်း ၂၁ အရလိုအပ်သည့် ထိုပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်ကိုထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

၁၉.၂၁ ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးနောက် ဝယ်ယူသူသည် -

(က) အခန်း ၂၁ နှင့်အညီအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားမည်ဖြစ်သောပမာဏနှင့်

(ခ) ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏထဲမှ အခန်း ၂၃ ရငွေနှင့်အညီရငွေအဖြစ် ယခင်က အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏကိုနုတ်ပြီးပမာဏ တို့အနက်မှ ပိုများရာဖြင့် အပိုဒ် ၁၉.၁၅ နှင့်အညီသီးခြားစီအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သော ပေးရန်တာဝန်များကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

အမည်ကောင်းတန်ဖိုး

၁၉.၂၂ ရယူသည့်နေ့တွင်ထိုဝယ်ယူသူသည် -

- (က) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်တွင် ရယူထားသည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကိုရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး၊
- (ခ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျတန်ဖိုးက အပိုဒ်၁၉.၁၄နှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထား သည့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ အသားတင်သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင်ရှိသော ဝယ်ယူသူ၏ အကျိုးအမြတ် ထက်ပိုမိုသည့် ထိုအမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို ယင်း၏ကုန်ကျတန်ဖိုးဖြင့် ကနဦးပမာဏသတ်မှတ်သည်။

၁၉.၂၃ ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးနောက် ဝယ်ယူသူသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ရာတွင် ရယူထားသည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို ကုန်ကျတန်ဖိုးထဲမှ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးလျော့ခြင်းနှင့် စုစုပေါင်းတန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှု များကို နုတ်ပြီး ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို တန်ဖိုးလျော့ခြင်းအတွက် အပိုဒ် ၁၈.၁၉- ၁၈.၂၄ရှိ မူများကို လိုက်နာရမည်။ အကယ်၍ အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းကို ယုံကြည် အားထားရစွာ သက်သေမပြနိုင်ပါက အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ အကောင်းဆုံးခန့်မှန်းခြေပေါ် အခြေခံ၍ (၁၀)နှစ်ထက်မကျော်သည့် သက်တမ်းကိုဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ တန်ဖိုးကျမှုကိုပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းအတွက် အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျမှုကိုလိုက်နာရမည်။

ရောင်းချသူ၏ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ အသားတင် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတွင်ရှိသော ဝယ်ယူသူ၏အကျိုးအမြတ်ကုန်ကျတန်ဖိုးထက် ပိုမိုခြင်း

၁၉.၂၄ အကယ်၍ အပိုဒ် ၁၉.၁၄နှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များအတွက် လျာထားခြင်းများ၏ အသားတင် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင်ရှိသော ဝယ်ယူသူ၏ အကျိုးအမြတ်သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျ တန်ဖိုးထက် ပိုမိုပါက(တစ်ခါတစ်ရံတွင် အနုတ်အမည်ကောင်းတန်ဖိုးအဖြစ် ရည်ညွှန်းသည်) ဝယ်ယူသူသည်-

- (က) ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ရောင်းချသူ၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင် သည့် ပေးရန်တာဝန်များအတွက် လျာထားခြင်းများကိုပမာဏသတ်မှတ်မှုနှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျ တန်ဖိုး ပမာဏသတ်မှတ်မှုတို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး၊
- (ခ) ထိုပြန်လည်သုံးသပ်မှုပြီးနောက် မည်သည့်ကျန်ရှိနေသည့်အပိုကိုမဆို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ချက်ချင်းအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်း(များ)အတွက်

၁၉.၂၅ ကာလအတွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ခုစီအတွက် ဝယ်ယူသူသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်ပြရမည်-

- (က) ပေါင်းစပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများသို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အမည်များနှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များ၊
- (ခ) ရယူသည့်နေ့၊
- (ဂ) ရယူထားသည့် မဲပေးနိုင်သည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများရာခိုင်နှုန်း၊
- (ဃ) ပေါင်းစပ်ခြင်းကုန်ကျတန်ဖိုးနှင့် ထိုကုန်ကျတန်ဖိုး၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် တစ်ရပ် (ငွေသား၊ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများနှင့်ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းများကဲ့သို့)၊
- (င) အမည်ကောင်းအပါအဝင် ရယူသည့်နေ့ရှိပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ဝယ်ယူသူ၏ရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ အတန်းအစားတစ်ခုစီအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏများ၊
- (စ) အပိုဒ် ၁၉.၂၄နှင့်အညီ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် မည်သည့် အပိုပမာဏမဆိုနှင့် ထိုအပိုကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်းထဲတွင် (သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတွင်) လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသော အမယ်နှင့်
- (ဆ) ဝယ်ယူသူနှင့် ရောင်းချသူတို့၏ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းမှ မျှော်လင့်ထားသည့် စုပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အကျိုးရလဒ် သို့မဟုတ် အပိုဒ် ၁၉.၁၅ နှင့်အညီအသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းထားသည့် အခြားအမယ်များ သို့မဟုတ် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရန်ပိုင်ခွင့်များကဲ့သို့ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကိုပြုပြင်သည့် အချက်များအတွက် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် တစ်ရပ်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများအားလုံးအတွက်

၁၉.၂၆ ဝယ်ယူသူတစ်ဦးသည် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးအတွက် အသုံးပြုခဲ့သည့် အသုံးဝင်သက်တမ်းများနှင့် သီးခြားစီဖော်ပြထားသည့် အစီရင်ခံသည့် ကာလအစနှင့် အဆုံးရှိအမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ သယ်ဆောင်ပမာဏအား ကိုက်ညီရှင်းတမ်းတစ်ခုတို့ကိုထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းအသစ်မှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ပြောင်းလဲမှုများ၊
- (ခ) တန်ဖိုးကျ ဆုံးရှုံးမှုများ၊
- (ဂ) ယခင်ကရယူထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုထုခွဲရောင်းချခြင်းများနှင့်
- (ဃ) အခြားသောပြောင်းလဲမှုများ။

ဤစာရင်းကိုကိုညီချက်ကိုယခင်ကာလများအတွက်တင်ပြရန်မလိုအပ်ပါ။

အခန်း ၂၀ ငှားရမ်းမှုများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၂၀.၁ ဤအခန်းသည်-

- (က) သတ္တုတွင်းထွက်များ၊ ရေနံ၊ သဘာဝဓါတ်ငွေ့နှင့်အလားတူ ပြည်လည်မဖြည့်တင်းနိုင်သည့် သယံဇာတများကို စူးစမ်းရှာဖွေရန်အတွက် သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် ငှားရမ်းမှုများ(အခန်း ၃၄ အထူး လုပ်ဆောင်ချက်များတွင်ကြည့်)၊
- (ခ) ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယို အသံသွင်းခြင်းများ၊ ပြဇာတ်များ၊ လက်ရေးစာမူများ၊ မူပိုင်ခွင့်များ၊ ဉာဏပိုင်းဆိုင်ရာ မူပိုင်ခွင့်များ (အခန်း ၁၈ အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမှအပ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင်ကြည့်)၊
- (ဂ) ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုအရ အငှားချ ထားသူများက ပေးသော မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ ပမာဏသတ်မှတ်မှုနှင့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖြစ် စာရင်းသွင်းထားသည့် ငှားရမ်းသူများ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၏ပမာဏသတ်မှတ်မှု (အခန်း ၁၆ မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တွင်ကြည့်ပါ)၊
- (ဃ) ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုအရ အငှားချထားသူများက ပေးသော အသက်ရှိဇီဝ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားသည့် ငှားရမ်းသူများလက်ဝယ် ကိုင်ဆောင်ထားသည့် အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ ပမာဏသတ်မှတ်မှု (အခန်း ၃၄ တွင်ကြည့်ပါ)၊
- (င) သက်ဆိုင်သည့် တဖက်ပုဂ္ဂိုလ်များအနက်မှတစ်ယောက်၏ ပျက်ကွက်မှုတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲသော ဈေးကွက်အတိုးနှုန်းများပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့် ငှားရမ်းခပေးချေမှုများတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ ဆက်နွယ်မှုမရှိသည့် ပဋိညာဉ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းများကြောင့် ရလဒ်တစ်ခုအဖြစ် အငှားချထားသူ သို့မဟုတ် ငှားရမ်းသူသို့ ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် ငှားရမ်းမှုများ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းများတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ ငှားရမ်းထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများနှင့် (အပိုဒ်၁၂.၃(စ)တွင်ကြည့်) နှင့်
- (စ) မတန်တဆတာဝန်ပိုစေသော ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုများ။
မှလွဲ၍ ငှားရမ်းမှုများအားလုံးအတွက် စာရင်းကိုင်ရန် ကာမိသည်။

၂၀.၂ ဤအခန်းသည် ထိုကဲ့သို့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အငှားချထားသူထံမှ တော်တော်များများဝန်ဆောင်မှုများ လိုအပ်မည်ဖြစ်လင့်ကစား ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသုံးပြုခွင့်ကို လွှဲပြောင်းသည့် သဘောတူညီချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ ဤအခန်းသည် စာချုပ်ချုပ်ထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးထံမှ အခြားသူထံသို့ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသုံးပြုခွင့် မလွှဲပြောင်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် စာချုပ်များဖြစ်သော သဘောတူညီမှုများနှင့်မသက်ဆိုင်ပါ။

၂၀.၃ အချို့သောအစီအစဉ်များသည် ပြင်ပသို့လုပ်ငန်းအပ်နှံသည့် (outsourcing) အစီအစဉ်များ၊ လုပ်ကိုင်စွမ်းအခွင့်အရေးများပေးသည့် ဆက်သွယ်ရေးစာချုပ်များနှင့် ယူလျှင်ယူ မယူလျှင် ဒဏ်ကြေးပေးစာချုပ်များကဲ့သို့သော ငှားရမ်းမှုတစ်ရပ်သည် ဥပဒေကြောင်းအရပုံစံမဟုတ်သော်လည်း အပြန်အလှန်သဘောဖြင့် ပေးချေမှုများအတွက်

ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသုံးပြုခွင့်ကို ပေးထားသည်။ ထိုစီစဉ်မှုများသည် အနှစ်သာရအားဖြင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ငှားရမ်းခြင်းဖြစ်ပြီး ဤအခန်းအရစာရင်းရေးသွင်းရမည်။

ငှားရမ်းမှုများကို အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း

၂၀.၄ အကယ်၍ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ဆက်စပ်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများအားလုံးသည် ပိုင်ဆိုင်သူထံသို့ အနှစ်သာရအားဖြင့် လွှဲပြောင်းခဲ့လျှင် ငှားရမ်းမှုတစ်ခုကို ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့်အငှားချထားခြင်း အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်။ အကယ်၍ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများအားလုံးသည် ပိုင်ဆိုင်သူထံသို့ အနှစ်သာရအားဖြင့် မလွှဲပြောင်းခဲ့ပါက အငှားစာချုပ်တစ်ခုကို ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ် ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲပါသည်။

၂၀.၅ ငှားရမ်းမှုတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့်အငှားချထားခြင်းဖြစ်သည် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှု မဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုဖြစ်သည်ဆိုသည်မှာ ငှားရမ်းမှုစာချုပ်၏ပုံစံပေါ်တွင် မူတည်ဘဲ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ အနှစ်သာရပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ငှားရမ်းမှုတစ်ရပ်ကို ဘဏ္ဍာရေး ချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားမှုအဖြစ် အမျိုးအစားကွဲစေသည့် တစ်ခုချင်း သို့မဟုတ် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အခြေအနေများကိုဖော်ပြသည့် ဥပမာများမှာ-

- (က) အငှားသက်တမ်းကုန်ဆုံးချိန်တွင် ငှားရမ်းသူသို့ ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ပိုင်ဆိုင်မှု လွှဲပြောင်းသည့် ငှားရမ်းမှု၊
- (ခ) ငှားရမ်းမှုစကတည်းက ရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးလိမ့်မည်ဟု ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ သေချာပြီး ရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးမည်ဖြစ်သောနေ့ရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထက် သိသိသာသာလျော့မည်ဟု ခန့်မှန်းရသောဈေးနှုန်းဖြင့် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ဝယ်ယူရန် ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး ငှားရမ်းသူတွင်ရှိသည်၊
- (ဂ) ပိုင်ဆိုင်မှုကို မလွှဲပြောင်းလျှင်ပင် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ စီးပွားရေးအရအသုံးဝင် သက်တမ်း၏ အဓိကအပိုင်း သည် ငှားရမ်းသက်တမ်းဖြစ်သည်၊
- (ဃ) ငှားရမ်းမှုစတင်ချိန်တွင် အနည်းဆုံးငှားရမ်းခပေးငွေပမာဏ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးသည် ငှားထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် အားလုံး၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး၏ အနည်းဆုံး အနှစ်သာရအားဖြင့် စုစုပေါင်းဖြစ်သည်နှင့်
- (င) ငှားထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ ထူးခြားသည့်သဘောသဘာဝရှိခြင်းကြောင့် ငှားရမ်းသူကသာ အကြီးစား ပြုပြင်မွမ်းမံမှုမပြုလုပ်ဘဲ ယင်းတို့ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

၂၀.၆ ငှားရမ်းမှုတစ်ခုကို ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့်အငှားချထားခြင်းအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲစေသည့် တစ်ခုချင်း သို့မဟုတ် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အခြေအနေများကို ညွှန်ပြချက်များမှာ-

- (က) အကယ်၍ ငှားရမ်းသူသည် ငှားရမ်းမှုကို ဖျက်သိမ်းနိုင်လျှင် ဖျက်သိမ်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော အငှားချ ထားသူ၏ ဆုံးရှုံးမှုများကို ငှားရမ်းသူက ကျခံသည်၊
- (ခ) ငှားထားသည့်ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးအတက်အကျကြောင့် အမြတ်များ သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုများ သည် ငှားရမ်းသူသည် (ဥပမာအားဖြင့်အငှားလျော့ငွေပုံစံတစ်ခုသည် ငှားရမ်းမှုပြီးဆုံးချိန်တွင် ရောင်းချ ရာမှရငွေအများစုနှင့် တူညီခြင်း)၊နှင့်
- (ဂ) ငှားရမ်းသူတွင် ဈေးကွက်ငှားခထက် အနှစ်သာရအားဖြင့် လျော့နည်းသော ငှားခတစ်ရပ်ဖြင့် ဒုတိယကာလ အတွက် ဆက်ငှားနိုင်စွမ်းရှိသည်။

၂၀.၇ အပိုဒ် ၂၀.၅ နှင့် ၂၀.၆တို့ရှိ ဥပမာများနှင့် ညွှန်ပြချက်များသည် အမြဲတမ်း ပြည့်စုံခိုင်လုံသည်မဟုတ်ပါ။ အကယ်၍ ငှားရမ်းမှုသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများအားလုံးသည် ပိုင်ဆိုင်သူထံသို့ အနှစ်သာရအားဖြင့် အပြည့်အဝလွှဲပြောင်းမရောက်ရှိသည့် အခြားလက္ခဏာများမှ ရှင်းလင်းလျှင် ထိုငှားရမ်းမှုကို ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှု

မဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဤကဲ့သို့ကိစ္စဖြစ်နိုင်သည်—အကယ်၍ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ငှားရမ်းခများရှိလျှင် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲတတ်သောပေးချေမှုများအတွက် ငှားရမ်းမှုပြီးဆုံးချိန်တွင် ငှားရမ်းသူထံသို့ ထိုရန်ပိုင်ခွင့်၏ ပိုင်ဆိုင်မှု လွှဲပြောင်းခြင်းသည် ထိုရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးနှင့်တူညီလျှင် ရလဒ်တစ်ရပ်အဖြစ် ငှားရမ်းသူတွင် ပိုင်ဆိုင်သူထံသို့ အနှစ်သာရအားဖြင့် ရောက်ရှိသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများအားလုံးမရှိပါ။

၂၀.၈ အငှားအမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို အငှားစတင်ချိန်တွင်ပြုလုပ်ပြီး ငှားရမ်းမှုအမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို ပြန်လည်ခန့်မှန်းအကဲဖြတ်ရမည့် ကိစ္စဖြစ်သော ထိုငှားရမ်းမှု၏ လျာထားချက်များကိုပြောင်းရန် အငှားချထားသူနှင့် ငှားရမ်းသူတို့ သဘောတူညီသည်မှလွဲ၍ (ငှားရမ်းမှုကို ရိုးရိုးတန်းတန်းသက်တမ်းတိုးခြင်းမှလွဲ၍) အငှားသက်တမ်းတလျောက်လုံး မပြောင်းလဲပါ။

ငှားရမ်းသူ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ— ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်း

ကနဦး အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်း

၂၀.၉ အငှားသက်တမ်းစတင်ချိန်တွင် ငှားရမ်းသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းအရ အသုံးပြုခွင့်များနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ငှားထားသည့် မြေအဆောက်အအုံ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနှင့် တူညီသည့် ပမာဏများဖြင့် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် ရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် သို့မဟုတ် အကယ်၍ ပိုမိုလျော့နည်းလျှင် အငှားစတင်ချိန်တွင် ဆုံးဖြတ်ထားသည့် အနည်းဆုံးငှားခပေးချေမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ငှားရမ်းသူအတွက် မည်သည့် ကနဦးတိုက်ရိုက်ကုန်ကျစရိတ်မဆိုကို (ငှားရမ်းမှုတစ်ခုကို စီစဉ်ခြင်းနှင့်ညှိနှိုင်းခြင်းတို့နှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သော ထပ်တိုးကုန်ကျစရိတ်များ) ရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏသို့ ပေါင်းထည့်သည်။

၂၀.၁၀ အနည်းဆုံးငှားခပေးချေမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးကို ငှားရမ်းခြင်းရှိသွယ်ပိုက်အတိုးနှုန်းကို အသုံးပြုပြီး တွက်ချက်ရမည်။ အကယ်၍ ထိုအတိုးနှုန်းကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ပါက ငှားရမ်းသူ၏ထပ်တိုးချေးငွေအတိုးနှုန်းကို အသုံးပြုရမည်။

နောက်ပိုင်းပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၀.၁၁ ငှားရမ်းသူတစ်ဦးသည် ထိရောက်သောအတိုးတွက်နည်းကို ဘဏ္ဍာရေးစရိတ်နှင့် အသုံးပြုပြီး ပေးဆပ်ရန်ကျန်သော ပေးရန်တာဝန် လျော့ချခြင်းတို့အကြား အနည်းဆုံးငှားခပေးချေမှုများဖြင့် ခွဲဝေရမည်(အပိုဒ် ၁၁.၁၅-၁၁.၂၀)။ ငှားရမ်းသူသည် ပေးရန်တာဝန်၏ ကျန်ရှိသောလက်ကျန်ပေါ်တွင် ပုံသေပုံမှန်အတိုးနှုန်းတစ်ရပ် သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် အငှားသက်တမ်းတလျောက်လုံး ကာလတစ်ခုစီအတွက် ဘဏ္ဍာရေးစရိတ်ကို ခွဲဝေကျခံရမည်။ ငှားရမ်းသူတစ်ဦးသည် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်ငှားခများကို စရိတ်များအဖြစ် ယင်းတို့ပေါ်ပေါက်သည့်ကာလများတွင် စာရင်းသွင်းရမည်။

၂၀.၁၂ ငှားရမ်းသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းအရ ငှားထားသည့် ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ဤကဲ့သို့ ထိုရန်ပိုင်ခွင့်အမျိုးအစားနှင့် သက်ဆိုင်သောအခန်းနှင့်အညီ တန်ဖိုးလျော့ရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် အခန်း ၁၇ (မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ)၊ အခန်း ၁၈ သို့မဟုတ် အခန်း၁၉ (စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး)။ အကယ်၍ ငှားရမ်းသူသည် အငှားသက်တမ်းကုန်ဆုံးချိန်အထိ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ရရှိရန် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ မသေချာလျှင် ရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးဝင်သက်တမ်းနှင့် အငှားသက်တမ်းနှင့် (အငှားချထားသည့်ကာလအနက်) ပို၍တိုတောင်းသည့်အပေါ်တွင် အပြည့်အဝတန်ဖိုးလျော့ရမည်။ ငှားရမ်းသူတစ်ဦးသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့တစ်နေ့ချင်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းအရ ငှားထား

သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်သည် တန်ဖိုးကျမကျကိုလည်း အကဲဖြတ်ရမည်(အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျမှု တွင် ကြည့်ပါ)။

ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

၂၀.၁၃ ငှားရမ်းသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ ထုတ်ဖော် တင်ပြချက်များကို ပြုလုပ်ရမည်-

- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်အတန်းအစားတစ်ခုစီအတွက် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ အသားတင်သယ်ဆောင်ပမာဏ၊
- (ခ) အောက်ဖော်ပြပါ ကာလတစ်ခုစီအတွက် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ အနာဂတ်တွင် ပေးရမည့် အနည်းဆုံးပေးချေရမည့် ငှားခများ စုစုပေါင်း -
 - (၁) တစ်နှစ်ထက်နောက်မကျမီ၊
 - (၂) တစ်နှစ်ထက်နောက်ကျသော်လည်း ငါးနှစ်ထက်နောက်မကျဘဲ၊ နှင့်
 - (၃) ငါးနှစ်ထက်နောက်ကျ၍။
- (ဂ) ဥပမာအားဖြင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ငှားခသတင်းအချက်အလက်များ၊ သက်တမ်းတိုးရန် သို့မဟုတ် ဝယ်ယူရန် ရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးများနှင့် စာချုပ်ကို အခြေအနေတစ်ရပ်ကြောင့် ပြင်ဆင်နိုင်သည့် ဝါကျများ (ထပ်တိုးရန်အပိုဒ်ငယ်များ)၊ တစ်ဆင့်အငှားများနှင့် ငှားရမ်းမှုအစီအစဉ် များက ချမှတ်ထားသည့် ကန့်သတ်ချက်များအပါအဝင် ငှားရမ်းသူ၏ အရေးပါသော ငှားရမ်းမှုအစီအစဉ် များအတွက် အထွေထွေရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်တစ်ရပ်။

၂၀.၁၄ ထို့အပြင် အခန်း ၁၇၊ ၁၈၊ ၂၇ နှင့် ၃၄နှင့်အညီ ရရန်ပိုင်ခွင့်များအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရန်အတွက် လိုအပ်ချက်များသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းအရ ငှားရမ်းထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ အတွက် ငှားရမ်းသူများနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။

ငှားရမ်းသူများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ—ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှု မဟုတ်သော လုပ်ငန်း လည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှု

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၀.၁၅ ငှားရမ်းသူတစ်ဦးသည် ငှားရမ်းခပေးချေမှုများကို (အာမခံနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများ အတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို ဖယ်ထုတ်ထားပြီး ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်း အတွက် အငှားချထားမှုအရ မျဉ်းဖြောင့်နည်းအခြေခံဖြင့် ငှားရမ်းကာလအတွက် အသုံးစရိတ်တစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းလိမ့်မည်-

- (က) အခြားစနစ်ကျသော အခြေခံသည် ပေးချေမှုများသည် ထိုအခြေခံအရ မဟုတ်ခဲ့လျှင်ပင် အသုံးပြုသူ၏ အကျိုးအတွက် အချိန်ပုံစံကို ကိုယ်စားမပြုခဲ့လျှင်၊
- (ခ) အငှားချထားသူ မျှော်မှန်းထားသော ငွေကြေးဖောင်းပွမှုဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်တိုးမြှင့်မှုများကို ချေရန် အငှားချထားသူသို့ ပေးချေမှုများကို မျှော်မှန်းထားသည့် အထွေထွေငွေကြေးဖောင်းပွမှု (အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဆန္ဒနန်းကိန်းများ သို့မဟုတ် စာရင်းအင်းများပေါ်အခြေခံသည့်)နှင့်အညီ တိုးမြှင့်ရန် ပုံစံချ ထားလျှင်သော်လည်းကောင်း တို့မဟုတ်လျှင်) အငှားသက်တမ်းတလျောက် မျဉ်းဖြောင့်အခြေခံ (straight-line basis)ပေါ်တွင် စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

အကယ်၍ အငှားချထားသူသို့ ပေးချေမှုများသည် အထွေထွေငွေကြေးဖောင်းပွမှုမှလွဲ၍ အခြားအချက်များကြောင့် ပြောင်းလဲပါက အခြေအနေ(ခ)ကို ဖြည့်ဆည်းပေးမည်။

အပိုဒ် ၂၀.၁၅(ခ) ကို ကျင့်သုံးသည့် ဥပမာ

အိတ်(စ်)သည် အစိုးရကထုတ်ပြန်ထားသော အထွေထွေဈေးအဆင့်ဆန့်ကျင်ဘက်သည် နောက်၅နှစ် အတွင်း နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ ၁၀ရာခိုင်နှုန်းတိုးမြှင့်မည်ဟု ဒေသတွင်းဘဏ်များအားလုံးက တညီတညွတ်တည်း ခန့်မှန်းထား သည့် တရားစီရင်ပိုင်ရှိသည့်နယ်မြေတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပါသည်။ အိတ်(စ်)သည် ပိုင်ထံမှ ဘဏ္ဍာရေး ချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုအရ ရုံးခန်းနေရာတစ်ချို့ကို ၅နှစ်အတွက် ငှားရမ်းသည်။ ထိုငှားခ ပေးချေမှုများကို မျှော်မှန်းထားသည့် နှစ်စဉ် အထွေထွေငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ထင်ဟပ်စေရန် ထိုငှားရမ်းမှုကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းပုံစံချထားသည်-

နှစ် ၁	စီယူ ၁၀၀,၀၀၀
နှစ် ၂	စီယူ ၁၁၀,၀၀၀
နှစ် ၃	စီယူ ၁၂၁,၀၀၀
နှစ် ၄	စီယူ ၁၃၃,၀၀၀
နှစ် ၅	စီယူ ၁၄၆,၀၀၀

အိတ်(စ်)သည် အငှားချထားသူသို့ပေးရမည့် ပမာဏများနှင့် တူညီသော နှစ်စဉ် ငှားခစရိတ်ကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသည်။ အကယ်၍ စာရင်းအင်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဆန့်ကျင်ဘက်များပေါ် အခြေခံသည့် မျှော်မှန်းထားသည့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကြောင့် ကုန်ကျစရိတ်တိုးလာမှုများအတွက် အငှားချထား သူကို ပေးလျော်ရန် မြင့်တက်လာသည့် ပေးချေမှုများကို ရှင်းလင်းစွာ ပုံစံမချထားလျှင် အိတ်(စ်)သည် နှစ်စဉ် ငှားခစရိတ်ကို မျဉ်းပြောင်းနည်းအပေါ်အခြေခံ(straight-line basis)၍ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်- တစ်နှစ်လျှင် စီယူ၁၂၂,၀၀၀(ငှားရမ်းမှုအရ ပေးရန်ရှိသောပမာဏစုစုပေါင်းကို ၅ နှစ်ဖြင့် စားသည်)။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

၂၀.၁၆ ငှားရမ်းသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှု အတွက် အောက်ဖော်ပြပါ ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များကို ပြုလုပ်ရမည်-

- (က) အောက်ဖော်ပြပါ ကာလတစ်ခုချင်းစီအတွက် ဖျက်သိမ်း၍မရသော ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုအရ စုစုပေါင်း အနာဂတ်တွင် အနည်းဆုံး ပေးချေရမည့် ငှားခများ-
 - (၁) တစ်နှစ်ထက်နောက်မကျမီ၊
 - (၂) တစ်နှစ်ထက်နောက်ကျသော်လည်း ငါးနှစ်ထက်နောက်မကျဘဲ၊ နှင့်
 - (၃) ငါးနှစ်ထက်နောက်ကျ၍။
- (ခ) အသုံးစရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပေးချေရမည့်ငှားခများ၊ နှင့်
- (ဂ) ဥပမာအားဖြင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ငှားခသတင်းအချက်အလက်များ၊ သက်တမ်းတိုးရန် သို့မဟုတ် ဝယ်ယူရန် ရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးများနှင့် စာချုပ်ကို အခြေအနေတစ်ရပ်က ပြင်ဆင် နိုင်သည့် အပိုဒ်ငယ်များ၊ တစ်ဆင့်အငှားများနှင့် ငှားရမ်းမှုအစီအစဉ်များကြောင့် ချမှတ်ထားသည့်

ကန့်သတ်ချက်များအပါအဝင် ငှားရမ်းသူ၏ အရေးပါသော ငှားရမ်းမှုအစီအစဉ်များအတွက် အထွေထွေ ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်တစ်ရပ်။

အငှားချထားသူ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ—ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်း

ကနဦး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၀.၁၇ အငှားချထားသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားမှုအတွက် အငှားချထားမှုအောက်တွင် လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသော ရန်ပုံငွေများကို ငှားရမ်းမှုရှိ အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် တူညီသော ရန်ရှိ ပမာဏတစ်ရပ်အဖြစ်တင်ပြပြီး ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ ငှားရမ်းမှုတစ်ရပ်ရှိ အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ငှားရမ်းခြင်းရှိသွယ်ပိုက်အတိုးနှုန်းဖြင့် ငွေကြေးတန်ဖိုးလျော့ ရထားသည့် အငှားချထားသူ၏ ယင်းငှားရမ်းမှုရှိ စုစုပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြစ်သည်။ ငှားရမ်းမှုတွင် စုစုပေါင်း ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုသည်-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားမှုအောက်တွင် အငှားချထားသူရန်ရှိသည့် အနည်းဆုံး ငှားခပေးချေမှုများ၊ နှင့်
- (ခ) အငှားချထားသူသို့ ပေးရမည့် အာမခံထားသည့် မည်သည့်ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးမဆို တို့ကိုပေါင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

၂၀.၁၈ ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်အငှားချထားသူများပါဝင်သည် မဟုတ်သော ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှု အသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းများ ကနဦးတိုက်ရိုက် ကုန်ကျစရိတ်များသည်(ငှားရမ်းမှုတစ်ရပ်ကို စီစဉ်ခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်းတို့နှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်ပြီး ထပ်တိုးကုန်ကျစရိတ်များဖြစ်သည်) ရန်ရှိ ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှုအသွင် အငှားချထားခြင်း ကနဦးပမာဏသတ်မှတ်မှုတွင်ပါဝင်ပြီး အငှားသက်တမ်းတလျောက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်း သွင်းထားသည့် ဝင်ငွေပမာဏကို လျော့ချခြင်းတွင် ပါဝင်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၀.၁၉ ဘဏ္ဍာရေးဝင်ငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းကို ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင် အငှားချထားခြင်းတွင် အငှားချ ထားသူ၏ အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ပုံသေကာလအလိုက် ပြန်ချက်နှုန်းတစ်ရပ်ကို ထင်ဟပ်စေသည့် ပုံစံတစ်ခု ပေါ်တွင် အခြေခံရမည်။ အရင်းနှင့် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဘဏ္ဍာရေးဝင်ငွေနှစ်မျိုးလုံးကို လျော့ချရန် ဝန်ဆောင်မှု ပေးခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များဖယ်ထားသော သက်ဆိုင်သည့်ကာလအတွက် ငှားခပေးချေမှုများကို အငှားချ ထားခြင်းအတွက် စုစုပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ နှုတ်ပေးရမည်။ အကယ်၍ ငှားရမ်းမှုတစ်ခုတွင် အငှားချထားသူ၏ စုစုပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို တွက်ချက်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ခန့်မှန်းထားသော အာမခံထားသည့် ကြွင်းကျန် တန်ဖိုးသည် သိသိသာသာပြောင်းလဲကြောင်း ညွှန်ပြချက်တစ်ရပ်ရှိပါက အငှားသက်တမ်းတစ်လျောက်တွင် ဝင်ငွေ ခွဲဝေကျခံခြင်းကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ပြီး ပေးရန်ရှိပမာဏများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ရန်ရှိပမာဏများ၏ လျော့ချခြင်း တို့ကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ် တွင် ချက်ချင်းအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သည့် အငှားချထားသူများ

၂၀.၂၀ ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သူများသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဖောက်သည်များကို ရရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ရပ်အား ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စေ ငှားရမ်းခြင်းဖြစ်စေ ရွေးချယ်မှုကိုပေးသည်။ ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သူက ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့်အငှားချထားခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေနှစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်စေသည်-ငှားရမ်းထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ပုံမှန်ရောင်းဈေးမှ ရနိုင်သော ပမာဏများများဝယ်ယူမှုကြောင့် လျော့ငွေ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှု လျော့ငွေများပါဝင်ပြီးသော အပြတ်ရောင်းချမှုမှရသည်။

(က) ငှားရမ်းထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ပုံမှန်ရောင်းဈေးမှ ပမာဏများများဝယ်ယူမှုကြောင့် လျော့ငွေ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုလျော့ငွေများပါဝင်ပြီးသော အပြတ်ရောင်းချမှုမှရသည့် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ် နှင့်ညီမျှသော အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့်၊

(ခ) အငှားသက်တမ်းတလျောက် ဘဏ္ဍာရေးဝင်ငွေ။

၂၀.၂၁ ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သည့် အငှားချထားသူများက အငှားသက်တမ်းစတင်ချိန်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အရောင်းရငွေများသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး သို့မဟုတ် အကယ်၍ဈေးကွက်အတိုးနှုန်းတစ်ရပ်ဖြင့် တွက်ချက်ထားသော အငှားချထားသူသို့ပေးရန်ရှိ အနည်းဆုံး အငှားခပေးချေမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးကပိုနည်းနေလျှင် ယင်းတန်ဖိုးဖြစ်သည်။ အငှားသက်တမ်းစတင်ချိန်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အရောင်းကုန်ကျစရိတ်သည် ကုန်ကျစရိတ်မှ သို့မဟုတ် အကယ်၍ မတူညီပါက ငှားထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏထဲမှ အာမခံထားသည့် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး၏ လက်ရှိတန်ဖိုးကိုနုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖြစ်သည်။ အရောင်းရငွေနှင့် အရောင်းကုန်ကျစရိတ် ခြားနားချက်သည် အပြတ်ချက်ချင်းအရောင်းများအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ မူဝါဒနှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထား သည့် အရောင်းအမြတ်ဖြစ်သည်။

၂၀.၂၂ အကယ်၍ နှစ်ဖက်ညှိယူထားသော အတိုးနှုန်းအနိမ့်ကို အရောင်းအမြတ်ကို စာရင်းသွင်းရာတွင် ဈေးကွက် အတိုးနှုန်းကိုသုံးထားခဲ့လျှင် အကျိုးသက်ရောက်မည့်ပမာဏအထိသာ ကန့်သတ်ရမည်။ ငှားရမ်းမှုတစ်ရပ်ကို စီစဉ်ခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်းတို့နှင့် ဆက်စပ်ပြီး ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ်ပြုအငှားချထားသူများ ကျခံသည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အရောင်းအမြတ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသောအချိန်တွင် စာရင်း သွင်းသည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

၂၀.၂၃ အငှားချထားသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ ထုတ်ဖော် တင်ပြချက်များကို ပြုလုပ်ရမည်-

(က) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ငှားရမ်းမှုရှိစုစုပေါင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ရရန်ရှိ အနည်းဆုံးငှားခပေးချေမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးတို့ကို ကိုက်ညီချက်တစ်ရပ်။ ထို့အပြင် အငှားချ ထားသူသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ငှားရမ်းမှုရှိ စုစုပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ရရန်ရှိ အနည်းဆုံး ငှားခပေးချေမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးတို့ကို အောက်ဖော်ပြပါကာလတစ်ခုချင်းစီအတွက် ထုတ်ဖော်တင်ပြ ရမည်-

- (၁) တစ်နှစ်ထက်နောက်မကျမီ၊
- (၂) တစ်နှစ်ထက်နောက်ကျသော်လည်း ငါးနှစ်ထက်နောက်မကျသော၊
- (၃) ငါးနှစ်ထက်နောက်ကျသော၊

(ခ) မဖြစ်ထွန်းသေးသည့် ဘဏ္ဍာရေးဝင်ငွေ၊

- (ဂ) အငှားချထားသူ၏ အကျိုးအတွက် ပေးရန်ရှိသော အာမခံထားသည့် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးများ၊
- (ဃ) ကောက်ခံ၍မရနိုင်သေးသော ရရန်ရှိ အနည်းဆုံးငှားခပေးချေမှုများအတွက် စုပေါင်းခွင့်ပြုချက်များ၊
- (င) ကာလအတွင်း ဝင်ငွေအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ငှားခများ၊
- (စ) (အငှားချထားသူ၏ အရေးကြီးသော ငှားရမ်းမှုအစီအစဉ်များအတွက် အထွေထွေရှင်းလင်း ဖော်ပြချက် တစ်ရပ်။) ဥပမာအားဖြင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် အငှားချထားခြင်းများ၊ သက်တမ်းတိုးရန် သို့မဟုတ် ဝယ်ယူရန် ရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးများနှင့် စာချုပ်ကို အခြေအနေတစ်ရပ်ကြောင့် ပြင်ဆင်နိုင်သည့် ဝါကျများ၊ တစ်ဆင့်အငှားများနှင့် ငှားရမ်းမှုအစီအစဉ်များကြောင့် ချမှတ်ထားသည့် ကန့်သတ်ချက်များအပါအဝင်ဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက်များ။

အငှားချထားသူ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း— ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှု

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၀.၂၄ အငှားချထားသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားခြင်းများမှ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သဘောသဘာဝနှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြရမည်။

၂၀.၂၅ အငှားချထားသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုမှ ငှားခဝင်ငွေကို (အာမခံနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ပမာဏများကို ဖယ်ရှားပြီး) အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေတို့မဖြစ်နေသရွေ့ အငှားသက်တမ်းတစ်လျှောက် မျဉ်းဖြောင့်အခြေခံနည်းအတိုင်း စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

(က) အခြားစနစ်ကျသော အခြေခံက ငှားထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်မှ ငှားရမ်းသူ၏ အကျိုးခံစားရမှု၏ အချိန်ကာလပုံစံကို ကိုယ်စားပြုနေလျှင် (အငှားငွေရရှိမှုများမှာ ယင်းအခြေခံအတိုင်း မဟုတ်စေကာမူ)၊

(ခ) အငှားချထားသူ၏ မျှော်မှန်းထားသော ငွေကြေးဖောင်းပွမှုဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်တိုးမြှင့်မှုများကို ကာမိရန် အငှားချထားသူကို ပေးချေမှုများကို မျှော်မှန်းထားသည့် အထွေထွေငွေကြေးဖောင်းပွမှု (အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဆန္ဒနန်းကိန်းများ သို့မဟုတ် စာရင်းအင်းများပေါ်အခြေခံသည့်)နှင့်အညီ တိုးမြှင့်ရန် ပုံစံချထားခဲ့လျှင်

အကယ်၍ အငှားချထားသူသို့ ပေးချေမှုများသည် အထွေထွေငွေကြေးဖောင်းပွမှု မဟုတ်သော အခြားအချက်များကြောင့် ပြောင်းလဲပါက အခြေအနေ(ခ)နှင့် ကိုက်ညီမည်မဟုတ်ပါ။

၂၀.၂၆ အငှားချထားသူသည် တန်ဖိုးလျော့အပါအဝင်၊ အငှားဝင်ငွေကို ရရန်ကျခံထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ တန်ဖိုးလျော့နိုင်သည့် ငှားထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် တန်ဖိုးလျော့မှုဝါဒသည် အလားတူရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် အငှားချထားသူ၏ ပုံမှန်တန်ဖိုးလျော့မှုဝါဒနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိရမည်။

၂၀.၂၇ အငှားချထားသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုတစ်ရပ်ကို စီစဉ်ခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်းတို့တွင်ကျခံသည့် မည်သည့်ကနဦးတိုက်ရိုက် ကုန်ကျစရိတ်မဆိုကို ငှားထား

သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင် ပမာဏတွင် ပေါင်းထည့်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုကုန်ကျစရိတ်များကို အငှားသက်တမ်း တလျှောက် အငှားဝင်ငွေနှင့်တူညီသော အခြေခံဖြင့် အသုံးစရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၂၀.၂၈ ငှားထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် တန်ဖိုးကျလာမည်မကျလာမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် အငှားချထားသူသည် အခန်း ၂၇ ကို ကျင့်သုံးရမည်။

၂၀.၂၉ ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ်ပြုအငှားချထားသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားခြင်းမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုတစ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် မည်သည့်အရောင်းအမြတ်မဆို သည် အရောင်းတစ်ရပ်နှင့် မညီမျှခြင်းကြောင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းပါ။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

၂၀.၃၀ အငှားချထားသူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှု မဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှု အတွက် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

(က) မဖျက်သိမ်းနိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုများ တွင် အောက်ဖော်ပြပါကာလအသီးသီးအတွက် အနာဂတ်အနည်းဆုံးငှားခပေးချေမှုများ-

- (၁) တစ်နှစ်ထက်နောက်မကျမီ၊
- (၂) တစ်နှစ်ထက်နောက်ကျသော်လည်း ငါးနှစ်ထက်နောက်မကျ၊
- (၃) ငါးနှစ်ထက်နောက်ကျ၍။

(ခ) ဝင်ငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် စုစုပေါင်း ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ငှားခများနှင့်

(ဂ) ဥပမာအားဖြင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ငှားခသတင်းအချက်အလက်များ၊ သက်တမ်းတိုးရန် သို့မဟုတ် ဝယ်ယူရန် ရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးများနှင့် စာချုပ်ကို အခြေအနေတစ်ရပ်ကြောင့် ပြင်ဆင်နိုင်သည့် ဝါကျများ၊ ငှားရမ်းမှုအစီအစဉ်များကြောင့် ချမှတ်ထားသည့် ကန့်သတ်ချက်များ အပါအဝင် အငှားချထားသူ၏ အရေးပါသော ငှားရမ်းမှုအစီအစဉ်များအတွက် အထွေထွေရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်တစ်ရပ်။

၂၀.၃၁ ထို့အပြင် အခန်း ၁၇၊ ၁၈၊ ၂၇ နှင့် ၃၄ တို့နှင့်အညီ ရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက် များသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားခြင်း တို့ဖြင့် ရရန်ပိုင်ခွင့် များကို ငှားထားသော အငှားချထားသူများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

အရောင်းနှင့်ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်း လုပ်ဆောင်ချက်များ

၂၀.၃၂ အရောင်းနှင့် ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်း လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်တွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ရောင်းချခြင်း နှင့် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်ငှားရမ်းခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ အငှားခပေးချေမှုနှင့် အရောင်းဈေးနှုန်းတို့သည် ကိစ္စ တစ်ခုတည်းအဖြစ် ညှိနှိုင်းကြသောကြောင့် များသောအားဖြင့် အပြန်အလှန်ဆက်နွှယ်ကြသည်။ အရောင်းနှင့် ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်းလုပ်ဆောင်ချက်အတွက် စာရင်းသွင်းချက်သည် ငှားရမ်းမှု၏ အမျိုးအစား ပေါ်တွင် မူတည်သည်။

ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းတစ်ရပ်တွင် ဖြစ်ပေါ်သော အရောင်းနှင့် ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်းလုပ်ဆောင်ချက်

၂၀.၃၃ အကယ်၍ အရောင်းနှင့် ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်ပါက ရောင်းချသူ-ပြန်ငှားရမ်းသူသည် သယ်ဆောင်ပမာဏထက် ပိုသည့် အရောင်း ရငွေများကို ဝင်ငွေအဖြစ် ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်း မသွင်းရပါ။ ယင်းအစား ရောင်းချသူ-ပြန်ငှားရမ်းသူသည် ထိုပိုငွေကို ရွှေ့ဆိုင်းပြီး အငှားသက်တမ်းတလျောက် တန်ဖိုးလျော့ရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားခြင်း တစ်ရပ်တွင် ဖြစ်ပေါ်သော အရောင်းနှင့် ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့် အရောင်း လုပ်ဆောင်ချက်

၂၀.၃၄ အကယ်၍ အရောင်းနှင့် ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားမှုတစ်ရပ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ထိုလုပ်ဆောင်ချက်ကို သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် လုပ်ဆောင်ကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိပါက ရောင်းချသူ-ပြန်ငှားရမ်းသူသည် မည်သည့် အရုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကိုမဆို ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ အကယ်၍ ရောင်းဈေးက သင့်တင့်မျှတ သော တန်ဖိုးအောက်နိမ့်ပါက ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းအောက် အနာဂတ်ငှားခပေးချေမှုများဖြင့် ထိုအရုံးကို ပြန်မချေလျှင် ရောင်းချသူ-ပြန်ငှားရမ်းသူသည် မည်သည့် အရုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကိုမဆို ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်း ရမည်။ ဤသို့ပြန်ချေသောကိစ္စတွင် ရောင်းချသူ-ပြန်ငှားရမ်းသူသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြုမည်ဟု မျှော်မှန်း ထားသော ကာလတလျောက်ငှားခပေးချေမှုများနှင့် အချိုးကျမျှတစွာ ယင်းအရုံးကို ရွှေ့ဆိုင်း၍ တန်ဖိုးလျော့ပေး ရမည်။ အကယ်၍ ရောင်းဈေးက သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး ထက်မြင့်ပါက ရောင်းချသူ-ပြန်ငှားရမ်းသူသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထက် ပိုမိုခြင်းကို ရွှေ့ဆိုင်းပြီး အသုံးပြုနိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားသော ကာလတလျောက် တွင် ထိုအမြတ်ကို တန်ဖိုးလျော့ချရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

၂၀.၃၅ ငှားရမ်းသူများနှင့် အငှားချထားသူများအတွက် ထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်ချက်များသည် အရောင်းနှင့် ပြန်လည် ငှားရမ်းနိုင်သည့်အရောင်း လုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် တူညီစွာအကျိုးသက်ရောက်စေသည်။ လိုအပ်သော အရေးပါသည့် ငှားရမ်းခြင်း စီစဉ်မှုများအတွက် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် အရောင်းနှင့် ပြန်လည်ငှားရမ်းနိုင်သည့် အရောင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ၏ စည်းကမ်းများ သို့မဟုတ် သဘောတူညီချက်၏ တစ်စုထူးခြားသော သို့မဟုတ် ပုံမှန်မဟုတ်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတွက် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တို့ပါဝင်သည်။

အခန်း ၂၁

လျာထားခြင်းများနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်ကိစ္စများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၂၁.၁ ဤအခန်းသည် ဤစံ၏ အခြားအခန်းများတွင် အကျုံးဝင်၍ကာမိသော ထိုလျာထားခြင်းများမှအပ လျာထားခြင်းများအားလုံး (ဆိုလိုသည်မှာ ပေးရန်တာဝန်များ၏ မသေချာသောအချိန်နှင့်ပမာဏ)၊ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ-

- (က) ငှားရမ်းမှုများ (အခန်း ၂၀ ငှားရမ်းမှုများ)။ သို့ရာတွင် ဤအခန်းသည် မတော်တဆဝန်ပိုလာစေမည့် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားခြင်းမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည်။
- (ခ) ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်များ(အခန်း ၂၃ ရငွေ)။ သို့ရာတွင် ဤအခန်းသည် မတော်တဆဝန်ပိုလာစေမည့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- (ဂ) ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားများ (အခန်း ၂၈ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ)။
- (ဃ) ဝင်ငွေခွန်(အခန်း ၂၉ ဝင်ငွေခွန်) တို့နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် လျာထားခြင်းများ ပါဝင်သည်။

၂၁.၂ ဤအခန်းအရ လိုအပ်ချက်များသည် အပြည့်အဝအကောင်အထည်မဖော်ရသေးသည့် စာချုပ်များသည် မတော်တဆဝန်ပိုစေသည့် စာချုပ်များမဟုတ်လျှင် အပြည့်အဝအကောင်အထည် မဖော်ရသေးသည့် စာချုပ်များသည် ယင်းတို့အရ မည်သည့်ဘက်ကမှ ယင်းတို့၏ မည်သည့်တာဝန်ဝတ္တရားများကိုမှ မလုပ်ဆောင်ရသေးသော သို့မဟုတ် နှစ်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် တူညီသောပမာဏအထိ ယင်းတို့၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဆောင်ရွက်ထားသည့် စာချုပ်များ ဖြစ်သည်။

၂၁.၃ “လျာထားခြင်း”ဆိုသည့်စကားလုံးကို ထိုကဲ့သို့သောအမယ်များ၏ အကြောင်းအရာအရ တန်ဖိုးလျော့၊ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ တန်ဖိုးကျမှုနှင့် မကောက်ခံနိုင်သောရရန်ရှိမှုများအဖြစ် တစ်ခါတစ်ရံတွင်အသုံးပြုသည်။ ထိုအရာများသည် ပေးရန်တာဝန်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းအစား ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏများတွင် ညှိနှိုင်းချက်များဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤအခန်းက အကျုံးမဝင်ပါ။

ကနဦး အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်း

- ၂၀.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-
 - (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အတိတ်ကအဖြစ်အပျက်တစ်ခုကြောင့် အစီရင်ခံသည့်နေ့တွင် တာဝန်ဝတ္တရား တစ်ရပ်ရှိသည့်အခါ ၊
 - (ခ) စာရင်းရှင်းရာတွင် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များကို လွှဲပြောင်းရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက လိုအပ်သည်မှာ(ဖြစ်စေချင်သည်မှာ) ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့်အခါ (ဆိုလိုသည်မှာ မဖြစ်တာထက်ပို၍ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သော)။

(ဂ) တာဝန်ဝတ္တရား၏ပမာဏကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ခန့်မှန်းနိုင်သည့်အခါ လျာထားခြင်းတစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

၂၁.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လျာထားခြင်းကို ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး ဤစံ၏ အခြားအခန်းက ကုန်ကျတန်ဖိုးကို ကုန်လက်ကျန်များ သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့သော ရရှိနိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရန် မလိုအပ်လျှင် လျာထားချက်ကို အသုံးစရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရ မည်။

၂၁.၆ အပိုဒ် ၂၁.၄(က)ရှိအခြေအနေ (အတိတ်ကအဖြစ်အပျက်တစ်ခုကြောင့် အစီရင်ခံသည့်နေ့တွင် တာဝန်ဝတ္တရား တစ်ရပ်) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် ယင်းတာဝန်ဝတ္တရားကို ရှင်းလင်းရန် လက်တွေ့ကျကျနည်းလမ်းမရှိကြောင်းကို ဆိုလိုသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် ဥပဒေဖြင့်လိုက်နာစေသည့် ဥပဒေဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ် ရှိသောအခါ သို့မဟုတ် အတိတ်ကအဖြစ်အပျက်တစ်ခုက(အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ဆောင်မှုဖြစ်နိုင်သည်) အခြားပုဂ္ဂိုလ် များက အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းကတာဝန်ဝတ္တရားကို ဆောင်ရွက်ပြီးကြောင်း ခိုင်လုံသော မျှော်မှန်းချက်များ ဖန်တီးမိခြင်းကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သော တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်ရှိလာသောအခါ ဤအရာဖြစ်နိုင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အနာဂတ် လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ပေါ်ထွက်လာမည့် တာဝန် ဝတ္တရားများ(ဆိုလိုသည်မှာ ယင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ အနာဂတ်လုပ်ဆောင်မှု)သည် ယင်းတို့ပေါ်ပေါက်ရန် မည်မျှပင်အလားအလာရှိစေကာမူ ယင်းတို့သည် စာချုပ်ဆိုင်ရာဖြစ်လျှင်စေကာမူ အပိုဒ် ၂၁.၄(က)ရှိ အခြေအနေကို မဖြည့်ဆည်းနိုင်ပါ။ သရုပ်ဖော်ပြရန်မှာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဖိအားပေးမှုများ သို့မဟုတ် ဥပဒေကြောင်းအရ လိုအပ်ချက်များကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ်သည် အနာဂတ်တွင် သီးသန့်နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန် အသုံးစရိတ်ကို ရည်ရွယ်နိုင်သည် သို့မဟုတ် လိုအပ်နိုင်သည်။ (ဥပမာအားဖြင့် သီးသန့်အမျိုးအစား စက်ရုံတစ်ရုံတွင် အခိုးအငွေစစ်များကို တပ်ဆင်ခြင်းဖြင့်)။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အနာဂတ် လုပ်ဆောင်ချက်များဖြင့် ဥပမာအားဖြင့် ယင်း၏ စက်ရုံ လည်ပတ်မှုနည်းလမ်း သို့မဟုတ် စက်ရုံကိုရောင်းချခြင်းဖြင့် အနာဂတ်အသုံးစရိတ်ကို ရှောင်ရှားနိုင်သောကြောင့် ထိုအနာဂတ် အသုံးစရိတ်အတွက် လက်ရှိတာဝန်ဝတ္တရား မရှိသဖြင့် လျာထားခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းပါ။

ကနဦး ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၁.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိတာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရန်လိုအပ်သည့် အကောင်းဆုံး ခန့်မှန်း ထားသည့်ပမာဏဖြင့် လျာထားခြင်းတစ်ရပ်ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ အကောင်းဆုံးခန့်မှန်းခြေသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက အစီရင်ခံသည့် ကာလအဆုံးရှိတာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရန် ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် အညီ သို့မဟုတ် ထိုအချိန်တွင် တတိယပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသို့ လွှဲပြောင်းမည့် ပမာဏ ဖြစ်သည်-

(က) လျာထားချက်တွင် များစွာသောအမယ်အရေအတွက်ပါဝင်သောအခါ ခန့်မှန်းခြေပမာဏသည် ယင်းတို့ နှင့်တွဲဖက်ထားသောဖြစ်နိုင်ခြေများဖြင့် ဖြစ်နိုင်သောရလဒ်များအားလုံးကို နှိုင်းချိန်ခြင်းကို ထင်ဟပ် သည်။ ဖြစ်နိုင်သောရလဒ်အမျိုးမျိုး၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေသည့် နယ်ပယ်ရှိ အမှတ်တစ်ခုစီသည် အခြားအမှတ်များနှင့် ဖြစ်နိုင်ခြေတူညီသောအခါ ထိုအပိုင်းအခြား၏ အလယ်မှတ်ကို အသုံးပြုသည်။

(ခ) လျာထားချက်သည် တစ်ခုတည်းသောတာဝန်ဝတ္တရားမှ ပေါ်ထွက်သောအခါ အဖြစ်နိုင်ဆုံးသီးခြားရလဒ် သည် တာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရန်လိုအပ်သည့် ပမာဏ၏ အကောင်းဆုံးခန့်မှန်းခြေဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ကိစ္စတွင်ပင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခြားဖြစ်နိုင်သော ရလဒ်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားသည်။ အခြားဖြစ်နိုင်သော ရလဒ်များသည် အဖြစ်နိုင်ဆုံးရလဒ်ထက် အများအားဖြင့် သို့မဟုတ် အများအားဖြင့် နိမ့်ခြေဖြစ်သောအခါ အကောင်းဆုံးခန့်မှန်းခြေသည် အဖြစ်နိုင်ဆုံးရလဒ်ထက် မြင့်မား သို့မဟုတ် နိမ့်ကျပမာဏတစ်ရပ် ဖြစ်လိမ့်မည်။

လက်ရှိအချိန်ငွေတန်ဖိုး(time value of money)၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် ပမာဏကျ (အရေးပါ)သောအခါ လျာထားချက်၏ပမာဏသည် တာဝန်ဝတ္တရားကိုစာရင်းရှင်းရန် လိုအပ်မည်ဟု မျှော်မှန်းထား သည့်ပမာဏ၏ လက်ရှိတန်ဖိုး ဖြစ်သည်။ လျော့ရနှုန်း(သို့မဟုတ်နှုန်းများ)သည် တန်ဖိုးရှိခြင်း၏ လက်ရှိဈေးကွက်အကဲဖြတ်မှု များကို ထင်ဟပ်သည့် ကြိုတင်ခွန်နှုန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုပေးရန်တာဝန်အတွက် သီးခြား ဖြစ်သောဆုံးရှုံးနိုင် ခြေများသည် လျော့ရနှုန်းတွင် ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် တာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရန် လိုအပ်သည့်ပမာဏ ခန့်မှန်းခြေ တွင်ဖြစ်စေ ထင်ဟပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး နှစ်ရပ်လုံးတော့မရပါ။

- ၂၁.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မျှော်မှန်းထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ထုခွဲရောင်းချခြင်းမှ အမြတ်များကို လျာထားခြင်းတစ်ခုကို ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းမှ ဖယ်ထုတ်ရမည်။
- ၂၁.၉ လျာထားခြင်းတစ်ခုကို စာရင်းရှင်းရန် လိုအပ်သည့်ပမာဏ၏ အချို့ သို့မဟုတ် အားလုံးကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ပြန်ပေးမည်ဖြစ်သောအခါ(ဥပမာအားဖြင့် အာမခံလျော်ကြေး ပြန်တောင်းငွေတစ်ခုမှတစ်ဆင့်) အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် တာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ပြန်လည်ထုတ်ပေးသည့်ငွေ ရရှိမည်မှာ သေချာလုနီးပါးဖြစ်သောအခါတွင်မှ သီးခြားရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် ပြန်လည်ပေးငွေကို အသိအမှတ် ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ ပြန်လည်ထုတ်ပေးသည့်ငွေအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့် ပမာဏသည် လျာထားပမာဏထက် ပို၍မရပါ။ ရရန်ရှိပြန်လည်ပေးမည့်ငွေသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် ရရန်ပိုင် ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် တင်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး လျာထားချက်ဖြင့်စာရင်းချေ၍မရပါ။ ဝင်ငွေအလုံးစုံ ပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခြားပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ မည်သည့်ပြန်လည်ထုတ်ပေးငွေမဆိုကို လျာထားချက်နှင့် ဆက်နွယ် နေသောစရိတ်နှင့် စာရင်းချေနိုင်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ ပမာဏသတ်မှတ်မှု

- ၂၁.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မူလကတည်းက အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော လျာထားသည့်အသုံး စရိတ်များဖြင့်သာ လျာထားချက်တစ်ရပ်ကိုသာ ခုနှိမ်ရမည်။
- ၂၁.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့တစ်နေ့ချင်းတွင် လျာထားခြင်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ထိုအစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ တာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရာတွင်လိုအပ်မည်ဖြစ်သော ပမာဏအတွက် လက်ရှိ အကောင်းဆုံး ခန့်မှန်းခြေကို ထင်ဟပ်ရန် ယင်းတို့ကို ညှိနှိုင်းရမည်။ ထိုလျာထားခြင်းကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျစရိတ် အစိတ်ပိုင်းအဖြစ် မူလကအသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းခဲ့လျှင် ယခင်ကအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်း ထားသည့် ပမာဏများရှိ မည်သည့်ညှိနှိုင်းချက်များမဆိုကို အရှုံးသို့မဟုတ်အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်း ရမည်(အပိုဒ် ၂၁.၅တွင်ကြည့်ပါ)။ တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ခုကို စာရင်းရှင်းရန် လိုအပ်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားသည့် ပမာဏ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြင့် လျာထားခြင်းတစ်ရပ်ကို ပမာဏသတ်မှတ်ထားသောအခါ (unwinding of the discount)ကို ယင်းဖြစ်ပေါ်သည့်ကာလတွင် အရှုံးသို့မဟုတ်အမြတ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးကုန်ကျစရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များ

- ၂၁.၁၂ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်သည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော်လည်း မသေချာသည့် တာဝန်ဝတ္တရား တစ်ရပ် သို့မဟုတ် အပိုဒ် ၂၁.၄ရှိ အခြေအနေများ (ခ)နှင့်(ဂ) နှစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် တစ်ခုခုနှင့် မကိုက်ညီသောကြောင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းသည့် လက်ရှိတာဝန်ဝတ္တရားဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပေါ်ကောင်း ပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတွင်(အပိုဒ် ၁၉.၂၀ နှင့် ၁၉.၂၁တွင် ကြည့်ပါ) ရောင်းချသူတစ်ဦး၏ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အတွက် လျာထားခြင်းများမှ လွဲ၍ ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သော ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်း

မသွင်းရပါ။ အရင်းအမြစ်များစီးထွက်မှုဖြစ်နိုင်ခြေတစ်ရပ်သည် မဝေးကွာလျှင် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အတွက် ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုသည် အပိုဒ် ၂၁.၁၅အရ လိုအပ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ရပ်သည် တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်အတွက် ပူးတွဲတာဝန်ရှိသောအခါ တခြားပုဂ္ဂိုလ်များက ရှင်းလင်းမည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည့် တာဝန်ဝတ္တရား၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် စာရင်းတင်သွင်းသည်။

ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

၂၁.၁၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ။ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များစီးဝင်မှုသည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောအခါ အပိုဒ် ၂၁.၁၆ အရလိုအပ်သော ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွင်းသို့ အနာဂတ် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များစီးဝင်မှုသည် သေချာလူနီးပါး ဖြစ်သောအခါ ဆက်နွယ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်သည် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်မဟုတ်သဖြင့် ယင်းကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းမှာ သင့်တော်သည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

လျာထားခြင်းအကြောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

- ၂၁.၁၄ လျာထားခြင်းအတန်းအစားတစ်ခုစီအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အောက်ဖော်ပြပါအားလုံးကို ထုတ်ဖော် တင်ပြရမည်-
 - (က) (၁) ကာလအစနှင့်အဆုံးရှိ သယ်ဆောင်ပမာဏ၊
 - (၂) လျော့ရပမာဏကို ပမာဏသတ်မှတ်ရာတွင် ပြောင်းလဲမှုများမှ ဖြစ်ပေါ်သော ညှိနှိုင်းချက်များ အပါအဝင် ထိုကာလအတွင်း ထပ်တိုးများ၊
 - (၃) ထိုကာလအတွင်း လျာထားခြင်းနှင့်စာရင်းချေသည့် ပမာဏများ၊
 - (၄) ထိုကာလအတွင်း ပြောင်းပြန်လုပ်ထားသည့် မသုံးစွဲသည့်ပမာဏများ ဖော်ပြထားသည့် ကိုက်ညီချက်တစ်ရပ်၊
 - (ခ) ထွက်ပေါ်လာသော ပေးချေမှုများ၏ တာဝန်ဝတ္တရား၏သဘောသဘာဝနှင့် မျှော်မှန်းထားသောပမာဏ နှင့် အချိန်တို့ကို အကျဉ်းချုံး ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်၊
 - (ဂ) ပမာဏအတွက် မသေချာမှုများ သို့မဟုတ် ထိုစီးထွက်မှုများ၏ ပမာဏ သို့မဟုတ် အချိန်ကို ညွှန်ပြချက် တစ်ရပ်၊ နှင့်
 - (ဃ) ထိုမျှော်မှန်းထားသည် ပြန်လည်ပေးမှုအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော မည်သည့် ရရန်ပိုင် ခွင့်မဆို၏ ပမာဏကို ဖော်ပြပြီး မျှော်မှန်းထားသည့် ပြန်ပေးမည့်ပမာဏ။
- ယခင်ကာလများအတွက် နှိုင်းယှဉ်သတင်းအချက်အလက်များ မလိုအပ်ပါ။

ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်အကြောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

၂၁.၁၅ စာရင်းရှင်းမှုတွင် အရင်းအမြစ်များစီးထွက်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြေဝေးသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့် နေ့ရှိ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သော ပေးရန်တာဝန်၏ အတန်းအစားတစ်ခုအတွက် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်၏ သဘောသဘာဝနှင့် မည်သည့်အချိန်တွင် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်နိုင်သည်တို့ကို အတိုချုံး ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်ဖော်ပြရမည်-

- (က) အပိုဒ် ၂၁.၇-၂၁.၁၁တို့နှင့်အညီပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ်၊
- (ခ) မည်သည့်စီးထွက်မှု၏ ပမာဏနှင့် အချိန်တို့နှင့် ဆက်နွယ်နေသော မသေချာမှုများကို ညွှန်ပြချက် တစ်ရပ်၊
- (ဂ) ပြန်လည်ပေးရန် ဖြစ်နိုင်ခြေ။

အကယ်၍ တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော ဤထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များပြုလုပ်ရန် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်ပါက ထိုအချက်ကို ဖော်ပြရမည်။

ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များအကြောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများ

၂၁.၁၆ အကယ်၍ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်စီးဝင်မှုတစ်ရပ်သည် မကြာခဏသေချာနိုင်ပြီး၊ သို့သော် သေချာလုနီးပါးမဟုတ် ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ ၏ သဘောသဘာဝနှင့် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုပါဝင်ခြင်းမရှိလျှင် အပိုဒ် ၂၁.၇-၂၁.၁၁တို့တွင် စီစဉ်တင်ပြထားသည့် မှုများကို အသုံးပြုပြီး ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် ယင်းတို့၏ ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ်တို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့သော ခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ်တွင် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု ပါဝင်ပါက အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် ထိုအချက်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုတွင် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု ပါဝင်လိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းသည့် အကြောင်းများကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရ မည်။

အန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

၂၁.၁၇ အလွန်အလွန်ဖြစ်ခဲ့သော ကိစ္စများတွင် အပိုဒ် ၂၁.၁၄-၂၁.၁၆ အရ လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်အချို့ သို့မဟုတ် အားလုံးကို ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုသည် လျာထားခြင်း၊ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အငြင်းပွားမှုတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အနေအထားကို ဆိုးဆိုးဝါးဝါးနစ်နာစေသည်ဟု မျှော်လင့်နိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စများတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုသတင်းအချက်အလက်များကို မထုတ်ဖော်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုသတင်းအချက်အလက်ကို မထုတ်ဖော်ရသည့် အကြောင်းရင်းနှင့်အချက်များနှင့်အတူ ထိုအငြင်းပွားမှု၏ ယေဘုယျသဘောသဘာဝကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အခန်း ၂၂

ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၂၂.၁ ဤအခန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ အမျိုးအစားခွဲခြားအတွက်မူများကို ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ်ချမှတ်ပြီး ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအဖြစ် (ဆိုလိုသည်မှာပိုင်ရှင်များ ဆောင်ရွက်နေသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်း တို့သို့ ထုတ်ဝေထားသော ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအတွက် စာရင်းဖော်ပါသည်။ အခန်း ၂၆ ရှယ်ယာအခြေခံ ပေးချေမှု အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကရရှိခဲ့သော ကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများပါဝင် နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုကို ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ ရောင်းချသူအဖြစ် ဆောင်ရွက် နေသော ဝန်ထမ်းများနှင့် အခြားရောင်းချသူများမှ ယင်း၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ (ရှယ်ယာများ သို့မဟုတ် ရှယ်ယာရွေးချယ်ခွင့်များအပါအဝင်) အတွက် အဖိုးစားနားအဖြစ် အခန်း ၂၆ (ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု) က စာရင်းဖော်ပါသည်။

၂၂.၂ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း အမျိုးအစားအားလုံးကို အမျိုးအစားခွဲသောအခါ-

- (က) အခန်း ၉ (စုပေါင်းနှင့်သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ)၊ အခန်း ၁၄ (တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ) သို့မဟုတ် အခန်း ၁၅ (ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများရှိ မှ အကျိုးအမြတ်များ) တို့နှင့်အညီ စာရင်းသွင်းထားသည့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများ ရှိ အကျိုးအမြတ်များ။
- (ခ) ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအရ ဝန်ထမ်းများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများသည် အခန်း ၂၈ (ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ) ။
- (ဂ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ခုတွင် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သော အဖိုးစားနားအတွက် စာချုပ်များ(အခန်း ၁၉ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများနှင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးတွင်ကြည့်)။ ဤကင်းလွတ်ခွင့်သည် ဝယ်ယူသူသို့သာ သက်ဆိုင်ပါသည်။
- (ဃ) ဝန်ထမ်းရှယ်ယာရွေးချယ်မှုနှင့် အစီအစဉ်များ ဝန်ထမ်းရှယ်ယာဝယ်ယူမှုအစီအစဉ်များနှင့် အခြား ရှယ်ယာအခြေခံသည့် ပေးချေမှုအစီအစဉ်များအားလုံးနှင့် ပတ်သက်သည့် ဝယ်ယူခွဲ၊ ရောင်းချခွဲ၊ ထုတ်ဝေခွဲ သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းခွဲသည့် ထုတ်ဝေသူက ပြန်ဝယ်ထားသည့် ရှယ်ယာများ အပိုဒ် ၂၂.၃-၂၂.၆ကို အသုံးပြုခြင်းမှတစ်ပါး အခန်း ၂၆ အရ သက်ဆိုင်သော ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များအရ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၊ စာချုပ်များနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားများ တို့မှအပ ဤအခန်းကို အသုံးပြုရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ရပ်ကို ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲခြား

၂၂.၃ ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ပေးရန်တာဝန်များ အားလုံးကို နုတ်ပြီးသည့် ကြွင်းကျန်အကျိုးအမြတ်ဖြစ်သည်။ ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်သည် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ် များပါဝင် သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အရင်းအမြစ်များမှ စီးထွက်မှုတစ်ခုဖြစ်လာမည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည့် အတိတ်က

အဖြစ်အပျက်များ စာရင်းရှင်းခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လက်ရှိ တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ပိုင်ရှင်များမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသို့ အမြတ်မရ နိုင်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများနှင့်ပိုင်ရှင်များသို့ ဖြန့်ဝေမှုများကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပိုင်ရှင်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များတွင် လျော့ကျခြင်းကို နုတ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသို့ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု များအရရှိ သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တွင် အသုံးပြုရန်အတွက် ထိန်းသိမ်းထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များသို့ ထပ်ပေါင်းခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ပိုင်ရှင်များမှ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများနှင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများအနက် အမြတ်ရနိုင်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများ မှတစ်ဆင့် ဝင်ငွေရသည့် ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် အသုံးပြုရန်အတွက် ထိန်းသိမ်းထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပေါင်းပြီး၊ အမြတ်မရနိုင်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများနှင့်ပိုင်ရှင်များသို့ ဖြန့်ဝေမှုများ၏ရလဒ်အဖြစ် ပိုင်ရှင်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင် လျော့ကျခြင်းကို နုတ်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

၂၂.၃(က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုကို ယင်း၏ ဥပဒေကြောင်းအရ အသွင် သဏ္ဍာန်မျှသာမဟုတ်ဘဲ စာချုပ်ဆိုင်ရာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှု၏ အနှစ်သာရနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန် တစ်ရပ်နှင့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန် တာဝန်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲရမည်။ အပိုဒ် ၂၂.၄နှင့်အညီ ရှယ်ယာ ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲထားသော ထိုစာချုပ်စာတမ်းများမှအပ စာချုပ်ဆိုင်ရာ တာဝန် ဝတ္တရားတစ်ခုကို စာရင်းရှင်းရန် ငွေသားသို့မဟုတ် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်ပေးအပ်ခြင်းကို ရှောင်ရှား ရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အကြွင်းမဲ့အခွင့် အရေးတစ်ခုရှိသည် မဟုတ်လျှင်(မရှိလျှင်) ထိုတာဝန် ဝတ္တရားသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်ကိုက်ညီ၍ ထိုကဲ့သို့ အမျိုးအစား ခွဲသည်။

၂၂.၄ ပေးရန်တာဝန်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့် အချို့သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များရှိ ကြွင်းကျန်အကျိုးအမြတ်ကို ကိုယ်စားပြုသောကြောင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်-

(က) ထုတ်ဝေသူသို့ ပြန်လည်လွှဲပြောင်းနိုင်သောစာချုပ်စာတမ်း(puttable instrument)ကို ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် ထုတ်ဝေသူသို့ ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို ပြန်လည်ရောင်းချရန် အခွင့်အရေးကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူသို့ ပေးသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူက အနားယူခြင်း သို့မဟုတ် ကွယ်လွန်ခြင်း သို့မဟုတ် မသေချာသော အနာဂတ် အဖြစ်အပျက် ဖြစ်ပေါ်ရာတွင် ထုတ်ဝေသူ က အလိုအလျောက် ပြန်လည်ရွေးယူထားသည့် သို့မဟုတ် ပြန်လည်ဝယ်ယူထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ပြန်ရွေးခြင်း၊ ပြန်ဝယ်ခြင်းစသည့် ပြန်လည်ပြောင်းလဲ၍ရနိုင်သော စာချုပ်စာတမ်းတစ်ရပ်တွင် အောက်ပါအင်္ဂါရပ်များရှိပါက ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုအဖြစ် ခွဲခြားနိုင်သည်-

- (၁) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်းသည့်အခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ အမျိုးကျစေမှုကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူ ရပိုင်ခွင့်ရှိ သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များသည် ယင်း၏ရရန်ပိုင်ခွင့်များ ပေါ်တွင် အခြားသောတောင်းဆိုမှုများအားလုံးကို နုတ်ပြီးနောက် ကျန်ရှိသော ထိုရရန်ပိုင်ခွင့် များဖြစ်သည်။
- (၂) ထိုစာချုပ်စာတမ်းသည် အခြားစာချုပ်စာတမ်းအတန်းအစားများအားလုံးထက် အဆင့်နိမ့် သော စာချုပ်စာတမ်းများ အတန်းအစားတွင်ရှိသည်။

- (၃) အခြားစာချုပ်စာတမ်း အတန်းအစားများအားလုံးထက် အဆင့်နိမ့်သော စာချုပ်စာတမ်း အတန်းအစားများအားလုံးရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအားလုံးတွင် ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာများ ရှိသည်။
- (၄) ထုတ်ဝေသူအတွက် ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်ခွင့်ဖြင့် ထိုစာချုပ် စာတမ်းကို ပြန်လည်ဝယ်ယူရန် သို့မဟုတ် ပြန်လည်ရွေးနုတ်ယူရန် စာချုပ်အရတာဝန် ဝတ္တရားမှတစ်ပါး ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရှိနိုင်ခွင့်ကို အခြား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ပေးအပ်ရန် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် ကောင်းမွန် သော အလားအလာမရှိသည့် အခြေအနေများအောက်တွင် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရှိနိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များကို ဖလှယ်ရန် စာချုပ်စာတမ်းတွင် မည်သည့်စာချုပ်ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားမပါဝင်ပါ။ ယင်းသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ရယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများဖြင့် စာရင်းရှင်းနိုင်မည့် သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းမည့်စာချုပ် တစ်ခုမဟုတ်ပါ။
- (၅) စာချုပ်စာတမ်း၏ သက်တမ်းတလျောက်တွင် စာချုပ်စာတမ်းနှင့် သက်ဆိုင်သော မျှော်မှန်း ထားသည့် စုစုပေါင်းငွေသားစီးဆင်းမှုများသည် အရှုံးသို့မဟုတ်အမြတ်၊ အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသည့် အသားတင်ရရှိနိုင်ခွင့်များတွင် ပြောင်းလဲမှု သို့မဟုတ် ထိုစာချုပ် စာတမ်း၏ သက်တမ်းတလျောက် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသည့် စာရင်းမသွင်းထား သည့် အသားတင်ရရှိနိုင်ခွင့်များတို့၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုတို့ပေါ်တွင် အနှစ်သာရအားဖြင့် အခြေခံသည်(ထိုစာချုပ်စာတမ်း၏ မည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ကိုမဆို ဖယ်ထုတ်ပြီး)။

(ခ) အကယ်၍ စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်းသည့်အခါတွင်မှသာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရရှိ နိုင်ခွင့်များ၏ အချိုးကျဝေစုကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်သို့ ပေးအပ်ရန်တာဝန်တစ်ခုကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း ပေါ်တွင် သတ်မှတ်မှသာလျှင် စာချုပ်စာတမ်းများ၏ အခြားအတန်းအစားအားလုံးထက် အဆင့်နိမ့်သော စာချုပ်စာတမ်းများ သို့မဟုတ် စာချုပ်စာတမ်းများ၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်။

၂၂.၅ အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအစား ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲထားသည့် စာချုပ်စာတမ်းများ၏ ဥပမာများဖြစ်ပါသည်-

(က) အကယ်၍ စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်းခြင်းတွင် အသားတင်ရရှိနိုင်ခွင့်များကို ဖြန့်ဝေခြင်းသည် အမြင့်ဆုံး ပမာဏ(a ceiling)သို့ လိုက်နာရလျှင် စာချုပ်စာတမ်းတစ်ရပ်ကို ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အကယ်၍ စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်း၍ စာချုပ်စာတမ်းကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် အသားတင်ရရှိနိုင်ခွင့်များ၏ အချိုးကျဝေစုကိုရရှိသည်။ သို့သော် ဤပမာဏကို အမြင့်ဆုံးသတ်မှတ်ချက်(a ceiling) ထက်ပိုသည့် အသားတင်ရရှိနိုင်ခွင့်များကို လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အစိုးရသို့ ဖြန့်ခွဲလျှင် ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အဖြစ် အမျိုးအစားမခွဲပါ။

(ခ) စာချုပ်စာတမ်းလက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူက ပြန်ရောင်းချနိုင်သော ရွေးချယ်မှုကို (the put option) အသုံးပြုသည့်အခါ (စာချုပ်စာတမ်း) ပိုင်ဆိုင်ထားသူက ဤစံနှင့်အညီ ပမာဏသတ်မှတ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရရှိမှုကို အချိုးကျဝေစုကိုရလျှင်၊ ထုတ်ဝေသူသို့ပြန်လည် လွှဲပြောင်းနိုင်သော စာချုပ်စာတမ်း(puttable instrument) တစ်ခုကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်သည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူတွင် အချို့သော အခြားအခြေခံ (ပြည်တွင်းဂျီအေအေပီကဲ့သို့သော)ပေါ်တွင် ပမာဏတစ်ရပ်ကို ပမာဏသတ်မှတ်ထားခွင့် ရှိလျှင် ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို ပေးရန်တာဝန် တစ်ရပ်အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်။

- (ဂ) အကယ်၍ စာချုပ်စာတမ်းက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက မဖြစ်မနေပေးရမည့် အမြတ်ဝေစုကဲ့သို့သော စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်းခြင်းမတိုင်မီ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူသို့ ပေးချေရန် တာဝန်ဝတ္တရား ဖြစ်စေပါက စာချုပ်စာတမ်းတစ်ရပ်ကို ပေးရန်တာဝန် တစ်ရပ်အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်။
- (ဃ) လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတွင် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး (equity)အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲထားသည့် ကိုင်ဆောင်ထားသူက ပြန်လည်ပေးနိုင်သည့် စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု (puttable instrument)ကို ယင်း၏မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ပေးရန်တာဝန် တစ်ရပ်အဖြစ် အမျိုးအစားခွဲသည်။
- (င) သတ်မှတ်ထားသော သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အနာဂတ်နေ့ရက်တွင် သတ်မှတ်ထားသော သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ပမာဏ အတွက် ထုတ်ဝေသူသို့ မဖြစ်မနေပြန်လည်ရွေးယူခွင့်ကိုပေးသည့် သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ပမာဏအတွက် သီးခြားနေ့ရက်တွင် သို့မဟုတ် သီးခြားနေ့ရက်နောက်ပိုင်း ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို ထုတ်ဝေသူက ပြန်လည်ရွေးယူရန် လိုအပ်သည့် အခွင့်အရေးကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူအား ထုတ်ဝေသူကိုပေးသည့် ဦးစားပေး ရှယ်ယာတစ်စောင် သည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

၂၂.၆ အကယ်၍ သမဝါယမအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများတွင် -

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အဖွဲ့ဝင်များ၏ ရှယ်ယာများကို ပြန်လည်ရွေးယူခြင်းကို ငြင်းပယ်ရန် ချွင်းချက် မရှိ အခွင့်အရေးရှိလျှင်၊
- (ခ) ပြန်လည်ရွေးယူခြင်းကို ဒေသဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဖွဲ့စည်းပုံ ဥပဒေတို့ဖြင့် ချွင်းချက်မရှိ တားမြစ်ထားလျှင်၊
အဖွဲ့ဝင်များ၏ ရှယ်ယာများနှင့် အလားတူ စာချုပ်စာတမ်းများသည် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး ဖြစ်သည်။

ရှယ်ယာများ သို့မဟုတ် အခြားရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို မူလထုတ်ဝေမှု

၂၂.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စာချုပ်စာတမ်းများကိုထုတ်ဝေပြီး ထိုစာချုပ်စာတမ်းများနှင့်ဖလှယ်မှုအတွက် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသို့ ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားအရင်းအမြစ်များပေးရန် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွင် တာဝန်ဝတ္တရားရှိ သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစုရှယ်ယာများ သို့မဟုတ် အခြားရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်-

- (က) အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားအရင်းအမြစ်များမရရှိမီ ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရရန်ရှိပမာဏကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် အနေဖြင့်မဟုတ်ဘဲ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကို စာရင်းချေမှုတစ်ရပ်အဖြစ် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေပြရှင်းတမ်းများတွင် တင်ပြရမည်၊
- (ခ) အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထိုရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို မထုတ်ဝေမီ ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားအရင်းအမြစ်များရရှိပြီး လက်ခံရရှိသည့် ငွေသား သို့မဟုတ် အခြား အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် မလိုအပ်ပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရရှိသည့် အဖိုးစားနားပမာဏအထိ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် အလားတူတိုးလာခြင်းကို အသိအမှတ် ပြုစာရင်း သွင်းရမည်၊ နှင့်
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ငွေသားသို့မဟုတ် အခြားအရင်းအမြစ်များကို ဝယ်ယူခဲ့ပြီး မထုတ်ဝေသေးသော ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားအရင်းအမြစ်များကို မရရှိခဲ့သေး သော အတိုင်းအတာအထိကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် တိုးလာမှုတစ်ခုဟု အသိအမှတ်ပြု စာရင်းမသွင်းရပါ။

- ၂၂.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ်သည် အပိုဒ် ၂၂.၁၅(က)-၂၂.၁၅(ခ)တို့နှင့်အညီ စာရင်းသွင်းထားသည့် အရာများ သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ထုတ်ဝေထားသည်များမှလွဲ၍ ရရှိသော သို့မဟုတ် ရရန်ရှိသော ငွေသားနှင့် အခြားအရင်းအမြစ်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး (အသားတင် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်ကုန်ကျစရိတ်)ဖြင့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ အကယ်၍ ပေးချေမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းပြီး လက်ရှိအချိန်ငွေတန်ဖိုး (time value of money)သည် ပမာဏကျပါက ကနဦးပမာဏ သတ်မှတ်မှုသည် လက်ရှိတန်ဖိုးရမည်။
- ၂၂.၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်မှု စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် အတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးထံမှ လျော့ချမှုတစ်ခုအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ဆက်နွယ်နေသော ဝင်ငွေခွန်ကို အခန်း ၂၉ (ဝင်ငွေခွန်)နှင့်အညီ စာရင်းသွင်း ရမည်။
- ၂၂.၁၀ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြထားသည့် အစုရှယ်ယာများ သို့မဟုတ် အခြားရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ် စာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသော ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး မည်ကဲ့သို့တိုးလာသည်ကို သက်ဆိုင် သောဥပဒေများဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အစုရှယ်ယာများ၏ တစ်ခုချင်းဖော်ပြထားသောတန်ဖိုး (သို့မဟုတ် အခြားအမည်ခံတန်ဖိုး)နှင့် ရှယ်ယာတစ်ခုချင်းတွင် ဖော်ပြထားသော တန်ဖိုးထက် ပိုမိုပေးချေသည့် ပမာဏ သီးခြားတင်ပြရန် လိုအပ်နိုင်သည်။

အော့ရှင်များ(options)၊ အခွင့်အရေးများ(rights)နှင့် ခွင့်ပြုစာများ(warrants) ကိုရောင်းချ ခြင်း

၂၂.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အော့ရှင်များ(options)၊ အခွင့်အရေးများ(rights)၊ ခွင့်ပြုစာများ(warrants)နှင့် အလားတူ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ရောင်းချခြင်း နည်းလမ်းဖြင့် ထုတ်ဝေထားသည့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးအတွက် အပိုဒ် ၂၂.၇-၂၂.၂၀ ရှိ မှုများကို ကျင့်သုံးရမည်။

ရင်းနှီးမတည်ခြင်း သို့မဟုတ် အပိုဆု အစုရှယ်ယာများထုတ်ဝေခြင်းနှင့် သေးငယ်သော အစုရှယ်ယာများအဖြစ် ခွဲထုတ်ခြင်းများ

၂၂.၁၂ ရင်းနှီးမတည်ခြင်း သို့မဟုတ် အပိုဆုထုတ်ဝေခြင်း (တခါတရံစတော့ခွဲဝေမှုဟု ရည်ညွှန်းသော)သည် အစုရှယ်ယာ ရှင်များအား ယင်းတို့လက်ရှိ ကိုင်ဆောင်ထားမှုအချိုးဖြင့် အစုရှယ်ယာအသစ်များထုတ်ဝေပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစုရှယ်ယာ ငါးစောင်လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ယင်း၏ အစုရှယ်ယာရှင်တိုင်းကို အမြတ်ဝေစုတစ်စု သို့မဟုတ် အပိုဆုအစုရှယ်ယာတစ်စု ပေးနိုင်သည်။ အစုရှယ်ယာများ အဖြစ် ခွဲထုတ်ခြင်းတစ်ခု (တစ်ခါတစ်ရံတွင် စတော့(stock) ခွဲထုတ်မှုတစ်ခုခြင်းအဖြစ် ရည်ညွှန်းသည်)သည် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ရှိနေသော ရှယ်ယာများကို အဆင့်ဆင့်ရှယ်ယာများအဖြစ် ခွဲခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အစုရှယ်ယာများအဖြစ် ခွဲထုတ်ခြင်းတစ်ခုတွင် အစုရှယ်ယာရှင်တစ်ဦးစီသည် လက်ဝယ် ကိုင်ဆောင်ထားသည့် အစုရှယ်ယာတစ်စုတိုင်းအတွက် နောက်ထပ်အစုရှယ်ယာတစ်စောင် ရရှိနိုင်သည်။ အချို့ သောကိစ္စများတွင် ယခင်တုန်းက ထုတ်ဝေရန်ကျန်ရှိသော အစုရှယ်ယာများကို ဖျက်သိမ်းပြီး အစုရှယ်ယာအသစ် များဖြင့် အစားထိုးသည်။ ရင်းနှီးမတည်ခြင်း နှင့်အပိုဆုထုတ်ဝေခြင်းနှင့် အစုရှယ်ယာများ ခွဲထုတ်မှုများသည် စုစုပေါင်းပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကို မပြောင်းလဲပါ။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေ များအရ လိုအပ်သဖြင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအတွင်းရှိ ပမာဏများကို ပြန်လည်အမျိုးအစားခွဲရမည်။

ပြောင်းလဲနိုင်သောချေးငွေ သို့မဟုတ် အလားတူ အသွင်ပေါင်းထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ

၂၂.၁၃ ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်နှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်တို့ ပါဝင်သော ပြောင်းလဲနိုင်သည့် ချေးငွေ သို့မဟုတ် အသွင်ပေါင်းထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရငွေများကို ပေးရန်တာဝန်အစိတ်အပိုင်းနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အစိတ်အပိုင်းတို့အကြား ခွဲဝေရမည်။ ခွဲဝေခြင်းပြုလုပ်ရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အလားတူ တွဲဖက်ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲခြင်းလက္ခဏာတစ်ခု သို့မဟုတ် အလားတူ ပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏ မရှိသော အလားတူပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအဖြစ် ပေးရန်တာဝန် အစိတ်အပိုင်းပမာဏကို ပထမဆုံး ဆုံးဖြတ်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ခွဲဝေရမည်။ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များကို ချေးငွေအစိတ်အပိုင်းနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အစိတ်အပိုင်းတို့အကြား သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးများပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ခွဲဝေရမည်။

၂၂.၁၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် နောက်ပိုင်းကာလတွင် ခွဲဝေကျခံခြင်းကို မပြင်ဆင်ရပါ။

၂၂.၁၅ ထိုစာချုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေပြီးနောက်ပိုင်းကာလများတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပေးရန်တာဝန်အစိတ်အပိုင်းကို အောက်ပါတို့ကို စာရင်းသွင်းရမည်-

(က) အကယ်၍ ထိုပေးရန်တာဝန်အစိတ်အပိုင်းသည် အပိုဒ် ၁၁.၉၅ အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီလျှင် အခန်း ၁၁ (အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ)နှင့်အညီ ။ ဤကိစ္စများတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပေးရန်တာဝန်အစိတ်အပိုင်းနှင့် အချိန်စေ့ရောက်၍ ပေးရန်ရှိအရင်းပမာဏတို့အကြား မည်သည့် ခြားနားချက်ကိုမဆို ထိရောက်သောအတိုးတွက်နည်းကို အသုံးပြုပြီး ထပ်တိုးအတိုးစရိတ်အဖြစ် စနစ်တကျ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်(အခန်း ၁၁.၁၅-၁၁.၂၀တွင်ကြည့်ပါ)။

(ခ) ပေးရန်တာဝန်အစိတ်အပိုင်းသည် အပိုဒ် ၁၁.၉၅ အခြေအနေများနှင့် မကိုက်ညီလျှင် အခန်း ၁၂ အခြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းထုတ်ဝေခြင်းနှင့်အညီ။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များကို ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများဖြင့် အဆုံးသတ် စေခြင်း

၂၂.၁၅(က)အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ်သည် ထိုမြီရှင်သို့ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် ယင်း အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ပေးရန်တာဝန်အပြည့်အဝ သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို အဆုံးသတ်ခြင်းကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ မြီရှင်တစ်ဦးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏ စည်းကမ်းချက်များကို ပြန်လည် ဆွေးနွေးသည်။ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်းတွင် အပိုဒ် ၁၁.၃၈ နှင့်အညီ ပေးထား သည့် အဖိုးစားနားဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို ယင်းတို့၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်လျှင် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို အဆုံးသတ်သွားသည့် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် သတ်မှတ်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ်သည် အပိုဒ် ၁၁.၃၆-၁၁.၃၈တို့နှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန် တာဝန် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှား ရမည်။

၂၂.၁၅(ခ) အကယ်၍ ပေးထားသည့် အဖိုးစားနား၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည် ထိုပေးရန်တာဝန်၏ ကျန်ရှိနေသေးသော တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း၏ စည်းကမ်းချက်များကို ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းတစ်ရပ်နှင့် ဆက်နွယ်လျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပေးရန် ကျန်ရှိနေသေးသောအပိုင်းနှင့် ပေးရန်တာဝန်၏ အဆုံးသတ်သွားသည့်အပိုင်းနှင့်အကြား ပေးခဲ့သောအဖိုးစားနားကို ခွဲဝေရမည်။ ဤခွဲဝေခြင်းသည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုအခြေခံဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ အကယ်၍ ကျန်ရှိနေသေးသော ပေးရန်တာဝန်ကိုအနှစ်သာရအားဖြင့် ပြုပြင်မွမ်းမံလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် မူလပေးရန်တာဝန် အဆုံးသတ် မှုအဖြစ် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းနှင့် အပိုဒ်၁၁.၃၇အရ လိုအပ်သည့်အတိုင်း ပေးရန်တာဝန်အသစ်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ် ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။

၂၂.၁၅(ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် -

- (က) မြီရှင်သည်လည်း တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက် အစုရှယ်ယာရှင်ဖြစ်ပြီး တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက် ရှိနေသော အစုရှယ်ယာရှင်အဖြစ် လုပ်ကိုင်နေသည်၊
- (ခ) မြီရှင်နှင့်အဖွဲ့အစည်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် မတိုင်မီနှင့် ပြီးနောက် တူညီသောပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များက ထိန်းချုပ်ခြင်းခံရပြီး စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ အနှစ်သာရတွင် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတစ်ရပ်ကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ဖြန့်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ ထည့်ဝင်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်၊ သို့မဟုတ်
- (ဂ) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်၏ မူလစည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း များကို ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်ကို အဆုံးသတ်ခြင်း(အပိုဒ် ၂၂.၁၃-၂၂.၁၅တွင် ကြည့်ပါ)။

ထုတ်ဝေသူက ပြန်ဝယ်ထားသည့် ရှယ်ယာများ

၂၂.၁၆ ထုတ်ဝေသူက ပြန်ဝယ်ထားသည့် အစုရှယ်ယာများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ထုတ်ဝေထားပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ပြန်ဝယ်ရယူသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထုတ်ဝေသူက ပြန်ဝယ်ထားသည့် အစုရှယ်ယာများအတွက်ပေးသည့် အဖိုးစားနား၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးမှ နုတ်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထုတ်ဝေသူက ပြန်ဝယ်ထားသည့် အစုရှယ်ယာများကို ဝယ်ယူခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းခြင်းအပေါ် အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းမသွင်းရပါ။

ပိုင်ရှင်များသို့ ဖြန့်ဝေခြင်း

၂၂.၁၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ပိုင်ရှင်များ(ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ကိုင်ဆောင်ထားသူများ) သို့ ဖြန့်ဝေသည့်ပမာဏများအတွက် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကို လျော့ရမည်။ ပိုင်ရှင်များသို့ ဖြန့်ဝေခြင်းများနှင့် ဆက်နွယ်နေသော ဝင်ငွေခွန်ကို အခန်း ၂၉ နှင့်အညီ စာရင်းသွင်းရမည်။

၂၂.၁၈ တစ်ခါတစ်ရံ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပိုင်ရှင်များသို့ ငွေသားမှလွဲ၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ(ငွေသား မဟုတ်သော ဖြန့်ဝေခြင်းများ) ကို ဖြန့်ဝေသည်။ ထိုကဲ့သို့သောဖြန့်ဝေခြင်းတစ်ခုကိုကြေညာပြီး ပိုင်ရှင်များသို့ ငွေသား မဟုတ် သော ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ဖြန့်ဝေရန် တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ခုရှိသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ်သည် ပေးရန် တာဝန်တစ်ခုကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုလုပ်ငန်းသည် အပိုဒ် ၂၂.၁၈(က)ရှိ ပြဌာန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိလျှင် ဖြန့်ဝေမည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ထိုပေးရန်တာဝန်ကို ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုစီအဆုံးနှင့် စာရင်းရှင်းသည့်နေ့တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဖြန့်ဝေမည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို ထင်ဟပ်ရန် ပေးရန်ရှိအမြတ် ဝေစု၏ သယ်ဆောင်မှုပမာဏပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ညှိနှိုင်းပေးရမည့် ဖြန့်ဝေပေးမှုပမာဏအတွက် ညှိနှိုင်းမှုများ

အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ဖောင်ဒေးရှင်း

အဖြစ် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပြောင်းလဲမှုများနှင့်အတူ ပြန်လည် သုံးသပ်ပြီးညှိနှိုင်းရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပေးရန်ရှိ အမြတ်ဝေစုများကို စာရင်းရှင်းသောအခါ ပေးရန်ရှိ အမြတ်ဝေစု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရမည့်အမြတ်ဝေစု သယ်ဆောင်ပမာဏတို့ အကြား ခြားနားချက်ကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

၂၂.၁၈(က)အကယ်၍ ဖြန့်ဝေမည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏ မသတ်မှတ်နိုင်လျှင် ပေးရန်တာဝန်ကို ဖြန့်ဝေမည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ အကယ်၍ ဖြန့်ဝေမည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို စာရင်းရှင်းမှုမတိုင်မီ လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု မပါဘဲ ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်လျှင် ပေးရန်တာဝန်ကို အပိုဒ် ၂၂.၁၈ နှင့်အညီ စာရင်းသွင်း ထားပြီး ဖြန့်ဝေသည့်ပမာဏတွင် ပြုလုပ်သည့် အလားတူလိုက်လျောညီထွေသော ညှိနှိုင်းမှုတစ်ခုနှင့် သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးဖြင့် ပြန်လည်ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။

၂၂.၁၈(ခ) အပိုဒ် ၂၂.၁၈-၂၂.၁၈(က)သည် ဖြန့်ဝေခြင်း မတိုင်မီနှင့် ပြီးနောက် တူညီသောပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များက နောက်ဆုံးထိန်းချုပ်ထားသည့် ငွေသားမဟုတ်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ဖြန့်ဝေခြင်းတွင် အပိုဒ်၂၂.၁၈-၂၂.၁၈ (က) တို့နှင့် မသက်ဆိုင်ပါ။ ဤချန်လှပ်ထားခြင်းသည် ဖြန့်ဝေခြင်းကို ပြုလုပ်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သီးခြား၊ တစ်ခုချင်းနှင့် စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။

ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စုပေါင်းထားသည့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အစုရှယ်ယာများရှိ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ

၂၂.၁၉ စုပေါင်းထားသည့်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အသားတင် ရရန်ပိုင်ခွင့်များရှိ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခုသည် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပါဝင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုရှိ မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် ထိန်းချုပ်မှုကို မဆုံးရှုံးစေသည့်ပြောင်းလဲချက်များကို ပိုင်ရှင်များအဖြစ်ဆောင်ရွက်သော ပိုင်ရှင်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် အဖြစ် မှတ်ယူရမည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ၏ အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ အကျိုးအမြတ်ပြောင်းလဲမှုကို ထင်ဟပ်ရန် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ညှိနှိုင်းရ မည်။ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ထိုသို့ညှိနှိုင်းထားသည့် ပမာဏနှင့် ပေးသည့် သို့မဟုတ် ရရှိသည့် အဖိုးစားနား၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတို့အကြား မည်သည့်ခြားနားမှုမဆို အကယ်၍ရှိလျှင် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးတွင် တိုက်ရိုက်အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ပိုင်ရှင်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရ မည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုပြောင်းလဲမှုများအပေါ်တွင် အမြတ် သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းမသွင်းရပါ။ ထို့အပြင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် (အမည်ကောင်းတန်ဖိုးအပါအဝင်) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များ၏ သယ်ဆောင်တန်ဖိုးများတွင် အဆိုပါစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုမဆိုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

၂၂.၂၀ အကယ်၍ အပိုဒ် ၂၂.၁၈-၂၂.၁၈(က)တို့တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဖြန့်ခွဲရန်ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်အားထားရ စွာ ပမာဏမသတ်မှတ်နိုင်လျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုအချက်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် ယုံကြည်အားထား ရသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတိုင်းတာတွက်ချက်မှုတစ်ရပ်တွင် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုပါဝင်သည့် အကြောင်းရင်းများကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အခန်း ၂၃

ရငွေ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၂၃.၁ ဤအခန်းကို အောက်ဖော်ပြပါ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အဖြစ်အပျက်များမှ ပေါ်ထွက်လာသော ရငွေများ အတွက် စာရင်းကိုင်ရာတွင် ကျင့်သုံးသည်-

- (က) ကုန်ရောင်း(ရောင်းချရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း ထုတ်လုပ်သည်ဖြစ်စေ ပြန်လည် ရောင်းချရန်အတွက် ဝယ်ယူသည်ဖြစ်စေ)။
- (ခ) ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း၊
- (ဂ) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ကန်ထရိုက်တာဖြစ်ပါက ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်များနှင့်
- (ဃ) အတိုး၊ ခိုင်ကြေး သို့မဟုတ် အမြတ်ဝေစုများ ရနေသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အခြားသူများက အသုံးပြုမှု။

၂၃.၂ အချို့သော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အဖြစ်အပျက်များမှ ထွက်ပေါ်လာသော ရငွေ သို့မဟုတ် အခြား ဝင်ငွေသည် ဤစံ၏အခြားအခန်းများတွင် ဖော်ပြထားသည်-

- (က) ငှားရမ်းမှု သဘောတူညီချက်များ (အခန်း ၂၀ ငှားရမ်းမှုများတွင်ကြည့်ပါ)။
- (ခ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ စာရင်းသွင်းထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ ထွက်ပေါ်လာသော အမြတ်ဝေစုများနှင့် အခြားဝင်ငွေ (အခန်း ၁၄ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများနှင့် အခန်း ၁၅ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင်ကြည့်ပါ)။
- (ဂ) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး တွင် ပြောင်းလဲမှုများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ထုခွဲရောင်းချခြင်း (အခန်း ၁၁ အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် အခန်း ၁၂ အခြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း ထုတ်ဝေခြင်းတွင်ကြည့်ပါ)။
- (ဃ) မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများ (အခန်း ၁၆ မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင်ကြည့်ပါ)။
- (င) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ကနဦး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း (အခန်း ၃၄ အထူး လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ကြည့်ပါ)။နှင့်
- (စ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန်ကို ကနဦး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း (အခန်း ၃၄ တွင်ကြည့် ပါ)။

ရငွေ ပမာဏသတ်မှတ်မှု

- ၂၃.၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရရှိသော သို့မဟုတ် ရရန်ရှိအဖိုးစားနား၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် ရငွေကို ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းမှ ခွင့်ပြုသည့် ကုန်သွယ်လျော့ငွေများ၊ ချက်ချင်းစာရင်းရှင်းမှု အတွက် လျော့ငွေများနှင့် ပမာဏအမြောက်အမြားဝယ်ယူမှုကြောင့် ပြန်အမ်းငွေများကို ရရှိသော သို့မဟုတ် ရရန်ရှိ အဖိုးစားနား၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို စဉ်းစားရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။
- ၂၃.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ကိုယ်ပိုင်စာရင်းအတွင်းသို့ စီးဝင်ပြီးသည့် ရရှိခဲ့သော စုစုပေါင်းစီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်နှင့် ရရန်ရှိစုစုပေါင်းစီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်တို့ကို ရငွေတွင်ထည့်သွင်းရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် ယင်း၏ကိုယ်ပိုင်စာရင်းအတွင်းသို့ စီးဝင်ပြီးသည့် ရရှိခဲ့သော စုစုပေါင်းစီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်နှင့် ရရန်ရှိစုစုပေါင်းစီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်တို့ကို ရငွေတွင် ထည့်သွင်းရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် အရောင်းခွန်များ၊ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုခွန်များနှင့် အထူးကုန်စည်ခွန်များကဲ့သို့သော တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုယ်စား ကောက်ခံပေးသည့် ပမာဏအားလုံးကို ရငွေမှ ဖယ်ထုတ်ရမည်။ ကိုယ်စားလှယ်ဆက်ဆံရေးတွင် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခု(ကိုယ်စားလှယ်)သည် ယင်း၏ကော်မရှင်ရငွေပမာဏကိုသာ ရငွေတွင်ထည့်သွင်းရမည်။ ကိုယ်စား လွှဲအပ်သူကိုယ်စားကောက်ခံပေးသည့် ပမာဏအားလုံးသည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရငွေများမဟုတ်ပါ။

ရွှေ့ဆိုင်းထားသော ပေးချေမှု

၂၃.၅ ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏ စီးဝင်မှုများကို ရွှေ့ဆိုင်းထားပါက ထိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုတွင် အမှန်အားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးထောက်ပံ့မှုတစ်ရပ်ပါဝင်နေသည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုအဖိုးစားနား၏သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုး ဆိုသည်မှာ အနာဂတ်တွင်ရမည့် ရငွေများအားလုံးကို သဘောတူထားသော အတိုးနှုန်းအစား စီးပွားရေးရှုထောင့်မှ အမှန်တကယ်ဖြစ်သင့်သော အတိုးနှုန်းကိုသုံး၍ တန်ဖိုးသတ်မှတ်ထားသော လက်ရှိတန်ဖိုးဖြစ်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်ရောင်းခြင်းအတွက် အဖိုးစားနားအဖြစ် ဝယ်ယူအား အတိုးမဲ့ ကြွေးမြီပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဈေးကွက် ပေါက်ဈေးထက် နိမ့်သောအတိုးနှုန်းဖြင့်ပေးမည့် ရရန်ရှိသက်သေခံ လက်မှတ်ကို ထိုဝယ်ယူထံမှ လက်ခံသောအခါ ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်သည်။ သဘောတူထားသော အတိုးနှုန်းအစား စီးပွားရေးရှုထောင့်မှ အမှန်တကယ်ဖြစ်သင့်သော အတိုးနှုန်းဆိုသည်မှာ-

- (က) အလားတူ အကြွေးပေးရန်စိတ်ချရမှုအကဲဖြတ်ချက်နှင့် ထုတ်ဝေသူတစ်ဦး၏ အလားတူ စာချုပ်စာတမ်း တစ်ခုအတွက် ဖြစ်ပေါ်နေသောနှုန်းနှင့်၊
- (ခ) စာချုပ်စာတမ်း၏ မူလသမုတ်ရင်းတန်ဖိုးကို ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ လက်ရှိငွေသားဖြင့် ရောင်းဈေးသို့ လျော့ချသည့် အတိုးနှုန်း၊
ထို့အနက်မှ ပို၍ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သတ်မှတ်နိုင်သော နှုန်းဖြစ်သည်။
အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အနာဂတ်ရငွေများအားလုံး၏ လက်ရှိတန်ဖိုးနှင့် ထိုအဖိုးစားနား၏ မူလသမုတ်ရင်း တန်ဖိုးတို့အကြား ခြားနားမှုကို အပိုဒ် ၂၃.၂၈နှင့် ၂၃.၂၉ နှင့် အခန်း ၁၁ တို့နှင့်အညီ အတိုးရငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖလှယ်ခြင်းများ

- ၂၃.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-
 - (က) ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆင်တူသောသဘောသဘာဝနှင့် တန်ဖိုးရှိသည့်ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများဖြင့် ဖလှယ်သောအခါတွင်ဖြစ်စေ၊

(ခ) ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို မတူညီသော ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဖလှယ်ပြီး ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်သည် စီးပွားရေးအနှစ်သာရ ကင်းမဲ့သောအခါတွင်ဖြစ်စေ ရငွေကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းမသွင်းရပါ။

၂၃.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စီးပွားရေးအရ အနှစ်သာရရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်တွင် မတူညီသော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ကုန်စည်များကို ရောင်းချသောအခါဖြစ်စေ ဝန်ဆောင်မှု များကို လဲလှယ်သောအခါဖြစ်စေ ရငွေကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုကိစ္စတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ကို-

(က) ရရှိထားသော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတွင်လွှဲပြောင်းထားသည့် ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏ ပမာဏများကို ညှိနှိုင်းထားသည့် ပမာဏဖြင့် ဖြစ်စေ၊

(ခ) အကယ်၍ ပိုဒ်ခွဲ(က)ရှိ ပမာဏကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏမသတ်မှတ်နိုင်လျှင် ပေးအပ်လိုက်သော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတွင် လွှဲပြောင်းထားသည့် ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့် ညီမျှသော အရာပမာဏများကို ညှိနှိုင်းထားသည့် ပမာဏဖြင့် ဖြစ်စေ၊

(ဂ) အကယ်၍ ရရှိထားသော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လည်းကောင်း၊ ပေးအပ်လိုက်သော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို လည်းကောင်း၊ ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏမသတ်မှတ်နိုင်လျှင် ပေးအပ်လိုက်သော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတွင် လွှဲပြောင်းထားသည့် ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့် ညီမျှသောအရာများ ပမာဏများကို ညှိနှိုင်းထားသည့် ပမာဏဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

ရငွေလုပ်ဆောင်ချက်ကို သတ်မှတ်ခွဲခြားခြင်း

၂၃.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤအခန်းရှိ ရငွေအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း သတ်မှတ်ချက်ကို စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုချင်းစီအလိုက် ကျင့်သုံးသည်။ သို့ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ အနှစ်သာရကို ထင်ဟပ်ရန် လိုအပ်သောအခါ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်၏ သီးခြားသတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သော အစိတ်အပိုင်းများအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း သတ်မှတ်ချက်ကို ကျင့်သုံးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထုတ်ကုန်တစ်ခု၏ ရောင်းဈေးတွင် နောက်ဆက်တွဲ ဝန်ဆောင်မှုအတွက် သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သော ပမာဏတစ်ရပ် ပါဝင်သောအခါ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်၏ သီးခြား သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သော အစိတ်အပိုင်းများအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း သတ်မှတ်ချက်ကို ကျင့်သုံးသည်။ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် နှစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုထက်ပိုသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ယင်းလုပ်ဆောင်ချက်အစဉ်လိုက်အကို တစ်ခုတည်းအနေဖြင့် ညွှန်းဆိုဖော်ပြခြင်းမပြုက စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုကိုနားလည်ရန် မဖြစ်နိုင်စေသောပုံစံဖြင့် ဆက်နွယ်နေသောအခါမျိုးတွင် ယင်းလုပ်ဆောင်ချက်များကို တစ်ခုတည်းအနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းဖြင့် သတ်မှတ်ချက်များကို ကျင့်သုံးရမည်။ ဥပမာပေးရလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်စည်ရောင်းချလိုက်ပြီး၊ တစ်ချိန်တည်းတွင် နောက်ပိုင်း တစ်နေ့နေ့တွင် ထိုကုန်စည်များကို ပြန်လည်ဝယ်ယူမည်ဟု သီးခြားသဘောတူညီချက်တစ်ခုကို ပြုလုပ်လိုက်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ အရေးပါသော သက်ရောက်မှုကို ချေဖျက်လိုက်ပါက ထိုနှစ်ခု (သို့မဟုတ်)

နှစ်ခုထက်ပိုသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း သတ်မှတ်ချက်များကို တစ်ခုတည်းအဖြစ် ကျင့်သုံးရမည်။

၂၃.၉ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အရောင်းလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ ဖောက်သည်ကို အနာဂတ်တွင် ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို လျော့စျေး သို့မဟုတ် အခမဲ့ ပြန်လည်ရယူနိုင်သည်ဟု စွဲမြဲစွာဝယ်ယူမှုအတွက် ဆုလဒ်တစ်ခုကို ပေးအပ်သည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် အပိုဒ် ၂၃.၈ အရ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကြွေးမြီဆုများကို ကနဦး အရောင်းလုပ်ဆောင်ချက်၏ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သော အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် စာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကြွေးမြီဆုများနှင့် အရောင်း၏အခြားအစိတ် အပိုင်းများအကြား ကနဦးအရောင်းနှင့် ပတ်သက်သော ရရှိပြီးသည့် သို့မဟုတ် ရရန်ရှိ အဖိုးစားနား၏ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးကို ခွဲဝေစာရင်းသွင်းရမည်။ ကြွေးမြီဆုများအတွက် ခွဲဝေထားသည့် ထိုအဖိုးစားနားကို ယင်းတို့၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး၊ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုကြွေးမြီဆုအတွက် သီးခြားရောင်းချနိုင်သည့်ပမာဏကို ကိုးကား၍ ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

ကုန်ရောင်း

၂၃.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေများအားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်သောအခါ ကုန်ရောင်းမှ ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်-

- (က) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဝယ်ယူသို့ ကုန်စည်၏ အရေးပါသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု၏ အကျိုးခံစားခွင့်တို့ကို လွှဲပြောင်းလိုက်သည်။
- (ခ) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရောင်းလိုက်သောကုန်စည်အပေါ် များသောအားဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်တွဲဖက် နေသည့် အတိုင်းအတာအထိ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို ဖြစ်စေ၊ ရောင်းကုန် အပေါ် ထိရောက်သော ထိန်းချုပ်မှုကိုဖြစ်စေ ထိန်းသိမ်းထားရတော့ပါ။
- (ဂ) ရငွေပမာဏကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည်။
- (ဃ) ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် တွဲဖက်နေသော စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များသည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းအတွင်းသို့ စီးဝင်နိုင်ခြေရှိသည်။
- (င) ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ပတ်သက်သော ကျခံပြီးသည့် သို့မဟုတ် ကျခံရန်ရှိသည့် ကုန်ကျစရိတ် များကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည်။

၂၃.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အရေးပါသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု၏ အကျိုးခံစားခွင့်တို့ကို ဝယ်ယူသူသို့ မည်သည့်အချိန်တွင် လွှဲပြောင်းလိုက်သည်ဆိုသည်ကို အကဲဖြတ်မှုတွင် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ အခြေအနေ များကို စစ်ဆေးခြင်းတစ်ရပ် လိုအပ်သည်။ ကိစ္စအများစုတွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု၏ အကျိုးခံစားခွင့်တို့ကို လွှဲပြောင်းခြင်းသည် ဥပဒေကြောင်းအရ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းခြင်းသည် ဝယ်ယူသူသို့ ပိုင်ဆိုင်မှုပေးခြင်းတို့နှင့် တစ်ထပ်တည်းကျသည်။ ယင်းကို လက်လီအရောင်းအများစုတွင် တွေ့ရသည်။ အခြား ကိစ္စများတွင် ဥပဒေကြောင်းအရ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုပေးခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု၏အကျိုးခံစားခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်းတို့သည် မတူညီသည့်အချိန်တွင်ဖြစ်ပေါ်သည်။

၂၃.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အကယ်၍ အရေးပါသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု၏ အကျိုးခံစားခွင့်တို့ကို လွှဲပြောင်းခြင်းကို ထိန်းသိမ်းထားလျှင် ရငွေကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းပါ။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အရေးပါ သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု၏ အကျိုးခံစားခွင့်တို့ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်သည့် ဥပမာအခြေအနေများမှာ-

- (က) ပုံမှန်အာမခံချက်များဖြင့်မလုံလောက်သော စိတ်ကျေနပ်ဖွယ်ရာမကောင်းသည့် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက် အတွက် တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်ကို ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထိန်းသိမ်းထားသောအခါ။

- (ခ) သီးခြားအရောင်းတစ်ရပ်မှ ရငွေကို ရရှိခြင်းသည် ကုန်စည်ကို ဝယ်ယူသူက ထိုကုန်စည်ကို ဆက်၍ ရောင်းချနိုင်ခြင်းအပေါ်တွင် မူတည်နေသောအခါ။
- (ဂ) ကုန်စည်များကို တပ်ဆင်မှုပါဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟူ၍ သဘောတူညီချက်ပို့လိုက်ပြီး တပ်ဆင်မှုမှာ စာချုပ်၏ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်နေသော်လည်း ယင်းကို ပြီးမြောက်အောင် မဆောင်ရွက်ရသေး သောအခါ။ နှင့်
- (ဃ) ဝယ်ယူသူတွင် အရောင်းစာချုပ်ရှိ တိကျသော အကြောင်းပြချက်တစ်ရပ်အတွက် ဝယ်ယူခြင်းကို ဖျက်သိမ်းရန် အခွင့်အရေးရှိပြီး သို့မဟုတ် အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ ဝယ်ယူသူ၏တစ်ဦးတည်း ဆုံးဖြတ် ပိုင်ခွင့်အာဏာဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းကို ဖျက်သိမ်းရန် အခွင့်အရေးရှိပြီး ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုသို့ပြန်ပို့နိုင်ခြေကို မသေချာသောအခါ တို့ဖြစ်ပါသည်။

၂၃.၁၃ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးမကြီးသောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေတစ်ရပ်ကိုသာ ထိန်းသိမ်းထားလျှင် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်သည် အရောင်းဖြစ်ပြီး ထိုလုပ်ငန်းကရငွေကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရရန်ရှိပမာဏကို ကောက်ခံနိုင်စွမ်းကိုကာကွယ်ရန် တစ်ခုတည်းအတွက်သာ ထိုကုန်စည်၏ ဥပဒေကြောင်းအရ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ထိန်းသိမ်းထားသောအခါ ရောင်းသူတစ်ဦးသည် ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ အလားတူပင် အကယ်၍ ဝယ်ယူသူက ကုန်စည်၏အပြစ်အနာအဆာကို တွေ့ရှိ ခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းပြချက်များကြောင့်ဖြစ်စေ ကုန်စည်ကိုမကြိုက်ပါက ငွေပြန်အမ်းပေးမည် ဟု အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အဆိုပြုထားသည့်အခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည်ထိုသို့ပြန်ပို့မည်ကိုပါ ယုံကြည် အားထားရစွာ ခန့်မှန်းပြီး ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ ထိုကဲ့သို့ကိစ္စများတွင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် အခန်း ၂၁ လျာထားခြင်းများနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်ကိစ္စများနှင့်အညီ ပြန်ပေးရန်အတွက် လျာထားခြင်းတစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း

၂၃.၁၄ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းပါဝင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ ရလဒ်ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ခန့်မှန်းနိုင်သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ ပြီးစီးမှုအဆင့် (တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပြီးစီးမှု ရာခိုင်နှုန်း နည်းလမ်းအဖြစ် ကိုးကားသော) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိကို ကိုးကားပြီး ထိုလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် တွဲဖက်နေသည့် ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ အောက်ဖော်ပြပါအခြေအနေများအားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်သောအခါ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်၏ ရလဒ်ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ခန့်မှန်းနိုင်သည်-

- (က) ရငွေပမာဏကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည်။
- (ခ) ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် တွဲဖက်လျက်ရှိသည့် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များသည် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းအတွင်းသို့ စီးဝင်နိုင်ခြေရှိသည်။
- (ဂ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ ပြီးစီးမှုအဆင့်ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည်။
- (ဃ) ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်အတွက် ကျခံထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ထိုစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်ကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန် ကုန်ကျမည့်စရိတ်တို့ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင် သည်။

အပိုဒ် ၂၃.၂၁-၂၃.၂၇တို့သည် ပြီးစီးမှုရာခိုင်နှုန်းနည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးရန်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်ကို ပေးသည်။

၂၃.၁၅ သတ်မှတ်ထားသော ကာလအချိန်တလျောက်လုံး သတ်သတ်မှတ်မှတ်အကန့်အသတ်မရှိသော လုပ်ဆောင်ချက် အများအပြားဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်သောအခါ ပြီးစီးမှုအဆင့်ကို ပို၍ကောင်းမွန်စွာ ကိုယ်စားပြုသည့်

အခြားနည်းလမ်းအချို့ရှိသည်ဟူသော အထောက်အထားမရှိလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သတ်မှတ်ထားသော ကာလတလျှောက်လုံး မျဉ်းပြောင်းအခြေခံ(straight-line basis)ပေါ်တွင် ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ သီးခြားလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုသည် အခြားသောလုပ်ဆောင်ချက်ထက် ပို၍များစွာအရေးပါသောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အရေးပါသောလုပ်ဆောင်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် တိုင်အောင် ရငွေအား အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းကို ရွှေ့ဆိုင်းထားရသည်။

၂၃.၁၆ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းပါဝင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ ရလဒ်ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ မခန့်မှန်းနိုင်သော အခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့် စရိတ်ပမာဏ အထိသာ ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စာချုပ်များ

၂၃.၁၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်တစ်ခု၏ ရလဒ်ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ခန့်မှန်းနိုင်သောအခါ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ စာချုပ်ပါလုပ်ဆောင်ချက်၏ ပြီးစီးမှုအဆင့် (ပြီးစီးမှုရာခိုင်နှုန်း နည်းလမ်းအဖြစ် မကြာခဏကိုးကားသည့်)ကိုကိုးကား၍ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စာချုပ်နှင့်တွဲဖက်နေသည့် စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသောရငွေနှင့် စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသော ကုန်ကျစရိတ်တို့ကို ရငွေနှင့်စရိတ်များ အဖြစ် အသီးသီးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ရလဒ်ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ခန့်မှန်းခြင်းသည် ပြီးစီးမှု အဆင့်၊ အနာဂတ် ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ရရန်ရှိမှုများကို ကောက်ခံနိုင်စွမ်းတို့၏ ယုံကြည်အားထားရသော ခန့်မှန်းခြေ များ လိုအပ်သည်။ အပိုဒ် ၂၃.၂၁-၂၃.၂၇ တို့သည် ပြီးစီးမှုရာခိုင်နှုန်းနည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ကို ပေးသည်။

၂၃.၁၈ ဤအခန်းအရ လိုအပ်ချက်များကို များသောအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်တစ်ခုစီအတွက် သီးခြား ကျင့်သုံးသည်။ သို့ရာတွင် အချို့သောအခြေအနေများတွင် ပဋိညာဉ်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပဋိညာဉ်များအုပ်စုတစ်ခု၏ အနှစ်သာရကို ထင်ဟပ်ရန်အတွက် ပဋိညာဉ်တစ်ခု၏ သီးခြားသတ်မှတ်နိုင်သော အစိတ်အပိုင်းများ သို့မဟုတ် ပဋိညာဉ်များအုပ်စုတစ်ခု၏ သီးခြားသတ်မှတ်နိုင်သော အစိတ်အပိုင်းများအတွက် ဤအခန်းကို ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်သည်။

၂၃.၁၉ ပဋိညာဉ်တစ်ရပ်သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်အရေအတွက်များများကို ကာမိသောအခါ-

- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းစီအတွက် သီးခြားအဆိုပြုလွှာများကို တင်ပြသောအခါ၊
- (ခ) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းစီကို သီးခြားစီညှိနှိုင်းပြီး ကန်ထရိုက်တာနှင့် အလုပ်အပ်နှံသူတို့သည် ရရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ခုချင်းစီနှင့် ဆက်နွယ်နေသောစာချုပ်၏ ထိုတစ်တံတိုင်းကို လက်ခံနိုင် သို့မဟုတ် ငြင်းပယ် နိုင်သောအခါနှင့်
- (ဂ) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းစီ၏ ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ရငွေများကို သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သောအခါတို့တွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းစီ၏ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကို သီးခြားဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စာချုပ်အဖြစ် စာရင်းသင့်ရမည်။

၂၃.၂၀ ဖောက်သည်တစ်ဦးတည်းနှင့်ဖြစ်စေ ဖောက်သည်အများနှင့်ဖြစ်စေ -

- (က) ပဋိညာဉ်များအုပ်စုတစ်ခုကို ကိစ္စတစ်ခုတည်းအဖြစ် ညှိနှိုင်းသောအခါ၊
- (ခ) စာချုပ်များသည် လုံးပေါင်းအမြတ်ရာခိုင်နှုန်းတစ်ခုဖြင့် စီမံကိန်းတစ်ခုတည်း၏ အစိတ်အပိုင်းများအဖြစ် လက်တွေ့တွင် စာချုပ်များသည် အလွန်နီးစပ်စွာ ယှက်တင်ဆက်နွယ်နေသောအခါ၊
- (ဂ) ထိုစာချုပ်များကို အဆက်မပြတ် အစီအစဉ်တစ်ရပ်တွင် တစ်ပြိုင်တည်း လုပ်ဆောင်သည့်အခါတို့တွင် စာချုပ်အုပ်စုတစ်ခုကို ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်တစ်ခုအဖြစ် စာရင်းသင့်ရမည်။

ပြီးစီးမှုရာခိုင်နှုန်း နည်းလမ်း

၂၃.၂၁ ဤနည်းလမ်းကို ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်းမှ(အပိုဒ် ၂၃.၁၄-၂၃.၁၆တွင်ကြည့်)နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်များမှ (အပိုဒ် ၂၃.၁၇-၂၃.၂၀တွင် ကြည့်) ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် အသုံးပြုသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စာချုပ်တို့ တိုးတက်ပြီးစီးလာသည့်အခါ ရငွေနှင့် ကုန်ကျစရိတ်ခန့်မှန်းခြေများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရမည်။

၂၃.၂၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆောင်ရွက်ထားသည့်အလုပ်ကို ယုံကြည်အားထားရန် အကောင်းဆုံးပမာဏ သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီး စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု သို့မဟုတ် စာချုပ်တစ်ခု၏ ပြီးစီးမှုအဆင့်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော နည်းလမ်းများတွင်-

(က) ယနေ့အထိ ဆောင်ရွက်ထားသည့်အလုပ်အတွက် ကျခံခဲ့သော ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် စုစုပေါင်း ခန့်မှန်းခြေ ကုန်ကျစရိတ်များကို အချိုးချခြင်း။ ယနေ့အထိ ဆောင်ရွက်ထားသည့်အလုပ်အတွက် ကျခံခဲ့သော ကုန်ကျစရိတ်များတွင် ကုန်ကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကြိုတင်ပေးချေမှုများအတွက် ကဲ့သို့သော အနာဂတ် လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဆက်နွယ်နေသော ကုန်ကျစရိတ်များ မပါဝင်ပါ။

(ခ) ဆောင်ရွက်ထားသည့်အလုပ်ကို ကွင်းဆင်းတိုင်းတာမှုများ။

(ဂ) ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသောအလုပ်၏ မျက်မြင် ပြီးစီးမှုအချိုး တို့ ပါဝင်ပါသည်။

လုပ်လက်စများအတွက် ပြီးစီးမှုအလိုက် ပေးချေမှုများနှင့် အလုပ်အပ်နှံသူထံမှ ရရှိထားသည့် ကြိုတင်ငွေများသည် များသောအားဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားသည့်အလုပ်ကို မထင်ဟပ်စေပါ။

၂၃.၂၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်ကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကြိုတင်ပေးချေမှုများအတွက်ကဲ့သို့ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် စာချုပ်ပေါ်တွင် အနာဂတ်လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ဆက်နွယ်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို အကယ်၍ ထိုကုန်ကျစရိတ်များကို ပြန်လည်ရရှိနိုင်ခြေရှိပါက ရရန်ပိုင်ခွင့်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း ရမည်။

၂၃.၂၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပြန်လည်ရရှိနိုင်ခြေမရှိသော မည်သည့်ကုန်ကျစရိတ်များကိုမဆို စရိတ်တစ်ရပ် အဖြစ် ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၂၃.၂၅ စာချုပ်တစ်ခု၏ ရလဒ်ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ မခန့်မှန်းနိုင်သောအခါ-

(က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည်ဟု ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထား သော ကုန်ကျစရိတ်ကျခံထားသည့် ပမာဏအထိသာ ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး၊

(ခ) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသော ကုန်ကျစရိတ်များကို ပေါ်ပေါက်သည့် ကာလအတွင်း စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၂၃.၂၆ စုစုပေါင်း စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသော ကုန်ကျစရိတ်များသည် စာချုပ်တစ်ခုရှိ စုစုပေါင်းစာချုပ်ဖြင့် သဘောတူ ထားသည့် ရငွေထက် ပိုမိုရန် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောအခါ မတန်တဆ တာဝန်ပိုစေသော စာချုပ်တစ်ခု(အခန်း ၂၁ တွင် ကြည့်ပါ) အတွက် အလားတူလိုက်လျောညီထွေသောလျာထားခြင်းတစ်ရပ်နှင့်အတူ ထိုမျှော်မှန်းထားသော ဆုံးရှုံးမှုကို စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် ချက်ချင်းအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၂၃.၂၇ အကယ်၍ ကောက်ခံနိုင်သောပမာဏကို စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသောရငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း ထားခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ခြေမရှိနိုင်တော့လျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် စာချုပ်ဖြင့် သဘောတူ ထားသော ရငွေပမာဏတွင် ညှိနှိုင်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းမည့်အစား ထိုမကောက်ခံနိုင်သော ပမာဏကို စရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

အတိုး၊ ခိုင်ကြေးများနှင့် အမြတ်ဝေစုများ

- ၂၃.၂၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-
- (က) ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် တွဲဖက်လျက်ရှိသည့် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွင်းသို့ စီးဝင်နိုင်ခြေရှိပြီး၊
 - (ခ) ထိုရငွေပမာဏကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သောအခါ မိမိအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အခြားသူများသုံးစွဲခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အတိုး၊ ခိုင်ကြေးများနှင့် အမြတ်ဝေစုများမှ ပေါ်ထွက်လာသော ရငွေကို အပိုဒ် ၂၃.၂၉တွင် စီစဉ်တင်ပြထားသည့်အခြေခံပေါ်တွင် မူတည်၍ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၂၃.၂၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို အခြေခံ၍ ရငွေကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်-
- (က) အတိုးရငွေကို အပိုဒ် ၁၁.၁၅-၁၁.၂၀ တို့တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ထိရောက်သောအတိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်၊
 - (ခ) ခိုင်ကြေးများကို သက်ဆိုင်သောသဘောတူညီချက်၏ အနှစ်သာရနှင့်အညီ အချိန်စေ့ရောက် ကျသင့်သည့် ဝင်ငွေနှင့်စရိတ်များကို ထည့်သွင်းသည့်စနစ်ပေါ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးလျှင်၊
 - (ဂ) ပေးချေမှုကို လက်ခံရရှိရန်ဆိုသည့် အစုရှယ်ယာရှင်များ၏အခွင့်အရေးကို အကောင်အထည်ဖော်သော အခါ အမြတ်ဝေစုများကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

ရငွေအကြောင်း ယေဘုယျ ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

- ၂၃.၃၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-
- (က) ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်းပါဝင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၏ ပြီးစီးမှုအဆင့်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းများအပါအဝင် ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန်အတွက် ကျင့်သုံးသည့် စာရင်းကိုင်မှုများနှင့်
 - (ခ) ထိုကာလအတွင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ရငွေအမျိုးအစားတစ်ခုချင်းဖြစ်သော၊
 - (၁) ကုန်ရောင်း၊
 - (၂) ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း၊
 - (၃) အတိုး၊
 - (၄) ခိုင်ကြေးများ၊
 - (၅) အမြတ်ဝေစုများ၊
 - (၆) ကော်မရှင်ခများ၊
 - (၇) အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများ၊နှင့်
 - (၈) အခြားအရေးပါသော ရငွေအမျိုးအစားများဟူ၍ အနည်းဆုံးအနေဖြင့် အမျိုးအစား သီးခြားစီ ခွဲ၍ ပမာဏများအား ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်များမှ ရငွေနှင့်ဆက်နွယ်နေသည့် ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ

၂၃.၃၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသော ရငွေပမာဏကို ထိုကာလအတွင်း ရငွေအဖြစ်၊
- (ခ) ထိုကာလအတွင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသော ရငွေကို ဆုံးဖြတ်ရန် အသုံးပြုသည့်နည်းလမ်းများ၊ နှင့်
- (ဂ) ဆောင်ရွက်ဆဲ စာချုပ်များ၏ ပြီးစီးမှုအဆင့်ကို ဆုံးဖြတ် ရန် အသုံးပြုသည့်နည်းလမ်းများ။

၂၃.၃၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-

- (က) စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသော(Contract)အလုပ်အတွက် အလုပ်အပ်နှံသူ (customers) ထံမှ ရရန်ရှိ စုစုပေါင်းပမာဏကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ်၊
- (ခ) စာချုပ်ဖြင့်သဘောတူထားသော(Contract)အလုပ်အတွက် အလုပ်အပ်နှံသူ (customers) ထံသို့ ပေးရမည့် စုစုပေါင်းပမာဏကို ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ်လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

အခန်း ၂၄

အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

- ၂၄.၁ ဤအခန်းသည် အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများအားလုံးအတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းကို သတ်မှတ်သည်။ အစိုးရထောက်ပံ့ငွေ တစ်ရပ်သည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ဆက်နွယ်ပြီး အတိတ် သို့မဟုတ် အနာဂတ်တွင် အချို့သောအခြေအနေများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် အပြန်အလှန်အားဖြင့် အစိုးရက ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသို့ အရင်းအမြစ်များကို လွှဲပြောင်းမှုတစ်ရပ်အသွင်ဖြင့် ပေးသောအကူအညီဖြစ် သည်။
- ၂၄.၂ အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများဆိုရာတွင် ယင်းတို့အပေါ် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ တန်ဖိုးမသတ်မှတ်နိုင်သည့် အစိုးရ အကူအညီပုံစံများနှင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ သမားရိုးကျကုန်သွယ်ခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ခွဲထုတ်ဖော်ပြခြင်း မပြုနိုင်သည့် အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များမပါဝင်ပါ။ ထိုအစိုးရအကူအညီပုံစံများကို ဖယ်ထုတ်သည်။
- ၂၄.၃ ဤအခန်းသည် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ် သို့မဟုတ် (အခွန်ဆိုင်ရာအရုံး)ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သို့မဟုတ် ဝင်ငွေခွန်ပေးရန်ရှိတာဝန်အခြေခံကို သတ်မှတ်ရာတွင် သို့မဟုတ် ကန့်သတ်ရာတွင် ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူး အသွင်ဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် ပေးသည့် အစိုးရအကူအညီတို့မပါဝင်ပါ။ ထိုကဲ့သို့ အကျိုးကျေးဇူး များ၏ ဥပမာများမှာ ဝင်ငွေခွန်မကောက်ခံတော့မည့်ကာလများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကြိုတင်ခွန်ဆောင်ထားသည့် အခွန် များ၊ အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့်ထားသည့် လာသည် တန်ဖိုးလျော့ခွင့်ပြုမှုများနှင့် ဝင်ငွေခွန်နှုန်းလျော့ချမှုတို့ ဖြစ်သည်။ အခန်း ၂၉ ဝင်ငွေခွန်သည် ဝင်ငွေပေါ်တွင် အခြေခံသည့်အခွန်များအတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

- ၂၄.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း ရမည်-
 - (က) ထောက်ပံ့ငွေတစ်ရပ်သည် လက်ခံရရှိသူအပေါ်တွင် အနာဂတ်တွင် ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုအခြေအနေများနှင့် ပြည့်မီရမည်ဟု တောင်းဆိုချက်မျိုးမရှိလျှင် ထောက်ပံ့မှုမှ ရငွေများ ရရန်ရှိသောအခါတွင် ရငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
 - (ခ) ထောက်ပံ့ငွေတစ်ရပ်သည် လက်ခံရရှိသူအပေါ်တွင် အနာဂတ်တွင် ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှု အခြေအနေများနှင့် ပြည့်မီရမည်ဟု တောင်းဆိုလျှင် ယင်းလုပ်ဆောင်မှု အခြေအနေများကို ပြည့်မီသောအခါမှသာ ဝင်ငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
 - (ဂ) ရငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းသတ်မှတ်ချက်များမပြည့်မီက လက်ခံရရှိထားသော ထောက်ပံ့ငွေများကို ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၂၄.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထောက်ပံ့ငွေများကို ရရှိသည့် သို့မဟုတ် ရရန်ရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

- ၂၄.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-
- (က) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ပမာဏများ၊
 - (ခ) ဝင်ငွေတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရသေးသည့် အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများနှင့် တွဲနေသော မပြည့်မီသေးသည့် အခြေအနေများနှင့် အခြားပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်ကိစ္စများ၊နှင့်
 - (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက တိုက်ရိုက်အကျိုးကျေးဇူး ရရှိထားသည့် အခြားသော အစိုးရအကူအညီ၏ ပုံစံများကို ညွှန်ပြချက်တစ်ရပ်။
- ၂၄.၇ အပိုဒ် ၂၄.၆(ဂ)အရ လိုအပ်သည့် ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အစိုးရအကူအညီဆိုသည်မှာ သတ်မှတ်ထားသော သတ်မှတ်ချက်အောက်တွင် အရည်အချင်းပြည့်မီသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသို့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးသို့ သီးခြားစီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ပေးရန်ရည်ရွယ်ထားသော လုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် နည်းပညာ သို့မဟုတ် ဈေးကွက်ရှာဖွေရေး အကြံဉာဏ်များ အခမဲ့ပေးခြင်း ၊ အာမခံချက်နှင့် အတိုးနှုန်းနည်းနည်း သို့မဟုတ် အတိုးမဲ့ချေးငွေများ ပေးအပ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

အခန်း ၂၅ ချေးငွေစရိတ်များ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

- ၂၅.၁ ဤအခန်းသည် ချေးငွေစရိတ်များအတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းကို သတ်မှတ်သည်။ ချေးငွေစရိတ်များသည် အတိုးနှင့် ငွေချေးယူခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကျခံသည့် အခြားကုန်ကျစရိတ်များဖြစ်သည်။ ချေးငွေ စရိတ်များတွင်-
- (က) အခန်း ၁၁ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများတွင် ဖော်ပြထားသည့် ထိရောက်သောအတိုး နည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီးတွက်ချက်ထားသည့် အတိုးစရိတ်၊
 - (ခ) အခန်း ၂၀ ငှားရမ်းမှုများနှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးအခများ၊ နှင့်
 - (ဂ) အတိုးကုန်ကျစရိတ်များသို့ ညှိနှိုင်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် မှတ်ယူထားသည့်ပမာဏအထိ နိုင်ငံခြားငွေကြေး ချေးယူခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသော ငွေလဲလှယ်နှုန်း ခြားနားချက်များ တို့ပါဝင်သည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

- ၂၅.၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ချေးငွေစရိတ်များအားလုံးကို ဖြစ်ပေါ်သည့်ကာလတွင် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ် တွင် စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

- ၂၅.၃ အပိုဒ် ၅.၅(ခ)အရ ချေးငွေစရိတ်များကို ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြရန် လိုအပ်သည်။ အပိုဒ် ၁၁.၄၈(ခ)သည်(အရ) အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့်စာရင်းသွင်းထားသည်မဟုတ်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန် တာဝန်များအတွက် (ထိရောက်သောအတိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီး) စုစုပေါင်းအတိုးစရိတ်ကို ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြ ရန် လိုအပ်သည်။ ဤအခန်းသည် မည်သည့်နောက်ထပ်ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်ကိုမှ မလိုအပ်ပါ။

အခန်း ၂၆

ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၂၆.၁ ဤအခန်းသည် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးဖြင့်စာရင်းရှင်းမှု သို့မဟုတ် ငွေသားဖြင့် စာရင်းရှင်းမှု သို့မဟုတ် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ကို ငွေသားဖြင့်(သို့မဟုတ် အခြားရရန် ပိုင်ခွင့်များ)ဖြစ်စေ ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ စာရင်းရှင်းရန် ရွေးချယ်မှုကိုပေးသော စည်းကမ်းချက်များပါသည့် အစီအစဉ်များအပါအဝင်ဖြစ်သော ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များအားလုံးအတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းကို သတ်မှတ်သည်။

၂၆.၁(က) ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်ကို ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကိုယ်စား အုပ်စုတစ်ခုတည်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း (သို့မဟုတ် ယင်းတစ်အုပ်စုတည်းရှိ အခြား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းမှ အစုရှယ်ယာရှင်တစ်ဦး)က စာရင်းရှင်းပေးနိုင်သည်။ ဤအခန်းသည်-

(က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်ခံယူပြီး၊ တစ်အုပ်စုတည်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း (သို့မဟုတ်) ယင်းတစ်အုပ်စုတည်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းမှ အစုရှယ်ယာရှင်တစ်ဦး(က) ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်ကို စာရင်းရှင်းပေးရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသောအခါ သို့မဟုတ်

(ခ) တစ်အုပ်စုတည်းရှိအခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို ရယူထားပြီး၊ မိမိအဖွဲ့အစည်းလုပ်ငန်းက ရှယ်ယာ အခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်ကို စာရင်းရှင်းရန် တာဝန်ရှိပြီး၊ ယင်းသို့ လုပ်ဆောင်ချက်မှာလည်း ရယူသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအား ပေးပို့လက်ခံလိုက်သည့် ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုအတွက် ပေးချေသည်မဟုတ်ဘဲ အခြားအကြောင်းရင်းတစ်ရပ်အတွက် ပေးသည် ဟူ၍ ရှင်းလင်းနေသည်မျိုးမဟုတ်သောအခါ အကျိုးသက်ရောက်သည်။

၂၆.၁(ခ) တိတိကျကျ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သော ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများမရှိချိန်တွင် အခြားအခြေအနေများက ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိပြီးဖြစ်သည်(သို့မဟုတ် (ရရှိ)လိမ့်မည်)ကို ညွှန်ပြလာသောအခါ ဤအခန်းနှင့်သက်ဆိုင်လာမည်(အပိုဒ် ၁၆.၁၇ တွင် ကြည့်ပါ)။

၂၆.၂ ငွေသား(ဖြင့်)စာရင်းရှင်းသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ရှယ်ယာတန်ဖိုးတက်ခြင်းအခွင့်အရေးများ ပါဝင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝန်ထမ်းများကို သတ်သတ်မှတ်မှတ် ပြုထားသည့် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အစုရှယ်ယာဈေးနှုန်းများ သတ်မှတ်ထားသည့် အဆင့်တစ်ခုမှ တက်လာခြင်းအပေါ်အခြေခံပြီး အနာဂတ်တွင် ငွေသားပေးချေမှုတစ်ရပ် (ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ရပ်အစား) ခံစားခွင့်ရှိလာမည် ဖြစ်သည့် ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ခလစာတစ်ခုလုံး၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အဖြစ် ရှယ်ယာတန်ဖိုးတက်ခြင်း အခွင့်အရေးများကို ပေးနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝန်ထမ်းများအား မဖြစ်မနေအနေဖြင့် (ဥပမာအားဖြင့် အလုပ်တာဝန်မှ ရပ်နားမှုအပေါ်မူတည်၍) ဖြစ်စေ၊ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြန်လည်ရွေးယူနိုင်သည့် အစုရှယ်ယာများရရှိမည့် အခွင့်အရေးတစ်ရပ် (ရှယ်ယာ အေဘွပ်ရှင် share option များ၏ အသက်ဝင်စေ၍ ကျင့်သုံးမည်ဆိုပါမှ ထုတ်ဝေမည့် ရှယ်ယာများ အပါအဝင်) ကို ဝန်ထမ်းများအား

ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် အနာဂတ်ငွေသားပေးချေမှုတစ်ရပ်ရရှိရန် အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ကို ယင်း၏ဝန်ထမ်းများသို့ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

- ၂၆.၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်အားဖြင့် ရရှိသည့် သို့မဟုတ် ရယူထားသည့်(ဝယ်ယူထားသည့်)ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ကုန်စည်များကို ရရှိသောအခါ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်ခံရသောအခါတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အကယ်၍ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး(ရှယ်ယာ)ဖြင့်စာရင်းရှင်းသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက် (equity-settled share-based payment transaction)တစ်ရပ်တွင် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကိုရရှိလျှင် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးတွင် အလားတူလိုက်လျောညီထွေသောတိုးခြင်းတစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး အကယ်၍ ငွေသားဖြင့်ပေးချေသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက် (cash-settled share-based payment transaction)တစ်ရပ်တွင် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူထားလျှင် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၂၆.၄ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်တွင် ရရှိထားသည့် သို့မဟုတ် ရယူထားသည့် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် အရည်အချင်းမပြည့်မီသော အခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းတို့ကို စရိတ်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

အပ်နှင်းမည့်အခြေအနေများပါဝင်သောအခါ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းမှု

- ၂၆.၅ အကယ်၍ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုများကို ဝန်ထမ်းများအား တရားဝင်အပ်နှင်းရန် ချက်ခြင်းခွင့်ပြုပါက ထိုဝန်ထမ်းသည် ထိုရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုကို ချွင်းချက်မရှိခံစားခွင့်မရှိမီ သတ်မှတ်ထားသော လုပ်သက်ကာလ တစ်ခုပြီးမြောက်ရန် မလိုအပ်ပါ။ ဆန့်ကျင်ဘက်အခြေအနေဖြစ်သည်ဟု အထောက်အထားမရှိသောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုများအတွက် အဖိုးစားနားအဖြစ်ပေးသော ဝန်ထမ်း၏ဝန်ဆောင်မှု များကို ရရှိပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ခွင့်ပြုသည့်နေ့၌ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပြည့်အဝရရှိသော ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များကို အလားတူ လိုက်လျောညီထွေ တိုးခြင်းဖြင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၂၆.၆ အကယ်၍ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုများကို သတ်မှတ်ထားသော လုပ်သက်ကာလတစ်ခု ပြီးစီးသည့်တိုင်အောင် ဝန်ထမ်းကို တရားဝင်အပ်နှင်းလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုများအတွက် အဖိုးစားနားအဖြစ် တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ကပေးမည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အနာဂတ်ကာလဖြစ်သော အပ်နှင်းသည့် ကာလ အတွင်း၌ လက်ခံရရှိမည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုဝန်ဆောင်မှုများကို အပ်နှင်းသည့် ကာလအတွင်း ဝန်ထမ်းကပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများအဖြစ် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များ တွင် အလားတူလိုက်လျောညီထွေသောတိုးခြင်းဖြင့် စာရင်းသွင်းရမည်။

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး(ရှယ်ယာ)ဖြင့် စာရင်းရှင်းသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်အား ပမာဏသတ်မှတ်မှု

ပမာဏသတ်မှတ်မှု မူ

၂၆.၇ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး(ရှယ်ယာ)ဖြင့်စာရင်းရှင်းသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုလုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရရှိသည့်ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် အလားတူလိုက်လျောညီထွေတိုးလာခြင်းကို ထိုလက်ခံရရှိသော ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားနိုင်စွာ ခန့်မှန်း၍မရနိုင်သည်မဟုတ်ပါက ယင်းသင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရရှိသည့်ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရစွာ မခန့်မှန်းနိုင်လျှင် ခွင့်ပြုလိုက်သော ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ကိုးကား၍ ယင်းတို့၏ တန်ဖိုးနှင့် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် အလားတူတိုးခြင်းတို့ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ဝန်ထမ်းများနှင့် အလားတူဝန်ဆောင်မှု ပေးသော အခြားသူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များအား ဤလိုအပ်ချက်ကို ကျင့်သုံး ရန်အတွက်ထို ထုံးစံအားဖြင့် ရရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးအား ယုံကြည်စိတ်ချစွာ ခန့်မှန်း နိုင်ရန် ဖြစ်နိုင်လေ့မရှိသောကြောင့် ခွင့်ပြုလိုက်သော ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ကိုးကားခြင်းအားဖြင့်ရရှိသော ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

၂၆.၈ ဝန်ထမ်းများ(အလားတူဝန်ဆောင်မှုများပေးသော အခြားသူများအပါအဝင်) နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ အတွက် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ပေးအပ်သည့်နေ့တွင် ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ ဝန်ထမ်းများမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်ဖြစ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် ပမာဏ သတ်မှတ်သည့်နေ့သည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ကုန်စည်များကို ရရှိသည့် သို့မဟုတ် အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးသည့်နေ့ဖြစ်သည်။

၂၆.၉ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ ခွင့်ပြုချက်တစ်ရပ်သည် ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ဆက်နွယ်သည့် သတ်မှတ်ထားသော အပ်နှင်းနိုင်ရန် ပြည့်မီရမည့် အခြေအနေများကို ဝန်ထမ်းများက ဖြည့်ဆည်း ပေးခြင်းပေါ်တွင် မူတည်နိုင်သည်။ ဝန်ဆောင်မှုနှင့်ဆက်နွယ်သော အပ်နှင်းမည့်အခြေအနေဥပမာတစ်ရပ်မှာ အစုရှယ်ယာများ သို့မဟုတ် ရှယ်ယာအေ့ရှင်များ(share options)ကို ဝန်ထမ်းတစ်ဦးသို့ ခွင့်ပြုချက်တစ်ရပ်သည် ယင်းဝန်ထမ်းက သတ်မှတ်ထားသော အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်လျက် ကျန်ရှိနေရမည်ဟူသော အချက်ပေါ်တွင် မူတည်နေသည်မျိုးဖြစ်သည်။ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် အပ်နှင်းခြင်းအခြေအနေ ဥပမာများမှာ အစုရှယ်ယာများ သို့မဟုတ် ရှယ်ယာအေ့ရှင်များ(share options) ခွင့်ပြုချက်တစ်ရပ်သည် သတ်မှတ်ထားသော ဝန်ဆောင်မှုကာလကို အပြည့်လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသည့် အမြတ်တိုးတက်ရရှိခြင်း (ဈေးကွက်နှင့်ဆက်စပ်ခြင်းမရှိ သော အပ်နှင်းမှုအခြေအနေတစ်ရပ်) သို့မဟုတ် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော ရှယ်ယာ ဈေးနှုန်းအမြင့် (ဈေးကွက်နှင့်ဆက်စပ်သော အပ်နှင်းမှုအခြေအနေတစ်ရပ်) တို့ပေါ်တွင် မူတည်မည်ဖြစ်သည်။ အပ်နှင်းခြင်းအခြေအနေများကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း စာရင်းသွင်းပါသည်-

- (က) အပ်နှင်းရန် မျှော်လင့်ထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ အရေအတွက်ကို ခန့်မှန်းသောအခါ ဝန်ထမ်းဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ဈေးကွက်နှင့်ဆက်စပ်ခြင်းမရှိသောလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ချက်အခြေအနေ နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အပ်နှင်းခြင်းအခြေအနေများအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ နောက်ဆက်တွဲ အားဖြင့် အကယ်၍ သတင်းအချက်အလက်အသစ်များက အပ်နှင်းရန် မျှော်လင့်ထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ အရေအတွက်သည် ယခင်ခန့်မှန်းခြေများနှင့် ကွဲပြားခြားနားသည် ကို ညွှန်ပြလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ခန့်မှန်းမှုကို ပြန်ပြင်ရမည်။ အပ်နှင်းသည့်နေ့တွင် ထိုအဖွဲ့

အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုခန့်မှန်းခြေကို နောက်ဆုံးတွင် အမှန်တကယ် အပံ့အကူလိုက်သည့် ရှယ်ယာ ဆိုင်ရာစာချုပ် စာတမ်းရေးအတွက်နှင့်တူညီရန် ပြန်ပြင်ရမည်။ အစုရှယ်ယာများ၊ ရှယ်ယာအေ့ရှင်များ (share options) သို့မဟုတ် အခြား ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ခန့်မှန်းသောအခါ ပမာဏသတ်မှတ်သည့်နေ့ရှိ ဝန်ထမ်းဝန်ဆောင်မှုနှင့်ဖြစ်စေ ဈေးကွက်နှင့်ဆက်စပ် ခြင်းမရှိသော လုပ်ငန်းအခြေအနေတစ်ရပ်နှင့်ဖြစ်စေ ဆက်နွယ်သော အပံ့အကူအခြေအနေများကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားရပါ။

- (ခ) အစုရှယ်ယာများ၊ ရှယ်ယာအေ့ရှင်များ (share options) သို့မဟုတ် အခြားရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ် စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို ခန့်မှန်းသောအခါ ပမာဏသတ်မှတ်သည့်နေ့ရှိ ဈေးကွက် နှင့် ဆက်စပ်သော အပံ့အကူရန် ပြည့်မီရမည့်အခြေအနေ သို့မဟုတ် အပံ့အကူရန် ပြည့်မီရမည့် အခြားအခြေအနေ(non-vesting condition) အားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အခြားကျန်ရှိ သော အပံ့အကူရန် ပြည့်မီရမည့် အခြေအနေအားလုံးပြည့်မီနေပါက ဈေးကွက်အခြေအနေ သို့မဟုတ် အခြားအခြေအနေ(non-vesting condition)တို့၏ ရလဒ်မည်သို့ပင်ဖြစ်လာစေကာမူ ခန့်မှန်းထားသော သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတွင် နောက်ဆက်တွဲ ညှိနှိုင်းမှုများ မပြုလုပ်ပါ။

အစုရှယ်ယာများ

၂၆.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အဆင့်(၃)ဆင့်ပမာဏ သတ်မှတ်မှုဝါစဉ်ကို အသုံးပြုပြီး အစု ရှယ်ယာများ၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး(နှင့်ရရှိပြီးသော ဆက်နွယ်သည့် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု များ)ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်-

- (က) အကယ်၍ ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် သိမြင်နိုင်သော ဈေးကွက် ဈေးနှုန်းတစ်ရပ်ကို ရနိုင်ပါက ထိုဈေးနှုန်းကို သုံးပါ။
- (ခ) အကယ်၍ သိမြင်နိုင်သော ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းတစ်ရပ်ကို မရနိုင်ပါက ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို-
 - (၁) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အစုရှယ်ယာများတွင် မကြာသေးမီကဖြစ်သော စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ်
 - (၂) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏မကြာသေးမီက ပြုလုပ်ထားသော လွတ်လပ်သည့် သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးသင့်ခြင်း သို့မဟုတ် ယင်း၏အဓိက ရရန်ပိုင်ခွင့်များကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းအတွက် သီးသန့်သိမြင်နိုင်သော ဈေးကွက်အချက်အလက်များကို အသုံးပြုပြီး ပမာဏ သတ်မှတ်သည်။
- (ဂ) အကယ်၍ သိမြင်နိုင်သော ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းတစ်ရပ်ကို မရနိုင်သည့်အပြင် ပိုဒ်ခွဲ(ခ)အောက်ရှိ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရအောင် ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းမှာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါက ခွင့်ပြုသည့်နေ့တွင် ကောင်းစွာတတ်သိနားလည်ပြီးဆန္ဒရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား လက်တစ်ကမ်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုတွင်ဖြစ်မည့် ထိုရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း များ၏ ဈေးနှုန်းမည်မျှဖြစ်သည်ကို ခန့်မှန်းရန် ဈေးကွက်အချက်အလက်ကို အသုံးပြုသည့် တန်ဖိုးသင့် ခြင်း နည်းလမ်းကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးရန် ဖြစ်နိုင်သမျှ အတတ်နိုင်ဆုံးကျင့်သုံး ခြင်းဖြင့် ထိုရှယ်ယာများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို သွယ်ဝိုက်၍ ပမာဏသတ်မှတ်ပါ။ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ် ရန် အသင့်တော်ဆုံး တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးရန် ထိုအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း၏ ဒါရိုက်တာများ၏ ချင့်ချိန်စဉ်းစားမှု အသုံးပြုရမည်။ အသုံးပြုထားသော မည်သည့်တန်ဖိုးသင့် နည်းလမ်းမဆိုသည် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို တန်ဖိုးသင့်ခြင်းအတွက် ယေဘုယျလက်ခံသော တန်ဖိုးသင့်ခြင်း နည်းပညာများနှင့် ကိုက်ညီရမည်။

ရှယ်ယာအခွင့်များ(Share options)နှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး(ရှယ်ယာ) ဖြင့် စာရင်းရှင်းသည့် အစုရှယ်ယာတန်ဖိုးတက်ခြင်း အခွင့်အရေးများ

၂၆.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အဆင့်(၃)ဆင့်ပမာဏသတ်မှတ်မှုဝါစဉ်ကို အသုံးပြုပြီး ရှယ်ယာ အခွင့်များ(share options)နှင့် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး(ရှယ်ယာ)ဖြင့် စာရင်းရှင်းထားသည့် အစုရှယ်ယာ တန်ဖိုးတက်ခြင်း အခွင့်အရေးများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး(နှင့်ရရှိပြီးသော ဆက်နွယ်သည့်ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ)ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်-

- (က) အကယ်၍ ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် သိမြင်နိုင်သော ဈေးကွက် ဈေးနှုန်းတစ်ရပ်ကို ရနိုင်ပါက ထိုဈေးနှုန်းကိုသုံးပါ။
- (ခ) အကယ်၍ သိမြင်နိုင်သော ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းတစ်ရပ်ကို မရနိုင်ပါက မကြာသေးမီကဖြစ်သော ရှယ်ယာ အခွင့်များ (share options)များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်အတွက် အပိုဒ်ခွဲ(က)ကဲ့သို့ ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသီးသန့်အတွက် သိမြင်နိုင်သော ဈေးကွက်အချက်အလက်များကို အသုံးပြုပြီး ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာအခွင့်များ(share options)နှင့် အစုရှယ်ယာ တန်ဖိုးတက်ခြင်းအခွင့်အရေး များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ပမာဏသတ်မှတ်ပါ။
- (ဂ) အကယ်၍ သိမြင်နိုင်သော ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းတစ်ရပ်ကို မရနိုင်သည့်အပြင် ပိုဒ်ခွဲ(ခ)အောက်ရှိ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးကို ယုံကြည်အားထားရသော ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းမှာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ် နိုင်ပါက ရှယ်ယာအခွင့်(share option)များအား ဈေးနှုန်းသင့်ခြင်းမီဒယ်(ဖော်မြူလာ)အား အသုံးပြု ခြင်းဖြင့် ရှယ်ယာအခွင့်များ(share options)နှင့် အစုရှယ်ယာတန်ဖိုးတက်ခြင်းအခွင့်အရေးများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို သွယ်ဝိုက်၍ ပမာဏသတ်မှတ်ပါ။ ထိုနည်းလမ်း(ဖော်မြူလာ)အတွက် ထည့်ရမည့်အရာများ (ပျမ်းမျှအလေးပေးအစုရှယ်ယာဈေးနှုန်း၊ ကျင့်သုံးသောဈေးနှုန်း၊ မျှော်မှန်းထား သော အတက်အကျ၊ အခွင့်သက်တမ်း၊ မျှော်မှန်းအမြတ်ဝေစုနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကင်းသော အတိုးနှုန်း) ကို ဈေးကွက်အချက်အလက်များကို အတတ်နိုင်ဆုံး ဖြစ်နိုင်သရွေ့ အသုံးပြုရမည်။ အပိုဒ် ၂၆.၁၀သည် ပျမ်းမျှအလေးပေးအစုရှယ်ယာဈေးနှုန်းကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် အစုရှယ်ယာများ၏ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ်ရန် အသုံးပြုသည့် တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းနှင့် ကိုက်ညီသော မျှော်မှန်းထားသော ရှယ်ယာဈေး အတက်အကျ ခန့်မှန်းခြေကို ထိုအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းက တွက်ချက်နိုင်ရမည်။

ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများပေါ်ရှိ စည်းကမ်းချက်များနှင့် အခြေအနေများကို ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းများ

၂၆.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဥပမာအားဖြင့် အခွင့်တစ်ရပ်၏ ကျင့်သုံးသောဈေးနှုန်းကို လျော့ချခြင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အပ်နှင်းသည့်ကာလကိုလျော့ချခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လုပ်ဆောင်ချက် အခြေအနေ တစ်ရပ်ကို ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လျော့ချခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဝန်ထမ်းအား အကျိုး ရရှိစေမည် မဟုတ်သည့်ပုံစံဖြင့် ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ပေါ်ရှိ စည်းကမ်းချက်များနှင့် အခြေအနေများကို ပြုပြင်မွမ်းမံနိုင်သည်။ နောက်တစ်နည်းအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဥပမာ အားဖြင့် အပ်နှင်းသည့်ကာလကို တိုးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ လုပ်ဆောင်ချက်အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ထပ်တိုးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ဝန်ထမ်းအား အကျိုးခံစားခွင့်မရရှိစေမည့် ပုံစံဖြင့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် အခြေအနေများကို ပြုပြင်မွမ်းမံနိုင်သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရှယ်ယာအခြေခံ ပေးချေမှုလုပ်ဆောင်ချက်အတွက် ပြုပြင်မွမ်းမံထားသည့် အပ်နှင်း သော အခြေအနေများကို စာရင်းသွင်းခြင်းတွင် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရမည်-

- (က) အကယ်၍ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းမတိုင်မီနှင့် ပြုပြင်မွမ်းမံပြီးနောက် ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ထိုပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းက တိုးစေလျှင် (သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ အရေအတွက် ကိုပိုများ လာစေလျှင်) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် အဖိုးစားနားအဖြစ် ရရှိထားသော ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏ၏ ပမာဏသတ်မှတ်မှုတွင် ခွင့်ပြုထားသည့် ထပ်တိုးသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ထည့်သွင်းရမည်။ ခွင့်ပြုထားသည့် ထပ်တိုးသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးသည် ပြုပြင်မွမ်းမံထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနှင့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ မူလသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတို့အကြား ခြားနားချက်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းသည် အပ်နှင်းသည့်ကာလအတွင်း ဖြစ်ပေါ်သည်ဆိုပါက မူလရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက်ရှိ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးပမာဏအခြေခံ၍ မူလကအပ်နှင်းသည့်ကာလ၏ ကျန်ရှိနေသော သက်တမ်းတစ်လျှောက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏအပေါ်တွင် ထပ်၍ခွင့်ပြုလိုက်သော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး ထပ်တိုးလာမှုကို ပြုပြင်မွမ်းမံသောနေ့မှ ပြုပြင်မွမ်းမံလိုက်သော ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအား အပ်နှင်းသည့်နေ့ ကြားကာလတစ်လျှောက် လက်ခံရရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည့် ပမာဏကို သတ်မှတ်ရာတွင် ထည့်ဝင်ရမည်။
- (ခ) အကယ်၍ ထိုပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းက ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုအစီအစဉ်၏ စုစုပေါင်းသင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကိုလျော့ကျစေခြင်း သို့မဟုတ် တနည်းအားဖြင့် ဝန်ထမ်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေကာမူ ထိုပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းမဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့်အလား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် အဖိုးစားနားအဖြစ် ရရှိသော ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဆက်လက်စာရင်းသွင်းရမည်။

ဤအပိုဒ်အရ လိုအပ်ချက်များကို ဝန်ထမ်းများနှင့်ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ အကြောင်းအရာတို့အားဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ဤအပိုဒ်အရ လိုအပ်ချက်များကို ဝန်ထမ်းများနှင့်ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ အကြောင်းအရာတို့အားဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ဝန်ထမ်းမဟုတ်သော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ရှယ်ယာ အခြေခံပေးချေမှု စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များအတွက်လည်း အကယ်၍ ယင်းစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များကို ခွင့်ပြုလိုက်သည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်သည်ဖြစ်လျှင် ဤအပိုဒ်ပါလိုအပ်ချက်များကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက် (grant date) နေရာမှာ အဖွဲ့အစည်းက ကုန်ပစ္စည်းများကို လက်ခံရရှိသော သို့မဟုတ် တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်က ဝန်ဆောင်မှုကို ပေးအပ်သော ရက်စွဲကို ရည်ညွှန်းသည်။

ဖျက်သိမ်းခြင်းများနှင့် စာရင်းရှင်းမှုများ

၂၆.၁၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးဖြင့် စာရင်းရှင်းသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုဆုကို ဖျက်သိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းခြင်းတစ်ရပ်ကို အပ်နှင်းခြင်းကို မြန်မြန်စောစီးစွာ ပြုလုပ်ပေးလိုက်သကဲ့သို့ စာရင်းသွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းကြောင့် အပ်နှင်းသည့်ကာလ၏ ကျန်ရှိသောကာလတလျှောက် ရရှိမည့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ယခုအတိုင်းမဟုတ်ခဲ့ပါက အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရသည့်ပမာဏကို ချက်ချင်းအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

ငွေသားဖြင့် စာရင်းရှင်းသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များ

၂၆.၁၄ ငွေသားဖြင့် ပေးချေသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုလုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရယူထားသည့် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ကျခံထားသည့် ပေးရန်တာဝန်တို့ကို ထိုပေးရန်တာဝန်

၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထိုပေးရန်တာဝန်ကို စာရင်းရှင်းသည့် အချိန်တိုင် အောင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့အသီးသီးနှင့် စာရင်းရှင်းသည့်နေ့တို့တွင် ထိုပေးရန်တာဝန်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့်ပမာဏပြန်လည်သတ်မှတ်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး၊ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် အပြောင်းအလဲများကို ယင်းကာလ၏ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ငွေသားနည်းလမ်းများဖြင့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုလုပ်ဆောင်ချက်များ

၂၆.၁၅ အချို့သော ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုလုပ်ဆောင်ချက်များသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို သို့မဟုတ် အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို ငွေသားဖြင့်(သို့မဟုတ် အခြားရရန် ပိုင်ခွင့်များ) သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို လွှဲပြောင်းခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ကို စာရင်းရှင်းနိုင်ရန် ရွေးချယ်မှုတစ်ရပ်ကိုပေးသည်။ ထိုကဲ့သို့သောကိစ္စတွင် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ကို-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အတိတ်တွင် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် စာရင်းရှင်းသည့် အလေ့အကျင့်ရှိသည် သို့မဟုတ်၊
- (ခ) ငွေသားဖြင့် စာရင်းရှင်းရန် ပမာဏသည် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးနှင့် မည်သည့်ဆက်နွယ်မှုမှ မရှိသည့်အပြင် ယင်းထက်ပို၍ တန်ဖိုးနည်းနေမည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပေးထားသော ရွေးချယ်ခွင့်မှာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အနှစ်သာရမရှိ၊
ဟူသော အခြေအနေတို့အနက်တစ်ခုမှ မဟုတ်ခဲ့လျှင် ငွေသားဖြင့် ပေးချေသည့် ရှယ်ယာအခြေခံ ပေးချေမှုအနေဖြင့် စာရင်းသွင်းရမည်။

(က)နှင့်(ခ) အခြေအနေများတွင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ် ၂၆.၇-၂၆.၁၃တို့နှင့်အညီ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုး(ရှယ်ယာ)ဖြင့် စာရင်းရှင်းသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ထိုစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်ကို စာရင်းသွင်းရမည်။

အုပ်စုအစီအစဉ်များ

၂၆.၁၆ အကယ်၍ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုသည် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသောအုပ်စု တစ်ခုတည်းရှိ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၏ ဝန်ထမ်းများသို့ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုက ခွင့်ပြုပြီး ထိုအုပ်စုက အိုင်အက်မ် အာရ်အက်စ်အပြည့်အစုံဖြင့်ဖြစ်စေ အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ဖြင့်ဖြစ်စေ အသုံးပြုပြီး စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြလျှင် ထိုအုပ်စုအတွက် အပိုဒ် ၂၆.၃-၂၆.၂၅ တို့တွင် စီစဉ်တင်ပြထားသည့် စာရင်းသင့်ခြင်းနည်းလမ်းမဟုတ်သော အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် ထိုအုပ်စုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများကို အသုံးစရိတ် ကျိုးကြောင်းသင့်ခွဲခြားခြင်း အခြေခံတစ်ရပ်ပေါ်တွင် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုစရိတ်ကို ပမာဏ သတ်မှတ်ရန် ခွင့်ပြုသည်။

သီးသန့်သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်စွမ်းမရှိသော ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ

၂၆.၁၇ အကယ်၍ ရရှိသည့် သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သော အဖိုးစားနားသည် ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ် စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး သို့မဟုတ် ဖြစ်ပေါ်သောပေးရန်တာဝန်ထက် နည်းမည့်ပုံပေါ်လျှင် များသောအားဖြင့် ဤအခြေအနေသည် အခြားအဖိုးစားနား(ဆိုလိုသည်မှာ သီးသန့်သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သော ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ)ကို ရရှိလျက်ရှိသည်(သို့မဟုတ် ရရှိလိမ့်မည်)ကို ညွှန်ပြသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် အချို့သောတရားစီရင်ပိုင်ခွင့်နယ်ပယ်များတွင် ပိုင်ရှင်များက(ဝန်ထမ်းများကဲ့သို့သော) သတ်သတ်

မှတ်မှတ် သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သော ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို မပေးဘဲ(သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုထားသော ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးထက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း လျော့နည်း သော ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးခြင်းဖြင့်) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး(ရှယ်ယာ)ကို ရယူနိုင်သော အစီအစဉ်များရှိသည်။ ဤအရာသည် အခြားအဖိုးစားနားများကို ရနေသည့် သို့မဟုတ် ရရှိလိမ့်မည်(အတိတ် သို့မဟုတ် အနာဂတ် ဝန်ထမ်းဝန်ဆောင်မှုများ)ကို ညွှန်ပြသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရှယ်ယာအခြေခံ ပေးချေမှု၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနှင့် ခွင့်ပြုသည့်နေ့တွင် ပမာဏသတ်မှတ်သော ရရှိသည့် သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင် သော ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတို့အကြား ခြားနားမှုကို ထိုအဖွဲ့ အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် ရရှိသော(သို့မဟုတ် ရရှိမည့်) သီးသန့် သတ်မှတ်ခွဲခြားနိုင်သော ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများအဖြစ် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ငွေသားဖြင့်စာရင်းရှင်းသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် အပိုဒ် ၂၆.၁၄နှင့်အညီ စာရင်းရှင်းသည့်အချိန်တိုင်အောင် အစီရင်ခံသည့်ကာလအသီးသီး၏အဆုံးတွင် ထိုပေးရန်တာဝန် ကို ပမာဏပြန်လည်သတ်မှတ်ရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

၂၆.၁၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စာရင်းကာလအတွင်းရှိခဲ့သော ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုအစီအစဉ်များ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ပမာဏအကြောင်း အောက်ဖော်ပြပါသတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

(က) အပ်နှင်းခြင်းလိုအပ်ချက်များ၊ ခွင့်ပြုထားသည့်အော့ရှင် (option)၏ အများဆုံးသက်တမ်းနှင့် ပေးချေမှု နည်းလမ်း(ဥပမာအားဖြင့် ငွေသားဖြင့်ဖြစ်စေ ရှယ်ယာဖြင့်ဖြစ်စေ)ကဲ့သို့သော အစီအစဉ်တစ်ခုချင်းစီ၏ ယေဘုယျစည်းကမ်းချက်များနှင့် အခြေအနေများအပါအဝင် ထိုကာလအတွင်း မည်သည့်အချိန်၌မဆို ရှိနေ ခဲ့သည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုအစီအစဉ် အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက် တစ်ရပ်။ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုအစီအစဉ်များ ကြီးကြီးမားမားဆင်တူသော အမျိုးအစားများစွာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုသတင်းအချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ်ဖော်ပြနိုင်သည်။

(ခ) အောက်ဖော်ပြပါ အော့ရှင်အုပ်စုတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရှယ်ယာအော့ရှင်များ (share options)၏ အရေ အတွက်နှင့် ကျင့်သုံးသောပျမ်းမျှအလေးပေးဈေးနှုန်းများ-

- (၁) ထိုကာလအစရှိ ပေးရန်ကျန်များ၊
- (၂) ထိုကာလအတွင်း ခွင့်ပြုခဲ့သည့်၊
- (၃) ထိုကာလအတွင်း ပယ်ဖျက်ခဲ့သည့်၊
- (၄) ထိုကာလအတွင်း ကျင့်သုံးခဲ့သည့်၊
- (၅) ထိုကာလအတွင်း သက်တမ်းကုန်ဆုံးသွားသည့်၊
- (၆) ထိုကာလအဆုံးရှိ ပေးရန်ကျန်နှင့်
- (၇) ထိုကာလအဆုံးရှိ ကျင့်သုံးနိုင်သော။

၂၆.၁၉ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး (ရှယ်ယာ)ဖြင့် ပေးချေသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု အစီအစဉ်များအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရရှိသည့်ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ တန်ဖိုးကို မည်သို့တိုင်းတာ သည့်အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ တန်ဖိုးသင့်နည်းလမ်းတစ်ခုကို အသုံးပြုပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုနည်းလမ်းနှင့် ယင်းကိုရွေးချယ်ရသည့် အကြောင်းရင်းကို ထုတ်ဖော် တင်ပြရမည်။

၂၆.၂၀ ငွေသားဖြင့် ပေးချေသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု အစီအစဉ်များအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုပေးရန်တာဝန်ကို မည်သို့ပမာဏသတ်မှတ်မည့်အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

- ၂၆.၂၁ စာရင်းကာလအတွင်း ပြုပြင်မွမ်းမံထားသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု အစီအစဉ်များအတွက် အဖွဲ့အစည်း/
လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းများအတွက် ရှင်းလင်းချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။
- ၂၆.၂၂ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု အစီအစဉ်အုပ်စုတစ်ခု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ပြီး
ယင်း၏ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုကို ထိုအုပ်စုအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်
စွာ စရိတ်ခွဲဝေခြင်း အခြေခံပေါ်တွင် သုံးစွဲရပါက ထိုအချက်နှင့် ခွဲဝေခြင်းအတွက် အခြေခံ(အပိုဒ် ၂၆.၁၆တွင်ကြည့်
ပါ) ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။
- ၂၆.၂၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စာရင်းကာလအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့်
ယင်း၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပေါ်တွင် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ သက်ရောက်မှု
အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ဖော်ပြပါ သတင်းအချက်အလက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-
 - (က) ထိုကာလအတွက် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် စုစုပေါင်း
စရိတ်၊နှင့်
 - (ခ) ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပေးရန်တာဝန်များအတွက် ထိုကာလ
အဆုံးရှိ စုစုပေါင်းသယ်ဆောင်ပမာဏ။

အခန်း ၂၇

ရရန်ပိုင်ခွင့်များ တန်ဖိုးကျမှု

ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နယ်ပယ်

၂၇.၁ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏက ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့်ပမာဏ ထက်ပိုမိုသောအခါ တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဤစံ၏အခြားအခန်းများက ပြဌာန်းထားသည့် အောက်ဖော်ပြပါအတွက် တန်ဖိုးကျမှု လိုအပ်ချက်များမှလွဲ၍ ဤအခန်းသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များအားလုံး၏ တန်ဖိုးကျမှုအတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းကို အကျိုး သက်ရောက်စေရမည်-

- (က) ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ(အခန်း ၂၉ ဝင်ငွေခွန်တွင်ကြည့်ပါ)၊
- (ခ) ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များမှ ပေါ်ထွက်လာသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ(အခန်း ၂၈ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့် များ တွင်ကြည့်ပါ)၊
- (ဂ) အခန်း ၁၁ အခြေခံဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ သို့မဟုတ် အခန်း ၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်းတို့၏ နယ်ပယ်အတွင်းရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊
- (ဃ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (အခန်း၁၆ မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင်ကြည့်ပါ)၊
- (င) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးမှ ရောင်းချရန်ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ပြီး ပမာဏသတ်မှတ်ထား သည့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့် (အခန်း ၃၄ အထူး လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ကြည့်ပါ) နှင့်
- (စ) ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစာချုပ်များမှ ပေါ်ထွက်လာသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ(အခန်း ၂၃ ရငွေတွင်ကြည့် ပါ)။

ကုန်လက်ကျန်များ တန်ဖိုးကျမှု

ပြီးစီးရန်နှင့် ရောင်းချရန် ကုန်ကျစရိတ်များနုတ်ထားသည့် ရောင်းဈေး

၂၇.၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့တိုင်းတွင် ကုန်လက်ကျန်များ တန်ဖိုးလျော့ကျမှုရှိမရှိကို အကဲဖြတ်ရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကုန်လက်ကျန်တစ်မျိုးချင်းစီ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ(သို့မဟုတ် အလားတူအမယ်အုပ်စု-အပိုဒ် ၂၇.၃တွင်ကြည့်)နှင့် ပြီးစီးရန်နှင့်ရောင်းချရန် ကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ထားသည့် ရောင်းဈေးကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့် အကဲဖြတ်မှုကို ပြုလုပ်ရမည်။ အကယ်၍ ကုန်လက်ကျန်တစ်မျိုး(သို့မဟုတ် အလားတူအမယ်အုပ်စု)သည်တန်ဖိုးကျပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုကုန်လက်ကျန်(သို့မဟုတ် အလားတူ အမယ်အုပ်စု)၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ပြီးစီးရန်နှင့်ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ထားသည့် ရောင်းဈေးသို့ လျော့ချရမည်။ ထိုလျော့ချမှုသည် ပစ္စည်းတန်ဖိုးကျမှု (ဆုံးရှုံးခြင်း)တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ယင်းကိုအရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ် ထဲတွင် ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

၂၇.၃ အကယ်၍ ကုန်လက်ကျန်တစ်မျိုးချင်းအတွက် ပြီးစီးရန်နှင့်ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ထားသည့် ရောင်းဈေးကို သတ်မှတ်ရန်မှာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန်မဖြစ်နိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အလားတူ

ရည်ရွယ်ချက်များ သို့မဟုတ် အလားတူနောက်ဆုံးအသုံးပြုမှုရှိပြီး တန်ဖိုးကျမှုကိုအကဲဖြတ်ရန်ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ထုတ်လုပ်ပြီး တူညီသော ပထဝီဝင်ဒေသတွင်ဈေးကွက်တင်သည့် တူညီသောထုတ်ကုန်လမ်းကြောင်းနှင့် ဆက်နွယ် နေသော ကုန်လက်ကျန်အမယ်များကို အုပ်စုဖွဲ့နိုင်သည်။

တန်ဖိုးကျမှုကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်း

၂၇.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံသည့်နေ့တိုင်းတွင် ပြီးစီးရန်နှင့်ရောင်းချရန် ကုန်ကျ စရိတ်များကို နုတ်ထားသည့် ရောင်းဈေးကို အကဲဖြတ်မှုအသစ်တစ်ရပ် ပြုလုပ်ရမည်။ ယခင်ကဖြစ်ခဲ့သော ကုန်လက်ကျန်များတန်ဖိုးကျမှုရှိသည့် အခြေအနေများ လုံးဝမရှိတော့သောအခါတွင်ဖြစ်စေ စီးပွားရေးအခြေအနေ များပြောင်းလဲမှုကြောင့် ပြီးစီးရန်နှင့်ရောင်းချရန် ကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ထားသည့် ရောင်းဈေးတိုးကြောင်း ရှင်းလင်းသည့် အထောက်အထားတစ်ရပ်ရှိသောအခါတွင်ဖြစ်စေ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် တန်ဖိုးကျမှုပမာဏ ကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းရမည်(ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းရာတွင် မူလတန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုပမာဏအထိသာ ကန့်သတ်သည်)။
သို့မှသာ သယ်ဆောင်ပမာဏအသစ်သည်ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ပြီးစီးရန်နှင့်ရောင်းချရန် ကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ထား သည့် ပြင်ဆင်ထားသော ရောင်းဈေးအနက် နည်းရာဖြစ်နေမည်။

ကုန်လက်ကျန်များမှလွဲ၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ တန်ဖိုးကျမှု

ယေဘုယျအချက်များ

- ၂၇.၅ အကယ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏသည် သယ်ဆောင်ပမာဏထက် နည်းမှသာလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏသို့ လျော့ချရ မည်။ ထိုလျော့ချခြင်းသည် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုဖြစ်သည်။ အပိုဒ် ၂၇.၁၁-၂၇.၂၀ တို့က ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းအပေါ် လမ်းညွှန်ချက်ပေးသည်။
- ၂၇.၆ အခန်း ၁၇ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာတွင် တန်ဖိုးပြန်လည် သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံနှင့်အညီ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ထားသော ပမာဏတစ်ရပ်ဖြင့် သယ်ဆောင်ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်မဟုတ်လျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ မည်သည့် ပစ္စည်း တန်ဖိုးကျမှု (ဆုံးရှုံးခြင်း)မဆိုကို အပိုဒ် ၁၇.၁၅(ဃ)နှင့်အညီ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းတွင် လျော့ကျမှုအဖြစ် စာရင်းသင့်ရမည်။

တန်ဖိုးကျမှုကို ညွှန်ပြသောအရာများ

၂၇.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ်သည် အစီရင်ခံသည့်နေ့တိုင်းတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်တန်ဖိုးကျနိုင်သည်ကို ညွှန်ပြ ချက်ရှိမရှိ အကဲဖြတ်ရမည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့ညွှန်ပြချက်တစ်ခုခုရှိနေပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုရရန် ပိုင်ခွင့်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏကို ခန့်မှန်းရမည်။ အကယ်၍ တန်ဖိုးကျမှုအတွက် ညွှန်ပြချက်မရှိပါက ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့်ပမာဏကို ခန့်မှန်းရန်မလိုအပ်ပါ။

၂၇.၈ အကယ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းစီ၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏကို ခန့်မှန်းရန် မဖြစ်နိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်း/
လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုပိုင်ဆိုင်သည့် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏကို
ခန့်မှန်းရမည်။ ဤကဲ့သို့ကိစ္စ ဖြစ်ရသည်မှာပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းသည် ငွေသားစီးဆင်းမှု
များကို ခန့်မှန်းခြင်း လိုအပ်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းကိုယ်တိုင်က ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့် ယူနစ်
မဟုတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်ပါဝင်ပြီး
အခြားသောရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်အုပ်စုများထံမှ ငွေသားစီးဝင်မှုအပေါ် များစွာမှီတည်နေသည့်
ငွေသားစီးဝင်မှုများကို ရှာဖွေပေးသည့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သော အသေးငယ်ဆုံးရရန်ပိုင်ခွင့်အုပ်စုဖြစ်ပါသည်။

၂၇.၉ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် တန်ဖိုးကျနိုင်သည်ကို ညွှန်ပြချက်ရှိမရှိ အကဲဖြတ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည်
အနည်းဆုံး အောက်ဖော်ပြပါ ညွှန်ပြချက်များကို စဉ်းစားရမည်-

ပြင်ပအရင်းအမြစ်များ၏ သတင်းအချက်အလက်များ

(က) အချိန်ကုန်လွန်သွားခြင်း သို့မဟုတ် သာမန်အသုံးပြုမှု၏ ရလဒ်အဖြစ် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ဈေးကွက်
တန်ဖိုးသည် ထိုကာလအတွင်း မျှော်မှန်းထားသည်ထက် ကျဆင်းလျက်ရှိသည်။

(ခ) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် နည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ စီးပွားရေး သို့မဟုတ်
ဥပဒေဝန်းကျင်တွင်ဖြစ်စေ၊ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို အပ်နှံထားသည့် ဈေးကွက်တွင်ဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်း/
လုပ်ငန်းပေါ်တွင် ပြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် အရေးပါသောပြောင်းလဲမှုများသည် ထိုကာလ
အတွင်းတွင် ဖြစ်ပျက်လျက်ရှိသည် သို့မဟုတ် မကြာမီကာလတွင် ဖြစ်ပျက်လိမ့်မည်။

(ဂ) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ပြန်ရချက်၏ ဈေးကွက်အတိုးနှုန်း သို့မဟုတ် အခြားဈေးကွက်နှုန်းများသည် ထိုကာလ
အတွင်း တိုးလာလျက်ရှိပြီး ထိုတိုးလာခြင်းများသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုးကို
တွက်ချက်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် လျော့ရနှုန်းကို ကြီးမားစွာသက်ရောက်ရန်နှင့် ရောင်းရန်ကုန်ကျစရိတ်
နုတ်ထားသည့် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကိုလျော့ရန် အလားအလာရှိသည်။

(ဃ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း
တစ်ခုလုံး၏ ခန့်မှန်းထားသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထက်များသည်(ဥပမာအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/
လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး၏ သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း၏ အလားအလာရှိသောအရောင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့်
ခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ်ကဲ့သို့ပြုလုပ်နိုင်သည်)

အတွင်းအရင်းအမြစ်များ၏ သတင်းအချက်အလက်များ

(င) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ခေတ်မီသည့် သို့မဟုတ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပျက်စီးနေသည့် အထောက်အထားကို
ရရှိနိုင်သည်။

(စ) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အသုံးပြုသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် မျှော်လင့်သည့် ပုံစံဖြင့်ဖြစ်စေ ပမာဏအထိ
ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် နည်းဟန်အရဖြစ်စေအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းပေါ်တွင် ပြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှု
နှင့် အရေးပါသော ပြောင်းလဲမှုများသည် ထိုကာလအတွင်း ဖြစ်ပျက်သည် သို့မဟုတ် မကြာမီတွင်
ဖြစ်ပျက်ရန် မျှော်လင့်သည်။ ထိုပြောင်းလဲမှု များတွင် လေလွင့်မည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၊ ရပ်စဲမည့်အစီအစဉ်များ
သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်
ယခင်ကမျှော်မှန်းခဲ့သည့်နေ့မတိုင်မီ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ထုခွဲရောင်းချရန် အစီအစဉ်များပါဝင်သည်။

(ဆ) လုပ်ငန်းတွင်းအစီရင်ခံခြင်းမှ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်သည် မျှော်မှန်းထားသည်
ထက် ပိုဆိုးမည် သို့မဟုတ် ပိုဆိုးလိမ့်မည်ကို ညွှန်ပြသည့် အထောက်အထားကို ရသည်။ ဤစီးပွားရေး
လုပ်ဆောင်ချက် အကြောင်းအရာတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းရလဒ်များနှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုများ ပါဝင်
ပါသည်။

၂၇.၁၀ အကယ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်တန်ဖိုးကျနိုင်ကြောင်း ညွှန်ပြချက်တစ်ရပ်ရှိခြင်းသည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကျန်ရှိနေသေးသော အသုံးဝင်သက်တမ်း၊ တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်း သို့မဟုတ် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် ကြွင်းကျန် တန်ဖိုးတို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် အသိအမှတ် ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှု မရှိစေကာမူ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် ကျင့်သုံးနိုင်သော ဤစံ၏အခန်းနှင့်အညီ ညှိနှိုင်းရ မည်ကို ညွှန်ပြသည် (ဥပမာအားဖြင့် အခန်း ၁၇ နှင့် အခန်း၁၈ အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမှအပထိတွေ့ ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့် များ)။

ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏသတ်မှတ်ခြင်း

၂၇.၁၁ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့် ယူနစ်တစ်ခု၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏ ဆိုသည်မှာ ရောင်းချရန် ကုန်ကျစရိတ်များကိုနုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနှင့် အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုးတို့အနက် ပိုများ ရာဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်း၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောတန်ဖိုးကို ခန့်မှန်းရန် မဖြစ်နိုင်ပါက ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အတွက် အပိုဒ် ၂၇.၁၂-၂၇.၂၀ ရှိ အကိုးအကားများကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ငွေရှာဖွေ ပေးနိုင်သည့် ယူနစ်အတွက်လည်း အကိုးအကားများအဖြစ် ဖတ်ရှုရမည်။

၂၇.၁၂ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များနုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနှင့် အသုံးပြုဆဲ တန်ဖိုးနှစ်ခုလုံးကို အမြဲတမ်းဆုံးဖြတ်ရန် မလိုအပ်ပါ။ အကယ်၍ ယင်းပမာဏများအနက်တစ်ခုခုသည် ရရန်ပိုင်ခွင့် ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏထက် ပိုမိုပါက ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်သည် တန်ဖိုးမကျခြင်းကြောင့် အခြားပမာဏကို ခန့်မှန်းရန် မလိုအပ်ပါ။

၂၇.၁၃ အကယ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုးသည် အရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များနုတ်ထားသည့် သင့်တင့် မျှတသော တန်ဖိုးထက် ပမာဏကျစွာ(သိသိသာသာ)ပိုမိုနေခြင်းကို ယုံကြည်ရန်အကြောင်းမရှိပါက ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အရောင်း ကုန်ကျစရိတ်နုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏအဖြစ် အသုံးပြု နိုင်သည်။ ထိုခွဲရောင်းချရန်အတွက် လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် ဤကိစ္စမျိုးမကြာခဏ ဖြစ်သည်။

ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များနုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး

၂၇.၁၄ ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များနုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးသည် ကောင်းစွာတတ်သိနားလည်ပြီးဆန္ဒရှိ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား လက်တစ်ကမ်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ရောင်းချခြင်းမှ ထိုခွဲရောင်းချခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကိုနုတ်ပြီးနောက် ရရှိမည်ဖြစ်သော ပမာဏဖြစ်သည် (အပိုဒ် ၁၁.၂၇-၁၁.၃၂သည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးသတ်မှတ်မှုအပေါ် လမ်းညွှန်ချက်ကို ပေးသည်)။

အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုး

၂၇.၁၅ အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုးသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသည့် အနာဂတ်ငွေသားစီးဆင်းမှုများ၏ လက်ရှိတန်ဖိုးဖြစ်သည်။ ဤလက်ရှိတန်ဖိုးတွက်ချက်ခြင်းတွင် အောက်ဖော်ပြပါအဆင့်များပါဝင်သည်-

- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ဆက်လက်အသုံးပြုခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးထုခွဲရောင်းချခြင်းတို့မှ ရရှိမည်ဖြစ်သော အနာဂတ် ငွေသားစီးဝင်ခြင်းနှင့် စီးထွက်ခြင်းများကို ခန့်မှန်းခြင်းနှင့်
- (ခ) ထိုအနာဂတ် ငွေသားစီးဆင်းမှုအတွက် သင့်တော်သော လျော့ရနှုန်းကို ကျင့်သုံးခြင်း။ထိုအနာဂတ် ငွေသားစီးဆင်းမှုအတွက် သင့်တော်သော လျော့ရနှုန်းကို ကျင့်သုံးခြင်း။

၂၇.၁၆ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေခံသဘောတရားများသည်ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုးကို တွက်ချက်ခြင်းတွင် ထင်ဟပ်ရမည်-

- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်ထံမှ ရရှိမည်ဟု အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက မျှော်လင့်ထားသော အနာဂတ်ငွေသားစီးဆင်းမှု များ၏ ခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ်၊
- (ခ) ထိုအနာဂတ် ငွေသားစီးဆင်းမှုများ၏ ပမာဏ သို့မဟုတ် အချိန်ဇယားတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော အပြောင်းအလဲများနှင့် ပတ်သက်၍မျှော်မှန်းချက်များ၊
- (ဂ) လက်ရှိ ဈေးကွက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလွတ်ကင်းသောအတိုးနှုန်းက ကိုယ်စားပြုသည့် အချိန်နှင့်အမျှပြောင်းလဲ တတ်သော ငွေတန်ဖိုး၊
- (ဃ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် ပါလာသည့် ရှိရင်းစွဲမသေချာမှုကို တာဝန်ယူခြင်းအတွက် ဈေးနှုန်းနှင့်
- (င) ငွေဖြစ်မလွယ်မှုကဲ့သို့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်ထံမှ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ရရှိရန် မျှော်လင့်သည့် အနာဂတ် ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို တန်ဖိုးသင့်ရာတွင် ထင်ဟပ်စေမည့် ဈေးကွက်ပါဝင် ဆောင်ရွက်သူများ စသည့် ယင်းကဲ့သို့အခြားအချက်အလက်များ၊

၂၇.၁၇ အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုးကို ပမာဏသတ်မှတ်ရာတွင် အနာဂတ်ငွေသားစီးဆင်းမှုခန့်မှန်းခြေများကို ထည့်သွင်းရမည်-

- (က) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ဆက်လက်အသုံးပြုခြင်းမှ ငွေသားစီးဝင်မှုများကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်း၊
- (ခ) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ဆက်လက်အသုံးပြုခြင်းမှ ငွေသားစီးဝင်မှုများကို ရှာဖွေရာတွင် ကုန်ကျရန် လိုအပ်ပြီး (ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ပြင်ဆင်ရန်ငွေသားစီးထွက်မှုများ အပါအဝင်)ထိုရရန်ပိုင်ခွင့် နှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သည့် သို့မဟုတ် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ပြီး တသမတ်တည်းသောအခြေခံဖြင့် ခွဲဝေထား သည့် ငွေသားစီးထွက်မှုများကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်း နှင့်
- (ဂ) ကောင်းစွာတတ်သိနားလည်ပြီး ဆန္ဒရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား လက်တစ်ကမ်းစီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုတွင် အသုံးဝင်သက်တမ်းကုန်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ထုခွဲရောင်းချခြင်းရှိခဲ့လျှင် ရရှိရန် မျှော်မှန်းသည့်(သို့မဟုတ် ပေးသည့်) အသားတင်ငွေသားစီးဆင်းမှုများ။

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ငွေသားစီးဆင်းမှုများကိုခန့်မှန်းရန် အကယ်၍ ရနိုင်ပါက မကြာသေးခင်က ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက်များ သို့မဟုတ် ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်များကို အသုံးပြုရန်ဆန္ဒရှိနိုင်သည်။ အနီးဆုံး မကြာသေးမီ က ဘတ်ဂျက် သို့မဟုတ် ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်များဖြင့် ကာမိသည့်ကာလနောက်ပိုင်း ငွေသားစီးဆင်းမှု ကြိုတင် ခန့်မှန်းချက်များကို ခန့်မှန်းရာတွင် တိုးတက်နှုန်းကို ခိုင်လုံစွာ မဆုံးဖြတ်နိုင်လျှင် နောက်ပိုင်းနှစ်များအတွက် တည်ငြိမ်သော သို့မဟုတ် ကျဆင်းနေသည့် တိုးတက်နှုန်းကို အသုံးပြု၍ ဘတ်ဂျက်များ သို့မဟုတ် ကြိုတင် ခန့်မှန်းချက်များပေါ်တွင် အခြေခံပြီး ရသမျှအချက်အလက်ပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တွက်ချက်ခန့်မှန်းရန် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆန္ဒရှိနိုင်သည်။

၂၇.၁၈ အနာဂတ် ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို ခန့်မှန်းရာတွင်-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ငွေသားစီးဝင်မှုများ သို့မဟုတ် စီးထွက်မှုများ သို့မဟုတ်
- (ခ) ဝင်ငွေခွန်ရရှိမှု သို့မဟုတ် ဝင်ငွေခွန်ပေးချေမှုများ မပါဝင်ရပါ။

၂၇.၁၉ လက်ရှိအခြေအနေရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် အနာဂတ်ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို ခန့်မှန်းရမည်။ အနာဂတ်ငွေသား စီးဆင်းမှုများတွင်-

- (က) ကတိကဝတ်မပြုရသေးသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် အနာဂတ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း သို့မဟုတ်
- (ခ) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ လုပ်ဆောင်ချက်တိုးတက်စေခြင်းရန် သို့မဟုတ် တိုးမြှင့်စေခြင်း၊ တို့မှ ထွက်ပေါ်ရန် မျှော်လင့်ထားသည့် အနာဂတ် ငွေသားစီးဝင်မှုများ သို့မဟုတ် စီးထွက်ခြင်းများ မပါဝင်ပါ။

၂၇.၂၀ လက်ရှိတန်ဖိုးတွက်ချက်ခြင်းတွင် အသုံးပြုသည့် လျော့ရနှုန်း(နှုန်းများ)သည် လက်ရှိ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်မှုများ၏-

- (က) အချိန်နှင့်အမျှပြောင်းလဲတတ်သော ငွေတန်ဖိုးနှင့်
- (ခ) ညှိနှိုင်းထားခြင်းမရှိသည့် အနာဂတ်ခန့်မှန်းခြေ ငွေသားစီးဆင်းမှုများအတွက် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် သီးသန့်ဖြစ်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို ထင်ဟပ်သည့် ကြိုတင်ခွန်နှုန်းတစ်ရပ်နှုန်း ဖြစ်ရမည်။

ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုးကို ပမာဏသတ်မှတ်ရန် အသုံးပြုသည့် လျော့ရနှုန်း(နှုန်းများ)သည် နှစ်ကြိမ် ရေတွက်ခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ညှိနှိုင်းထားသည့် အနာဂတ်ခန့်မှန်းခြေ ငွေသားစီးဆင်းမှုများအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို မထင်ဟပ်စေရပါ။

ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့် ယူနစ်တစ်ခုအတွက် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်း

၂၇.၂၁ ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်တစ်ခု၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သည့်ပမာဏသည် သယ်ဆောင်ပမာဏထက်နည်းမှသာလျှင် ထိုယူနစ်အတွက် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုယူနစ်၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို လျော့ချရန် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို အောက်ဖော်ပြပါ အစီအစဉ်အတိုင်း-

- (က) ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်တစ်ခုသို့ ခွဲဝေထားသည့် မည်သည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမဆို သယ်ဆောင်ပမာဏကို ဦးစွာပထမလျော့ချပြီး၊
- (ခ) နောက်တွင် ထိုယူနစ်၏ အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များသို့ ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်ရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်အသီးသီး၏ သယ်ဆောင်ပမာဏအခြေခံပေါ်တွင် အချိုးကျခွဲဝေရမည်။

၂၇.၂၂ သို့ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-

- (က) ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်များမှ နုတ်ထားသည့် ယင်း၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး(အကယ်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်လျှင်)၊
- (ခ) ယင်း၏ အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုး(အကယ်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်လျှင်)၊နှင့်
- (ဂ) သုည တို့အနက်အများဆုံး၏ အောက်တွင်ရှိသော ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်ရှိ မည်သည့်ရရန်ပိုင်ခွင့်မဆို၏ သယ်ဆောင် ပမာဏကို မလျော့ချရပါ။

၂၇.၂၃ အပိုဒ် ၂၇.၂၂ရှိ ကန့်သတ်ချက်ကြောင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်သို့ မခွဲဝေနိုင်သည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတွင် ပိုမိုသည့် မည်သည့်ပမာဏမဆိုကို ထိုယူနစ်၏အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များသို့ ထိုအခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏအခြေခံပေါ်တွင် အချိုးကျခွဲဝေရမည်။

အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ တန်ဖိုးကျမှုအတွက် နောက်ထပ်လိုအပ်ချက်များ

၂၇.၂၄ အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို ကိုယ်တိုင်အားဖြင့် ရောင်းချ၍မရပါ။ အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုများမှ လွတ်ကင်းသော အဖွဲ့အစည်းလုပ်ငန်းတစ်ခုသို့ ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို မဖြစ်ပေါ်စေပါ။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို တိုက်ရိုက်မသတ်မှတ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် သင့်တင့်မျှတသော အမည်ကောင်းတန်ဖိုးသည် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်(များ)၏ အပိုင်းတစ်ပိုင်းဖြစ်သည့် သင့်တင့်မျှတသော အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို သတ်မှတ်ခြင်းမှ ရရှိရမည်။

၂၇.၂၅ တန်ဖိုးကျမှုကိုစမ်းသပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ထိုယူနစ်များသို့ ရောင်းချသူ၏ အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များကို လွှဲပြောင်းသည်ဖြစ်စေ မလွှဲပြောင်းသည်ဖြစ်စေ ရယူသည့်နေ့မှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်တွင် ရယူထားသည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို ထိုပေါင်းစပ်ခြင်း၏ စုပေါင်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှု အကျိုးရလဒ်မှ ရရှိရန် မျှော်လင့်ထားသည့် ဝယ်ယူသူ၏ ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်များအသီးသီးသို့ ခွဲဝေရမည်။

၂၇.၂၆ ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်တစ်ခု၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးရှိ ထိန်းချုပ်နိုင်မှုမရှိသော အကျိုးစီးပွားဟုမှတ်ယူရမည်။ အမည်ကောင်းတန်ဖိုးတစ်ရပ်ရှိသော အပြည့်အဝ မပိုင်ဆိုင် သည့် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်တစ်ခု၏ တန်ဖိုးကျမှုကိုစမ်းသပ်ခြင်း ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ယင်း၏ပြန်လည်ရရှိ နိုင်သောပမာဏနှင့်မနှိုင်းယှဉ်မီ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးတွင် ထည့်သွင်းရန် ထိုယူနစ်သို့ခွဲဝေထားသည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို စုစုပေါင်းခြင်းဖြင့် ထိုယူနစ်၏သယ်ဆောင်ပမာဏကို သဘောအရညှိနှိုင်းသည်။ ယင်းနောက် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ် တန်ဖိုးကျ သည်မကျသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ထိုသဘောအရညှိနှိုင်းထားသော သယ်ဆောင်ပမာဏကို ထိုယူနစ်၏ ပြန်လည်ရရှိ နိုင်သော ပမာဏနှင့် နှိုင်းယှဉ်သည်။

၂၇.၂၇ အကယ်၍ အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်တစ်ခုချင်း(သို့မဟုတ် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ် အုပ်စုများ)ဆီသို့ တစ်ဖက်သတ်မဟုတ်သော အခြေခံအကြောင်းတစ်ရပ်ပေါ်တွင် မခွဲဝေနိုင်ပါက ယင်းနောက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို စမ်းသပ်ခြင်း ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏကို သတ်မှတ်ရာတွင်-

- (က) အကယ်၍ ထိုအမည်ကောင်းတန်ဖိုးသည် ရယူထားသော ပူးပေါင်းမထားသည့် (ပူးပေါင်းထားသည် ဆိုသည်မှာ ရယူထားသည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းသို့မဟုတ် အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အခြားလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများထံသို့ ပေါင်းဝင်သွားခဲ့ခြင်းကို ဆိုလို သည်)အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် ဆက်နွယ်လျှင် လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးရှိ ထိုရယူထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သည့် ပမာဏကိုဖြစ်စေ၊
- (ခ) အကယ်၍ ထိုအမည်ကောင်းတန်ဖိုးသည် ပူးပေါင်းလျက်ရှိသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် ဆက်နွယ်လျှင် မပေါင်းစပ်ရသေးသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို ဖယ်ထုတ်ပြီး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အုပ်စုတစ်ခုလုံး၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သည့် ပမာဏကိုဖြစ်စေ ဆုံးဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး ၏ တန်ဖိုးကျမှုကို စမ်းသပ်ရမည်။

ဤအပိုဒ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို ပူးပေါင်းလျက်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးနှင့် မပူးပေါင်းရသေးသည့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးတို့သို့ ခွဲခြားရန် လိုအပ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သည် ရယူထားသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအုပ်စု၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သည့် ပမာဏ ကို တွက်ချက်ခြင်းနှင့် ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းပြီး တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများကို သက်ဆိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များသို့ ခွဲဝေသောအခါ ဤအခန်းရှိငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်များအတွက် လိုအပ်ချက်များကို လိုက်နာရ မည်။

တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမတစ်ရပ်ကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်း

၂၇.၂၈ အမည်ကောင်းတန်ဖိုးအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို နောက်ပိုင်း ကာလ တစ်ခုတွင် ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်း၍မရပါ။

၂၇.၂၉ အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမှလွဲ၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်များအားလုံးအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့ အသီးသီးတွင် ယခင်ကာလများတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်သည် မည်သည့်အခါတွင်မှမရှိနိုင်သည် သို့မဟုတ် လျော့ကျသွားသည်ကို ညွှန်ပြချက်ရှိမရှိကို အကဲဖြတ်ရမည်။ တန်ဖိုးကျ

ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို ညွှန်ပြချက်များတွင် လျော့ကျသည် သို့မဟုတ် မည်သည့်အခါတွင်မှ မရှိနိုင်သည်တို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် အပိုဒ် ၂၇.၉ တွင် စီစဉ်တင်ပြထားသည်များနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့သော ညွှန်ပြချက်ရှိလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယခင်တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သို့မဟုတ် အားလုံးကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ပြုလုပ်ရန်အတွက် နည်းလမ်းသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ပေါ်တွင် ယခင်က တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုသည်-

- (က) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်း၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏ(အပိုဒ် ၂၇.၃၀ တွင်ကြည့်ပါ) တွင်ဖြစ်စေ၊
- (ခ) ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ပိုင်ဆိုင်သည့် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏ(အပိုဒ် ၂၇.၃၁ တွင် ကြည့်ပါ) တွင်ဖြစ်စေ၊ အခြေခံသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်ပေါ်တွင် မူတည်သည်။

တန်ဖိုးကျသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုစီအတွက် ခန့်မှန်းပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏကို ပြောင်းပြန်ဖြစ်အောင်ပြင်ဆင်ခြင်း

၂၇.၃၀ ယခင် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုသည် တန်ဖိုးကျသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုစီ၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံသောအခါ အောက်ဖော်ပြပါ လိုအပ်ချက်များကို ကျင့်သုံးသည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လက်ရှိအစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏကို ခန့်မှန်းရမည်။
- (ခ) အကယ်၍ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ခန့်မှန်းထားသည့် ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏသည် ယင်း၏သယ်ဆောင်ပမာဏထက် ပိုမိုပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ်ခွဲ(ဂ) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကန့်သတ်ချက်အကြောင်းအရာအရ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏအထိ တိုးမြှင့်ရမည်။ ထိုတိုးမြှင့်မှုသည် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အပိုဒ် ၁၇.၁၅(ခ) ရှိ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံနှင့်အညီ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်သောပမာဏဖြင့် သယ်ဆောင်ခြင်းမဟုတ်လျှင် ထိုပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို အပိုဒ် ၁၇.၁၅(ဂ) နှင့် အညီ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်မှု တိုးခြင်းအဖြစ် စာရင်းသင်္ဂြိုဟ်ရမည်။
- (ဂ) တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်အား ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ယခင်နှစ်များအတွင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုမရှိဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည့်(အသားတင်တန်ဖိုးလျော့) သယ်ဆောင်ပမာဏထက်ပို၍ မပိုစေရပါ။
- (ဃ) တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်အား ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်း ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်း သွင်းပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး (အကယ်၍ ရှိလျှင်) ကိုနုတ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ပြင်ဆင်ထားသည့် သယ်ဆောင်ပမာဏကို ကျန်ရှိသောအသုံးဝင်သက်တမ်းတလျှောက် စနစ်ကျသော အခြေခံဖြင့်ခွဲဝေရန် အနာဂတ်ကာလများတွင် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် တန်ဖိုးလျော့ (ပယ်ဖျက်)စရိတ်ကို ညှိနှိုင်းရမည်။

ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်တစ်ခုအတွက် ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏကို ခန့်မှန်းသောအခါ ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်း

၂၇.၃၁ မူလ တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံသောအခါ အောက်ဖော်ပြပါ လိုအပ်ချက်များကို ကျင့်သုံးသည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လက်ရှိအစီရင်ခံစာညွှန်းဆိုမှုရှိ ထိုငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏကို ခန့်မှန်းရမည်။
- (ခ) အကယ်၍ ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်၏ ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ခန့်မှန်းပမာဏသည် ယင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏထက် ပိုမိုလျှင် ထိုပိုမိုခြင်းသည် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှု၏ ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမှလွဲ၍ ထိုယူနစ်၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းသည့်ပမာဏကို အပိုဒ်ခွဲ(ဂ)တွင်ဖော်ပြထားသည့် ကန့်သတ်ချက်အကြောင်း အရာအရ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏများဖြင့် အချိုးကျခွဲဝေရမည်။ ထိုသယ်ဆောင်ပမာဏများတွင် တိုးမြှင့်ခြင်းများကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းအတွက် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှု၏ ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းအဖြစ် စာရင်းသင့်ပြီး အပိုဒ် ၁၇.၁၅(ခ)ရှိ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံနှင့် အညီ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်သည့်ပမာဏဖြင့် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို သယ်ဆောင်ခြင်းမဟုတ်လျှင် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ချက်ချင်းအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ် ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို မည်သည့်ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းမဆိုကို အပိုဒ် ၁၇.၁၅(ဂ)နှင့်အညီ တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်မှုတိုးမြှင့်ခြင်းအဖြစ် စာရင်းသင့်ရမည်။
- (ဂ) ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်တစ်ခုအတွက် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်း၍ ခွဲဝေရာတွင် ထိုပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းသည်-
 - (၁) ယင်း၏ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏနှင့်
 - (၂) ယခင်နှစ်များအတွင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသော ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုမရှိဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည့်(အသားတင်တန်ဖိုးလျော့ခြင်း သို့မဟုတ် တန်ဖိုးလျော့) သယ်ဆောင်ပမာဏ တို့အနက် ပိုနည်းသည်ထက် ပိုသည့် မည်သည့်ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုမှ မတိုးစေရပါ။
- (ဃ) အပိုဒ်ခွဲ(ဂ)ရှိ တားမြစ်ချက်ကြောင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအပေါ် ခွဲဝေနိုင်ခြင်းမရှိသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်း၏ ပိုမိုသည့်ပမာဏကို အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမှတစ်ပါး အခြား ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်သို့ အချိုးကျခွဲဝေရမည်။
- (င) တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးနောက် အကယ်၍ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်နိုင်ပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး (အကယ်၍ ရှိလျှင်) ကိုနုတ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ပြင်ဆင်ထားသည့် သယ်ဆောင်ပမာဏကို ကျန်ရှိသော အသုံးဝင်သက်တမ်းတလျှောက် စနစ်ကျသောအခြေခံဖြင့်ခွဲဝေရန် အနာဂတ်ကာလများတွင် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်ရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းစီအတွက် တန်ဖိုးလျော့စရိတ်ကို ညှိနှိုင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြမှုများ

၂၇.၃၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ် ၂၇.၃၃တွင် ညွှန်ပြထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ အတန်းအစားအသီးသီးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြရမည်-

- (က) ထိုကာလအတွင်း အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုပမာဏနှင့် ထိုတန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများပါဝင်သည့် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် (နှင့် ဝင်ငွေရှင်းတမ်း တင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတွင်) လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသော အမယ်(များ) နှင့်
- (ခ) ထိုကာလအတွင်း အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုကို ပြောင်းပြန်စာရင်းရေးသွင်းခြင်းပမာဏနှင့် ထိုတန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများကို ပြောင်းပြန်စာရင်း

အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်—၂၀၁၅

ရေးသွင်းထားသည့် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် (နှင့်ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတွင် အကယ်၍ တင်ပြ ထားပါက) လိုင်းတစ်လိုင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသော အမယ်(များ)။

၂၇.၃၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ ရရန်ပိုင်ခွင့်အတန်းအစားအသီးသီးအတွက် အပိုဒ် ၂၇.၃၂အရ လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) ကုန်လက်ကျန်များ၊
- (ခ) မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ (ကုန်ကျစရိတ်နည်းလမ်းဖြင့် စာရင်းသွင်းထားသည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အပါအဝင်)၊
- (ဂ) အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၊
- (ဃ) အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမှအပ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊
- (င) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ နှင့်
- (စ) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ။

အခန်း ၂၈

ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၂၈.၁ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များသည် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့် ဒါရိုက်တာများအပါအဝင် ဝန်ထမ်းများက ဝန်ဆောင်မှုပေးခဲ့ခြင်းအတွက် အလဲအလှယ်အနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကပေးသော အဖိုးအခပုံသဏ္ဍာန်အားလုံးဖြစ်သည်။ ဤအခန်းသည် အခန်း ၂၆ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုဖြင့်ကာမိသော ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များမှလွဲ၍ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အားလုံးအတွက် အကျိုးသက်ရောက်စေသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ အမျိုးအစား(၄)မျိုး အနက်တစ်မျိုးသည် ဤအခန်းဖြင့်ကာမိသည့် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များဖြစ်သည်-

- (က) ဆက်နွယ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုကို ဝန်ထမ်းများက ဆောင်ရွက်ပေးသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း (၁၂)လအတွင်း အပြည့်အဝပေးရန်ရှိသည့် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များဖြစ်သော (အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များမှလွဲ၍) ကာလတိုဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ၊
- (ခ) လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် (အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များမှလွဲ၍) ပေးရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များ၊
- (ဂ) ဆက်နွယ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုကို ဝန်ထမ်းများကပေးသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း (၁၂)လအတွင်း အပြည့်အဝပေးရန်မရှိသည့် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များဖြစ်သော (လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များမှလွဲ၍) အခြားကာလရှည် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ၊
- (ဃ) အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များ -
 - (၁) ပုံမှန်အငြိမ်းစားယူရမည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ ဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုကို ရပ်ဆိုင်းရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊
 - (၂) ထိုခံစားခွင့်များကိုလက်ခံ၍ မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ဝန်ထမ်းလျော့ချရာတွင် ပါဝင်ရန် ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့်ဖြစ်စေ ရလဒ်အဖြစ်ပေးရမည့် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ၊

၂၈.၂ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များတွင် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ(အစုရှယ်ယာများနှင့် ရှယ်ယာအခွင့်ရှင်များ (share options)ကဲ့သို့) သို့မဟုတ် ငွေသား သို့မဟုတ် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အခြားရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ သို့မဟုတ် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အစုရှယ်ယာဈေးနှုန်းပေါ်တွင် အခြေခံသည့် ပမာဏဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အခြားရရှိပိုင်ခွင့်များကို ဝန်ထမ်းများ ရရှိခြင်းအားဖြင့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များလည်း ပါဝင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခန်း ၂၆ ရှိ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် စာရင်းကိုင်နည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးရမည်။

ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များအားလုံးအတွက် ယေဘုယျ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမူ

၂၈.၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုရလဒ်အဖြစ် ဝန်ထမ်းများ ရပိုင်ခွင့်ရှိလာသည့် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အားလုံး၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်-

- (က) ဝန်ထမ်းများသို့ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်ရန်ပုံငွေသို့ ထည့်ဝင်ငွေတစ်ရပ်အဖြစ်ဖြစ်စေ ပေးသည့်ပမာဏများကို နုတ်ပြီးနောက် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ်။ အကယ်၍ ပေးထားသည့်ပမာဏသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့မတိုင်မီ ဆောင်ရွက်ပေးမှ ထွက်ပေါ်လာသော တာဝန်ထက်ပိုမိုပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ်သည် ထိုပိုမိုခြင်းကို အနာဂတ်ပေးချေမှုများ သို့မဟုတ် ငွေသားပြန်အမ်းမှုတွင် လျော့ချခြင်းကို ဖြစ်စေသည့် ထိုကြိုတင်ပေးချေမှုပမာဏအထိ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။
- (ခ) ကုန်လက်ကျန်များ သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျစရိတ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် ဤစံ၏ အခြားအခန်းအရ လိုအပ်သည့်ကုန်ကျစရိတ်မဟုတ်လျှင် စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ်။

ကာလတို ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ

ဥပမာများ

၂၈.၄ ယေဘုယျအားဖြင့် ကာလတိုဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များတွင်-

- (က) လုပ်ခများ၊ လစာများနှင့် လူမှုဖူလုံရေးထည့်ဝင်ငွေများ၊
- (ခ) ပျက်ကွက်မှုများသည် ဆက်နွယ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုကို ဝန်ထမ်းများကပေးသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း (၁၂)လအတွင်း ပေါ်ပေါက်မည်ဟု မျှော်မှန်းသောအခါ ကာလတိုအစားပြန်ရနိုင်သော ပျက်ကွက်မှုများ (လစာဖြင့်နှစ်စဉ်ခွင့်နှင့်လစာဖြင့် နေမကောင်းခွင့်ကဲ့သို့သော)၊
- (ဂ) အမြတ်ခွဲခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုကို ဝန်ထမ်းများကပေးသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း (၁၂)လ အတွင်း ပေးရန်ရှိအပိုဆုကြေးနှင့်
- (ဃ) လက်ရှိဝန်ထမ်းများအတွက် (ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာစောင့်ရှောက်မှု၊ နေအိမ်၊ ကားနှင့် အခမဲ့သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့သည့် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကဲ့သို့သော) ငွေကြေးနှင့်မသက်ဆိုင်သော အကျိုးခံစားခွင့်များကဲ့သို့သော အရာများပါဝင်သည်။

ကာလတိုအကျိုးခံစားခွင့်ကို ယေဘုယျ ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၈.၅ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသို့ ဝန်ဆောင်မှုပေးသောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုဝန်ဆောင်မှုအတွက် အလဲအလှယ်အားဖြင့် ပေးရန်မျှော်လင့်ထားသည့် မလျော့ရသေးသောကာလတို ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်ပမာဏဖြင့် အပိုဒ် ၂၈.၃နှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် တန်ဖိုးများကို ပမာဏသတ်မှတ်သည်။

ကာလတို အစားပြန်ရနိုင်သော ပျက်ကွက်မှုများ— အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း နှင့်ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၈.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝန်ထမ်းများအား နှစ်စဉ်အားလပ်ရက်ခွင့်နှင့် နေမကောင်းခွင့်များအပါအဝင် အကြောင်းပြချက်အမျိုးမျိုးဖြင့် ပျက်ကွက်ခြင်းအတွက် လျော်ကြေးပေးနိုင်သည်။ အကယ်၍ ဝန်ထမ်းသည် လက်ရှိ ကာလ၏ ခံစားခွင့်များကို အပြည့်အဝအသုံးမပြုလျှင် စုဆောင်းထားသည့် အချို့သောကာလတို အစားပြန်ရ နိုင်သော ပျက်ကွက်မှုများကို ဆက်လက်သယ်သွားပြီး အနာဂတ်ကာလများတွင် အသုံးပြုသည်။ ဥပမာများ အနေဖြင့် နှစ်စဉ်အားလပ်ရက်ခွင့်နှင့် နေမကောင်းခွင့်တို့ပါဝင်သည်။ ဝန်ထမ်းများသည် အနာဂတ်တွင်အစားပြန်ရ နိုင်သော ပျက်ကွက်မှုများကို ခံစားခွင့်တိုးစေသည့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် မျှော်မှန်းထား သည့် စုစုပေါင်းအစားပြန်ရနိုင်သော ပျက်ကွက်မှုများ၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း ရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ စုစုပေါင်းထားသော အသုံးမပြုရသေးသည့် ခံစားခွင့်များ၏ ရလဒ်အဖြစ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ပေးရန်မျှော်လင့်ထားသည့် မလျော့ထားသော ထပ်တိုး ပမာဏဖြင့် မျှော်မှန်းထားသည့် စုစုပေါင်းအစားပြန်ရနိုင်သော ပျက်ကွက်မှုများ၏ ကုန်ကျစရိတ် ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ လက်ငင်းပေးရန်တာဝန်အဖြစ် ထိုပမာဏကို တင်ပြရ မည်။

၂၈.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပျက်ကွက်မှုများ ပေါ်ပေါက်သောအခါ အခြားအစားပြန်မရနိုင်သော ပျက်ကွက်မှု များ(မစုဆောင်းနိုင်သော)အတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သည်မစုဆောင်းနိုင်သော အစားပြန်မရနိုင်သော ပျက်ကွက်မှုများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို ပျက်ကွက်သည့် ကာလအတွက် ပေးသည့် သို့မဟုတ် ပေးရန်ရှိသည့် မလျော့ထားသောလုပ်ခနှင့်လစာပမာဏများဖြင့် ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။

အမြတ်ခွဲဝေခြင်းနှင့် အပိုဆုကြေးအစီအစဉ်များ—အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

၂၈.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အမြတ်ခွဲဝေခြင်းနှင့် အပိုဆုကြေးပေးမှုများ၏ မျှော်မှန်းထားသော ကုန်ကျစရိတ် များကို-

- (က) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အတိတ်ကာလအဖြစ်အပျက်များ၏ ရလဒ် (အဖွဲ့အစည်းတွင် လက်တွေ့ အခြားရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းမရှိသော်လည်း ပေးချေမှုပြုလုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) အဖြစ် ထိုကဲ့သို့ သော ပေးချေမှုများပြုလုပ်ရန် လက်ရှိတွင်ဥပဒေကြောင်းအရ သို့မဟုတ် အပြုသဘောဆောင်သော တာဝန် တစ်ရပ်ရှိသောအခါနှင့်
- (ခ) ထိုတာဝန်အတွက် ယုံကြည်အားထားရသောခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ် ပြုလုပ်နိုင်သောအခါတွင်မှ အသိအမှတ် ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များ- သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်များနှင့် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအကြား ခြားနားခြင်း

၂၈.၉ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များတွင် ဥပမာအားဖြင့်-

- (က) ပင်စင်ကဲ့သို့သော အလုပ်မှအနားယူပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့်

(ခ) လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှုပြီးဆုံးပြီးနောက် အသက်အာမခံနှင့် ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာစောင့်ရှောက်မှု ကဲ့သို့သော အခြားသောလုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များ ပါဝင်သည်။

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် ပေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များသည် လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များအစီအစဉ်များဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထည့်ဝင်ငွေများကို လက်ခံရန်နှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များကိုပေးရန် သီးခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တည်ထောင်ခြင်းပါဝင်သည်ဖြစ်စေမပါဝင်သည်ဖြစ်စေ ထိုကဲ့သို့သောအစီအစဉ်များအားလုံးတွင် ဤအခန်းကို ကျင့်သုံးရမည်။ အချို့သောကိစ္စများတွင် ဤအစီအစဉ်များကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုအစား ဥပဒေဖြင့် ပြဌာန်းသည်။ အချို့သောကိစ္စများတွင် ဤအစီအစဉ်များသည် ပုံမှန်စာရွက်စာတမ်းဖြင့် ရေးသားထားသည့် အစီအစဉ်မရှိလျှင်တောင်မှ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုမှ ဖြစ်ပေါ်သည်။

၂၈.၁၀ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက်ပေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များကို အဓိက စည်းကမ်းချက်များနှင့် အခြေအနေများပေါ်မူတည်၍ သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်များအဖြစ်ဖြစ်စေ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအဖြစ်ဖြစ်စေ အမျိုးအစားခွဲခြားနိုင်သည်-

(က) သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်များသည် လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် ပေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအောက်တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက သီးခြားအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း(ရုံပုံငွေတစ်ရပ်)သို့ ပုံသေထည့်ဝင်မှုများဖြစ်ပြီး နောက်ထပ်ထည့်ဝင်မှုများပေးရန် သို့မဟုတ် အကယ်၍ ထိုရုံပုံငွေသည် လက်ရှိနှင့် ယခင်ကာလများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်နေသော ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အားလုံးကိုပေးရန် လုံလောက်သောရန်ပိုင်ခွင့်များကို လက်ဝယ်မကိုင်ဆောင် ထားပါက ဝန်ထမ်းများသို့ အကျိုးခံစားခွင့်ပေးခြင်းကို တိုက်ရိုက်ပြုလုပ်ရန် ဥပဒေကြောင်းအရ သို့မဟုတ် အပြုသဘောဆောင်သည့်တာဝန်မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ဝန်ထမ်းရရှိမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက်ပေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်ပမာဏများကို ထည့်ဝင်မှုများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြန်ရချက်များနှင့်အတူ အာမခံသူသို့ဖြစ်စေ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် ပေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်သို့ဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ပေးသည့်ထည့်ဝင်မှုပမာဏဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်။

(ခ) သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များသည် သတ်မှတ်ထားသောထည့်ဝင်ရမည့် အစီအစဉ်များမှလွဲ၍ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက်ပေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များဖြစ်သည်။ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအောက်တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တာဝန်သည် လက်ရှိနှင့်ယခင်ဝန်ထမ်းများသို့ သဘောတူထားသည့် အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့် အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ(ထိုအကျိုးခံစားခွင့်သည် မျှော်မှန်းထားသည်ထက် အနည်းနှင့်အများကုန်ကျသည်)နှင့် အနှစ်သာရအားဖြင့် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက မွေးဖွားလိုက်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (ရန်ပိုင်ခွင့်များအပေါ်ရှိ ထိုပြန်ရချက်သည် မျှော်လင့်ထားသည်နှင့် ကွဲပြားသော အကျိုးခံစားခွင့်များကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် ဘေးဖယ်ထားသည်)တို့ကို ပေးရန်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွေ့အကြုံသည် မျှော်မှန်းထားသည်ထက် ပိုဆိုးလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏တာဝန်ဝတ္တရားသည် တိုးနိုင်ပြီး အကယ်၍ အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွေ့အကြုံသည် မျှော်မှန်းထားသည်ထက် ပိုကောင်းလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တာဝန်ဝတ္တရားသည် အပြန်အလှန်အားဖြင့်လျော့မည်ဖြစ်သည်။

အလုပ်ရှင်အမျိုးမျိုးအတွက်အစီအစဉ်များနှင့် နိုင်ငံ၏အစီအစဉ်များ

၂၈.၁၁ အလုပ်ရှင်အမျိုးမျိုးအတွက် အစီအစဉ်များနှင့် နိုင်ငံ၏အစီအစဉ်များကို ပုံမှန်စည်းကမ်းချက်များထက်ကျော်လွန်သွားသည့် မည်သည့် အပြုသဘောဆောင်သည့်တာဝန်မဆိုအပါအဝင် ထိုအစီအစဉ်၏ စည်းကမ်းချက်များပေါ်တွင် အခြေခံ၍ သတ်မှတ်ထားသောထည့်ဝင်ရမည့် အစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်

အစီအစဉ်များအဖြစ် အမျိုးအစားသတ်မှတ်သည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်သော အလုပ်ရှင်အမျိုးမျိုးအတွက် အစီအစဉ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့် စာရင်းကိုင်စနစ်ကို အသုံးပြုရန် လုံလောက်သောသတင်းအချက်အလက်များမရရှိနိုင်ပါက ယင်းသည်သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး အပိုဒ် ၂၈.၄၀ အရ လိုအပ်သည့် ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကို ပြုလုပ်သကဲ့သို့ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုအစီအစဉ်ကို အပိုဒ် ၂၈.၁၃နှင့်အညီ စာရင်းသွင်းရမည်။

သေချာစေသော အကျိုးခံစားခွင့်များ

၂၈.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်အတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် အာမခံကြေးပေးသွင်းငွေကို ပေးနိုင်သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် -

- (က) စေ့ရောက်သောအခါ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များကို တိုက်ရိုက်ပေးရန်ဖြစ်စေ၊
- (ခ) အကယ်၍ အာမခံသူက လက်ရှိနှင့် ယခင်ကာလများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်နေသော အနာဂတ်ဝန်ထမ်း အကျိုးခံစားခွင့်များအားလုံးကို မပေးလျှင် နောက်ထပ်ပမာဏများကို ပေးရန်ဖြစ်စေ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် ဥပဒေကြောင်းအရ သို့မဟုတ် အပြုသဘောဆောင်သည့်တာဝန်ရှိသည် မဟုတ်လျှင် ထိုအစီအစဉ်ကို သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်တစ်ရပ်အဖြစ် စာရင်းသင့်ရမည်။

အပြုသဘောဆောင်သည့်တာဝန်တစ်ရပ်သည် ထိုအစီအစဉ်မှတစ်ဆင့်၊ အနာဂတ်ပေးသွင်းငွေများကိုချေသည့် နည်းလမ်းမှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် အာမခံသူနှင့် ဆက်နွယ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဆက်ဆံရေးမှတစ်ဆင့် သွယ်ဝိုက် ထွက်ပေါ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုကဲ့သို့ ဥပဒေကြောင်းအရ သို့မဟုတ် အပြုသဘောဆောင်သည့်တာဝန်ကို ထိန်းသိမ်းထားလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုအစီအစဉ်ကို သတ်မှတ်ထားသည့် အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်အဖြစ် စာရင်းသင့်ရမည်။

လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်များ -သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့် အစီအစဉ်များ

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၈.၁၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-

- (က) ပေးခဲ့ပြီးသော ပမာဏကို နုတ်ပြီးနောက် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ်။ အကယ်၍ ထည့်ဝင်ငွေပေးမှုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့မတိုင်မီ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုအတွက် ပေးရမည့်ထည့်ဝင်ငွေထက်ပိုမိုပါက အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုပိုငွေကို ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- (ခ) ဤစံ၏ အခြားအခန်းက ကုန်လက်ကျန်များ သို့မဟုတ် မြေအဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျစရိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်သည်မဟုတ်လျှင် စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် ကာလတစ်ခုအတွက် ပေးရန်ရှိထည့်ဝင်ငွေများကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်များ-သတ်မှတ် ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

- ၂၈.၁၄ အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များကိုသတ်မှတ်ရန် အပိုဒ် ၂၈.၃ရှိ ယေဘုယျအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမူကို ကျင့်သုံး ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-
 - (က) လျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များ၏အသားတင်ဖြစ်သော သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ အောက်တွင် ယင်း၏တာဝန်ဝတ္တရားများအတွက် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်—သတ်မှတ်ထားသော အကျိုး ခံစားခွင့်ပေးရန် တာဝန်(အပိုဒ် ၂၈.၁၅-၂၈.၂၃တွင်ကြည့်ပါ)နှင့်
 - (ခ) ထိုကာလအတွင်း သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် ထိုကာလ အတွင်း ထိုပေးရန်တာဝန်တွင် အသားတင်ပြောင်းလဲမှုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းများ(အပိုဒ် ၂၈.၂၄-၂၈.၂၇တွင်ကြည့်ပါ) တို့ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်ပေးရန်တာဝန်ကို ပမာဏသတ်မှတ်မှု

- ၂၈.၁၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါစုစုပေါင်းအသားတင်ပမာဏများဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအောက်ရှိ ယင်း၏တာဝန်ဝတ္တရားအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်-
 - (က) အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ(ယင်း၏သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရား)အောက်ရှိ တာဝန်ဝတ္တရား၏လက်ရှိတန်ဖိုး (အပိုဒ် ၂၈.၁၆-၂၈.၂၂သည် ဤတာဝန်ဝတ္တရားကိုပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်ကိုပေးသည်။)
 - (ခ) လျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များ(အကယ်၍ရှိလျှင်)၏ အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို နုတ်ထားသည့်ထဲမှ ထိုတာဝန်ဝတ္တရားကို တိုက်ရိုက်ပေးချေသည်။ အပိုဒ် ၁၁.၂၇-၁၁.၃၂သည် ထိုလျာထားသော ရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးများကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်ပေးသည်။

အပ်နှင်းထားသောနှင့် မအပ်နှင်းထားသော အကျိုးခံစားခွင့်နှစ်ခုလုံးပါဝင်မှု

- ၂၈.၁၆ အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်များအောက်ရှိ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ တာဝန်ဝတ္တရား၏လက်ရှိတန်ဖိုးသည် မအပ်နှင်းရသေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်များ(အပိုဒ် ၂၈.၂၆တွင်ကြည့်ပါ)နှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့်နောက်ပိုင်းနှစ်များအတွက် ပိုကြီးမားသော ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်ပေးသည့် အကျိုး ခံစားခွင့်ပုံသေနည်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများအပါအဝင် လက်ရှိနှင့် ယခင်ကာလများရှိ ယင်းတို့၏လုပ်သက် အတွက် တုန့်ပြန်မှုအဖြစ် ဝန်ထမ်းများခံစားရသည့်ခန့်မှန်းအကျိုးခံစားခွင့်ပမာဏကို ထင်ဟပ်ရမည်။ ဤသည်က ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို လျာထားသောအကျိုးခံစားခွင့်ပုံသေနည်းပေါ်အခြေခံ၍ မည်မျှအကျိုးခံစားခွင့်သည် လက်ရှိနှင့် ယခင်ကာလများနှင့် သက်ဆိုင်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းများ (ဝန်ထမ်း နုတ်ထွက်နှုန်းနှင့် သေဆုံးမှုနှုန်းကဲ့သို့)နှင့် အကျိုးခံစားခွင့်၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို ဩဇာလွှမ်းမိုးသည့် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း(အနာဂတ်တွင် တိုးမည့်လစာများနှင့် ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ်များကဲ့သို့) ခန့်မှန်းရန် (အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းယူဆချက်များ)လိုအပ်သည်။ အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းယူဆချက်များသည် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်

ကျကျ (အမျှော်အမြင်မကင်းမဲ့ဘဲ အလွန်အမင်းရှေးရိုမစွဲဘဲ)၊ အပြန်အလှန်သဟဇာတဖြစ်ဖြစ်နှင့် ထိုအစီအစဉ် အောက်တွင် ထွက်ပေါ်လာမည့် အနာဂတ်ငွေသားစီးဆင်းမှုများကို အကောင်းဆုံးခန့်မှန်းခြင်းဆီသို့ ရှေးရှုပြီး ရွေးချယ်ရမည်။

လျော့ရခြင်း

၂၈.၁၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားကို လျော့ရထားသော လက်ရှိ တန်ဖိုးအခြေခံပေါ်တွင် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အနာဂတ်ပေးချေမှုများကိုလျော့ရန် အသုံးပြုသည့်နှုန်းကို အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ အရည်အသွေးမြင့်မားသော ကော်ပိုရိတ်စာချုပ်များ(corporate bonds) ပေါ်တွင် ဈေးကွက်ပေါက်နှုန်းကို ကိုးကားပြီး ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့သောစာချုပ်(bonds)များတွင် ဈေးကွက် ထဲထဲဝင်ဝင်မရှိသော နိုင်ငံများတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် (အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ) အစိုးရငွေတိုက်စာချုပ်များ ပေါ်တွင် ဈေးကွက်ပေါက်နှုန်းကို အသုံးပြုရမည်။ ကော်ပိုရိတ်စာချုပ်များ(corporate bonds) သို့မဟုတ် အစိုးရ ငွေတိုက်စာချုပ်များ၏ ငွေကြေးနှင့် စည်းကမ်းချက်များသည် အနာဂတ်ပေးချေမှုများ၏ ငွေကြေးနှင့် ခန့်မှန်းထား သော ကာလနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိရမည်။

အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း တန်ဖိုးတွက်ချက်မှုနည်းလမ်း

၂၈.၁၈ အကယ်၍အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတို့မပါဘဲ ယင်း၏သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားနှင့် ဆက်နွယ်သောစရိတ်တို့ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရန် ခန့်မှန်းခံစားခွင့်ယူနစ်ဖြင့် အမှတ်ပေးသည့်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုနိုင်ပါက သုံးရမည်။ အကယ်၍ သတ်မှတ်ထား သော အကျိုးခံစားခွင့်များသည် အနာဂတ်လစာများပေါ်တွင် အခြေခံပါက ခန့်မှန်းခံစားခွင့်ယူနစ်ဖြင့် အမှတ်ပေး သည့်နည်းလမ်းအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ခန့်မှန်းထားသောအနာဂတ်လစာတိုးမြှင့်ခြင်းကို ထင်ဟပ် သည့်အခြေခံပေါ်တွင် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပမာဏသတ်မှတ်ရန် လိုအပ် သည်။ ထို့အပြင် ခန့်မှန်းခံစားခွင့်ယူနစ်ဖြင့် အမှတ်ပေးသည့်နည်းလမ်းအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပမာဏခြင်းတွင် လျော့ရနှုန်းများ၊ လျာထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များပေါ်တွင် မျှော်မှန်းထားသော ပြန်ရချက်၊ မျှော်မှန်းလစာတိုးနှုန်း၊ ဝန်ထမ်းအလုပ်ထွက်နှုန်း၊ သေဆုံးမှု နှင့် ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်အလားအလာနှုန်း (သတ်မှတ်ထားသည့်ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်များအတွက်)တို့ အပါအဝင် အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းယူဆချက်များစွာကို ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်။

၂၈.၁၉ အကယ်၍အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတို့မပါဘဲ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအောက်ရှိ ကုန်ကျစရိတ်နှင့်ယင်း၏တာဝန်ဝတ္တရားကို ပမာဏ သတ်မှတ်ရန် ခန့်မှန်းခံစားခွင့်ယူနစ်ဖြင့် အမှတ်ပေးသည့်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုရန်မဖြစ်နိုင်ပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် လက်ရှိဝန်ထမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားကို ပမာဏ သတ်မှတ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ရိုးရှင်းလွယ်ကူစေသည့်အချက်များကို ပြုလုပ်ရန် ခွင့်ပြုသည်-

- (က) ခန့်မှန်းထားသော အနာဂတ်တွင် လစာတိုးမြှင့်မှုများကို မသိကျိုးကျွန်ပြုသည်(ဆိုလိုသည်မှာ မျှော်မှန်း ထားသည့် လက်ရှိဝန်ထမ်းများ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များ စတင် ခံစားသည့်တိုင်အောင် လက်ရှိလစာများဆက်ရှိမည်ဟု ယူဆသည်)။
- (ခ) လက်ရှိဝန်ထမ်းများ၏ အနာဂတ်လုပ်သက်ကို မသိကျိုးကျွန်ပြုသည်(ဆိုလိုသည်မှာ ဝန်ထမ်းအသစ်များ ကိုလည်း လက်ရှိဝန်ထမ်းများနည်းတူလျာထားချက်ကို ပိတ်သည်ဟု ယူဆသည်)။
- (ဂ) အစီရင်ခံသည့်နေ့နှင့် ဝန်ထမ်းများ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များ စတင်ခံစားရန် မျှော်မှန်းထားသည့်နေ့အကြား လက်ရှိဝန်ထမ်းများ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း ကွယ်လွန် သွားနိုင်ခြေကို မသိကျိုးကျွန်ပြုသည်(ဆိုလိုသည်မှာ လက်ရှိဝန်ထမ်းများအားလုံး လုပ်ငန်းတာဝန်

ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များရမည်ဟု ယူဆသည်။ သို့ရာတွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် ကွယ်လွန်ခြင်းကို (ဥပမာ-မျှော်မှန်းသက်တမ်း) ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။

ရှေ့ကပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သော ရိုးရှင်းလွယ်ကူစေသည့်အချက်များ၏ ကောင်းကျိုးကိုယူသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အပ်နှင်းထားသောအကျိုးခံစားခွင့်များနှင့် အပ်နှင်းမထားသောအကျိုးခံစားခွင့် နှစ်မျိုးလုံးကို သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းတွင် ထည့်သွင်းရမည်။

၂၈.၂၀ ဤစံအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားကို တွက်ချက်ရန် အလုံးစုံအာမခံဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းတန်ဖိုးသင့်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရန် အမှီအခိုကင်းသော အာမခံဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းပညာရှင်တစ်ဦး မလိုအပ်ပါ။ ထို့အတူ အလုံးစုံအာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းတန်ဖိုးသင့်ခြင်းကို နှစ်စဉ် လုပ်ရန် မလိုအပ်ပါ။ အလုံးစုံအာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းတန်ဖိုးသင့်သည့်ကာလများအကြား အကယ်၍ အဓိက အာမခံဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းယူဆချက်များ သိသာထင်ရှားစွာမပြောင်းလဲလျှင် ဝန်ထမ်းဦးရေနှင့် လစာအဆင့်များ ကဲ့သို့သော ဝန်ထမ်းဦးရေဆိုင်ရာများတွင် ပြောင်းလဲမှုများအတွက် ယခင်ကာလတွင်ပမာဏသတ်မှတ်ခဲ့မှုကို ညှိနှိုင်း ခြင်းအားဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားကို ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည်။

အစီအစဉ်စတင်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲမှုများ၊ လျော့ချကန့်သတ်ခြင်းများနှင့် စာရင်းရှင်း ခြင်းများ

၂၈.၂၁ အကယ်၍ သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို လက်ရှိကာလတွင် စတင်လျှင်ဖြစ်စေ ပြောင်းလဲလျှင်ဖြစ်စေ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုပြောင်းလဲမှုကို ထင်ဟပ်ရန် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုး ခံစားခွင့်ပေးရန်တာဝန်ကို တိုးမြှင့် သို့မဟုတ် လျော့ချပြီး လက်ရှိကာလရှိ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်ကို ပမာဏ သတ်မှတ်ခြင်းတွင် စရိတ်တစ်ရပ်(ဝင်ငွေ)အဖြစ် ထိုတိုးမြှင့်ခြင်း(လျော့ချခြင်း)ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် အကယ်၍ လက်ရှိကာလတွင် အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို လျော့ချကန့်သတ်လျှင်ဖြစ်စေ(ဆိုလို သည်မှာ ကာမိသည့်ဝန်ထမ်းအုပ်စု သို့မဟုတ် အကျိုးခံစားခွင့်ကို လျော့ချသည်)စာရင်းရှင်းလျှင်ဖြစ်စေ (အလုပ်ရှင် ၏တာဝန်ဝတ္တရားကို အပြည့်အဝ ဖျက်သိမ်းစွန့်ပစ်သည်) သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားကို လျော့ချ သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းပြီး ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လက်ရှိကာလရှိ အမြတ်သို့မဟုတ် အရှုံးတွင် ဖြစ်ပေါ်သော မြတ်စွန်းငွေ သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ် ရရန်ပိုင်ခွင့်

၂၈.၂၂ အကယ်၍ အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရား၏ လက်ရှိတန်ဖိုးသည် ထိုနေ့ရှိ လျာထား သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးထက် နည်းလျှင် ထိုအစီအစဉ်တွင် ပိုလျှံမှုရှိသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပိုလျှံအစီအစဉ်ကို အနာဂတ်တွင်ထည့်ဝင်ငွေများကို လျော့ချခြင်းမှတစ်ဆင့် ဖြစ်စေ ထိုအစီအစဉ်မှ ပြန်အမ်းခြင်းများမှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ ထိုပိုလျှံခြင်းကို ကာမိနိုင်သည့်ပမာဏအထိသာ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျစရိတ်

၂၈.၂၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုကာလအတွင်းသတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ၏ ကုန်ကျ စရိတ်အဖြစ် ထိုကာလအတွင်း ဝန်ထမ်းများသို့ပေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်များ သို့မဟုတ် အလုပ်ရှင်မှ ထည့်ဝင်ငွေ များနှင့်သက်ဆိုင်သော ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်မှလွဲ၍ ထိုကာလအတွင်း သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်ပေးရန်

တာဝန်တွင် အသားတင်ပြောင်းလဲမှုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ဤစံ၏အခြားအခန်းက ထိုကုန်ကျစရိတ်ကို ကုန်လက်ကျန်များ သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့သော ရန်ပုံငွေခွင့်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရန် မလိုအပ်လျှင် ထိုကုန်ကျစရိတ်ကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စရိတ်အဖြစ် အပြည့်အဝဖြစ်စေ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းနှင့် အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း(အပိုဒ် ၂၈.၂၄တွင်ကြည့်ပါ)၏ အမယ်တစ်ခုအဖြစ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်စေ အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း-စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်ခြင်း

၂၈.၂၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းမြတ်စွန်းငွေများနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများအားလုံးကို ဖြစ်ပေါ်သောကာလတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စာရင်းကိုင်မှုရွေးချယ်ခြင်းအဖြစ်-

- (က) အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းမြတ်စွန်းငွေများနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများအားလုံးကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည် သို့မဟုတ်
- (ခ) အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းမြတ်စွန်းငွေများနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများအားလုံးကို အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရွေးချယ်ထားသောစာရင်းကိုင်မှုကို သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအားလုံးနှင့် အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းမြတ်စွန်းငွေများနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများအားလုံးအတွက် တစ်ပြေးညီကျင့်သုံးရမည်။ အခြားဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း မြတ်စွန်းငွေများနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများကို ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြရမည်။

၂၈.၂၅ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်၏ ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်ပေးရန်တာဝန်အသားတင်ပြောင်းလဲမှုတွင်-

- (က) အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း ဝန်ထမ်းပေးခဲ့သည့်ဝန်ဆောင်မှုမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ်မှတ်ထားသည့် အကျိုးခံစားခွင့်ပေးရန်တာဝန်တွင် ပြောင်းလဲမှု၊
- (ခ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း သတ်မှတ်ထားသည့်အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားအပေါ် အတိုး၊
- (ဂ) လျာထားသည့်ရန်ပုံငွေများအပေါ်တွင်ပြန်ရချက်များနှင့် အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပြန်လည်ထုတ်ပေးမှုအခွင့်အရေး(အပိုဒ် ၂၈.၂၈တွင်ကြည့်ပါ)၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် အသားတင်ပြောင်းလဲမှု၊
- (ဃ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အာမခံဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းမြတ်စွန်းငွေများနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများ၊
- (င) အစီအစဉ်အသစ်စတင်ခြင်းမှဖြစ်ပေါ်သည့် သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်ပေးရန်တာဝန်တွင် တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့်လျော့ကျခြင်းများ သို့မဟုတ် အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း လက်ရှိအစီအစဉ်တွင် ပြောင်းလဲခြင်း (အပိုဒ် ၂၈.၂၁တွင်ကြည့်ပါ)နှင့်
- (စ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း လက်ရှိအစီအစဉ်ကို လျော့ချကန့်သတ်ခြင်း သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်သည့် သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်ပေးရန်တာဝန်တွင် လျော့ကျခြင်းများ (အပိုဒ် ၂၈.၂၁ တွင် ကြည့်ပါ) တို့ပါဝင်သည်။

၂၈.၂၆ တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့်ကာလသည် အကျိုးခံစားခွင့်များသည် အနာဂတ်တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုပေါ်တွင် ချွင်းချက်ရှိစေကာမူ သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်အောက်တွင် တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်

(တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် ယင်းတို့ကို မအပ်နှင်းရသေးပါ။) ဆက်တိုက်ဖြစ်သောအစီရင်ခံသည့်နေ့တစ်နေ့စီတွင် အကျိုးခံစားခွင့်ကို မခံစားခင်ဝန်ထမ်းကပေးရမည့် အနာဂတ်တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုပမာဏကို လျော့ချခြင်းကြောင့် အပ်နှင်းသည့်နေ့မတိုင်မီ တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့်ကာလသည် အပြုသဘောဆောင်သောတာဝန်ဝတ္တရားကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ယင်း၏သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားကို ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အချို့သောဝန်ထမ်းများသည် အပ်နှင်းသည့်လိုအပ်ချက်များကို မဖြည့်ဆည်းနိုင်ဖို့ ဖြစ်နိုင်ခြေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်။ အလားတူပင် အချို့သော လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့်များ(လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက်ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကဲ့သို့) သည် ဝန်ထမ်းတစ်ဦးသည် တာဝန်ဆက်လက်မထမ်းဆောင်နိုင်သောအခါ(ဖျားနာမှုကဲ့သို့) သတ်မှတ်ထားသော အဖြစ်အပျက် ဖြစ်ပေါ်မှသာလျှင် ပေးရန်ရှိဖြစ်လာသော်လည်း တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်သည် အကယ်၍ သတ်မှတ် ထားသော အဖြစ်အပျက် ဖြစ်ပေါ်လျှင် ဝန်ထမ်းကပေးသော ဝန်ဆောင်မှုသည် အကျိုးခံစားခွင့်ကို ခံစားခွင့် ပေးသောအခါ ဖန်တီးဖြစ်ပေါ်သည်။ သတ်မှတ်ထားသော အဖြစ်အပျက် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေသည် တာဝန် ဝတ္တရားအား ပမာဏသတ်မှတ်မှုကို အကျိုးသက်ရောက်စေသော်လည်း ထိုတာဝန်ဝတ္တရားရှိမှုမရှိမှုကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ပါ။

၂၈.၂၇ အကယ်၍ သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်များကို အစိုးရ ကမကထလုပ်သည့်အစီအစဉ်များအောက်ရှိ ဝန်ထမ်း များသို့ ပေးရမည့်ပမာဏအတွက် လျော့ချပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစိုးရ၏အစီအစဉ်များအောက်ရှိ ပေးရန်ရှိအကျိုးခံစားခွင့်များကို ထင်ဟပ်စေသည့်အခြေခံပေါ်တွင်-

- (က) ထိုအစီအစဉ်များကို အစီရင်ခံသည့်နေ့မတိုင်မီ ပြဋ္ဌာန်းသည် သို့မဟုတ်
- (ခ) အတိတ်ကဖြစ်ရပ် သို့မဟုတ် အခြားယုံကြည်အားထားရနိုင်သော အထောက်အထားများက ထိုအစိုးရ အကျိုးခံစားခွင့်များသည် ဥပမာအားဖြင့် အနာဂတ်တွင် အထွေထွေဈေးနှုန်းအဆင့်ပြောင်းလဲမှုများ သို့မဟုတ် ယေဘုယျလစာအဆင့်များနှင့် တစ်ပြေးညီဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ အချို့သော ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်သော ပုံစံတွင် ပြောင်းလဲမည်ဟု ညွှန်ပြမှသာလျှင် ယင်း၏သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့် တာဝန် ဝတ္တရားများကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

ပြန်လည်ထုတ်ပေးမှုများ

၂၈.၂၈ အကယ်၍အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရန် လိုအပ်သည့်အသုံးစရိတ်အားလုံး သို့မဟုတ် အချို့ကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ပြန်လည်ထုတ်ပေးမည်မှာ သေချာလှနီးပါး ဖြစ်ပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်း၏အခွင့်အရေးပြန်လည်ပေးမှုကို သီးခြားရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိ အမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်ကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတွင်(သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေ ရှင်းတမ်းတွင်) သတ်မှတ်ထားသည့် အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်နှင့်ဆက်နွယ်နေသော စရိတ်ကို ပြန်လည် ထုတ်ပေးမှု အတွက် အသိအမှတ် ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အသားတင်ပမာဏဖြင့် တင်ပြနိုင်သည်။

အခြားကာလရှည်ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ

- ၂၈.၂၉ အခြားကာလရှည်ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ဥပမာ-
 - (က) ကာလရှည်တာဝန်ထမ်းဆောင်မှု သို့မဟုတ် လစာအပြည့်ဖြင့်ခွင့်ရက်ရှည်ကဲ့သို့သော ကာလရှည် အစား ပြန်ရနိုင်သည့်ပျက်ကွက်မှုများ၊
 - (ခ) ကာလရှည်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များ၊
 - (ဂ) ကာလရှည် မသန်စွမ်း အကျိုးခံစားခွင့်များ၊

(ဃ) (၁၂)လ သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသောကာလပြီးဆုံးပြီးနောက် ထိုကာလများအတွင်း ဝန်ထမ်းများပေးခဲ့သည့် ဆက်နွယ်သောဝန်ဆောင်မှုအတွက် အမြတ်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ပေးရန်ရှိ အပိုဆုကြေးများနှင့်

(င) (၁၂)လ သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသောကာလပြီးဆုံးပြီးနောက် ထိုကာလများအတွင်း ဝင်ငွေရှာခဲ့ခြင်းအတွက် ပေးသည့် ရွှေ့ဆိုင်းလျော်ကြေး တို့ကို ထည့်သွင်းသည်။

၂၈.၃၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ စုစုပေါင်းအသားတင်ပမာဏတို့ဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် အခြားသောကာလ ရှည်ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များအတွက် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်-

(က) အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရား၏ လက်ရှိတန်ဖိုးထဲမှ၊

(ခ) လျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များ(အကယ်၍ရှိလျှင်)၏ အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို နုတ်သည့်အထဲမှ ထိုတာဝန်ဝတ္တရားများကို တိုက်ရိုက်ပေးချေသည်။

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုကာလအတွင်း ဝန်ထမ်းများသို့ပေးသည့် အကျိုးခံစားခွင့်များ သို့မဟုတ် အလုပ်ရှင်မှ ထည့်ဝင်ငွေများနှင့်သက်ဆိုင်သော ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်မှလွဲ၍ ထိုကာလအတွင်း ပေးရန်တာဝန်တွင် အသားတင်ပြောင်းလဲမှုကို ထိုကာလအတွင်း ကာလရှည်ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုကုန်ကျစရိတ်ကို ဤစံ၏အခြားအခန်းအရ ကုန်လက်ကျန်များ သို့မဟုတ် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာကဲ့သို့သော ရန်ပိုင်ခွင့်၏ ကုန်ကျစရိတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းဖို့ လိုအပ်သည်မဟုတ်လျှင် စရိတ်အဖြစ် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အပြည့်အဝ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များ

၂၈.၃၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝန်ထမ်း၏တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုကို ရပ်စဲသောအခါ ဥပဒေရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့်၊ ပဋိညာဉ်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်းများနှင့်ဖြစ်စေ ယင်းတို့ကို ကိုယ်စားပြုသူများနှင့်ဖြစ်စေ အခြားသော သဘောတူညီချက်များအားဖြင့် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှု၊ ထုံးစံသို့မဟုတ် တရားမျှတစွာ ကျင့်သုံးလိုသောဆန္ဒပေါ်အခြေခံ၍ အပြုသဘောဆောင်သောတာဝန်ဝတ္တရားအားဖြင့် ဝန်ထမ်းများကို ပေးချေမှုပြုလုပ်ရန် ကတိကဝတ်ပြုနိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ပေးချေမှုများသည် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ပေးချေမှုများသည် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များဖြစ်သည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

၂၈.၃၂ အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကို အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များမပေးသောကြောင့် ယင်းတို့ကို စရိတ်အဖြစ် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ချက်ချင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၂၈.၃၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အလုပ်မှအငြိမ်းစားယူပြီးနောက်အကျိုးခံစားခွင့်များ သို့မဟုတ် အခြားဝန်ထမ်း အကျိုးခံစားခွင့်များကို လျော့ချကန့်သတ်ခြင်းကိုလည်း စာရင်းသွင်းရမည်။

၂၈.၃၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များကို ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်နှင့် စရိတ်အဖြစ်-

- (က) ပုံမှန်အလုပ်မှအငြိမ်းစားယူသည့်နေ့မတိုင်မီ ဝန်ထမ်းတစ်ဦး သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်းများအုပ်စု၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုကို ရပ်စဲရန်ဖြစ်စေ၊
- (ခ) မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ဝန်ထမ်းလျော့ချရာတွင် ပါဝင်ဖို့ တွန်းအားပေးရန် ပြုလုပ်သည့် ကမ်းလှမ်းချက်၏ ရလဒ်အဖြစ် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များကိုပေးရန်ဖြစ်စေ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက လက်တွေ့သာဓကကျကျ ကတိကဝတ်ပြုသောအခါမှသာ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၂၈.၃၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အသေးစိတ်တရားဝင် အစီအစဉ်တစ်ရပ်ရှိသော်လည်း ထိုအစီအစဉ်အားရုပ်သိမ်းရန် လက်တွေ့ကျသော အလားအလာမရှိသောအခါတွင်မှသာ အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းကို လက်တွေ့သာဓကကျကျ ကတိကဝတ်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။

ပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၈.၃၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ထိုတာဝန်ဝတ္တရားကို စာရင်းရှင်းရန် လိုအပ်မည့် အကောင်းဆုံး ခန့်မှန်းထားသည့် အသုံးစရိတ်ဖြင့် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များ ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ဝန်ထမ်းလျော့ချရာတွင် ပါဝင်ရန်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို အားပေးရန် ပြုလုပ်သည့် ကမ်းလှမ်းချက်ကိစ္စတွင် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များကို ပမာဏသတ်မှတ်မှုကို ထိုကမ်းလှမ်းချက်ကို လက်ခံရန် မျှော်မှန်းထားသည့် ဝန်ထမ်းအရေအတွက်ပေါ်တွင်အခြေခံရမည်။

၂၈.၃၇ အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း (၁၂)လထက်ကျော်ပြီး ပေးရန်ရှိသောအခါ ယင်းတို့ကို လျော့ရထားသည့် လက်ရှိတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

အုပ်စုအစီအစဉ်များ

၂၈.၃၈ အကယ်၍ မိခင်ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းသည် အုပ်စုအတွင်းရှိ တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၏ ဝန်ထမ်းများကို အကျိုးခံစားခွင့်ပေးပြီး ထိုမိခင်ကုမ္ပဏီသည် အသေးစားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံများကိုဖြစ်စေ ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံများ အပြည့်အစုံကိုဖြစ်စေသုံးပြီး စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြလျှင် ထိုလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများကို အုပ်စုအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ထိုစရိတ်ကိုကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာခွဲဝေသည့် အခြေခံပေါ်တွင် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်စရိတ်ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရန်နှင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် ခွင့်ပြုသည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြမှုများ

ကာလတိုဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များအကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြမှုများ

၂၈.၃၉ ဤအခန်းအရ ကာလတိုဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များအကြောင်း သီးခြားထုတ်ဖော်ပြတင်ပြမှုများ မလိုအပ်ပါ။

သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်များအကြောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများ

၂၈.၄၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်များအတွက် စရိတ်အဖြစ် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်စာရင်းကိုင်ခြင်းကို(အပိုဒ် ၂၈.၁၁တွင်ကြည့်) အသုံးပြုရန် လုံလောက်သော သတင်းအချက်အလက်မရရှိခြင်းကြောင့် သတ်မှတ်ထားသော အလုပ်ရှင်အမျိုးမျိုး အတွက် အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်အဖြစ် စာရင်းသင့်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် အကယ်၍ရှိလျှင် ထိုအစီအစဉ်၏ ပိုလျှံခြင်း သို့မဟုတ် လိုငွေရှိခြင်းနှင့် ဂယက် ရိုက်ခတ်မှုများအကြောင်း ရနိုင်သောမည်သည့်သတင်းအချက်အလက်မဆိုနှင့်အတူ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုး ခံစားခွင့်အစီအစဉ်ဖြစ်သည့်အချက်နှင့် သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်အဖြစ် မည်သည့်အတွက် ကြောင့် စာရင်းသွင်းရသည့် အကြောင်းပြချက်တို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအကြောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြမှု များ

၂၈.၄၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ(အပိုဒ် ၂၈.၁၁နှင့်အညီ သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့် အစီအစဉ်များအဖြစ် စာရင်းသွင်းထားသည့် အလုပ်ရှင်အမျိုးမျိုးအတွက် (အကျိုးခံစားခွင့်)အစီအစဉ်များအစား အပိုဒ် ၂၈.၄၀ရှိ ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကို ကျင့်သုံးသည်မှလွဲ၍)အကြောင်း အောက်ဖော်ပြပါ သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု တွင် တစ်ခုထက်ပိုသော သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များရှိပါက-

- (က) ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ခြင်း မူဝါဒအပါအဝင် အစီအစဉ်အမျိုးအစားကို ယေဘုယျရှင်းလင်းဖော်ပြချက်၊
- (ခ) အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ အမြတ်များနှင့်ဆုံးရှုံးမှုများ(အမြတ်သို့မဟုတ် အရှုံးတွင်ဖြစ်စေ အခြား အလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေတွင်ဖြစ်စေ ပါရှိသောအမယ်အဖြစ်)နှင့် ထိုကာလအတွင်း အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသည့် အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ အမြတ်များနှင့်ဆုံးရှုံးမှုများကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်း သွင်းခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ စာရင်းကိုင်မှု၊
- (ဂ) အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပမာဏသတ်မှတ်ရာတွင် အပိုဒ် ၂၈.၁၉ရှိ ရိုးရှင်းလွယ်ကူစေသည့်အချက်များအနက် မည်သည့်ကိစ္စမဆို အသုံးပြုပါက ထိုအချက်နှင့် ယင်း၏တာဝန်ဝတ္တရားကို ပမာဏသတ်မှတ်ရန် ခန့်မှန်းကြေးမြီယူနစ် နည်းလမ်းကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များအောက်ရှိ ကုန်ကျ စရိတ်တွင် လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ်နှင့်ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ပါဝင်ရသည့် အကြောင်းရင်းတို့ကို ထုတ်ဖော် တင်ပြရမည်။
- (ဃ) အနီးဆုံးမကြာသေးမီနေ့ရှိ နှိုင်းယှဉ်အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ တန်ဖိုးသင့်မှုနှင့် အကယ်၍ ထိုနေ့သည် အစီရင်ခံသည့်နေ့အဖြစ်မဟုတ်ခဲ့လျှင် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့် တာဝန် ဝတ္တရားကို ပမာဏသတ်မှတ်ရန် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ညှိနှိုင်းချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်၊
- (င) ပေးလိုက်သည့် အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့် အခြားသော ပြောင်းလဲမှုများအားလုံးကို သီးခြားပြထားသည့် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရား၏ စာရင်းဖွင့်စာရင်းပိတ်လက်ကျန်များကို စာရင်း ညှိနှိုင်းချက်တစ်ရပ်၊
- (စ) အကယ်၍ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်နိုင်ပါက-
 - (၁) ထည့်ဝင်ငွေများ၊

- (၂) ပေးလိုက်သည့် အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့်
 - (၃) လျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် အခြားသော ပြောင်းလဲမှုများကို သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် လျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး စာရင်းဖွင့်နှင့် စာရင်းပိတ် လက်ကျန်များနှင့် ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသည့် မည်သည့် ပြန်လည်တောင်းခံခွင့်မဆို၏ စာရင်းဖွင့်နှင့် စာရင်းပိတ်လက်ကျန်များတို့ကို စာရင်းညှိနှိုင်း ချက်၊
- (ဆ) ထိုကာလအတွက် သတ်မှတ်ထားသောအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် စုစုပေါင်း ကုန်ကျစရိတ်ကို-
- (၁) စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏ နှင့်
 - (၂) ရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ ကုန်ကျစရိတ်တွင် ပါဝင်သည့်ပမာဏတို့ကို သီးခြားဖော်ပြခြင်းဖြင့်၊
- (ဇ) ကန့်သတ်မထားသော်လည်း ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၊ ချေးငွေစာချုပ်စာတမ်းများ၊ မြေ၊ အဆောက်အအုံနှင့် အခြားသောရန်ပိုင်ခွင့်အားလုံးပါဝင်သည့် လျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ အဓိက အတန်းအစားတစ်ခုချင်းစီအတွက် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ စုစုပေါင်းလျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင်ပါဝင်သည့် အဓိကအတန်းအစားတစ်ခုချင်းစီ၏ ရာခိုင်နှုန်း သို့မဟုတ် ပမာဏ၊
- (ဈ) လျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင်-
- (၁) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်သောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ အတန်းအစား အသီးသီးနှင့်
 - (၂) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ပိုင်ဆိုင်သည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုသည့် အခြားရန်ပိုင်ခွင့်များ အတွက် ပါဝင်သည့် ပမာဏများ။
- (ည) လျာထားသောရန်ပိုင်ခွင့်များအပေါ် အမှန်ပြန်ရချက်နှင့်
- (ဋ) လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်နိုင်သောအခါ-
- (၁) လျော့ရနှုန်းများ၊
 - (၂) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် တင်ပြထားသည့် ကာလများအတွက် မည်သည့်လျာထားသော ရန်ပိုင်ခွင့်မဆိုပေါ်တွင် မျှော်မှန်းထားသည့် ပြန်ရနှုန်းများ၊
 - (၃) မျှော်မှန်းထားသည့် လစာတိုးမြှင့်နှုန်းများ၊
 - (၄) ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ်အလားအလာနှုန်းများနှင့်
 - (၅) အခြားမည်သည့်အသုံးပြုသော အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ ယူဆချက်မဆိုတို့အပါအဝင် အဓိကအသုံးပြုသည့် အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာယူဆချက်များ၊ တို့ကို အသုံးအဝင်ဆုံးအဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ ထိုထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကို စုစုပေါင်း သို့မဟုတ် အစီအစဉ်တစ်ခုချင်းစီအတွက်လည်းကောင်း ထိုကဲ့သို့ဖွဲ့ထားသည့်အုပ်စုအတွက် လည်းကောင်း သီးခြား ပြုလုပ်ရမည်။

(င)နှင့်(စ)ရှိ စာရင်းညှိနှိုင်းချက်များကို ယခင်ကာလများအတွက် တင်ပြရန် မလိုအပ်ပါ။ ထိုအုပ်စုအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အသုံးစရိတ်ကိုကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာခွဲဝေသည့်အခြေခံပေါ်တွင် (အပိုဒ် ၂၈.၃၈တွင်ကြည့်) ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်ကို ပမာဏသတ်မှတ်ပြီး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့် လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ထိုလျာထားချက်အတွက် တစ်ခုလုံးအနေဖြင့် (က)-(ဇ)ရှိ ထုတ်ဖော်တင်ပြ မှုများကို ပြုလုပ်ပြီး ထိုခွဲဝေမှုပြုလုပ်ခြင်းအတွက် လုပ်ငန်း၏မူဝါဒကို သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတွင် ဖော်ပြရ မည်။

အခြားကာလရှည် အကျိုးခံစားခွင့်များအကြောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများ

၂၈.၄၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ဝန်ထမ်းများကိုပေးသည့် အခြားကာလရှည် အကျိုးခံစားခွင့်အမျိုးအစား အသီးသီး အတွက် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အကျိုးခံစားခွင့်၏ သဘောသဘာဝ၊ ယင်း(ထမ်းဆောင်ရမည့်)၏ တာဝန် ဝတ္တရားပမာဏနှင့် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ထောက်ပံ့ရမည့်ငွေ၏ပမာဏ တို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များအကြောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများ

၂၈.၄၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ဝန်ထမ်းများကိုပေးသည့် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်အမျိုးအစား အသီးသီးအတွက် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အကျိုးခံစားခွင့်၏ သဘောသဘာဝ၊ ယင်း၏ တာဝန်ဝတ္တရား ပမာဏနှင့် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ထောက်ပံ့ရမည့်ငွေ၏ ပမာဏ တို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

၂၈.၄၄ အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့် ကမ်းလှမ်းချက်တစ်ရပ်ကို လက်ခံမည့် ဝန်ထမ်းအရေအတွက် မသေချာ သောအခါ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ် ဖြစ်တည်သည်။ အခန်း ၂၁ လျာထားခြင်း များနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်အရေးပေါ်ကိစ္စများအရ ပေးချေမှုရှိ စီးထွက်နိုင်ခြေသည် ဝေးကွာသည်မဟုတ် လျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များအကြောင်း သတင်းအချက် အလက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်သည်။

အခန်း ၂၉ ဝင်ငွေခွန်

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

- ၂၉.၁ ဤစံ၏ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ဝင်ငွေခွန်တွင် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ပေါ်တွင် အခြေခံသည့် ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပအခွန်များအားလုံးပါဝင်သည်။ ဝင်ငွေခွန်တွင် ပင်ရင်းမှနှုတ်ယူပေးသွင်းသည့်အခွန်များကဲ့သို့သော အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ ဖြန့်ဝေခြင်းတွင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ၊ တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းက ပေးရန်ရှိသောအစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ ဖြန့်ဝေသည့်အခွန်များလည်းပါဝင်သည်။
- ၂၉.၂ ဤအခန်းသည် ဝင်ငွေခွန်အတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းကိုကာမိသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်အခွန်အကျိုးဆက်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့်အခြားအဖြစ်အပျက်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်သည်။ ဤအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အခွန်ပမာဏများသည် လက်ရှိကာလအတွက်ကျသင့်အခွန်နှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်များပါဝင်သည်။ လက်ရှိကာလအတွက်ကျသင့်အခွန်သည် လက်ရှိကာလသို့မဟုတ် အတိတ်ကာလများအတွက် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်(အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေးရန်ရှိဝင်ငွေခွန် (ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော) ဖြစ်သည်။ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ လက်ရှိသယ်ဆောင်ပမာဏအတွက် ယင်းတို့ကိုပြန်လည်ရရှိခြင်းသို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းခြင်းနှင့် လက်ရှိတွင် ဆက်လက်သယ်ဆောင်လာသောအသုံးမပြုရသေးသည့်အခွန်ခန့်ခိုက်နိုင်သောအရှုံးပမာဏနှင့်ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့်အခွန်များ၏ အခွန်အကျိုးသက်ရောက်မှုရလဒ်တစ်ခုအဖြစ် အနာဂတ်ကာလများတွင် ပေးရန်ရှိသို့မဟုတ် ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောဝင်ငွေခွန် ဖြစ်သည်။
- ၂၉.၃ ဤအခန်းသည် အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများအတွက်(အခန်း၂၄ အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများတွင်ကြည့်ပါ) စာရင်းကိုင်နည်းလမ်းများနှင့်မသက်ဆိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် ဤအခန်းသည် ထိုကဲ့သို့ ထောက်ပံ့ငွေများမှ ထွက်ပေါ်လာနိုင်သည့် ယာယီကွာခြားမှုများအတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

လက်ရှိကာလအတွက်ကျသင့်သောအခွန်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်း

- ၂၉.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လက်ရှိနှင့် အတိတ်ကာလများအတွက် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ပေါ်တွင် ပေးရန်ရှိအခွန်အတွက် ကျသင့်သောအခွန်ပေးရန်တာဝန်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ အကယ်၍ လက်ရှိနှင့် အတိတ်ကာလများအတွက် ပေးသည့်ပမာဏသည် ထိုကာလများအတွက် ပေးရန်ရှိပမာဏထက် ကျော်လွန်နေပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုကျော်လွန်ခြင်းကို လက်ရှိကာလအတွက်ကျသင့်သော အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၂၉.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယခင်ကာလတစ်ခုရှိပေးထားသည့်အခွန်ကိုပြန်လည်ရရှိရန် ပြန်သယ်ဆောင်နိုင်သည့် အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး၏ အကျိုးအမြတ်အတွက် လက်ရှိကာလအတွက် ကျသင့်သော အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- ၂၉.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခွန်နှုန်းများနှင့် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ပြဌာန်းထားသည့် သို့မဟုတ် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ပြဌာန်းထားသည့်ဥပဒေများကို အသုံးပြုပြီးပေးရန်(ပြန်လည်ရရှိရန်) မျှော်မှန်းထားသည့် ပမာဏဖြင့်

ကျသင့်သောအခွန်ပေးရန်တာဝန်(ရရန်ပိုင်ခွင့်)ကို ပမာဏသတ်မှတ်သည်။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ရှိ ကျန်ရှိ နေသေးသောအဆင့်များသည် အတိတ်ကာလရှိရလဒ်ကိုအကျိုးမသက်ရောက်သည့်အပြင် ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် အလားအလာမရှိသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာပြဋ္ဌာန်းထားသော အခွန်နှုန်း များနှင့် အခွန်ဥပဒေများကို အလေးထားရမည်။ အပိုဒ် ၂၉.၃၂-၂၉.၂၂ တို့သည် ထပ်တိုးပမာဏသတ်မှတ်မှု လမ်းညွှန် ချက်ကို ပေးသည်။

ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

ယေဘုယျအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမူ

၂၉.၇ အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ပြန်လည်ရရှိရန် သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းရန် မျှော်လင့်ခြင်းသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန် တစ်ရပ် ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းတွင် နဂိုကတည်းကပါရှိသည်။ အကယ်၍ ထိုသယ်ဆောင်ပမာဏကို ပြန်လည် ရရှိခြင်းသို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းခြင်းသည် အကယ်၍ထိုကဲ့သို့သောပြန်လည်ရရှိခြင်းသို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းခြင်းတွင် အခွန်အကျိုးဆက်များမရှိ၍ ပေးရမည်ထက်ပိုများသည့်(ပိုနည်းသည့်) အနာဂတ်အခွန် ပေးချေမှုများကို ဖြစ်စေပါက ဤအခန်းအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သေချာသောကန့်သတ်ထားသည့် ချွင်းချက်များနှင့် ရွှေ့ဆိုင်း အခွန်ပေးရန်တာဝန်(ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်)ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်သည်။ အကယ်၍ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ကို မထိခိုက်ဘဲရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ သယ်ဆောင် ပမာဏကို ပြန်လည်ရရှိရန် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို စာရင်းရှင်းရန် မျှော်လင့်ပါ က ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်မဖြစ်ပေါ်ပါ။

၂၉.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အတိတ်ကာလစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များသို့မဟုတ် အဖြစ်အပျက်များ၏ ရလဒ်အဖြစ် အနာဂတ်ကာလများတွင် ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောသို့မဟုတ် ပေးရန်ရှိသောအခွန်အတွက် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန် ရရန်ပိုင်ခွင့်သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုကဲ့သို့အခွန်များသည် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေပြရှင်းတမ်းရှိ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ပေးရန်တာဝန်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ပေးရန်တာဝန်များကို အခွန်အာဏာပိုင်များကသက်ဆိုင်ကြောင်း သတ်မှတ်သည့် ပမာဏများ အကြားခြားနားချက် (ထိုကဲ့သို့သောခြားနားချက်များကိုယာယီခြားနားချက်များဟုခေါ်သည်)နှင့် လက်ရှိတွင် ဆက်လက်သယ်ဆောင်လာသော အသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်မိနိုင်သောအရုံးပမာဏနှင့် ကြိုတင်ပေးဆောင် ထားသည့်အခွန်များမှဖြစ်ပေါ်သည်။

အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးများနှင့် ယာယီကွာခြားချက်များ

၂၉.၉ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုပြန်လည်ရရှိသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွင်းသို့ စီးဝင်မည့် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များနှင့် ဆန့်ကျင်၍ အခွန်ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သောပမာဏဖြစ်သည်။ အကယ်၍ စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်များကို အခွန်မစည်းကြပ်နိုင်ပါက ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးတန်ဖိုးသည် ယင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ညီမျှသည်။

၂၉.၁၀ ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးသည် အနာဂတ်ကာလများတွင် ထိုပေးရန်တာဝန်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခွန်ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော မည်သည့်ပမာဏကိုမဆို နုတ်ထားသည့်ယင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏဖြစ်သည်။ ကြိုတင်ရထားသည့်ရငွေကိစ္စတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသောပေးရန်တာဝန်၏ အခွန်အခြေခံ

တန်ဖိုးသည် အနာဂတ်ကာလများတွင် အခွန်မစည်းကြပ်နိုင်သောရငွေ၏ မည်သည့်ပမာဏကိုမဆို နုတ်ထားသည့် ယင်း၏သယ်ဆောင်ပမာဏဖြစ်သည်။

၂၉.၁၁ အချို့သောအမယ်များတွင် အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးတစ်ခုရှိသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့ကို ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြ ရှင်းတမ်းတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းထားပါ။ ဥပမာအားဖြင့် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကုန်ကျစရိတ်များကို ယင်းတို့ပေါ်ပေါက်သည့်အခါတွင် ထိုကာလ၏စာရင်းအရ အမြတ် ကို သတ်မှတ်သည့်အချိန်တွင် စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။ သို့ရာတွင် ထိုကုန်ကျ စရိတ်များကို နောက်ကာလတိုင်အောင် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်(အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး) ကိုဆုံးဖြတ်သောအခါ လျော့တွက်နုတ်ယူခြင်းအဖြစ် ခွင့်မပြုပါ။ အနာဂတ်ကာလများတွင် လျော့တွက်နုတ်ယူခြင်းအဖြစ် အခွန်အာဏာပိုင် များကခွင့်ပြုမည့် သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကုန်ကျစရိတ်များ၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးနှင့် သယ်ဆောင် ပမာဏမရှိခြင်းအကြားခြားနားချက်သည် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်စေသည့် လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင် သည့် ယာယီကွာခြားချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

၂၉.၁၂ ယာယီကွာခြားချက်များသည် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းရှိရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တို့ ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ယင်း၏အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးအကြားကွာဟချက်များဖြစ်သည်။ စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ ယာယီကွာခြားချက်များကို စုပေါင်းထားသည့်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တို့၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို သင့်တော်သောအခွန်အခြေခံတန်ဖိုးနှင့် နှိုင်းယှဉ် ခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်။ ထိုအခွန်အခြေခံတန်ဖိုးကို စုပေါင်းထားသည့်အခွန်ကြေညာလွှာတွင် ဖြည့်ထားသော စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်များကို ကိုးကား၍ ဆုံးဖြတ်သည်။ အခြားသောစီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်များတွင် အခွန်အခြေခံ တန်ဖိုးကိုအုပ်စုတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအသီးသီး၏ အခွန်ကြေညာလွှာများကို ကိုးကားခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ် သည်။

၂၉.၁၃ (က) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်တွင် ရယူထားသည့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် တာဝန်ယူထားသည့်ပေးရန်တာဝန်များကို အခန်း ၁၉ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့် အမည်ကောင်း တန်ဖိုးနှင့်အညီ ယင်းတို့၏သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသော်လည်း အခွန် ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် တူညီသောညှိနှိုင်းချက်မပြုလုပ်ထားပါ (ဥပမာအားဖြင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးသည် ယခင်ပိုင်ရှင်ထံတွင် ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ကျန်ရှိနိုင်သည်။)။ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန် ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်း သည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးပမာဏကိုအကျိုးသက်ရောက်စေသည်။

(ခ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ပြန်လည်ပမာဏသတ်မှတ်သော်လည်း အခွန်ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် တူညီသော ညှိနှိုင်းချက်ပြုလုပ်ထားပါ။ ဥပမာအားဖြင့် ဤစံအရအချို့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် ပြန်လည်ပမာဏသတ်မှတ်ရန် သို့မဟုတ် ပြန်လည်တန်ဖိုးသင့်ရန် ခွင့်ပြုသည် သို့မဟုတ် လိုအပ်သည် (ဥပမာအားဖြင့် အခန်း ၁၆ မြေ၊ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အခန်း ၁၇ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာ)။

(ဂ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ်တွင် ဖြစ်ပေါ်သောအမည်ကောင်းတန်ဖိုး၊ ဥပမာအားဖြင့် အခွန် အာဏာပိုင်များသည် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ကိုဆုံးဖြတ်သောအခါ လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော စရိတ်အဖြစ် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ တန်ဖိုးလျော့ခြင်း သို့မဟုတ် တန်ဖိုးကျမှုကို ခွင့်မပြုခြင်းနှင့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီကို ထုခွဲရောင်းချမှုအပေါ် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို လျော့တွက် နုတ်ယူနိုင်သည့် စရိတ်တစ်ရပ်အဖြစ် စာရင်းသင့်ရန်ခွင့်မပြုလျှင် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ အခွန်အခြေခံ တန်ဖိုးသည် နုတ်ထွက်မည်။

(ဃ) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်၏ ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့် အခွန် အခြေခံတန်ဖိုးသည် ယင်း၏ ကနဦးသယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ကွဲပြားသည်။

(င) လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသို့မဟုတ် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများရှိ အကျိုးအမြတ်များ၏သယ်ဆောင်ပမာဏသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသို့မဟုတ် အကျိုးအမြတ်များ၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးနှင့် ကွာခြားမှုဖြစ်လာမည်။

တို့သည် ယာယီကွာခြားချက်များဖြစ်ပေါ်သည့် အခြေအနေဥပမာများတွင်ပါဝင်သည်။ ဤယာယီကွာခြားချက်များအားလုံးသည် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရှိပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် ဖြစ်ပေါ်မည် မဟုတ်ပါ(အပိုဒ် ၂၉.၁၄-၂၉.၁၆တွင်ကြည့်ပါ)။

အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောယာယီကွာခြားချက်များ

၂၉.၁၄ (က) အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကိုကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းသို့မဟုတ်၊
(ခ) စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို ကနဦး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းသည်-

- (၁) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းမဟုတ်ခြင်းနှင့်
 - (၂) စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်ပေါ်ချိန်တွင် စာရင်းအရအမြတ်ကိုဖြစ်စေအခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်(အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး)ကိုဖြစ်စေ အကျိုးမသက်ရောက်ခြင်း
- တို့မှဖြစ်ပေါ်သော ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်ပမာဏအထိမှလွဲ၍ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန် တာဝန်တစ်ရပ်ကို အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော ယာယီခြားနားချက်များအားလုံးအတွက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- သို့ရာတွင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများရှိ အကျိုးအမြတ်များနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် အခွန်စည်းကြပ် နိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်များအတွက် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို အပိုဒ် ၂၉.၂၅နှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၂၉.၁၅ ဝင်ငွေသို့မဟုတ် စရိတ်တို့သည် ကာလတစ်ခုရှိစာရင်းအရအမြတ်တွင်ပါဝင်ပြီး အခွန် စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ် သည် အခြားကာလတစ်ခုတွင်ပါဝင်သောအခါ အချို့သောယာယီကွာခြားချက်များဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ယာယီကွာခြားချက်များကို အချိန်ဇယားကွာဟမှုများအဖြစ် မကြာခဏဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ အောက်ဖော်ပြပါတို့ သည် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် ဤအမျိုးအစား ယာယီကွာခြားချက်ဥပမာများဖြစ်သည်-

- (က) အတိုးရငွေသည် စာရင်းအရအမြတ်တွင် အချိန်အချိုးကျအခြေခံဖြင့် ပါဝင်သော်လည်းအချို့သောစီရင် ဆုံးဖြတ်ခြင်းများတွင် ငွေသားကောက်ခံပြီးသောအခါ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်တွင် ပါဝင်နိုင် သည်။ ငွေသားကို ကောက်ခံရရှိသည့်အချိန်မတိုင်မီအထိ ရငွေများသည် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ကို အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ထိုရငွေများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် မည်သည့်ရရန်ရှိမဆို ၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးသည် သုညဖြစ်သည်။
- (ခ) အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်(အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး)ကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် တန်ဖိုးလျော့သည် စာရင်းအရအမြတ်ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုသည်နှင့် ကွာခြားနိုင်သည်။ ယာယီကွာခြားချက်သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် လက်ရှိနှင့် ယခင်ကာလများ၏ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ် ကို ဆုံးဖြတ်သောအခါ အခွန်အာဏာပိုင်များကခွင့်ပြုသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏မူလကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ ထိုရရန် ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လျော့တွက်နုတ်ယူခြင်းအားလုံးကိုနုတ်ထားသည့် ယင်း၏အခွန်အခြေခံတန်ဖိုး အကြားကွာဟမှုဖြစ်သည်။ အခွန်တန်ဖိုးလျော့ကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်သောအခါ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော

ယာယီကွာခြားချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ပြီး ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်ဖြစ်လာသည်။ အကယ်၍ အခွန် တန်ဖိုးလျော့သည် စာရင်းကိုင်တန်ဖိုးလျော့ထက် နှောင့်နှေးပါက ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်တွင် ဖြစ်လာ သော လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သည့် ယာယီကွာခြားချက် ဖြစ်ပေါ်သည်(အပိုဒ် ၂၉.၁၆တွင်ကြည့်ပါ။)

လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သောယာယီကွာခြားချက်များ

- ၂၉.၁၆ (က) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းမဟုတ်သည့်အပြင်၊
 - (ခ) စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်ပေါ်ချိန်တွင် စာရင်းအရအမြတ်ကိုဖြစ်စေ၊ အခွန်စည်းကြပ်နိုင် သော အမြတ် (အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး)ကိုဖြစ်စေ အကျိုးမသက်ရောက်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်တွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို ကနဦး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်သည့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်မဟုတ်လျှင် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြုနိုင်သော လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သည့် ယာယီကွာခြားချက် မှရနိုင်သည့် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ် ဖြစ်နိုင်ခြေပမာဏအထိ လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင် သော ယာယီကွာခြားချက်အားလုံးကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
သို့ရာတွင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းရှိ အကျိုးအမြတ်များနှင့် သက်ဆိုင်သော လျော့တွက် နုတ်ယူနိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်များအတွက် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အပိုဒ် ၂၉.၂၆နှင့်အညီအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၂၉.၁၇ အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင်ဖြစ်ပေါ်သည့် လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော ယာယီ ကွာခြားချက် ဥပမာများဖြစ်သည်-

- (က) အငြိမ်းစားယူသည့်အခါပေးအပ်သည့် ခံစားခွင့်ကုန်ကျစရိတ်များကိုစာရင်းအရအမြတ်ကို ဆုံးဖြတ်သော အခါ ဝန်ထမ်းကဝန်ဆောင်မှုပေးပြီးသည့်အချိန်တွင် နုတ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ကို ဆုံးဖြတ်သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကရန်ပုံငွေတစ်ရပ်သို့ ထည့်ဝင်ငွေများပေးသည့်အခါ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အငြိမ်းစားယူသည့်အခါ ပေးအပ်သည့်ခံစားခွင့်များကို ပေးရန်မှနုတ် သည်။ ယာယီကွာခြားချက်တစ်ရပ်သည် ပေးရန်တာဝန်၏သယ်ဆောင်သောပမာဏနှင့် ယင်း၏အခွန် အခြေခံတန်ဖိုးကြားတွင်ရှိပြီး ထိုပေးရန်တာဝန်၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးသည် များသောအားဖြင့် သုညဖြစ် သည်။ ထည့်ဝင်ငွေများသို့မဟုတ် အငြိမ်းစားယူသည့်အခါ ပေးအပ်သည့်ခံစားခွင့်များကို ပေးသည့်အခါ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်များမှ နုတ်ယူခြင်းအသွင်ဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အတွင်းသို့ အနာဂတ် အကျိုးအမြတ်များစီးဝင်ခြင်းကြောင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်တွင် ထိုကဲ့သို့သော လျော့တွက်နုတ်ယူ နိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။
- (ခ) အချို့သောရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အခွန်ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ညီမျှသောညှိနှိုင်းချက်ကိုမပြုလုပ်ဘဲ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် သယ်ဆောင်နိုင်သည်။ အကယ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးသည် ယင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏထက် ပိုမိုပါကလျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော ယာယီကွာခြားချက် ဖြစ်ပေါ် သည်။

၂၉.၁၈ အနာဂတ်ကာလများ၏ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ကိုဆုံးဖြတ်သောအခါ လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော ယာယီ ခြားနားချက်များကို ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းခြင်းသည် နုတ်ယူခြင်းများကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ တူညီသော အခွန် အကောက်အာဏာပိုင်နှင့် ဆက်နွယ်နေသော အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည့် ယာယီကွာခြားချက်များ လုံလုံ လောက်လောက်ရှိပြီး-

- (က) လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သည့် ယာယီကွာခြားချက်များ၏ မျှော်မှန်းထားသော ပြောင်းပြန် စာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် စာရင်းကာလတစ်ခုတည်းတွင်ဖြစ်စေ၊
- (ခ) ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်မှဖြစ်ပေါ်လာသော အခွန်ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးမှုကို နောက်ကြောင်းပြန် သယ်ဆောင် နိုင်မည့် သို့မဟုတ် ရှေ့ဆက်သယ်ဆောင်နိုင်မည့် ကာလများတွင်ဖြစ်စေ ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းမည်ဟု မျှော်လင့်၍ရသော တူညီသောအခွန်အာဏာပိုင်နှင့် တူညီသော အခွန်စည်းကြပ်ခံ ရမည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည့် ယာယီကွာခြားချက်များ လုံလုံလောက်လောက်ရှိသောအခါ လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော ယာယီ ကွာခြားချက်ကို စာရင်းချေရန် အသုံးပြုနိုင်မည့် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ရရှိနိုင်ခြေ ရှိသည်။

အချို့သောအခြေအနေများတွင် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်များ ဖြစ်ပေါ်သည့်ကာလတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

၂၉.၁၉ တူညီသောအခွန်အာဏာပိုင်နှင့် တူညီသောအခွန်စည်းကြပ်ခံရမည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည့် ယာယီကွာခြားချက်များ လုံလုံလောက်လောက်မရှိသောအခါ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့် ကို-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သောယာယီကွာခြားချက်၏ ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်း ခြင်းအဖြစ် တူညီသောကာလတွင် (သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အခွန်ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှုကို နောက်ကြောင်းပြန်သယ်ဆောင်နိုင်သည့် သို့မဟုတ် ရှေ့ဆက်သယ်ဆောင်နိုင် သည့် ကာလများတွင်) တူညီသောအခွန်အာဏာပိုင်နှင့်တူညီသော အခွန်စည်းကြပ်ခံရမည့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်နေသော လုံလောက်သည့်အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ရရှိနိုင်ခြေရှိသည့် ပမာဏထိ။ အနာဂတ် ကာလများတွင် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ် လုံလုံလောက်လောက်ရှိမရှိကို အကဲဖြတ်သောအခါ လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်များမှဖြစ်ပေါ်လာသော ရွှေ့ဆိုင်း အခွန် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ ကိုယ်တိုင်က အသုံးပြုရန်အတွက် အနာဂတ်အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ကို လိုအပ်ခြင်းကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အနာဂတ်ကာလများတွင် အစပြုရန်မျှော်လင့်ထား သော လျော့တွက် နုတ်ယူနိုင်သောယာယီကွာခြားချက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည့် ပမာဏများကို လျစ်လျူရှုသည်။
- (ခ) သင့်တော်သည့်ကာလများတွင် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ကို ဖန်တီးနိုင်မည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အတွက် အခွန်စီမံကိန်းအခွင့်အလမ်းများရရှိနိုင်မည့် ပမာဏအထိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

၂၉.၂၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် မကြာသေးမီက ဆုံးရှုံးမှုရာဇဝင်ရှိသောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ် ၂၉.၂၁-၂၉.၂၂တို့ရှိ လမ်းညွှန်ချက်ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်။

အသုံးမပြုရသေးသည့်အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးပမာဏနှင့်အသုံးမပြုရသေးသည့်ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့်အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

၂၉.၂၁ အသုံးပြုနိုင်သောအသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်မှ အနာဂတ်အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ရရှိနိုင်ခြေ ပမာဏအထိ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ရပ်ကို ဆက်လက်သယ်ဆောင်လာသော အသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သော အရုံးပမာဏနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်များအတွက် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ အသုံးပြုနိုင်သော အသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးပမာဏနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ရရှိနိုင်ခြေကို အကဲဖြတ်သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ သတ်မှတ်ချက်ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် သက်တမ်းမကုန်မီ အသုံးပြုနိုင်သောအသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သော အရုံးပမာဏနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည့်ပမာဏဖြစ်ပေါ်မည့် တူညီသောအခွန်အကောက်အာဏာပိုင်နှင့် တူညီသော အခွန်စည်းကြပ်ခံရမည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့်ဆက်နွှယ်နေသော အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည့် ယာယီ ကွာခြားချက်များ လုံလောက်မှုရှိမရှိ၊
- (ခ) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အသုံးမပြုရသေးသည့်အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသော အခွန်များသက်တမ်းမကုန်မီ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ရရှိနိုင်ခြေ ရှိမရှိ၊
- (ဂ) အသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးများသည် ပြန်လည်ရရှိရန်မဖြစ်နိုင်သည့် သတ်မှတ်ထားသော အကြောင်းတရားများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိမရှိ၊
- (ဃ) အသုံးမပြုရသေးသည့်အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးပမာဏနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသုံးပြုနိုင်သည့်ကာလများတွင် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ကို ဖန်တီးနိုင်မည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် အခွန်စီမံကိန်းအခွင့်အလမ်းများရရှိနိုင်မှုရှိမရှိ။

အသုံးပြုနိုင်သောအသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးပမာဏနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်မရရှိနိုင်မည့် ပမာဏအထိ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းပါ။

၂၉.၂၂ အသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးပမာဏတည်ရှိနေမှုသည် အနာဂတ်အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ် မရနိုင်ဆိုသည့် ခိုင်မာသောအထောက်အထားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် မကြာသေးမီက ဆုံးရှုံးမှုသမိုင်းရှိသောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးပမာဏနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှဖြစ်ပေါ်လာသော ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် လုံလောက်သောအခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည့် ယာယီကွာခြားချက်များရှိသည့် ပမာဏအထိသာ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကအသုံးပြုနိုင်သည့် အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရုံးပမာဏနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ လုံလောက်သော အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ် ရရှိနိုင်မည် လက်ခံယုံကြည်လောက်သော အခြားအထောက်အထားအတိုင်းအတာအထိသာ အသိအမှတ်ပြုစာရင်း သွင်းသည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရသေးသည့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ပြန်လည်အကဲဖြတ်မှု

၂၉.၂၃ အစီရင်ခံသည့်ကာလအသီးသီးအဆုံးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းမသွင်းရသေးသည့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုပြန်လည်အကဲဖြတ်သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အနာဂတ် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်က ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်ရရှိရန်ခွင့်ပြုမည့် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် ပမာဏအထိ ယခင်ကအသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းသည့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည်။

လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများရှိအကျိုးအမြတ်များ

၂၉.၂၄ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများရှိ အကျိုးအမြတ်များ၏သယ်ဆောင်ပမာဏသည် (ဥပမာအားဖြင့် မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ စုပေါင်းထားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏသည် ဆက်နွယ်သည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး၏ သယ်ဆောင်ပမာဏအပါအဝင် ထိုလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ၏ အသားတင်စုပေါင်းထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များဖြစ်သည်) ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသို့မဟုတ် အကျိုးအမြတ်၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးနှင့် မတူညီသောအခါ ယာယီကွာခြားချက်များဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သောကွာခြားချက်များသည် မတူညီသောအခြေအနေများတွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ဥပမာ-

- (က) လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများ၏ မခွဲဝေသည့်အမြတ်များတည်ရှိမှု၊
- (ခ) မိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် ယင်း၏လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတို့သည် မတူညီသောနိုင်ငံများတွင် အခြေပြုနေသောအခါ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းများတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၊
- (ဂ) တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ယင်း၏ပြန်လည်ရရှိနိုင်သော ပမာဏသို့ လျော့ချခြင်း၊

ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်တွဲဖက်နေသည့် ယာယီကွာခြားချက်သည် ကွဲပြားခြားနားနိုင်သည့်ကိစ္စတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ မိခင်ကုမ္ပဏီ၏သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ကွဲပြားခြားနားစွာစာရင်းသွင်းနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏသည် အပိုဒ်၉.၂၆ရှိ ရွေးချယ်ထားသောစာရင်းကိုင်မှုပေါ်တွင် မူတည်လိမ့်မည်။

၂၉.၂၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေနှစ်ရပ်လုံးနှင့်ပြည့်စုံနိုင်သည့်ပမာဏအထိ မှတစ်ပါး လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တွဲဖက်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများရှိ အကျိုးအမြတ်များတို့နှင့် တွဲဖက်နေသောအခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည့် ယာယီကွာခြားချက်များ အားလုံးအတွက် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်-

- (က) မိခင်ကုမ္ပဏီ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူသို့မဟုတ် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူသည် ယာယီကွာခြားချက်၏ ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းခြင်းအချိန်ကို ထိန်းချုပ်နိုင်ပြီး၊
- (ခ) ကြိုတင်တွက်ဆနိုင်သောအနာဂတ်တွင် ထိုယာယီကွာခြားချက်ကို ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းခြင်းနိုင်ခြေမရှိခြင်း။

- ၂၉.၂၆ (က) ကြိုတင်တွက်ဆနိုင်သောအနာဂတ်တွင် ယာယီကွာခြားချက်ကိုပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းနိုင်ပြီး၊
- (ခ) အသုံးပြုနိုင်သည့်ယာယီကွာခြားချက်မှ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ကိုရရှိနိုင်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိမှသာလျှင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တွဲဖက် အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းများ၏ အကျိုးအမြတ်များမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်များအားလုံးအတွက် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ကိုပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၉.၂၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခွန်နှုန်းများနှင့် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိပြဌာန်းထားသည့် သို့မဟုတ် ပြည့်စုံ လုံလောက်စွာပြဌာန်းထားသည့်ဥပဒေများကို အသုံးပြုပြီး ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်(ရရန်ပိုင်ခွင့်)ကို ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ ဥပဒေပြဌာန်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ရှိ ကျန်ရှိနေသေးသောအဆင့်များသည် အတိတ်ကာလရှိ ရလဒ်ကို အကျိုးမသက်ရောက်သည့်အပြင် ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် အလားအလာမရှိသဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာပြဌာန်းထားသောအခွန်နှုန်းများနှင့် အခွန်ဥပဒေများကိုအလေးထားရမည်။

၂၉.၂၈ မတူညီသောအခွန်နှုန်းများကို အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်၏မတူညီသောအဆင့်များတွင် အသုံးပြုသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်များကိုစာရင်းရှင်းနိုင်ရန် မျှော်လင့်ထားသည့် ကာလ များ၏ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်(အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး)နှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်ရန် မျှော်မှန်းထားသည့် ပြဌာန်းထားသည့် ပျမ်းမျှနှုန်းသို့မဟုတ် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ပြဌာန်းထားသည့်နှုန်းများကို အသုံးပြုပြီး ရွှေ့ဆိုင်း အခွန်ပေးရန်တာဝန်များ(ရရန်ပိုင်ခွင့်များ)ကို ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။

၂၉.၂၉ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များကိုပမာဏသတ်မှတ်မှုသည် အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ဆက်နွယ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုပြန်လည်ရရှိရန် သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက မျှော်လင့်သည့်အပြုအမူမှပါလာမည့် အခွန်အကျိုးဆက်များကို ထင်ဟပ် စေရမည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပြန်လည်ရရှိခြင်းသို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းခြင်း၏ မျှော်လင့် ထားသောအပြုအမူနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိသည့် အခွန်နှုန်းနှင့်အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးကိုအသုံးပြုပြီးရွှေ့ဆိုင်းအခွန် ပေးရန် တာဝန်များနှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ပမာဏသတ်မှတ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အကယ်၍ ယာယီ ကွာခြားချက်သည် အနာဂတ်ကာလတစ်ခုတွင် အခြေပစ္စည်းမှမြတ်စွန်းငွေအဖြစ် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်ရန် မျှော်လင့် ထားသောဝင်ငွေတစ်ခုဖြစ်ပေါ်လျှင် ထိုရွှေ့ဆိုင်းအခွန်စရိတ်ကိုအရောင်းမှတစ်ဆင့် ပြန်လည်ရရှိသောသယ်ဆောင် ပမာဏနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သည့် အခြေပစ္စည်းမှ မြတ်စွန်းငွေအခွန်နှုန်းနှင့် အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးကို အသုံးပြု ပြီး ပမာဏသတ်မှတ်သည်။

၂၉.၃၀ အကယ်၍ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်သည် အခန်း ၁၇ရှိ တန်ဖိုးပြန်လည် သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံကို အသုံးပြုပြီးပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် တန်ဖိုးမလျော့နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်မှ ဖြစ်ပေါ်ပါက ထိုရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်ပမာဏသတ်မှတ်မှုသည် အရောင်းမှတစ်ဆင့် တန်ဖိုးမလျော့နိုင်သောရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုပြန်လည်ရရှိခြင်း၏ အခွန်အကျိုးဆက်များကို ထင်ဟပ်စေရမည်။ အကယ်၍ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်သည် သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် မြေအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ဖြစ်ပေါ်ပါကမြေအဆောက် အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုအရောင်းမှတစ်ဆင့် ပြန်လည်ရရှိမည်ဆိုသည့် ငြင်းဆိုနိုင်သောယူဆ ချက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်ယူဆချက်သည်ငြင်းဆိုနိုင်ခြင်းမဟုတ်လျှင် ထိုရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်၏ ပမာဏသတ်မှတ်မှုသည် မြေအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို

အရောင်းမှတစ်ဆင့် အပြည့်အဝပြန်လည်ရရှိခြင်း၏ အခွန်အကျိုးဆက်များကိုထင်ဟပ်ရမည်။ အကယ်၍ မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် တန်ဖိုးလျော့နိုင်ပြီးအရောင်းမှတစ်ဆင့် အစားထိုကာလကြာရှည် မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင်ပါဝင်သည့် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များအားလုံးကို အများအပြားသုံးစွဲရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံအတွင်း လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားပါက ဤယူဆချက်သည် ငြင်းဆိုနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ယူဆချက်သည် ငြင်းဆိုနိုင်ပါက အပိုဒ် ၂၉.၂၉ရှိ လိုအပ်ချက်များကိုလိုက်နာရမည်။

၂၉.၃၁ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရှိပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုအစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုချင်းအဆုံးတွင် ပြန်လည် သုံးသပ်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အသုံးပြုရန်အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရှိပိုင်ခွင့် အားလုံး၏ သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးကိုခွင့်ပြုရန် လုံလောက်သော အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်မရှိနိုင်သည့် ပမာဏအထိ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရှိပိုင်ခွင့်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကိုလျော့ချရမည်။ ထိုကဲ့သို့ မည်သည့်လျော့ချခြင်းကိုမဆို လုံလောက်သောအခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ်ရရှိရန် ဖြစ်နိုင်ခြေဖြစ်လာသည့် ပမာဏအထိ ပြောင်းပြန်ပြောင်းပြန်စာရင်းသွင်းရမည်။

ကျသင့်သောအခွန်နှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်နှစ်မျိုးလုံးကိုပမာဏသတ်မှတ်မှု

၂၉.၃၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လက်ရှိကာလအတွက်ကျသင့်သောအခွန်သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရှိပိုင်ခွင့်များ နှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို လျော့ချမရပါ။

၂၉.၃၃ အချို့သောစီရင်ပိုင်ခွင့်များတွင် အကယ်၍ အမြတ်သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သို့မဟုတ် အားလုံးကိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အစုရှယ်ယာရှင်များသို့ အမြတ်ဝေစုအဖြစ်ပေးခဲ့ပါက ဝင်ငွေခွန်ကို ပိုများသော သို့မဟုတ် ပိုနည်းသောနှုန်းဖြင့် ပေးရန်ရှိဖြစ်မည်။ အခြားသောစီရင်ပိုင်ခွင့်များတွင် အမြတ်သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသို့မဟုတ် အားလုံးကိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အစုရှယ်ယာရှင် များသို့ အမြတ်ဝေစုအဖြစ် ပေးခဲ့ပါကဝင်ငွေခွန်ကိုပြန်အမ်းနိုင်သည် သို့မဟုတ် ပေးရန်ရှိနိုင်သည်။ ထိုအခြေအနေ နှစ်မျိုးလုံးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အမြတ်ဝေစုပေးရန် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသည့်အချိန်တိုင်အောင် လက်ရှိကာလအတွက်ကျသင့်သောအခွန်နှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်တို့ကို မခွဲဝေသေး သည့်အမြတ်များအတွက် ကျင့်သုံးနိုင်သည့်အခွန်နှုန်းဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အမြတ်ဝေစုပေးရန် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသောအခါ လက်ရှိကာလအတွက် ကျသင့် သောအခွန် သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန် (ရရှိပိုင်ခွင့်)နှင့် ဆက်နွယ်သောအခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)တို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကိုအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

အမြတ်ဝေစုများပေါ်တွင် ပင်ရင်းမှနုတ်ယူပေးသွင်းသည့်အခွန်

၂၉.၃၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ယင်း၏အစုရှယ်ယာရှင်များကို အမြတ်ဝေစုပေးသောအခါ ထိုအမြတ်ဝေစု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို အစုရှယ်ယာရှင်များကိုယ်စားအခွန် အာဏာပိုင်များသို့ ပေးရန်လိုအပ်နိုင်သည်။ အခွန်အာဏာပိုင် များသို့ပေးသည့် သို့မဟုတ် ပေးရန်ရှိပမာဏကိုအမြတ်ဝေစုများ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး တွင် ထည့်သွင်းသည်။

တင်ပြခြင်း

ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတို့တွင် ခွဲဝေခြင်း

၂၉.၃၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စုစုပေါင်းဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းရှိ တူညီသောအစိတ်အပိုင်းများ (ဆိုလိုသည်မှာဆက်လက် လုပ်ဆောင်နေသောလုပ်ငန်း၊ ရပ်စဲလိုက်သောလုပ်ငန်းသို့မဟုတ် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ) သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် အခွန်စရိတ်ကို ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် အခွန်စရိတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် အခြားအဖြစ်အပျက်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

လက်ငင်း/လက်ငင်းမဟုတ်သောခြားနားချက်

၂၉.၃၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လက်ငင်းနှင့် လက်ငင်းမဟုတ်သောရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် လက်ငင်းနှင့် လက်ငင်းမဟုတ်သောပေးရန်တာဝန်များကို ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် သီးခြားခေါင်းစဉ်များအဖြစ် တင်ပြသောအခါ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ(ပေးရန်တာဝန်များ)ကို လက်ငင်းရရန် ပိုင်ခွင့်များ(ပေးရန်တာဝန်များ)အဖြစ် ခေါင်းစဉ်မခွဲရပါ။

ခုနှိမ်ခြင်း

၂၉.၃၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ထိုပမာဏများကိုခုနှိမ်ရန် ဥပဒေအရအတည်ပြုနိုင်သောအခွင့်အရေးရှိပြီး ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအသားတင်အခြေခံပေါ်တွင် စာရင်းရှင်းရန်ဖြစ်စေ၊ ရောင်းချရန်ဖြစ်စေ အစီအစဉ်များကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ်သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ဖော်ပြနိုင်ပြီး ထိုပေးရန်တာဝန်ကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း စာရင်းရှင်းနိုင်မှသာလျှင် ကျသင့်သောအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် ကျသင့်သောအခွန်ပေးရန်တာဝန်ကိုဖြစ်စေ၊ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်ကိုဖြစ်စေခုနှိမ်ရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

၂၉.၃၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြားအဖြစ်အပျက်များ၏ လက်ရှိကာလအတွက် ကျသင့်သောအခွန်အကျိုးဆက်များနှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်အကျိုးဆက်များ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုတို့ကိုအကဲဖြတ်ရန် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းကို အသုံးပြုသူများအတွက် အထောက်အကူပြုသည့်သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

၂၉.၃၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းများကို သီးခြားထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ ထိုအခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)၏ အစိတ်အပိုင်းများတွင်-

- (က) လက်ရှိကာလအတွက်ကျသင့်သောအခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)၊
- (ခ) ယခင်ကာလများ၏ကျသင့်သောအခွန်အတွက် ထိုကာလတွင်အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည့် မည်သည့် ညှိနှိုင်းချက်မဆို၊
- (ဂ) ယာယီကွာခြားချက်များ၏ မူလအစနှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်အောင်ပြင်ဆင်ခြင်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)ပမာဏ၊
- (ဃ) အခွန်နှုန်းပြောင်းလဲမှုများသို့မဟုတ် အခွန်အသစ်များကောက်ခံခြင်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)ပမာဏ၊

- (င) ယခင်ကတည်းက အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းထားသည့် အခွန်ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးမှုများ၊ ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့်အခွန်များ သို့မဟုတ် အခွန်စရိတ်ကိုလျော့ချရန် အသုံးပြုသည့် ယခင်ကာလတစ်ခု၏ ယာယီကွာခြားချက်တို့မှ ဖြစ်ပေါ်လာသောအကျိုးကျေးဇူးပမာဏများ၊
- (စ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့မဟုတ် အစုရှယ်ယာရှင်များ၏ အခွန်အခြေအနေတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)သို့ ညှိနှိုင်းချက်များ၊
- (ဆ) အပိုဒ် ၂၉.၃၁ နှင့်အညီ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို လျော့ချခြင်း သို့မဟုတ် ယခင်ကလျော့ချခဲ့ခြင်းကို ပြောင်းပြန်ဖြစ်အောင်ပြင်ဆင်ခြင်းတို့မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)နှင့်
- (ဇ) အခန်း ၁၀ စာရင်းကိုင်မှုများ၊ ခန့်မှန်းခြေများနှင့် အမှားများနှင့်အညီ နောက်ကြောင်းပြန် စာရင်းမသွင်းနိုင်ခြင်းကြောင့် အရှုံးသို့မဟုတ်အမြတ်တွင် ပါဝင်သည့် စာရင်းကိုင်မှုများနှင့် အမှားများတွင် ထိုပြောင်းလဲမှု များနှင့် ဆက်နွယ်နေသောအခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)ပမာဏတို့ ပါဝင်နိုင်သည်။

၂၉.၄၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုသီးခြားစီထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ၏ အမယ်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် အမယ်များနှင့် ဆက်နွယ်နေသောစုစုပေါင်းကျသင့်သောအခွန်နှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်။
- (ခ) ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် တိုက်ရိုက်စာရင်းသွင်းသည့် သို့မဟုတ် မြီရှင်ပြုလုပ်သည့် အမယ်များနှင့် ဆက်နွယ်နေသောစုစုပေါင်းကျသင့်သောအခွန်နှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်။
- (ဂ) အခွန်စရိတ်(ဝင်ငွေ)နှင့် သက်ဆိုင်သောအခွန်နှုန်းဖြင့် မြှောက်ထားသောစာရင်းအရအမြတ်တို့အကြား မည်သည့်သိသာထင်ရှားသော ကွာခြားချက်မဆိုအတွက် ရှင်းလင်းချက်တစ်ရပ်။ ဥပမာအားဖြင့် ထိုကွာခြားချက်များသည် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်(အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး)ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် မလျော့တွက်နိုင်သော အခွန်အကောက် သို့မဟုတ် စရိတ်များမှကင်းလွတ်ခွင့်ရသည့် ရငွေကဲ့သို့သော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များမှဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။
- (ဃ) ယခင်အစီရင်ခံသည့်ကာလနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီးသက်ဆိုင်သော အခွန်နှုန်းပြောင်းလဲမှုများကို ရှင်းလင်းချက်တစ်ရပ်။
- (င) ယာယီကွာခြားချက်အမျိုးအစားတစ်မျိုးခြင်းစီနှင့် အသုံးမပြုရသေးသည့် အခွန်ခန့်မှန်းနိုင်သော အရှုံးပမာဏ နှင့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ အမျိုးအစားတစ်မျိုးခြင်းစီတို့အတွက်-
 - (၁) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့် များ၏ ပမာဏနှင့်
 - (၂) ထိုကာလအတွင်း ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် ပြောင်းလဲမှုကိုစိစစ်ချက်တစ်ရပ်။
- (စ) လျော့တွက်နုတ်ယူနိုင်သောယာယီကွာခြားချက်များ၊ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းထားသည့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် အခွန်ခန့်မှန်းနိုင်သောအရှုံးပမာဏနှင့် ကြိုတင်ပေးဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်တို့၏ပမာဏ (နှင့်သက်တမ်းကုန်သည့်နေ့၊ အကယ်၍ ရှိလျှင်)။
- (ဆ) အပိုဒ် ၂၉.၃၃ တွင် ဖော်ပြထားသောအခြေအနေများတွင် အမြတ်ဝေစုများကိုအစုရှယ်ယာရှင်များသို့ ပေးချေမှုမှဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ဝင်ငွေခွန်အကျိုးဆက်များ၏ သဘောသဘာဝကို ရှင်းလင်းချက်တစ်ရပ်။

၂၉.၄၁ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အသားတင်အခြေခံပေါ်တွင် စာရင်းရှင်းရန်ဖြစ်စေ၊ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ရောင်းချရန်ဖြစ်စေ အစီအစဉ်များကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲဖော်ပြရန်

အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်—၂၀၁၅

ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အပိုဒ် ၂၉.၃၇နှင့်အညီ အခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် အခွန်ပေးရန်တာဝန်များကို စာရင်းမချေပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် စာရင်းမချေသေးသည့် ပမာဏများနှင့် အဘယ့်ကြောင့် ထိုလိုအပ်ချက်ကို ကျင့်သုံး ရာတွင် လွန်ကဲသောကုန်စရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုပါဝင်ရသည့်အကြောင်းများကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရ မည်။

အခန်း ၃၀

နိုင်ငံခြားငွေကြေးကိုလဲလှယ်ခြင်း

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၃၀.၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ဆောင်ချက်များကိုနည်းလမ်းနှစ်မျိုးဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များသည် နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့်ဖြစ်နိုင်သည် သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများလည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် တင်ပြနိုင်သည်။ ဤအခန်းသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းများကိုမည်သို့ ထည့်သွင်းမည်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုတင်ပြသည့်ငွေကြေးအဖြစ် မည်သို့လဲလှယ်မည်ကိုပြဋ္ဌာန်းသည်။ သတ်မှတ်ထားသည့် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း(ဥပမာအားဖြင့် အနာဂတ်သတ်မှတ်နေ့ရက်တွင် နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် ပေးချေရန်သဘောတူစာချုပ်)ပြောင်းလဲမှုရရှိသော ယင်းတို့၏တန်ဖိုးကို ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို စာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့်ရှိသည့်အမယ်များကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ထားသည့် စာရင်းကိုင်စနစ်တို့သည် အခန်း ၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းကိစ္စရပ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

သုံးစွဲနေသည့်ငွေကြေး

၃၀.၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအသီးသီးသည် သုံးစွဲနေသည့်ငွေကြေးကိုသတ်မှတ်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သုံးစွဲနေသည့်ငွေကြေးသည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေသည့် အခြေခံစီးပွားရေးဝန်းကျင်၏ ငွေကြေးဖြစ်သည်။

၃၀.၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုလုပ်ငန်းလည်ပတ်နေသောအခြေခံစီးပွားရေးဝန်းကျင်၏ငွေကြေးသည် ပုံမှန်အားဖြင့် အခြေခံကျကျ ဝင်ငွေရှာဖွေပြီး ငွေသားအသုံးပြုသည့်ဝန်းကျင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် အရေးအကြီးဆုံးအချက်များဖြစ်သည်-

- (က) (၁) ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ရောင်းဈေးများကို အဓိကလွှမ်းမိုးပြီး (မကြာခဏ ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ရောင်းဈေးများကို သတ်မှတ်ပြီး စာရင်းရှင်းသည့် ငွေကြေးဖြစ်လိမ့်မည်)၊
- (၂) ယင်း၏ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ရောင်းဈေးများကိုယှဉ်ပြိုင်မှုအင်အားစုများနှင့် စည်းမျဉ်းများက အဓိကဆုံးဖြတ်သည့် နိုင်ငံ၏ငွေကြေး၊
- (ခ) ကုန်စည်များသို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကိုပေးသည့် လုပ်ခ၊ ကုန်ကြမ်းနှင့်အခြားစရိတ်များကို အဓိက ဩဇာလွှမ်းမိုးသည့် ငွေကြေး(ထိုကဲ့သို့သောကုန်ကျစရိတ်များကို သတ်မှတ်ပြီး စာရင်းရှင်းသည့်ငွေကြေး ဖြစ်သည်)။

၃၀.၄ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေး၏ အထောက်အထားကို ပေးသည်-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များမှဖြစ်ပေါ်သည့်ရန်ပုံငွေများ (ချေးငွေနှင့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ် စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေခြင်း)နှင့်

(ခ) များသောအားဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားသည့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှ ရငွေများရှိငွေကြေး။

၃၀.၅

နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် သုံးစွဲနေသောငွေကြေးကိုသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/
လုပ်ငန်း၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးနှင့်တူညီခြင်းရှိမရှိ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ထပ်တိုးအချက်များကို
ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်(ဤအကြောင်းအရာတွင် အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်း၏လက်အောက်ခံ
ကုမ္ပဏီ၊ လုပ်ငန်းခွဲ၊ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းအဖြစ် နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်း
ဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းဖြစ်သည်)-

(က) နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို သိသာထင်ရှားသောအတိုင်းအတာနှင့်
ကိုယ်ပိုင်ရပ်တည်ခွင့်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းအစား အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တိုးချဲ့မှုတစ်ရပ်
အဖြစ် လုပ်ဆောင်နေခြင်းရှိမရှိ။ တိုးချဲ့မှုတစ်ရပ်အဖြစ်လုပ်ဆောင်နေခြင်း နမူနာမှာ နိုင်ငံခြားတွင်
လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုသည် အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းမှ ပို့သည့်ကုန်စည်များကို ရောင်းချရုံ
ရောင်းပြီး ရငွေများကို ပြန်လွှဲပို့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်ရပ်တည်ခွင့်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း နမူနာမှာ
လုပ်ငန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းက ငွေသားနှင့်အခြားငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်
သော အမတ်များ စုဆောင်းခြင်း၊ စရိတ်များကျခံခြင်း၊ ဝင်ငွေများဖြစ်ထွန်းစေခြင်းနှင့် ချေးငွေများ
စီစဉ်ခြင်း အားလုံးနီးပါးကို ပြည်တွင်းငွေကြေးဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များသည် နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်း
ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ များသည့် သို့မဟုတ် နည်းသည့်အချိုးအဆဖြစ်မဖြစ်။

(ဂ) နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၏ လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများသည် အစီရင်ခံသည့်
အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ တိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းရှိမရှိနှင့် လွှဲပို့ရန် အဆင်သင့်ရနိုင်ခြင်းရှိမရှိ။

(ဃ) နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၏ လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ငွေသားစီးဆင်းမှုများသည် အစီရင်ခံသည့်
အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ရရှိနိုင်သည့်ငွေကြေးအထောက်အပံ့မပါဘဲ လက်ရှိနှင့် သာမန်အားဖြင့်မျှော်မှန်း
ထားသော ကြေးမြီတာဝန်ဝတ္တရားများပေးချေရန် လုံလောက်မှုရှိမရှိ။

**သုံးစွဲနေသောငွေကြေးတွင် နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို
အစီရင်ခံခြင်း**

ကနဦး အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်း

၃၀.၆

နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်သည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက-

(က) နိုင်ငံခြားငွေကြေးတစ်ရပ်ဖြင့် ဈေးနှုန်းဖော်ပြထားသည့် ကုန်စည်များသို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို
ဝယ်ယူ သို့မဟုတ် ရောင်းချသောအခါ။

(ခ) နိုင်ငံခြားငွေကြေးတစ်ရပ်ဖြင့် ပေးရန်ရှိသို့မဟုတ် ရရန်ရှိပမာဏများကိုဖော်ပြထားသော ရန်ပုံငွေများ
ချေးယူ သို့မဟုတ် ချေးငှားသောအခါ သို့မဟုတ်

(ဂ) တစ်နည်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြားငွေကြေးတစ်ရပ်ဖြင့် ဖော်ပြထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ရယူ သို့မဟုတ်
ထုခွဲရောင်းချသောအခါ သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များကိုကျခံ သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းသောအခါ
ထွက်ပေါ်လာသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များအပါအဝင် နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် စာရင်းရှင်းရန်
လိုအပ်သည့် သို့မဟုတ် ဖော်ပြသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

၃၀.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သုံးစွဲနေသောငွေကြေးဖြင့် ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရာတွင် နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သည့် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သည့်နေ့ရှိ နိုင်ငံခြားငွေကြေးနှင့် သုံးစွဲနေသောငွေကြေးအကြား ပေါ်ပေါက်သောနိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းဖြင့် နိုင်ငံခြားငွေကြေးပမာဏကို လဲလှယ်ခြင်းအား မှတ်တမ်းထားရမည်။

၃၀.၈ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်သောနေ့သည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်က ဤစံနှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းအတွက် ပထမအကြိမ် အရည်အချင်းပြည့်မီသည့်နေ့ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်သော အကြောင်းရင်းများအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်ပေါ်သောနေ့တွင် မကြာခဏအသုံးပြုသည့် အမှန်နှုန်း ကို ခန့်မှန်းထားသည့်နှုန်းတစ်ခု၊ ဥပမာအားဖြင့် ရက်သတ္တပတ်အတွက် သို့မဟုတ် တစ်လအတွက် ပျမ်းမျှနှုန်းကို ထိုကာလအတွင်း နိုင်ငံခြားငွေတစ်မျိုးစီဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်အားလုံးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ လဲလှယ်နှုန်းများသည် သိသာထင်ရှားစွာ အတက်အကျဖြစ်ပေါ်ပါက ထိုကာလတစ်ခုအတွက် ပျမ်းမျှနှုန်းကို အသုံးပြုခြင်းသည် မသင့်တော်ပါ။

နောက်ပိုင်းအစီရင်ခံသည့် ကာလများအဆုံးတွင် အစီရင်ခံခြင်း

၃၀.၉ အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုချင်းအဆုံးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-

- (က) စာရင်းပိတ်ငွေလဲလှယ်နှုန်းကို အသုံးပြုပြီးနိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို ပြောင်းလဲသည်။
- (ခ) စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်ပေါ်သောနေ့ရှိ လဲလှယ်နှုန်းကိုအသုံးပြုပြီးနိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် မူရင်းကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ မဖော်ပြနိုင်သော အမယ်များကို ပြောင်းလဲသည်။
- (ဂ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ်သောနေ့ရှိလဲလှယ်နှုန်းများကိုအသုံးပြုပြီး နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် သင့်ထားသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ မဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို ပြောင်းလဲရမည်။

၃၀.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ် ၃၀.၁၃တွင် ဖော်ပြထားသည်မှအပ ယခင်ကာလများသို့မဟုတ် ထိုကာလအတွင်း ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရာတွင် ပြောင်းလဲထားသည့်နှုန်းနှင့် မတူညီသောနှုန်းများဖြင့် ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို ပြောင်းလဲရာတွင် သို့မဟုတ် ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို စာရင်းရှင်းရာတွင်ဖြစ်ပေါ်သော ငွေလဲလှယ်နှုန်းခြားနားချက်များကို ယင်းတို့ဖြစ်ပေါ်သောကာလရှိ အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ် တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

၃၀.၁၁ ဤစံ၏ အခြားအခန်းက ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ မဖော်ပြနိုင်သောအမယ် တစ်ခုပေါ်တွင် အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှု တစ်ရပ်ကို အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန်လိုအပ်သောအခါ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုအမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှု၏ ငွေလဲလှယ်မှုမည်သည့်အစိတ်အပိုင်းကို မဆို အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ မဖော်ပြနိုင်သောအမယ်တစ်ခုပေါ်တွင် အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုအမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှု၏ ငွေလဲလှယ်မှုမည်သည့်အစိတ်အပိုင်းကိုမဆို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

- ၃၀.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုသို့ ပေးရန်ရှိ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှရရန်ရှိ ငွေကြေးအားဖြင့်တည်ငြိမ်စွာဖော်ပြနိုင်သောအမယ် တစ်ခုရှိနိုင်သည်။ စီစဉ်ထားခြင်းမဟုတ်သည့်အပြင် ကြိုတင်မြင်နိုင်လောက်သည့်အနာဂတ်တွင်လည်း ပေါ်ပေါက်ရန် အလားအလားမရှိသည့် အမယ်တစ်ခုအတွက် စာရင်းရှင်းလင်းမှုသည် အနှစ်သာရအားဖြင့် ထိုနိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ပြီး အပိုဒ်၃၀.၁၃နှင့်အညီစာရင်းသွင်းသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များတွင် ကာလရှည်ရရန်ရှိရုံများ သို့မဟုတ် ချေးငွေများပါဝင်နိုင်သည်။ ကုန်သွယ်မှုရရန်ရှိရုံများနှင့် ကုန်သွယ်မှု ပေးရန်ရှိရုံများမပါဝင်ပါ။
- ၃၀.၁၃ နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်တစ်ခုတွင် ထွက်ပေါ်သည့် ငွေလဲလှယ်မှု ခြားနားခြင်းများကို အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်ခုချင်းတွင်ဖြစ်စေ သင့်တော်သလို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။ နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပါဝင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင်(ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုသည် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သောအခါ စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ) ထိုငွေလဲလှယ်မှုကြောင့် ခြားနားချက်များကို အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အစီရင်ခံရမည်။ ယင်းတို့ကို အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ထုခွဲရောင်းချခြင်းပေါ်တွင် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းမသွင်းရပါ။

သုံးစွဲနေသောငွေကြေးတွင် ပြောင်းလဲမှု

- ၃၀.၁၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ရှိသောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် နောင်ဖြစ်လာနိုင်သည့် သုံးစွဲသောငွေကြေးအသစ်ကို ထိုပြောင်းလဲသည့်နေ့မှ လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်မည့် ပြောင်းလဲခြင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုကျင့်သုံးရမည်။
- ၃၀.၁၅ အပိုဒ် ၃၀.၂-၃၀.၅တို့တွင် မှတ်သားထားသည့်အတိုင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးသည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရင်းခံစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများကိုထင်ဟပ်သည်။ ထို့ကြောင့် သုံးစွဲသောငွေကြေးကိုတစ်ခါဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် အရင်းခံစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများတွင် ပြောင်းလဲမှုရှိမှသာလျှင် သုံးစွဲသောငွေကြေးကို ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ရောင်းဈေးများကိုအဓိက လွှမ်းမိုးနိုင်သည့် ငွေကြေးတွင် ပြောင်းလဲခြင်းတစ်ရပ်သည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကိုဦးတည်နိုင်သည်။
- ၃၀.၁၆ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကြောင့် နောင်ဖြစ်လာနိုင်သည်ကို ထည့်တွက်ရမည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အမယ်များအားလုံးကို ထိုပြောင်းလဲသည့်နေ့ရှိ ငွေလဲလှယ်နှုန်းကို အသုံးပြုပြီးသုံးစွဲနေသောငွေကြေးအသစ်သို့ ပြောင်းလဲရမည်။ ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ မဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များအတွက် ပြောင်းလဲခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော ပမာဏများကို ယင်းတို့၏ မူရင်းကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် စာရင်းသွင်းသည်။

သုံးစွဲနေသောငွေကြေးထက် တင်ပြသည့်ငွေကြေးကို အသုံးပြုခြင်း

တင်ပြသည့်ငွေကြေးအဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်း

၃၀.၁၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုမည်သည့်ငွေကြေး(သို့မဟုတ်ငွေကြေးများ)ဖြင့်မဆို တင်ပြနိုင်သည်။ အကယ်၍ တင်ပြသည့်ငွေကြေးသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသုံးစွဲနေသောငွေကြေးနှင့် မတူပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဝင်ငွေနှင့် စရိတ်အမယ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကိုတင်ပြသည့်ငွေကြေးဖြင့် လဲလှယ်ရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် အုပ်စုတစ်ခုတွင် မတူညီသောငွေကြေးသုံးစွဲသည့် တစ်ဦးချင်း အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများပါဝင်ပါက လုပ်ငန်းတစ်ခုစီ၏ဝင်ငွေနှင့် စရိတ်အမယ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို ဘုံငွေကြေးဖြင့် ဖော်ပြပြီး စုပေါင်းထားသည့်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြနိုင်သည်။

၃၀.၁၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးသည် ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွနေသော စီးပွားရေး၏ ငွေကြေးမဟုတ်လျှင် ယင်း၏ရလဒ်နှင့်ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသုံးပြုပြီး မတူညီသော တင်ပြသည့်ငွေကြေးအဖြစ် ပြောင်းလဲရမည်-

- (က) တင်ပြထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတစ်ခုစီအတွက် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ (နှိုင်းယှဉ်ချက်များအပါအဝင်)ကို ထိုဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းနေ့ရှိ စာရင်းပိတ်နှုန်းဖြင့် ပြောင်းလဲ ရမည်၊
- (ခ) ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတစ်ခုစီအတွက် ဝင်ငွေနှင့်စရိတ်များ(နှိုင်းယှဉ်ချက်များအပါအဝင်)ကို စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်ပေါ်သည့်နေ့များရှိငွေလဲလှယ်နှုန်းများဖြင့် ပြောင်းလဲရမည်၊နှင့်
- (ဂ) ဖြစ်ပေါ်လာသော ငွေလဲလှယ်နှုန်းခြားနားချက်အားလုံးကို အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေတွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းပြီး ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အစီရင်ခံတင်ပြရမည်။ ယင်းတို့ကိုနောက်ပိုင်းတွင် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ် အဖြစ် ပြန်၍အမျိုးအစားမသတ်မှတ်ရပါ။

၃၀.၁၉ လက်တွေ့ကျသောအကြောင်းရင်းများအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သည့်နေ့များရှိ ငွေလဲလှယ်နှုန်းများနှင့် အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်သောနှုန်းတစ်ခု၊ ဥပမာအားဖြင့် ထိုကာလအတွက် ပျမ်းမျှနှုန်းတစ်ခုကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ငွေလဲလှယ်နှုန်းများသည် သိသာထင်ရှားစွာ အတက်အကျဖြစ်နေလျှင် ကာလတစ်ခုအတွက် ပျမ်းမျှနှုန်းတစ်ခုကို အသုံးပြုခြင်းသည် မသင့်တော်ပါ။

၃၀.၂၀ အပိုဒ် ၃၀.၁၈(ဂ)က ရည်ညွှန်းသည့် ငွေလဲလှယ်နှုန်းခြားနားခြင်းသည်-

- (က) ဝင်ငွေနှင့် စရိတ်များကိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သည့်နေ့များရှိငွေလဲလှယ်နှုန်းများနှင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို စာရင်းပိတ်နှုန်းဖြင့် ပြောင်းလဲခြင်းနှင့်
- (ခ) ယခင်စာရင်းပိတ်နှုန်းနှင့်မတူညီသည့် စာရင်းပိတ်နှုန်းဖြင့် စာရင်းဖွင့်အသားတင်ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို လဲလှယ်ခြင်းတို့မှ ဖြစ်ပေါ်သည်။

ငွေလဲလှယ်နှုန်းခြားနားခြင်းများသည် စုပေါင်းထားသည့် သို့သော် အပြည့်အဝမပိုင်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဆက်နွယ်နေသောအခါ ပြောင်းလဲခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာပြီး ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် စုပေါင်းငွေလဲလှယ်နှုန်းခြားနားချက်များကို စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် ခွဲဝေပြီး၊ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ခွဲဝေပြီးအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းသည်။

၃၀.၂၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးသည် ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွနေသောစီးပွားရေး၏ ငွေကြေးဖြစ်လျှင် ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့်ရလဒ်များကိုအခန်း ၃၁ (အလွန်အမင်းငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း)တွင် ပြဋ္ဌာန်း

ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသုံးပြုပြီး ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို မတူညီသောတင်ပြသည့် ငွေကြေး အဖြစ် လဲလှယ်ရမည်။

နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတစ်ရပ်ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ၏ တင်ပြသည့်ငွေကြေး နှင့် ပြောင်းလဲခြင်း

၃၀.၂၂ နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းရှိ ထိုကဲ့သို့အရာများနှင့် ပေါင်းစပ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ် ၃၀.၁၇-၃၀.၂၁ တို့တွင် တင်ပြထားသည့် ပြောင်းလဲခြင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အုပ်စုတွင်း ပြောင်းလဲခြင်း (အခန်း ၉ စုပေါင်းထားသည့်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ တွင်ကြည့်ပါ)နှင့် အုပ်စုတွင်းလက်ကျန်များကို ဖယ်ပစ်ခြင်းကဲ့သို့သော ပုံမှန်စုပေါင်းခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာရမည်။ သို့ရာတွင် ကာလတို သို့မဟုတ် ကာလရှည် အုပ်စုတွင်းငွေကြေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ရပ်(သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်)ကို စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ငွေကြေး အတက်အကျ ရလဒ်ကိုမပြဘဲ တူညီသော အုပ်စုတွင်းပေးရန် တာဝန် (သို့မဟုတ်ရရန်ပိုင်ခွင့်)ဖြင့် စာရင်းချေခြင်းဖြင့် မဖယ်ရှား နိုင်ပါ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်သည် ငွေကြေးတစ်မျိုးမှ အခြား တစ်မျိုးသို့ ပြောင်းလဲရန် ကတိကဝတ်တစ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုပြီး အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို ငွေကြေး အတက်အကျများမှ တစ်ဆင့် အမြတ်အစွန်း သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုကိုမြင်သာစေသည်။ သို့ဖြစ်၍ စုပေါင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုကဲ့သို့သော ငွေလဲလှယ်နှုန်း ကွာခြားချက်ကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ဆက်လက်အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းသည် သို့မဟုတ် အကယ်၍ ငွေလဲလှယ်နှုန်းကွာခြားချက်သည် အပိုဒ် ၃၀.၁၃ တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခြေအနေများမှ ဖြစ်ပေါ်လာပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းကွာခြားချက်ကို အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု စာရင်း သွင်းရမည်။

၃၀.၂၃ နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတစ်ရပ်ကို ရယူခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသောမည်သည့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုး မဆိုနှင့် ထိုနိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ရယူခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန် တာဝန်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏများတွင် မည်သည့်သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးညှိနှိုင်းချက်မဆို နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် စာရင်းသင့်ရမည်။ သို့ပါ၍ ယင်းတို့ကို နိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၏ သုံးစွဲနေသောငွေကြေးဖြင့် ဖော်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး အပိုဒ် ၃၀.၁၈နှင့်အညီ စာရင်းပိတ်နှုန်းဖြင့် စာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြမှုများ

၃၀.၂၄ အပိုဒ် ၃၀.၂၆ နှင့် ၃၀.၂၇ တို့ရှိ "သုံးစွဲနေသည့်ငွေကြေး"ကို ရည်ညွှန်းချက်များသည် အုပ်စုတစ်ခုကိစ္စတွင် မိခင် ကုမ္ပဏီ၏ သုံးစွဲနေသည့်ငွေကြေးကို ရည်ရွယ်သည်။

၃၀.၂၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) အခန်း ၁၁ (အခြေခံဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ) နှင့် အခန်း ၁၂ တို့နှင့်အညီ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်မှတစ်ဆင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ် စာတမ်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသည်တို့မှတစ်ပါး ထိုကာလအတွင်း အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ငွေလဲလှယ်နှုန်းကွာခြားချက်ပမာဏနှင့်
- (ခ) ထိုကာလအဆုံးရှိပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ သီးခြားအစိတ်အပိုင်းတွင် အမျိုးအစားခွဲထားသည့် ထိုကာလအတွင်း ထွက်ပေါ်လာသော ငွေလဲလှယ်နှုန်းကွာခြားချက်ပမာဏ။

- ၃၀.၂၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် တင်ပြထားသည့် ငွေကြေးကိုထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ တင်ပြသည့်ငွေကြေးသည် သုံးစွဲနေသည့်ငွေကြေးနှင့်မတူညီသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုအချက်ကိုဖော်ပြပြီး သုံးစွဲနေသောငွေကြေးနှင့် မတူညီသည့် တင်ပြသည့်ငွေကြေးကို အသုံးပြုခြင်းအတွက် အကြောင်းပြချက်ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။
- ၃၀.၂၇ အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အရေးပါသောနိုင်ငံခြားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတစ်ရပ်တွင် သုံးစွဲနေသည့် ငွေကြေးပြောင်းလဲမှုဖြစ်သောအခါ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုအချက်ကိုဖော်ပြပြီး သုံးစွဲနေသည့် ငွေကြေးပြောင်းလဲမှုအတွက် အကြောင်းပြချက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အခန်း ၃၁

ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွခြင်း

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၃၁.၁ ဤအခန်းသည် ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွသည့်စီးပွားရေး၏ ငွေကြေးသည် သုံးစွဲနေသောငွေကြေးဖြစ်သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကို သက်ဆိုင်စေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွခြင်း၏ သက်ရောက်မှုကို ညှိနှိုင်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲရန်လိုအပ်သည်။

ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွသည့်စီးပွားရေး

၃၁.၂ ဤအခန်းသည်အရ ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွသည်ဟု ယူဆရသည့် စီးပွားရေးတစ်ခုတွင် ပကတိနှုန်းတစ်ခုကို မပြဋ္ဌာန်းပါ။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ ငွေကြေးအလွန်အမင်း ဖောင်းပွခြင်း၏ဖြစ်နိုင်သော ညွှန်ပြချက်များအပါအဝင် သို့သော်ကန့်သတ်မထားသော ရရှိနိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအားလုံးကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ရမည်-

- (က) ယေဘုယျလူဦးရေသည် ယင်းတို့၏ဥစ္စာဓနကို ငွေကြေးတန်ဖိုးအားဖြင့် အပြောင်းအလဲရှိသော ရန်ပုံငွေခွင့်များဖြင့် သို့မဟုတ် အတော်အတန်တည်ငြိမ်သော နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် သိမ်းဆည်းထားရန် လိုလားသည်။ ဝယ်ယူနိုင်စွမ်းကို ထိန်းသိမ်းရန် ကိုင်ဆောင်ထားသော ပြည်တွင်းငွေကြေးပမာဏကို ချက်ချင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည်။
- (ခ) ယေဘုယျလူဦးရေသည် ငွေပမာဏများကို ပြည်တွင်းငွေကြေးဖြင့်မဟုတ်သော အတော်အတန် တည်ငြိမ်သော နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့်မှတ်ယူပါသည်။ ဈေးနှုန်းများကို ထိုငွေကြေးဖြင့် သတ်မှတ်နိုင်ပါ သည်။
- (ဂ) အကြွေးရောင်းနှင့် အကြွေးဝယ်များကို အကြွေးပေးသည့်ကာလတွင်း ထိုကာလသည် တိုတောင်းစေကာမူ မျှော်လင့်ထားသည့် ဝယ်ယူနိုင်စွမ်း ဆုံးရှုံးမှုအတွက် ထေမိသည့်ဈေးနှုန်းများဖြင့် ပြုလုပ်ကြသည်။
- (ဃ) အတိုးနှုန်းများ၊ လုပ်ခများနှင့် ဈေးနှုန်းများသည် ဈေးဆန္ဒကိန်းတစ်ခုနှင့် ချိတ်ဆက်ထားပါသည်။
- (င) (၃)နှစ်အတွင်း စုစုပေါင်းငွေကြေးဖောင်းပွနှုန်းသည် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးနီး သို့မဟုတ် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းထက် ကျော်သည်။

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ပမာဏသတ်မှတ်သောယူနစ်

၃၁.၃ ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွသည့် စီးပွားရေးတစ်ခု၏ငွေကြေးကို သုံးစွဲငွေကြေးအဖြစ်သုံးစွဲနေသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ ပမာဏများအားလုံးကို အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ လက်ရှိ ပမာဏသတ်မှတ်သောယူနစ်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။ အပိုဒ် ၃.၁၄ အရ လိုအပ်သည့် ယခင်ကာလအတွက် နှိုင်းယှဉ် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အစောပိုင်းကာလများနှင့်သက်ဆိုင်သော တင်ပြထားသည့် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်ကိုမဆို အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ လက်ရှိပမာဏသတ်မှတ်သောယူနစ်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

၃၁.၄ ဤအခန်းနှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ပြန်လည်ဖော်ပြမှုသည် ယေဘုယျဝယ်ယူနိုင်စွမ်းတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို ထင်ဟပ်သည့် အထွေထွေဈေးဆန္ဒကိန်းကို အသုံးပြုရန် လိုအပ်သည်။ စီးပွားရေးအများစုတွင်

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများက လိုက်နာရမည့် ပုံမှန်အားဖြင့် အစိုးရက ထုတ်ပြန်ထားသော အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အထွေထွေဈေးဆနှုန်းကိန်းရှိသည်။

မူရင်းကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ပြန်လည်ဖော်ပြခြင်းအတွက် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း

- ၃၁.၅ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ လက်ရှိပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းယူနစ်အားဖြင့် ဖော်ပြထားသော ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေပြရှင်းတမ်းပမာဏများကို အထွေထွေဈေးဆနှုန်းကိန်းကို အသုံးပြုပြီး ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
- ၃၁.၆ ငွေကြေးအားဖြင့်တည်ငြိမ်စွာဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ လက်ရှိပမာဏ သတ်မှတ်ခြင်း ယူနစ်အားဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်းကြောင့် ထိုအမယ်များကို ပြန်လည်ဖော်ပြပါ။ ငွေကြေးအားဖြင့်တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များသည် လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသော ငွေသားနှင့်ငွေသားဖြင့် ရရှိမည့် သို့မဟုတ် ပေးမည့် အမယ်များဖြစ်သည်။
- ၃၁.၇ ညွှန်းကိန်းနှင့်ချိတ်ဆက်ထားသော စာချုပ်များနှင့် ချေးငွေများကဲ့သို့ သဘောတူညီချက်အရ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများ နှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို သဘောတူညီချက်နှင့်အညီ ညှိနှိုင်းပြီး ဤညှိနှိုင်းထားသောပမာဏဖြင့် ပြန်လည်ဖော်ပြထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် တင်ပြသည်။
- ၃၁.၈ အခြားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအားလုံးသည် တန်ဖိုးပြောင်းလဲပါသည်-
 - (က) အချို့သောငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ အသားတင် ရရှိနိုင်မည့်တန်ဖိုးနှင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကဲ့သို့ လက်ရှိရှိနေသောပမာဏများဖြင့် သယ်ဆောင်သည့်အတွက် ယင်းတို့ကို ပြန်လည်ဖော်ပြပါ။ အခြားငွေကြေးတန်ဖိုးအားဖြင့် အပြောင်းအလဲရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန် တို့ကို ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
 - (ခ) ငွေကြေးအားဖြင့်တည်ငြိမ်စွာဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကုန်ကျစရိတ်ထဲမှ တန်ဖိုးလျော့နည်းမှုကို သယ်ဆောင်သောကြောင့် ယင်းတို့ကို ဝယ်ယူသည့်နေ့ရှိ လက်ရှိပမာဏများဖြင့်ဖော်ပြသည်။ ပြန်လည်ဖော်ပြသော အမယ်တစ်ခုချင်းစီ၏ ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးလျော့နည်းမှု ကုန်ကျစရိတ်ကို မူရင်းကုန်ကျစရိတ်နှင့် စုပေါင်းထားသောတန်ဖိုးလျော့အပေါ် ရယူသည့်နေ့မှ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးအထိ အထွေထွေဈေးဆနှုန်းကိန်းတွင် ပြောင်းလဲမှုကိုယူ၍ တွက်ချက် ဆုံးဖြတ်သည်။
 - (ဂ) အချို့သောငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များကို ရယူသည့်နေ့ သို့မဟုတ် အစီရင်ခံသည့်နေ့မှအပ လက်ရှိနေ့များရှိ ပမာဏများဖြင့် သယ်ဆောင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာတို့ကို အချို့သောအစောပိုင်းနေ့ ကတည်းက ပြန်လည်တန်ဖိုးသတ်မှတ်ထားသည့်အတွက် ထိုကိစ္စများတွင် သယ်ဆောင်ပမာဏများကို ပြန်လည်တန်ဖိုးသတ်မှတ်သည့်နေ့မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
 - (ဃ) ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏထက် ပိုမိုသောအခါ အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ တန်ဖိုးကျမှုနှင့်အညီ ငွေကြေးအားဖြင့်တည်ငြိမ်စွာဖော်ပြနိုင်သောအမယ်၏ပြန်လည်ဖော်ပြသောပမာဏကို လျော့ချသည်။
- ၃၁.၉ ဤအခန်းကို ကျင့်သုံးသည့် ပထမကာလအစတွင် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များနှင့် မည်သည့် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ပိုလျှံမှုမှလွဲ၍ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ယင်းတို့ကိုထည့်ဝင်သည့် သို့မဟုတ် တစ်နှစ်အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သောနေ့များမှ အထွေထွေဈေးဆနှုန်းကိန်းကို အသုံးပြုပြီး ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။ ယခင်

ကာလများတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မည်သည့် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်မှု ပိုလျှံခြင်းမဆိုကို ပယ်ဖျက်သည်။ ပြန်လည် ဖော်ပြထားသည့် ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များကို ပြန်လည်ဖော်ပြထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း ရှိ အခြားပမာဏအားလုံးမှ ရရှိသည်။

၃၁.၁၀ ပထမဆုံးကာလအဆုံးနှင့် နောက်ပိုင်းကာလများတွင် ပိုင်ရှင်များ၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ အစိတ်အပိုင်း အားလုံးကို ထိုကာလအစ သို့မဟုတ် အကယ်၍နောက်ကျပါကထည့်ဝင်သည့်နေ့မှ အထွေထွေဈေးနှုန်းကိန်းကို ကျင့်သုံးပြီး ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။ ထိုကာလအတွက် ပိုင်ရှင်များ၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှု များကို အခန်း ၆ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၏ရှင်းတမ်းနှင့် ဝင်ငွေနှင့်ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်များရှင်းတမ်းတို့နှင့်အညီ ထုတ်ဖော်တင်ပြပါသည်။

ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းနှင့် ဝင်ငွေရှင်းတမ်း

၃၁.၁၁ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း(နှင့် ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတင်ပြပါက ဝင်ငွေရှင်းတမ်း)ရှိ အမယ်အားလုံးကို အစီရင်ခံ သည့်ကာလအဆုံးရှိ လက်ရှိပမာဏသတ်မှတ်ယူနစ်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။ ထို့ကြောင့် ဝင်ငွေနှင့်စရိတ်အမယ်များကို ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသောအခါ ထိုနေ့များရှိ အထွေထွေဈေးနှုန်းနှင့် ဆန္ဒကိန်းတွင် ပြောင်းလဲမှုကို ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် ပမာဏအားလုံးကို ပြန်လည်ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည်။ အကယ်၍ ယေဘုယျငွေကြေးဖောင်းပွခြင်းသည် ထိုကာလတလျောက်လုံးတွင် အနီးစပ်ဆုံး တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဝင်ငွေနှင့်စရိတ်အမယ်များသည်လည်း ထိုကာလတလျောက်လုံး အနီးစပ်ဆုံးတညီတညွတ်တည်း ဖြစ်ပေါ် ခဲ့လျှင် ပျမ်းမျှငွေကြေးဖောင်းပွနှုန်းသည် သင့်တော်နိုင်သည်။

ငွေသားစီးဆင်းမှုများရှင်းတမ်း

၃၁.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းရှိ အမယ်အားလုံးကို လက်ရှိပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းယူနစ်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

ငွေကြေးနှင့်သက်ဆိုင်သော အသားတင်အခြေအနေပေါ်တွင် မြတ်စွန်းငွေ သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှု

၃၁.၁၃ ငွေကြေးဖောင်းပွသည့်ကာလတွင် ငွေတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲမရှိသည့် ပေးရန်တာဝန်များထက်ပိုသည့် ငွေတန်ဖိုး အပြောင်းအလဲမရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဝယ်ယူနိုင်စွမ်းဆုံးရှုံးပြီး ငွေတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲမရှိသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်ထက်ပိုသည့် ငွေတန်ဖိုးအပြောင်းအလဲ မရှိသည့် ပေးရန်တာဝန်ရှိသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဈေးနှုန်းအဆင့်နှင့် မချိတ်ဆက်ထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ပေးရန်တာဝန်အတိုင်းအတာအထိ ဝယ်ယူနိုင်စွမ်း မြတ်စွန်းသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု သည် ငွေကြေးဆိုင်ရာအသားတင်အခြေအနေပေါ် မြတ်စွန်းငွေ သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ထည့်သွင်းရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အသားတင် အခြေအနေပေါ်ကို အပိုဒ် ၃၁.၇ နှင့်အညီပြုလုပ်ထားသည့် ဈေးနှုန်းတွင်ပြောင်းလဲရန် သဘောတူညီချက်ဖြင့် ချိတ်ဆက်ထားသော ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များ နှင့် ပေးရန်တာဝန်များတွင် ညှိနှိုင်းချက်ကိုမြတ်စွန်းငွေ သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုနှင့် ခုနှစ်ရမည်။

စီးပွားရေးတွင် ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွမှု ရပ်စဲသွားခြင်း

၃၁.၁၄ စီးပွားရေးတစ်ရပ်သည် ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွခြင်းမှရပ်စဲသွားပြီး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤအခန်းနှင့်အညီ ရေးဆွဲထားသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြခြင်းနှင့်ပြင်ဆင်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သော

အခါ နောက်ပိုင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ သယ်ဆောင်ပမာဏများအတွက် အခြေခံအဖြစ် ယခင်အစီရင်ခံသည့် ကာလအဆုံးရှိ တင်ပြသည့်ငွေကြေးဖြင့် ဖော်ပြထားသည့် ပမာဏများကို စာရင်းသွင်းရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

- ၃၁.၁၅ ဤအခန်းနှင့် သက်ဆိုင်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-
- (က) သုံးစွဲနေသောငွေကြေး၏ ယေဘုယျဝယ်ယူနိုင်စွမ်းတွင် ပြောင်းလဲမှုများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် အခြားယခင်ကာလအချက်အလက်များကို ပြန်လည်ဖော်ပြသည့်အချက်၊
 - (ခ) အစီရင်ခံသည့်နေ့ရှိ ထင်ရှားသောလက္ခဏာနှင့် ဈေးအဆင့်ဆန့်ကျင်ဘက်နှင့် လက်ရှိအစီရင်ခံသည့်နေ့နှင့် ယခင်အစီရင်ခံသည့်နေ့များအတွင်း ပြောင်းလဲမှုများ နှင့်
 - (ဂ) ငွေကြေးအားဖြင့်တည်ငြိမ်စွာ ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များပေါ်တွင် မြတ်စွန်းငွေ သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှု ပမာဏ။

အခန်း ၃၂

အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်းအဖြစ်အပျက်များ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၃၂.၁ ဤအခန်းသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်းအဖြစ်အပျက်များကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပြီး ထိုအဖြစ်အပျက်များကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်း၊ ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်းတို့အတွက် မူများကို စီစဉ် တင်ပြသည်။

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသော အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်းအဖြစ်အပျက်များ

၃၂.၂ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်းအဖြစ်အပျက်များမှာ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခွင့်ပြုသည့်အချိန်ကြားဖြစ်ပေါ်သော အသားစီးရသော (သို့မဟုတ်) အသားစီးမရသောအဖြစ်အပျက်များဖြစ်သည်။ အဖြစ်အပျက် နှစ်မျိုးရှိပါသည်-

(က) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးတွင်ရှိနေခဲ့သော အခြေအနေများ၏ အထောက်အထားများပေးသော အဖြစ်အပျက်များ (အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်းညှိနှိုင်းရသောအဖြစ်အပျက်များ)နှင့်

(ခ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်းမှပေါ်ပေါက်သော အခြေအနေများကို ညွှန်ပြသော အဖြစ်အပျက်များ (အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း ညှိနှိုင်းရန်မလိုသော အဖြစ်အပျက်များ)တို့ဖြစ်ပါသည်။

၃၂.၃ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး အဖြစ်အပျက်များသည် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကိုဖြစ်စေ အခြားရွေးချယ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကိုဖြစ်စေ အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်ပြီးနောက်ပိုင်းမှ ဖြစ်ပေါ်စေကာမူ ယင်းအဖြစ်အပျက်များတွင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခွင့်ပြုသည့်အချိန်အထိ အဖြစ်အပျက်များအားလုံးပါဝင်သည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ပမာဏသတ်မှတ်မှု

အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်းညှိနှိုင်းရသော အဖြစ်အပျက်များ

၃၂.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း ညှိနှိုင်းရသောအဖြစ်အပျက်များ ထင်ဟပ်စေရန် သက်ဆိုင်သော ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများအပါအဝင် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏများကို ညှိနှိုင်းရမည်။

၃၂.၅ အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့်ပမာဏများကို ညှိနှိုင်းရန် သို့မဟုတ် ယခင်ကအသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရသေးသည့် အမယ်များကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်သောအစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း ညှိနှိုင်းရသော အဖြစ်အပျက် ဥပမာများ ဖြစ်သည်-

(က) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် လက်ရှိတာဝန်ရှိသည်ကို အတည်ပြုသော တရားရုံးတွင် ရင်ဆိုင်နေသောအမှုခင်းတစ်ခု၏အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း တရားအမိန့်ချမှု။

ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခန်း ၂၁ လျာထားခြင်းများနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ် ကိစ္စများနှင့်အညီ ထိုတရားရုံးတွင်ရင်ဆိုင်နေသော အမှုခင်းနှင့်ဆက်နွယ်သည့် ယခင်ကအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထားသည့် လျာထားခြင်းကို ညှိနှိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် လျာထားခြင်းအသစ်တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းနိုင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန် တာဝန်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြသည်သာမဟုတ်ပါ။ ထိုအစား တရားအမိန့်ချမှုသည် အခန်း ၂၁ နှင့် အညီ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည့် လျာထားခြင်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားမည့် ထပ်တိုး အထောက်အထားကို ပေးသည်။

(ခ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း သတင်းအချက်အလက်များကိုရရှိမှုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလ အဆုံးတွင် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်သည် တန်ဖိုးကျနေကြောင်း ယခင်ကအသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းထား သည့် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်အတွက် ပစ္စည်းတန်ဖိုးကျမှုဆုံးရှုံးခြင်းပမာဏကို ညှိနှိုင်းမှုလိုအပ်နေကြောင်းတို့ကို ညွှန်ပြနေ သည်။ ဥပမာအားဖြင့်-

(၁) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း ပေါ်ပေါက်သော ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ (ဖောက်သည်)တစ်ဦး၏ လူမှုအဖြစ်ခံယူမှုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးတွင် ကုန်သွယ် ရရန်ရှိအပေါ် ဆုံးရှုံးမှု တစ်ရပ်ရှိနေခဲ့ပြီး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုကုန်သွယ်ရရန်ရှိ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်နေကြောင်း များသောအားဖြင့် အတည်ပြုပေးသည်။

(၂) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်းတွင် ကုန်လက်ကျန်များရောင်းချခြင်းသည် ထိုနေ့တွင် တန်ဖိုးကျမှုကို အကဲဖြတ်ခြင်းရည်ရွယ်ချက်အတွက် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ယင်းတို့၏ ရောင်းဈေးအကြောင်း အထောက်အထားကိုပေးနိုင်သည်။

(ဂ) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း ဝယ်ယူထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များ သို့မဟုတ် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးမတိုင်မီ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ရောင်းချခြင်းမှရငွေများကို ဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်ခြင်း။

(ဃ) အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အစီရင်ခံသည့်နေ့မတိုင်မီ အဖြစ်အပျက်များ၏ ရလဒ်အဖြစ် အမြတ် ခွဲဝေခြင်းသို့မဟုတ်အပိုဆုကြေးပေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ရန် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး၌ ဥပဒေကြောင်းအရ သို့မဟုတ် အပြုသဘောဆောင်သည့်တာဝန်ဝတ္တရားရှိပါက အစီရင်ခံသည့်ကာလ အဆုံး နောက်ပိုင်း အမြတ်ခွဲဝေသည့် ပမာဏ သို့မဟုတ် အပိုဆုကြေး ပေးသည့်ပမာဏကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ခြင်း(အခန်း ၂၈ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ)ကိုကြည့်ရန်။

(င) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် မမှန်ကန်ဟု ပြသနေသည့် လိမ်လည်မှု သို့မဟုတ် အမှားများကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိချက်။

အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်း မညှိနှိုင်းသည့်အဖြစ်အပျက်များ

၃၂.၆ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်း မညှိနှိုင်းသည့်အဖြစ်အပျက်များကို ထင်ဟပ်စေရန် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ပမာဏများကို မညှိနှိုင်း ရပါ။

၃၂.၇ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း မညှိနှိုင်းသည့်အဖြစ်အပျက်ဥပမာများတွင်-

(က) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခွင့်ပြုသည့်နေ့အကြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုများ၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုးကျဆင်းမှု။ ဈေးကွက်တန်ဖိုးကျဆင်းမှုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလ အဆုံးရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ အခြေအနေများနှင့် ပုံမှန်အားဖြင့် ဆက်နွယ်ခြင်းမရှိဘဲ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ပေါ် လာသော အခြေအနေများကိုသာ ထင်ဟပ်လေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့်

ပမာဏများကို မညှိနှိုင်းပါ။ အလားတူပင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ်၃၂.၁၀နှင့် အညီ နောက်ထပ်ထုတ်ဖော် တင်ပြမှုများကို ပေးရန် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ထုတ်ဖော်တင်ပြထားသည့် ပမာဏများကို မပြုပြင်ဘဲ အပိုဒ်၃၂.၁၀နှင့် အညီ နောက်ထပ်ထုတ်ဖော် တင်ပြမှုများကိုပေးရန် လိုကောင်းလိုပေမည်။

- (ခ) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခွင့်မပြုမီ အစီရင်ခံသည့်နေ့နောက်ပိုင်း တရားရုံးတွင် ရင်ဆိုင်နေသော အမှုခင်းတစ်ခုအတွက် အသာစီးရသော အပြီးသတ်စီရင်ချက်ချခြင်း သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်၏ ရလဒ်အဖြစ် ရရန်ရှိဖြစ်လာသော ပမာဏတစ်ရပ်။ ဤသည်မှာ အစီရင်ခံသည့်နေ့(အပိုဒ်၂၁.၁၃တွင် ကြည့်)ရှိ ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ဖြစ်မည်ဖြစ်ပြီး အပိုဒ် ၂၁.၁၆အရ ထုတ်ဖော် တင်ပြချက် လိုအပ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အစီရင်ခံသည့်နေ့မတိုင်မီ ဆုံးဖြတ်ချက်ပြုလုပ်ထားသော်လည်း ပမာဏကို ယုံကြည်အားထားရစွာ သတ်မှတ်နိုင်ခြင်းမရှိသည့်အတွက် ယခင်က အသိအမှတ်ပြု စာရင်းမသွင်းထားသည့် လျော်ကြေးပေးရမည့် ပမာဏပေါ်တွင် သဘောတူညီချက်ဖြစ်လျှင် ညှိနှိုင်းရသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်သည်။

အမြတ်ဝေစုများ

- ၃၂.၈ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်းတွင် ယင်း၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများသို့ အမြတ်ဝေစုများကို ကြေညာလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုအမြတ်ဝေစုများကို အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်း မသွင်းရပါ။ ထိုအမြတ်ဝေစုပမာဏများကို အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးရှိ ထိန်းသိမ်းထားသောအမြတ်များ၏သီးသန့် ထားသော အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် တင်ပြနိုင်သည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

ထုတ်ပြန်ရန် ခွင့်ပြုသည့်နေ့

- ၃၂.၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခွင့်ပြုသည့်နေ့နှင့် ခွင့်ပြုချက်ပေးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ပိုင်ရှင်များ သို့မဟုတ် အခြားသူများတွင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ထုတ်ဝေပြီးနောက် ပြင်ဆင်ရန်အာဏာရှိပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုအချက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း မညှိနှိုင်းသည့်အဖြစ်အပျက်များ

- ၃၂.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်း မညှိနှိုင်းသောအဖြစ်အပျက်၏ အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီအတွက် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-
 - (က) ထိုအဖြစ်အပျက်၏ သဘောသဘာဝနှင့်
 - (ခ) ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုခန့်မှန်းခြေ သို့မဟုတ် ထိုကဲ့သို့သော ခန့်မှန်းခြေတစ်ရပ်ကို မပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း အဆိုတစ်ခု။

၃၂.၁၁ အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုပြုလုပ်ရမည့် အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်း မညှိနှိုင်းသည့်အဖြစ်အပျက်ဥပမာများဖြစ်သည်။ ထိုထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း

များကို ထုတ်ဝေခွင့်မပြုမီ အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနောက်ပိုင်းတွင် သိရှိလာသော သတင်းအချက်အလက်များကို ထင်ဟပ်လိမ့်မည်-

- (က) အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းတစ်ရပ် သို့မဟုတ် အဓိကလက်အောက်ခံကုမ္ပဏီကို ထုခွဲ ရောင်းချခြင်း၊
- (ခ) လုပ်ငန်းကို ရပ်စဲရန်အစီအစဉ် ကြေညာချက်၊
- (ဂ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ အကြီးအကျယ် ဝယ်ယူခြင်း၊ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ထုခွဲရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင် ခွင့်များကို ထုခွဲရောင်းချရန် အစီအစဉ်များ၊ သို့မဟုတ် အစိုးရက အဓိကရရန်ပိုင်ခွင့်များကို သိမ်းယူခြင်း၊
- (ဃ) အဓိကကုန်ထုတ်လုပ်သည့်စက်ရုံသည် မီးလောင်မှုကြောင့် ပျက်စီးခြင်း၊
- (င) အရေးပါသော ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းအား ကြေညာချက် သို့မဟုတ် အရေးပါသော ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း ကို အကောင်အထည်ဖော်မှု စတင်ခြင်း၊
- (စ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ချေးငွေ စာချုပ်စာတမ်းများ သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း များကို ထုတ်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လည်ဝယ်ယူခြင်း၊
- (ဆ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ဈေးနှုန်းများ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းများသည် သမားရိုးကျမဟုတ်ဘဲ ကြီးကြီးမားမားပြောင်းလဲမှုများ၊
- (ဇ) အခွန်နှုန်းပြောင်းလဲခြင်းများ သို့မဟုတ် ကျသင့်သောအခွန်နှင့် ရွှေ့ဆိုင်းအခွန် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအပေါ် သိသာထင်ရှားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် သို့မဟုတ် ကြေညာလိုက်သည့် အခွန်ဥပဒေများ၊
- (ဈ) သိသာထင်ရှားသည့် ကတိကဝတ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့် ပေးရန်တာဝန် များ၊ ဥပမာအားဖြင့် အရေးပါသော အာမခံများထုတ်ဝေခြင်း၊
- (ည) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံး နောက်ပိုင်းတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်များကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ် လာသောအရေးပါသည့် တရားတပေါင်ဖြစ်ခြင်း စတင်မှု။

အခန်း ၃၃

ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၃၃.၁ ဤအခန်းအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိနေခြင်းနှင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ သို့မဟုတ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသို့ပေးရန်ရှိ လက်ကျန်များက လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေနှင့် အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ် အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ခြေအား အာရုံစိုက်စေရန်လိုအပ်သော ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကို ယင်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထည့်သွင်းရန်လိုအပ်သည်။

ဆက်နွယ်သောပုဂ္ဂိုလ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

၃၃.၂ ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဆိုသည်မှာ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲပြုစုသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း (အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း)နှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည်-

- (က) အကယ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည်-
 - (၁) အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ သို့မဟုတ် အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ အဓိကအရေးပါသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်လျှင်၊
 - (၂) အစီရင်ခံသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပေါ်တွင် ထိန်းချုပ်မှု သို့မဟုတ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှုရှိလျှင်၊
 - (၃) အစီရင်ခံသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအပေါ်တွင် သိသိသာသာ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ နီးစပ်သောမိသားစုဝင်တစ်ဦးသည် အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်သည်။
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ပါအခြေအနေတစ်ခုခုနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိပါက အစီရင်ခံသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်သည်-
 - (၁) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် အစီရင်ခံသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် တူညီသောအုပ်စုဝင်များ ဖြစ်ကြခြင်း (ဆိုလိုသည်မှာ မိခင်ကုမ္ပဏီ၊ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီနှင့် အသင်းဝင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများသည် အချင်းချင်း ဆက်နွယ်ပတ်သက်ကြသည်။)
 - (၂) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် တွဲဖက်ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေခြင်း (သို့မဟုတ် တွဲဖက်ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အခြား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်နေသော အုပ်စုတစ်ခု၏ ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း ၏အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခြင်း။)
 - (၃) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှစ်ခုလုံးသည် တူညီသော တတိယအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဖက်စပ် ပူးတွဲ လုပ်ကိုင်သူများဖြစ်ခြင်း။
 - (၄) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် တတိယအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင် နေပြီး အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းတတိယအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တွဲဖက် ကုမ္ပဏီဖြစ်ခြင်း။

- (၅) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ်ယင်းနှင့်ဆက်စပ် နေသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဝန်ထမ်းများအကျိုးခံစားခွင့်အတွက် လုပ်ငန်းတာဝန် ထမ်းဆောင်မှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်ခြင်း။ အကယ်၍ အစီရင်ခံ သည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကိုယ်တိုင်က ထိုကဲ့သို့သော အစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါက ငွေကြေး ထောက်ပံ့သည့် အလုပ်ရှင်များသည်လည်း အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွယ် ပတ်သက်သည်။
- (၆) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို အပိုဒ်ခွဲ(က)တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသော လူပုဂ္ဂိုလ်က ထိန်းချုပ်ထားခြင်း သို့မဟုတ် ဖက်စပ်ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားခြင်း။
- (၇) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အုပ်စုတစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင်က အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ယင်း၏မိခင်ကုမ္ပဏီအတွက် အဓိက အရေးပါသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း။
- (၈) အပိုဒ်ခွဲ(က)ပိုဒ်ခွဲလေး(၂)တွင် ဖော်ပြထားသော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အပေါ်တွင် သိသိသာသာဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိခြင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း(သို့မဟုတ် ယင်း၏ မိခင်ကုမ္ပဏီ)၏ အဓိကအရေးပါသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ခြင်း။

၃၃.၃ ဖြစ်နိုင်သော ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် ဆက်ဆံရေးတစ်ခုချင်းစီကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် ဥပဒေကြောင်းအရအသွင်သဏ္ဍာန်ကိုသာမဟုတ်ဘဲ ဆက်ဆံရေး၏ အနှစ်သာရကိုပါ အကဲဖြတ်ရမည်။

၃၃.၄ ဤစံ၏အကြောင်းအရာအရ အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်နေကြမည်ဟူ၍ မဟုတ်ပါ-

- (က) ဒါရိုက်တာတစ်ဦး သို့မဟုတ် အဓိကအရေးပါသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းအဖွဲ့ဝင်များ ဘုံအဖြစ်ရှိနေရုံမျှ ဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှစ်ခု၊
- (ခ) ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်းတစ်ခုအပေါ် မျှဝေပူးတွဲထိန်းချုပ်မှုရှိရုံမျှသာဖြစ်သော ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ကိုင်သူ နှစ်ဦး၊
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် ပုံမှန်အရောင်းအဝယ်ဆောင်ရွက်ချက်များအရမျှလောက်သာ ဆက်စပ် သော အောက်ဖော်ပြပါတို့အနက်မှတစ်ခုခု (အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ လွတ်လပ်သော ဆောင်ရွက်ချက်ကို အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် ခြင်းတို့ ပြုနိုင်သော်လည်း)-
 - (၁) ငွေရေးကြေးရေး ပံ့ပိုးပေးသူများ၊
 - (၂) ကုန်သွယ်မှု သမဂ္ဂများ၊
 - (၃) အများပြည်သူသို့ ပေးသည့်လျှပ်စစ်ဓါး၊ ရေစသည့်ဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ်
 - (၄) အစိုးရဌာနများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များ။
- (ဃ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် အကျိုးဆက်ရလဒ်အဖြစ် စီးပွားရေးမှီခိုမှုအရ သက်သက်မျှသာ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် ပမာဏအများအပြားကို လုပ်ဆောင်နေသော ဖောက်သည်၊ ပစ္စည်းတင်သွင်း ရောင်းချသူ၊ ဖရန်ချိုက်ဆောင်ရွက်သူ၊ ဖြန့်ဖြူးသူ သို့မဟုတ် အထွေထွေကိုယ်စားလှယ်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

မိခင်ကုမ္ပဏီ-လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ ဆက်ဆံရေးများကို ထုတ်ဖော်တင်ပြမှု

၃၃.၅ မိခင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် ယင်း၏လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများအကြား ဆက်ဆံရေးများကို ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ရှိခြင်းမရှိခြင်းအပေါ်မူတည်ဘဲ ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ မိခင်ကုမ္ပဏီ၏အမည်နှင့် အရှေ့အဖြစ်ဆုံး အကယ်၍ မတူညီပါက နောက်ဆုံးထိန်းချုပ်ထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ မိခင်ကုမ္ပဏီနှင့် နောက်ဆုံး ထိန်းချုပ်ထားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အများပြည်သူ အသုံးပြုရန်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို မပြုစုပါက ထိုသို့ ပြုစုသည့်(အကယ်၍ရှိလျှင်) ယင်းနောက် မိခင်ကုမ္ပဏီ၏အမည်ကိုပါ ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အဓိကအရေးပါသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းအဖွဲ့ဝင်များ ခံစားခွင့်များကိုထုတ်ဖော် တင်ပြမှု

၃၃.၆ အဓိကအရေးပါသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းအဖွဲ့ဝင်များဆိုသည်မှာ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ (အမှုဆောင် သို့မဟုတ် အခြားတစ်မျိုးဖြစ်စေ) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ညွှန်ကြားခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်းတို့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ နှင့် တာဝန်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်များ (အမှုဆောင် သို့မဟုတ် အမှုဆောင်မဟုတ်သော) မည်သည့်ဒါရိုက်တာမဆိုအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ခံစားခွင့်ပေးခြင်း တွင် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှုပုံစံ(အခန်း ၂၆ ရှယ်ယာ အခြေခံပေးချေမှုတွင်ကြည့်) ဖြင့်အပါအဝင် ဝန်ထမ်း အကျိုးခံစားခွင့်အားလုံး(အခန်း ၂၈ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ တွင် အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ထားသကဲ့သို့) ပါဝင်သည်။ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် တာဝန်ထမ်းရွက်ခဲ့ခြင်းအတွက် အပြန်အလှန်အားဖြင့် အဖိုးစားနားအသွင်ဖြင့်ပေးခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကိုယ်စား(ဥပမာအားဖြင့် ယင်း၏မိခင်ကုမ္ပဏီက သို့မဟုတ် အစုရှယ်ယာရှင်တစ်ဦး က) ပေးရန်ရှိ သို့မဟုတ် ပံ့ပိုးပေးသည်များအားလုံး ပါဝင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ပေးသည့် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း၏ မိခင်ကုမ္ပဏီကိုယ်စားပေးသည့် ထိုကဲ့သို့သော အဖိုးစားနားများလည်း ပါဝင်သည်။

၃၃.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အဓိကအရေးပါသောအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းအဖွဲ့ဝင်၏ ခံစားခွင့်များကို စုစုပေါင်းအနေ ဖြင့် ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကြားစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြမှု

၃၃.၈ ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်ဆိုသည်မှာ ဈေးနှုန်းကောက်ခံသည်ဖြစ်စေ၊ မကောက်ခံသည်ဖြစ်စေ အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အကြား အရင်းအမြစ် များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် တာဝန်များကို လွှဲပြောင်းခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ အက်စ်အမ်အီးများတွင် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ ရှိပြီး ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ဥပမာများ (ယင်းဥပမာများသာ ကန့်သတ်ထား သည် မဟုတ်ပါ)တွင်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် ယင်း၏ အဓိကပိုင်ရှင်(များ)အကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတို့သည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ဘုံထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတို့အကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊

(ဂ) အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ကျခံရမည်ဖြစ်သော အသုံးစရိတ်များကို အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို ထိန်းချုပ်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးက တိုက်ရိုက် ကျခံသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ တို့ပါဝင်သည်။

၃၃.၉ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ ရှိပါက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများပေါ်တွင် ဆက်နွယ်မှု၏ဖြစ်နိုင်သောသက်ရောက်မှုကို နားလည်သဘောပေါက် စေရန်အတွက် ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များ၊ ပေးရန်ရှိ လက်ကျန်များနှင့် ကတိကဝတ်များ ကဲ့သို့သော ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား ဆက်ဆံရေးသဘောသဘာဝကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ ထိုထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်ချက်များသည် အပိုဒ် ၃၃.၇ရှိ အဓိကအရေးပါသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းအဖွဲ့ဝင် များအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များအား ထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်ချက်များအပြင် ထပ်တိုးလိုအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အနည်းဆုံးအနေဖြင့် ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များတွင်-

- (က) ထိုစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၏ ပမာဏ၊
- (ခ) ပေးရန်ရှိလက်ကျန်များ၏ ပမာဏများနှင့်၊
 - (၁) ပေးချေမှုတွင်ပေးရမည့် အဖိုးစားနား၏ သဘောသဘာဝနှင့် ယင်းတို့သည့် အပေါင်အဖြစ် ထားရှိထားခြင်း ရှိမရှိတို့ အပါအဝင် ယင်းတို့၏ စည်းကမ်းချက်များနှင့် အခြေအနေများ၊
 - (၂) ပေးထားသည့် သို့မဟုတ် ရရှိထားသည့် မည်သည့်အာမခံမဆို၏ အသေးစိတ်များ။
- (ဂ) ပေးရန်ရှိလက်ကျန်ပမာဏများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် မကောက်ခံနိုင်သော ရရန်ရှိများကို လျာထားခြင်းများ နှင့်
- (ဃ) ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များထံမှ ရရန်ရှိ ကြွေးဆုံး သို့မဟုတ် ကြွေးဆုံးလျာထားခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုကာလအတွင်း အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် စရိတ်၊

ထိုကဲ့သို့သော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ဝယ်ယူခြင်းများ၊ ရောင်းချခြင်းများ သို့မဟုတ် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို လွှဲပြောင်းခြင်းများ၊ အငှားချထားခြင်းများ၊ အာမခံများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် ကိုယ်စား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ပေးချေမှုများ သို့မဟုတ် အပြန်အလှန် ပေးချေမှုများတို့ ပါဝင်နိုင်သည်။

၃၃.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီအတွက် အပိုဒ် ၃၃.၉အရ လိုအပ်သည့် ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကို ပြုလုပ်ရမည်-

- (က) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအပေါ် ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် အရေးပါသော ဩဇာ လွှမ်းမိုးသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၊
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် အရေးပါသောဩဇာ လွှမ်းမိုးရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၊
- (ဂ) ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ယင်း၏မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ အဓိကအရေးပါသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း အဖွဲ့ဝင်များ(အားလုံးခြုံ၍)နှင့်
- (ဃ) အခြားဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ။

၃၃.၁၁ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ် ၃၃.၉အရ ထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်ချက်များမှ အောက်ဖော်ပြပါတို့ အတွက် ကင်းလွတ်ခွင့်ရသည်က-

- (က) အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအပေါ် ထိန်းချုပ်မှုရှိသည့်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ (အမျိုးသား၊ဒေသဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ဒေသတွင်းအစိုးရ) ၊ ဖက်စပ်ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှု သို့မဟုတ် အရေးပါသော ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုနှင့်

(ခ) နိုင်ငံတစ်ခုတည်းက အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှစ်ခုလုံးအပေါ် ထိန်းချုပ်မှု၊ ဖက်စပ်ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှု သို့မဟုတ် သိသာထင်ရှားသောဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိသောကြောင့် ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၊

သို့ရာတွင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ်၃၃.၅အရ လိုအပ်ခြင်းကြောင့် မိခင်ကုမ္ပဏီ- လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ ဆက်ဆံရေးကို ဆက်လက်ထုတ်ဖော်တင်ပြနိုင်သည်။

၃၃.၁၂ အောက်ဖော်ပြပါ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ဥပမာများသည် ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ပြုလုပ်ထားသည်ဖြစ်ပါက ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည့်အရာများဖြစ်သည်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) ကုန်စည်ဝယ်ယူခြင်းများ သို့မဟုတ် ကုန်စည်ရောင်းချခြင်းများ(ကုန်ချော သို့မဟုတ် ကုန်ချောမဖြစ်သေးသည့်ကုန်)
- (ခ) မြေ အဆောက်အအုံ နှင့် အခြားရန်ပိုင်ခွင့်များကို ဝယ်ယူခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းများ၊
- (ဂ) ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း သို့မဟုတ် ရရှိခြင်းများ၊
- (ဃ) ငှားရမ်းခြင်းများ၊
- (င) သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းသို့ လွှဲပြောင်းခြင်းများ၊
- (စ) လိုင်စင်သဘောတူညီချက်များအရ လွှဲပြောင်းခြင်းများ၊
- (ဆ) ဘဏ္ဍာရေးသဘောတူညီချက်များအရ လွှဲပြောင်းခြင်းများ (ချေးငွေများနှင့် ငွေသား သို့မဟုတ် ပစ္စည်းအသွင်ဖြင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး ထည့်ဝင်ခြင်းများ)၊
- (ဇ) အာမခံများ ပေးပေးခြင်း သို့မဟုတ် အပေါင်ပစ္စည်းများ ပေးပေးခြင်း၊
- (ဈ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကိုယ်စား သို့မဟုတ် အခြားပုဂ္ဂိုလ်အစား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ပေးရန်တာဝန်များကိုပေးချေမှု ၊
- (ည) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအုပ်စုအကြား ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို မျှဝေသည့် သတ်မှတ်ထားသော အကျိုးခံစားခွင့် အစီအစဉ်တွင် မိခင်ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီက ပါဝင်ခြင်း။

၃၃.၁၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆက်နွယ်နေသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို လက်တစ်ကမ်းအကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များတွင် စိုးမိုးသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီမျှသော စည်းကမ်းချက်များအတိုင်း ပြုလုပ်ထားသည်ဟု ယင်းစည်းကမ်းချက်များအား အထောက်အထားဖြင့် သက်သေမပြနိုင်သရွေ့ဖော်ပြခြင်း မပြုရပါ။

၃၃.၁၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများပေါ်တွင် ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၏ သက်ရောက်မှုကို နားလည်စေရန်အတွက် သီးခြားထုတ်ဖော်တင်ပြမှု လိုအပ်သောအခါမှလွဲ၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သဘောသဘာဝဆင်တူသော အမယ်များကို စုပေါင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြနိုင်သည်။

အခန်း ၃၄

အထူးလုပ်ဆောင်ချက်များ

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

၃၄.၁ ဤအခန်းသည် အထူးလုပ်ဆောင်ချက်(၃)မျိုးဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး၊ တူးဖော်ထုတ်ယူခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းများတွင် ပါဝင်သည့် အက်စ်အမ်အီးများ၏ ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းအပေါ် လမ်းညွှန်ချက်ပေးသည်။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး

၃၄.၂ ဤစံကို အသုံးပြုသည့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်နှင့် ပတ်သက်သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု သည် အသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့် အတန်းအစားတစ်ခုစီအတွက် ယင်း၏စာရင်းကိုမူကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို အဆင်သင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် အပိုဒ် ၃၄.၄-၃၄.၇ များရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးပုံစံကို အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ပြီး၊
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခြားအသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့်များအားလုံးအတွက် အပိုဒ် ၃၄.၈-၃၄.၁၀ များရှိ ကုန်ကျစရိတ်ပုံစံကို အသုံးပြုရမည်။

အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်း

၃၄.၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန်ကို-

- (က) အတိတ်ကအဖြစ်အပျက်များ၏ ရလဒ်အဖြစ် ထိုရန်ပိုင်ခွင့်များကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထိန်းချုပ်သောအခါ၊
- (ခ) ထိုရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်သော အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များသည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွင်းသို့ စီးဝင်နိုင်ချေရှိသောအခါနှင့်
- (ဂ) လွန်ကဲသော ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ရန်ပိုင်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုး သို့မဟုတ် ကုန်ကျစရိတ်ကို ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သောအခါတို့တွင်မှသာ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

ပမာဏသတ်မှတ်မှု—သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနည်းလမ်း

၃၄.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့်ကို အရောင်းကုန်ကျစရိတ်နုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် စီရင်ခံသည့်နေ့တစ်နေ့ချင်းစီတွင် ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ အရောင်းကုန်ကျစရိတ်နုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို အရှုံးသို့မဟုတ် အမြတ်တွင် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၃၄.၅ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့်များမှ ရိပ်သိမ်းဆွတ်ခူးထားသော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန်ကို ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူးချိန်ရှိ အရောင်းကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ အခန်း ၁၃ ကုန်လက်ကျန်များ သို့မဟုတ် ဤစံ၏ အခြားအကျိုးသက်ရောက်နိုင်သော အခန်းများကို ကျင့်သုံးသောအခါ ထိုပမာဏသတ်မှတ်မှုသည် ထိုနေ့ရှိ ကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်သည်။

၃၄.၆ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည်-

(က) အကယ်၍ ယင်း၏လက်ရှိ နေရာဒေသနှင့် အခြေအနေအတိုင်း အသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန်အတွက် သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသောဈေးကွက်ရှိနေလျှင် ထိုဈေးကွက်ရှိ သတ်မှတ်ထားသောဈေးနှုန်းသည် ထိုရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် သင့်တော်သောအခြေခံဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် မတူညီသော သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသည့်ဈေးကွက်များကို လက်လှမ်းမီပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သည် အသုံးပြုရန် မျှော်လင့် ထားသည့် ဈေးကွက်တွင်ပေါက်နေသော ဈေးနှုန်းကို အသုံးပြုရမည်။

(ခ) အကယ်၍ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသောဈေးကွက်မရှိပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ရရှိနိုင်လျှင် အောက်ဖော်ပြပါ တို့မှ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသည်တို့ကို အသုံးပြုသည်-

- (၁) အစီရင်ခံသည့်ကာလအဆုံးနှင့်အနီးစပ်ဆုံး မကြာသေးမီက စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ပြုလုပ်ချိန် အကြား စီးပွားရေး အခြေအနေများတွင် အရေးပါသောပြောင်းလဲမှု ကြီးကြီးမားမားမရှိပါက ယင်း အနီးစပ်ဆုံးမကြာသေးမီက ဈေးကွက်တွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ဈေးနှုန်း၊
- (၂) ကွဲပြားခြားနားချက်များကို ထင်ဟပ်ရန် ညှိနှိုင်းချက်ဖြင့် အလားတူရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းနှင့်
- (၃) ပို့ကုန်တစ်လင်ဗန်းနှုန်း၊ တစ်တင်းတောင်းနှုန်း သို့မဟုတ် တစ်ဟက်တာနှုန်းဖြင့် ဖော်ပြထား သော ဥယျာဉ်တစ်ခု၏တန်ဖိုး၊ အသားတစ်ကီလိုဂရမ်နှုန်းဖြင့် ဖော်ပြထားသော ကျွဲ၊ နွားတန်ဖိုး ကဲ့သို့ ကဏ္ဍအလိုက် စံသတ်မှတ်ချက်များ။

(ဂ) အချို့သောကိစ္စများတွင် အပိုဒ်ခွဲ(က) သို့မဟုတ် (ခ)တွင် စဉ်ပြထားသည့် သတင်းအချက်အလက် ရင်းမြစ်များကို အသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန်၏ သင့်တင့် မျှတသောတန်ဖိုးနှင့်ပတ်သက်၍ မတူညီသော ကောက်ချက်များကို အကြံပြုနိုင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ခန့်မှန်းခြေများ၏ ကျဉ်းမြောင်းသောအတိုင်းအတာ အတွင်း ယုံကြည်အားအထားရဆုံး သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးခန့်မှန်းမှုကိုရောက်ရှိရန် ထိုမတူညီမှုများ အတွက် အကြောင်းပြချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

(ဃ) အချို့သောအခြေအနေများတွင် အသက်ရှိဇီဝရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်အတွက် လက်ရှိအခြေအနေအတိုင်း ဈေးကွက်တွင် သတ်မှတ်ထားသော ဈေးနှုန်းများ သို့မဟုတ် တန်ဖိုးများမရရှိနိုင်စေကာမူ သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ် မှုမပါဘဲ အဆင်သင့် သတ်မှတ်နိုင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် လျော့ရထားသော ရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ခု၏ မျှော်မှန်း ထားသော အသားတင်ငွေသား စီးဆင်းမှုများအား လက်ရှိ ဈေးကွက် သတ်မှတ်ထားသောနှုန်းထားဖြင့် ငွေကြေးတန်ဖိုးလျော့ထားသော လက်ရှိတန်ဖိုးသည် ယုံကြည်အားအထားရသော သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုး ဖြစ်ပေါ်သည် မဖြစ်ပေါ်သည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ—သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးပုံစံ

၃၄.၇ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် အသက်ရှိဇီဝ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) ယင်း၏ အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်အတန်းအစားတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တစ်ရပ်။
- (ခ) အသက်ရှိဇီဝဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီနှင့်ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူးသည့်နေရာရှိ စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန် အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို သတ်မှတ်ရာတွင် ကျင့်သုံးသည့် အရေးပါသောယူဆချက်များနှင့် နည်းလမ်းများ။
- (ဂ) လက်ရှိကာလအစနှင့်အဆုံးကြား အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို စာရင်းညှိနှိုင်းချက်တစ်ရပ်။ စာရင်းညှိနှိုင်းချက်တွင်-
 - (၁) အရောင်းကုန်ကျစရိတ်နုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများမှ ဖြစ်ပေါ် လာသောမြတ်စွန်းငွေ သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှု၊
 - (၂) ဝယ်ယူမှုများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော တိုးမြှင့်မှုများ၊
 - (၃) ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူးခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသောလျော့ကျခြင်းများ၊
 - (၄) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော တိုးမြှင့်ခြင်းများ၊
 - (၅) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို မတူညီသော တင်ပြသည့် ငွေကြေးအဖြစ် လဲလှယ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တင်ပြသည့်ငွေကြေးသို့ လဲလှယ်ခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အသားတင်ငွေလဲလှယ်နှုန်း ကွာခြားချက်များနှင့်
 - (၆) အခြားပြောင်းလဲမှုများ တို့ပါဝင်သည်။

ဤစာရင်းညှိနှိုင်းချက်သည် ယခင်ကာလများအတွက် တင်ပြရန်မလိုအပ်ပါ။

ပမာဏသတ်မှတ်မှု—ကုန်ကျစရိတ်နည်းလမ်း

၃၄.၈ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးကို အဆင်သင့်မသတ်မှတ်နိုင်သည့် ထိုအသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ကုန်ကျစရိတ်မှ တန်ဖိုးလျော့စုစုပေါင်း နှင့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှု စုစုပေါင်း နှုတ်ခြင်းဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်နိုင်သည်။

၃၄.၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အသက်ရှိဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူးထားသော စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်ကို ရိတ်သိမ်းဆွတ်ခူးသည့်အချိန်ရှိ ခန့်မှန်းထားသော ရောင်းချရန်ကုန်ကျစရိတ်နုတ်ထားသည့် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထိုပမာဏသတ်မှတ်မှုသည် အခန်း၁၃ သို့မဟုတ် ဤစံ၏ အခြားအခန်းများကို ကျင့်သုံးသောအခါ ထိုနေ့ရှိ ကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်သည်။

ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်များ—ကုန်ကျစရိတ်နည်းလမ်း

၃၄.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကုန်ကျစရိတ်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီး ပမာဏသတ်မှတ်ထားသည့် ဇီဝသက်ရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်-

- (က) ဇီဝသက်ရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့် အတန်းအစားတစ်ခုချင်းစီအား ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်။

- (ခ) မည်သည့်အတွက်ကြောင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို လွန်ကဲသောကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမပါဘဲ ယုံကြည်အားထားရစွာ ပမာဏမသတ်မှတ်နိုင်ရသည့်ရှင်းလင်းချက်၊
- (ဂ) အသုံးပြုသည့်တန်ဖိုးလျော့နည်းလမ်း၊
- (ဃ) အသုံးဝင်သက်တမ်းများ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသည့်တန်ဖိုးလျော့နှုန်းများ နှင့်
- (င) စုစုပေါင်းသယ်ဆောင်ပမာဏနှင့် ကာလအစနှင့်အဆုံးရှိ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးလျော့ (စုဆောင်းထားသည့် တန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုများစုစုပေါင်း)

တွင်းထွက်ပစ္စည်း အရင်းအမြစ်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်း

၃၄.၁၁ တွင်းထွက်ပစ္စည်းအရင်းအမြစ်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသော ဤစံကို အသုံးပြုသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ်၁၀.၄နှင့်အညီ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ရှာဖွေစူးစမ်းခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းအဖြစ် မည်သည့် အသုံးစရိတ်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းမည်ကို သတ်မှတ်သည့် စာရင်းကိုင်မှုကို ဆုံးဖြတ်ပြီး ထိုမှုကို တစ်ပြေးညီကျင့်သုံးရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းအတွက် ပမာဏသတ်မှတ်မှုနှင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းအတွက် ယင်း၏စာရင်းကိုင်မှုအတွက် အပိုဒ်၁၀.၅ကို ကျင့်သုံးခြင်းမှ ကင်းလွတ်သည်။

၃၄.၁၁(က)အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းအတွက် ကနဦးပမာဏ သတ်မှတ်မှုတွင် ပါဝင်နိုင်သည့် အသုံးစရိတ် ဥပမာများဖြစ်သည် (ဤစာရင်းမှာ အပြည့်အစုံစာရင်းမဟုတ်ပါ)

- (က) စူးစမ်းရှာဖွေရန် အခွင့်အရေးများကို ရယူခြင်း၊
- (ခ) မြေပြင်အနေအထား၊ ဘူမိဗေဒနှင့်ဆိုင်သော၊ ဘူမိဓါတုဗေဒဆိုင်ရာနှင့် ဘူမိရူပဗေဒဆိုင်ရာ လေ့လာချက်များ၊
- (ဂ) စူးစမ်းလေ့လာရန် လွန်ဖြင့်ဖောက်တူးခြင်း၊
- (ဃ) မြောင်းတူးခြင်း၊
- (င) နမူနာယူခြင်းနှင့်
- (စ) တွင်းထွက်ပစ္စည်းအရင်းအမြစ်တစ်ခုကို ထုတ်ယူရာတွင် နည်းပညာအရ ဖြစ်နိုင်ချေနှင့် စီးပွားရေးအရ အလားအလာကောင်းခြင်းတို့ကို တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းနှင့်ဆက်နွယ်နေသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ။

တွင်းထွက်ပစ္စည်းအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ဖော်မှုနှင့် ဆက်နွယ်သည့် အသုံးစရိတ်များကို ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ။

၃၄.၁၁(ခ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းကို ကနဦးစာရင်းသွင်းရာ၌ ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ ကနဦးအသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီးနောက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ်၃၄.၁၁(ဃ)-၃၄.၁၁(စ)ပါ ရယူထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်၏သဘောသဘာဝအရ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းအတွက် အခန်း ၁၇ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အခန်း ၁၈ အမည်ကောင်းတန်ဖိုးမှအပ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များတို့ကို ကျင့်သုံးရမည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အမယ်တစ်ခုကို ဖြိုဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားရန် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းခွင်ကို မူလအခြေအနေအတိုင်း ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်ရှိပါက ထိုတာဝန်ဝတ္တရားနှင့် ကုန်ကျစရိတ်ကို အခန်း ၁၇ နှင့်အခန်း ၂၁ လျာထားခြင်းနှင့် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်အရေးပေါ်ကိစ္စများနှင့်အညီ စာရင်းသွင်းသည်။

၃၄.၁၁(ဂ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းကို ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏသည် ပြန်လည်ရရှိနိုင်သောပမာဏထက်ပိုမိုနိုင်ကြောင်း အခြေအနေများနှင့်အချက်များက

ထောက်ပြသောအခါ တန်ဖိုးကျမှုအတွက် အကဲဖြတ်ရမည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ် ၃၄.၁၁(စ)ဖြင့် ဖော်ပြထားသည်များမှလွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော မည်သည့်ပစ္စည်းတန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုမဆိုကို အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့် များ၏ တန်ဖိုးကျမှုနှင့်အညီ ပမာဏ သတ်မှတ်ရမည်။ တင်ပြရမည်။ ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

၃၄.၁၁(ဃ) ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းကိုသာ ရည်ရွယ်ပါက တန်ဖိုးကျနိုင်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းကို ထုတ်ဖော်သတ်မှတ်သောအခါ အပိုဒ် ၂၇.၇-၂၇.၁၀တို့အစား အပိုဒ်၃၄.၁၁(င) ကို ကျင့်သုံးရမည်။ အပိုဒ်၃၄.၁၁(င)သည် “ရရန်ပိုင်ခွင့်များ”ဆိုသည့် အသုံးအနှုန်းကို အသုံးပြု သော်လည်း စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုချင်းစီ သို့မဟုတ် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့် ယူနစ်တစ်ခုကို ညီမျှစွာအကျိုးသက်ရောက်သည်။

၃၄.၁၁(င) အောက်ဖော်ပြပါ တစ်ချက် သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသောအချက်များနှင့် အခြေအနေများသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် တန်ဖိုးကျမှုအတွက် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းကို စစ်ဆေးသင့်ကြောင်း ညွှန်ပြသည်(ဤစာရင်းမှာ အပြည့်အစုံမဟုတ်ပါ။)-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင်ရှိသည့် သတ်မှတ်ထားသောဧရိယာတွင် စူးစမ်းရှာဖွေရန် အခွင့်အရေးရှိသော ကာလသည် စာရင်းကာလအတွင်းသက်တမ်းကုန်ဆုံးခြင်း သို့မဟုတ် မကြာသေးသောအနာဂတ်တွင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးလိမ့်မည်ဖြစ်ပြီး သက်တမ်းပြန်ဆက်ရန် မမျှော်လင့်နိုင်ခြင်း၊
- (ခ) သတ်မှတ်ထားသော ဧရိယာတွင် တွင်းထွက်ပစ္စည်းအရင်းအမြစ်များကို နောက်ထပ်စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းအပေါ် လုံလောက်သော အသုံးစရိတ်ကို ဘက်ဂျက်နှင့် စီမံကိန်းတွင် မပါရှိခြင်း၊
- (ဂ) သတ်မှတ်ထားသော ဧရိယာတွင် တွင်းထွက်ပစ္စည်းအရင်းအမြစ်များကို နောက်ထပ်စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းသည် စီးပွားရေးအရ အလားအလာကောင်းသော တွင်းထွက်ပစ္စည်းအရင်းအမြစ် ပမာဏ ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုသတ်မှတ်ထားသော ဧရိယာတွင် ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ရပ်စဲရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (ဃ) သတ်မှတ်ထားသောဧရိယာတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်ရန် အလားအလာရှိသော်လည်း အပြည့်အဝအောင်မြင် ဖွံ့ဖြိုးမှုမှ သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းမှ ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်း၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ပြန်လည်ရရှိရန် အလားအလာမရှိကြောင်းကို ညွှန်ပြရန် ပြည့်စုံလုံလောက်သည့် အချက်အလက်များရှိနေခြင်း၊

ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် တန်ဖိုးကျမှုကို စစ်ဆေးချက်တစ်ရပ်ကို လုပ်ဆောင်ပြီး အခန်း၂၇ နှင့်အညီ မည်သည့်ပစ္စည်းတန်ဖိုးကျဆုံးရှုံးမှုမဆိုကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။

၃၄.၁၁(စ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုကဲ့သို့ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏တန်ဖိုးကျမှုကို အကဲဖြတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းကို ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့် ယူနစ်များ သို့မဟုတ် ငွေရှာဖွေ ပေးနိုင်သည့်ယူနစ်အုပ်စုများသို့ ခွဲဝေရန် စာရင်းကိုင်မှုကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။

သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအစီအစဉ်

၃၄.၁၂ သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအစီအစဉ်သည် အစိုးရ သို့မဟုတ် အခြားပြည်သူ့ကဏ္ဍအဖွဲ့အစည်း (အာမခံသူ)သည် လမ်းများ၊ တံတားများ၊ ဥမင်လိုဏ်ခေါင်းများ၊ လေဆိပ်များ၊ စွမ်းအင်ဖြန့်ဖြူးခြင်းကွန်ယက်များ၊ အကျဉ်းထောင်များနှင့် ဆေးရုံများကဲ့သို့သော အာမခံသူ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန်(အဆင့်မြှင့်တင်ရန်)၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ နှင့် ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုသည့် အစီအစဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုအစီအစဉ်များတွင် အာမခံသူသည် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသုံးပြုပြီး မည်သူ့ကို၊ မည်သည့်ဈေးနှုန်းဖြင့်၊ မည်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူက ပေးရမည်ကို

ထိန်းချုပ်သည် သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဖြင့် ထိန်းပြီး အစီအစဉ်၏သက်တမ်းအဆုံးရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏ သိသာထင်ရှားနေသော ကြွင်းကျန်အကျိုးအမြတ်ကိုလည်း ထိန်းချုပ်သည်။

၃၄.၁၃ အဓိက သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအစီအစဉ် (၂)ရပ်ရှိပါသည်-

- (က) တစ်ခုတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူသည် ပြည်သူ့ကဏ္ဍရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ဆောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ယင်းနောက် သတ်မှတ်ထားသောအချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ထိုရရန် ပိုင်ခွင့်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အတွက် အစိုးရထံမှ သတ်မှတ်ထား သော သို့မဟုတ် သတ်မှတ်နိုင်သော ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်ပမာဏကို ရရှိရန် ချွင်းချက်မရှိသော ပဋိညာဉ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးတစ်ရပ်အားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ရရှိသည်။ ဤအမျိုးအစားတွင် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုကို အသုံးပြုသူများထံမှ ရရှိသည့် ပမာဏနှင့် သတ်မှတ်ထားသော သို့မဟုတ် သတ်မှတ်နိုင်သော ပမာဏများအကြား မည်သည့်လိုငွေ မဆိုအတွက် အစိုးရကပေးရန် အာမခံချက်များ ပါဝင်သည်။
- (ခ) အခြားတစ်ခုတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူသည် သတ်မှတ်ထားသောအချိန်ကာလတစ်ခုအတွက် ယင်းဆောက်လုပ်သည့် သို့မဟုတ် အဆင့်မြှင့်တင်ပြီးနောက် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ပြီး ထိန်းသိမ်းသည့် ပြည်သူ့ကဏ္ဍရရန်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြုသည့်အတွက် အခကြေးငွေကောက်ခံရန် အခွင့်အရေးတစ်ရပ်အဖြစ် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ရရှိသည်။ အသုံးပြုသူ များကို အခကြေးငွေ ကောက်ခံရန် အခွင့်အရေးသည် ပြည်သူများ ထိုဝန်ဆောင်မှုကို မည်မျှအသုံးပြု သည်ဆိုသည့်အပေါ် ပမာဏများက မူတည်နေသည် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ငွေသားရရှိရန်သည် ချွင်းချက် မရှိသောအခွင့်အရေး တစ်ရပ်မဟုတ်ပါ။

တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပဋိညာဉ်တစ်ခုတည်းတွင် နှစ်မျိုးလုံးပါဝင်နိုင်သည်- ပြည်သူ့ကဏ္ဍရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ဆောက်လုပ် ခြင်းအတွက် အစိုးရကပေးသော ပေးချေမှုအတွက် ချွင်းချက်မရှိ အာမခံချက်ရထားသည့် အတိုင်းအတာအထိ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ရှိပြီး ပေးချေမှုကို ရရှိရန်အလို့ငှာ အများပြည်သူက ဝန်ဆောင်မှုကို အသုံးပြုခြင်းအပေါ် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူက မှီခိုအားထားရသည့် အတိုင်းအတာအထိ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူတွင် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

စာရင်းကိုင်ခြင်း—ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်နည်းလမ်း

၃၄.၁၄ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အာမခံပုဂ္ဂိုလ်၏ လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်မှ ငွေသားသို့မဟုတ် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် ချွင်းချက်မရှိ ပဋိညာဉ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးရှိသည့် အတိုင်းအတာအထိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူတစ်ဦးသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ ကို သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထို့နောက်တွင် အခန်း ၁၁ အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် အခန်း ၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ ကိစ္စရပ်များကို လိုက်နာပြီး ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို စာရင်းသွင်းရမည်။

စာရင်းကိုင်ခြင်း—ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်နည်းလမ်း

၃၄.၁၅ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူတစ်ဦးသည် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ပြည်သူ့ဝန်ဆောင် မှုကို အသုံးပြုသူများအား အခကြေးငွေကောက်ခံသည့် အခွင့်အရေး(လိုင်စင်)ရရှိသည့် အတိုင်းအတာအထိ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ထိုလုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူသည် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ထိုထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ကနဦးပမာဏသတ်မှတ်ရမည်။ ထို့နောက်တွင် အခန်း ၁၈ရှိ ထိတွေ့ ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့် အတွက် စာရင်းကိုင်ခြင်းကို လိုက်နာရမည်။

လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှ ရငွေများ

၃၄.၁၆ သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအစီအစဉ်ကို လည်ပတ်ဆောင်ရွက်သူတစ်ဦးသည် ယင်းလုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အခန်း ၂၃ ရငွေနှင့်အညီ ရငွေကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းပြီး ပမာဏသတ်မှတ်ကာ ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

အခန်း ၃၅

အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်း

ဤအခန်း၏နယ်ပယ်

- ၃၅.၁ ဤအခန်းသည်၊ ယခင်စာရင်းကိုင်မှုဘောင်သည် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်အပြည့်အစုံဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အမျိုးသား စာရင်းကိုင်စံများ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းဝင်ငွေခွန်အခြေခံကဲ့သို့သော အခြားမူဘောင်ကဲ့သို့သော အခြားယေဘုယျ အားဖြင့် လက်ခံသောစာရင်းကိုင်မှုများ (ဂျီအေအေပီ)ဖြစ်စေကာမူ အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းများအတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာစံများကို ပထမဆုံးအကြိမ်လိုက်နာ ကျင့်သုံးသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- ၃၅.၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယခင်အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုခုတွင် အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ် အာရ်အက်စ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သော်လည်း အနီးဆုံးမကြာသေးမီက နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ အက်စ်အမ်အီးများ အတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်နှင့်အညီ လိုက်နာထားကြောင်း အတိအလင်းနှင့်ခြွင်းချက်မရှိဖော်ပြထားသော အဆိုပြုချက်မပါရှိပါက ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဤအခန်းကို ကျင့်သုံးသည်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အက်စ်အမ်အီး များအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းကို မည်သည့်အခါတွင်မှ မရပ်ဆိုင်းခဲ့သကဲ့သို့ အခန်း ၁၀ စာရင်းကိုင်မှုများ၊ ခန့်မှန်းခြေများနှင့်အမှားများနှင့်အညီ အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ် အက်စ်ကို နောက်ကြောင်းပြန်ကျင့်သုံးခြင်းကို ဖြစ်စေပြုရမည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤအခန်းကို ကျင့်သုံးရန် မရွေးချယ်သောအခါ အခန်း၁၀ရှိ ထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်ချက်များအပြင် အပိုဒ် ၃၅.၂(က)ရှိ ထုတ်ဖော်တင်ပြရန် လိုအပ်ချက်များကို ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်သေးသည်။

ပထမဆုံးအကြိမ်လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း

- ၃၅.၃ အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် လိုက်နာကျင့်သုံးသော အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသည် ယင်း၏ ဤနှစ်ကိုကိုင်ညီသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင်ဤအခန်းကို ကျင့်သုံးရမည်။
- ၃၅.၄ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ဤနှစ်ကိုကိုင်ညီသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်အား လိုက်နာထားကြောင်း အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အတိအလင်းနှင့် ခြွင်းချက်မရှိ ဖော်ပြထားသော အဆိုပြုချက်ပြုလုပ်ထားသည့် ပထမဆုံးသော နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းက-
 - (က) ယခင်ကာလများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို မတင်ပြခဲ့လျှင်၊
 - (ခ) ယင်း၏အနီးစပ်ဆုံး မကြာသေးမီကာလများမှ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ဤစံအတိုင်း ရှုထောင့် အားလုံးတွင် ကိုက်ညီသည် မဟုတ်သည့် အမျိုးသားစာရင်းကိုင်စံ၏ လိုအပ်ချက်များအရ တင်ပြခဲ့ သည်ဖြစ်လျှင်၊
 - (ဂ) ယင်းအနီးဆုံး မကြာသေးမီက ယခင်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်အပြည့်အစုံဖြင့် တင်ပြခဲ့လျှင် ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ဤနှစ်နှင့်အညီ ရေးဆွဲသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများသည် ပထမဆုံး ယင်းကဲ့သို့ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ဖြစ်သည်။
- ၃၅.၅ အပိုဒ် ၃.၁၇သည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းအပြည့်အစုံတစ်စုံကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုသည်။

၃၅.၆ အပိုဒ် ၃.၁၄အရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းအပြည့်အစုံတစ်စုံတွင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် တင်ပြထားသည့် ငွေကြေးနှင့်သက်ဆိုင်သောပမာဏများအတွက် ယခင်နှိုင်းယှဉ်နိုင်သောကာလနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နှိုင်းယှဉ်သတင်း အချက်အလက်များ နှင့် သတ်မှတ်ထားသော နှိုင်းယှဉ်နိုင်ရန် စကားပြောဖော်ပြခြင်း နှင့် သရုပ်ဖော်ပြခြင်းသတင်းအချက်အလက်ကိုပါ ထုတ်ဖော်တင်ပြရန်လိုအပ်သည်။
အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် တစ်ခုထက်ပိုသော နှိုင်းယှဉ်နိုင်သည့် ယခင်ကာလများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နှိုင်းယှဉ်သတင်းအချက်အလက်များကို တင်ပြနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်သို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့သည် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ဤစံနှင့်ကိုက်ညီသော ယင်း၏ပထမဆုံးဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများတွင် ဤစံနှင့်အညီ နှိုင်းယှဉ်သတင်းအချက်အလက် အပြည့်အစုံကို တင်ပြသည့် အစောဆုံးကာလ၏ အစဖြစ်သည်။

ကူးပြောင်းသည့်နေ့ရှိ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲရန်အတွက် နည်းလမ်းများ

၃၅.၇ အပိုဒ် ၃၅.၉-၃၅.၁၁တို့တွင် ဖော်ပြသည်များမှလွဲ၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်သို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင်(ဆိုလိုသည်မှာ တင်ပြထားသည့် အစောဆုံးကာလ၏အစ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် -

- (က) အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်အရ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအားလုံးကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။
- (ခ) အကယ်၍ ဤစံက ထိုကဲ့သို့အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းကို ခွင့်မပြုလျှင် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ။
- (ဂ) ယခင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံခြင်းမူဘောင်အရ ရရန်ပိုင်ခွင့်၊ ပေးရန်တာဝန် သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ အစိတ်အပိုင်းအမျိုးအစားတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားခဲ့သော်လည်း ဤစံအရဆိုလျှင် မတူညီသော ရရန်ပိုင်ခွင့်ပေးရန်တာဝန်သို့ ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်နေသော အမယ်များကို ပြန်လည်အမျိုးအစားသတ်မှတ်ပြီး၊
- (ဃ) အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များအားလုံးကို ပမာဏ သတ်မှတ်ရာတွင် ဤစံကို ကျင့်သုံးရမည်။

၃၅.၈ ဤစံကို စတင်ကျင့်သုံးသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု အသုံးပြုသည့် စာရင်းကိုင်မှုများသည် ယခင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံခြင်းမူဘောင်တွင် အသုံးပြုနေသည့် တူညီသောနေ့ရက်အတွက် အသုံးပြုသည့်မူများမှ ကွာခြားနိုင်သည်။ ဤသို့ကူးပြောင်းသည့်နေ့မတိုင်မီ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားအဖြစ်အပျက်များ သို့မဟုတ် အခြေအနေများမှ ရလဒ်သို့နှိုင်းချက်များ ထွက်ပေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုသို့နှိုင်းချက်များကို ဤသို့ကူးပြောင်းသည့်နေ့ရှိ ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်များ(သို့မဟုတ် အကယ်၍ သင့်တော်ပါက ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ အခြားအမျိုးအစား)တွင် တိုက်ရိုက် အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းရမည်။

၃၅.၉ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤစံကိုပထမအကြိမ်လိုက်နာကျင့်သုံးရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါမည်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်မဆိုအတွက် ယခင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံခြင်းမူဘောင်အရ လိုက်နာခဲ့သည့် စာရင်းကိုင်နည်းလမ်းများကို နောက်ကြောင်းပြန် မပြောင်းလဲရပါ-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များကို အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်း။ ကူးပြောင်းသည့်နေ့မတိုင်မီ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ယခင်စာရင်းကိုင်မှုဘောင်အရ အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်များကို အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းကြောင့် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/

လုပ်ငန်း၏ ကူးပြောင်းသည့်နေ့မတိုင်မီ ဖြစ်ပွားခဲ့သောစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်တွင် အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်အရ အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှားခဲ့သင့် သော်လည်း ယခင်စာရင်းကိုင်မူဘောင်အရ အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းမှ မဖယ်ရှားခဲ့သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် (က) အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းအရ ယင်းတို့ကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းမှ ဖယ်ရှား ခြင်းဖြစ်စေ သို့မဟုတ် (ခ) ထုခွဲရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းသည့်တိုင်အောင် ယင်းတို့ကို ဆက်လက်အသိအမှတ်ပြုစာရင်း သွင်းခြင်းကိုဖြစ်စေ ရွေးချယ်နိုင်သည်။

- (ခ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားသည့် စာရင်းကိုင်စနစ်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကူးပြောင်းသည့် နေ့တွင် မရှိတော့သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်း ဆက်နွယ်မှုအတွက် အက်စ်အမ်အီး များအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့မတိုင်မီ ယင်း၏ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ထားသည့် စာရင်းကိုင်စနစ်ကို မပြောင်းလဲရပါ။ ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင်ရှိသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်း ဆက်နွယ်မှုအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခန်း ၁၂၏အခြေအနေများနှင့် မကိုက်ညီသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ခြင်း ဆက်နွယ်မှုအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားသည့် စာရင်းကိုင်စနစ်ကို ရပ်စဲခြင်းအတွက် လိုအပ်ချက်များအပါအဝင် အခန်း ၁၂ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း ကိစ္စရပ် များအရ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားသည့် စာရင်းကိုင်စနစ် လိုအပ်ချက်များကို လိုက်နာရမည်။
- (ဂ) စာရင်းကိုင်ခန့်မှန်းခြေများ။
- (ဃ) ရပ်စဲလိုက်သောလုပ်ငန်းများ။
- (င) ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်း။ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပိုင်ရှင်များအကြား အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့် စုစုပေါင်းဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းကို ခွဲဝေရန် အပိုဒ် ၅.၆ အရ လိုအပ်ချက်များကို အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့(သို့မဟုတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းကို ပြန်လည်ဖော်ပြရန် ဤစံကကျင့်သုံး သည့်နေ့က ပိုစောနေလျှင် ယင်းပိုစောသောနေ့မှစ၍- အပိုဒ် ၃၅.၁၀(က)တွင်ကြည့်)နောက်ပိုင်းတွင်မှ ကျင့်သုံးရမည်။
- (စ) အစိုးရချေးငွေများ။ ပထမအကြိမ်လိုက်နာကျင့်သုံးသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခန်း ၁၁ အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၊ အခန်း ၁၂နှင့် အခန်း ၂၄ အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများရှိ လိုအပ်ချက် များကို ဤစံသို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် ရှိနေသော အစိုးရချေးငွေများအတွက် နောက်ပိုင်းတွင်ကျင့်သုံးရ မည်။ ထို့ကြောင့် အကယ်၍ ပထမအကြိမ်လိုက်နာကျင့်သုံးသူသည် ယခင်ဂျီအေအေပီအရ ဤစံနှင့် ကိုက်ညီသော အခြေခံပေါ်တွင် အစိုးရချေးငွေကို ပမာဏသတ်မှတ်ပြီး အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းခဲ့ခြင်း မရှိပါက ထိုနေ့ရှိထိုချေးငွေ၏ ယခင်ဂျီအေအေပီ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ဤစံသို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် ရှိသော သယ်ဆောင်ပမာဏအဖြစ်ယူ၍ ဈေးကွက်နှုန်းအောက်အတိုးနှုန်းဖြင့် အစိုးရချေးငွေ၏ ခံစားခွင့်ကို အစိုးရအထောက်အပံ့အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းမသွင်းရပါ။

၃၅.၁၀ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤစံနှင့်ကိုက်ညီသော ယင်း၏ ပထမဆုံးဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ကင်းလွတ်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသည်များကို အသုံးပြုနိုင်သည်-

- (က) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများ။ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ဤစံသို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့မတိုင်မီ အကျိုးသက်ရောက်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများအတွက် အခန်း ၁၉ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစပ်ခြင်းများနှင့် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးကို မကျင့်သုံးရန် ရွေးချယ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူသည် မည်သည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစပ်ခြင်းမဆိုကို (အခန်း ၁၉နှင့်ကိုက်ညီရန်) ပြန်လည်ဖော်ပြပါက နောက်ပိုင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစပ်ခြင်းများအားလုံး ကို ပြန်လည်ဖော်ပြရမည်။

- (ခ) ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များ။ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူသည် ဤစံသို့ကူးပြောင်းသည့် နေ့မတိုင်မီ ပေးအပ်ထားသည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများအတွက်ဖြစ်စေ ဤစံသို့ကူးပြောင်း သည့်နေ့မတိုင်မီ စာရင်းရှင်းထားသည့် ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ပေါ်ထွက်လာ သော ပေးရန်တာဝန်များအတွက်ဖြစ်စေ အခန်း ၂၆ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု ကျင့်သုံးရန် မလိုအပ်ပါ။
- (ဂ) သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယူဆထားသောကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် မှတ်ယူခြင်း။ ပထမအကြိမ် ကျင့်သုံးသူသည် ဤစံသို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်း ကိရိယာအမယ်တစ်ခု၊ မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သို့မဟုတ် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်တို့ကို ယင်းတို့၏ သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရန်နှင့် ထိုသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ထိုနေ့ရှိ ယူဆထားသော ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသုံးပြုရန် ရွေးချယ် နိုင်သည်။
- (ဃ) ပြန်လည်သတ်မှတ်ထားသောတန်ဖိုးကို ယူဆထားသော ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် မှတ်ယူခြင်း။ ပထမ အကြိမ် ကျင့်သုံးသူသည် ဤစံကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့ သို့မဟုတ် မတိုင်မီနေ့ရှိ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းကိရိယာအမယ်တစ်ခု၊ မြေ၊ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သို့မဟုတ် ထိတွေ့ ကိုင်တွယ်၍ မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို ယခင်ဤအေအေပီဖြင့် တန်ဖိုးပြန်လည်သတ်မှတ်ထားသော တန်ဖိုးကို ယင်း၏ယူဆထားသော ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသုံးပြုရန်ရွေးချယ်နိုင်သည်။
- (ဃက) အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ယူဆထားသော ကုန်ကျ စရိတ်အဖြစ် မှတ်ယူခြင်း။ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူသည် ဥပမာအားဖြင့် စီစဉ်ထားသောရောင်းချရန် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို တန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့သော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကြောင့် နေ့တစ်နေ့ရှိယင်းတို့၏ သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် အချို့သော သို့မဟုတ် အားလုံးသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန် တာဝန်များအတွက် ယခင်ဤအေအေပီနှင့်အညီ ယူဆထားသော ကုန်ကျစရိတ်တစ်ရပ်ကို သတ်မှတ်ထား နိုင်သည်။ အကယ်၍ ပမာဏသတ်မှတ်သည့်နေ့သည်-
 - (၁) ဤစံသို့ကူးပြောင်းသည့်နေ့ သို့မဟုတ် မတိုင်မီနေ့ဖြစ်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထို အဖြစ်အပျက် ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး ပမာဏသတ်မှတ်မှုများကို ထိုပမာဏသတ်မှတ်သည့်နေ့ရှိ ယူဆထားသောကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။
 - (၂) ဤစံသို့ကူးပြောင်းသည့်နေ့နောက်ပိုင်းဖြစ်ပြီး၊ သို့သော်ဤစံနှင့်ကိုက်ညီသော ပထမဆုံး ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများဖြင့် ကာမိသည့်ကာလများအတွင်း ဖြစ်ပါက အဖြစ်အပျက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး ပမာဏသတ်မှတ်မှုများကို ထိုအဖြစ်အပျက်များ ပေါ်ပေါက်သောအခါ ယူဆထားသောကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ပမာဏသတ်မှတ်သည့်နေ့တွင် ဖြစ်ပေါ်သောညှိနှိုင်းချက်များကို ထိန်းသိမ်းထားသည့် အမြတ်များတွင်(သို့မဟုတ် အကယ်၍ သင့်တော်ပါက ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၏ အခြားအမျိုးအစား) တိုက်ရိုက် အသိအမှတ်ပြုစာရင်းသွင်းရမည်။ ဤစံသို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ် ၃၅.၁၀(ဂ)-(ဃ)ရှိ သတ်မှတ်ချက် များကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ယူဆထားသော ကုန်ကျစရိတ်ကို ပြဌာန်းခြင်းဖြစ်စေ ဤအခန်းရှိ အခြားလိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ပေးရန်တာဝန်များကို ပမာဏသတ်မှတ် ခြင်းဖြစ်စေ လုပ်ဆောင်ရမည်။
- (င) စုစုပေါင်းငွေကြေးလဲလှယ်ခြင်း ကွာခြားချက်များ။ အခန်း ၃၀ နိုင်ငံခြားငွေကြေးလဲလှယ်ခြင်းအရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အချို့သောလဲလှယ်ခြင်းကွာခြားချက်များကို ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုး၏ သီးခြားအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲခြားရန် လိုအပ်သည်။ ပထမဆုံးကျင့်သုံးသူသည် အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် နိုင်ငံခြားတွင်လုပ်ငန်း

ဆောင်ရွက်ခြင်းအားလုံးအတွက် စုစုပေါင်းငွေကြေးလဲလှယ်ခြင်း ကွာခြားချက်များသည် သုညဖြစ်သည် ဟု ယူဆရန် ရွေးချယ်နိုင်သည်(ဆိုလိုသည်မှာ အသစ်စတင်ခြင်း)။

(စ) သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သီးခြားဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများ ကို ရေးဆွဲသောအခါ အပိုဒ် ၉.၂၆အရ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ တွဲဖက်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ဖက်စပ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် ယင်း၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များအတွက်-

- (၁) တန်ဖိုးကျမှုနှုန်းထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊
- (၂) အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို အသိအမှတ်ပြု စာရင်းသွင်းခြင်းဖြင့် သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့်ဖြစ်စေ၊
- (၃) အပိုဒ် ၁၄.၈ရှိ နည်းလမ်းများကို လိုက်နာခြင်းဖြင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ စာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်သည်။

အကယ်၍ပထမဆုံးကျင့်သုံးသူသည် ထိုကဲ့သို့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ရပ်ကို ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ပမာဏ သတ်မှတ်ပါက ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အောက်ဖော်ပြပါပမာဏ တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရမည်-

- (၁) အခန်း၉ စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် သီးခြားဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့်အညီ သတ်မှတ် ထားသော ကုန်ကျစရိတ်၊
- (၂) အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့ရှိ သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးဖြင့်ဖြစ်စေ ထိုနေ့တွင် ယခင်ဂျီအေအေပီ သယ်ဆောင်ပမာဏဖြင့်ဖြစ်စေ ယူဆထား သော ကုန်ကျစရိတ်၊

(ဆ) အသွင်ပေါင်းထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ။ အပိုဒ် ၂၂.၁၃အရ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် အသွင်ပေါင်းထားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေသည့် နေ့တွင် ပေးရန်တာဝန်နှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး အစိတ်အပိုင်းများအဖြစ်သို့ ခွဲခြားရန် လိုအပ်သည်။ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူတစ်ဦးသည် အကယ်၍ ပေးရန်တာဝန်အစိတ်အပိုင်းသည် ဤစံသို့ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် ပေးရန်ကျန်အဖြစ် လက်ကျန်ကျန်ရှိနေခြင်းမရှိပါက သိသိသာသာ မပေါ်လွင်နေပါက ထိုအစိတ်အပိုင်းနှစ်ခုကို ခွဲခြားရန် မလိုအပ်ပါ။

(ဇ) ရွှေ့ဆိုင်းထားသောဝင်ငွေခွန်။ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူတစ်ဦးသည်အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့နောက်ပိုင်းတွင် အခန်း ၂၉ ဝင်ငွေခွန်ကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

(ဈ) သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအစီအစဉ်။ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူတစ်ဦးသည် ဤစံသို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့မတိုင်မီ အသက်ဝင်သည့် သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း အစီအစဉ်အတွက် အပိုဒ် ၃၄.၁၂-၃၄.၁၆များကို ကျင့်သုံးရန် မလိုအပ်ပါ။

(ည) တူးဖော်ထုတ်ယူခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဆောင်ရွက်ချက်များ။ ယခင် ဂျီအေအေပီအရ စရိတ်တွက်ခြင်း အပြည့်အစုံအသုံးပြုခြင်းကို ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူတစ်ဦးသည် အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင်(ရေနံနှင့် ဓါတ်ငွေ့ကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်း၊ တန်ဖိုးဖြတ် ခြင်း၊ ထုတ်ဖော်မှု သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်မှုတွင် အသုံးပြုသည့်) ရေနံနှင့် ဓါတ်ငွေ့ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ယခင် ဂျီအေအေပီအရ သတ်မှတ်ထားသည့် ပမာဏဖြင့် တိုင်းတာတွက်ချက်ရန် ရွေးချယ်နိုင်သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခန်း ၂၇ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏တန်ဖိုးကျမှုနှင့်အညီ ဤစံကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့ရှိ တန်ဖိုးကျမှုအတွက် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စစ်ဆေးရမည်။

(ဋ) ငှားရမ်းမှုတစ်ရပ်ပါဝင်သော အစီအစဉ်များ။ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူသည် အစီအစဉ်တစ်ခုသည် အငှားချ ထားခြင်းတစ်ရပ်ပါဝင်ခြင်းရှိမရှိကို အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို

ကူးပြောင်းသည့် နေ့တွင်ရှိနေသော အချက်အလက်များနှင့် အခြေအနေများပေါ်တွင် အခြေခံခြင်းဖြင့် မည်သည့်နေ့တွင် ဤအစီအစဉ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်ကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားဘဲ (အပိုဒ်၂၀.၃ တွင်ကြည့်) သတ်မှတ်ရန် ရွေးချယ်နိုင်သည်။

(၅) မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ ကုန်ကျစရိတ်တွင် ပါဝင်သည့် ပေးရန်တာဝန်များကို ဖျက်သိမ်းခြင်း။ အပိုဒ် ၁၇.၁၀(ဂ)က မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အမယ်တစ်ခု၏ ကုန်ကျစရိတ်တွင် ထိုအမယ်ကို ရယူသောအခါတွင်ဖြစ်စေ ထိုကာလအတွင်း ကုန်လက်ကျန်များကို ထုတ်လုပ်ရန်ရည်ရွယ်ချက်မှလွဲ၍ သီးသန့်ကာလတစ်ခုအတွင်း ထိုအမယ်ကို အသုံးပြု၍ ရှိလာသည့် အကျိုးဆက်တစ်ရပ်အဖြစ်ဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ပေါ်ပေါက်သော တာဝန်ဝတ္တရားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိုအမယ်ကို ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် ဖြိုချဖြုတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ယင်းတည်ရှိမည့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ပြန်လည် ထားရှိခြင်းတို့အတွက် ကနဦးခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်များ ပါဝင်ကြောင်းဖော်ပြသည်။ ပထမ အကြိမ်ကျင့်သုံးသူသည် ထိုတာဝန်ဝတ္တရားကနဦး ပေါ်ပေါက်သော နေ့(များ)အစား အက်စ်အမ်အီးများ အတွက် ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံများကို ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာအမယ်တစ်ခု ကုန်ကျစရိတ်၏ ဤအစိတ်အပိုင်းကို ပမာဏ သတ်မှတ်ရန် ရွေးချယ်နိုင်သည်။

(၃) နှုန်းစည်းမျဉ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ အကယ်၍ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူသည် အသုံးပြုသည့် သို့မဟုတ် ယခင်ကအသုံးပြုခဲ့သည့် မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ၏ အမယ်များကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားပါကနှုန်းစည်းမျဉ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင်(ဆိုလိုသည်မှာ ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ခွင့်ပြုပိုင်ခွင့် ရှိသည့်အဖွဲ့အစည်းက ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဈေးနှုန်း/နှုန်းများဖြင့် ဖောက်သည်များအားပေးရန်) ဤသို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့ရှိ ထိုအမယ်များ၏ ယခင်ဤအေအေပီ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ယူဆထားသော ကုန်ကျ စရိတ်အဖြစ်အသုံးပြုရန် ရွေးချယ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤကင်းလွတ် ခွင့်ကို အမယ်တစ်ခုအတွက် ကျင့်သုံးပါက အမယ်အားလုံးတွင် ကျင့်သုံးရန် မလိုအပ်ပါ။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အခန်း၂၇နှင့်အညီ ဤသို့ကူးပြောင်းသည့်နေ့ရှိ တန်ဖိုးကျမှုအတွက် ထိုရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စစ်ဆေးရမည်။

(ဗ) ပြင်းထန်သော ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွခြင်း။ အကယ်၍ ပထမအကြိမ်ကျင့်သုံးသူတွင် ပြင်းထန်သော ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွနိုင်သော သုံးစွဲနေသောငွေကြေးရှိပါက-

(၁) အကယ်၍ ဤသို့ကူးပြောင်းသည့်နေ့သည် ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်သည့်နေ့သို့မဟုတ် ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်သည့် နေ့နောက်ပိုင်းဖြစ်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် သုံးစွဲနေသောငွေကြေးပုံမှန်ပြန်ဖြစ်သည့်နေ့မတိုင်မီ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို ဤသို့ ကူးပြောင်းသည့်နေ့ရှိ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးဖြင့် ပမာဏသတ်မှတ်ရန် ရွေးချယ်နိုင်ပြီး ထိုသင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို ထိုနေ့ရှိရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ ယူဆထားသော ကုန်ကျစရိတ်အဖြစ် အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ပြီး၊

(၂) အကယ်၍ သုံးစွဲနေသောငွေကြေး ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်မည့်နေ့သည် နှိုင်းယှဉ်ကာလ (၁၂)လအတွင်း ကျရောက်ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုပို၍တိုတောင်းသောကာလအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းအပြည့်အစုံတစ်စုံ(အပိုဒ် ၃.၁၇အရလိုအပ်သဖြင့်) တင်ပြနိုင်ပါက (၁၂)လထက် လျော့သော နှိုင်းယှဉ်ကာလကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

၃၅.၁၁ အကယ်၍ ကူးပြောင်းသည့်နေ့တွင် အပိုဒ် ၃၅.၇အရလိုအပ်သည့် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော ညှိနှိုင်းချက်များကို ပြုလုပ်ရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုသို့လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်နိုင်သော အစောဆုံးကာလများရှိ ထိုကဲ့သို့သော ညှိနှိုင်းချက်များအတွက် စာပိုဒ် ၃၅.၇-၃၅.၁၀ကိုကျင့်သုံးပြီး ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် မည်သည့်ပမာဏများကို ပြန်လည်ဖော်ပြခြင်း မပြု

ထားသည်ကို ခွဲခြားသတ်မှတ် တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် ဤစံအရ လိုအပ်သည့် နှိုင်းယှဉ်ကာလများဖော်ပြရန်ဆိုသည်များအပါအဝင် ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုများကိုပေးရန် လက်တွေ့အားဖြင့် ဖြစ်နိုင်ပါက ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ထားခြင်းမရှိသည်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

ထုတ်ဖော်ပြတင်ပြချက်များ

အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းကို ရှင်းပြခြင်း

၃၅.၁၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယခင်ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းမူဘောင်မှ ဤစံသို့ကူးပြောင်းလာခြင်းသည် ယင်း၏ အစီရင်ခံထားသည့် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုကို မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည်ဆိုသည်ကို ရှင်းပြရမည်။

၃၅.၁၂(က) ယခင်ကာလတစ်ခုတွင် အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကျင့်သုံးသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အပိုဒ် ၃၅.၂တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့-

- (က) အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ကျင့်သုံးကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရသည့် အကြောင်းရင်း၊
- (ခ) အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို ပြန်လည်ကျင့်သုံးခြင်း၏ အကြောင်းရင်းနှင့်
- (ဂ) အခန်း ၁၀ နှင့်အညီ အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို နောက်ကြောင်းပြန် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသော်လည်းကောင်း ဤအခန်းကိုကျင့်သုံးလျက်ရှိသော်လည်းကောင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။ ယင်းသည် ဤအခန်းကို ကျင့်သုံးထားသည် (သို့မဟုတ်) အခန်း ၁၀ နှင့်အညီ အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်ကို နောက်ကြောင်းပြန်ကျင့်သုံးထားသည် ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

စာရင်းညှိနှိုင်းချက်များ ကိုက်ညီရှင်းတမ်းများ

၃၅.၁၃ အပိုဒ် ၃၅.၁၂နှင့် ကိုက်ညီစေရန် ဤစံကို အသုံးပြုပြီး ရေးဆွဲသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင်-

- (က) စာရင်းကိုင်မှုတွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုချင်းစီ၏ သဘောသဘာဝကို ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်၊
- (ခ) အောက်ဖော်ပြပါ နေ့ရက်(၂)ရက်လုံးအတွက် ယခင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံခြင်း မူဘောင်နှင့်အညီ သတ်မှတ်ထားသော ယင်း၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးကို ဤစံနှင့်အညီသတ်မှတ်ထားသော ယင်း၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးဖြင့် စာရင်းညှိနှိုင်းချက်များ-
 - (၁) ဤစံသို့ကူးပြောင်းသည့်နေ့နှင့်
 - (၂) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အနီးဆုံးမကြာသေးမီကတင်ပြခဲ့သော နောက်ဆုံးစာရင်းကာလ ပြီးဆုံးချိန် ယခင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအစီရင်ခံခြင်း မူဘောင်နှင့်အညီ သတ်မှတ်(ရေးဆွဲ)ထားသော နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ။
- (ဂ) နောက်ဆုံးကာလအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အနီးဆုံးမကြာသေးမီက နှစ်စဉ် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ယခင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံခြင်း မူဘောင်နှင့်အညီ ရေးဆွဲထားသော အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ကို တူညီသောကာလအတွက် ဤစံနှင့်အညီ ရေးဆွဲထားသော အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်ဖြင့် စာရင်းညှိနှိုင်းချက်တစ်ရပ်။

၃၅.၁၄ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယခင်ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းမူဘောင်အောက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အမှားများကို သတိမူမိလာလျှင် အပိုဒ် ၃၅.၁၃(ခ)နှင့် (ဂ)တို့အရ လိုအပ်သည့် စာရင်းညှိနှိုင်းချက်များကို လက်တွေ့

အက်စ်အမ်အီးများအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်—၂၀၁၅

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်ပမာဏအထိ စာရင်းကိုင်မှုများတွင် ပြောင်းလဲမှုများမှ ထိုအမှားများကို ပြင်ဆင်ခြင်းကို ခွဲခြား ဖော်ပြပေးရမည်။

၃၅-၁၅ အကယ်၍အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယခင်ကာလများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို မတင်ပြလျှင် ဤစံနှင့်ကိုက်ညီသည့် ယင်း၏ပထမဆုံး ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထိုအချက်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (က)

အကျိုးသက်ရောက်မည့်နေ့နှင့် ကူးပြောင်းခြင်း

ဤနောက်ဆက်တွဲသည် စာရင်းကိုင်စံနှင့် သီးခြားခွဲထုတ်၍မရသော အပိုင်းဖြစ်သည်။

ကက နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးအစီခံခြင်းစံများ(အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်)ကို ပြင်ဆင်ခြင်း ၂၀၁၅၊ ၂၀၁၅ခုနှစ် မေလတွင် ထုတ်ဝေသည်။ ပြင်ဆင်သည့်စာပိုဒ်များ ၁.၃၊ ၂.၂၂၊ ၂.၄၇၊ ၂.၄၉-၂.၅၊ ၄.၂၊ ၄.၁၂၊ ၅.၄-၅.၅၊ ၆.၂-၆.၃၊ ၉.၁-၉.၃၊ ၉.၁၆၊ ၉.၁၈၊ ၉.၂၄-၉.၂၆၊ ၉.၂၈၊ ၁၁.၂၊ ၁၁.၄၊ ၁၁.၇၊ ၁၁.၉၊ ၁၁.၁၁၊ ၁၁.၁၃-၁၁.၁၅၊ ၁၁.၂၇၊ ၁၁.၃၂၊ ၁၁.၄၄၊ ၁၂.၃၊ ၁၂.၈-၁၂.၉၊ ၁၂.၂၃၊ ၁၂.၂၅၊ ၁၂.၂၉၊ ၁၄.၁၅၊ ၁၅.၂၊ ၁၆.၁၀၊ ၁၇.၅-၁၇.၆၊ ၁၇.၁၅၊ ၁၇.၂၁-၁၇.၃၂၊ ၁၈.၈၊ ၁၈.၂၊ ၁၉.၂၊ ၁၉.၁၁၊ ၁၉.၁၄-၁၉.၁၅၊ ၁၉.၂၃၊ ၁၉.၂၅-၁၉.၂၆၊ ၂၁.၁၊ ၂၁.၁၆၊ ၂၂.၈-၂၂.၉၊ ၂၂.၁၅၊ ၂၂.၁၇-၂၂.၁၈၊ ၂၆.၁၊ ၂၆.၉၊ ၂၆.၁၂၊ ၂၆.၁၆-၂၆.၁၇၊ ၂၆.၂၂၊ ၂၇.၁၊ ၂၇.၆၊ ၂၇.၁၄၊ ၂၇.၃၀-၂၇.၃၁၊ ၂၈.၃၀၊ ၂၈.၄၁၊ ၂၈.၄၃၊ ၃၀.၁၊ ၃၀.၁၈၊ ၃၁.၈-၃၁.၉၊ ၃၃.၂၊ ၃၄.၇၊ ၃၄၊ ၃၀-၃၄.၁၁၊ ၃၅.၂၊ ၃၅.၉-၃၅.၁၁နှင့် စကားလုံးများ၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်များ၊ အခန်း(၂၉)ပြင်ဆင်ချက်နှင့် ထပ်ထည့်ထားသည့် စာပိုဒ်များ ၁.၇၊ ၂.၁၄(က)-၂.၁၄(ဃ)၊ ၉.၃(က)-၉.၃(ဂ)၊ ၉.၂၃(က)၊ ၁၀.၁၀(က)၊ ၁၁.၉(က)-၁၁.၉(ခ)၊ ၁၇.၁၅(က)-၁၇.၁၅(ဃ)၊ ၁၇.၃၃၊ ၂၂.၃(က)၊ ၂၂.၁၅(က)-၂၂.၁၅(ဂ)၊ ၂၂.၁၈(က)-၂၂.၁၈(ဘ)၊ ၂၂.၂၀၊ ၂၆.၁(က)-၂၆.၁(ခ)၊ ၃၄.၁၁(က)-၃၄.၁၁(စ)၊ ၃၅.၁၂(က)နှင့် (က-၂)-(က-၃)။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ထိုစာပိုဒ်များကို ၂၀၁၅ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁)ရက်မှစတင်၍ နောက်ပိုင်း ကာလ များတွင်နှစ်စဉ်ကျင့်သုံးရမည်။ အခန်း၂-၃၄အား ပြင်ဆင်ချက်ကို စာပိုဒ်(က-၂)တွင်ဖော်ပြထားချက်မှအပ အခန်း(၁၀) နှင့်အညီနောက်ကြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်စေပြီး ကျင့်သုံးရမည်။ အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ် အက်စ်)၂၀၁၅ကို ပြင်ဆင်ချက်များကို ပို၍စောစောကျင့်သုံးခြင်းကို ခွင့်ပြုသည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုသည် အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ် အက်စ်) ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်များကို ပို၍စောသည့်ကာလ တစ်ခုအတွက် ကျင့်သုံးပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုအချက်ကို ထုတ်ဖော်ပြရမည်။

က၂ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် အခန်း၂-၃၄အထိ ပြင်ဆင်ချက်များအရ ပြင်ဆင်ထားသည့် လိုအပ်ချက်များ ကိုဖြစ်စေ မည်သည့်လိုအပ်ချက်အသစ်များမဆိုဖြစ်စေ နောက်ကြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်စေပြီး လက်တွေ့ ကျင့်သုံးရန်မဖြစ်နိုင်ပါက ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ထိုသို့လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရမည့်အစောဆုံးကာလရှိ ထို လိုအပ်ချက်များကို ကျင့်သုံးရမည်။ ထို့အပြင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည်-

- (က) အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ် အက်စ်) ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်များကို ပထမဦးဆုံးကျင့်သုံးသည့် ကာလအစမှ နောက်ကြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် အခန်း၂၉ ပြင်ဆင်ချက်ကို ကျင့်သုံးရန် ရွေးချယ်နိုင်သည်။
- (ခ) အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ် အက်စ်) ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်များကို ပထမဦးဆုံးကျင့်သုံးသည့် ကာလအစမှ နောက်ကြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် စာပိုဒ်၁၉.၁၁ ပြင်ဆင်ချက်ကို ကျင့်သုံးရ မည်။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အခန်း ၁၉၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာအတွင်းရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းပေါင်းစပ်ခြင်းများရှိမှသာလျှင် ဤစာပိုဒ်နှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- (ဂ) အက်စ်အမ်အီးအတွက် အိုင်အက်မ်အာရ် အက်စ်) ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်များကို ပထမဦးဆုံးကျင့်သုံးသည့် ကာလအစမှ နောက်ကြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် စာပိုဒ် ၂.၄၉-၂.၅၊ ၅.၄၊ ၁၇.၁၅၊ ၂၇.၆၊ ၂၇.၃၀-၂၇.၃၁ နှင့် ၃၁.၈-၃၁.၉ နှင့် စာပိုဒ်အသစ်များ ၁၀.၁၀က၊ ၁၇.၁၅က-၁၇.၁၅(ဃ)နှင့် ၁၇.၃၃။ အကယ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက စာပိုဒ် ၁၇.၁၅နှင့်အညီ မြေယာအဆောက်အဦ၊ စက်နှင့်ကိရိယာများ တွင် တန်ဖိုး ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းပုံစံကို ကျင့်သုံးမှသာလျှင် ဤစာပိုဒ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

က၃ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် စာပိုဒ် က၂ကို ကျင့်သုံးခြင်း၏ ရလဒ်အဖြစ် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများရှိ မည်သည့် ပမာဏများကို ပြန်လည်ဖော်ပြသည်ကို ဖော်ထုတ်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

စကားလုံးများ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်များ

ဤနောက်ဆက်တွဲသည် စာရင်းကိုင်စံနှင့် သီးခြားခွဲထုတ်၍မရသော အပိုင်းဖြစ်သည်။

စာရင်းကိုင်မှုများ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် တင်ပြခြင်းတို့တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ကျင့်သုံးသည့် တိကျသောမူများ၊ အခြေခံများ၊ သဘောတူညီချက်များ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် အလေ့အထများ။

စာရင်းအရအမြတ် ကာလတစ်ခုအတွက် အခွန်စရိတ် မနုတ်ပယ်မီ ရရှိသော အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်။

အချိန်စေ့ရောက် ကျသင့်သည့် ဝင်ငွေနှင့်စရိတ်များကို ထည့်သွင်းသည့်စာရင်းကိုင် စနစ် (ငွေသား သို့မဟုတ် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများကို လက်ခံရရှိခြင်း သို့မဟုတ် ပေးချေခြင်းမရှိစေကာမူ) စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၏ သက်ရောက်မှုများနှင့် အခြားသော အဖြစ်အပျက်များ ဖြစ်ပေါ်ချိန်တွင် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုပြီး ယင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာကာလများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများနှင့် စာရင်းကိုင်မှတ်တမ်းများတွင် ထည့်သွင်းမှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

စုဆောင်းလာသည့် အစားပြန်ရနိုင်သော ပျက်ကွက်မှုများ) အကယ်၍လက်ရှိကာလတွင် ခံစားခွင့်ရှိသော အစားပြန်ရနိုင်သည့် ပျက်ကွက်မှုများကို အပြည့်အဝ အသုံးမပြုပါက ခံစားခွင့်ရှိသော ခုနှိမ်မှုများကို အနာဂတ်ကာလသို့ ဆက်လက် သယ်ဆောင်အသုံးပြုနိုင်သည်။

သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသော ဈေးကွက် ဆက်လက်လည်ပတ်နေသည့် အခြေခံသဘောဖြင့်ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန် လုပ်ဆောင်ချက် များအတွက် ဈေးနှုန်းသတင်းအချက်အလက်များပေးနိုင်ရန် သင့်တင့်သော ပမာဏ၊ အကြိမ်ရေတို့ဖြင့် ဖြစ်ပေါ် နေသော ဈေးကွက်။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက် ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ရောင်းချရန်အတွက် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာထုတ်ကုန် အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ထပ်တိုးဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များအဖြစ်သို့လည်းကောင်း ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်းကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက စီမံခန့်ခွဲခြင်း။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန် လုပ်ငန်း၏ ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ ရိပ်သိမ်းဆွတ်ခူးထားသောထုတ်ကုန်။

တန်ဖိုးလျော့ခြင်း ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ တန်ဖိုးလျော့ရမည့်ပမာဏကို အသုံးဝင်သက်တမ်းတစ်လျောက် စနစ်တကျ ခွဲဝေကျခံစေခြင်း။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်အတွက် တန်ဖိုးလျော့စရိတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များကို တန်ဖိုးတွက်ချက်သော ကနဦး စာရင်းသွင်း အသိအမှတ်ပြုသည့်ပမာဏထဲမှ အရင်းပြန်ဆပ် ငွေကိုနုတ်ပြီးသည့် ပမာဏနှင့် ကနဦးပမာဏနှင့် စေ့ရောက်ချိန်တွင်ဖြစ်မည့်သင့်ငွေပမာဏတို့၏ခြားနားချက်ကို အကျိုး သက်ရောက်သည့် ဈေးကွက်အတိုးတွက် နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍တွက်ချက်ထားသည့် ဆင့်ကဲတန်ဖိုးလျော့ပမာဏကို ပေါင်းခြင်း သို့မဟုတ် နုတ်ခြင်း ပြုလုပ်ပြီးနောက် တန်ဖိုးကျ သွားသည့်ပမာဏသို့မဟုတ် မကောက်ခံနိုင်သောပမာဏတို့ကို (ခွင့်ပြုစာရင်းကို သုံး၍ လည်းကောင်း တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း) နုတ်ပြီးသည့် ပမာဏ။

ရရန်ပိုင်ခွင့်	အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင်းသို့ အနာဂတ်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ စီးဝင်ရန် မျှော်မှန်းပြီး အတိတ်ကာလ အဖြစ်အပျက်များကြောင့် လုပ်ငန်းက ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရသည့် အရင်းအမြစ် တစ်ခု။
တွဲဖက် အဖွဲ့အစည်း	ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူက ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူက သိသိသာသာဩဇာလွှမ်းမိုးထားသည့် အစုစပ်လုပ်ငန်း ကဲ့သို့ တရားဝင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော လုပ်ငန်းအပါအဝင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ တစ်ခု သို့မဟုတ် အကျိုးတူ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းလည်း မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း တစ်ခု။
အသက်ရှိ ဇီဝရရန်ပိုင်ခွင့်	သက်ရှိတိရိစ္ဆာန် သို့မဟုတ် အပင်။
ချေးငွေစရိတ်	ငွေချေးယူရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကကျခံရသော အတိုးငွေနှင့် အခြားစရိတ်များ။
စီးပွားရေးလုပ်ငန်း	အောက်ပါကိစ္စရပ်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်အလို့ငှာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းစသော စုပေါင်းဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ဆောင်ချက်များဖြစ်သည်။
	<p>(က) ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများအတွက် အမြတ်အစွန်းရရှိရန်၊</p> <p>(ခ) အာမခံထားရှိသူများသို့မဟုတ်ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများကို စရိတ်သက်သာခြင်း သို့မဟုတ် တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် အချိုးကျ အခြားသော စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ် များ ဖြစ်စေရန်။</p>
	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ထည့်ဝင်မှုများ၊ ထိုထည့်ဝင်မှုများအား အသုံးပြုသည့် ထုတ်လုပ်သည့်ဖြစ်စဉ်များနှင့် ဝင်ငွေများဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ရန်အတွက် အသုံးပြုသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုမည့် ထုတ်ကုန်ထွက်ရှိမှုများ ပါဝင်သည်။ အကယ်၍ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ လွှဲပြောင်းခြင်း ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးတွင် အမည်ကောင်း တန်ဖိုးရရှိပါက ယင်းလွှဲပြောင်းခြင်းဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးကို စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် မှတ်ယူရမည်။
စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပေါင်းစည်းခြင်း	သီးခြားစီဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် အစီရင်ခံအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတည်းအဖြစ် ပေါင်းစည်းသွားခြင်း။
သယ်ဆောင်ပမာဏ	ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း(လက်ကျန်ရှင်းတမ်း)တွင် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြု ခဲ့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့်ပေးရန်တာဝန်ပမာဏများ။
ငွေသား	လက်ဝယ်ရှိငွေသားနှင့် တောင်းဆိုသည့်အခါထုတ်ပေးရမည့် ဘဏ်တွင် အပ်နှံငွေများ။
ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာ	တန်ဖိုးပြောင်းလဲရာတွင် မပြောပလောက်သော ဆုံးရှုံးမှုအန္တရာယ်ရှိသည့် တိကျသော ငွေပမာဏကို အလွယ်တကူပြောင်းလဲနိုင်သော ကာလတိုအတွင်းငွေဖြစ်လွယ်မှု မြင့်မား သော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု။
ငွေသားစီးဆင်းမှု	ငွေသား နှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ စီးဝင်ခြင်းနှင့် စီးထွက်ခြင်း။
ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့် ယူနစ်	အခြားသောရရန်ပိုင်ခွင့်များသို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏အုပ်စုများထံမှ ငွေသားစီးဝင်မှုများ ဖော်ပေးနိုင်သည့် ငွေသားစီးဝင်မှုများအပေါ် များစွာတည်မှီခြင်းမရှိသော အသေးငယ်ဆုံးရရန် ပိုင်ခွင့်များ သဲကွဲစွာဖော်ထုတ်နိုင်သော အုပ်စု။

**ရှယ်ယာအခြေခံ၍
ငွေစာရင်းရှင်းပေးသည့်
လုပ်ဆောင်ချက်**

ရှယ်ယာကိုအခြေခံ၍ပေးချေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်သည် လုပ်ငန်းကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူရာတွင်ကျသင့်သောပမာဏအတွက် ပေးရမည့်ပေးရန်တာဝန်ကို လုပ်ငန်း၏ သို့မဟုတ် အခြားလုပ်ငန်း အုပ်စု၏ (ရှယ်ယာများ သို့မဟုတ် ရှယ်ယာအော်ရှင်အပါအဝင်) ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ ဈေးနှုန်း(သို့မဟုတ် တန်ဖိုး)ပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ရောင်းချသူသို့ ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

**စာရင်းဆိုင်ရာခန့်မှန်းခြေ
ပြောင်းလဲခြင်း**

ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ်ပေးရန် တာဝန်တစ်ခု၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၏ လက်ရှိအနေအထားကို အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသည့် အနာဂတ်မျှော်မှန်း အကျိုးစီးပွားနှင့် တာဝန်များနှင့်အတူ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ ကာလ အလိုက်သုံးစွဲသည့် ပမာဏတွင် ညှိနှိုင်းချက်တစ်ခု။ စာရင်းဆိုင်ရာခန့်မှန်းခြေပြောင်းလဲခြင်း သည် အမှားများကို ပြင်ဆင်ခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ သတင်းအချက်အလက်အသစ် သို့မဟုတ် တွေ့ရှိချက်အသစ်များကြောင့်ဖြစ်သည်။

**ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၏
အမျိုးအစား**

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသော သဘောသဘာဝဆင်တူသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို စုစည်းခြင်း။

အနီးစပ်ဆုံးမိသားစုဝင်များ

လုပ်ငန်းနှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား ဩဇာလွှမ်းမိုးသည် သို့မဟုတ် ယင်း၏ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုခံရသည်ဟုယူဆသောမိသားစုဝင်ဖြစ်သည့်-

- (က) ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သားသမီးနှင့် တရားဝင်အိမ်ထောင်ဖက် သို့မဟုတ် တရားမဝင် အိမ်ထောင်ဖက်၊
- (ခ) တရားဝင်အိမ်ထောင်ဖက် သို့မဟုတ် တရားမဝင်အိမ်ထောင်ဖက်၏သားသမီး နှင့်
- (ဂ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားမှီခိုနေသူများ သို့မဟုတ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ တရားဝင်အိမ်ထောင်ဖက် သို့မဟုတ် တရားမဝင်အိမ်ထောင်ဖက်ကို မှီခိုနေသူများပါဝင်သည်။

**လုပ်ငန်းတစ်ခု၏
အစိတ်အပိုင်း**

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအစီရင်ခံခြင်း ရည်ရွယ်ချက်များအတွက်နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ခွဲခြားသိမြင်နိုင်သော လုပ်ငန်း၏ကျန်ရှိသောအပိုင်းများမှ လုပ်ငန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုများ။

**အသွင်ပေါင်းထားသော
ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်
စာတမ်း**

ထုတ်ဝေသူရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်နှင့် ရှယ်ယာတစ်ခု၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် သဘောတရားနှစ်ခု လုံးပါဝင်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု။

**စုပေါင်းဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း
အစီရင်ခံစာများ**

ထုတ်ဝေသူရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်နှင့် ရှယ်ယာတစ်ခု၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် သဘောတရားနှစ်ခု လုံးပါဝင်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု။

**ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း
စာချုပ်**

မူလရည်ရွယ်ချက် သို့မဟုတ် အခြေခံအသုံးပြုမှု သို့မဟုတ် ပုံစံ၊ နည်းပညာနှင့် လုပ်ငန်း တာဝန်အားဖြင့် နီးနီးစပ်စပ်အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်သည့် သို့မဟုတ် အပြန်အလှန်မှီခိုသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့်များအစုအပေါင်းတစ်ခု တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် အထူးတလည် ညှိနှိုင်းထားသည့် ပဋိညာဉ် တစ်ခု။

**အပြုသဘောဆောင်သော
တာဝန်ဝတ္တရား**

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော တာဝန်ဝတ္တရား တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

- (က) အတိတ်ကာလတွင် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ချက်အရ ချမှတ်ခဲ့သောပုံစံ၊ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော မူဝါဒများ သို့မဟုတ် လုံလောက်တိကျသောချာသော လက်ရှိဖော်ပြချက်အားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက လက်ခံမည့် သတ်သတ်မှတ်မှတ်တာဝန်များကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအားသိစေခြင်း၊နှင့်
- (ခ) အကျိုးဆက်အားဖြင့် ထိုအခြားပုဂ္ဂိုလ်များဖက်အပိုင်းတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တာဝန်ယူမှုကြောင့် ယင်းတာဝန်များကိုဆောင်ရွက်မည်ဆိုသော တရားဝင် မျှော်လင့်ချက်ကို ဖန်တီးဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။

**ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်
ရရန်ပိုင်ခွင့်**

အတိတ်ကာလအဖြစ်အပျက်များကြောင့် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည့် ယင်း၏ဆက်လက်တည်ရှိမှုကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ထိန်းချုပ်မှုမှ လုံးဝလွတ်ကင်းသည့် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော မသေချာသည့် အနာဂတ် အဖြစ်အပျက်များ ပေါ်ပေါက်ခြင်း သို့မဟုတ် မပေါ်ပေါက်ခြင်းကသာ အတည်ပြုနိုင်မည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်ဖြစ်နိုင်မှု။

**ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်
ပေးရန်တာဝန်**

- (က) အတိတ်ကာလအဖြစ်အပျက်များကြောင့် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည့် ယင်း၏ဆက်လက်တည်ရှိမှုကို အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း၏ ထိန်းချုပ်မှုမှ လုံးဝလွတ်ကင်းသည့် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော မသေချာသည့် အနာဂတ် အဖြစ်အပျက်များ ပေါ်ပေါက်ခြင်း သို့မဟုတ် မပေါ်ပေါက်ခြင်းကသာ အတည်ပြုနိုင်မည့် တာဝန် ဝတ္တရားဖြစ်နိုင်မှု၊သို့မဟုတ်
- (ခ) အတိတ်ကာလအဖြစ်အပျက်များကြောင့် ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီး အောက်ပါအချက်များကြောင့် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမရှိသည့် လက်ရှိကာလရှိတာဝန် ဝတ္တရားတစ်ခု-
 - (၁) တာဝန်ဝတ္တရားကိုစာရင်းရှင်းပေးရန်အတွက် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ ပါဝင်သည့် အရင်းအမြစ်များ၏ စီးထွက်မှုတစ်ရပ်လိုအပ်သည်မှာ မဖြစ်နိုင်ခြင်း၊သို့မဟုတ်
 - (၂) လုံလောက်သော ယုံကြည်အားထားမှုဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားရှိမှုပမာဏကို မတိုင်းတာနိုင်ခြင်း။

(အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏) ထိန်းချုပ်ခြင်း

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ လုပ်ဆောင်ချက်များမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိရန်အတွက် ယင်း၏ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု မူဝါဒများကို ထိန်းချုပ်အုပ်ချုပ်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ။

လက်ငင်းအခွန်

ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် အတိတ်ကာလများအတွက် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ် (အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး)နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေးရန်ရှိ(ပြန်လည်ရယူနိုင်သည့်) ဝင်ငွေခွန်ပမာဏ။

**အသေးစားနှင့်
အလတ်စားစီးပွားရေး
လုပ်ငန်းများအတွက်
နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေး
အစီရင်ခံခြင်းစံသို့ကူးပြောင်း
သည့် ရက်စွဲ**

အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံခြင်းစံများနှင့်အညီ ယင်းစံများအရ နှိုင်းယှဉ်အချက်အလက် အပြည့်အစုံဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ရေးဆွဲတင်ပြသည့် ယင်း၏ပထမဆုံး ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများအတွက် အစောဆုံးကာလ၏အစ။

**နုတ်ပယ်နိုင်သော
ယာယီကွာခြားချက်များ**

ယာယီကွာခြားချက်များဆိုသည်မှာ ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်၏ သယ်ဆောင်ပမာဏကို ပြန်ရသည့်အခါ သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းသည့်အခါ အနာဂတ်ကာလများအတွက် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အမြတ် (အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး) ကို သတ်မှတ်ရာတွင် နုတ်ပယ်နိုင်သည့်ပမာဏကိုဖြစ်စေသော ယာယီ ကွာခြားချက်များ ဖြစ်သည်။

ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်

အတိတ်ကာလတွင်ဖြစ်ခဲ့သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် အဖြစ်အပျက်များကြောင့် အနာဂတ်ကာလများအတွက် အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ် (အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး)နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေးရန်ရှိ (ပြန်လည်ရယူနိုင်သည့်) ဝင်ငွေခွန် ။

ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ရရန်ပိုင်ခွင့်များ

အနာဂတ်ကာလတွင် အောက်ပါကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြန်လည်ရယူနိုင်သည့် ဝင်ငွေခွန်ပမာဏများမှာ-

- (က) နုတ်ပယ်နိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်များ၊
- (ခ) ဆက်လက်သယ်ဆောင်လာသော အသုံးမပြုရသေးသည့်အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး၊
- (ဂ) ဆက်လက်သယ်ဆောင်လာသော အသုံးမပြုရသေးသည့် ကြိုတင်ခွန်ဆောင်ထားသည့် အခွန်ရရန် ပိုင်ခွင့်များဖြစ်သည်။

ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်ပေးရန်တာဝန်များ

အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော ယာယီကွာခြားချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အနာဂတ်ကာလများတွင် ပေးရန်ရှိ ဝင်ငွေ ခွန် ကောက်ခံနိုင်သောပမာဏများ။

**သတ်မှတ်ထားသော
အကျိုးခံစားခွင့်ပေးရန်တာဝန်**

စာရင်းရေးဆွဲသည့်နေ့ရှိ သတ်မှတ်ထားသည့် ခံစားခွင့်တာဝန်ဝတ္တရားအတွက် ပေးရန်ရှိပမာဏ၏ လက်ငင်းတန်ဖိုးထဲမှ စာရင်းရေးဆွဲသည့်နေ့ရှိ ယင်းအတွက်လျာထားပြီး သတ်မှတ်ထားသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့် ပမာဏများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးကို နုတ်သည် (နုတ်ခြင်းမှ ပေါ်ပေါက်သည့်ပေးရန်တာဝန်များကို တိုက်ရိုက်ပေးချေ သည်)။

**သတ်မှတ်ထားသောခံစားခွင့်
တာဝန်ဝတ္တရား (လက်ငင်း
တန်ဖိုးဖြင့်)**

လက်ရှိကာလနှင့် ယခင်အချိန်များတွင် ဝန်ထမ်းများ၏တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော တာဝန် ဝတ္တရားကို စာရင်းချေရန်အတွက် မည်သည့်ထည့်ဝင်ရန်ပုံငွေ (စီမံကိန်းပစ္စည်း)ကိုမှ နုတ်ပယ်ခြင်းမပြုထားသော မျှော်မှန်းထားသည့် အနာဂတ်ပေးချေမှု၏ လက်ငင်းတန်ဖိုး။

**သတ်မှတ်ထားသော
အကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ**

သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်များမဟုတ်သော အလုပ်တာဝန်ပြီးဆုံးပြီးနောက် သတ်မှတ်ထားသောခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ။

**သတ်မှတ်ထားသော
ထည့်ဝင်ရမည့်အစီအစဉ်များ**

အလုပ်ခန့်ထားမှု တာဝန်ပြီးဆုံးပြီးနောက် ခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ အတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် သီးခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု(ရန်ပုံငွေအဖွဲ့)သို့ ပုံသေငွေပမာဏ ထည့်ဝင်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် လက်ရှိကာလနှင့် ယခင်ကာလများတွင် ဝန်ထမ်းများ၏တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဝန်ထမ်းခံစားခွင့် အားလုံး ကိုပေးရန် ရန်ပုံငွေတွင် လုံလောက်သော ထည့်ဝင်ထားသည့်ငွေမရှိပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ဝန်ထမ်းများကို တိုက်ရိုက် ခံစားခွင့်ပေးရန် သို့မဟုတ် ရန်ပုံငွေနေ့ကထပ်ထည့်ဝင်ရန် အပြုသဘောဆောင်သော တာဝန်ဝတ္တရား သို့မဟုတ် ဥပဒေအရတာဝန်ဝတ္တရားမရှိပါ။

**တန်ဖိုးလျော့ချနိုင်သော
ပမာဏ**

(ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင်) ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏စရိတ် သို့မဟုတ် စရိတ်ကိုအစားထိုးထားသည့် အခြား ပမာဏထဲမှ ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးနုတ်၍ ရသည့်ပမာဏ။

တန်ဖိုးလျော့

ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်၏ အသုံးဝင်သက်တမ်းတစ်လျှောက် စနစ်တကျ ခွဲဝေသတ်မှတ်ထားသည့် တန်ဖိုးလျော့ချရန် ပမာဏ ။

စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ် ပြုထားခြင်းမှဖယ်ရှားခြင်း

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေရှင်းတမ်း(လက်ကျန်ရှင်းတမ်း)တွင် ယခင်က စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့သော ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန် တစ်ရပ် အားဖယ်ရှားခြင်း။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

စီးပွားရေးအရ မထုတ်လုပ်မီ သို့မဟုတ် အသုံးမပြုမီ ဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်နေသောစနစ်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ထုတ်ကုန်များ၊ ကိရိယာများနှင့် ကုန်ကြမ်းများ သို့မဟုတ် အသစ် ထုတ်လုပ်မည့် ကုန်ပစ္စည်းပုံစံ သို့မဟုတ် စီမံချက် တစ်ခုအတွက် အကြံဉာဏ်ဗဟုသုတ သို့မဟုတ် သုတေသန တွေ့ရှိချက်များကိုအသုံးပြုခြင်း။

ရပ်စဲလိုက်သောလုပ်ငန်း

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသည် ရောင်းချလိုက်ခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချရန်ရည်ရွယ် ပြီး ဆက်လက်ထားရှိခြင်းနှင့်

- (က) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ သီးခြားရပ်တည်သောအဓိကလမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် သီးခြားဒေသတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေခြင်းကိုကိုယ်စားပြုခြင်း၊
- (ခ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ သီးခြားရပ်တည်သောအဓိကလမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် သီးခြားဒေသတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေခြင်းကိုကိုယ်စားပြုနေမှုကို ရောင်းချရန် အတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နေသည့် အစီအစဉ်တစ်ခု၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ်
- (ဂ) ပြန်လည်ရောင်းချရန် ရည်ရွယ်၍ သီးသန့်ဝယ်ယူထားသော လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီဖြစ်ခြင်း။

ထိရောက်သောအတိုးတွက် နည်း

သက်ဆိုင်ရာကာလအတွက် အတိုးဝင်ငွေ သို့မဟုတ် အတိုးပေးရငွေစရိတ်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ခု (သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန် တာဝန်များ အုပ်စုတစ်ခု)အတွက် စရိတ်အဖြစ် တန်ဖိုးလျော့စေသည့် တွက်ချက်ခြင်း နည်းလမ်းတစ်ခု။

ထိရောက်သောအတိုးနှုန်း

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း၏ ခန့်မှန်းသက်တမ်းတလျောက် ခန့်မှန်းအနာဂတ် ပေးရန် သို့မဟုတ် ရရန် များကိုအတိအကျလျော့ချထားသည့်နှုန်း သို့မဟုတ် သင့်လျော်ပါက ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်၏ အသားတင် သယ်ဆောင်ပမာဏအတွက် ပို၍တိုတောင်းသည့်ကာလ တစ်ခုပေါ်တွင် အတိအကျလျော့ချ ထားသည့်နှုန်း။

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထား ခြင်းတစ်ရပ်၏ထိရောက်မှု

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားသည့်အရာ၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုများ သို့မဟုတ် သင့်တင့်မျှတ သောတန်ဖိုးတွင် ကာကွယ်ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကြောင့်ဟုယူဆနိုင်သော ပြောင်းလဲမှု များ အတိုင်းအတာကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ရန် အသုံးပြုထားသည့် စာချုပ်စာတမ်း၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုများ သို့မဟုတ် သင့်တင့်မျှတသော တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများဖြင့် ခုနှိမ် နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်များ

ဝန်ထမ်းများက ဝန်ဆောင်မှုပေးခဲ့ခြင်းအတွက် အလဲအလှယ်အနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခုက ပေးသော အဖိုးအခပုံသဏ္ဍာန် အားလုံး။

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ပေးရန်တာဝန်များအားလုံးကို နုတ်ပယ်ပြီးနောက် ရရန် ပိုင်ခွင့်များထဲတွင် ကျန်ရှိသောတန်ဖိုး။

ရှယ်ယာအခြေခံ၍ပေးချေသည့် လုပ်ဆောင်ချက် တွင် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးဖြင့် စာရင်းရှင်းပေးခြင်း

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုရှိ ရှယ်ယာအခြေခံ၍ပေးချေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု ဆိုသည်မှာ-

- (က) ပိုင်ရှင်၏ကိုယ်ပိုင် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ (ရှယ်ယာ များ သို့မဟုတ် အနာဂတ်တွင် ရှယ်ယာဝယ်ယူခွင့် share options အပါအဝင်)အတွက် အဖိုးစားနားအနေဖြင့် ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိခြင်း၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်အတွက် ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူနှင့်စာရင်းရှင်းပေးရန် တာဝန်ဝတ္တရားမရှိဘဲ ကုန်စည်များ သို့မဟုတ်ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

အမှားများ

ယခင်ကာလတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသောကာလများအတွက် လုပ်ငန်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် -

- (က) ထိုကာလများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ထုတ်ပြန်ရန်ခွင့်ပြုသည့် အခါတွင်မှရရှိခဲ့သည့် အပြင်
- (ခ) ထိုဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ပြင်ဆင်သည့်အခါနှင့် တင်ပြသည့်အခါတွင်မှ ရရှိပြီး စာရင်းသွင်းနိုင်မည်ဟု ကျိုးကြောင်းသင့် မျှော်လင့်နိုင်သည့် ယုံကြည်အားထား နိုင်လောက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အသုံးပြုရန် ပျက်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် တလွဲအသုံးပြုခြင်းကြောင့် စာရင်းရေးသွင်းရန် ကျန်ရစ်ခြင်းနှင့် မှားယွင်းဖော်ပြချက်များပါရှိခြင်း။

အသုံးစရိတ်များ

ပိုင်ရှင်များသို့အမြတ်ခွဲဝေခြင်းမှတစ်ပါး အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးကိုလျော့ကျ စေသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များစီးထွက်ခြင်း/ လျော့သွားစေခြင်းအသွင်ဖြင့် ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များ တိုးလာခြင်းအသွင်ဖြင့်ဖြစ်စေ စီးပွားရေးအကျိုး အမြတ်များ ကျဆင်းခြင်းများ။

သင့်တင့်မျှတစွာ တင်ပြထားခြင်း

ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များ၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များအတွက် စာရင်းရေးသွင်းခြင်း ဆိုင်ရာမူများနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များအရ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၏ သက်ရောက်မှုများ၊ အခြားသော အဖြစ်အပျက်များနှင့် အခြေအနေများကို တသွေမတိမ်းမှန်ကန်စွာ တင်ပြခြင်း။

သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး

ကောင်းစွာတတ်သိနားလည်ပြီးဆန္ဒရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား လက်တစ်ကမ်း စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုဖြစ်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ အလဲအလှယ်လုပ်နိုင်သည့် တန်ဖိုး၊ စာရင်းရှင်းပေးခဲ့ သည့်ပေးရန်ရှိပမာဏတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ် စာတမ်း ခွင့်ပြုချက်တစ်ခု၏ အလဲအလှယ်လုပ်နိုင်သည့်တန်ဖိုး။

ရောင်းရန်ကုန်ကျစရိတ်များ နုတ်ပြီး သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုး

လက်တစ်ကမ်း အကွာအဝေးရှိ ကောင်းစွာတတ်သိနားလည်သော စိတ်ဝင်စားသည့်ပုဂ္ဂိုလ် များအကြား စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်အား ရောင်းချရငွေမှ ရောင်းရန်ကုန်ကျစရိတ်ကိုနုတ်ပြီးနောက် ရရှိနိုင်သောပမာဏ။

**ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်
ဖြင့် အငှားချထားခြင်း**

ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏ပိုင်ဆိုင်သူထံသို့ ဆုံးရှုံးနိုင်မည့်အန္တရာယ်များနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများ အားလုံး အပြည့်အဝလွှဲပြောင်း ရောက်ရှိသည့် ငှားရမ်းမှုတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် အမည်ပေါက်ပိုင်ဆိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းနိုင်သကဲ့သို့ မလွှဲပြောင်းသည်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်း တစ်ရပ်မဟုတ်သော ငှားရမ်းမှုသည် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်း အတွက် အငှားချထားမှု တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

**ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ
ရရန်ပိုင်ခွင့်**

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့် ဆိုသည်မှာ -

- (က) ငွေသား၊
- (ခ) အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း တစ်ခု၊
- (ဂ) ပဋိညာဉ် စာချုပ်ဆိုင်ရာ အောက်ပါအခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ် -
 - (၁) အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုထံမှ ရရန်ရှိသည့် ငွေသား သို့မဟုတ် အခြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ်
 - (၂) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန် များကို မိမိအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအား ကောင်းမွန်သော အလားအလာရှိစေသည့် အခြေအနေများဖြင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းနှင့် လဲလှယ်ရန်၊ သို့မဟုတ်
- (ဃ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်သည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ဖြင့် ပေးချေမည့် သို့မဟုတ် ပေးချေနိုင်သည့် ပဋိညာဉ် စာချုပ်တစ်ရပ် ဖြစ်ရမည့်အပြင်
 - (၁) ယင်းပဋိညာဉ်အရ ယင်းအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏မိမိပိုင် ရှယ်ယာ ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ ပြောင်းလဲနိုင်သော အရေအတွက် တစ်ရပ်အား ယင်းအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းက လက်ခံရယူသည့် သို့မဟုတ်လက်ခံရယူရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိစေနိုင်သည့် ပဋိညာဉ် စာချုပ်လည်း ဖြစ်ရမည်။ သို့မဟုတ်
 - (၂) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်၏ ပုံသေငွေသားပမာဏတစ်ရပ်ဖြင့် သို့မဟုတ် မိမိပိုင် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ ပုံသေ အရေအတွက် တစ်ခုဖြစ်သော အခြားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် လဲလှယ်ခြင်းမှတစ်ပါး ပေးချေမည့် သို့မဟုတ် ပေးချေ နိုင်သည့်စာချုပ်လည်းဖြစ်ရမည်။ ဤကိစ္စတွင်အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း ပိုင်ရှင် ကိုယ်တိုင်ပိုင်သည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ သည် အနာဂတ်တွင်ရရှိမည့် သို့မဟုတ် ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပိုင်ရှင် ကိုယ်တိုင်ပိုင်သည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ အတွက် ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ် စာတမ်းများ မပါဝင်ပါ။

**ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ်
စာတမ်း**

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်နှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် စာချုပ်တစ်ရပ်။

**ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ
ပေးရန်တာဝန်**

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန် ဆိုသည်မှာ -

- (က) ပဋိညာဉ် စာချုပ်ဆိုင်ရာ အောက်ပါတာဝန် ဝတ္တရားတစ်ရပ် -
 - (၁) အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ ငွေသား သို့မဟုတ် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ရန် သို့မဟုတ်
 - (၂) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များကို မိမိအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် ကောင်းမွန်သော အလားအလာမရှိသည့် အခြေအနေဖြင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းဖြင့် လဲလှယ်ရန်၊ သို့မဟုတ်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များကို မိမိအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအတွက် ကောင်းမွန်သောအလားအလာမရှိသည့် အခြေအနေဖြင့် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းဖြင့် လဲလှယ်ရန်၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်သည့် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ဖြင့် ပေးချေမည့် သို့မဟုတ် ပေးချေနိုင်သည့် ပဋိညာဉ် စာချုပ်တစ်ရပ်ဖြစ်ရမည့်အပြင်-
 - (၁) ယင်းစာချုပ်အရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်သော ရှယ်ယာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ အရေအတွက်တစ်ရပ်ကို ပေးအပ်ရန် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတွင် တာဝန်ရှိသည် သို့မဟုတ် တာဝန်ရှိနိုင်သည်၊ သို့မဟုတ်
 - (၂) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ ပုံသေအရေအတွက် တစ်ရပ်အား ပုံသေငွေသားပမာဏတစ်ရပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အခြားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရရန်ပိုင်ခွင့်ဖြင့်ဖြစ်စေ လဲလှယ်ခြင်းမှတစ်ပါး ပေးချေမည့် သို့မဟုတ် ပေးချေနိုင်သည့် စာချုပ်ဖြစ်ရမည်။ ဤကိစ္စတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ကိုယ်ပိုင် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ကိုယ်ပိုင် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ကို အနာဂတ်တွင်ရရန် သို့မဟုတ် ပေးရန်အတွက် ယင်းတို့ကိုယ်တိုင် ပဋိညာဉ်အဖြစ်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်စာတမ်းများ မပါဝင် ပါ။

**ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြ
ရှင်းတမ်း**

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းတွင် အစီရင်ခံတင်ပြထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခု၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးတန်ဖိုးတို့၏ ဆက်နွယ်ချက်။

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများဆိုသည်မှာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုများနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်၊ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေတို့ကို စနစ်တကျရေးဆွဲထားသည့်တင်ပြချက်ကို ဆိုလိုသည်။

**ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးခြင်း
လုပ်ဆောင်ချက်များ**

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ချေးယူခြင်းများနှင့် ထည့်ဝင်ထားသည့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးတွင်ပါဝင်သည့် အစိတ်အပိုင်းနှင့် အရွယ်အစားတို့ကို ပြောင်းလဲစေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ။

ခိုင်မြဲသော ကတိကဝတ်

အရင်းအမြစ်များ၏ သတ်မှတ်ထားသော အရေအတွက်တစ်ရပ်ကို သတ်မှတ်ထားသည့် အနာဂတ်နေ့ရက် သို့မဟုတ် နေ့ရက်များတွင်ရှိသော သတ်မှတ်ထားသောဈေးနှုန်းတစ်ခုဖြင့် လဲလှယ်ရန်စည်းနှောင်ထားသည့် သဘောတူညီချက်တစ်ရပ်။

**အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း/
လုပ်ငန်းများအတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာစံများကို ပထမဆုံးအကြိမ်လိုက်နာ ကျင့်သုံး သူ**

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ၎င်း၏ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ယခင်ကျင့်သုံးခဲ့သော စာရင်းကိုင်မှု ဘောင်သည် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာ စံအပြည့်ကို လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် စာရင်းကိုင်စံ များတစ်စုံစုံကို လည်းကောင်း မည်သို့ပင် လိုက်နာခဲ့သည်ဖြစ်စေကာမူ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ အတွက်နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာစံများနှင့်အညီ ပထမအကြိမ် တစ်နှစ်တာ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲတင်ပြသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု။

ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်

ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားသော အတည်မပြုနိုင်သည့် အနာဂတ်စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်။

နိုင်ငံခြားရှိလုပ်ငန်း လည်ပတ်မှု

အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု ၏လုပ်ငန်းခွဲ သို့မဟုတ် ဖက်စပ်လုပ်ငန်း၊ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သည့် ကုမ္ပဏီ၊ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီအဖြစ်အခြားသောတိုင်းပြည်တွင် အခြေချပြီး သို့မဟုတ် အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့်မတူညီသောငွေကြေးဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း။

နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင် ခံခြင်းဆိုင်ရာစံအပြည့်အစုံ

အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်း ဆိုင်ရာစံ မဟုတ်သောနိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာစံများ။

သုံးစွဲနေသည့်ငွေကြေး

လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေသော အခြေခံစီးပွားရေးဝန်းကျင်၏ ငွေကြေး။

ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်သည့်နေ့

ပြင်းထန်သောအလွန်အမင်းငွေကြေးဖောင်းပွခြင်းမရှိသည့်ငွေကြေးကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း ၏ သုံးစွဲသည့်ငွေကြေးအဖြစ် ပြောင်းလဲအသုံးပြုလိုက်သည့်နေ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသုံးစွဲနေသည့် ငွေကြေးတွင် ပြင်းထန်သောငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွခြင်း၏ လက္ခဏာနှစ်ရပ်လုံး သို့မဟုတ် နှစ်ရပ်အနက် တစ်ရပ်ရပ်မရှိတော့သည့်နေ့။

ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း (လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင် မှုပြီးဆုံးပြီးနောက် ခံစားခွင့်များ)

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ်မှဖြစ်စေ၊ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ယင်း၏ဝန်ထမ်းများမှဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ရပ်သို့ သို့မဟုတ် အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဥပဒေအရသီးခြားထားရှိသည့် ရန်ပုံငွေတစ်ရပ်သို့ ထည့်သွင်းပြီးနောက် ယင်းထည့်သွင်းငွေ များမှ ဝန်ထမ်းခံစားခွင့်များ ထုတ်ပေးသည့် ထည့်ဝင်ငွေများ ။

အကျိုးအမြတ်များ

ဝင်ငွေအဓိပ္ပာယ်နှင့်ကိုက်ညီပြီးလျှင် ရငွေလည်းမဟုတ်သည့်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ တိုးပွားခြင်း။

အထွေထွေရည်ရွယ်ချက်များ အလို့ငှာ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ

သူတို့လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အတိအကျကို အံဝင်ခွင်ကျအောင် ရေးဆွဲထား သည့် အစီရင်ခံစာများကို တောင်းဆိုနိုင်သည့် အနေအထားတွင်မရှိသော အသုံးပြုသူ အမျိုးမျိုးအတွက် အထွေထွေဘဏ္ဍာရေး သတင်းအချက်အလက်များကို ညွှန်ပြသော ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများဖြစ်သည်။

ဆက်လက်ရှင်သန်လည်ပတ် နိုင်ခြင်း

စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကို စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်းရန် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကို ရပ်ဆိုင်းရန် မရည်ရွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိုသို့ပြုလုပ်ရန်လက်တွေ့ ကျကျနည်းလမ်းမရှိပါက အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဆက်လက်ရှင်သန်လည်ပတ် နေမည်ဖြစ်သည်။

အမည်ကောင်းတန်ဖိုး ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ တစ်ခုချင်းခွဲခြမ်းစိပ်ဖြာ၍ မဖော်ပြနိုင်သည့်အပြင် သီးခြားစာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ် မပြုနိုင်သော အနာဂတ်တွင်ဖြစ်ထွန်းလာမည့်စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်များ။

အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများ အတိတ်ကာလ သို့မဟုတ် အနာဂတ်ကာလတွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ထားသောအခြေအနေများကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်မှုအတွက် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းသို့ အရင်းအမြစ်များလွှဲပြောင်းပေးသည့် အသွင်ဖြင့် အစိုးရကအကူအညီပေးခြင်း။

ခွင့်ပြုသည့်နေ့ သဘောတူညီမှု၏ စည်းကမ်းချက်များကို အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် အခြားတစ်ဖက်မှပုဂ္ဂိုလ် (ဝန်ထမ်းတစ်ဦး အပါအဝင်)တို့က နားလည်သဘောပေါက်သည့်အခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း နှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့က ရှယ်ယာ အခြေခံ၍ပေးချေမှုအစီအစဉ်ကို သဘောတူသည့်နေ့။ သဘောတူသည့်နေ့တွင်သတ်မှတ်ထားသော အပ်နှင်းရန် ပြည့်မှီရမည့်အခြေအနေများကို ပြည့်မီခဲ့ပါက အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အခြားတစ်ဖက်မှပုဂ္ဂိုလ်အား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၊ အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ငွေသားဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး များကို ပေးအပ်သည်။ အကယ်၍သဘောတူညီမှုအတွက် ခွင့်ပြုချက်ရယူ ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ် လိုအပ်ပါက (ဥပမာ- ရှယ်ယာပိုင်ဆိုင်သူများ) ခွင့်ပြုချက်ရသည့်နေ့သည် သဘောတူသည့် နေ့ ဖြစ်သည်။

အငှားချထားခြင်းတစ်ရပ်တွင် စုစုပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

- (က) ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းအတွက် အငှားချထားသူက ရရန်ရှိ အနည်းဆုံး ငှားရမ်းခပေးငွေများနှင့်
- (ခ) အငှားချထားသူသို့ပေးရန်ကျန် အာမခံချက်မရှိသော ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးတို့၏ စုစုပေါင်းရငွေဖြစ်သည်။

ကုမ္ပဏီအုပ်စု

မိခင်ကုမ္ပဏီနှင့် ယင်း၏ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများအားလုံး။

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထား သည့်အရာ

ဤစာရင်းကိုင်စံ ၏ အပိုဒ် ၁၂ ရှိ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက ကျင့်သုံးရမည့် အထူးဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားသည့် စာရင်းကိုင်စနစ်အလို့ငှာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားသည့်အရာ သည်-

- (က) တန်ဖိုးလျော့မှုဖြင့် တန်ဖိုးသင့်ထားသော ငွေချေးစာချုပ်တစ်ခု၏ အတိုးနှုန်း ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊
- (ခ) တိကျသောကတိကဝတ် သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ချေဖြင့် ကြိုတင် ခန့်မှန်းထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်တွင်အတိုးနှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊
- (ဂ) တိကျသောကတိကဝတ် သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ချေဖြင့် ကြိုတင် ခန့်မှန်းထားသည့် ကုန်စည် တစ်ခုကိုရောင်းရန် သို့မဟုတ် ဝယ်ရန် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် လက်ဝယ်ထားရှိသော ကုန်စည်၏ ဈေးနှုန်း ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၊ သို့မဟုတ်
- (ဃ) နိုင်ငံခြားတွင် လည်ပတ်နေသည့်လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အသားတင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ထားမှုမှ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ ဖြစ်သည်။

**ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ရန်
အသုံးပြုထားသည့်
စာချုပ်စာတမ်း**

ဤစာရင်းကိုင်စံ၏အပိုဒ် ၁၂ ရှိ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက ကျင့်သုံးရမည့် အထူးဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ထားသည့် စာရင်းကိုင်စနစ်အလို့ငှာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ရန် အသုံးပြုထားသည့် စာချုပ်စာတမ်းဆိုသည်မှာ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်အားလုံးနှင့်ကိုက်ညီသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ် စာတမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

- (က) အပိုဒ်၁၂.၁၇တွင် သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားသည့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ခုနှိမ်ရာတွင် များစွာထိရောက်ပြီး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအတွက်အကာအကွယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသော နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အနာဂတ်နေ့ရက်တွင် သဘောတူသည့် အတိုးနှုန်းအတိုင်း အတာဖြင့် အလဲအလှယ်လုပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် နိုင်ငံခြားငွေကြေးအတိုင်းအတာဖြင့် အလဲအလှယ်လုပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်၊ အနာဂတ်နေ့ရက်တွင် သဘောတူသည့် နိုင်ငံခြားငွေကြေး ပမာဏကို ရောင်းသူကဝယ်ယူအား အတိတ်ကာလတွင် သဘောတူသည့် ငွေလဲလှယ်နှုန်းဖြင့် ရောင်းပေးသည့်လုပ်ဆောင်ချက် သို့မဟုတ် အနာဂတ်နေ့ရက်တွင် သဘောတူသည့် ကုန်စည်ကို ရောင်းသူက ဝယ်ယူအား အတိတ် ကာလတွင် သဘောတူသည့် ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းပေးသည့်လုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်သည်။
- (ခ) ယင်းစာချုပ်စာတမ်းတွင်အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး ပါဝင်သည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ အစီရင်ခံသောအုပ်စု၊ အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းတို့၏ ပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်)
- (ဂ) ယင်းစာချုပ်စာတမ်း၏ ယူဆထားသောပမာဏသည် သတ်မှတ်ထားသည့် အရင်းငွေပမာဏ သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှ ကာကွယ်ထားသည့်အရာ၏ ယူဆထားသော ပမာဏနှင့် ညီမျှသည်။
- (ဃ) ယင်းစာချုပ်စာတမ်းတွင် အောက်ပါတို့ထက်နောက်မကျသော သတ်မှတ်ထားသော သက်တမ်းပြည့်သည့်နေ့သည်-
 - (၁) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကိုအကာအကွယ်လုပ်မည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာချုပ် စာတမ်း၏ သက်တမ်းပြည့်သည့်နေ့၊
 - (၂) ကုန်စည်ဝယ်ယူခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းအတွက် ကတိကဝတ်ဖြင့် ပေးချေရန်မျှော်လင့် ထားသည့်နေ့၊
 - (၃) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကိုအကာအကွယ်ယူမည့် အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ချေဖြင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသည့် နိုင်ငံခြားငွေကြေး သို့မဟုတ် ကုန်စည် ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်၏ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့်နေ့၊
- (င) ယင်းစာချုပ်စာတမ်းသည် ကြိုတင်ပေးချေမှု၊ အချိန်မတိုင်မီရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် သက်တမ်းတိုး ခြင်း လက္ခဏာဝိသေသများ မရှိပါ။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအတွက် နိုင်ငံတကာစာရင်းကိုင်စံ ၃၉ ကို ကျင့်သုံး၍ စာရင်းရေးသွင်းသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ဤအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အစား ဤ(ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်း)စံရှိ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမှကာကွယ်ရန် အသုံးပြုထားသည့် စာချုပ် စာတမ်း၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ကျင့်သုံးရမည်။

**အလွန်အမင်းဖြစ်နိုင်ချေ
ရှိသော**

ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်ထက် သိသိသာသာပို၍ ဖြစ်နိုင်သော။

**ပစ္စည်းတန်ဖိုးကျမှု
(ဆုံးရှုံးခြင်း)**

ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏စာရင်းတွင် သယ်ဆောင်ပမာဏသည်-

- (က) ကုန်လက်ကျန်များအတွက် ရောင်းဈေးထဲမှ ရောင်းရန်အဆင့်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်များကို နုတ်ထားသောပမာဏ၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမဟုတ်သည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များအတွက် ပြန်လည်ရရှိမည့်ပမာဏတို့ထက် ကျော်လွန်သည့်တန်ဖိုးပမာဏဖြစ်သည်။

လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်သော

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်းစံကိုလိုက်နာအသုံးချရန်လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်အတွက် ကျိုးကြောင်းဆီလျော် သောအားထုတ်မှုတိုင်းကို လုပ်ဆောင်ပြီးသော်လည်း လိုက်နာအသုံးမချနိုင်ပါက ထိုလိုက်နာရမည့် လိုအပ်ချက်သည် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

သဘောတူထားသော အတိုးနှုန်းအစား စီးပွားရေးရှုထောင့်မှ အမှန်တကယ်ဖြစ်သင့်သော နှုန်း

သဘောတူထားသော အတိုးနှုန်းအစား စီးပွားရေးရှုထောင့်မှ အမှန်တကယ်ဖြစ်သင့်သော သောနှုန်း ဆိုသည်မှာ အောက်ပါအချက်တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခုဖြင့် ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်နိုင်သည့်နှုန်းဖြစ်သည် -

- (က) အကြွေးပေးရန်စိတ်ချရမှုအကဲဖြတ်ချက်အလားတူထုတ်ဝေသူတစ်ဦး၏ အလားတူ စာချုပ်စာတမ်းအတွက် လက်ရှိကာလတွင်ဖြစ်ပေါ်နေသောနှုန်း သို့မဟုတ်
- (ခ) စာချုပ်စာတမ်း၏မူလသမုတ်ရင်းတန်ဖိုးကို ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ၏ လက်ရှိအချိန်တွင် လက်ငင်းရောင်းချငွေဖော်လျှင် စီးပွားရေးရှုထောင့်ဖြင့် တွက်ချက်ရယူမည့် ဈေးနှုန်းကဲ့သို့ စီးပွားရေး ရှုထောင့်ဖြင့်တွက်ချက်ယူသော အတိုးနှုန်း။

ဝင်ငွေ

ပိုင်ရှင်များက ငွေထပ်ထည့်ခြင်းမှအပ ရင်းနှီးငွေကိုတိုးစေသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များ တိုးပွားလာခြင်း သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်များလျော့နည်းခြင်း သို့မဟုတ် ငွေသားစီးဝင်မှုကြောင့် စာရင်းရေးဆွဲသည့်ကာလအတွင်း စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ တိုးပွားခြင်း။

ဝင်ငွေရှင်းတမ်း

အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ၏ အရာများမပါဝင်သောအစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း စာရင်း ရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့သော ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်အရာအားလုံးကို တင်ပြထားသည့်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း တစ်ခု။

ဝင်ငွေခွန်

စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပတွင် ကောက်ခံသော အခွန်များဖြစ်သည်။ စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ်ပေါ်တွင် အခြေခံ၍ကောက်ခံသည့် ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပတွင် ကောက်ခံသော အခွန်များဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေခွန်တွင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ၊ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူသို့မဟုတ် ဖက်စပ်လုပ်ငန်းမှ ပေးရန်ရှိသော အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသို့ဖြစ်ခြင်းများအပေါ်ပေးရမည့် ပင်ရင်းမှနုတ်ပယ် သည့်အခွန်ကဲ့သို့သော အခွန်များလည်းပါဝင်သည်။

အာမခံစာချုပ်

တစ်ဖက်(အာမခံသူ)က အခြားတစ်ဖက်(အာမခံထားရှိသူ)ထံမှ အာမခံဆုံးရှုံးမည့်အန္တရာယ်ကို လုံးလုံးလျားလျားလက်ခံပြီး အကယ်၍ သတ်မှတ်ထားသောမသေချာသည့် အနာဂတ်အဖြစ်အပျက်တစ်ခု (အာမခံထားသည့်ကိစ္စ) သည် အာမခံထားရှိသူကို ဆိုးဆိုးရွားရွား ထိခိုက်ပါက လျော်ကြေးပေးအပ်ရန် သဘောတူသည့်ပဋိညာဉ်ဖြစ်သည်။

ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍ မရသော ရရန်ပိုင်ခွင့်

ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည့် ရုပ်ဝတ္ထုအသွင်မရှိသော ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ မဖော်ပြနိုင်သော ရရန်ပိုင်ခွင့်။ ထိုကဲ့သို့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို အောက်ပါ အခြေအနေများတွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည်-

- (က) ထိုကဲ့သို့သောရရန်ပိုင်ခွင့်ကိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းမှ ခွဲထုတ်နိုင် သို့မဟုတ် ပိုင်းခြားနိုင်ပြီးလျှင်ကို တစ်ခုချင်းဖြစ်စေ၊ ဆက်နွယ်သည့်စာချုပ် သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန် တာဝန် တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ ရောင်းချခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း ပြုလုပ်နိုင်သောအခြေအနေများတွင် သို့မဟုတ်
- (ခ) ထိုအခွင့်အရေးများသည် အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းထံမှ သို့မဟုတ် အခြားသော အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများမှ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ခွဲထုတ်နိုင်ခြင်းရှိမရှိကို အလေးမထားဘဲ ပဋိညာဉ်ကြောင့် သို့မဟုတ် အခြားသော ဥပဒေအခွင့်အရေးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခြေအနေ။

ငှားရမ်းခြင်းရှိသွယ်ပိုက် အတိုးနှုန်း

ကနဦးအငှားချသည့်အချိန်တွင်-

- (က) အနည်းဆုံးငှားခပေးငွေများနှင့်
- (ခ) (၁)နှင့်(၂) ပေါင်းခြင်းနှင့် ညီမျှသော အာမခံသည့် ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး
 - (၁) အငှားချထားသောရရန်ပိုင်ခွင့်၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးနှင့်
 - (၂) အငှားချထားသူကုန်ကျသည့် မည်သည့်ကနဦး တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သည့် ကုန်ကျစရိတ် မဆို)တို့၏ စုစုပေါင်း လက်ငင်းတန်ဖိုးကို ဖြစ်စေသော လျော့ပေးနှုန်း။

ကြားဖြတ်ဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံစာ

ကြားဖြတ်ကာလအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း အပြည့်အစုံ သို့မဟုတ် အကျဉ်းချုပ်ထားသောဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းတစ်စုံပါဝင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာ။

ကြားဖြတ်ကာလ

ဘဏ္ဍာနှစ်အပြည့်ထက် ပို၍တိုတောင်းသော ဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခု။

နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံခြင်းစံများ (အိုင်အက်မ်အာရ်အက်စ်)

နိုင်ငံတကာစာရင်းကိုင်စံဘုတ်အဖွဲ့ (အိုင်အေအက်စ်ဘီ)က ကျင့်သုံးသော စံများဖြစ်သည်။ အောက်ပါတို့ပါဝင် သည်-

- (က) နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်းစံများ၊
- (ခ) နိုင်ငံတကာစာရင်းကိုင်စံများ နှင့်
- (ဂ) နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံခြင်း အနက်ပြန်ဆိုမှုကော်မတီ (အိုင်အက်မ်အာရ်အိုင်စီ) သို့မဟုတ် ယခင်အမြဲတမ်းအနက်အဓိပ္ပာယ်ပြန်ဆိုမှုကော်မတီ (အက်စ်အိုင်စီ)။

ပင်ကိုယ်တန်ဖိုး

ထိုရှယ်ယာများအတွက် (အကယ်၍)တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်က ပေးရန်လိုအပ်သည် (သို့မဟုတ် လိုအပ်မည့်) ရှယ်ယာဈေးနှုန်းနှင့် တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တွင် (အခြေအနေအရ သို့မဟုတ် ချွင်းချက်မရှိ)ပေးသွင်းရန် သို့မဟုတ် လက်ခံရရှိရန် အခွင့်အရေးရှိသည့် ရှယ်ယာများ၏ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတို့၏ ခြားနားချက်။ ဥပမာ အားဖြင့် ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ သင့်တင့်မျှတသောဈေးနှုန်းသည် စီယူ ၂၀ ဖြစ်သည့်အချိန်တွင် ရှယ်ယာ အေဘုရင် ဝယ်ယူခွင့်တစ်စောင်သည်စီယူ ၁၅ ဖြင့် ဝယ်ယူနှုန်းဖြစ်ပါက ပင်ကိုယ်တန်ဖိုးသည် စီယူ ၅ ဖြစ် သည်။

ကုန်လက်ကျန်များ

ရရန်ပိုင်ခွင့်များ-

- (က) သမားရိုးကျ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် ရောင်းချရန်အလို့ငှာထားရှိသော၊
- (ခ) ယင်းသို့ရောင်းချရန်အလို့ငှာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင်ရှိသော၊
- (ဂ) ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အသုံးပြုရန် သို့မဟုတ် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အသုံးပြုရန် ကုန်ကြမ်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု အသွင်ဖြင့်ရှိသော ရရန်ပိုင်ခွင့်များဖြစ်သည်။

**ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
လုပ်ဆောင်ချက်များ**

ငွေကြေးနှင့်အလားတူအရာများထဲတွင် မပါဝင်သော ကာလရှည်ရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် အခြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များကို ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်း။

**မြေယာအဆောက်အဦ
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု**

- (က) အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်အတွက် သို့မဟုတ် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများရောင်းချရန် သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်မှုတွင် အသုံးပြုရန်၊
- (ခ) သမားရိုးကျ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် ရောင်းချရန် တို့အတွက်မဟုတ်သော အငှားခရရှိရန် သို့မဟုတ် မတည်ရင်းနှီးတန်ဖိုးတိုးရန်အတွက် သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးလုံးအတွက် ပိုင်ရှင်လက်ဝယ်ရှိ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်းစာချုပ်အရ ငှားရမ်းသူ၏ လက်ဝယ်ရှိသော မြေနှင့်အိမ်ရာအဆောက်အုံ (မြေ သို့မဟုတ် အဆောက်အုံ၊ သို့မဟုတ် အဆောက်အုံ၏ အစိတ်အပိုင်း၊ သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးလုံး)ကို ဆိုလိုသည်။

ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း

ပဋိညာဉ်အရ စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်အပေါ် မျှဝေထိန်းချုပ်ရန်သဘောတူသည်ကို ဆိုလိုသည်။ ယင်းကိစ္စသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ဆောင်ချက်များကို မျှဝေထိန်းချုပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ (ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ)အားလုံး၏ သဘောတူ ခွင့်ပြု ချက် လိုအပ်သော အခါတွင်မှသာလျှင်ပေါ်ပေါက်ပါသည်။

ဖက်စပ်ပူးတွဲလုပ်ငန်း

ပဋိညာဉ်နှင့်ဆိုင်သော အစီအစဉ်တစ်ခုအရ နှစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးထက်ပိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပူးတွဲထိန်းချုပ်သည့်သဘောဖြင့် စီးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သော လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုကို တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်သည်ကို ဆိုလိုသည်။ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းများသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကိုပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်းသို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့် များကိုပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများကို ပူးတွဲထိန်းချုပ်ခြင်း ပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

**ပူးတွဲထိန်းချုပ်ထားသော
အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း**

ကော်ပိုရေးရှင်း (ကုမ္ပဏီ)၊ အစုစပ်လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းခြင်းတွင် ပါဝင်သူလုပ်ငန်းရှင်က ပိုင်ဆိုင်မှုတစ်ရပ်ရရှိသည့် ဖက်စပ်လုပ်ငန်းကို ဆိုလိုသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ပဋိညာဉ်စီစဉ်မှုတစ်ရပ်ကြောင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်ပေါ်တွင် ပူးတွဲထိန်းချုပ်နိုင်ခွင့် ပေါ်ပေါက်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများနည်းတူ လည်ပတ်လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။

အငှားချထားခြင်း

သဘောတူထားသည့်အချိန်ကာလအပိုင်းအခြားအတွင်း ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ကို အသုံးပြုခွင့်အတွက် တစ်ကြိမ် တည်းပေးချေခြင်း သို့မဟုတ် အလီလီခွဲ၍ပေးချေခြင်း အတွက် ပြန်လည်၍ အငှားချထားသူက ငှားရမ်းသူထံ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေအရ လွှဲပြောင်းပေးအပ်သည့် သဘောတူညီချက်တစ်ရပ်။

ငှားရမ်းသူ၏ ထပ်တိုးချေးငွေအတိုးနှုန်း

ငှားရမ်းသူကအလားတူ အငှားချထားခြင်းမျိုးပေါ်တွင် ပေးရမည့်အတိုးအနှုန်း သို့မဟုတ် ထိုအတိုးနှုန်းကို မသတ်မှတ်နိုင်ပါကကနဦးငှားရမ်းခြင်းစတင်ချိန်ရှိငှားရမ်းသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်ကို ဝယ်ယူရန် လိုအပ်သောငွေကို အလားတူကာလ တစ်ရပ်အတွက် အလားတူအာမခံ တစ်ရပ်ဖြင့် ချေးယူရာတွင် ငှားရမ်းသူကကျခံရမည့် အတိုးနှုန်း။

ပေးရန်တာဝန်

အတိတ်ကာလက ဖြစ်ပျက်မှုများကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်တွင်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၌ တာဝန် ဝတ္တရားဖြစ်ပေါ်ပြီး ထိုတာဝန်ဝတ္တရားကို ပေးချေမှုကြောင့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များပါဝင်သော အရင်းအမြစ်များထံမှ ငွေစီးထွက်မှုဖြစ်စေနိုင်သည်ကို ဆိုလိုသည်။

ပေးဆပ်ရန်ရှိ ချေးငွေများ

ကာလတိုကုန်သွယ်မှုအတွက် ပုံမှန်ကြွေးမှီစည်းကမ်းများဖြင့် ပေးရန်များမဟုတ်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပေးရန်တာဝန်များဖြစ်သည်။

ဈေးကွက်အပ်နှံငွေရန် ပြည့်မှီရမည့်အခြေအနေ

အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်း တစ်ရပ်၏ ဈေးကွက် ပေါက်ဈေး အညွှန်းကိန်းနှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ် စာတမ်းများ၏ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးကို အခြေခံထားသည့် သတ်မှတ်ထားသောရလဒ်ကို ရရှိခြင်း သို့မဟုတ် ရှယ်ယာအေ့ပံရှင် ဝယ်ယူခွင့်၏ သတ်မှတ်ထားသော ပင်ကိုယ် တန်ဖိုး၏ပမာဏ သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော ရှယ်ယာဈေးနှုန်းကို ရရှိအောင်ကြိုးပမ်း ခြင်းကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးနှင့် ဆက်စပ်သည့် ရောင်းဝယ်ရန်သဘောတူထားသည့် ရှယ်ယာစာချုပ် ဈေးနှုန်း၊ တရားဝင်အပ်နှံငွေခြင်း သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၏ သက်တမ်းတို့ပေါ်တွင် မူတည်သော အခြေအနေ တစ်ရပ်။

ပဓာနကျသော

သုံးစွဲသူများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကိုအခြေခံ၍ချမှတ်သည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တစ်ခုချင်းသော်လည်းကောင်း၊ စုပေါင်း၍သော်လည်းကောင်း ဩဇာ လွှမ်းမိုးနိုင်သည့်အရာများ ကျန်ရစ်ခြင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းဖော်ပြခြင်းသည် ပဓာနကျ (အရေးကြီး)သည်။ ပဓာနကျမှုသည် ဖြစ်ပေါ်သည့်အခြေအနေအရ ဆုံးဖြတ်သော ကျန်ရစ် ခြင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းဖော်ပြခြင်း၏ သဘောသဘာဝနှင့် အရွယ်အစားပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ကျန်ရစ်ခြင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းဖော်ပြခြင်း၏ သဘောသဘာဝ သို့မဟုတ် အရွယ်အစား သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးလုံးသည် ဆုံးဖြတ်ပေးသည့်အချက်ဖြစ်နိုင်သည်။

တိုင်းတာတွက်ချက်ခြင်း

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းနှင့် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းတို့သို့ စာရင်း ပို့ဆောင်ခဲ့ပြီး စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့သည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ပါဝင်သောအရာများကို ငွေကြေးပမာဏဖြင့် သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သောလုပ်ငန်းစဉ်။

**အနည်းဆုံးငှားရမ်းခ
ပေးငွေများ**

အငှားသက်တမ်းတလျောက်လုံးတွင် ပေါ်ကောင်းပေါ်လာနိုင်သည့်ငှားခ၊ ဝန်ဆောင်မှု အတွက် ကုန်ကျစရိတ် များနှင့် အငှားချထားသူကပေးရမည့် သို့မဟုတ် ပြန်လည်ရရှိရမည့် အခွန်များမပါဝင်သော ငှားရမ်းသူက ပေးသည့် သို့မဟုတ် ပေးရန်လိုအပ်သည့် ပေးငွေများနှင့်အတူ-

- (က) ငှားရမ်းသူအတွက် ငှားရမ်းသူက သို့မဟုတ် ယင်းနှင့်ဆက်နွယ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်/ အဖွဲ့တစ်ရပ်ရပ်က အာမခံ ထားသည့်မည်သည့်ငွေကြေးတစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ်၊
- (ခ) အငှားချထားသူအတွက်
 - (၁) ငှားရမ်းသူ၊
 - (၂) ငှားရမ်းသူနှင့် ပတ်သက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သို့မဟုတ်
 - (၃) ငွေကြေးအားဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်၍ အာမခံချက်အရတာဝန်ဝတ္တရား များမှ ကင်းလွတ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး အငှားချထားသူနှင့် ပတ်သက်မှုမရှိသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက အငှားချထားသူသို့ အာမခံသော မည်သည့်ကြွင်းကျန်တန်ဖိုးတစ်ရပ်ရပ်။

သို့ရာတွင်အကယ်၍ စတင်ငှားရမ်းစဉ်ကတည်းက ငှားရမ်းသူ၌ ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်ကို သင့်တင့်မျှတသော ဈေးနှုန်းထက် သိသိသာသာလျော့မည်ဟု ခန့်မှန်းရသောဈေးနှုန်းဖြင့် ပြန်လည်ဝယ်ယူရန် အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရှိပြီးလျှင် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာဖြင့် ထိုအခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးမည်ဟုသေချာလျှင် အနည်းဆုံး ငှားရမ်းခပေးငွေတွင် ပြန်လည် ဝယ်ယူခြင်းအတွက် ပေးငွေနှင့် ပြန်လည်ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ဆောင်မည့် ခန့်မှန်းနေ့အထိ ငှားရမ်းသည့်သက်တမ်းတလျောက် ပေးရန်ရှိအနည်းဆုံးငှားရမ်းခများ ပါဝင်သည်။

**ငွေကြေးအားဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ
ဖော်ပြနိုင်သောအမယ်များ**

ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ငွေကြေးအရေအတွက်များနှင့် ပုံသေ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ငွေကြေးအရေအတွက်များဖြင့် ပေးရန် သို့မဟုတ် ရရန်ရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ပေးရန် တာဝန်များ။

**အလုပ်ရှင်အမျိုးမျိုးအတွက်
(ခံစားခွင့်) အစီအစဉ်များ**

- (က) ဘုံထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်မရှိသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအသီးသီးက ရရန်ပိုင် ခွင့်များ စုပေါင်း ထည့်ဝင်ပြီးလျှင်၊
- (ခ) ဝန်ထမ်းအလုပ်လုပ်ကိုင်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် မသက်ဆိုင်ဘဲ ထည့်ဝင်ငွေပေါ်မူတည်ပြီး ခံစားခွင့်အဆင့်ကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် တစ်ခုထက်ပိုသောအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများ၏ ဝန်ထမ်းများအား ခံစားခွင့်ပံ့ပိုးရန် အတွက် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်များကို အသုံးပြုသည့် သတ်မှတ်ထားသော ထည့်ဝင် မည့်အစီအစဉ်များ (အစိုးရအစီအစဉ်မှလွဲ၍) သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော ခံစားခွင့် အစီအစဉ်များ (အစိုးရအစီအစဉ်မှလွဲ၍) ကိုဆိုလိုသည်။

**ငှားရမ်းမှုတစ်ခုတွင်
အသားတင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု**

ငှားရမ်းခြင်းရှိသွယ်ပိုက်အတိုးနှုန်းဖြင့် လျော့ချထားသောငှားရမ်းမှုတစ်ခုတွင် စုစုပေါင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု။

**ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု**

မိခင်ကုမ္ပဏီနှင့် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ပိုက်၍သော်လည်းကောင်းမသက်ဆိုင် သည့် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီရှိ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုး ကိုဆိုလိုသည်။

**(ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေရှင်း
တမ်းများမှ) မှတ်စုများ**

မှတ်စုများတွင် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း၊ ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်း၊ ဝင်ငွေရှင်းတမ်း(အကယ်၍ဖော်ပြထားလျှင်)၊ ဝင်ငွေနှင့်ချန်ထားသော အမြတ်ရှင်းတမ်းပေါင်းချုပ်၊ (အကယ်၍ဖော်ပြထားလျှင်)၊ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင်ပြောင်းလဲမှုများရှင်းတမ်းနှင့်ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်များအပြင် ထပ်ထည့်သတင်းအချက်အလက်များပါဝင်သည်။ မှတ်စုများသည် ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်များ သို့မဟုတ် ထိုရှင်းတမ်းများတွင် စာရင်းသွင်းဖော်ပြရန် မကိုက်ညီသည့်အရာများ၏ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ထိုရှင်းတမ်းများတွင် ဖော်ပြထားသော ပေါင်းစပ်ခြင်းမရှိသည့် အရာများကို ဖြည့်ဆည်းသည်။

ယူဆထားသောပမာဏ

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုတွင် သတ်မှတ်ထားသော ငွေကြေး၊ ရှယ်ယာများ၊ တင်းတောင်းနှင့် အလေးချိန်ဆိုင်ရာအရေအတွက် သို့မဟုတ် အခြားအရေအတွက်များ။

**ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၏
ရည်ရွယ်ချက်**

အသုံးပြုသူတို့လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အတိအကျကို အံဝင်ခွင်ကျအောင်ရေးဆွဲထားသည့် အစီရင်ခံစာများကို တောင်းဆိုနိုင်သည့် အနေအထားတွင်မရှိသော အသုံးပြုသူအမျိုးမျိုးအတွက် စီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်များချရာတွင် အသုံးဝင်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ငွေသားစီးဆင်းမှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးရန်။

**မတန်တဆ တာဝန်ပိုစေသော
စာချုပ်**

စာချုပ်တွင်ဖော်ပြထားသော တာဝန်ဝတ္တရားများကိုပြည့်မီရန် ကုန်ကျရမည့်ကုန်ကျစရိတ်များသည် ယင်းစာချုပ်အရ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်မည်ဟုမျှော်မှန်းထားသော စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များထက် ပိုများသည့် စာချုပ်။

**လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်
မှုများ**

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အဓိကဝင်ငွေရှာသောလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်ဆည်းခြင်း မဟုတ်သည့် အခြားလုပ်ဆောင်ချက်များ။

**ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှု
မဟုတ်သော
လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်း
အတွက် အငှားချထားမှု**

ဆုံးရှုံးနိုင်မည့်အန္တရာယ်နှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုအရ ဖြစ်ထွန်းသောအကျိုးစီးပွားအားလုံးကို ငှားရမ်းသုံးစွဲသူထံသို့ လွှဲပြောင်းခြင်းမရှိသည့် အငှားချထားမှု။ ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုမဟုတ်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းအတွက် အငှားချထားခြင်း မဟုတ်ပါက ဘဏ္ဍာရေးချေးငှားမှုအသွင်ဖြင့် အငှားချထားခြင်း ဖြစ်သည်။

**အခြားအလုံးစုံပါဝင်သော
ဝင်ငွေ**

ဤစာရင်းကိုင်စံ၏ ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် လိုအပ်ချက်အရ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်အဖြစ် စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုခွင့်မပြုသော (အမျိုးအစားပြန်လည်ခွဲခြားခြင်း ညှိနှိုင်းချက်များအပါအဝင်) ဝင်ငွေနှင့် အသုံး စရိတ်အရာများဖြစ်သည်။

ပိုင်ရှင်များ

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးအဖြစ် အမျိုးအစားသတ်မှတ်နိုင်သော စာချုပ်စာတမ်းများကို ကိုင်ဆောင်ထားသူများ။

မိခင်ကုမ္ပဏီ

တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခု။

လုပ်ဆောင်ချက်

ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များ ဆက်နွယ်မှု။

**စီမံကိန်းရရန်ပိုင်ခွင့်များ
(ဝန်ထမ်းခံစားခွင့် အစီအစဉ်
တစ်ခု၏)**

ကာလရှည်ဝန်ထမ်းခံစားခွင့် ရန်ပုံငွေအဖြစ်ကိုင်ဆောင်ထားသည့်ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် အရည်အချင်း ပြည့်မီသော အာမခံထားသည့်စာချုပ်များ။

**အလုပ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး
နောက် ခံစားခွင့်များ**

အလုပ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် (အလုပ်ရပ်စဲခံရခြင်းအတွက် ပေးသောခံစားခွင့်များမှလွဲ၍) ပေးရမည့် ဝန်ထမ်းခံစားခွင့်များ။

လုပ်ငန်းတာဝန်ပြီးဆုံးပြီး နောက် ခံစားခွင့် အစီအစဉ်များ ဝန်ထမ်းတစ်ဦး သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်းများအတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက လုပ်ငန်း တာဝန်ပြီးဆုံးပြီးနောက် ခံစားခွင့်များကို ထောက်ပံ့ရသော တရားဝင် သို့မဟုတ် အလွတ် သဘောစီစဉ်သတ်မှတ်ထားမှု များကိုဆိုလိုသည်။

လက်ငင်းတန်ဖိုး ပုံမှန်လုပ်ဆောင်နေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ လက်ရှိအချိန်တွင် ခန့်မှန်းထားသော အနာဂတ်ကာလတွင် ရရှိနိုင်မည့် အသားတင်ငွေစီးဆင်းမှုတွင် ငွေတန်ဖိုးလျော့ကျမှုကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ထားသည့် လက်ငင်း တန်ဖိုး။

တင်ပြသည့် ငွေကြေး ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် အသုံးပြုတင်ပြသည့် ငွေကြေး။

ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော မဖြစ်တာထက်ပို၍ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သော။

အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေ၏ အစိတ်အပိုင်းတွင် မပါဝင်သော စုစုပေါင်းဝင်ငွေမှ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ် များကို နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ခန့်မှန်းခံစားခွင့်ယူနစ်ဖြင့် အမှတ်ပေးသည့်နည်းလမ်း ထပ်တိုးအကျိုးခံစားခွင့်ယူနစ်တစ်ခုဖြစ်စေသော အမှုထမ်းကာလတစ်ခုချင်းစီကိုအကဲဖြတ်၍ နောက်ဆုံး ပေးရမည့်တာဝန်ဝတ္တရား (တစ်ခါတစ်ရံတွင် အမှုထမ်းကာလပေါ်တွင် အချိုးကျ တွက်သော ပေးရန်စေ့ရောက်သည့် ခံစားခွင့်နည်းလမ်း သို့မဟုတ် ခံစားခွင့်ကို အမှုထမ်းနှစ်နှင့်စားသည့်နည်းလမ်းဟု သိကြသော)ဖြစ်ပေါ်စေသည်အထိ ခံစားခွင့်ယူနစ် တစ်ခုစီကို သီးခြားတိုင်းတာသည့် (အသက်အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာကဲ့သို့) တိကျမှန်ကန် သော တန်ဖိုးတွက်ချက်မှုနည်းလမ်းတစ်ခု။

မြေ၊ အဆောက်အုံ၊ စက်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာ

- (က) ထုတ်လုပ်မှုတွင် အသုံးပြုရန် သို့မဟုတ် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရောင်းချရန်အတွက်၊ အခြားသူများကို ငှားရမ်းရန်အတွက် သို့မဟုတ် အုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် ကိုင်ဆောင်ထားသောနှင့်
- (ခ) တစ်နှစ်ထက်ပို၍ အသုံးပြုနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည့် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍ ရသော ရရန်ပိုင်ခွင့် များကိုဆိုလိုသည်။

မျှော်မှန်းထားသော ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်မှု (စာရင်းကိုင်မှုဝါဒဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုတစ်ခု၏)

စာရင်းကိုင်မှုဝါဒသစ်ကို ယင်းမူဝါဒပြောင်းလဲလိုက်သည့်နေ့နောက်ပိုင်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားအဖြစ်အပျက်များနှင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အခြေအနေများတွင် ကျင့်သုံးခြင်းများကိုဆိုလိုသည်။

လျာထားခြင်း တိကျသေချာမှု မရှိသော အချိန် သို့မဟုတ် ငွေကြေးပမာဏအတွက် ပေးရန်ရှိတာဝန်တစ်ခု ကိုဆိုလို သည်။

အမြော်အမြင်ရှိမှု ရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေကို ပိုမိုဖော်ပြခြင်းမပြုခြင်းနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ သို့မဟုတ် အသုံးစရိတ်များကို လျော့နည်းဖော်ပြခြင်းမပြုခြင်းစသည့် မသေချာသော အခြေအနေများတွင် လိုအပ်သော ခန့်မှန်းမှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် ဆင်ခြင်စဉ်းစားချိန်မှ လိုအပ်ခြင်းကို ကျင့်သုံးရာတွင် ထည့်သွင်းသတိပြုရမည့် အတိုင်း အတာဖြစ်သည်။

အများပြည်သူသို့တာဝန်ခံရမှု အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်နှင့်ကိုက်ညီပါက အများပြည်သူ သို့ တာဝန်ခံရမှုရှိသည်။ အကယ်၍-

- (က) အများပြည်သူဈေးကွက်တွင် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ငွေချေးစာချုပ် သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို ရောင်းဝယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူ ဈေးကွက် (ပြည်တွင်းနှင့် ဒေသတွင်း ဈေးကွက်များအပါအဝင် ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပစတော့ရှယ်ယာ ဈေးကွက်၊ သို့မဟုတ် တစ်နေရာတည်း တွင်ရောင်းဝယ်သည့် ဈေးကွက်)တွင် ရောင်းဝယ်ရန်အတွက် ထိုကဲ့သို့ စာချုပ်စာတမ်းများအား ထုတ်ဝေသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရှိလျှင်၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) အဓိကလုပ်ငန်းများအနက်တစ်ခုမှာ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပြင်ပ ကျယ်ပြန့်သော အုပ်စုများ၏ ယုံမှတ် အပ်နှံခံရသူအနေဖြင့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ကိုင်ဆောင်ထား ရခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်လျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံမှုရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

အများပြည်သူသို့ရောင်းချခြင်း (ငွေချေးစာချုပ် သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ် စာတမ်းများ) အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သောဈေးကွက် (ပြည်တွင်းနှင့် ဒေသတွင်းဈေးကွက်များအပါအဝင် ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပစတော့ရှယ်ယာ ဈေးကွက်၊ သို့မဟုတ်တစ်နေရာတည်းတွင် အလွယ်တကူရောင်းဝယ်နိုင်သည့် ဈေးကွက်)တွင် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သည့် သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန်အတွက် ရှယ်ယာ ထုတ်ဝေသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကိုဆိုလိုသည်။

စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုခြင်း ရရန်ပိုင်ခွင့်၊ ပေးရန်တာဝန်၊ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး၊ ဝင်ငွေ သို့မဟုတ် အသုံးစရိတ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် ကိုက်ညီပြီးလျှင် အောက်ပါသတ်မှတ်ချက်များနှင့်လည်း ညီညွတ်သောအရာများကို တဏှာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်း သို့မဟုတ် ဝင်ငွေအလုံးစုံ ပါဝင်သော ရှင်းတမ်းတို့တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်-

- (က) ထိုစာရင်းရေးသွင်းသောအရာနှင့်စပ်လျဉ်းသော မည်သည့်အနာဂတ်အကျိုးစီးပွား မဆို အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းအတွင်းသို့ စီးဝင်ခြင်း စီးထွက်ခြင်းဖြစ်နိုင်ခြေရှိရ မည်၊နှင့်
- (ခ) ထိုစာရင်းရေးသွင်းသောအရာတွင် ယုံကြည်စိတ်ချစွာတိုင်းတာ၍ ရနိုင်သော စရိတ် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးတစ်ခုရှိရမည်။

ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့်ပမာဏ ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏(သို့မဟုတ် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်၏)သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးမှ ရောင်းလျှင် ကုန်မည့်စရိတ်ကို နုတ်ပြီးနောက် ကျန်သည့်ပမာဏနှင့် လက်ရှိအသုံးပြုဆဲ တန်ဖိုးနှစ်ခုအနက်များရာတန်ဖိုး။

ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်

ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဆိုသည်မှာ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ရေးဆွဲပြုစုသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သော လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။

(က) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်-

- (၁) အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ သို့မဟုတ် မိခင်ကုမ္ပဏီ၏ အဓိကအရေးပါသော စီမံခန့်ခွဲရေး အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) အစီရင်ခံသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းပေါ်တွင် ထိန်းချုပ်မှု သို့မဟုတ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှုရှိခြင်း၊ သို့မဟုတ်
- (၃) အစီရင်ခံသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအပေါ်တွင် သိသိသာသာဩဇာ လွှမ်းမိုးမှုရှိခြင်း
တို့ဖြစ်ပါက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး သို့မဟုတ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ နီးစပ်သော မိသားစုဝင်တစ်ဦးသည် အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် အကျိုးစီးပွားဆက်စပ်သည်။

(ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ပါအခြေအနေ တစ်ခုခုနှင့်ကိုက်ညီမှု ရှိပါက အစီရင်ခံသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း နှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်သည်-

- (၁) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့်အစီရင်ခံသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် တူညီသောအုပ်စုဝင်များ ဖြစ်ကြခြင်း (ဆိုလိုသည်မှာ မိခင်ကုမ္ပဏီ၊ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီနှင့် အသင်းဝင်လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီများ သည် အချင်းချင်း ဆက်နွယ်ပတ်သက်ကြသည်။)
- (၂) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု နှင့် တွဲဖက်ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် ဖက်စပ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေခြင်း (သို့မဟုတ် တွဲဖက် သို့မဟုတ် အခြား အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်နေသော အုပ်စုတစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင်နှင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင် သူဖြစ်နေခြင်း။)
- (၃) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှစ်ခုလုံးသည် တတိယအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင် နေကြသူများဖြစ်ခြင်း၊
- (၄) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် တတိယအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်နေပြီး အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် ယင်း တတိယအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ တွဲဖက်ကုမ္ပဏီဖြစ် ခြင်း၊
- (၅) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ယင်းနှင့်ဆက်စပ်နေသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဝန်ထမ်းများအကျိုးခံစားခွင့်အတွက် အလုပ်တာဝန် ထမ်းဆောင်ပြီး နောက် ခံစားခွင့်အစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်ခြင်း။ အကယ်၍ အစီရင်ခံ သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကိုယ်တိုင်က ထိုကဲ့သို့သော အစီအစဉ် တစ်ရပ်ဖြစ်ပါက ငွေကြေး ထောက်ပံ့သည့် အလုပ်ရှင်များသည်လည်း အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်သည်။
- (၆) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် အပိုဒ်(က)တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိန်းချုပ်မှု သို့မဟုတ် ပူးတွဲထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိခြင်း၊

- (၇) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အုပ်စုတစ်ခု၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သည့် မည်သည့် အဖွဲ့ဝင်မဆို အစီရင်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ယင်း၏မိခင်ကုမ္ပဏီအတွက် အဓိကအရေးပါသော စီမံခန့်ခွဲမှုကိုပြုလုပ်ခြင်း၊
- (၈) အပိုဒ်(က)ပိုဒ်ခွဲ(၂)တွင် ဖော်ပြထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအပေါ် တွင် သိသိသာသာဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိခြင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း(သို့မဟုတ် ယင်း ၏ မိခင်ကုမ္ပဏီ)၏ အဓိကအရေးပါသော စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ခြင်း။

ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၏

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်

တန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်းကိုပမာနမထားဘဲ ဆက်နွယ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြား အရင်းအမြစ်များ၊ ဝန်ဆောင်မှု များ သို့မဟုတ် တာဝန်များ လွှဲပြောင်းခြင်းတစ်ရပ်။

ဆက်စပ်ပတ်သက်မှု

သုံးစွဲသူများ၏အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် သို့မဟုတ် အနာဂတ်အဖြစ်အပျက်များကို အကဲဖြတ်၍ ကူညီခြင်း သို့မဟုတ် အတည်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏အတိတ်ကအကဲဖြတ်ခဲ့ခြင်းကို ပြင်ဆင်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို လွှမ်းမိုးစေသော သတင်းအချက်အလက်၏ အရည်အသွေး။

ယုံကြည်အားထားရမှု

ပမာနကျသော မှားယွင်းမှုနှင့် ဘက်လိုက်မှုများမှ ကင်းလွတ်ပြီး ကိုယ်စားပြုမည်ဟု ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ မျှော်မှန်းနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်စားပြုသည်ဟု ထင်မြင်နိုင်စေ သည့် တသွေမတိမ်းမှန်ကန်စွာ ကိုယ်စားပြု သော သတင်းအချက်အလက်၏အရည်အသွေး။

အစီရင်ခံသည့် ရက်စွဲ

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ သို့မဟုတ် ကြားဖြတ်ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသော နောက်ဆုံးကာလ၏ နောက်ဆုံးနေ့။

အစီရင်ခံသည့် ကာလ

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ သို့မဟုတ် ကြားဖြတ်ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသော အချိန်ကာလ တစ်ခု။

သုတေသန

သိပ္ပံနည်းကျ သို့မဟုတ် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဗဟုသုတအသစ်များရရှိရန်နှင့် နားလည် သဘောပေါက်ရန် မျှော်လင့်၍ မူရင်းအတိုင်းနှင့် အစီအစဉ်ချ၍ စူးစမ်းလေ့လာမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

(ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု၏) ကြွင်းကျန်တန်ဖိုး

အကယ်၍ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်သည် ယင်း၏အသုံးဝင်သောသက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်နေ့တွင် ရှိမည်ဟု မျှော်လင့်နိုင်သည့် သက်တမ်းနှင့်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိသွားသောအခါ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုအား ရောင်းချခြင်းဖြင့် ခန့်မှန်း ကုန်ကျစရိတ်များကိုနုတ်ပြီးနောက် လက်ရှိအချိန်တွင်ရမည့် ခန့်မှန်းပမာဏ။

လိုက်နာကျင့်သုံး

ဆောင်ရွက်ခြင်း

(စာရင်းကိုင်မှုပြောင်းလဲခြင်း

တစ်ခု၏) အား

နောက်ကြောင်းပြန်

အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်း)

စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အခြားအဖြစ်အပျက်နှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ပေါ်တွင် စာရင်းကိုင်မှုအသစ်ကို ယခင်ကတည်းက အမြဲကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရန် အကျိုး သက်ရောက် စေခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

ရငွေ

ကာလတစ်ခုအတွင်း ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး တိုးပွားစေသည့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးတွင် ပါဝင်သူများထံမှ ထည့်ဝင်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် တိုးလာခြင်းမှလွဲ၍ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ပုံမှန်လုပ်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး များ တိုးပွားစေသည့် စီးဝင်လာသော စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ စုစုပေါင်းကိုဆိုလိုသည်။

သီးခြားဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများ

အပိုဒ် ၉.၂၅ မှ ၉.၂၆ အရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း တစ်ခု၏လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီများ၊ ပူးတွဲထိန်းချုပ်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများနှင့် တွဲဖက်ကုမ္ပဏီများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို စာရင်းသွင်းရန်အတွက် အရင်းတန်ဖိုးမှ တန်ဖိုးကျမှုကိုနုတ်သည့်နည်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးရှိ ပြောင်းလဲမှုများကို အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် စာရင်းသွင်းအသိအမှတ်ပြုထားပြီးဖြစ်သော သင့်တင့်မျှတသောတန်ဖိုးတွက်နည်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် အပိုဒ် ၁၄.၈ ရှိ နည်းလမ်းများကို လိုက်နာပြီး ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးနည်းလမ်းကို အသုံးပြုခြင်းစသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုခုကို ရွေးချယ်ပြီး အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း အစီအစဉ်

လမ်းများ၊ တံတားများ၊ ဥမင်လိုက်ခေါင်းများ၊ လေယာဉ်ကွင်းများ၊ စွမ်းအင်ဖြန့်ဖြူးရေး ကွန်ယက်များ၊ အကျဉ်းထောင်များနှင့်ဆေးရုံများစသည့် အာမခံပုဂ္ဂိုလ်၏အခြေခံ အဆောက်အအုံ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် (သို့မဟုတ် အဆင့်မြှင့်တင်ရန်)၊ လည်ပတ်ရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အစိုးရ သို့မဟုတ် အခြားအစိုးရ ကဏ္ဍအာဏာပိုင်က ပုဂ္ဂလိကဆောင်ရွက်သူနှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသော အစီအစဉ်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ပြင်းထန်သော ငွေကြေးအလွန်အမင်း ဖောင်းပွခြင်း

ငွေကြေးအလွန်အမင်းဖောင်းပွနေသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရှိစီးပွားရေး၏ငွေကြေးတွင် အောက်ပါ လက္ခဏာ ၂ ရပ် လုံးရှိပါက ယင်းကို ပြင်းထန်သော ငွေကြေးအလွန်အမင်း ဖောင်းပွခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည် -

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအားလုံးအတွက် စီးပွားရေး၏လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ငွေကြေး လက်ကျန်များကို ငွေကြေးပမာဏဖြင့်ဖော်ပြနိုင်သည့် ယုံကြည်အားထားရသော အထွေထွေဈေးနှုန်းအညွှန်းကိန်းမရရှိနိုင်ခြင်းနှင့်
- (ခ) ငွေကြေးသည် အတော်အတန်တည်ငြိမ်သော နိုင်ငံခြားငွေနှင့် လဲလှယ်နှိုင်းစွမ်း မရှိခြင်း။

ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု အစီအစဉ်

အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု (သို့မဟုတ်) အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအုပ်စု (သို့မဟုတ်) မည်သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏မည်သည့်အစုရှင်တစ်ဦးဦးနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ် (ဝန်ထမ်း တစ်ဦးအပါအဝင်)တို့အကြားတွင် ချုပ်ဆိုပြီးလျှင်သတ်မှတ်ထားသည့် အပ်နှင်းရန်ပြည့်မီရ မည့် အခြေအနေများကို ပြည့်မီခဲ့ပါက ထိုအခြားပုဂ္ဂိုလ်အား (က) နှင့် (ခ) ပါ ခံစား ရရှိပိုင်ခွင့်ရှိစေသော သဘောတူညီမှုတစ်ခု-

- (က) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအုပ်စုတစ်ခု၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ (ရှယ်ယာများနှင့် ရှယ်ယာဝယ်ယူခွင့်များ အပါအဝင်)၏ ဈေးနှုန်း (သို့မဟုတ် တန်ဖိုး) ကို အခြေခံထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ငွေကြေး သို့မဟုတ် အခြားသော ရရန်ပိုင်ခွင့်ပမာဏ၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးဆိုင်ရာဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း (ရှယ်ယာများ သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဝယ်ယူခွင့်များ အပါအဝင်)။

ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု လုပ်ဆောင်ချက်

- (က) ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု အစီအစဉ်ဖြင့် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရောင်းချသူ (ဝန်ထမ်းအပါအဝင်) ထံမှ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ လက်ခံရရှိသည်။ သို့မဟုတ်
- (ခ) အခြားအဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအုပ်စုက ယင်းကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိသွားသောအခါ ရှယ်ယာ အခြေခံပေးချေမှု အစီအစဉ်အရ ထိုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်အတွက် ရောင်းသူအား စာရင်းပြန်ရှင်းရန် တာဝန်ဝတ္တရား တစ်ရပ်ဖြစ်စေသည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက် ကို ဆိုလိုသည်။

အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ

- အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆိုသည်မှာ-
- (က) အများပြည်သူသို့ တာဝန်ခံရမှုမရှိသည့် နှင့်
 - (ခ) အဖွဲ့အစည်းပြင်ပလူများအတွက် အထွေထွေရည်ရွယ်ချက် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း များ ထုတ်ပြန်သည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများကိုဆိုလိုသည်။
- အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်နှင့်ကိုက်ညီပါက အများပြည်သူ သို့ တာဝန် ခံရမှုရှိသည်။ အကယ်၍-
- (က) အများပြည်သူဈေးကွက်တစ်ခုတွင် မည်သည့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ကို မဆို ထုတ်ဝေရောင်းချပါက လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ်ကော်မရှင် သို့မဟုတ် အခြားအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းသို့ တင်ပြခြင်း သို့မဟုတ် တင်ပြခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ် ချက်ရှိခြင်း။
 - (ခ) အဓိကလုပ်ငန်းများအနက်တစ်ခုအဖြစ် လုပ်ငန်းပြင်ပကျယ်ပြန့်သောအုပ်စုများ၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ယုံမှတ်အပ်နှံခံရသူအနေဖြင့် လက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်း။

နိုင်ငံ/ တိုင်းပြည်

အမျိုးသားဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းအစိုးရတစ်ရပ်ကိုဆိုလိုသည်။

နိုင်ငံ၏(ဝန်ထမ်းအကျိုး ခံစားခွင့်) အစီအစဉ်

အစီရင်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းကထိန်းချုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဩဇာလွှမ်းမိုးခြင်း မပြုလုပ်နိုင်သော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းများအားလုံးပါဝင်စေရန် (သို့မဟုတ် ကဏ္ဍတစ်ခု အတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း အားလုံး ဥပမာ-သတ်မှတ်ထားသောလုပ်ငန်းစု)အပြင် အမျိုးသားဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းအစိုးရ သို့မဟုတ် အခြားသောအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက ဥပဒေအရ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားပြီး (ဥပမာအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက ယင်းရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တိတိကျကျရေးဆွဲထားသော) အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့်အစီအစဉ်များ ကိုဆိုလို သည်။

ငွေသားစီးဆင်းမှုများ ရှင်းတမ်း

ငွေသားစီးဆင်းမှုများရှင်းတမ်းဆိုသည်မှာ အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ပုံမှန်လုပ်ငန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေခြင်းတို့မှ ပြောင်းလဲမှု များကို သီးခြားစီဖော်ပြပြီး ကာလတစ်ခု အတွက် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ငွေသားနှင့် ငွေသားနှင့်ညီမျှသောအရာများ၏ ပြောင်းလဲမှုအချက်အလက်တို့ကို ဖော်ပြသည့် ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

**ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး
တွင် ပြောင်းလဲမှုများ၏
ရှင်းတမ်း**

ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပြောင်းလဲမှုများ၏ရှင်းတမ်းဆိုသည်မှာ ကာလတစ်ခုအတွက် တင်ပြသည့် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်၊ ထိုကာလအတွက် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် တိုက်ရိုက်စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုခဲ့သော ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များ၏အရာများ၊ ထိုကာလအတွင်း စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည့် စာရင်းကိုင်မှု ပြောင်းလဲမှုများ နှင့်အမှားပြင်ဆင်ချက်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သက်ရောက်မှုများနှင့် (အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းက ရွေးချယ်ထားသော ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး ပြောင်းလဲမှုရှင်းတမ်း ပုံစံပေါ်တွင် မူတည်၍) ကာလအတွင်းပိုင်ရှင်များက ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ ကိုယ်ပိုင်ဆောင်ရွက်ချက် အဖြစ် လုပ်ဆောင်ခဲ့သောဆောင်ရွက်မှုပမာဏများကိုဖော်ပြသော ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။

**ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော
ရှင်းတမ်း**

ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သောရှင်းတမ်းဆိုသည်မှာ အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်အဖြစ် သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့သော ထိုအရာများ (ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင် သောရှင်းတမ်းတွင် ဆင့်ခွဲပေါင်းခြင်း ပမာဏတစ်ခုဖြစ်သော)နှင့် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သော ဝင်ငွေ၏ အရာများ အပါအဝင် ကာလတစ်ခုအတွင်း စာရင်းရေးသွင်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့သော ဝင်ငွေနှင့်စရိတ် အရာများအားလုံးကို ဖော်ပြထားသော ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အကယ်၍အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ဝင်ငွေရှင်းတမ်းတစ်ခုနှင့် ဝင်ငွေအလုံးစုံ ပါဝင်သော ရှင်းတမ်း တစ်ခုဟုရှင်းတမ်းနှစ်ခုကို တင်ပြမည်ဟု ရွေးချယ်ပါက အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့် စတင်ထားသည့် ဝင်ငွေအလုံးစုံပါဝင်သော ရှင်းတမ်းကို ဖော်ပြမည်ဖြစ်ပြီး ထို့နောက်တွင် အခြားအလုံးစုံ ပါဝင်သောဝင်ငွေ၏ အမယ်များကို ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။

**ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြ
ရှင်းတမ်း**

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြ ရှင်းတမ်းဆိုသည်မှာ သတ်မှတ်ထားသောတစ်နေ့ရှိ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန်တာဝန်များနှင့် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတို့ အကြား ဆက်နွယ်မှုကို ဖော်ပြသော (လက်ကျန်ရှင်းတမ်းဟုလည်းခေါ်တွင်သော) ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

**ဝင်ငွေနှင့်ထိန်းသိမ်းထားသော
အမြတ်များ ရှင်းတမ်း**

ဝင်ငွေနှင့် ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်ရှင်းတမ်းဆိုသည်မှာ ကာလတစ်ခုအတွက် အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်နှင့် ထိန်းသိမ်းထားသော အမြတ်များ၏ ပြောင်းလဲမှုတို့ကို ဖော်ပြထား သည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းဖြစ်သည်။

လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ

အစုစပ်လုပ်ငန်းကဲ့သို့ တရားဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းအပါအဝင် အခြားသော (မိခင် ကုမ္ပဏီဟု သိရှိသော)အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ထိန်းချုပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခု။

အခွန်အခြေခံတန်ဖိုး

ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ခု၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးသည် အခွန် တွက်ချက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ယင်းရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်နှင့် တိုက်ရိုက်စပ်ဆက်သောပမာဏဖြစ်သည်။

အခွန်စရိတ်

အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွက် လက်ငင်းအခွန်၊ ရွှေ့ဆိုင်းအခွန်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုစုပေါင်းအလုံးစုံ ပါဝင်သောဝင်ငွေသို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုးတွင် ပါဝင်သော စုစုပေါင်းထားသည့်ပမာဏ။

**အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော
အမြတ် (အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သော
အရှုံး)**

အစီရင်ခံသည့်ကာလတစ်ခုအတွက် အမြတ်(အခွန်ဆိုင်ရာအရှုံး)ပေါ်တွင် အခွန်အာဏာပိုင် များက ချမှတ်ထားသော စည်းကမ်းများနှင့်အညီ သတ်မှတ်ထားသော ပေးရန်ရှိ သို့မဟုတ် ပြန်လည်ရရှိနိုင်သည့် ဝင်ငွေခွန် များဖြစ်သည်။ အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သောအမြတ်သည် အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သောဝင်ငွေထဲမှ အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သောဝင်ငွေအပေါ် နုတ်ပယ်နိုင် သောပမာဏများ နုတ်ထားခြင်းနှင့် ညီမျှသည်။

အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော ယာယီကွာဟမှု	ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တို့၏ သယ်ဆောင်ပမာဏတို့ကို ပြန်လည်ရရှိခြင်း သို့မဟုတ် ခုနှိမ် သည့်အတွက် အနာဂတ်ကာလများ၏ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သောအမြတ် (အခွန်ခန့်ခွဲနိုင်သောအရှုံး) သတ်မှတ် ရာတွင် ယာယီကွာခြားမှုများ ဖြစ်ပေါ်မည်။
ယာယီကွာခြားမှုများ	ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြရှင်းတမ်းရှိ ရရန်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ပေးရန်တာဝန်တစ်ရပ်တို့၏ သယ်ဆောင်ပမာဏ နှင့် ယင်းတို့၏ အခွန်အခြေခံတန်ဖိုးတို့အကြား ကွာခြားမှုများ။
အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် ခံစားခွင့်များ	<p>(က) ဝန်ထမ်းတစ်ဦးအား ပုံမှန်အငြိမ်းစားယူရမည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း တစ်ခု၏ အလုပ် မှရပ်ဆိုင်းရန်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊</p> <p>(ခ) ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက အဆိုပါခံစားခွင့်များကိုလက်ခံ၍ မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ဝန်ထမ်းလျော့ချရာတွင် ပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပေးရမည့် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်းအတွက် အကျိုးခံစားခွင့် ကိုဆိုလိုသည်။</p>
သတ်မှတ်အချိန်ကွာခြားမှုများ	အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ်တွင် ကာလတစ်ခုအတွင်းရှိ ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များကို စာရင်းရေးသွင်း အသိအမှတ် ပြုခဲ့သော်လည်း အခွန်ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများအရ ယင်းဝင်ငွေနှင့်စရိတ်များသည် မတူညီသောကာလရှိ အခွန်ကောက်ခံနိုင်သော ဝင်ငွေတွင် ပါဝင်နေခြင်းဖြစ်သည်။
အချိန်မီဖြစ်ခြင်း	ဆုံးဖြတ်ချက်အချိန်ကာလအတွင်း၌ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် သတင်းအချက် အလက်များကို ပေးခြင်းကိုဆိုလိုသည်။
စုစုပေါင်းအလုံးစုံပါဝင်သော ဝင်ငွေ	ပိုင်ရှင်များ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ လုပ်ဆောင်သောစီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပြောင်းလဲမှုများမှလွဲ၍ (အရှုံး သို့မဟုတ် အမြတ် နှင့် အခြားအလုံးစုံပါဝင်သောဝင်ငွေတို့၏ စုပေါင်းထား သည့်နှင့်ညီမျှသော) ကာလတစ်ခုအတွင်း လုပ်ငန်း၏လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြားသောအဖြစ်အပျက်များကြောင့် ပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တန်ဖိုး ပြောင်းလဲခြင်း။
စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက် ကုန်ကျစရိတ်များ(ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ)	စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်ကုန်ကျစရိတ်များ(ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ) ဆိုသည်မှာ ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများကိုရယူခြင်း၊ထုတ်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းတို့အတွက် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်သော ထပ်တိုးကုန်ကျစရိတ်များဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ ကို ရယူခြင်း၊ ထုတ်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းတို့ မပြုလုပ်ပါက ထပ်တိုးကုန်ကျစရိတ်ကုန်ကျခြင်း မရှိပါ။
ထုတ်ဝေသူက ပြန်ဝယ်ထားသည့် ရှယ်ယာများ	အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ပေါင်းစည်းထားသည့်အုပ်စုဝင်များ ကိုင်ဆောင်ထားသော အဖွဲ့အစည်း/ လုပ်ငန်း၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ။
နားလည်လွယ်မှု	သင့်တင့်သော စီးပွားရေး ဗဟုသုတ၊ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်၊ စာရင်းကိုင်ပညာနှင့် ထိုက်သင့်သော လုံ့လ ဝီရိယတို့ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များကို လေ့လာလိုစိတ်ရှိသည့် အသုံးပြုသူများအတွက် သဘောပေါက် နားလည်စေရန် ဖော်ပြထားသော သတင်း အချက်အလက်၏ အရည်အသွေး။
အသုံးဝင်သက်တမ်း	အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုက ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုကို အသုံးပြုနိုင်သည်ဟု မျှော်မှန်းထားသော အချိန်ကာလ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းက ရရန်ပိုင်ခွင့် တစ်ခုကိုအသုံးပြု၍ ထုတ်လုပ်ရန် မျှော်မှန်းထားသည့် ထုတ်ကုန် သို့မဟုတ် အလားတူအရေအတွက်ကို ဆိုလိုသည်။

- အသုံးပြုဆဲတန်ဖိုး** ရရန်ပိုင်ခွင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် ငွေရှာဖွေပေးနိုင်သည့်ယူနစ်တစ်ခုထံမှရရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသော အနာဂတ်တွင် စီးဝင်လာမည်ဟု မျှော်မှန်းထားငွေ၏ လက်ငင်းတန်ဖိုးကိုဆိုလိုသည်။
- ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ** ဖက်စပ်လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ပူးတွဲထိန်းချုပ်စီမံလုပ်ကိုင်ကြသူများကိုဆိုလိုသည်။
- တရားဝင်အပ်နှင်းသည်** ခံစားပိုင်ခွင့်တစ်ခုဖြစ်လာသည်ကိုဆိုလိုသည်။ ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမှု အစီအစဉ်အောက်တွင် တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ခံစားပိုင်ခွင့်သည် ဖြည့်ဆည်းလိုက်သည့် မည်သည့်အပ်နှင်းရန်ပြည့်မီရမည့် အခြေအနေများမဆိုပေါ်တွင် မူတည်ခြင်းမရှိတော့သည့်အခါ တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် အပ်နှင်းသည့် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ငွေသား၊ အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကိုလက်ခံရန် အခွင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- အပ်နှင်းမည့်ခံစားခွင့်များ** အငြိမ်းစားယူသည့်အခါ ပေးအပ်သည့် ခံစားခွင့်အစီအစဉ်အရ အလုပ်တာဝန်ကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ခြင်းအပေါ် အခြေမခံသည့် ခံစားခွင့်များကိုဆိုလိုသည်။
- အပ်နှင်းရန်ပြည့်မီရမည့် အခြေအနေများ** ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမည့်အစီအစဉ်အရ အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်းသည် တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ ရရှိသောတာဝန် ထမ်းဆောင်မှုအတွက် ငွေသား၊ အခြားရရန်ပိုင်ခွင့်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ ရှယ်ယာဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ ကိုအပ်နှင်းမည့် သတ်မှတ်ချက်အခြေအနေများ။ အပ်နှင်းရန်ပြည့်မီရမည့်အခြေအနေ များမှာ လုပ်သက်ကာလ သို့မဟုတ် စွမ်းဆောင်မှုအခြေအနေဖြစ်သည်။ လုပ်သက်ကာလဟုဆိုရာတွင် တစ်ဖက် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ်မှတ်ထားသော အမှုထမ်းအချိန်ကာလတစ်ခုကို ပြီးမြောက်အောင် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရန်လိုအပ်သည်။ စွမ်းဆောင်မှုအခြေအနေဆိုရာတွင် တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ်မှတ်ထားသော အမှုထမ်းကာလတစ်ခုတွင် သတ်မှတ်ထားသော လျာထားရည်မှန်းချက်ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ (သတ်မှတ်ထားသော အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း အဖွဲ့အစည်း/လုပ်ငန်း၏ အမြတ်အစွန်းသည် သတ်မှတ် ထားသော ပမာဏအတိုင်း တိုးပွားခြင်းဖြစ်သည်။) စွမ်းဆောင်မှု အခြေအနေသတ်မှတ်ချက်တွင် ဈေးကွက်တွင် ဖြစ်ပေါ်သော အပ်နှင်းရန်ပြည့်မီရမည့်အခြေအနေမျိုးလည်း ပါဝင်သည်။
- အပ်နှင်းသည့်ကာလ** ရှယ်ယာအခြေခံပေးချေမည့် အစီအစဉ်အရ သတ်မှတ်ထားသောအပ်နှင်းရန်ပြည့်မီရမည့် အခြေအနေများ အားလုံးကို လက်ခံစေနိုင်သည့် အချိန်ကာလ။